

ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ

ਭਾਗ ਛੇਵਾਂ

ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ 'ਗੰਧਰਵ'

ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ

ਸੁਚਾ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ

[ਭਾਗ ਛੇਵਾਂ]

ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ 'ਗੰਧਰਵ'

ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਹਮਚਰੀ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਤਤਕਰਾ

ਆਰੰਭਿਕਾ	—ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਡਾ:) 15
ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਕੀ ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਈ	—ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ) 17
ਦੋ ਸ਼ਬਦ	—ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ 19
◦ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ	21
◦ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ-ਦਾਇਕ ਪਰੰਪਰਾ	23
◦ ਸਿਰੀਰਾਗੁ	27
◦ ਰਾਗ ਮਾਝ	30
◦ ਰਾਗ ਮਾਝੀ	38
◦ ਰਾਗ ਮਾਝ ਖਮਾਜੀ	42
◦ ਰਾਗ ਯਮਨੀ ਮਾਝ	46
◦ ਰਾਗ ਗਉੜੀ	50
◦ ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ	52
◦ ਰਾਗ ਜੋਨਪੁਰੀ	58
◦ ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ	64
◦ ਰਾਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ	72
◦ ਰਾਗ ਬਿਹਾਗੜਾ	79
◦ ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ	80
◦ ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ ਦਖਿਣੀ	90
◦ ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ	96
◦ ਰਾਗ ਧਨਾਸਿਰੀ	114
◦ ਰਾਗ ਜੈਤਸਿਰੀ	115
◦ ਰਾਗ ਟੋਡੀ	116
◦ ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ	118
◦ ਰਾਗ ਕੁਰੰਕ ਵਰਾਲੀ	124
◦ ਰਾਗ ਕੁੰਤਲ ਵਰਾਲੀ	126
◦ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ	130

◦ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਜੋਗ	138
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿਲੰਗ	143
◦ ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਸੂਹੀ	146
◦ ਰਾਗ ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ	151
◦ ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ	155
◦ ਰਾਗ ਗੰਧਰਵ ਸੂਹੀ	164
◦ ਰਾਗ ਸੂਹੀ, ਖਮਾਜ ਅੰਗ ਦੀ	170
◦ ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ	175
◦ ਰਾਗ ਗੋਂਡ	177
◦ ਰਾਗ ਨਟ ਅਤੇ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ	179
◦ ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ	180
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ (1)	190
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਕਾਰ (1)	192
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਕਾਰ (2)	198
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਕਾਰ (3)	201
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਪ੍ਰਕਾਰ (4)	209
◦ ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ (2)	215
—ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗਾਂ ਸੰਖੇਪ ਵੇਰਵਾ	216
◦ ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਰ (1)	218
◦ ਰਾਗ ਔੜਵ-ਤੁਖਾਰੀ	223
◦ ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ ਪ੍ਰਕਾਰ (2)	226
◦ ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ ਜਾਂ ਅੰਬਿਕਾ	228
◦ ਰਾਗ ਕੇਦਾਰ	233
—ਭੈਰਉ, ਬਸੰਤ, ਸਾਰੰਗ	234
—ਮਲਾਰ ਤੇ ਕਾਨੜਾ, ਮਲਾਰ, ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨੜਾ, ਕਲਿਆਣ	235
◦ ਰਾਗ ਗੋਰਖ ਕਲਿਆਣ	237
—ਰਾਗ ਨਵਕਲਿਆਣ ਨਵ ਤਾਲ ਗੁਲਦਸਤਾ	240
◦ ਰਾਗ ਸਾਵਨੀ ਕਲਿਆਣ	247
◦ ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਬਸੰਤ	250
◦ ਰਾਗ ਪੰਚ ਕਲਿਆਣ	252
◦ ਰਾਗ ਜਲਧਰ ਕਲਿਆਣ	254
◦ ਰਾਗ ਖਵਾਜਾ ਕਲਿਆਣ	257
◦ ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਕਲਿਆਣ	259
◦ ਰਾਗ ਹੰਸ ਕਲਿਆਣ	262

◦ ਰਾਗ ਮੋਹਨ ਕਲਿਆਣ	265
◦ ਰਾਗ ਸਰਸ ਕਲਿਆਣ	266
◦ ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਕੇਸਰੀ	267
◦ ਰਾਗ ਚੰਦਰ ਕਲਿਆਣ	268
◦ ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ	269
◦ ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਦਖਿਣੀ	276
◦ ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ	280
◦ ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ	282
◦ ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ	284
◦ ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ	293
—ਪਿੰਗੁਲ ਪਰਬਤ ਪਾਰਿ ਪਰੇ	294
—ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ	296
—ਤੂ ਮੇਰਾ ਤਰੰਗੁ ਹਮ ਮੀਨ ਤੁਮਾਰੇ	297
—ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਆ ਜੀਉ	298
—ਸਖੀ ਆਉ ਸਖੀ ਵਸਿ ਆਉ	299
—ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਹਿ ਨਿਤ ਕਪਟੁ ਕਮਾਵਹਿ	300
—ਜੋ ਰਾਜੁ ਦੇਹਿ ਤ ਕਵਨ ਬਡਾਈ	302
—ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ	303
—ਜੋਤਿ ਰੂਪਿ ਹਰਿ ਆਪਿ	304
—ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬੇ ਪਾਯਾ ਬਖਸੁ ਦਰਿ	305
—ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ	306
—ਕਬੀਰ ਮੁਹਿ ਮਰਨੇ ਕਾ ਚਾਉ ਹੈ	306
—ਚਾਦਨਾ ਚਾਦਨ ਆਂਗਨਿ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ	307
—ਜਬ ਹਮ ਹੋਤੇ ਤਬ ਤੂ ਨਾਹੀ	308
—ਸੰਤਨ ਅਵਰ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨੀ	309
—ਮਾਤ ਗਰਭ ਮਹਿ ਆਪਨ ਸਿਮਰਨੁ	309
—ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੈ	310
—ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ	311
—ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ	312
—ਕਰਵਤੁ ਭਲਾ ਨ ਕਰਵਟ ਤੇਰੀ	313
—ਸਾਈ ਅਲਖੁ ਅਪਾਰੁ ਭੋਰੀ ਮਨਿ ਵਸੈ	314
—ਤੂ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ	315
—ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਰੂ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ	316
—ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ	317

—ਫਿਰਿ ਬਾਬਾ ਗਇਆ ਬਗਦਾਦ ਨੋ	318
—ਹਰਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਈ	319
—ਕੀਤਾ ਲੋੜਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਹੋਇ	319
—ਨਿਪ ਕੰਨਿਆ ਕੇ ਕਾਰਨੈ	320
—ਗਿਦੜ ਦਾਖ ਨ ਅਪੜੈ	321
—ਮੇਰੀ ਸੇਜੜੀਐ ਆਡੰਬਰੁ ਬਣਿਆ	322
—ਨਾਨਕਿ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਨਉ	323
—ਰਾਜਨ ਕਉਨੁ ਤੁਮਾਰੈ ਆਵੈ	324
—ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲੁ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਣਾ	325
—ਜੈ ਹੋ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੈਨੂੰ	326
—ਰੋਮ ਰੋਮ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਜਾਸੁ	327
—ਹਰਿ ਜਨ ਸਿਮਰਹੁ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ	328
—ਸਾਧੋ ਇਹੁ ਜਗੁ ਭਰਮ ਭੁਲਾਨਾ	329
—ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿਉ ਲਾਗੀ	330
—ਮਿਲਿ ਸਖੀਆ ਪੁਛਹਿ ਕਹੁ ਕੰਤ ਨੀਸਾਣੀ	331
—ਅਪੁਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪੇ ਰਾਖੈ	332
—ਸੁਣਿ ਯਾਰ ਹਮਾਰੇ ਸਜਣ	333
—ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨਿ ਧਿਆਉ	334
—ਗੜ ਬਗਦਾਦ ਨਿਵਾਇਕੇ ਮਕਾ	335
—ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੇ	336
—ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰ	337
—ਆਉ ਜੀ ਤੂ ਆਉ ਹਮਾਰੈ	338
—ਤੂੰ ਜੀਵਨੁ ਤੂੰ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ	339
—ਇਹ ਜਗਿ ਮੀਤੁ ਨ ਦੇਖਿਓ ਕੋਈ	340
—ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ ਖਲ ਦਲ	341
—ਕੀਤਾ ਲੋੜੀਐ ਕੰਮੁ ਸੁ ਹਰਿ ਪਹਿ ਆਖੀਐ	342
—ਏਕ ਸੁਆਨੁ ਦੁਇ ਸੁਆਨੀ ਨਾਲਿ	343
—ਨਰੂ ਮਰੈ ਨਰੁ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ	344
—ਬੋਲਹੁ ਭਈਆ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨੋ	345
—ਗੁਰੁ ਸੇਵਉ ਕਰਿ ਨਮਸਕਾਰ	347
—ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਮਈ	349
—ਸਾਚ ਪਦਾਰਥੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਹੁ	350
—ਜਾ ਕਾ ਮੀਤੁ ਸਾਜਨੁ ਹੈ ਸਮੀਆ	351
—ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਨਿਤ ਧਿਆਈ	352

—ਮਨੁ ਤਨੁ ਤੇਰਾ ਧਨੁ ਭੀ ਤੇਰਾ	353
—ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਾ	354
੦ ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ	355
—ਮੰਗਲ ਸਾਜ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭੁ	356
—ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰੈ	357
—ਪਰਮੇਸਰਿ ਦਿਤਾ ਬੰਨਾ	358
—ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਹਉ ਦੇਖਾ ਦਰਸਨੁ ਤੇਰਾ ਰਾਮ	359
—ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਬੇਮੁਹਤਾਜੁ	360
—ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾਰਿਖ	361
—ਮਾਈ ਮੋਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਰਾਮੁ ਬਤਾਵਹੁ ਰੀ ਮਾਈ	362
—ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਿਵਰ ਤਉ ਹਮ ਮੋਰਾ	363
—ਰਾਜਾਸ੍ਰਮ ਮਿਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਤੇਰੀ	364
—ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੋ ਠਾਕੁਰ ਸੁਆਮੀ	365
—ਨਸਿ ਵੰਞਹੁ ਕਿਲਵਿਖਹੁ	366
—ਸਿੰਚਹਿ ਦਰਬੁ ਦੇਹਿ ਦੁਖੁ ਲੋਗ	367
—ਮੋ ਕਉ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰਿ	368
—ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਚਰਨੀ ਲਾਇਆ	369
—ਏਕੁ ਸੁਆਨੁ ਦੋਇ ਸੁਆਨੀ ਨਾਲਿ	370
—ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਮੋਹਨਾ ਘਟ	372
—ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰਿ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੁ	373
—ਕੋਉ ਭਇਓ ਮੁੰਡਿਆ ਸੰਨਿਆਸੀ	374
—ਜੈ ਹੋ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੈਨੂੰ	376
—ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਹਰਿ ਸਾਜਿਆ	378
—ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਆਖੀਐ	379
—ਤੂੰ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤਾ ਦਾਨਿ ਮਤਿ ਪੂਰਾ	381
—ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਮੇਰੁ ਪਰਬਤੁ ਸੁਆਮੀ	382
—ਨਨਕਾਣੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆ ਰਾਹੀਆ ਵੇ	384
—ਹਮ ਅੰਧੁਲੇ ਅੰਧ ਬਿਖੈ ਬਿਖੁ ਰਾਤੇ	386
—ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸਰ ਸਤਿਗੁਰ	387
—ਸੂਰਜ ਕਿਹਣਿ ਮਿਲੈ	388
—ਚਤੁਰ ਦਿਸਾ ਕੀਨੋ ਬਲੁ ਅਪਨਾ	389
—ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਮਾਨੁਖ ਕਉ ਦੀਨਾ	390
੦ ਰਾਗ ਮਾਂਡ	391
—ਸੂਬ ਨਿਧਾਨ ਪੂਰਨ ਗੁਰਦੇਵ	392

—ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ	393
—ਬਾਬਾ ਬੋਲੇ ਨਾਥ ਜੀ	394
—ਸੁਰਹ ਕੀ ਜੈਸੀ ਤੇਰੀ ਚਾਲ	395
—ਜਿਸੁ ਮਾਨੁਖ ਪਹਿ ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ	396
—ਮਨ ਮੇਰੇ ਗਜੁ ਜਿਹਵਾ ਮੇਰੀ ਕਾਤੀ	397
—ਹਰਿ ਗੁਣ ਪੜੀਐ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗੁਣੀਆ	398
—ਮਧੁਸੂਦਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤਨ ਪ੍ਰਾਨਾ	399
੦ ਰਾਗ ਖਮਾਜ	400
—ਸਰਪ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸ ਸਰਨਿ	401
—ਸਾਵਣਿ ਵਣਿ ਹਰੀਆਵਲੇ	402
—ਕਾਇਆ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੁ ਹੈ ਧੋਤੀ	403
—ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਕਰੀ ਚਨਣਾਠੀਆ	404
੦ ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ	406
—ਐਸੋ ਸਹਾਈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ	407
—ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹਿ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ	409
—ਕਲਿਜੁਗਿ ਕੀ ਸੁਣ ਸਾਧਨਾ	411
—ਕਵਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ	412
—ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ	413
—ਮਨ ਰੇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨ ਬੀਚਾਰੋ	415
—ਕਹਿਆ ਕਰਣਾ ਦਿਤਾ ਲੈਣਾ	417
੦ ਰਾਗ ਕਲਾਵਤੀ	418
—ਡਮਾ ਡਮ ਡਉਰੁ ਸਿਤਾ ਸੁੱਤ ਛੱਤ੍ਰ	419
—ਜਿਸ ਨੋ ਤੂ ਰਖਵਾਲਾ	420
—ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰਿ ਮੈ ਦੇਖਿਆ	421
੦ ਰਾਗ ਸਿੰਦੂਰਾ	422
—ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਭੇਟਿਓ ਵਡਭਾਗੀ	423
—ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ	425
—ਧਰਤੀ ਪਾਣੀ ਹੇਠਿ ਹੈ	426
—ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੀਅਨ ਕੋ ਦਾਤਾ	427
—ਮਾਈ ਮੈ ਧਨ ਪਾਇਓ ਹਰਿ ਨਾਮੁ	428
—ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਿ ਮਨ ਮੋਰ	430
੦ ਰਾਗ ਪੀਲੂ	431
—ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਮਨੁ ਮੇਰਾ	432
—ਇਕ ਮਨਿ ਪੁਰਖੁ ਧਿਆਇ ਬਰਦਾਤਾ	433

—ਹਮ ਅਵਗੁਣਿ ਭਰੇ ਏਕੁ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ	435
—ਮਨ ਮੇਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਓਟ ਲੇਹਿ	436
—ਜਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਮੀਤ ਨ ਭਾਈ	437
—ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	438
—ਉਠੋ ਲੋਕੋ, ਉਠੋ ਸੁਤਿਓ	439
—ਰਸਨਾ ਜਪਤੀ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ	440
—ਹਰਿ ਕੀਆ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆ	441
—ਤੁਮ ਚੰਦਨ ਹਮ ਇਰੰਡ ਬਾਪੁਰੇ	443
—ਜਗਤ ਮੈ ਬੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ	445
—ਜਿਸੁ ਨੀਚ ਕਉ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨੈ	447
—ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਮੈ ਭਾਲਿਆ	448
—ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ	449
—ਮਾਥੇ ਤਿਲਕੁ ਹਾਥ ਮਾਲਾ ਬਾਨਾਂ	451
—ਜੋਗੁ ਨ ਭਗਵੀ ਕਪੜੀ	452
—ਵਿਦਿਆ ਵਿਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ	453
—ਏਕ ਨ ਭਰੀਆ ਗੁਣ ਕਰਿ ਧੋਵਾ	454
—ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰਿ ਮੋਹਿ ਇਹੈ	455
—ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ	457
—ਸਗਲ ਅਨੰਦੁ ਕੀਆ ਪਰਮੇਸਰਿ	458
—ਗਿਦੜ ਦਾਖ ਨ ਅਪੜੈ	459
—ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	460
—ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ, ਖਲ ਦਲ ਖੰਡ	462
—ਰੇ ਮਨ ਓਟ ਲੇਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮਾ	463
—ਜਿਸੁ ਬੋਲਤ ਮੁਖੁ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਹੋਇ	464
—ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸੁਆਮੀ	465
੦ ਰਾਗ ਝੀਲਫ	466
—ਸੁਖੁ ਰਾਜੇ ਹਰਿ ਚੰਦ ਘਰਿ	467
੦ ਰਾਗ ਜੰਗਲਾ	468
—ਮੋਹਨ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ਕਰਉ ਜੋਦਰੀਆ	469
੦ ਰਾਗ ਮਾਲਗੁੰਜੀ	470
—ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸਖਾ ਤੂੰਹੀ ਮੇਰਾ ਮੀਤੁ	471
—ਜਬ ਕਛੁ ਨ ਸੀਓ ਤਬ ਕਿਆ ਕਰਤਾ	472
—ਲੋਇਣ ਲੋਇ ਡੀਠ ਪਿਆਸ	474
—ਪੂਛਤ ਪਥਿਕ ਤਿਹ ਮਾਰਗਿ	475

—ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਹਮਾਰੈ ਭਾਗ	476
—ਸਿਧੀ ਮਨੇ ਬੀਚਾਰਿਆ ਕਿਵੈ	477
—ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ਪੂਰਾ	478
—ਜਿਥੈ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਪ੍ਰਭ ਪਿਆਰੇ	479
—ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਧਿਆਏ	480
—ਓਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਰੀ	482
—ਸਗਲ ਤਿਆਗਿ ਗੁਰ ਸਰਣੀ ਆਇਆ	483
—ਇਹ ਸੁਣਿ ਬਚਨ ਜੋਗੀਸਰਾ	484
—ਖਾਧੀ ਖੁਣਸਿ ਜੁਗੀਸਰਾਂ ਗੋਸਟਿ	485
—ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾਇਓ ਨਾਮੁ	486
—ਉਮਕਿਓ ਹੀਉ ਮਿਲਨ ਪ੍ਰਭ ਤਾਈ	487
—ਸੋਈ ਕਰਾਇ ਜੋ ਤੁਧ ਭਾਵੈ	488
—ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਸਾਰਿ ਸਮੁਲੀ-	489
—ਹਰਿ ਪੜ੍ਹ ਹਰਿ ਲਿਖੁ ਹਰਿ ਜਪਿ	490
—ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ ਕੀਓ	491
—ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ	491
—ਧਰੀ ਨਿਸਾਣੀ ਕਉਸ ਦੀ	492
—ਘਰਿ ਬਾਹਰਿ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ	493
—ਗੰਗ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂਆ	494
—ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਭਇਆ ਮਨਿ ਉਦਮੁ	495
—ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ	496
—ਮਨੁ ਹਾਲੀ ਕਿਰਸਾਣੀ ਕਰਣੀ	497
—ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ	499
—ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤ	500
—ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰੁ ਕਰਿ ਜੋਤਿ	501
—ਤੂੰ ਵਿਸਰਹਿ ਤਾਂ ਸਭੁ ਕੋ ਲਾਗੂ	502
—ਨਿਤ ਜਪੀਐ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ	504
—ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ	505
—ਫਿਰਿ ਪੁਛਣਿ ਸਿਧ ਨਾਨਕਾ	506
—ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ ਬਣਾਇਆ ਪੂਰੈ	507
—ਬਿਰਥਾ ਕਹਉ ਕਉਨ ਸਿਉ ਮਨ ਕੀ	508

ਆਰੰਭਿਕਾ

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਵਿਦਵਾਨ ਉਮਰ ਭਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਮ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਗੰਧਰਵ ਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਗੀਤਮਈ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਹਰੇਕ ਮਨ ਨੂੰ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤਕ ਮੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਰੱਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੰਧਰਵ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਕਰਨੀ ਤੇ ਕਥਨੀ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਸੇਵਾ-ਸਿਮਰਨ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪੁੰਜ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੇ ਵਿਵਹਾਰਕ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅਮੀਰ ਸੋਚ ਨਾਲ ਮਾਲਾ-ਮਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਗੰਧਰਵ ਜੀ ਨੇ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਨਾਮਕ ਸੱਤ ਭਾਗਾਂ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਪੁਸਤਕ ਲੜੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗਾਂ, ਰਾਗ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਰਾਗ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਜਿਥੇ ਰਾਗ, ਸੂਰ ਸੋਂਦਰਯ ਤੇ ਤਾਲ-ਸੁਹਜ ਹੈ ਉਥੇ ਇਹ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਗਾਇਕੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪ੍ਰੋੜਤਾ ਹਨ। ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਮੇਰੇ ਪੂਜਨੀਕ ਸੰਗੀਤ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰੋ: ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਰੰਭਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਮਹਾਨ ਵਿਭੂਤੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਨਾਰਾਇਣ ਭਾਤਖੰਡੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੀ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਾਨ ਦਿਵਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਗੰਧਰਵ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਆਰੰਭ ਪਰੰਪਰਾਗਤ 'ਸਿਰੀ ਰਾਗ' ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਟ ਵਾਲੇ ਸਵਰੂਪ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਚੈ ਹੀ ਗੰਧਰਵ ਸਾਹਿਬ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ਾਸਤਰ ਨਾਲ ਗਹਿਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜੇ ਹਨ। ਆਪ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਗਾਂ, ਰਾਗ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ, ਮਿਸ਼ਰਤ ਰਾਗਾਂ, ਵਿਭਿੰਨ ਰਾਗ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਭੁਤ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਰਾਗ ਸਰੂਪਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਖਿਆਨ ਵਿਚਲੀ ਮੌਲਿਕਤਾ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਨਿਵੇਕਲੇ ਰਾਹ ਰੁਸ਼ਨਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੰਧਰਵ ਸਾਹਿਬ ਕੋਲ ਬਾਣੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸੂਖਸ਼ਮ ਸੂਝ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤੁਲਨ ਰੱਖ ਸਕਣ ਨੂੰ ਆਪ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਦਰਸ਼ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਇਹ ਬੰਦਸ਼ਾਂ ਸਾਧਾਰਣ ਗਾਇਕ ਦੇ ਵੱਸੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀ ਵਸਤ ਵੀ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਗਾਇਨ ਲਈ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸੂਝ, ਰਿਆਜ਼ ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਆਵਸ਼ਕਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧੀ ਵਖਰੇਵੇਂ ਤੇ ਭਿੰਨਤਾ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੇ

ਨਿਰਛਲ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦਾ ਵਡੇਰਾ ਗੁਣ ਹੈ। ਬੰਦਸ਼ਕਾਰ, ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਉਸਤਾਦ ਗਾਇਕ, ਕੀਰਤਨੀਏ, ਸੇਵਾ, ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਮਹਾਂਪੁਜਾਰੀ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਗੰਧਰਵ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜ ਸਦੇਵ ਸਤਿਕਾਰ ਦੇ ਪਾਤਰ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾਲਿ ਥਾਇ ਪਾਵੇ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਤੇ ਮਹਾਨਤਾ ਸਮੁੱਚੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਸਹਿਤ ਉਜਾਗਰ ਹੋਵੇ, ਇਹੋ ਸਾਡੀ ਕਾਮਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਾਮਨਾ ਨਾਲ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਭਾਗ ਛੇਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਜਤਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀਦ ਆਖਦੇ ਹਾਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ,
ਪਟਿਆਲਾ।

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਡਾ:)

‘ਗੁਰਸਿਖਾ ਕੀ ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਈ’

ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ‘ਗੰਧਰਵ’ ਇਕ ਐਸੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਹਨ ਜੋ ਤਨ-ਤਨਹਾ ਪਿਛਲੇ ਤੀਹ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਵਿਚ ਜੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਾਗਾਂ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਲਈ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਉਮਡ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਿਖਣ ’ਤੇ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕੀਤੀ ਘਾਲ ਥਾਇ ਪਈ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਨਿੱਕੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਨਾਂ ਹੇਠ ਪੰਜ ਜਿਲਦਾਂ ਛਾਪ ਸਾਡੇ ਹੱਥ ਦੇ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸੇ ਹੀ ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੀ ਛੇਵੀਂ ਪੁਸਤਕ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਮੂਹ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਚੈ, ਆਲਾਪ, ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਨੋਟੇਸ਼ਨ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਗਾਉਣ ਜੋਗਾ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਸਰੋਤਾ ਜਨਾਂ ਦੇ ਕੰਨ ਰਾਗ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਣ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ‘ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਭੰਡਾਰ’ ਤਾਂ ਹੈ ਹੀ, ਪਰ ਇਸ ਛੇਵੀਂ ਜਿਲਦ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਭ ਸੁਹਜ-ਸਵਾਦਾਂ (aesthetic) ਅਤੇ ਚੱਜ ਅਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੋਮਾ ਵੀ ਹੈ। ਸੰਤ ਜੀ ਨੇ ਠੀਕ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵੱਡੀ ਵਡਿਆਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਵਰਗੇ ਕਠਨ ਰਾਗ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਤੇ ਸਮਾਪਤੀ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ’ਤੇ ਕਰ ਕੇ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਮਿਲਾਪ ਅਵੱਸ਼ ਹੈ ਜੇ ਜੀਵ ਆਤਮਾ ਗੁਰ-ਪੈਂਡੇ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਟੇਕ ਲੈ ਟੁਰਦੀ ਜਾਏ।

ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਬਾਰੇ ਹੁਣ ਕੋਈ ਦੋ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਨਾਲ ਜੀਵ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ, ਮੰਦੀਆਂ ਨੀਵੀਆਂ ਰੁਚੀਆਂ ਦਾ ਅਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

‘ਵਿਸ਼ੈ-ਵੈਰਾਗ,’ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਅਨੁਰਾਗ,’ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ। ਸਹੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਤੇ ਗੁਰੂ ਲਹਿਰ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਗਤ ਲੋਕ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਿਰੀਆਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਇਸੇ ਲਈ ਗੱਲ ਮੁਕਾ ਬਚਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮੇਰੇ ਦੇ ਘਰ ਆ, ਦਇਆ ਕਰ ਕੇ ਭੇਦ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੇ ਧਰਮ ਜਾਣੇ ਵਿਚੇ ਹੀ ਆ ਗਏ, ਜਿਸ ਚਿਤ ਲਗਾ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ, ਗਾਇਆ ਤੇ ਸੁਣਿਆ :

ਭਏ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੰਤ ਜਨ ਤਬ ਇਹ ਬਾਤ ਬਤਾਈ ॥

ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਾਨੋ ਤਿਹ ਕੀਏ ਜਿਹ ਪ੍ਰਭ ਕੀਰਤਿ ਗਾਈ ॥

(ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੯, ਪੰਨਾ 902)

ਅੱਜ ਦੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਵੀ ਪਈ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਖੱਬਾ ਪਾਸਾ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਜਾ ਪਾਸਾ ਚਿਤ (dormant) ਪਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਜਾਗਦਾ ਹੈ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣਨ ਨਾਲ। ਹੁਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਝ ਆਵੇਗੀ ਜਦ ਇਹ ਤੁਕ ਪੜ੍ਹਾਂਗੇ :

ਸਾਧਸੰਗਿ ਮਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗੇ ॥

ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਮੀਠੇ ਲਾਗੇ ॥

(ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫, ਪੰਨਾ 386)

ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰਵੇ ਜਿਥੇ ਮਹਾਨ ਕੋਸ਼ ਨੇ 'ਗੰਧਰਵ' ਦੇ ਅਰਥ ਕਰਨ ਵੇਲੇ 'ਦੇਵ ਲੋਕ ਦਾ ਗਵੈਯਾ' ਦੱਸੇ ਹਨ, ਉਥੇ 'ਸੁਗੰਧ ਨੂੰ ਅੰਗੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲਾ' ਤੇ ਖੁਸ਼ਬੂ ਦਾ ਪਿਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਰਤਾ ਭਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸੰਤ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਗੰਧਰਵ ਹਨ ਜੋ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਗ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਹਨ, ਸਗੋਂ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਸੁਗੰਧੀਆਂ ਵੰਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਹੀ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਦਾਤ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੱਥੀਂ ਵੰਡਦੇ ਰਹਿਣ।

ਪਟਿਆਲਾ।

ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ)

11 ਦਸੰਬਰ, 1990

ਦੋ ਸ਼ਬਦ

ਹਥਲੀ ਪੁਸਤਕ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਦੀ ਇਸ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੀ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਅਤਿਅੰਤ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਚਮੁੱਚ ਹੀ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਸੰਗੀਤ ਸਿੱਖਣ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਕ ਤੁਹਫ਼ਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਾਗਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਕਰਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਉਥੇ ਪ੍ਰੈਕਟੀਕਲ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕੁਝ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਆਕਰਣ ਵੀ ਸੁਝਾਈ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸੋ, ਜਦ 9 ਫ਼ਰਵਰੀ 1992 ਨੂੰ ਸੰਤ ਜੀ ਦੇ ਸੂਰਗਵਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਇਹ ਦੁਖਦਾਈ ਖ਼ਬਰ ਸੁਣੀ ਤਾਂ ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਅਗਲੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਕੌਣ ਕਰੇਗਾ। ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਬੜੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜੀ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦਾ ਛੇਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਤਵਾਂ ਭਾਗ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਕੇ ਲਿਖਵਾ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛਪਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬੀਬੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਸੰਗੀਤ ਟੀਚਰ ਗੌਰਮਿੰਟ ਗਰਲਜ਼ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੰਤ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਪਾਸੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਤ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਾਰ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਕੋਲੋਂ ਹੀ ਲਿਖਵਾਏ ਹਨ।

ਮੇਰੀਆਂ ਸ਼ੁਭ ਇਛਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ। ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਐਡੀਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਸੁਹਣਾ ਸੋਧਿਆ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠਕਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪਸੰਦ ਆਵੇਗੀ।

ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਰੋਪੜ)

ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਐਮ.ਏ. (ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ)

ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ

ਅਰਦਾਸ

ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਦੇਉ ਹੈ, ਪਰਮੇਸਰੁ ਸੋਈ ॥
 ਗੁਰੁ ਅੰਗਦ ਗੁਰੁ ਅੰਗ ਤੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮੋਈ ॥
 ਅਮਰਾਪਦ ਗੁਰੁ ਅੰਗਦਹੁ ਹੁਇ ਜਾਣ ਜਣੋਈ ॥
 ਗੁਰੁ ਅਮਰਹੁ ਗੁਰੁ ਰਾਮਦਾਸ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਭੋਈ ॥
 ਰਾਮਦਾਸਹੁ ਅਰਜਨ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਸਬਦ ਸਬੋਈ ॥
 ਹਰਿਗੋਵਿੰਦ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨਹੁ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦ ਹੋਈ ॥
 ਗੁਰਮੁਖੁ ਸੁਖ ਫਲ ਪਿਰਮ ਰਸ ਸਤਿਸੰਗ ਅਲੋਈ ॥
 ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦਹੁ ਬਾਹਿਰਾ ਦੂਜਾ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥੨੦॥੩੮॥

.....
 ਪੰਜਿ ਪਿਆਲੇ ਪੰਜ ਪੀਰ ਛਠਮੁ ਪੀਰੁ ਬੈਠਾ ਗੁਰੁ ਭਾਰੀ ॥
 ਅਰਜਨ ਕਾਇਆ ਪਲਟਿਕੈ ਮੂਰਤਿ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਵਾਰੀ ॥
 ਚਲੀ ਪੀੜੀ ਸੋਢੀਆ ਰੂਪੁ ਦਿਖਾਵਣਿ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ॥
 ਦਲਭੰਜਨ ਗੁਰੁ ਸੂਰਮਾ ਬਡ ਜੋਧਾ ਬਹੁ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ॥੪੮॥੧॥

ਭਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਰਾਦ ਹੈ—ਵੱਡਾ, ਬਲੀ, ਜ਼ੋਰਾਵਰ ਯੋਧਾ, ਤਾਕਤਵਰ, ਸ਼ਕਤੀ-ਸੰਪੰਨ, ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਕਲਾ ਸੰਪੂਰਨ, ਸਰਬ ਕਲਾ ਭਰਪੂਰ, ਦੁਖ-ਭੰਜਨ, ਦੁਖ ਖੰਡਨ, ਸੁਖ-ਦਾਇਕ, ਦਰਸ਼ਨ-ਦਾਇਕ, ਦੁਰਲੱਭ, ਅਨੋਖਾ, ਪ੍ਰਿਅ, ਪਿਆਰਾ, ਮਿੱਠਾ, ਅਨੰਦ-ਦਾਇਕ, ਮੁਕਤੀ-ਦਾਇਕ, ਨੌ-ਨਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਅਠਾਰਾਂ ਸਿੱਧੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪੰਜ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪ੍ਰੰਤ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰੰਭਤਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਸਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਬੀਊਰੀ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੀਚੈ ਵਿਸਥਾਰ (ਸਹਿਤ) ਪੂਰਵਕ ਗਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਸ ਨੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਤਮ ਸਮਝਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਰੀਆਂ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀਆਂ ਦੀ ਆਪੋ ਵਿਚ ਸਮਾਨਤਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਡਰੀ ਅਤੇ ਸੁਖੈਨ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਤਨੀ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੱਧਤੀ ਵਿਚ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਹੀ 'ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ' ਵਰਗੇ ਕਠਿਨ ਰਾਗ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਕਰੁਣਾ-ਰਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਰਾਗ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਿੰਗਾਰ-ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਵਾਲੇ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਰਾਗ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੋ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਥੀਊਰੀ, ਜੀਵਨੀ, ਲੇਖ ਇਤਿਹਾਸ ਆਦਿਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ, ਇਸ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅੰਦਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਰਾਗ ਤਕ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਿਹੜੇ ਰਾਗ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਗਮ ਜਾਂ ਇਕ-ਇਕ ਆਰੰਭਤਾ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਰਾਗ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਆਏ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਅੰਤ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਸਲੋਕ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਬੇਅੰਤ ਰਾਗ, ਅਤੇ ਆਮ ਸੰਗਤਾਂ, ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ, ਰਾਗੀਆਂ, ਬੱਚੇ ਬੱਚੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਾਦੀਆਂ, ਹਲਕੀਆਂ, ਰੀਤਾਂ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਹੋਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ :

ਜੋ ਮਾਗਹਿ ਠਾਕੁਰ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਵੈ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮ: ੫, ਪੰਨਾ 681)

ਆਦਿ ਸਿੱਧੀਆਂ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ। ਜੋ ਕਿ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਹੀ ਕਾਕੇ, ਕਾਕੀਆਂ, ਆਮ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਸਾਧਾਰਨ ਕੀਰਤਨੀਆਂ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਣਗੇ।

ਜਿਵੇਂ, ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਕਾਇਦੇ ਅੰਦਰ ਦੋ ਅੱਖਰੇ, ਤਿੰਨ ਅੱਖਰੇ, ਚਾਰ ਅੱਖਰੇ ਵਾਲੇ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਵੀ ਦੋ ਸੁਰਾਂ, ਤਿੰਨ ਸੁਰਾਂ, ਚਾਰ ਸੁਰਾਂ ਦੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਓ, ਹੁਣ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰਾਗ ਸੁਣੀਏ ਅਤੇ ਗਾਈਏ, ਪੜ੍ਹੀਏ ਅਤੇ ਲਿਖੀਏ, ਸਿੱਖੀਏ ਅਤੇ ਸਿਖਾਈਏ :

ਪੰਛੀਅਨ ਮੈ ਹੰਸੁ, ਮ੍ਰਿਗਰਾਜਨ ਮੈ ਸਾਰਦੂਲ,
ਰਾਗਨ ਮੈ ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ, ਪਾਰਸ ਪਖਾਨ ਹੈ ॥੩੭੬॥

(ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ, ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ)

ਰਾਗਾ ਵਿਚਿ ਸ੍ਰੀਰਾਗੁ ਹੈ, ਜੇ ਸਚਿ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥ (ਵਾਰ ਸਿਰੀ, ਮ: ੩, ਪੰਨਾ 83)

ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ-ਦਾਇਕ ਪਰੰਪਰਾ

ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੇ ਲਗਭਗ ਇਸਲਾਮੀ ਸਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਅਤਾ, ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਕਲਾ ਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਕਾਲਖ ਨਾਲ ਭਰ ਕੇ ਉਸਦੇ ਨਿੱਜੀ-ਪਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਗੀਤ ਮੰਦਰਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਰਾਜ-ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ। ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਅਤੇ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਚੰਚਲ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੇ ਲਈ ਸ਼ਿੰਗਾਰਿਕ ਅਤੇ ਲੌਕਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਤਾ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਵੈਦਿਕ ਅਤੇ ਅਲੌਕਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਭਟਕ ਗਿਆ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਾਜ਼ਕ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਭਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਨਾਲ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਯੁਗ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੋਈ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਟਕੇ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰਸਤਾ ਵਿਖਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮਾਧਿਅਮ ਸੰਗੀਤ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋਣਾ ਸੰਗੀਤ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਜਗਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ-ਪੱਧਤੀ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਤੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਰਥਾਤ ਗੁਰੂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ-ਪੱਧਤੀ ਤੋਂ ਭਿੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਹੀ ਇਕ ਅੰਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮੂਲ ਆਧਾਰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਅਲੌਕਿਕ ਆਤਮਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਬਚਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਇਸ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕੁਛ ਮੌਲਿਕ ਅਤੇ ਵਿਲੱਖਣ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਸ ਨੇ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਵਿਸ਼ਵ-ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਵੀ ਉੱਤਮ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤ ਇਲਾਹੀ ਬਾਣੀ ਈਸ਼ਵਰੀ ਮੰਡਲਾਂ ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਸਵੱਛ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਗੁਰੂ ਹਿਰਦੇ ਉੱਚੇ ਕਾਵਿ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੋਈ। ਫਿਰ ਇਸ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਅਮਿੱਟ-ਰੰਗ ਵਿਚ ਰੰਗ ਕੇ ਅਮਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਗਿਆਨ ਸੀ ਕਿ ਆਹਤ-ਨਾਦ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਮਨ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਇਕਾਗਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਅਨਹਦ-ਨਾਦ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਰਮ-ਅਨੰਦ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨੀਏ ਜਦ ਤੰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰਾਗਾਂ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸੁਰ-ਤਾਲ ਬੱਧ ਆਸਾ-ਵਾਦ ਪੂਰਣ ਅਖੰਡ-ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿਚ ਰਹਾਉ ਅਤੇ ਪਦਾਂ ਦੇ ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਪ੍ਰਾਣੀ ਮਾਤਰ ਨੂੰ ਨਾਮ ਸਿਮਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਜਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸੰਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਰਚਨਹਾਰ ਗੁਰੂ-ਜਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਕਲਾਤਮਕ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਸਿਰਜਣ ਕੀਤਾ।

ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਾਖੀ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ-ਜਨ ਕੇਵਲ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰੇਮੀ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਉੱਚ-ਕੋਟੀ ਦੇ ਗਾਇਕ ਅਤੇ ਵਾਦਕ ਵੀ ਸਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਇਕ ਦੈਵੀ-ਪੁਰਸ਼ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਮਹਾਨ ਗਿਆਤਾ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਪਰਮਾਤਮਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੇ ਸੰਗੀਤ ਪਰਪੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਰੂਪ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਪੂਰਨ ਸੰਪੰਨ ਹੋ ਕੇ ਸੰਸਾਰਕ ਜੀਵਾਂ ਨੂੰ ਤਾਰਨ ਲਈ ਇਸ ਭੂਮੀ 'ਤੇ ਆਏ।

ਵਿਸ਼ਾਲ ਦੇਸ਼-ਦੇਸ਼ਾਂਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਤਰਾਵਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਗ੍ਹਾ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸੁਣਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਪ੍ਰੀਚੈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੰਗੀਤਕ ਸੂਝ ਬੂਝ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਇਕ ਨਵੀਂ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਕੀਤਾ। ਕ੍ਰਿਆਤਮਕ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਦੋਨੋਂ ਪੱਧਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਯਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਹੀ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਛੇ ਦੱਖਣੀ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਇਨ ਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਗਉੜੀ ਦਖਿਣੀ, ਵਡਹੰਸ ਦਖਿਣੀ, ਬਿਲਾਵਲ ਦਖਿਣੀ, ਰਾਮਕਲੀ ਦਖਿਣੀ, ਮਾਝ ਦਖਿਣੀ, ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਦਖਿਣੀ, ਆਦਿਕ।

ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਪੱਧਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਹੀ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਹਰ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਉੱਤੇ ਰਾਗ ਅੰਕਿਤ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਤਬਾ-ਕਬਿਤ ਰਾਗਨੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕਈ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਸਰੂਪ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਮ-ਕਾਲੀਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਭਾਰਤੀਯ ਸੰਗੀਤ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਘਰਾਣਿਆਂ ਆਦਿਕ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ, ਗਉੜੀ ਦੀਪਕੀ, ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਦੀਪਕੀ, ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣ, ਤੁਖਾਰੀ, ਮਾਝ, ਆਦਿ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੌਲਿਕ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਸੋ, ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਇਤਨੇ ਮਹਾਨ ਗਿਆਤਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਕ ਚੰਗੇ ਸੰਗੀਤਕ ਸਾਖੀ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਭਵ ਹੋਈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਸਾਖੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਮਧੁਰ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਝੁਨਕਾਰ ਛੇੜ ਕੇ ਸੰਗੀਤ-ਮਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਮੁਖਾਰਬਿੰਦ ਤੋਂ ਉਚਰੀ ਹੋਈ ਬਾਣੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸੁਰ ਬੱਧ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲੇ।

ਸੰਜੋਗ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਇਕ ਸੰਗੀ ਮਿਲ ਵੀ ਗਿਆ, ਇਹ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਾਲ-ਸਖਾ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ। ਇਹ ਜਾਤ ਦੇ ਮਿਰਾਸੀ, ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਸੰਗੀਤਕਾਰ, ਤਲਵੰਡੀ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ, ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੰਸਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਹੀ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਆਏ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧੀ ਪੂਰਵਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿਵਾਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਜੀ ਆਪ ਚੱਲ ਕੇ ਉਸ ਸਮੇਂ

ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸੰਗੀਤ ਆਚਾਰੀਆ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਪੂਰਥਲਾ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਭੈਰੋਵਾਲ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਭਾਈ ਫਿਰੰਦਾ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਇਸ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਰਬਾਬ ਵਾਦਨ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਰਬਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਵੋ। ਇਥੋਂ ਹੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਉਦਗਮ (ਪ੍ਰਚਲਨ) ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰੰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਬਾਕਾਇਦਾ ਤਾਲੀਮ ਅਤੇ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਉਂ ਭੇਜਦੇ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰਾਂ ਦਾ ਮਤ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਲਗਭਗ ਬਾਰਾਂ ਤੇਰਾਂ ਸਾਲ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਾਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਭਾਈ ਫਿਰੰਦੇ ਪਾਸੋਂ ਸਿੱਖਿਆ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਬਾਬ ਵਜਾਉਣ ਵਿਚ ਉਹ ਪਰਪੱਕ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਰਬਾਬ ਵਾਦਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਹੁਣ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਸਾਨੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਭਾਰੀ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ :

ਭਲਾ ਰਬਾਬ ਵਜਾਇੰਦਾ ਮਜਲਸ ਮਰਦਾਨਾ ਮੀਰਾਸੀ ॥੧੩॥੧੧॥

ਮਰਦਾਨਾ ਇਕ ਉੱਤਮ ਕਲਾਕਾਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਕ ਸੱਚਾ ਮਿੱਤਰ ਵੀ ਸੀ। ਜੀਵਨ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਮੇਂ ਤਕ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਪੀਰ, ਮੁਰਸ਼ਿਦ, ਅਧਿਆਤਮਕ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਸਾਥ ਨਿਭਾਇਆ। ਆਪਣੇ ਸਫ਼ਰਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਜਿਥੇ ਜਿਥੇ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਗਏ, ਮਰਦਾਨੇ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਥ ਦਿੱਤਾ। ਮਰਦਾਨੇ ਦੇ ਰਬਾਬ ਦੀ ਮਧੁਰ ਝੁਨਕਾਰ ਦਵਾਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਸੰਗੀਤਮਈ ਵਾਤਾਵਰਣ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਮਧੁਰ ਕੰਠ ਤੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਅਵਤਰਣ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ, ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ—‘ਮਰਦਾਨਿਆ, ਛੇੜ ਰਬਾਬ, ਬਾਣੀ ਆਈ ਹੈ।’ ਗੁਰੂ ਜੀ ਜਿਹੀ ਮਹਾਨ ਅਤੇ ਅ-ਸਾਧਾਰਣ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਸ ਮਹਾ ਪ੍ਰਭੂ ਈਸ਼ਵਰ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਰ-ਬੋਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ‘ਬਾਣੀ ਆਈ ਹੈ’ ਦਾ ਵਾਕ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਕੁਝ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਮਤ ਹੈ ਕਿ ਮਰਦਾਨਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਥ ਦਿੰਦਾ ਸੀ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਗਾਇਨ ਕਲਾ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ। ਮਰਦਾਨੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਬਹੁਤ ਸਨੇਹ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਕ (ਅਦਿਤੀਆਂ) ਅਦਭੁਤ ਅਤੇ ਅਨੋਖਾ ਸਨਮਾਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣਾ ਸਨੇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਦੋ ਸਲੋਕ ਉਚਾਰਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਲੋਕਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿਚ ‘ਨਾਨਕ’ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ-ਜਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੀ। ਇਹ ਦੋ ਸਲੋਕ ਬਿਹਾਗੜੇ ਦੀ ਵਾਰ ਦੇ ਅੰਤਰਗਤ ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ :

ਸਲੋਕੁ ਮਰਦਾਨਾ ੧ ॥

ਕਲਿ ਕਲਵਾਲੀ ਕਾਮੁ ਮਦੁ ਮਨੂਆ ਪੀਵਣਹਾਰੁ ॥

ਕ੍ਰੋਧ ਕਟੋਰੀ ਮੋਹਿ ਭਰੀ ਪੀਲਾਵਾ ਅਹੰਕਾਰੁ ॥

ਮਜਲਸ ਕੂੜੇ ਲਬ ਕੀ ਪੀ ਪੀ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥

ਕਰਣੀ ਲਾਹਣਿ ਸਤੁ ਗੁੜੁ ਸਤੁ ਸਰਾ ਕਰਿ ਸਾਰੁ ॥

ਗੁਣ ਮੰਡੇ ਕਰਿ ਸੀਲੁ ਘਿਉ ਸਰਮੁ ਮਾਸੁ ਆਹਾਰੁ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਈਐ ਨਾਨਕਾ ਖਾਧੈ ਜਾਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥੧॥
 ਮਰਦਾਨਾ ੧ ॥
 ਕਾਇਆ ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ ਮਜਲਸ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਧਾਤੁ ॥
 ਮਨਸਾ ਕਟੋਰੀ ਕੂੜਿ ਭਰੀ ਪੀਲਾਏ ਜਮਕਾਲੁ ॥
 ਇਤੁ ਮਦਿ ਪੀਤੈ ਨਾਨਕਾ ਬਹੁਤੇ ਖਟੀਅਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥
 ਗਿਆਨੁ ਗੁੜੁ ਸਾਲਾਹ ਮੰਡੇ ਭਉ ਮਾਸੁ ਆਹਾਰੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਭੋਜਨੁ ਸਚੁ ਹੈ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰੁ ॥੨॥
 ਕਾਯਾਂ ਲਾਹਣਿ ਆਪੁ ਮਦੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਸ ਕੀ ਧਾਰ ॥
 ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਮੇਲਾਪੁ ਹੋਇ ਲਿਵ ਕਟੋਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭਰੀ ਪੀ ਪੀ ਕਟਹਿ ਬਿਕਾਰ ॥੩॥

(ਵਾਰ ਬਿਹਾਗੜਾ, ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ, ਪੰਨਾ 553)

54 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਅਟੁੱਟ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਗ ਇਤਨੇ
 ਅੱਛੇ ਬਣਾ ਲਏ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ ਵੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ
 ਨਾਲ ਅਫ਼ਗਾਨਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਕੂਰਮ ਨਗਰ ਦੇ ਕੂਰਮ ਦਰਿਆ ਦੇ ਤੱਟ 'ਤੇ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ
 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਿਰਤੂ ਹੋਈ ਸੀ।

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਦਾ ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਛੇਆਂ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਮੁਖ ਰਾਗ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਥਾਟ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਦੋਵੇਂ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਕਰੁਣਾ-ਰਸ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤੀ-ਦਾਇਕ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਹੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਗਾਇਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਗਾਉਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦਾ ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਖ਼ਿਆਲ ਮੁਜਬ ਬਜਾਇ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਸਾਂ ਨੇ ਆਪ ਗਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਤਨਾ ਮਧੁਰ ਇਹ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਭਾਸਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਂ ਵਧੀਕ ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਅਸਾਂ ਨੇ ਇਥੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰੂਪਕ ਤਾਲ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਨੇ ਸਰਵ ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿਚ ਆਰੰਭ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ—“ਮੋਤੀ ਤ ਮੰਦਰ ਉਸਰਹਿ”।

ਬਾਕੀ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦਾ ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਅਸੀਂ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 145 ਤੋਂ 162 ਤਕ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ ਨੀ ਧ ਪ, ਰੇ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ਪਹਿਲਾ ੧ ਘਰੁ ੧ (ਪੰਨਾ 14)

ਮੋਤੀ ਤ ਮੰਦਰ ਉਸਰਹਿ ਰਤਨੀ ਤ ਹੋਹਿ ਜੜਾਉ ॥
 ਕਸਤੂਰਿ ਕੰਗੁ ਅਗਰਿ ਚੰਦਨਿ, ਲੀਪਿ ਆਵੈ ਚਾਉ ॥
 ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੧॥
 ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਜੀਉ ਜਲਿ ਥਲਿ ਜਾਉ ॥
 ਮੈ ਆਪਣਾ ਗੁਰੁ ਪੂਛਿ ਦੇਖਿਆ ਅਵਰੁ ਨਾਹੀ ਥਾਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਧਰਤੀ ਤ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜੜਤੀ ਪਲਘਿ ਲਾਲ ਜੜਾਉ ॥
 ਮੋਹਣੀ ਮੁਖਿ ਮਣੀ ਸੋਹੈ ਕਰੇ ਰੰਗਿ ਪਸਾਉ ॥
 ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੨॥
 ਸਿਧੁ ਹੋਵਾ ਸਿਧਿ ਲਾਈ ਰਿਧਿ ਆਖਾ ਆਉ ॥
 ਗੁਪਤੁ ਪਰਗਟੁ ਹੋਇ ਬੈਸਾ ਲੋਕੁ ਰਾਖੈ ਭਾਉ ॥
 ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੩॥
 ਸੁਲਤਾਨੁ ਹੋਵਾ ਮੇਲਿ ਲਸਕਰ ਤਖਤਿ ਰਾਖਾ ਪਾਉ ॥
 ਹੁਕਮੁ ਹਾਸਲੁ ਕਰੀ ਬੈਠਾ ਨਾਨਕਾ ਸਭ ਵਾਉ ॥
 ਮਤੁ ਦੇਖਿ ਭੂਲਾ ਵੀਸਰੈ ਤੇਰਾ ਚਿਤਿ ਨ ਆਵੈ ਨਾਉ ॥੪॥

ਸਿਰੀ ਰਾਗੁ

ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸ਼ਾ	ਸ਼ਾ	ਸ਼ਾ	ਸ਼ਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮਤੁ	ਦੇ	ਖਿ	ਭੂ	ਲਾ	ਲਾ	ਵੀ	ਲਾ	ਸ	ਰੈ	ਲਾ	ਲਾ	ਲਾ	ਲਾ
	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਪਸ਼ਾ	ਨੀਧ	ਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸ਼ਾ
	ਤੇ	ਲ	ਰਾ	ਚਿ	ਤਿ	ਨ	ਲ	ਆਲ	ਲਲ	ਵੈ	ਨਾਲ	ਲਲ	ਉਲ	ਲਲ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਮੋ	ਤੀ	ਤ	ਮੰ	ੜ	ਦ	ਰ	ਉ	ੜ	ਸ	ਰਹਿ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਪੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਰਤ	ਨੀ	ਤ	ਹੋ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ਜ	ੜ	ੜ	ੜਾ	ੜ	ਉ	ੜ
	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਪ
	ਕਸ	ਤੂ	ਰਿ	ਕੁੰ	ੜ	ਗੂ	ੜ	ਅ	ਗ	ਰਿ	ਚੇੜ	ੜ	ਦ	ਨਿ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਲੀ	ੜ	ਪਿ	ਆ	ੜ	ਵੈੜ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ੜ	ਉੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
	੦							੦						
	X			2		3		X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਝ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ਼ ਥਾਟ ਦਾ ਇਕ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਵਕਰ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਰਾਗੇਸ਼ੂਰੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ ਰਾਗੇਸ਼ੂਰੀ ਦੀ ਛਾਇਆ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਸਿੱਧਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਕਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਾ ਆਮ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਪੁਰਾਤਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਮਾਝ ਜਾਂ ਮਾਂਝੀ ਇਹ ਦੋ ਨਾਮ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਵਰਣਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ, ਮ ਪ, ਧ ਨੀ, ਧ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਪ ਗ ਮ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਗ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਰੇ, ਪ ਮ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਮ ਪ, ਮ ਗ ਮ ਰੇ-ਸਾ।
2. ਸਾ ਗ ਮ, ਧ ਪ ਗ ਮ, ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗ ਰੇ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਗ ਮ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।
4. ਸਾ, ਮ ਰੇ, ਮ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਗ ਮ ਪ ਧ, ਪ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 95)

ਹਰਿ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਹਰਿ ਪਾਇਆ॥

ਮਨੁ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਆਇਆ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੁਖਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬੋਲੀ, ਮਨੁ ਹਰਿ ਰਸਿ ਟੁਲਿ ਟੁਲਿ ਪਉਦਾ ਜੀਉ॥੧॥

ਆਵਹੁ ਸੰਤ ਮੈ ਗਲਿ ਮੇਲਾਈਐ॥ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੀ ਮੈ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈਐ॥

ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਮਿਲਹੁ ਮਨੁ ਦੇਵਾ, ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਖਿ ਚਉਦਾ ਜੀਉ॥੨॥

ਵਡਭਾਗੀ ਹਰਿ ਸੰਤੁ ਮਿਲਾਇਆ॥ ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਹਰਿ ਰਸੁ ਮੁਖਿ ਪਾਇਆ॥

ਭਾਗਹੀਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਨਹੀ ਪਾਇਆ, ਮਨਮੁਖੁ ਗਰਭ ਜੂਨੀ ਨਿਤਿ ਪਉਦਾ ਜੀਉ॥੩॥

ਆਪਿ ਦਇਆਲਿ ਦਇਆ ਪ੍ਰਭਿ ਧਾਰੀ॥ ਮਲੁ ਹਉਮੈ ਬਿਖਿਆ ਸਭ ਨਿਵਾਰੀ॥

ਨਾਨਕ ਹਟ ਪਟਣ ਵਿਚਿ ਕਾਇਆ ਹਰਿ ਲੈਂਦੇ ਗੁਰਮੁਖਿ ਸਉਦਾ ਜੀਉ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਝ

ਆੜਾ-ਚੋਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਗੁ	ਰ	ਗਿ	ਆ	ਨੁ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਰੜ	ਸੁੜ	ਹ	ਰਿ	ਪਾ	ਇਆ
	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ
	ਮ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਰੈ	ਗਿ	ਰਾੜ	ਤਾੜ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਰੜ	ਸੁੜ	ਪੀਆ	ਇਆ	
	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	
	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਮੁ	ਖਿ	ਹਰਿ	ਹਰਿ	ਬੋ	ਲੀ	ਮ	ਨੁ	
	ਗ	ਮ	ਧ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹ	ਰਿ	ਰ	ਸਿ	ਟੁ	ਲਿ	ਟੁ	ਲਿ	ਪ	ਉ	ਦਾੜ	ਜੀੜ	ੜੜ	ਉੜ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0		

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਗ	ਮ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਆ	ਵ	ਹੁ	ਸੰ	ਸ	ਤ	ਮੈ	ਸ	ਗ	ਲਿ	ਮੇ	ਲਾ	ਈ	ਐ
	ਪਨੀ	ਧਪ	ਧਪ	ਮਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	
	ਮੇਂ	ਰੇਂ	ਪ੍ਰੀ	ਤਮ	ਕੀ	ਮੈ	ਕ	ਥਾ	ਸੁ	ਣਾ	ਸ	ਈ	ਐ	ਸ
	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ
	ਹ	ਰਿ	ਕੇ	ਸੰ	ਤ	ਮਿ	ਲਹੁ	ਮ	ਨੁ	ਦੇ	ਸ	ਵਾ	ਸ	
	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ਜੋ	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਥਾ	ਣੀ	ਮੁ	ਖਿ	ਚ	ਉ	ਦਾ	ਸ	ਜੀ	ਉ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 105)

ਜਿਥੈ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸੇ ਅਸਥਲ ਸੋਇਨ ਚਉਬਾਰੇ ॥
 ਜਿਥੈ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪੀਐ ਮੇਰੇ ਗੋਇਦਾ ਸੇਈ ਨਗਰ ਉਜਾੜੀ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਹਰਿ ਰੁਖੀ ਰੋਟੀ ਖਾਇ ਸਮਾਲੇ ॥ ਹਰਿ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੇ ॥
 ਖਾਇ ਖਾਇ ਕਰੇ ਬਦਫੈਲੀ, ਜਾਣੁ ਵਿਸੂ ਕੀ ਵਾੜੀ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਸੰਤਾ ਸੇਤੀ ਰੰਗੁ ਨ ਲਾਏ ॥ ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ ਵਿਕਰਮ ਕਮਾਏ ॥
 ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਖੋਈ ਅਗਿਆਨੀ, ਜੜ ਅਪੁਣੀ ਆਪਿ ਉਪਾੜੀ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਮੇਰੇ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ, ਰਾਖਹੁ ਸਰਮ ਅਸਾੜੀ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਝ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜਿ	ਸ਼	ਥੈ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਸ	ਜਪੀਐ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਪਿਆ	ਸ	ਰੇ	ਸ	
	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧਪ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਸੇ	ਸ	ਸ	ਅਸ	ਥ	ਲ	ਸੋ	ਸ	ਇ	ਨ	ਚ	ਉ	ਬਾ	ਸ਼	ਰੇ	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ
	ਜਿ	ਸ	ਥੈ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਨ	ਜਪੀਐ	ਮੇ	ਰੇ	ਗੋ	ਗੋ	ਇ	ਦਾ	ਸ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਮ	ਧਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਸੇ	ਸ	ਈ	ਸ	ਨ	ਗ	ਰ	ਉ	ਜਾ	ਸ	ੜੀ	ਸ	ਜੀ	ਸ਼	ਉ	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਰੇ	ਰੇਪ	ਮਰੇ	ਸਾ	ਸਾਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਮ	ਪਗ	ਮਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਰੇਗ	ਗਮ	ਰੇਰੇ	ਪਮ	ਗਮ	ਮਮ	ਰੇਰੇ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਮਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਧਮ	ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਗਮ	ਪਧ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
4	ਸਾਰੇ	ਸਾਸਾ	ਮਗ	ਮਮ	ਪਮ	ਪਧ	ਧਪ	ਧਧ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਨੀਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ
	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਧਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਪ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗਾ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਸਾਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮ: ਪ ਸਲੋਕੁ (ਪੰਨਾ 455)

ਬਨੁ ਬਨੁ ਫਿਰਤੀ ਖੋਜਤੀ, ਹਾਰੀ ਬਹੁ ਅਵਗਾਹਿ॥
ਨਾਨਕ ਭੇਟੇ ਸਾਧ ਜਬ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਮਨ ਮਾਹਿ॥੧॥

ਰਾਗ ਮਾਝ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਰੇਰੇ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਬ	ਨੁ	ਬ	ਨੁ	ਫਿ	ਰ	ਤੀ	ੜ	ਖੋ	ੜ	ੜ	ਜ	ਤੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਬ	ਹੁ	ਅ	ਵ	ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	
	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਕ	ਭੇ	ੜ	ਟੇ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਧ	ੜ	ਜ	ੜ	ਬ	ੜ	
	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹ	ਰਿ	ਪਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ਮ	ਨ	ਮਾ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਿ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2				

ਸ਼ਬਦ

ਸਰਬ ਲੋਹ ਰ੍ਹਿਬ ਚੋਂ

ਨਮਸਕਾਰ ਬੰਦਨ ਲਖ ਬਾਰੀ ਪ੍ਰਭ ਮੂਰਤਿ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੀਉ ॥
 ਸਰਬ ਨਿਧਾਨ ਪੂਰਨ ਜਗਤਾਰਨ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੀਉ ॥
 ਜਉਨ ਜੋਤਿ ਜਗ ਮਗੈ ਦਰਸ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਤਾਰਥ ਦਰਸਾਰ ਜੀਉ ॥
 ਜੈ ਜਗ ਰਾਨੀ ਆਦਿ ਭਵਾਨੀ ਸਭ ਸੈ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ਜੀਉ ॥

ਰਾਗ ਮਾਝ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	—	ਸਾ	—	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜੈ	ਯ	ਜ	ਗ	ਰਾ	ਯ	ਨੀ	ਯ	ਆ	ਯ	ਦਿ	ਭ	ਵਾਯ	ਯਯ	ਨੀ	ਯ
	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਧਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ਸ	ਭ	ਸੈ	ਯ	ਪ੍ਰਾਯ	ਯਯ	ਨ	ਅ	ਧਾਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਰਯ	ਜੀਯ	ਯਯ	ਉਯ	ਯਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਨ	ਮ	ਸ	ਕਾ	ਯ	ਰ	ਬੰ	ਯ	ਦਨ	ਯ	ਲ	ਖ	ਬਾ	ਯ	ਰੀ	ਯ
	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਗ	ਪ	ਮ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਪ	ਮਗ	ਮਗ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ਪ੍ਰਯ	ਭੁਯ	ਮੂ	ਯ	ਰ	ਤਿ	ਬ	ਲਿ	ਹਾਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਰੀਯ	ਜੀਯ	ਯਯ	ਉਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 96-97)

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਲੋਚੈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਤਾਈ॥ ਬਿਲਪ ਕਰੇ ਚਾਤ੍ਰਕ ਕੀ ਨਿਆਈ॥
 ਤ੍ਰਿਖਾ ਨ ਉਤਰੈ ਸਾਂਤਿ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ॥੧॥
 ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਸੰਤ ਪਿਆਰੇ ਜੀਉ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੇਰਾ ਮੁਖ ਸੁਹਾਵਾ ਜੀਉ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਬਾਣੀ॥ ਚਿਰੁ ਹੋਆ ਦੇਖੇ ਸਾਰੰਗਪਾਣੀ॥
 ਧੰਨੁ ਸੁ ਦੇਸੁ ਜਹਾ ਤੂੰ ਵਸਿਆ ਮੇਰੇ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਰਾਰੇ ਜੀਉ॥੨॥
 ਹਉ ਘੋਲੀ ਹਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਗੁਰ ਸਜਣ ਮੀਤ ਮੁਰਾਰੇ ਜੀਉ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਇਕ ਘੜੀ ਨ ਮਿਲਤੇ ਤਾ ਕਲਿਜੁਗੁ ਹੋਤਾ॥ ਹੁਣਿ ਕਦਿ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਿਅ ਤੁਧੁ ਭਗਵੰਤਾ॥
 ਮੋਹਿ ਰੈਣਿ ਨ ਵਿਹਾਵੈ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰੇ ਜੀਉ॥੩॥
 ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਤਿਸੁ ਸਚੇ ਗੁਰ ਦਰਬਾਰੇ ਜੀਉ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਭਾਗੁ ਹੋਆ ਗੁਰਿ ਸੰਤੁ ਮਿਲਾਇਆ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ਘਰ ਮਹਿ ਪਾਇਆ॥
 ਸੇਵ ਕਰੀ ਪਲੁ ਚਸਾ ਨ ਵਿਛੁੜਾ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਉ॥੪॥
 ਹਉ ਘੋਲੀ ਜੀਉ ਘੋਲਿ ਘੁਮਾਈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੁਮਾਰੇ ਜੀਉ॥੧॥੫॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠੀ ਮਾਝ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਸਾ	ਮਰੇ	ਮ	ਪ	ਮਪ	ਧਨੀ	ਧ	ਪ	—
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰਾ	ਮ	ਨੁ	ਲੋ	ਚੈ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਤਾ	ਸ	ਈ	ਸ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਪਧ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਗ	ਰੇ
	ਬਿ	ਲ	ਪ	ਕ	ਰੇ	ਸ	ਚਾ	ਸ	ਤ੍ਰਿ	ਕ	ਕੀ	ਨਿ	ਆ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਧ
	ਤ੍ਰਿ	ਸ	ਖਾ	ਨ	ਉ	ਤ	ਰੈ	ਸ	ਸਾਂ	ਸ	ਤਿ	ਨ	ਆ	ਸ	ਵੈ	ਸ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਪਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ
	ਬਿਨੁ	ਦਰ	ਸ	ਨ	ਸੰ	ਸ	ਤ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਰੇ	ਸ	ਜੀ	ਸ	ਉ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਝੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਧੈਵਤ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਕੌਮਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਪ ਧੁ, ਧ ਨੀ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਨੀ ਧ ਧੁ, ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਪ, ਧੁ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਗੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਗੁ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 100)

ਵਿਸਰੁ ਨਾਹੀ ਏਵਡ ਦਾਤੇ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਭਗਤਨ ਸੰਗਿ ਰਾਤੇ ॥
 ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਜਿਉ ਤੁਧੁ ਧਿਆਈ ਏਹੁ ਦਾਨੁ ਮੋਹਿ ਕਰਣਾ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਮਾਟੀ ਅੰਧੀ ਮੁਰਤਿ ਸਮਾਈ ॥ ਸਭ ਕਿਛੁ ਦੀਆ ਭਲੀਆ ਜਾਈ ॥
 ਅਨਦ ਬਿਨੋਦ ਚੋਜ ਤਮਾਸੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਹੋਣਾ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਜਿਸ ਦਾ ਦਿਤਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਲੈਣਾ ॥ ਛਤੀਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਭੋਜਨੁ ਖਾਣਾ ॥
 ਸੇਜ ਸੁਖਾਲੀ ਸੀਤਲੁ ਪਵਣਾ ਸਹਜ ਕੇਲ ਰੰਗ ਕਰਣਾ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਸਾ ਬੁਧਿ ਦੀਜੈ ਜਿਤੁ ਵਿਸਰਹਿ ਨਾਹੀ ॥ ਸਾ ਮਤਿ ਦੀਜੈ ਜਿਤੁ ਤੁਧੁ ਧਿਆਈ ॥
 ਸਾਸ ਸਾਸ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਓਟ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਚਰਣਾ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਝੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਵਿਸ	ਰੁ	ਨਾ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਏ	ਵ	ਡ	ਦਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਪ
	ੜ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਭ	ਗ	ੜ	ਤਨ	ਸੰ	ਗਿ	ਰਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ੜ	ਨੀਸਾਂਰੇਂਗੁਂ	ਰੇਂਗੁਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	
	ੜ	ਦਿ	ਨ	ਸੁ	ਰੈ	ਣਿ	ਜਿ	ਉ	ੜ	ਤੁੜਧੁੜ	ਧਿ	ੜ	ਆ	ੜ	ਈ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਮੰ	ਗੁਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	ਪ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਏ	ੜ	ਹੁ	ਦਾ	ੜ	ਨੁ	ਮੋ	ਹਿ	ਕ	ਰ	ਣਾ	ਜੀ	ੜ	ਉਂ	ੜ
	x					x				x				x		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ ੧੮)

ਕਹਿਆ ਕਰਣਾ ਦਿਤਾ ਲੈਣਾ॥ ਗਰੀਬਾ ਅਨਾਥਾ ਤੇਰਾ ਮਾਣਾ॥
 ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੂੰਹੈ ਤੂੰਹੈ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈ ਜੀਉ॥੧॥
 ਭਾਣੈ ਉਝੜ ਭਾਣੈ ਰਾਹਾ॥ ਭਾਣੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵਾਹਾ॥
 ਭਾਣੈ ਭਰਮਿ ਭਵੈ ਬਹੁ ਜੂਨੀ ਸਭ ਕਿਛੁ ਤਿਸੈ ਰਜਾਈ ਜੀਉ॥੨॥
 ਨਾ ਕੋ ਮੂਰਖੁ ਨਾ ਕੋ ਸਿਆਣਾ॥ ਵਰਤੈ ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ॥
 ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਬੇਅੰਤ ਅਥਾਹਾ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਜੀਉ॥੩॥
 ਖਾਕੁ ਸੰਤਨ ਕੀ ਦੇਹੁ ਪਿਆਰੇ॥ ਆਇ ਪਇਆ ਹਰਿ ਤੇਰੈ ਦੁਆਰੈ॥
 ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਤ ਮਨੁ ਆਘਾਵੈ ਨਾਨਕ ਮਿਲਣੁ ਸੁਭਾਈ ਜੀਉ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਝੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	—	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕ	ਹਿ	ਆ	ਕ	ਰ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ਦਿ	ੜ	ਤਾ	ਲੈ	ੜ	ਣਾ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਸਾ
	ੜ	ਗ	ਰੀ	ਬਾ	ਅਨਾ	ੜ	ਥਾ	ੜ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ
	—	ਮਾਸਾ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ
	ੜ	ਸਭ	ਕਿ	ਛੁ	ਤੂੰ	ੜ	ਹੈ	ੜ	ੜ	ਤੂੰ	ਹੈ	ਮੇਰੇ	ਪਿਆ	ੜ	ਰੇ	ੜ
	—	ਗੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਪ
	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰੀ	ਕੁਦ	ਰਤਿ	ਕਉ	ਬਲਿ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਈ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਸਾ	—	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਣੈ	ਉ	ੜ	ਝ	ੜ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਣੈ	ਰਾ	ੜ	ਹਾ	ੜ
	—	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਣੈ	ਹ	ਰਿ	ਗੁ	ਣ	ੜ	ਗੁਰ	ਮੁ	ਖਿ	ਗਾ	ਵਾ	ਹਾ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	—	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਣੈ	ਭ	ਰ	ਮਿ	ਭ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਬਹੁ	ਜੂ	ੜੜ	ਨੀ	ੜ
	—	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਪ	ਪ
	ਸਭ	ਕਿ	ਛੁ	ਤਿ	ਸੈ	ੜ	ੜ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਝ ਖਮਾਜੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਬਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਮ, ਸਾ ਗ ਮ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਨੀ-ਸਾ ਨੀ, ਸਾ ਗ ਮ ਰੇ, ਪ ਮ, ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਗ, ਮ ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ, ਮ ਗ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਪ ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗ, ਮ ਪ, ਧ ਮ ਪ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਨੀ, ਪ ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੇ ਗ, ਸਾ, ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਮ ਗ, ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ, ਗ ਮ, ਰੇ ਗ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਗ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 103)

ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂੰਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ॥ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਬੰਧਪੁ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਭ੍ਰਾਤਾ॥
 ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਰਾਖਾ ਸਭਨੀ ਥਾਈ ਤਾ ਭਉ ਕੇਹਾ ਕਾੜਾ ਜੀਉ॥੧॥
 ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਤੁਧੁ ਪਛਾਣਾ॥ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਓਟ ਤੂੰਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਣਾ॥
 ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ਸਭੁ ਤੇਰਾ ਖੇਲੁ ਅਖਾੜਾ ਜੀਉ॥੨॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਤੁਧੁ ਉਪਾਏ॥ ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਭਾਣਾ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਾਏ॥
 ਸਭ ਕਿਛੁ ਕੀਤਾ ਤੇਰਾ ਹੋਵੈ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਅਸਾੜਾ ਜੀਉ॥੩॥
 ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ਮਹਾ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸੀਤਲਾਇਆ॥
 ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਵਜੀ ਵਾਧਾਈ ਨਾਨਕ ਜਿਤਾ ਬਿਖਾੜਾ ਜੀਉ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਝ ਖਮਾਜੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਤੂੰ	ਹੈ	ਮੇ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ
	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾ	ਬੰ	ੜ	ਧ	ਪੁ	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾ	ਭ੍ਰਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾ	ਰਾ	ੜ	ਖਾ	ੜ	ਸ	ਭ	ਨੀ	ਥਾ	ੜ	ਈ	ੜ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ
	ਤਾ	ੜ	ਭਉ	ਕੇ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ਕਾੜ	ੜੜ	ੜਾੜ	ਜੀੜ	ੜੜ	ਉੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ਤੁ	ਮ	ਗੀ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ਤੇ	ੜ	ਤੁੜ	ਧੁ	ਪ	ਛਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ
	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਗੀ	ਓ	ੜ	ਟ	ਤੂੰ	ਹੈ	ਮੇ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ
	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਨੀ	ਪੁਨੀ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤੁਝ	ਬਿ	ਨੁ	ਦੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਅਵ	ਰੁੜ	ਨੜ	ਕੋੜ	ੜ	ਈ	ੜ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮਗ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ
	ਸਭੁ	ਤੇ	ਰਾ	ਖੇੜ	ੜੜ	ਲੁੜ	ਅ	ਖਾੜੜ	ੜੜ	ੜਾੜ	ਜੀੜ	ੜੜ	ਉੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਮਾਝ ਕੀ, ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 141-42)

ਨਦੀਆ ਹੋਵਹਿ ਧੋਣਵਾ ਸੁੰਮ ਹੋਵਹਿ ਦੁਧੁ ਘੀਉ ॥
 ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਸਕਰ ਹੋਵੈ ਖੁਸੀ ਕਰੇ ਨਿਤ ਜੀਉ ॥
 ਪਰਬਤੁ ਸੁਇਨਾ ਰੁਪਾ ਹੋਵੈ ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜੜਾਉ ॥
 ਭੀ ਤੂੰਹੈ ਸਾਲਾਹਣਾ ਆਖਣ ਲਹੈ ਨ ਚਾਉ ॥੧॥

ਰਾਗ ਮਾਝ ਖਮਾਜੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਮ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਨ	ਦੀ	ਆ	ਹੋ	ੜ	ਵ	ਹਿ	ਧੇ	ੜ	ਣ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਸੁੰ	ਮ	ਹੋ	ਵ	ਹਿ	ਦੁ	ਧੁ	ਘੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਉੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਸ	ਗ	ਲੀ	ਧ	ਰ	ਤੀ	ੜ	ਸ	ਕ	ੜ	ਰ	ਹੋ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਖੁ	ਸੀ	ਕ	ਰੇ	ੜ	ਨਿ	ਤ	ਜੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਉੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਸਾ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ ਸਾਸਾ	ਗਮ ਪਗ ਮਗ ਮਮ	ਪਧ ਮਪ ਮਗ ਰੇਗ	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਮਗ ਰੇਸਾ
2	ਸਾਪ ਪਪ ਧਪ ਮਪ	ਗਮ ਧਪ ਗਮ ਮਮ	ਗਮ ਪਧ ਨੀਸਾਂ ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ ਸਾਂਰੇ ਨੀਸਾਂ ਸਾਂਸਾਂ
	ਨੀਸਾਂ ਰੇਗਾਂ ਨੀਸਾਂ ਸਾਂਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ ਸਾਂਨੀ ਨੀਧ ਧਪ	ਸਾਂਨੀ ਨੀਧ ਧਪ ਪਮ	ਨੀਧ ਧਪ ਪਮ ਮਗ
	ਧਪ ਪਮ ਮਗ ਗਰੇ	ਗਰੇ ਮਗ ਪਮ ਧਪ	ਗਮ ਰੇਗ ਸਾਂਰੇ ਨੀਸਾ	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਮਗ ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	X	2

ਰਾਗ ਯਮਨੀ ਮਾਝ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਮ ਗ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ ਮ ਰੇ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਗ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਪ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਮ ਰੇ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
2. ਪ ਨੀ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਨੀ ਰੇ, ਮ ਗ ਪ ਮ ਧ ਮ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਧ ਪ, ਪ, ਰੇ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਪ ਮ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਰੇ—ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਨੀ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
4. ਪ ਮ ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਧ ਨੀ, ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਰੇਂ, ਸਾਂ, ਮ ਗ ਮ ਰੇ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਰੇ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਪ, ਰੇ ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 99-100)

ਸਗਲ ਸੰਤਨ ਪਹਿ ਵਸਤੁ ਇਕ ਮਾਂਗਉ ॥ ਕਰਉ ਬਿਨੰਤੀ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ ॥
 ਵਾਰਿ ਵਾਰਿ ਜਾਈ ਲਖ ਵਰੀਆ ਦੇਹੁ ਸੰਤਨ ਕੀ ਧੂਰਾ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਤੁਮ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ॥ ਤੁਮ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਤੇ ॥
 ਸਭ ਕੋ ਤੁਮ ਹੀ ਤੇ ਵਰਸਾਵੈ ਅਉਸਰੁ ਕਰਹੁ ਹਮਾਰਾ ਧੂਰਾ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਦਰਸਨਿ ਤੇਰੈ ਭਵਨ ਪੁਨੀਤਾ ॥ ਆਤਮ ਗੜੁ ਬਿਖਮੁ ਤਿਨਾ ਹੀ ਜੀਤਾ ॥
 ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਤੁਮ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ ਤੁਧੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਸੂਰਾ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਰੇਨੁ ਸੰਤਨ ਕੀ ਮੇਰੈ ਮੁਖਿ ਲਾਗੀ ॥ ਦੁਰਮਤਿ ਬਿਨਸੀ ਕੁਬੁਧਿ ਅਭਾਗੀ ॥
 ਸਚ ਘਰਿ ਬੈਸਿ ਰਹੇ ਗੁਣ ਗਾਏ ਨਾਨਕ ਬਿਨਸੇ ਕੂਰਾ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਯਮਨੀ ਮਾਝ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਪਮ	ਧਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਸਗ	ਲੜ	ਸੰ	ਤਨ	ਪਹਿ	ਵਸਤੁ	ਇਕ	ਮਾਂ	ੜ	ਗਉ
	ਸਾਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾ	ਸਾ
	ਕਰ	ਉ	ਬਿ	ਨੰ	ਤੀ	ਮਾੜ	ਨੁਤਿ	ਆੜ	ੜ	ਗਉ
	ਨੀਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਵਾੜ	ਰਿ	ਵਾ	ੜ	ਰਿ	ਜਾਈ	ਲਖ	ਵ	ਰੀ	ਆ
	ਪੁਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਰੇ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾ
	ਦੇੜ	ਹੁ	ਸੰ	ਤਨ	ਕੀ	ਧੂ	ਰਾ	ਜੀੜ	ੜੜ	ਉ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਪਮ	ਪਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗਮ	ਗ	ਗ
	ਤੁਮ	ਦਾੜ	ੜ	ਤੇ	ਤੁਮ	ਪੁਰ	ਖਬਿ	ਧਾੜ	ੜ	ਤੇ
	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਤੁ	ਮ	ਸਮ	ਰ	ਥ	ਸੜ	ਦਾ	ਸੁਖ	ਦਾ	ਤੇ
	ਧ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਰੇਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਸਭ	ਕੋ	ਤੁਮ	ਹੀ	ਤੇ	ਵੜ	ਰ	ਸਾ	ੜ	ਵੈ
	ਪਮ	ਧਪ	ਨੀਧ	ਰੇਂ	ਧਪ	ਪਮ	ਧਪ	ਪਰੇ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਅਉ	ਸਰੁ	ਕਰਹੁ	ਹਮਾ	ਰਾੜ	ਪੂੜ	ਰਾੜ	ਜੀੜ	ੜੜ	ਉੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 104)

ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਜੀਵਾ ਸੋਇ ਤੁਮਾਰੀ॥ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਠਾਕੁਰੁ ਅਤਿ ਭਾਰੀ॥
 ਤੁਮਰੇ ਕਰਤਬ ਤੁਮ ਹੀ ਜਾਣਹੁ ਤੁਮਰੀ ਓਟ ਗੁੰਪਾਲਾ ਜੀਉ॥੧॥
 ਗੁਣ ਗਾਵਤ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਹੋਵੈ॥ ਕਥਾ ਸੁਣਤ ਮਲੁ ਸਗਲੀ ਖੋਵੈ॥
 ਭੇਟਤ ਸੰਗਿ ਸਾਧ ਸੰਤਨ ਕੈ ਸਦਾ ਜਪਉ ਦਇਆਲਾ ਜੀਉ॥੨॥
 ਪ੍ਰਭੁ ਅਪੁਨਾ ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਮਾਰਉ॥ ਇਹ ਮਤਿ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮਨਿ ਧਾਰਉ॥
 ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਹੋਇ ਪ੍ਰਗਾਸਾ ਸਰਬ ਮਇਆ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ਜੀਉ॥੩॥
 ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਦ ਆਪੇ ਹੋਈ॥
 ਚਲਿਤ ਤੁਮਾਰੇ ਪ੍ਰਗਟ ਪਿਆਰੇ ਦੇਖਿ ਨਾਨਕ ਭਏ ਨਿਹਾਲਾ ਜੀਉ॥੪॥

ਰਾਗ ਯਮਨੀ ਮਾਝ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸੁ	ਣਿ	ਸੁ	ਣਿ	ਜੀ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਇ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਤੂੰ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤਾ	ਮੁ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰੁ	ਅ	ਤਿ	ਭਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ
	ਤੁ	ਮ	ਰੇ	ੜ	ਕ	ਰ	ਤ	ਬ	ਤੁ	ਮ	ਹੀ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਣਹੁ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਤੁ	ਮ	ਰੀ	ੜ	ਓ	ੜ	ਟ	ਗੋ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਲਾ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਉੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ੜ	ਵ	ਤ	ਮ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਆ	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	ਗੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕ	ਥਾ	ੜ	ਸੁ	ਣ	ਤ	ਮ	ਲੁ	ਸ	ਗ	ਲੀ	ੜ	ਖੋ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ
	ਭੇ	ੜ	ਟ	ਤ	ਸੰ	ੜ	ਗਿ	ਸਾ	ੜ	ਧ	ਸੰ	ੜ	ਤ	ਨ	ਕੈ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਜ	ਪਉ	ੜ	ੜ	ਦਇ	ਆੜ	ੜੜ	ਲਾ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਉੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਨੀਰੇਸਾਗਰੇਮਗ	ਮਰੇਮਰੇਸਾਰੇਨੀਸਾ	ਪਨੀਨਨੀਰੇਸਾਨੀਸਾ	ਪਮ ਪਪ ਪਰੇ ਰੇਮ
	ਮਗ ਰੇਸਾ ਨੀਰੇ ਸਾ	ਪਨੀ ਨੀਨੀ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ	ਪਮ ਪਪ ਪਰੇ ਰੇਮ	ਮਗ ਰੇਸਾ ਨੀਰੇ ਸਾ
2	ਸਾਰੇ ਰੇਸਾ ਰੇਗ ਗਰੇ	ਗਮ ਮਗ ਪਮ ਧਪ	ਮਪ ਮਪ ਨੀਨੀ ਨੀਨੀ	ਸਾਨੀ ਧਪ ਸਾਨੀ ਰੇਸਾ
	ਨੀਧੁ ਧਪ ਮਮ ਮਮ	ਪਮ ਧਪ ਪਧ ਧਪ	ਮਪ ਪਪ ਰੇਮ ਮਗ	ਮਰੇ ਰੇਸਾ ਨੀਰੇ ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਰਾਗ ਗਉੜੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਰਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਰੂਪਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਉੜੀ ਮਾਝ, ਗਉੜੀ ਬੈਰਾਗਣ, ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ, ਆਦਿਕ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗਉੜੀਆਂ ਦੇ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਵਰਣ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਪੰਨਾ 163 ਤੋਂ 231 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਦੇਣ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁੱਧ ਗਉੜੀ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਰੋਹ-ਅਵਰੋਹ, ਪਕੜ, ਵਾਦੀ-ਸੰਵਾਦੀ ਆਦਿਕ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਕ ਸ਼ਬਦ ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਗਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹ ਭੈਰਉ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਮ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਧਿਆ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਰੇ ਗ ਰੇ, ਗ ਗ, ਮ ਪ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਮ ਪ, ਧੁ, ਮ ਪ ਮ, ਰੇ ਗ ਰੇ ਗ, ਨੀ, ਸਾ ਨੀ—ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਧੁ, ਪ ਧੁ, ਮ ਪ ਗ ਮ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ, ਸਾ ਨੀ।

ਸ਼ਬਦ

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 201)

ਥਿਰੁ ਘਰਿ ਬੈਸਹੁ ਹਰਿ ਜਨ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸਤਿਗੁਰਿ ਤੁਮਰੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
 ਦੁਸਟ ਦੂਤ ਪਰਮੇਸਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਜਨ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖੀ ਕਰਤਾਰੇ ॥੧॥
 ਬਾਦਿਸਾਹ ਸਾਹ ਸਭ ਵਸਿ ਕਰਿ ਦੀਨੇ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮ ਮਹਾ ਰਸ ਪੀਨੇ ॥੨॥
 ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਭਜਹੁ ਭਗਵਾਨ ॥ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਕੀਨੋ ਦਾਨੁ ॥੩॥
 ਸਰਣਿ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਨਾਨਕ ਓਟ ਪਕਰੀ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੁੱਧ ਗਉੜੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਬਿ	ਰੁ	ਘ	ਰਿ	ਬੈ	ਯ	ਸਹੁ	ਯ	ਹ	ਰਿ	ਜ	ਨ	ਪਿਆ	ਯ	ਰੇ	ਯ
	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ
	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰਿ	ਤੁ	ਮ	ਰੇ	ਯ	ਕਾ	ਯ	ਜ	ਸ	ਵਾ	ਯ	ਰੇ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	—	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਦੁ	ਯ	ਸਟ	ਦੂ	ਯ	ਤ	ਪ	ਰ	ਮੇ	ਯ	ਸ	ਰਿ	ਮਾ	ਯ	ਰੇ	ਯ
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮਗ	ਮਮ	ਮਗ	ਪਮ	ਧੁ
	ਜ	ਨ	ਕੀ	ਯ	ਪੈ	ਯ	ਜ	ਰ	ਖੀ	ਯ	ਕ	ਰ	ਤਾਂ	ਯ	ਰੇ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਮੁਖ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਗੰਧਾਰ, ਪੰਚਮ, ਪੈਵਤ ਆਦਿਕ ਸੁਰਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਹ ਉਤਰਾਂਗ ਰਾਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। “ਗ-ਪ” ਦੀ ਸੰਗਤ ਰਾਗ ਵਾਚਕ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਜਨਕ ਆਸ਼ਰਿਆ ਰਾਗ ਹੈ। ਆਲਾਪ ਲੈਂਦੇ ਸਮੇਂ “ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਧੁ,” ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੈਵਤ 'ਤੇ ਰੁਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਤਾਨਾਂ ਵਿਚ ਪੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਕਰਕੇ “ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਨੀ ਧੁ ਪ,” ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਤਾਨ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕਾਨੜੇ ਰਾਗ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਵਿਚ “ਮ ਪ ਧੁ ਮ, ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ,” ਇਸ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਦਾ ਵਾਰ ਵਾਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਧੁ, ਨੀ ਧੁ, ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ, ਮ ਗੁ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ ਧੁ, ਮ ਪ ਮ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ। ਜਾਂ; ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ—ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ, ਮ ਪ, ਗੁ — — ਰੇ ਸਾ।
2. ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ, ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ, ਮ ਪ ਗੁ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਧੁ, ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਪ ਮ, ਧੁ ਮ ਪ, ਗੁ, ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।
4. ਪ ਮ ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧੁ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ ਧੁ, ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ, ਨੀ ਧੁ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
5. ਮ ਪ ਧੁ, ਪ ਧੁ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਸਾਂ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਸਾਂ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ, ਰੇ ਨੀ—ਧੁ, ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਸਾਂ, ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ ਸਾਂ। ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧੁ ਪ ਧੁ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਸਾਂ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ, ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ, ਪ ਮ ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ, ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ।

ਸ਼ਬਦ

ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 714)

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸਦਾ ਸਦ ਜਾਪਿ ॥
 ਧਾਰਿ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸੁਆਮੀ ਵਸਦੀ ਕੀਨੀ ਆਪਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਿਸ ਕੇ ਸੇ ਫਿਰਿ ਤਿਨ ਹੀ ਸਮਾਲੇ ਬਿਨਸੇ ਸੋਗ ਸੰਤਾਪ ॥
 ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖੇ ਜਨ ਅਪਨੇ ਹਰਿ ਹੋਏ ਮਾਈ ਬਾਪ ॥੧॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਹੋਏ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ਦਯਾ ਧਾਰੀ ਹਰਿ ਨਾਥ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਪਰੇ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜਾ ਕਾ ਬਡ ਪਰਤਾਪ ॥੨॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ

ਤਿਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਯ	ਮੁਯ	ਸਯ	ਦਾ	ਯ	ਸ	ਦ	ਜਾ	ਯ	ਪਿ	ਯ
	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	—
	ਧਾ	ਯ	ਰਿ	ਯ	ਅ	ਨੁ	ਗੁ	ਹੁ	ਪਾ	ਰ	ਬ੍ਰਹ	ਮ	ਸੁਆ	ਯ	ਮੀ	ਯ
	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਧੁ	ਪ
	ਵ	ਸ	ਦੀ	ਯ	ਕੀ	ਯ	ਨੀ	ਯ	ਆਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਪਿ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਪ	—	ਧੁ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	—
	ਜਿ	ਸ	ਕੇ	ਯ	ਸੇ	ਯ	ਫਿ	ਰਿ	ਤਿ	ਨ	ਹੀ	ਸ	ਮ੍ਰਾ	ਯ	ਲੇ	ਯ
	ਪ	ਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਧੁ	ਮ	ਪ	—
	ਬਿ	ਨ	ਸੇ	ਯ	ਸੋ	ਯ	ਗ	ਸੰ	ਤਾਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਯ	ਯ	ਪ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾਵਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 369)

ਹਉ ਅਨਦਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਉ ॥

ਸਤਿਗੁਰਿ ਮੋ ਕਉ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬਤਾਇਆ ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਹਮਰੈ ਸ੍ਵਣੁ ਸਿਮਰਨੁ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਹਉ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ॥

ਜੈਸੇ ਹੰਸੁ ਸਰਵਰ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤੈਸੇ ਹਰਿ ਜਨੁ ਕਿਉ ਰਹੈ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਬਿਨੁ ॥੧॥

ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਰਿਦ ਧਾਰਿ ਕਿਨਹੂੰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈ ਮੋਹ ਅਪਮਾਨ ॥

ਹਰਿ ਜਨ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਈ ਹਰਿ ਨਿਰਬਾਣੁ ਪਦ ਨਾਨਕ ਸਿਮਰਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਭਗਵਾਨ ॥੨॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਹਉ	ਅਨ	ਦਿ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਕੀ	ਰ	ਤ	ਨੁ	ਕ	ਯ	ਰਉ	ਯ
	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਰੇਮ	ਪਧੁ	ਮੁ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰਿ	ਮੋ	ਯ	ਕਉ	ਯ	ਹਰਿ	ਨਾਯ	ਮ	ਬ	ਤਾ	ਯ	ਇਆ	ਯ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਹਉ	ਹਰਿ	ਬਿ	ਨੁ	ਖਿਯ	ਨੁਯ	ਪਯ	ਲੁ	ਰਯ	ਹਿਯ	ਯਯ	ਨਯ	ਸਯ	ਯਯ	ਕਉ	ਯਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਹ	ਮ	ਰੈ	ਯ	ਸ੍ਵ	ਵ	ਣੁ	ਯ	ਸਿਮ	ਰਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ਰ	ਤ	ਨੁ
	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਹਉ	ਹਰਿ	ਬਿ	ਨੁ	ਰਹਿ	ਨਯ	ਸਕ	ਉ	ਹਯ	ਉਯ	ਇਯ	ਕੁਯ	ਖਿਯ	ਯਯ	ਨੁਯ	ਯਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 386)

ਜਿਸੁ ਨੀਚ ਕਉ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਉਹੁ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਮਾਨੈ ॥੧॥
 ਦਰਸਨੁ ਮਾਗਉ ਦੇਹਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੁਮਰੀ ਸੇਵਾ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਤਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਾ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ਕੋਈ ॥ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਆ ਕੇ ਚਰਨ ਮਲਿ ਧੋਈ ॥੨॥
 ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਾਹੂ ਨ ਆਵਤ ਕਾਮ ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਾ ਕੋ ਜਪੀਐ ਨਾਮ ॥੩॥
 ਸਾਧਸੰਗਿ ਮਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਮੀਠੇ ਲਾਗੇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਮੁਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪੁਪੁ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਮਾ	ਸ	ਗਉ	ਸ	ਦੇ	ਸ	ਹਿ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਰੇ	ਸ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਪ	ਨੀਧੁ	ਪੁ	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਤੁ	ਮ	ਰੀ	ਸ	ਸੇ	ਵਾ	ਕਉ	ਨ	ਕਉ	ਨ	ਨ	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਰੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਗੁ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਿ	ਸ	ਸੁ	ਨੀ	ਸ	ਚ	ਕ	ਉ	ਕੋ	ਸ	ਈ	ਨ	ਜਾ	ਸ	ਨੈ	ਸ
	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪੁਪੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਮੁਪੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਜ	ਪ	ਤ	ਉ	ਹੁ	ਚ	ਹੁ	ਕੁੰ	ਟ	ਮਾ	ਸ	ਨੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਰੇ	ਮਪੁ	ਧੁਪੁ	ਮਪੁ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀਧੁ	ਪਪੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਮਰੇ	ਮਪੁ	ਪਮ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਸਾਂਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧੁ	ਧੁਪੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ
3	ਸਾਰੇ	ਸਾਮ	ਰੇਮ	ਰੇਪੁ	ਮਪੁ	ਮਧੁ	ਪਧੁ	ਪਸਾਂ	ਗੁਰੇ	ਗੁਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਰੇਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਧੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾਵਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 409)

ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਪਿਆਰਿ ਹਾਂ ॥
 ਗੁਰਿ ਕਹਿਆ ਸੁ ਚਿਤਿ ਧਰਿ ਹਾਂ ॥ ਅਨ ਸਿਉ ਤੋਰਿ ਫੇਰਿ ਹਾਂ ॥
 ਐਸੇ ਲਾਲਨੁ ਪਾਇਓ ਰੀ ਸਖੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਪੰਕਜ ਮੋਹ ਸਰਿ ਹਾਂ ॥ ਪਗੁ ਨਹੀ ਚਲੈ ਹਰਿ ਹਾਂ ॥
 ਗਹਡਿਓ ਮੂੜ ਨਰਿ ਹਾਂ ॥ ਅਨਿਨ ਉਪਾਵ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥
 ਤਉ ਨਿਕਸੈ ਸਰਨਿ ਪੈ ਰੀ ਸਖੀ ॥੧॥
 ਬਿਰ ਬਿਰ ਚਿਤ ਬਿਰ ਹਾਂ ॥ ਬਨੁ ਗ੍ਰਿਹੁ ਸਮਸਰਿ ਹਾਂ ॥
 ਅੰਤਰਿ ਏਕ ਪਿਰ ਹਾਂ ॥ ਬਾਹਰਿ ਅਨੇਕ ਧਰਿ ਹਾਂ ॥
 ਰਾਜਨ ਜੋਗੁ ਕਰਿ ਹਾਂ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਲੋਗ ਅਲੋਗੀ ਰੀ ਸਖੀ ॥੨॥

ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ

ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕਤਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਮਾਤਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸਰਗਮ	ਗੋ	ੜ	ਬਿੰ	ਦ	ਗੋ	ਬਿੰਦ	ਕ	ਰਿ	ਹਾਂ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਮ	ਨਿ	ਪਿਆ	ਰਿ	ਹਾਂ	ੜ
	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ
	ਗੁ	ਰਿ	ਕਹਿ	ਆਸੁ	ਚਿ	ਤਿ	ਧ	ਰਿ	ਹਾਂ	ੜ
	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ
	ਅ	ਨ	ਸਿ	ਉ	ਤੋ	ਰਿ	ਫੇ	ਰਿ	ਹਾਂ	ੜ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਐ	ਸੇ	ਲਾ	ਲਨੁ	ਪਾ	ਇਓ	ਰੀ	ੜ	ਸ	ਖੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਅੰਤਰਾ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਮਾਤਰੇ	ਪ	ਖ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ
ਸਰਗਮ	ਪੰ	ਸ	ਕ	ਜ	ਮੋ	ਹਿ	ਸ	ਰਿ	ਹਾਂ	ਸ
ਸ਼ਬਦ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ
	ਪ	ਗੁ	ਨ	ਹੀ	ਚ	ਲੈ	ਹ	ਰਿ	ਹਾਂ	ਸ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਗ	ਹ	ਡਿ	ਓ	ਮੂ	ੜ	ਨ	ਰਿ	ਹਾਂ	ਸ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ
	ਅ	ਨਿ	ਨਸ	ਉਸ	ਪਾ	ਵ	ਕ	ਰਿ	ਹਾਂ	ਸ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤਉ	ਨਿ	ਕ	ਸੈ	ਸਰ	ਨਿ	ਪੈ	ਰੀ	ਸ	ਖੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਜੋਨਪੁਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਆਸਾਵਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਆਸਾਵਰੀ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਾਲ ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜੋਨਪੁਰੀ ਵਿਚ ਦੋ ਨਿਸ਼ਾਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਪ, ਧੁ, ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ, ਨੀ ਧੁ, ਪ, ਮ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ, ਰੇ ਮ ਪ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਨੀ — — ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ — — ਪ ਮ, ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
2. ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਧੁ — — ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ, ਨੀ ਧੁ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ, ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ, ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
3. ਮ ਪ ਧੁ, ਨੀ — — ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ — — ਗੁ ਰੇ ਗੁ, ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ, ਧੁ ਨੀ ਰੇ ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ, ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ, ਨੀ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ, ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ, ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ — — — ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 717)

ਮਾਈ ਚਰਨ ਗੁਰ ਮੀਠੇ ॥
ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਦੇਵੈ ਪਰਮੇਸਰੁ ਕੋਟਿ ਫਲਾ ਦਰਸਨ ਗੁਰ ਡੀਠੇ ॥ਰਹਾਉ॥
ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਅਚੁਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਬਿਨਸੇ ਮਦ ਢੀਠੇ ॥
ਅਸਥਿਰ ਭਏ ਸਾਚ ਰੰਗਿ ਰਾਤੇ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਾਹੁਰਿ ਨਹੀ ਪੀਠੇ ॥੧॥
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਜਨ ਰੰਗ ਰਸ ਜੇਤੇ ਸੰਤ ਦਇਆਲ ਜਾਨੇ ਸਭਿ ਝੂਠੇ ॥
ਨਾਮ ਰਤਨੁ ਪਾਇਓ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਬਿਹੂਨ ਚਲੇ ਸਭਿ ਮੂਠੇ ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੋਨਪੁਰੀ

ਤਿੰਨ ਭਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁਪ
ਸ਼ਬਦ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁਪ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ
	ਮੀ	ਸ	ਠੇ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਈ	ਸ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ
	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪਗੁ
	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮੀ	ਸ	ਠੇ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਈ	ਸ
	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਵ	ਡੈ	ਸ	ਭਾ	ਸ	ਗਿ	ਦੇ	ਸ	ਵੈ	ਸ	ਪ	ਰ	ਮੇ	ਸ	ਸ	ਰੁ
	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ
	ਕੋ	ਸ	ਟਿ	ਸ	ਫ	ਲਾ	ਸ	ਸ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਮ
	ਡੀ	ਸ	ਠੇ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਈ	ਸ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ
	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪਗੁ
	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮੀ	ਸ	ਠੇ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁ	ਨ	ਗਾ	ੜ	ਵ	ਤ	ਅੜ	ੜੜ	ਚੁ	ਤ	ਅ	ਬਿ	ਨਾ	ੜ	ਸੀ	ੜ
	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁਰੇ
	ਕਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਕ੍ਰੋ	ੜ	ਧ	ੜ	ਬਿ	ਨ	ਸੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਦੜ
	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਧੁਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ
	ਢੀੜ	ੜੜ	ਠੇੜ	ੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਚ	ਰ
	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਧੁਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਪਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਨ	ਚ	ਰ	ਨ	ਗੁੜ	ੜੜ	ਰੜ	ੜੜ	ਮੀ	ੜ	ਠੇ	ੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 493)

ਹਰਿ ਜਨ ਉਤਮ ਉਤਮ ਬਾਣੀ ਮੁਖਿ ਬੋਲਹਿ ਪਰਉਪਕਾਰੇ ॥
 ਜੋ ਜਨੁ ਸੁਣੈ ਸਰਧਾ ਭਗਤਿ ਸੇਤੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੧॥
 ਰਾਮ ਮੋ ਕਉ ਹਰਿ ਜਨ ਮੇਲਿ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਹਮ ਪਾਪੀ ਗੁਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਡਭਾਗੀ ਵਡਭਾਗੇ ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੇ ॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵਹਿ ਗੁਰਮਤਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰੇ ॥੨॥
 ਜਿਨ ਦਰਸਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇ ਭਾਗਹੀਣ ਜਮਿ ਮਾਰੇ ॥
 ਸੇ ਕੂਕਰ ਸੂਕਰ ਗਰਧਭ ਪਵਹਿ ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਦਯਿ ਮਾਰੇ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰੇ ॥੩॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਹੋਹੁ ਜਨ ਉਪਰਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਲੋਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥
 ਨਾਨਕ ਜਨ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣਾਈ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਜੋਨਪੁਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	—	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪਧੁ ਮਪ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਮ	ਸ	ਮੋ	ਕਉ	ਹ	ਰਿ	ਜ	ਨ	ਮੇ	ਸ	ਲਿ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਰੇਸ ਸਸ
	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮੇ	ਰੇ	ਪ੍ਰੀ	ਤਮ	ਪ੍ਰਾ	ਸ	ਨ	ਸ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਪੂ	ਰਾ
	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਗੁ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪ
	ਹ	ਸ	ਮ	ਸ	ਪਾ	ਸ	ਪੀ	ਸ	ਗੁ	ਰਿ	ਨਿ	ਸ	ਤਾ	ਸਸ	ਰੇਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	—	ਨੁੀਧੁ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	—
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਜ	ਨ	ਊ	ਫ	ਤਫ	ਮ	ਊ	ਫ	ਤ	ਮ	ਬਾ	ਫ	ਣੀ	ਫ
	ਪ	ਪ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੁੀ	ਧੁ	ਪ
	ਮੁ	ਖਿ	ਬੋ	ਲਹਿ	ਪ	ਰ	ਊ	ਪ	ਕਾ	ਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਰੇ	ਫ	ਫ	ਫ
	ਪ	ਪਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	ਨੁੀ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਸਾ	—
	ਜੋ	ਫਫ	ਜ	ਨੁ	ਸੁ	ਣੈ	ਸ	ਰ	ਧਾ	ਫ	ਭਗਤਿ		ਸੇ	ਫ	ਤੀ	ਫ
	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੁੀਧੁ
	ਕ	ਰਿ	ਕਿ	ਰਪਾ	ਹ	ਰਿ	ਨਿ	ਸ	ਤਾ	ਫ	ਫ	ਫ	ਰੇਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਫਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਗੁਰੇ ਸਾਰੇ ਮਪ ਧੁਪ	ਮਪ ਪਧੁ ਸਾਂਰੇ ਗੁਰੇ	ਸਾਂਨੁੀ ਧੁਪ ਮਪ ਨੁੀਨੁੀ	ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ ਸਾ
2	ਸਾਰੇ ਮਪ ਧੁਪ ਮਪ	ਰੇਮ ਪਧੁ ਮਪ ਨੁੀਨੁੀ	ਮਪ ਧੁਪ ਸਾਂਨੁੀ ਧੁਪ	ਮਪ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ ਮਗੁ ਰੇਸਾ ਰੇਨੁੀ	ਸਾ ਸਾਰੇ ਮਪ ਧੁਪ	ਮਪ ਗੁਮ ਗੁਰੇ ਸਾ	ਰੇਮ ਪਧੁ ਪਮ ਪਪ
	ਨੁੀਨੁੀ ਧੁਪ ਮਪ ਧੁਪ	ਸਾਂਨੁੀ ਧੁਪ ਨੁੀਨੁੀ ਮਪ	ਮਪ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ	ਮਪ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
4	ਸਾਰੇ ਮਪ ਧੁਪ ਮਪ	ਰੇਮ ਪਨੁੀ ਧੁਪ ਮਪ	ਗੁਰੇ ਮਪ ਧੁਨੁੀ ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂਨੁੀ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
5	ਸਾਂਰੇ ਮਰੇ ਮਪ ਧੁਪ	ਰੇਮ ਪਨੁੀ ਧੁਪ ਮਪ	ਧੁਨੁੀ ਸਾਂਰੇ ਗੁਰੇ ਸਾਂਨੁੀ	ਧੁਪ ਮਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਸ਼ਬਦ

ਟੋਡੀ ਨਾਮ ਦੇਵ ਜੀ (ਪੰਨਾ 718)

ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਨਿਰਵਾ ਕੋਈ ਬੋਲੈ ਦੂਰਿ ॥
 ਜਲ ਕੀ ਮਾਛਲੀ ਚਰੈ ਖਜੂਰਿ ॥੧॥
 ਕਾਂਇ ਰੇ ਬਕਬਾਦੁ ਲਾਇਓ ॥
 ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਪਾਇਓ ਤਿਨਹਿ ਛਪਾਇਓ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਪੰਡਿਤੁ ਹੋਇ ਕੈ ਬੇਦੁ ਬਖਾਨੈ ॥
 ਮੂਰਖੁ ਨਾਮਦੇਉ ਰਾਮਹਿ ਜਾਨੈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੋਨਪੁਰੀ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਪ	ਨੀ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਕੋ	ਈ	ਬੋੜ	ੜੜ	ਲੈੜ	ਨਿ	ਰੜ	ਵਾੜ	ੜ	ੜ
	ਮਰੇ	ਪਮ	ਪ	ਧੁਮ	ਪ	ਪਗੁ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਧੁਮ	ਪ
	ਕੋੜ	ਈੜ	ਬੋ	ੜੜ	ਲੈ	ਦੂੜ	ੜੜ	ਰਿੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਕਾਂ	ਇ	ਰੈੜ	ੜੜ	ਬਕ	ਬਾ	ਦੁ	ਲਾ	ੜ	ਇਓ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਮਗੁ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ
	ਜਿਨਿ	ਹਰਿ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਇਓ	ਤਿਨ	ਹਿਛ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਇਓ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਟੋਡੀ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਭਗਤੀ-ਰਸ ਲਈ ਉਪਯੁਕਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ੁਰਤੀ-ਮਧੁਰ ਰਾਗ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਗੂਜਰੀ-ਟੋਡੀ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਵਾਸਤਵ ਵਿਚ ਇਹ ਟੋਡੀ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁੱਧ ਗੂਜਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਗ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੂਜਰੀ ਟੋਡੀ ਕਰ ਕੇ ਜਾਨਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ, ਮੰ ਧੁ, ਮੰ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧੁ, ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮੰ ਧੁ, ਨੀ ਧੁ, ਮੰ ਗੁ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ, ਮੰ ਧੁ, ਮੰ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ, ਮੰ ਗੁ ਧੁ ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਰੇ—ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਧੁ — ਮੰ, ਧੁ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਧੁ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
3. ਧੁ ਨੀ ਰੇ ਗੁ, ਮੰ ਗੁ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮੰ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
4. ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮੰ ਧੁ, ਨੀ ਮੰ ਧੁ, ਗੁ ਮੰ ਧੁ ਨੀ ਮੰ ਧੁ, ਗੁ ਮੰ ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਧੁ, ਧੁ, ਨੀ ਧੁ ਮੰ ਗੁ ਰੇ, ਗੁ ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
5. ਮੰ ਗੁ ਮੰ ਧੁ, ਨੀ ਮੰ ਧੁ, ਗੁ ਮੰ ਧੁ ਨੀ, ਮੰ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ, ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ, ਮੰ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ, ਸਾਂ ਰੇ ਗੁ ਮੰ ਧੁ ਮੰ ਗੁ ਰੇ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਗੁ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ, ਮੰ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ, ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ, ਮੰ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਮੰ, ਗੁ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਮੰ ਧੁ ਗੁ ਮੰ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧੁ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 493)

ਹਰਿ ਜਨ ਉਤਮ ਉਤਮ ਬਾਣੀ ਮੁਖਿ ਬੋਲਹਿ ਪਰਉਪਕਾਰੇ ॥
 ਜੋ ਜਨੁ ਸੁਣੈ ਸਰਧਾ ਭਗਤਿ ਸੇਤੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੧॥
 ਰਾਮ ਮੋ ਕਉ ਹਰਿ ਜਨ ਮੇਲਿ ਪਿਆਰੇ ॥
 ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਹਮ ਪਾਪੀ ਗੁਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਵਡਭਾਗੀ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰੇ ॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪਾਵਹਿ ਗੁਰਮਤਿ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰੇ ॥੨॥
 ਜਿਨ ਦਰਸਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਸਤ ਪੁਰਖ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇ ਭਾਗਹੀਣ ਜਮਿ ਮਾਰੇ ॥
 ਸੇ ਕੂਕਰ ਸੂਕਰ ਗਰਧਭ ਪਵਹਿ ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਦਯਿ ਮਾਰੇ ਮਹਾ ਹਤਿਆਰੇ ॥੩॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਹੋਹੁ ਜਨ ਉਪਰਿ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥
 ਨਾਨਕ ਜਨ ਹਰਿ ਕੀ ਸਰਣਾਈ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਹਰਿ ਨਿਸਤਾਰੇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧੁ	ਧੁ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਮੜ	ਮੋੜ	ੜੜ	ਕਉ	ਹੜ	ਰਿੜ	ੜੜ	ਜੜ	ੜੜ	ਨ
	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਮੰਗੁ	ਧੁਮ	ਧੁ	—	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਮੇ	ੜੜ	ੜੜ	ਲਿੜ	ੜ	ੜ	ਪਿਆ	ੜ	ੜ	ਰੇੜ	ੜ	ੜ
	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮੇਰੇ	ਪ੍ਰੀੜ	ਤਮ	ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨ	ਸਤਿ	ਗੁਰੁ	ਗੁਰੁ	ਪ੍ਰ	ੜ	ਰਾ
	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਮੰਗੁ	ਧੁਮ	ਧੁਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਧੁ	ਮੰ	ਧੁਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਹ	ਮੜ	ੜੜ	ਪਾੜ	ਪੀੜ	ੜ	ਗੁਰਿ	ਨਿੜ	ਸ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਰੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮੰਗੁ	ਧੁਮ	ਧੁ	ਧੁਨੀ	ਮੰ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਹੜ	ਰਿੜ	ੜ	ਜੜ	ੜ	ਨ	ਊ	ੜ	ੜ	ਤ	ੜ	ਮ
	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਧੁਗੁ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁੰ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਊੜ	ੜੜ	ੜ	ਤੜ	ੜੜ	ਮ	ਬਾੜ	ੜ	ੜ	ਣੀੜ	ੜ	ੜ
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਮੰਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਮੰਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਮੁ	ੜ	ਖਿ	ਬੋੜ	ਲਹਿ	ੜੜ	ਪੜ	ਰੜ	ਉਪ	ਕਾੜ	ੜੜ	ਰੇੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 498)

ਪਤਿਤ ਪਵਿਤ੍ਰ ਲੀਏ ਕਰਿ ਅਪੁਨੇ ਸਗਲ ਕਰਤ ਨਮਸਕਾਰੋ ॥

ਬਰਨੁ ਜਾਤਿ ਕੋਊ ਪੂਛੈ ਨਾਹੀ ਬਾਛਹਿ ਚਰਨ ਰਵਾਰੋ ॥੧॥

ਠਾਕੁਰ ਐਸੋ ਨਾਮੁ ਤੁਮਾਰੋ ॥

ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕੋ ਧਣੀ ਕਹੀਜੈ ਜਨ ਕੋ ਅੰਗੁ ਨਿਰਾਰੋ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਸਾਧਸੰਗਿ ਨਾਨਕ ਬੁਧਿ ਪਾਈ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨੁ ਆਧਾਰੋ ॥

ਨਾਮਦੇਉ ਤਿਲੋਚਨੁ ਕਬੀਰ ਦਾਸਰੋ ਮੁਕਤਿ ਭਇਓ ਚੰਮਿਆਰੋ ॥੨॥

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਧੁਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ
ਸ਼ਬਦ	ਠਾ	ਸ	ਕੁ	ਰ	ਐ	ਸ	ਸੋ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਤੁ	ਮਾ	ਸ	ਰੋ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਮ	ਧੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ
	ਸ	ਸਗ	ਲ	ਸ੍ਰਿ	ਸ	ਸਟਿ	ਕੋ	ਸ	ਧ	ਣੀ	ਸ	ਕ	ਹੀ	ਸ	ਜੈ	ਸ
	—	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁਨੀ	ਮ	ਧੁ	ਸਾਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧੁਨੀ	ਸਾਨੀ	ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਨੀ	ਸਾ
	ਸ	ਜ	ਨ	ਕੋ	ਅੰ	ਸਸ	ਗੁ	ਨਿ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੋ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਸਾ ਸਾਸਾ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ	ਧੁਧੁ ਧੁਧੁ ਧੁਨੀ ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ ਰੇਰੇ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ	ਧੁਧੁ ਧੁਧੁ ਨੀਧੁ ਮਧੁ
	ਨੀਨੀ ਧੁਮ ਗੁਗੁ ਰੇਸਾ	ਗੁਗੁ ਰੇਸਾ ਨੀਨੀ ਧੁਮ	ਗੁਗੁ ਰੇਸਾ ਗੁਗੁ ਰੇਸਾ	ਨੀਨੀ ਧੁਮ ਗੁਗੁ ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ ਗੁਰੇ ਰੇਗੁ ਮਗੁ	ਗੁਮ ਧੁਮ ਮਧੁ ਨੀਧੁ	ਧੁਨੀ ਸਾਨੀ ਨੀਸਾ ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ ਗੁਨੀ ਸਾਰੇ ਧੁਨੀ
	ਸਾਮ ਧੁਨੀ ਗੁਮ ਧੁਰੇ	ਗੁਮ ਸਾਰੇ ਗੁਨੀ ਸਾਰੇ	ਧੁਨੀ ਸਾਸਾ ਨੀਸਾ ਧੁਨੀ	ਧੁਨੀ ਧੁਨੀ ਮਧੁ ਮਧੁ
	ਮਧੁ ਗੁਮ ਗੁਮ ਗੁਮ	ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ	ਧੁਮ ਧੁਗੁ ਮਗੁ ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ ਮਗੁ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ
3	ਸਾਰੇ ਗੁਰੇ ਸਾਰੇ ਸਾਸਾ	ਸਾਰੇ ਗੁਮ ਧੁਮ ਗੁਮ	ਧੁਨੀ ਸਾਨੀ ਮਧੁ ਨੀਧੁ	ਗੁਮ ਧੁਮ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ
	ਸਾਨੀ ਨੀਧੁ ਧੁਮ ਮਗੁ	ਗੁਰੇ ਸਾਨੀ ਨੀਧੁ ਧੁਮ	ਮਗੁ ਗੁਰੇ ਸਾਨੀ ਨੀਧੁ	ਧੁਮ ਮਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	X	2

ਸ਼ਬਦ

ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 492-93)

ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਬਦਿ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ॥
ਜਪਿ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਧਿਆਈਐ ਸਭ ਕਉ ਦਾਨੁ ਦੇਇ ਪ੍ਰਭੁ ਓਹੈ ॥੧॥
ਮੇਰੇ ਭਾਈ ਜਨਾ ਮੋ ਕਉ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਮਨੁ ਮੋਹੈ ॥
ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਮਿਲਿ ਗੁਰ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਜਨੁ ਸੋਹੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹੈ ਗੁਰਮਤਿ ਕਉਲਾ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਲਾਗੈ ਪਗਿ ਓਹੈ ॥
ਜਨ ਕਉ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਧਾਰਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਹਰਿ ਨਾਮੇ ਸੋਹੈ ॥੨॥
ਦੁਰਮਤਿ ਭਾਗਹੀਨ ਮਤਿ ਫੀਕੇ ਨਾਮੁ ਸੁਨਤ ਆਵੈ ਮਨਿ ਰੋਹੈ ॥
ਕਉਆ ਕਾਗ ਕਉ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਰਸੁ ਪਾਈਐ ਤ੍ਰਿਪਤੈ ਵਿਸਟਾ ਖਾਇ ਮੁਖਿ ਗੋਹੈ ॥੩॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਤਿਵਾਦੀ ਜਿਤੁ ਨਾਤੈ ਕਉਆ ਹੰਸੁ ਹੋਹੈ ॥
ਨਾਨਕ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਵਡੇ ਵਡਭਾਗੀ ਜਿਨ੍ਹ ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਮਲੁ ਧੋਹੈ ॥੪॥

ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੋ	ਵਿੰ	ਦੁ	ਗੋ	ੜ	ਵਿੰ	ਦੁ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮੁ	ਮਨਿ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮੁ
	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਮੰ	ਧੁ	ਮੰਧੁ	ਨੀਧੁ	ਮੰਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਮਿਲਿ	ਸ	ਤ	ਸੰ	ੜ	ਗ	ਤਿ	ਸਬ	ਦਿ	ਮਨੁ	ਮੋੜ	ੜੜ	ਹੈੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁ	ਮੰ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਮੰ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜ	ਪਿ	ਗੋ	ਵਿੰ	ਦੁ	ੜ	ਗੋ	ਵਿੰ	ਦੁ	ਧਿ	ਆ	ੜ	ਈਐ	ੜ
	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਮੰਧੁ	ਗੁਮੰ	ਧੁਮੰ	ਗੁਰੇ
	ਸ	ਭ	ਕਉ	ਦਾ	ੜ	ਨੁ	ਦੇਇ	ਪ੍ਰੜ	ਭੁੜ	ੜੜ	ਓੜ	ੜੜ	ਹੈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 489)

ਨਾਭਿ ਕਮਲ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮਾ ਉਪਜੇ ਬੇਦ ਪੜਹਿ ਮੁਖਿ ਕੰਠਿ ਸਵਾਰਿ ॥
 ਤਾ ਕੋ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਣਾ ਆਵਤ ਜਾਤ ਰਹੈ ਗੁਬਾਰਿ ॥੧॥
 ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਿਉ ਬਿਸਰਹਿ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰ ॥
 ਜਾਕੀਭਗਤਿ ਕਰਹਿ ਜਨ ਪੂਰੇ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵਹਿ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਿ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਰਵਿ ਸਸਿ ਦੀਪਕ ਜਾ ਕੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣਿ ਏਕਾ ਜੋਤਿ ਮੁਰਾਰਿ ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਸੁ ਅਹਿਨਿਸਿ ਨਿਰਮਲੁ ਮਨਮੁਖਿ ਰੈਣਿ ਅੰਧਾਰਿ ॥੨॥
 ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਕਰਹਿ ਨਿਤ ਝਗਰਾ ਦੁਹੁ ਲੋਚਨ ਕਿਆ ਹੇਰੈ ॥
 ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਸਬਦੁ ਧੁਨਿ ਜਾਗੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਝਗਰੁ ਨਿਬੇਰੈ ॥੩॥
 ਸੁਰਿ ਨਰ ਨਾਥ ਬੇਅੰਤ ਅਜੋਨੀ ਸਾਚੈ ਮਹਲਿ ਅਪਾਰਾ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਹਜਿ ਮਿਲੇ ਜਗਜੀਵਨ ਨਦਰਿ ਕਰਹੁ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਗੂਜਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਧੁ	ਪੁ	ਮ	ਮੰਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ਕਿ	ਉਂ	ਬਿ	ਸ	ਰਹਿ	ਸ	ਮੇ	ਰੇ	ਪ੍ਰਾ	ਸ	ਣ	ਅ	ਧਾ	ਸ	ਰ	ਸ
	ਮੰਧੁ	ਧੁ	ਮੰਧੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ਜਾ	ਸ	ਕੀ	ਸ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਕ	ਰਹਿ	ਸ	ਜ	ਨ	ਪੂ	ਸ	ਰੇ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਮੰਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ਮੁ	ਨਿ	ਜ	ਨ	ਸੇ	ਸ	ਵਹਿ	ਸ	ਗੁ	ਸ	ਰ	ਵੀ	ਚਾ	ਸ	ਰਿ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮੰਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਮੰਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਸ	ਨਾ	ਭਿ	ਕ	ਮ	ਲ	ਤੇ	ਸ	ਬ੍ਰਹ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਉ	ਪ	ਜੇ	ਸ	
	—	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ	ਮੰ	ਗੁ	ਰੇ
	ਸ	ਬੇ	ਦ	ਪ	ੜ	ਹਿ	ਮੁ	ਖਿ	ਕੰ	ਸ	ਠਿ	ਸ	ਵਾ	ਸ	ਰਿ	ਸ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2				

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 496)

ਮਤਾ ਕਰੈ ਪਛਮ ਕੈ ਤਾਈ ਪੂਰਬ ਹੀ ਲੈ ਜਾਤ॥
 ਖਿਨ ਮਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਨਹਾਰਾ ਆਪਨ ਹਾਥਿ ਮਤਾਤ॥੧॥
 ਸਿਆਨਪ ਕਾਹੂ ਕਾਮਿ ਨ ਆਤ॥
 ਜੋ ਅਨਰੂਪਿਓ ਠਾਕੁਰਿ ਮੇਰੈ ਹੋਇ ਰਹੀ ਉਹ ਬਾਤ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਦੇਸੁ ਕਮਾਵਨ ਧਨ ਜੋਰਨ ਕੀ ਮਨਸਾ ਬੀਚੈ ਨਿਕਸੇ ਸਾਸ॥
 ਲਸਕਰ ਨੇਬ ਖਵਾਸ ਸਭ ਤਿਆਗੇ ਜਮ ਪੁਰਿ ਉਠਿ ਸਿਧਾਸ॥੨॥
 ਹੋਇ ਅਨੰਨਿ ਮਨਹਠ ਕੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਆਪਸ ਕਉ ਜਾਨਾਤ॥
 ਜੋ ਅਨੰਦੁ ਨਿੰਦੁ ਕਰਿ ਛੋਡਿਓ ਸੋਈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਖਾਤ॥੩॥
 ਸਹਜ ਸੁਭਾਇ ਭਏ ਕਿਰਪਾਲਾ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਕਾਟੀ ਫਾਸ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਭੋਟਿਆ ਪਰਵਾਣੁ ਗਿਰਸਤ ਉਦਾਸ॥੪॥

ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਹੂ	ਕਾ	ੜ	ਮਿ	ਨ	ਆ	ੜ	ੜ	ਤ	ਸਿਆ	ੜ	ਨ	ਪ
	—	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਹੂ	ਕਾ	ੜ	ਮਿ	ਨ	ਆ	ੜ	ੜ	ਤ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮੈ
	ੜ	ਜੋ	ਅ	ਨ	ਰੂ	ਪਿ	ਓ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰਿ	ਮੇ	ੜ	ਰੈ	ੜ
	—	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ
	ੜ	ਜੋ	ਅ	ਨ	ਰੂ	ਪਿ	ਓ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰਿ	ਮੇ	ੜ	ਰੈ	ੜ
	—	ਗੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਮੈ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਮੈ	ਗੁ	ਰੇ
	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ਰ	ਹੀ	ੜ	ਉਹ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ਤ	ਸਿਆ	ੜ	ਨ	ਪ
	—	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਹੂ	ਕਾ	ੜ	ਮਿ	ਨ	ਆ	ੜ	ੜ	ਤ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੂੰ	ਗੁੰ	ਰੂੰ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਮ	ਤਾ	ਕ	ਰੈ	ਸ	ਪ	ਸ	ਛ	ਮ	ਕੈ	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਈ	ਸ
	—	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ
	ਸ	ਪੂ	ਰ	ਬ	ਹੀ	ਸ	ਲੈ	ਸ	ਜਾ	ਸ	ਸ	ਤ	ਸਿਆ	ਸ	ਨ	ਪ
	—	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸ	ਕਾ	ਸ	ਹੂ	ਕਾ	ਸ	ਮਿ	ਨ	ਆ	ਸ	ਸ	ਤ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਪਰੋਕਤ ਲਿਖੀ ਸੁਰ ਲਿਖੀ 'ਤੇ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 496)

ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਸਭਿ ਕਿਲਵਿਖ ਨਾਸਹਿ ਪਿਤਰੀ ਹੋਇ ਉਧਾਰੋ॥
ਸੋ ਹਰਿ ਹਰਿ ਤੁਮ੍ਹ ਸਦ ਹੀ ਜਾਪਹੁ ਜਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰੋ॥੧॥
ਪੂਤਾ ਮਾਤਾ ਕੀ ਆਸੀਸ॥
ਨਿਮਖ ਨ ਬਿਸਰਉ ਤੁਮ੍ਹ ਕਉ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸਦਾ ਭਜਹੁ ਜਗਦੀਸ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਤੁਮ੍ਹ ਕਉ ਹੋਇ ਦਇਆਲਾ ਸੰਤਸੰਗਿ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰੀਤਿ॥
ਕਾਪੜੁ ਪਤਿ ਪਰਮੇਸਰੁ ਰਾਖੀ ਭੋਜਨੁ ਕੀਰਤਨੁ ਨੀਤਿ॥੨॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਵਹੁ ਸਦਾ ਚਿਰੁ ਜੀਵਹੁ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਅਨਦ ਅਨੰਤਾ॥
ਰੰਗ ਤਮਾਸਾ ਪੂਰਨ ਆਸਾ ਕਬਹਿ ਨ ਬਿਆਪੈ ਚਿੰਤਾ॥੩॥
ਭਵਰੁ ਤੁਮ੍ਹਾਰਾ ਇਹੁ ਮਨੁ ਹੋਵਉ ਹਰਿ ਚਰਣਾ ਹੋਹੁ ਕਉਲਾ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਉਨ ਸੰਗਿ ਲਪਟਾਇਓ ਜਿਉ ਬੂੰਦਹਿ ਚਾਤ੍ਰਕੁ ਮਉਲਾ॥੪॥

ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 499-500)

ਤੂੰ ਦਾਤਾ ਜੀਆ ਸਭਨਾ ਕਾ ਬਸਹੁ ਮੇਰੇ ਮਨ ਮਾਹੀ॥
ਚਰਣ ਕਮਲ ਰਿਦ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ਤਹ ਭਰਮੁ ਅੰਧੇਰਾ ਨਾਹੀ॥੧॥
ਠਾਕੁਰ ਜਾ ਸਿਮਰਾ ਤੂੰ ਤਾਹੀ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸਰਬ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਪ੍ਰਭ ਕਉ ਸਦਾ ਸਲਾਹੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਸਮਾਰਉ ਤੁਮ ਹੀ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਆਹੀ॥
ਨਾਨਕ ਟੇਕ ਭਈ ਕਰਤੇ ਕੀ ਹੋਰ ਆਸ ਬਿਡਾਣੀ ਲਾਹੀ॥੨॥

ਸ਼ਬਦ

ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 499)

ਦੁਇ ਕਰ ਜੋੜਿ ਕਰੀ ਬੇਨੰਤੀ ਠਾਕੁਰੁ ਅਪਨਾ ਧਿਆਇਆ॥
 ਹਾਥ ਦੇਇ ਰਾਖੇ ਪਰਮੇਸਰਿ ਸਗਲਾ ਦੁਰਤੁ ਮਿਟਾਇਆ॥੧॥
 ਠਾਕੁਰੁ ਹੋਏ ਆਪਿ ਦਇਆਲ॥
 ਭਈ ਕਲਿਆਣ ਆਨੰਦ ਰੂਪ ਹੁਈ ਹੈ ਉਬਰੇ ਬਾਲ ਗੁਪਾਲ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮਿਲਿ ਵਰ ਨਾਰੀ ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਆ ਠਾਕੁਰੁ ਕਾ ਜੈਕਾਰੁ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਗੁਰ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜਿਨਿ ਸਭ ਕਾ ਕੀਆ ਉਧਾਰੁ॥੨॥

ਰਾਗ ਗੁਜਰੀ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮਪ	ਪ	ਪ
ਸਰਗਮ	ਦੁਇ	ਕ	ਰ	ਜੋੜ	ੜ	ਜਿ	ਕ	ਰੀ	ਬੇ	ਨੰੜ	ਤੀ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਸਾ	ਸਾ
	ਠਾ	ਕੁ	ਰੁ	ਅਪ	ਨਾ	ੜ	ਧਿਆ	ਇਆ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਠਾ	ਕੁ	ਰੁੜ	ਅਪ	ਨਾ	ੜੜ	ਧਿਆ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ
	ਹਾ	ੜ	ਥ	ਦੇ	ਇ	ੜੜ	ਰਾ	ਖੇ	ਪਰ	ਮੇ	ਸ	ਰਿ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	—
	ਸ	ਗ	ਲਾ	ਦੁਰ	ਤੁੜ	ੜਮਿ	ਟਾ	ਇਆ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਆਸਾਵਰੀ ਅਤੇ ਜੋਨਪੁਰੀ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋ ਗੰਧਾਰ ਲੱਗਣ ਕਰਕੇ ਇਹ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਦਵੈ-ਗੰਧਾਰ, ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਥੋੜਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ “ਸਾ ਰੇ ਗ, ਮ ਗ, ਗ ਮ, ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ” ਆਦਿਕ। ਇਸ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇਕ ਸਰੂਪ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਕਰ ਕੇ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਕਰ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿਚ ਧਨਾਸਰੀ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿਚ ਜੋਨਪੁਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਇਕ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਹੀ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਉਸਦੇ ਸਰੂਪ ਦੇ ਵੀ ਇਕ ਦੋ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਗੰਧਾਰੀ ਨਾਮ ਵਾਲਾ ਰਾਗ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ, ਗੰਧਾਰੀ ਟੋਡੀ, ਕਈ ਗੰਧਾਰੀ ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਮਹਾਨ ਗਾਇਕ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਖ਼ਿਆਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਗੰਧਾਰੀ ਹੀ ਕਹਿਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਉਹੋ ਹੀ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਗੰਧਾਰੀ ਟੋਡੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਅਸੀਂ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 355 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 357 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧੁ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ, ਧੁ, ਮ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਰੇ — ਸਾ, ਗੇ ਰੇ ਸਾ ਨੀ, ਰੇ — ਸਾ। ਸਾ ਰੇ ਮ, ਗ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ, ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ।
3. ਰੇ ਗ, ਪ ਗ ਪ ਮ ਗ ਮ, ਪ ਧੁ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ।
4. ਮ ਪ ਧੁ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਧੁ, ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਗੁ, ਰੇਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਧੁ, ਮ ਧੁ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਰੇ ਮ ਪ ਧੁ ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ, ਗ ਮ ਪ ਮ, ਮ ਗ ਮ, ਪ ਗੁ ਰੇ, ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧੁ ਪ ਮ, ਗੁ, ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
5. ਧੁ ਮ, ਪ ਨੀ ਧੁ, ਪ, ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ, ਰੇ, ਪ ਮ ਪ, ਗੁ, ਸਾ ਰੇ, ਗੁ ਸਾ, ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਪ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਸਾ।
6. ਮ ਪ, ਧੁ ਪ, ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ ਪ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
7. ਮ ਮ, ਪ, ਧੁ ਪ, ਸਾਂ, ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਧੁ, ਪ, ਧੁ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ, ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਧੁ ਪ, ਧੁ ਪ, ਗੁ, ਰੇ, ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਰੀਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 529-30)

ਹਰਿ ਪ੍ਰਾਨ ਪ੍ਰਭੂ ਸੁਖਦਾਤੇ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਾਹੂ ਜਾਤੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
 ਸੰਤ ਤੁਮਾਰੇ ਤੁਮਾਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਤਿਨ ਕਉ ਕਾਲ ਨ ਖਾਤੇ ॥
 ਰੰਗਿ ਤੁਮਾਰੈ ਲਾਲ ਭਏ ਹੈ ਰਾਮ ਨਾਮ ਰਸਿ ਮਾਤੇ ॥੧॥
 ਮਹਾ ਕਿਲਬਿਖ ਕੋਟਿ ਦੋਖ ਰੋਗਾ ਪ੍ਰਭ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੁਹਾਰੀ ਹਾਤੇ ॥
 ਸੋਵਤ ਜਾਗਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਇਆ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਚਰਨ ਪਰਾਤੇ ॥੨॥

ਰਾਗ ਦੇਵ ਰੀਧਾਰੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ੜ	ਪ੍ਰਾ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਭੂ	ਸੁ	ੜ	ਖ	ਦਾੜ	ੜੜ	ਤੇ	ੜ
	ਧੁ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਗੁ	ਰ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ੜ	ਦਿ	ੜ	ਕਾੜ	ੜੜ	ਹੂੜ	ਜਾ	ੜ	ਤੇੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੰ	ਤ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਤੁ	ਮ	ਰੇ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
	ਤਿ	ਨ	ਕਉ	ਕਾੜ	ੜ	ਲ	ਨ	ਖਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 528)

ਮਾਈ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥

ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਮਲੁ ਪਰਗਾਸੇ ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਅੰਤਰਿ ਏਕੋ ਬਾਹਰਿ ਏਕੋ ਸਭ ਮਹਿ ਏਕੁ ਸਮਾਈਐ ॥

ਘਟਿ ਅਵਘਟਿ ਰਵਿਆ ਸਭ ਠਾਈ ਹਰਿ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮੁ ਦਿਖਾਈਐ ॥੧॥

ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਸੇਵਕ ਮੁਨਿ ਕੇਤੇ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਕਤਹੂ ਪਾਈਐ ॥

ਸੁਖਦਾਤੇ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਸੁਆਮੀ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ॥੨॥

ਰਾਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	—	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਗੁਰ	ਚ	ਰ	ਣੀ	ੜ	ਚਿ	ਤੁ	ਲਾ	ੜ	ਈ	ਐ	ਮਾ	ੜ	ਈ	ੜ
	—	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਪ੍ਰਭੁ	ਹੋਇ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ੜ	ਲੁ	ਕ	ਮ	ਲੁ	ਪੜ	ਰੜ	ਗਾ	ੜ	ਸੇ	ੜ
	—	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਧੁਪ
	ੜ	ਸ	ਦਾ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਧਿਆ	ੜੜ	ਈੜ	ਐੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਅੰ	ਤ	ਰਿ	ਏ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਬਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਏ	ੜ	ਕੋ	ੜ
	—	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਗੁੰ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਸ	ਭ	ਮਹਿ	ਏ	ੜ	ਕੁ	ਸ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ਐੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਰੀਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 532)

ਮਾਈ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਗਿਆਨੁ ਨ ਪਾਈਐ ॥
 ਅਨਿਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਫਿਰਤ ਬਿਲਲਾਤੇ ਮਿਲਤ ਨਹੀ ਗੋਸਾਈਐ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮੋਹ ਰੋਗ ਸੋਗ ਤਨੁ ਬਾਧਿਓ ਬਹੁ ਜੋਨੀ ਭਰਮਾਈਐ ॥
 ਟਿਕਨੁ ਨ ਪਾਵੈ ਬਿਨੁ ਸਤਸੰਗਤਿ ਕਿਸੁ ਆਗੈ ਜਾਇ ਰੂਆਈਐ ॥੧॥
 ਕਰੈ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰਾ ਸਾਧ ਚਰਨ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥
 ਸੰਕਟ ਘੋਰ ਕਟੇ ਖਿਨ ਭੀਤਰਿ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਦਰਸਿ ਸਮਾਈਐ ॥੨॥

ਰਾਗ ਦੇਵ ਰੀਧਾਰੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨ੍ਹੀ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਗੁਰ	ਬਿ	ਨੁ	ਗਿਆ	ੜ	ਨੁ	ਨ	ਪਾ	ੜ	ਈ	ਐ	ਮਾ	ੜ	ਈ	ੜ
	—	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਰੇਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਗੁਰ	ਬਿ	ਨੁ	ਗਿਆ	ੜ	ਨੁ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ
	ੜ	ਅਨਿ	ਕ	ਪ੍ਰ	ਕਾ	ੜ	ਰ	ਫਿ	ਰ	ਤ	ਬਿ	ਲ	ਲਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ
	—	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਮਿ	ਲ	ਤ	ਨ	ਹੀ	ਗੋ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 535-36)

ਉਲਟੀ ਰੇ ਮਨ ਉਲਟੀ ਰੇ॥ ਸਾਕਤ ਸਿਉ ਕਰਿ ਉਲਟੀ ਰੇ॥
 ਝੂਠੈ ਕੀ ਰੇ ਝੂਠੁ ਪਰੀਤਿ ਛੁਟਕੀ ਰੇ ਮਨ ਛੁਟਕੀ ਰੇ,
 ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ ਨ ਛੁਟਕੀ ਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਜਿਉ ਕਾਜਰ ਭਰਿ ਮੰਦਰੁ ਰਾਖਿਓ ਜੋ ਪੈਸੈ ਕਾਲੂਖੀ ਰੇ॥
 ਦੂਰਹੁ ਹੀ ਤੇ ਭਾਗਿ ਗਇਓ ਹੈ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਛੁਟਕੀ ਤ੍ਰਿਕੁਟੀ ਰੇ॥੧॥
 ਮਾਗਉ ਦਾਨੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਮੇਰਾ ਮੁਖੁ ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ ਨ ਜੁਟਸੀ ਰੇ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਦਾਸ ਕੋ ਕਰੀਅਹੁ ਮੇਰਾ ਮੂੰਡੁ ਸਾਧ ਪਗਾ ਹੇਠਿ ਰੁਲਸੀ ਰੇ॥੨॥

ਰਾਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ, ਪੜਤਾਲ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਪਧੁ	ਮ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਉਲ	ਟੀ	ਰੇ	ੜ	ਮਨ	ਉਲ	ਟੀ	ਰੇੜ	ੜ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸਾ	ਕਤ	ਸਿਉ	ਕ	ਰਿੜ	ਉਲ	ਟੀ	ਰੇ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਝੂ	ਠੈ	ਕੀ	ੜ	ਰੇ	ਝੂੜ	ਠਪ	ਗੀ	ੜ	ਤਿ
	ਮਰੇ	ਪਮ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ
	ਛੁਟ	ਕੀੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ਮਨ	ਛੁਟ	ਕੀ	ਰੇ	ੜੜ	ੜ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਧੁਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਸਾ	ਕਤ	ਸੰ	ਗਿ	ਨ	ਛੁਟ	ਕੀੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ ਚਾਰਤਾਲ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਜਿਉ	ਕਾ	ਜਰ	ਭੜ	ੜ	ਰਿ	ਮੰੜ	ਦ	ਰੁ	ਰਾ	ਖਿ	ਓ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂਗਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਮ	ਪ
	ਜੋ	ਪੈ	ੜ	ਸੈੜ	ੜੜ	ਕਾੜ	ਲੂੜ	ੜ	ਖੀ	ਰੇ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 533)

ਅਨਾਥ ਨਾਥ ਪ੍ਰਭ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸਰਨਿ ਆਇਓ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਰਬ ਪਾਖ ਰਾਖੁ ਮੁਰਾਰੇ ॥ ਆਗੈ ਪਾਛੈ ਅੰਤੀ ਵਾਰੇ ॥੧॥
 ਜਬ ਚਿਤਵਉ ਤਬ ਤੁਹਾਰੇ ॥ ਉਨ ਸਮੁਹਿ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਸਧਾਰੇ ॥੨॥
 ਸੁਨਿ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਬਚਨਾਰੇ ॥ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਉ ਸਾਧ ਦਰਸਾਰੇ ॥੩॥
 ਮਨ ਮਹਿ ਰਾਖਉ ਏਕ ਅਸਾਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ ਕਰਨੈਹਾਰੇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਦੇਵ ਗੰਧਾਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਰੇਮ	ਪਧੁ	ਪਮ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਅ	ਨਾ	ਥ	ਨਾੜ	ੜ	ਥ	ਪ੍ਰ	ਭ	ੜ	ੜ	ਹ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਸ	ਰ	ਨਿ	ਆ	ੜ	ਇਓ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਖ	ਨ	ਹਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਸ	ਰ	ਬ	ਪਾ	ੜ	ਖ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਖੁ	ਮੁ	ਰਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ
	ੜ	ਆ	ੜ	ਗੈ	ਪਾ	ੜ	ਛੈ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਮੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਨੀਨੀ ਧੁਨੀ ਧੁਪਮਪ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਸਾਂ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ	ਪਧੁ ਨੀਧੁ ਧੁਮ ਪਪ	ਪਮ ਮਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ
2	ਨੀਸਾ ਸਾਸਾ ਗਰੇ ਗਮ	ਧੁਪਮਪ ਸਾਂਧੁ ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ ਧੁਨੀ ਧੁਪ ਪਧੁ	ਪਗ ਮਪ ਧੁਪ ਧੁਪ
	ਸਾਰੇ ਸਾਸਾ ਸਾਂਧੁ ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ ਧੁਨੀ ਧੁਪ ਪਧੁ	ਪਗ ਮਪ ਧੁਪ ਧੁਪ	ਸਾਰੇ ਸਾਸਾ ਸਾਰੇ ਗਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਰਾਗ ਬਿਹਾਗੜਾ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਬਿਹਾਗ ਅਤੇ ਬਿਹਾਗੜਾ ਦੋਨੋਂ ਇਕ ਸਮਾਨ ਸਰੂਪ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਰਾਗ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭਿੰਨਤਾ ਇਤਨੀ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਹਾਗ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਦ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਪਰ ਬਿਹਾਗੜੇ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਵਰਣ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 232 ਤੋਂ 257 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਉਥੋਂ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ, ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਆਦਿਕ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਪੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ, ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਧ, ਪ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮਧਮਾਦ ਅਤੇ ਮੇਘ ਰਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਮਾਰੂ, ਗੋਰਾ, ਅੰਜਨੀ, ਦੁਰਗਾ, ਧਨਾਸਿਰੀ, ਜੈਤਸਿਰੀ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਈ ਦੇਵਗਿਰੀ, ਗੋਰੀ, ਮਾਲਵ, ਸੰਕੀਰਨ ਧਨਾਸਿਰੀ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਾਗ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦੇ ਚਲਾਣੇ ਸਮੇਂ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਡਹੰਸ, ਬਲਿਹੰਸ, ਬ੍ਰਿਦਹੰਸ ਆਦਿਕ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। *ਸੰਗੀਤ ਸਾਗਰ* ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ 'ਪਠਹੰਸਿਕਾ' ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਡਹੰਸੁ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ ਹੈ।

ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਵਿਚ ਪੈਵਤ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਿੱਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਕਈ ਵਕਰ ਰੂਪ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ “ਧ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਮ ਪ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਧ ਨ੍ਰੀ, ਮ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ” ਆਦਿਕ। ਕਈ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵਰਜਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨ੍ਰੀ ਧ ਪ, ਮ ਰੇ ਸਾ।” ਕੈਪਟਨ ਡੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ “ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਧ ਨ੍ਰੀ ਸਾਂ। ਸਾਂ ਨ੍ਰੀ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।” ਇਹ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਕਰ ਕੇ ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਕ ਵਡਹੰਸ ਸਾਰੰਗ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਉਲੇਖ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਭਾਗ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 280 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 284 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਇਕ ਵਡਹੰਸ ਦਖਿਣੀ ਦਾ ਸਰੂਪ ਵੀ ਹੈ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨ੍ਰੀ ਸਾ।

ਨੋਟ: ਇਸ ਰਾਗ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਮਤਭੇਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁਝ ਖੁਲਾਸਾ ਅੱਗੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਲੈਣ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰਾ ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ *ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ* ਰਚਿਤ ਪੰਡਿਤ ਭਾਤਖੰਡੇ ਜੀ ਦਾ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਕੁਝ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਅੱਗੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

(1) ਰਾਗ ਲਕਸ਼ਣ ਦਾ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਸਰੂਪ

ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧ ਸਾਂ। ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

(2) ਰਾਗ ਬਿਨੋਦ ਦਾ ਸਰੂਪ

ਸਥਾਈ

ਰੇ ਰੇ ਸਾ ਰੇ, ਮ ਮ ਮ ਪ, ਪ ਪ ਨੀ ਨੀ ਪ ਪ ਮ ਰੇ, ਰੇ ਰੇ ਰੇ ਮ, ਰੇ ਮ ਪ ਧ, ਪ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਅੰਤਰਾ

ਮ ਮ ਮ ਪ, ਪ ਪ ਨੀ ਨੀ, ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਰੇ ਸਾਂ ਧ, ਧ ਪ ਮ ਮ, ਪ ਪ ਧ ਪ, ਧ ਪ ਮ, ਮ ਰੇ ਨੀ ਨੀ, ਪ ਮ ਰੇ, ਮ ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ ਮ ਰੇ ਸਾ।
ਇਹ ਲੇਖਕ ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਮੰਨਦਾ ਹੈ।

(3) ਸੰਗੀਤ ਸਾਰਾਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਮਤ

ਸਥਾਈ

ਪ ਮ ਰੇ, ਸਾ ਮ ਪ ਮ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ, ਰੇ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਅੰਤਰਾ

ਮ ਮ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਪ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਪ, ਧ ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ।

(4) ਸੰਗੀਤ ਸਾਰ ਦਾ ਮਤ

ਸਥਾਈ

ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ ਮ, ਮ ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਮ ਪ, ਰੇ ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ ਰੇ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਨੀ, ਮ ਪ ਮ ਪ, ਰੇ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਸਾ ਰੇ, ਸਾ।

ਅੰਤਰਾ

ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਮ ਪ ਮ ਪ, ਰੇ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।

(5) ਇਕ ਹੋਰ ਵਿਦਵਾਨ ਦੇ ਮਤ ਅਨੁਸਾਰ ਆਲਾਪ

1. ਨੀ ਨੀ ਪ, ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਸਾਂ, ਨੀ ਪ ਧ ਪ, ਧ ਮ ਪ, ਰੇ ਰੇ ਮ ਪ, ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਰੇ।
2. ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਪ, ਪ ਨੀ ਮ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ, ਰੇ ਸਾ।
3. ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਮ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਰੇ, ਗ ਮ ਪ ਪ, ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

4. ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ, ਧ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਗੁੰ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਪ ਮ, ਗ, ਮ, ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ।

ਲੇਖਕ ਦਾ ਮਤ

ਉਪਰੋਕਤ ਜੋ ਅਸੀਂ ਦੱਸ ਆਏ ਹਾਂ ਉਹ ਸਾਰਾ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਮਤ ਹੈ ਉਹ ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਜੋ ਸਾਡਾ ਮਤ ਹੈ, ਉਹ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਡਹੰਸ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਗੰਧਾਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਤੇ ਵਡਹੰਸ ਦਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਧ ਮ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਮ ਰੇ — — ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਪ ਸਾ ਨੀ, ਸਾ।
2. ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਮ ਰੇ, ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਮ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ, ਮ ਰੇ ਪ, ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਪ ਮ, ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਪ, ਧ ਮ, ਰੇ ਮ ਪ ਧ ਮ, ਮ, ਗ ਮ, ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
4. ਮ, ਪ, ਨੀ, ਮ ਪ, ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ, ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ — ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਗ ਮ, ਰੇਂ, ਪ ਮ ਰੇਂ ਮ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਮ ਪ, ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਧ ਧ, ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 579)

ਆਵਹੁ ਮਿਲਹੁ ਸਹੇਲੀਹੋ ਸਚੜਾ ਨਾਮੁ ਲਏਹਾਂ॥
 ਰੋਵਹੁ ਬਿਰਹਾ ਤਨ ਕਾ ਆਪਣਾ ਸਾਹਿਬੁ ਸੰਮਲੇਹਾਂ॥
 ਸਾਹਿਬੁ ਸਮਾਲਿਹ ਪੰਥੁ ਨਿਹਾਲਿਹ ਅਸਾ ਭਿ ਓਥੈ ਜਾਣਾ॥
 ਜਿਸ ਕਾ ਕੀਆ ਤਿਨ ਹੀ ਲੀਆ ਹੋਆ ਤਿਸੈ ਕਾ ਭਾਣਾ॥
 ਜੋ ਤਿਨਿ ਕਰਿ ਪਾਇਆ ਸੁ ਆਗੈ ਆਇਆ ਅਸੀ ਕਿ ਹੁਕਮੁ ਕਰੇਹਾ॥
 ਆਵਹੁ ਮਿਲਹੁ ਸਹੇਲੀਹੋ ਸਚੜਾ ਨਾਮੁ ਲਏਹਾ॥੧॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਸਾਹਿ	ਬੁ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ਲਿਹ	ੜ	ਪੰ	ਬੁ	ਨਿ	ਹਾ	ੜ	ਲਿਹ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇ	—	—	—	—
	ਅ	ਸਾ	ਭਿ	ਓ	ੜ	ਥੈ	ੜੜ	ਜਾੜ	ਣਾੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਅ	ਸਾ	ਭਿ	ਓ	ੜ	ਥੈ	ੜ	ਜਾ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਪ
	ਜਿ	ਸ	ਕਾ	ਕੀੜ	ੜੜ	ਆ	ੜ	ਤਿ	ਨ	ਹੀ	ਲੀੜ	ੜੜ	ਆ	ੜ
	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਹੋ	ਆ	ੜ	ਤਿ	ਸੈ	ਕਾ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਣਾ	ਭਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਆ	ੜ	ਵਹੁ	ਮਿ	ਲਹੁ	ੜ	ਸ	ਹੇ	ੜ	ਲੀ	ਹੋ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਸ	ਚ	ੜਾ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ੜ	ਲ	ਏ	ੜ	ਹਾਂ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਰੇਂ	ਵਹੁ	ੜ	ਬਿ	ਰ	ਹਾ	ੜ	ਤ	ੜ	ਨ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਆ	ਪ	ਣਾ	ਸਾ	ਹਿ	ਬੁ	ਸ	ਮਾ	ਲੇ	ੜ	ਹਾਂ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦	੦		2		3		੦			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 557-58)

ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ ਭੈਣੇ ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ ॥
 ਤੇਰੇ ਮੁੰਧ ਕਟਾਰੇ ਜੇਵਡਾ ਤਿਨਿ ਲੋਭੀ ਲੋਭ ਲੁਭਾਇਆ ॥
 ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਵਿਟਹੁ ਖੰਨੀਐ ਵੰਞਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੇ ॥
 ਜਾ ਤੂ ਤਾ ਮੈ ਮਾਣੁ ਕੀਆ ਹੈ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਕੇਹਾ ਮੇਰਾ ਮਾਣੇ ॥
 ਚੂੜਾ ਭੰਨੁ ਪਲੰਘੁ ਸਿਉ ਮੁੰਧੇ ਸਣੁ ਬਾਹੀ ਸਣੁ ਬਾਹਾ ॥
 ਏਤੇ ਵੇਸ ਕਰੇਦੀਏ ਮੁੰਧੇ ਸਹੁ ਰਾਤੋ ਅਵਰਾਹਾ ॥
 ਨਾ ਮਨੀਆਰੁ ਨ ਚੂੜੀਆ ਨਾ ਸੇ ਵੰਗੁੜੀਆਹਾ ॥
 ਜੋ ਸਹ ਕੰਠਿ ਨ ਲਗੀਆ ਜਲਨੁ ਸਿ ਬਾਹੜੀਆਹਾ ॥
 ਸਭਿ ਸਹੀਆ ਸਹੁ ਰਾਵਣਿ ਗਈਆ ਹਉ ਦਾਧੀ ਕੈ ਦਰਿ ਜਾਵਾ ॥
 ਅੰਮਾਲੀ ਹਉ ਖਰੀ ਸੁਚਜੀ ਤੈ ਸਹ ਏਕਿ ਨ ਭਾਵਾ ॥
 ਮਾਠਿ ਗੁੰਦਾਈ ਪਟੀਆ ਭਰੀਐ ਮਾਗ ਸੰਧੂਰੇ ॥
 ਅਗੈ ਗਈ ਨ ਮੰਨੀਆ ਮਰਉ ਵਿਸੂਰਿ ਵਿਸੂਰੇ ॥
 ਮੈ ਰੋਵੰਦੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਰੁਨਾ ਰੁੰਨੜੇ ਵਣਹੁ ਪੰਖੇਰੂ ॥
 ਇਕੁ ਨ ਰੁਨਾ ਮੇਰੇ ਤਨ ਕਾ ਬਿਰਹਾ ਜਿਨਿ ਹਉ ਪਿਰਹੁ ਵਿਛੋੜੀ ॥
 ਸੁਪਨੈ ਆਇਆ ਭੀ ਗਇਆ ਮੈ ਜਲੁ ਭਰਿਆ ਰੋਇ ॥
 ਆਇ ਨ ਸਕਾ ਤੁਝ ਕਨਿ ਪਿਆਰੇ ਭੇਜਿ ਨ ਸਕਾ ਕੋਇ ॥
 ਆਉ ਸਭਾਗੀ ਨੀਦੜੀਏ ਮਤੁ ਸਹੁ ਦੇਖਾ ਸੋਇ ॥
 ਤੈ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਬਾਤ ਜਿ ਆਖੈ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਆ ਦੀਜੈ ॥
 ਸੀਸੁ ਵਢੇ ਕਰਿ ਬੈਸਣੁ ਦੀਜੈ ਵਿਣੁ ਸਿਰ ਸੇਵ ਕਰੀਜੈ ॥
 ਕਿਉ ਨ ਮਰੀਜੈ ਜੀਅੜਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾ ਸਹੁ ਭਇਆ ਵਿਡਾਣਾ ॥੧॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾ
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੋ	ਰੀ	ਰੁਝ	ਝੁਣ	ਲਾ	ਸ	ਸ	ਇਆ	ਭੈ	ਣੇ	ਸਾ	ਵਣੁ	ਆ	ਸ	ਇਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਤੇਰੇ	ਮੁੰ	ਧਕ	ਟਾ	ਰੇ	ਜੇ	ਸਵ	ਡਾ	ਤਿਨਿ	ਲੋ	ਭੀ	ਲੋਭ	ਲੁ	ਭਾ	ਇਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 562)

ਅਤਿ ਉਚਾ ਤਾ ਕਾ ਦਰਬਾਰਾ॥ ਅੰਤੁ ਨਾਹੀ ਕਿਛੁ ਪਾਰਾਵਾਰਾ॥
 ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਲਖ ਧਾਵੈ॥ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਤਾ ਕਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵੈ॥੧॥
 ਸੁਹਾਵੀ ਕਉਣੁ ਸੁ ਵੇਲਾ ਜਿਤੁ ਪ੍ਰਭ ਮੇਲਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਲਾਖ ਭਗਤ ਜਾ ਕਉ ਆਰਾਧਹਿ॥ ਲਾਖ ਤਪੀਸਰ ਤਪੁ ਹੀ ਸਾਧਹਿ॥
 ਲਾਖ ਜੋਗੀਸਰ ਕਰਤੇ ਜੋਗਾ॥ ਲਾਖ ਭੋਗੀਸਰ ਭੋਗਹਿ ਭੋਗਾ॥੨॥
 ਘਟਿ ਘਟਿ ਵਸਹਿ ਜਾਣਹਿ ਬੋਰਾ॥ ਹੈ ਕੋਈ ਸਾਜਣੁ ਪਰਦਾ ਤੋਰਾ॥
 ਕਰਉ ਜਤਨ ਜੇ ਹੋਇ ਮਿਹਰਵਾਨਾ॥ ਤਾ ਕਉ ਦੇਈ ਜੀਉ ਕੁਰਬਾਨਾ॥੩॥
 ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਸੰਤਨ ਪਹਿ ਆਇਆ॥ ਦੂਖ ਭ੍ਰਮੁ ਹਮਾਰਾ ਸਗਲ ਮਿਟਾਇਆ॥
 ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਇਆ ਪ੍ਰਭ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਭੁੰਚਾ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ਉਚਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਅ	ਤਿ	ਉੜ	ਚਾ	ੜ	ੜ	ਤਾੜ	ਕਾੜ	ਦਰ	ਬਾ	ੜ	ਰਾ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਅੰ	ਤੁ	ਨਾ	ਹੀੜ	ੜ	ਕਿਛੁ	ਪਾ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਵਾ	ੜ	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧਪ	ਪ
	ਕੋੜ	ੜ	ਟਿ	ਕੋ	ੜ	ਟਿ	ਕੋ	ਟਿ	ਲਖ	ਧਾੜ	ੜੜ	ਵੈ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮਗ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਇਕੁ	ਤਿ	ਲੁ	ਤਾ	ਕਾੜ	ੜ	ਮਹ	ਲੁੜ	ਨ	ਪਾ	ੜ	ਵੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 563)

ਤੂ ਵਡ ਦਾਤਾ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥ ਸਭ ਮਹਿ ਰਵਿਆ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥ ਹਉ ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਜੀਵਾ ਨਾਮੁ ਤੁਮਾਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਸਤਿਗੁਰ ਮੇਰੇ ਪੂਰੇ ॥ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ ਹੋਇ ਸੰਤਾ ਧੂਰੇ ॥੨॥
 ਚਰਨ ਕਮਲ ਹਿਰਦੈ ਉਰਿ ਧਾਰੇ ॥ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਉ ਜਾਈ ਬਲਿਹਾਰੇ ॥੩॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਸੁਖ ਪਾਵਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਤੂ	ਵ	ਡ	ਦਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਮੀ	ੜ
	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਸਭ	ਮ	ਹਿ	ਰ	ਵਿ	ਆ	ੜ	ਪੂ	ਰਨ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਸੁਆ	ੜੜ	ਮੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਮੇਰੇ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਅ	ਧਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਪਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ
	ਹ	ਉ	ਸੁ	ਣਿ	ਸੁ	ਣਿ	ਜੀ	ਵਾ	ਨਾੜ	ੜੜ	ਮੁੜ	ਤੁੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0.				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਰੇ	ਮਪ	ਨੀਨੀ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਨੀਮ	ਪਪ	ਪਪ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
2	ਪਮ	ਪਪ	ਪਮ	ਪਪ	ਪਮ	ਪਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾਨੀ	ਧਪ
	ਰੇਪ	ਮਪ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਰੇਪ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਮਰੇ	ਮਪ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਨੀਧ	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਮ
	ਮਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਰੇ	ਗਗ	ਗਮ	ਮਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਗ	ਗਮ	ਮਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਗ	ਗਮ	ਮਰੇ	ਰੇਸਾ
4	ਨੀਨੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਮਮ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਮਗ	ਪਮ	ਮਮ	ਮਮ	ਨੀਨੀ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਗਮ
	ਪਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਨੀ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ
	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮਰੇ	—ਰੇ	ਸਾਸਾ	ਨੀਧ	ਮਰੇ	—ਰੇ	ਸਾਸਾ	ਨੀਧ	ਮਰੇ	—ਰੇ	ਮਮ	ਮਮ
5	ਸਾਰੇ	ਮਪ	ਨੀਨੀ	ਨੀਧ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਸਾਂ	ਧਨੀ	ਪਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ	ਧਨੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 559)

ਸੋਹਾਗਣੀ ਸਦਾ ਮੁਖੁ ਉਜਲਾ ਗੁਰ ਕੈ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ॥
 ਸਦਾ ਪਿਰੁ ਰਾਵਹਿ ਆਪਣਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਮਨ ਤੂ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇ ॥
 ਸਤਗੁਰਿ ਮੋ ਕਉ ਹਰਿ ਦੀਆ ਬੁਝਾਇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਦੋਹਾਗਣੀ ਖਰੀਆ ਬਿਲਲਾਦੀਆ ਤਿਨਾ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਇ ॥
 ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਕਰੂਪੀ ਦੂਖੁ ਪਾਵਹਿ ਆਗੈ ਜਾਇ ॥੨॥
 ਗੁਣਵੰਤੀ ਨਿਤ ਗੁਣ ਰਵੈ ਹਿਰਦੈ ਨਾਮੁ ਵਸਾਇ ॥
 ਅਉਗਣਵੰਤੀ ਕਾਮਣੀ ਦੂਖੁ ਲਾਗੈ ਬਿਲਲਾਇ ॥੩॥
 ਸਭਨਾ ਕਾ ਭਤਾਰੁ ਏਕੁ ਹੈ ਸੁਆਮੀ ਕਹਣਾ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਇ ॥
 ਨਾਨਕ ਆਪੇ ਵੇਕ ਕੀਤਿਅਨੁ ਨਾਮੇ ਲਇਅਨੁ ਲਾਇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਿੰਨ ਭਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰੇ	ਮ	ਨ	ਤੂ	ਹਰਿ	ਹਰਿ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਧਿ	ਆ	ਸ	ਇ	ਸ	
	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਗ	ਮੁਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸ	ਤ	ਗੁ	ਰਿ	ਮੋ	ਕਉ	ਹ	ਰਿ	ਦੀ	ਸ	ਸ	ਆ	ਬੁ	ਝਾ	ਸ	ਇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੋ	ਸ	ਹਾ	ਗ	ਣੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਦਾ	ਸ	ਮੁ	ਖੁ	ਉ	ਜ	ਲਾ	ਸ
	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਪਪ	ਨੁੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ਗੁ	ਰ	ਕੈ	ਸ	ਸ	ਹ	ਜਿ	ਸੁ	ਭਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਇ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ ਦਖਿਣੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨ੍ਰੀ ਧ ਪ, ਮ ਰੇ, ਮ ਗ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਰੇ, ਮ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨ੍ਰੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਪਉੜੀ (ਵਡਹੰਸ ਕੀ ਵਾਰ) (ਪੰਨਾ 590-91)

ਸੇ ਗੁਰਸਿਖ ਧਨੁ ਧੰਨੁ ਹੈ ਜਿਨੀ ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਣਿਆ ਹਰਿ ਕੰਨੀ ॥
ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਤਿਨਿ ਹੰਉਮੈ ਦੁਬਿਧਾ ਭੰਨੀ ॥
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨਾਵੈ ਕੋ ਮਿਤੁ ਨਾਹੀ ਵੀਚਾਰਿ ਡਿਠਾ ਹਰਿ ਜੰਨੀ ॥
ਜਿਨਾ ਗੁਰਸਿਖਾ ਕਉ ਹਰਿ ਸੰਤੁਸਟੁ ਹੈ ਤਿਨੀ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਗਲ ਮੰਨੀ ॥
ਜੋ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਦੇ ਤਿਨੀ ਚੜੀ ਚਵਗਣਿ ਵੰਨੀ ॥੧੨॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ ਦਖਿਣੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸੇ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਸਿ	ਖ	ਧ	ਨੁ	ਧੰ	ੜ	ਨੁ	ੜ	ਹੈ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਜਿ	ਨੀ	ਗੁ	ਰ	ਉ	ਪ	ਦੇ	ਸੁ	ਸੁ	ਣਿ	ਆ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਕੰ	ਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਗੁ	ਰਿ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ੜ	ਰਿ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਦ੍ਰਿ	ੜਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਮੰ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮਪ	ਧਪ	ਮ	ਰੇ
	ਤਿ	ੜ	ਨਿ	ੜ	ਹੰ	ਉ	ਮੈ	ੜ	ਦੁ	ਬਿ	ਧਾ	ੜ	ਭੰ	ੜ	ਨੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 562-63)

ਤੂ ਬੇਅੰਤੁ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਜਾਣੈ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕੋ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣੈ॥੧॥
 ਸੇਵਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ਪਿਆਰੇ॥ ਜਪਿ ਜੀਵਾ ਪ੍ਰਭ ਚਰਣ ਤੁਮਾਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ॥ ਜਿਸਹਿ ਜਨਾਵਹੁ ਤਿਨਹਿ ਤੁਮ ਜਾਤੇ॥੨॥
 ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਾਈ ਬਲਿਹਾਰੀ॥ ਇਤ ਉਤ ਦੇਖਉ ਓਟ ਤੁਮਾਰੀ॥੩॥
 ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਣ ਗੁਣੁ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਤਾ॥ ਨਾਨਕ ਸਾਧੂ ਦੇਖਿ ਮਨੁ ਰਾਤਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸੁ ਦਖਿਣੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਤੂ	ਸ	ਸ	ਬੇ	ਅੰ	ਤੁ	ਕੋ	ਸ	ਵਿ	ਰ	ਲਾ	ਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੈ	ਸ
	—	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਪ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗਮ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ
	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ਦਿ	ਕੋ	ਸ	ਸ	ਬ	ਦਿ	ਪ	ਛਾ	ਸ	ਣੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੇ	ਸ	ਵ	ਕ	ਕੀ	ਸ	ਅ	ਰ	ਦਾ	ਸ	ਸਿ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਰੇ	ਸ
	ਧ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਗੰ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ਜ	ਪਿ	ਜੀ	ਸ	ਵਾ	ਸ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਚ	ਰ	ਣ	ਤੁ	ਮਾ	ਸ	ਰੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 563)

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ਪੂਰਾ॥ ਦਾਨੁ ਦੇਇ ਸਾਧੂ ਕੀ ਧੂਰਾ॥੧॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ॥ ਤੇਰੀ ਓਟ ਪੂਰਨ ਗੋਪਾਲਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ॥ ਨਿਕਟਿ ਵਸੈ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭ ਦੂਰੇ॥੨॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਧਿਆਏ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ॥੩॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਗਲੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੇ॥ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਦੁਆਰੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਅੰ	ਤ	ਰੜ	ਜਾ	ੜ	ਮੀ	ਸੋ	ਪ੍ਰ	ਭੁੜ	ਪ੍ਰ	ੜ	ਰਾ
	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਇ	ਸਾੜ	ਧੁੜ	ਕੀ	ਧੂ	ੜ	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਧ	ਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧਪ	ਪ
	ਕ	ਰਿ	ਕਿਰ	ਪਾ	ਪ੍ਰ	ਭੜ	ਦੀ	ਨ	ਦਇ	ਆੜ	ੜੜ	ਲਾ
	ਪੁਧ	ਪਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਪ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਤੇੜ	ੜੜ	ਰੀ	ਓੜ	ੜੜ	ਟੜ	ਪ੍ਰ	ਰਨ	ਗੋ	ਪਾ	ੜ	ਲਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 563)

ਸਾਧਸੰਗਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਜੈ ॥ ਨਾ ਜੀਉ ਮਰੈ ਨ ਕਬਹੂ ਛੀਜੈ ॥੧॥
 ਵਡਭਾਰੀ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਈਐ ॥ ਗੁਰ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭੁ ਧਿਆਈਐ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਹਰਿ ਮਾਣਕ ਲਾਲਾ ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਭ ਭਏ ਨਿਹਾਲਾ ॥੨॥
 ਜਤ ਕਤ ਪੇਖਉ ਸਾਧੂ ਸਰਣਾ ॥ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਨਿਰਮਲ ਮਨੁ ਕਰਣਾ ॥੩॥
 ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਵੂਠਾ ॥ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭ ਤੂਠਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਵ	ਡ	ਭਾੜ	ਗੀ	ੜ	ਗੁਰੁ	ਪ੍ਰੁੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ਪਾ	ੜ	ਈਐ
	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪਧ	ਮ	ਰੇ	ਮਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਗੁ	ਰ	ਕਿਰ	ਪਾੜ	ੜ	ਤੇ	ਪ੍ਰੁੜ	ਭੂੜ	ਧਿੜ	ਆ	ੜ	ਈਐ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਗਮ	ਧਪ	ਪ
	ਸਾ	ੜ	ਧ	ਸੰ	ਗਿ	ਹਰਿ	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ਤੁ	ਪੀੜ	ੜੜ	ਜੈ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮਗ	ਮ	ਰੇ	ਮਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਾ	ਜੀ	ਉ	ਮੜ	ਰੈ	ਨ	ਕਬ	ਹੂੜ	ੜੜ	ਛੀ	ੜ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਗੁਰਸਿਖ ਭਲਕੇ ਉਠ ਕਰਿ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਸਰੁ ਨਾਵੰਦਾ॥
 ਗੁਰੁ ਕੈ ਬਚਨ ਉਚਾਰਿ ਕੈ ਧਰਮਸਾਲਾ ਦੀ ਸੁਰਤਿ ਕਰੰਦਾ॥
 ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਵਿਚਿ ਜਾਇ ਕੈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸੁਣੰਦਾ॥
 ਸੰਕਾ ਮਨਹੁ ਮਿਟਾਇ ਕੈ ਗੁਰ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਸੇਵ ਕਰੰਦਾ॥
 ਕਿਰਤ ਵਿਰਤ ਕਰਿ ਧਰਮੁ ਦੀ ਲੈ ਪਰਸਾਦ ਆਣਿ ਵਰਤੰਦਾ॥
 ਗੁਰਸਿਖਾਂ ਨੇ ਦੇਇ ਕਰਿ ਪਿਛੋਂ ਬਚਿਆ ਆਪੁ ਖਵੰਦਾ॥
 ਕਲੀ ਕਾਲ ਪਰਗਾਸ ਕਰਿ ਗੁਰੂ ਚੇਲਾ ਚੇਲਾ ਗੁਰੁ ਸੰਦਾ॥
 ਗੁਰਮੁਖ ਹਾਡੀ ਰਾਹੁ ਚਲੰਦਾ॥੧੧॥੪੦॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਵਡਹੰਸੁ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਰੇਮ	ਪਧ	ਮਪ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰ	ਸਿ	ਖ	ਭ	ਲ	ਕੇੜ	ਉੜ	ੜੜ	ਠੜ	ਕ	ੜ	ਰਿ
	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਧ	ਮ	ਰੇ
	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਵੇ	ੜ	ਲੇ	ਸੜ	ਰੁੜ	ਨ੍ਹਾੜ	ਵੰ	ੜ	ਦਾ
	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਪ	ਧ	ਮਗ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਗੁਰੁ	ਕੈ	ੜ	ਬਚ	ਨ	ਉ	ਚਾੜ	ੜ	ਰਿ	ਕੈ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਧਰ	ਮ	ਸਾ	ਲਾੜ	ੜੜ	ਦੀੜ	ਸੁੜ	ਰੜ	ਤਿੜ	ਕੜ	ਰੰੜ	ਦਾੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਾ	ਧ	ਸੰ	ਗਤਿ	ਵਿ	ਚਿ	ਜਾ	ੜ	ਇ	ਕੈੜ	ੜ	ੜ
	ਮੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਮਰੇ
	ਗੁ	ਰ	ਬਾ	ਣੀ	ੜ	ਦੇ	ਪ੍ਰੀੜ	ਤਿੜ	ਸੁੜ	ਣੜ	ੜੜ	ਦਾੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤੈ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਧ, ਮ ਪ ਧ, ਮ, ਰੇ ਗ ਰੇ, ਗ ਨੀ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧ ਮ ਗ ਰੇ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਮ ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ ਮ ਰੇ, ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ, ਪ ਮ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਗ ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਮ ਪ ਧ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ, ਨੀ ਧ ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ, ਰੇ ਗ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।
4. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਨੀ ਸਾਂ; ਪਾ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਗਾਂ ਰੇਂ, ਸਾਂ ਰੇਂ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਗਾਂ ਰੇਂ ਗਾਂ ਰੇਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਨੀ — ਧ ਪ, ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ — ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇਂ ਮ ਗ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਪ, ਮ ਗ ਰੇ, ਧ ਮ ਗ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ, ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 611-12)

ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਹਾਈ॥
 ਸੁਣਿ ਮੀਤਾ ਜੀਉ ਹਮਾਰਾ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਸੀ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਦੇਹੁ ਦਿਖਾਈ॥੧॥
 ਸੁਣਿ ਮੀਤਾ ਧੂਰੀ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈ॥ ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੇਰਾ ਭਾਈ॥ਰਹਾਉ॥
 ਪਾਵ ਮਲੋਵਾ ਮਲਿ ਮਲਿ ਧੋਵਾ ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੈ ਕੂ ਦੇਸਾ॥
 ਸੁਣਿ ਮੀਤਾ ਹਉ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾਈ ਆਇਆ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਉ ਦੇਹੁ ਉਪਦੇਸਾ॥੨॥
 ਮਾਨੁ ਨ ਕੀਜੈ ਸਰਣਿ ਪਰੀਜੈ ਕਰੈ ਸੁ ਭਲਾ ਮਨਾਈਐ॥
 ਸੁਣਿ ਮੀਤਾ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤਨੁ ਅਰਪੀਜੈ ਇਉ ਦਰਸਨੁ ਹਰਿ ਜੀਉ ਪਾਈਐ॥੩॥
 ਭਇਓ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੰਤਨ ਕੈ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਹੈ ਮੀਠਾ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ਸਭੁ ਅਕੁਲ ਨਿਰੰਜਨੁ ਭੀਠਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਤਾਲ ਖਟ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਏ	ੜ	ਕੁ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਏ	ੜ	ਕ	ਸ	ਕੇ	ੜ	ਹ	ਮ	ਬਾ	ੜ	ਰਿ	ਕ
	ਸਾ	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਸਾ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਕੇਗ	ਸਾਨੀ	ਪੁਨੀ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤੂ	ੜ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਗੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੜ	ੜ	ਹਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0		4		5		6		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਮ	ਗੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੁੜ	ਣਿ	ਮੀ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਜੀ	ਉ	ਹ	ਮਾ	ਰਾ	ੜ	ਬ	ਲਿ	ਬੜ	ਲਿੜ	ਜਾ	ਸੀ	
	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	
	ਹ	ਰਿ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਦੇੜ	ੜੜ	ਹੁ	ੜ	ੜ	ਦਿ	ਖਾ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ਈ	ੜ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0		4		5		6		0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੌਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 611)

ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਖੋਜਿ ਬੀਚਾਰਿਓ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਤਤੁ ਸਾਰਾ॥
 ਕਿਲਬਿਖ ਕਾਟੇ ਨਿਮਖ ਅਰਾਧਿਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਾ॥੧॥
 ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਵਹੁ ਪੁਰਖ ਗਿਆਨੀ॥
 ਸੁਣਿ ਸੁਣਿ ਮਹਾ ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਮਨੁ ਪਾਵੈ ਸਾਧੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਨੀ॥ਰਹਾਉ॥
 ਮੁਕਤਿ ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਸਚੁ ਪਾਈਐ ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਕਾ ਦਾਤਾ॥
 ਅਪੁਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਭਗਤਿ ਦਾਨੁ ਦੇਵੈ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ॥੨॥
 ਸ੍ਰਵਣੀ ਸੁਣੀਐ ਰਸਨਾ ਗਾਈਐ ਹਿਰਦੈ ਧਿਆਈਐ ਸੌਈ॥
 ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ ਜਾ ਤੇ ਬ੍ਰਿਥਾ ਨ ਕੋਈ॥੩॥
 ਵਡੈ ਭਾਗਿ ਰਤਨ ਜਨਮੁ ਪਾਇਆ ਕਰਹੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਿਰਪਾਲਾ॥
 ਸਾਧਸੰਗਿ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਿਮਰੈ ਸਦਾ ਗੁੱਪਾਲਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੌਰਠਿ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਪਮ	ਗਮ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਰੜ	ਸੁੜ	ਪੀੜ	ੜੜ	ਵ	ਹੁ	ਪੁੜ	ਰੜ	ਖ	ਗਿ	ਆ	ੜ	ਨੀ	ੜ
	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਮੁਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਸੁ	ਣਿ	ਸੁ	ਣਿ	ਮ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਤ੍ਰਿੜ	ਪਤਿ	ਮ	ਨੁ	ਪਾੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ
	ਸਾ	ੜ	ਧੂ	ੜ	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ੜ	ਤੜ	ਬਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਨੀੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਖੋ	ਜ	ਤ	ਖੋ	ੜ	ਜ	ਤ	ਖੋ	ੜ	ਜਿ	ਬੀ	ਚਾ	ੜ	ਰਿ	ਓ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ
	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਤ	ਤੁ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਮ	ਰੇਮ	ਪਧ	ਨ੍ਰੀਧ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਰੇਸਾ
2	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਮਰੇ	ਮਮ	ਪਪ	ਨ੍ਰੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਰੇਨ੍ਰੀ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਧਪ	ਪਧ	ਪਧ	ਮਮ	ਗਰੇ
3	ਪਨ੍ਰੀ	ਸਾਰੇ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਮਪ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਰੇਨ੍ਰੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਸਾਰੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 628)

ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਪੂਰੀ ਕੀਨੀ॥ ਬਖਸ ਅਪੁਨੀ ਕਰਿ ਦੀਨੀ॥
 ਨਿਤ ਅਨੰਦ ਸੁਖ ਪਾਇਆ॥ ਥਾਵ ਸਗਲੇ ਸੁਖੀ ਵਸਾਇਆ॥੧॥
 ਹਰਿ ਕੀ ਭਗਤਿ ਫਲ ਦਾਤੀ॥
 ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਦੀਨੀ ਵਿਰਲੈ ਕਿਨ ਹੀ ਜਾਤੀ॥ਰਹਾਉ॥
 ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਵਹ ਭਾਈ॥ ਓਹ ਸਫਲ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਈ॥
 ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ॥ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖਿਆ ਪਾਇਆ॥੨॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਮੁਰੇ	ਪ	ਪ	—	ਪ	ਪੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਹੜ	ਰਿ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਭੜ	ਗ	ਤਿੜ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਫ	ੜ	ਲ	ੜ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੇ
	ਗੁ	ੜੜ	ਰਿੜ	ੜ	ੜ	ਪੂੜ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ੜੜ
	ਨੀ	ਧ	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮਗ	ਰੇ
	ਕਿ	ਰ	ਪਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਕ	ਰਿ	ਦੀ	ੜੜ	ਨੀ
	ਮ	ਪ	ਨੀ	—	—	ਸਾਨੀ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਵਿ	ਰ	ਲੈ	ੜ	ੜ	ਕਿੜ	ਨੜ	ਹੀ	ੜ	ੜ
	ਰੇਮ	ਪਧ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇ	ਗ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਜਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਗੁ	ਰਿ	ਪੂ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੈਂ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਪੂਸ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਕੀ	ਸ	ਨੀ	ਸ	ਸ
ਸਾਂਨੀ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗਰੇ
ਬਸ	ਖ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਅ	ਪੁ	ਨੀ	ਸ	ਸ
ਪਧ	ਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਕਸ	ਸ	ਰਿ	ਸ	ਸ	ਸ	ਦੀ	ਸ	ਨੀ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 632)

ਮਨ ਰੇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥

ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਨਕਾ ਸੀ ਉਧਰੀ ਤਾ ਕੋ ਜਸੁ ਉਰ ਧਾਰੋ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਅਟਲ ਭਇਓ ਧੂਅ ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਰੁ ਨਿਰਭੈ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ॥

ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਇਹੈ ਬਿਧਿ ਕੋ ਸੁਆਮੀ ਤੈ ਕਾਹੇ ਬਿਸਰਾਇਆ ॥੧॥

ਜਬ ਹੀ ਸਰਨਿ ਗਹੀ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਗਜ ਗਰਾਹ ਤੇ ਛੂਟਾ ॥

ਮਹਮਾ ਨਾਮ ਕਹਾ ਲਉ ਬਰਨਉ ਰਾਮ ਕਹਤ ਬੰਧਨ ਤਿਹ ਭੂਟਾ ॥੨॥

ਅਜਾਮਲੁ ਪਾਪੀ ਜਗੁ ਜਾਨੇ ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥

ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਚੇਤ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਤੈ ਭੀ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰਾ ॥੩॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਨ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰਭ	ਕੀ	ੜ	ਸ	ਰੜ	ਨਿੜ	ਬਿੜ	ਚਾ	ੜ	ਰੋ	ੜ
	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਮਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਮਗ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ
	ਜਿ	ਹ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਤ	ਗ	ਨ	ਕਾ	ੜ	ਸੀ	ੜ	ਉੜ	ਧੜ	ਰੀ	ੜ
	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ
	ਤਾ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਜ	ਸੁ	ਉ	ਰ	ਧਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰੋੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਮ	ਮਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਅ	ਟ	ਲੜ	ਭ	ਇਓ	ੜ	ਧੂ	ਅ	ਜਾ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਨਿ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ
	ਅ	ਰੁ	ਨਿ	ਰ	ਭੈ	ੜ	ਪ	ਦੁ	ਪਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇਆ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 624)

ਦਹ ਦਿਸ ਛਤ੍ਰ ਮੇਘ ਘਟਾ ਘਟ ਦਾਮਨਿ ਚਮਕਿ ਡਰਾਇਓ ॥
 ਸੇਜ ਇਕੇਲੀ ਨੀਦ ਨਹੁ ਨੈਨਹੁ ਪਿਰੁ ਪਰਦੇਸਿ ਸਿਧਾਇਓ ॥੧॥
 ਹੁਣਿ ਨਹੀ ਸੰਦੇਸਰੋ ਮਾਇਓ ॥
 ਏਕ ਕੋਸਰੋ ਸਿਧਿ ਕਰਤ ਲਾਲੁ ਤਬ ਚਤੁਰ ਪਾਤਰੋ ਆਇਓ ॥ਰਹਾਉ॥
 ਕਿਉ ਬਿਸਰੈ ਇਹੁ ਲਾਲੁ ਪਿਆਰੋ ਸਰਬ ਗੁਣਾ ਸੁਖਦਾਇਓ ॥
 ਮੰਦਰਿ ਚਰਿ ਕੈ ਪੰਥੁ ਨਿਹਾਰਉ ਨੈਨ ਨੀਰਿ ਭਰਿ ਆਇਓ ॥੨॥
 ਹਉ ਹਉ ਭੀਤਿ ਭਇਓ ਹੈ ਬੀਚੋ ਸੁਨਤ ਦੇਸਿ ਨਿਕਟਾਇਓ ॥
 ਭਾਂਭੀਰੀ ਕੇ ਪਾਤ ਪਰਦੋ ਬਿਨੁ ਪੇਖੇ ਦੂਰਾਇਓ ॥੩॥
 ਭਇਓ ਕਿਰਪਾਲੁ ਸਰਬ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸਗਰੋ ਦੂਖੁ ਮਿਟਾਇਓ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਹਉਮੈ ਭੀਤਿ ਗੁਰਿ ਖੋਈ ਤਉ ਦਇਆਰੁ ਬੀਠਲੋ ਪਾਇਓ ॥੪॥
 ਸਭੁ ਰਹਿਓ ਅੰਦੇਸਰੋ ਮਾਇਓ ॥ ਜੋ ਚਾਹਤ ਸੋ ਗੁਰੁ ਮਿਲਾਇਓ ॥
 ਸਰਬ ਗੁਨਾ ਨਿਧਿ ਰਾਇਓ ॥ਰਹਾਉ ਦੂਜਾ॥੧੧॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮਰੇ	ਮ	ਮਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਪੁ	ਧਪੁ	ਧ	ਮ	ਪਮ	ਗਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਦਹ	ੜ	ਦਿਸ	ਛ	ੜ	ਤ੍ਰ	ਮੇੜ	ਘਘ	ਟਾ	ੜ	ਘੜ	ਟੜ
	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਨੀਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦਾੜ	ਮ	ਨਿੜ	ਚੜ	ਮ	ਕਿ	ਡਰਾ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ਇਓ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮਪੁ	ਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾਨੀ	ਨੀਸਾ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾ
	ਸੇ	ੜ	ਜ	ਇੜ	ਕੇੜ	ਲੀ	ਨੀੜ	ਦੜ	ਨਹੁ	ਨੈ	ਨ	ਹ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇ	ਮਪੁ	ਪਧ	ਮ
	ਪਿ	ਭੁ	ਪਰ	ਦੇੜ	ੜੜ	ਸਿ	ਸਿੜ	ਧਾੜ	ੜ	ੜੜ	ਇਓ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਸੰਚਾਰੀ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਮਾਤਰੇ	ਨੀਧ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਮਰੇ	ਮ	ਪ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
ਸਰਗਮ	ਹੁੜ	ੜੜ	ਣਿੜ	ਨ	ੜ	ਹੀੜ	ੜ	ਸੰ	ੜੜ	ਦੇ	ੜ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ਸ	ੜ	ਰੋ	ੜ	ਮਾੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਇਓ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅਭੋਗ

	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ
	ਏ	ਕ	ਕੋ	ੜ	ਸ	ਰੋ	ਸਿ	ਧਿ	ਕ	ਰਤ	ਲਾ	ਲੁ
	ਰੇਮੰ	ਗੰਰੇ	ਸਾਂਰੇ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤੜ	ਬੜ	ਚੜ	ਤੁੜ	ਰੜ	ਪਾੜ	ਤੜ	ਰੋੜ	ੜੜ	ਆ	ਇਓ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਰਾਨਾ

ਨਾ ਦਿਰ ਦਿਰ ਦੀਮ ਤਾਨਾ ਤਾਨਾ ਤਾਨਾ ਨੀ, ਤਾਰੇ ਤਾਰੇ ਦਾਨੀ ਤਾਨਾ ਨਾ ਤਾਨਾ।
 ਨਾ ਦਿਰ ਦਾਨੀ, ਤੁੰਮ ਦਿਰ ਦਾਨੀ ਦੀਮ ਤਾਦੀਮ, ਤਾ ਤਾਨਾ ਨਾ ਨਾ ਨੀਤਾ ਤਾਨਾ।
 ਦੀਮ ਤਾਨਾ ਤਾਨਾ ਨੀਤਾ ਨਾ ਨਾ ਤਾਨਾ ਤਦਾਰੇ। ਤਾਰੇ ਦਾਨੀ ਨੀ ਤਾਰੇ ਤਾਰੇ ਦਾਨੀ।
 ਨੀ ਤਾਰੇ ਤਾਰੇ ਦਾਨੀ ਤਾ ਨਾ ਨਾ ਤਾ ਨਾ ਨਾ ਤਾਨਾ।

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ, ਤਰਾਨਾ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਪ	—	ਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਰੇ	—	ਮ	ਰੇ	—	—	—
ਸ਼ਬਦ	ਨਾ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਦੀ	ਮ	ਤਾ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਤਾ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	—	ਰੇ	ਸ
	ਨੀ	ਤਾ	ਸ	ਰੇ	ਤਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ	ਤਾ	ਨਾ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ	ਸ	ਤਾ	ਨਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	—	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾ	ਦਿਰ	ਦਾ	ਨੀ	ਤੁੰਮ	ਦਿਰ	ਦਾ	ਨੀ	ਦੀ	ਸ	ਮਤਾ	ਦੀ	ਮਤਾ	ਤਾਨਾ	ਨਾ	ਨਾ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਮਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਨੀ	ਤਾ	ਤਾ	ਨਾ	ਦੀ	ਮ	ਤਾ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ	ਨੀ	ਤਾ	ਨਾ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ
	ਪ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਨੀ	—	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ਤ	ਦਾ	ਸ	ਰੇ	ਤਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਤਾ	ਸ	ਰੇ	ਤਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ
	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	—	ਰੇ	ਰੇ
	ਨੀ	ਤਾ	ਸ	ਰੇ	ਤਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ	ਤਾ	ਨਾ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 642)

ਸੋਰਠਿ ਤਾਮਿ ਸੁਹਾਵਣੀ ਜਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਢੰਢੋਲੇ ॥
ਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਮਨਾਵੈ ਆਪਣਾ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਬੋਲੇ ॥
ਹਰਿ ਪ੍ਰੇਮਿ ਕਸਾਈ ਦਿਨਸੁ ਰਾਤਿ ਹਰਿ ਰਤੀ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਚੋਲੇ ॥
ਹਰਿ ਜੈਸਾ ਪੁਰਖੁ ਨ ਲਭਈ ਸਭੁ ਦੇਖਿਆ ਜਗਤੁ ਮੈ ਟੋਲੇ ॥
ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਮਨੁ ਅਨਤ ਨ ਕਾਹੂ ਡੋਲੇ ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਹੈ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇ ਗੋਲ ਗੋਲੇ ॥੨॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਮਗ	ਗ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਮ	ਪ	—	ਧ	(ਮ)	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਸੋੜ	ੜ	ਰਠਿ	ਤਾੜ	ਮਿ	ਸੁਹਾ	ੜ	ਵ	ਣੀ	ੜ
	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾ	ਮਰੇ	ਮ	ਪ	—	ਪਧ	ਮ	—
	ਜਾੜ	ੜੜ	ਹਰਿ	ਨਾੜ	ਮੁਢੇ	ਢੇ	ੜ	ੜੜ	ਲੇ	ੜ
	ਮਾਰੇ	—	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ
	ਢੋੜ	ੜ	ਲੇ	ਗੁੜ	ਰ	ਪੁਰ	ਖੁ	ਮੜ	ਨਾਵੈ	ਆ
	ਧ	ਪ	ਪ	ਮਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ
	ਪ	ਣਾ	ੜ	ਗੁਰ	ਮਤੀ	ਹ	ਰਿ	ਹਰਿ	ਬੋ	ਲੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	3			X		2			0.	

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7
	ਮਗ	ਗ	ਸਾ,	ਪਮ	ਪ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ
	ਸੋਂ	ਸ	ਰਠਿ,	ਹਰਿ	ਪ੍ਰੇ	ਮਿਕ	ਸਾ	ਈ	ਦਿਨ	ਸੁ
	ਸਾਂ	ਸ	ਸਾਂ,	ਸਾਂਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ
	ਰਾ	ਸ	ਤਿ,	ਹਸ	ਰਿ	ਰ	ਤੀ	ਸਸ	ਹਰਿ	ਰੰਗ
	ਪ	ਪ	—	ਧਪ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀ
	ਚੋ	ਲੇ	ਸ	ਹਰਿ	ਜੈ	ਸਾ	ਪੁਰ	ਖੁਸ	ਨਸ	ਸ
	ਧ	ਮ	ਪ	ਮਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	(ਮ)	ਮ
	ਲ	ਭ	ਈ	ਸਭੁ	ਦੇਖਿਆ	ਜ	ਗਤੁ	ਮੈ	ਟੋ	ਲੇ
	ਗੁਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਮ	ਪ	—	ਧ	(ਮ)	ਮ
	ਸੋਂ	ਰ	ਠਿ	ਤਾਸ	ਮਿ	ਸੁਹਾ	ਸ	ਵ	ਣੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	3			x		2		.	0	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 613)

ਮਾਤ ਗਰਭ ਮਹਿ ਆਪਨ ਸਿਮਰਨੁ ਦੇ ਤਹ ਤੁਮ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥
 ਪਾਵਕ ਸਾਗਰ ਅਥਾਹ ਲਹਰਿ ਮਹਿ ਤਾਰਹੁ ਤਾਰਨਹਾਰੇ ॥੧॥
 ਮਾਧੋ ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਸਿਰਿ ਮੋਰਾ ॥ ਈਹਾ ਊਹਾ ਤੁਹਾਰੋ ਧੋਰਾ ॥ਰਹਾਉ॥
 ਕੀਤੇ ਕਉ ਮੇਰੈ ਸੰਮਾਨੈ ਕਰਣਹਾਰੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਜਾਨੈ ॥
 ਤੂ ਦਾਤਾ ਮਾਗਨ ਕਉ ਸਗਲੀ ਦਾਨੁ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰਭ ਭਾਨੈ ॥੨॥
 ਖਿਨ ਮਹਿ ਅਵਰੁ ਖਿਨੈ ਮਹਿ ਅਵਰਾ ਅਚਰਜ ਚਲਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥
 ਰੂੜੋ ਗੂੜੋ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੋ ਊਚੋ ਅਗਮ ਅਪਾਰੇ ॥੩॥
 ਸਾਧਸੰਗਿ ਜਉ ਤੁਮਹਿ ਮਿਲਾਇਓ ਤਉ ਸੁਨੀ ਤੁਮਾਰੀ ਬਾਣੀ ॥
 ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਪੇਖਤ ਹੀ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੁਰਖ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਵਿਲੰਬਿਤ, ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਮਾ	ਸ	ਧੌਂ	ਸ	ਤੂ	ਸ	ਠਾ	ਸ	ਕੁ	ਰੁ	ਸਿ	ਰਿ	ਮੋਂ	ਸ	ਰਾ	ਸ
	ਸਾ	ਮੁਰੇ	ਮ	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਗਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ
	ਈ	ਸ	ਹਾ	ਸ	ਊ	ਸ	ਹਾ	ਸ	ਤੂ	ਹਾ	ਰੋਂ	ਸ	ਧੌਂ	ਸ	ਰਾ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ
	ਮਾ	ਸ	ਤ	ਗ	ਰ	ਭ	ਮ	ਹਿ	ਆ	ਸ	ਪ	ਨ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਨੁ
	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਮੁਰੇ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮੁਰੇ	ਮੁਰੇ
	ਤ	ਹ	ਤੁ	ਮ	ਰਾ	ਸ	ਖ	ਨ	ਹਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੋਂ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 631)

ਸੁਨਹੁ ਬਿਨੰਤੀ ਠਾਕੁਰ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ॥
 ਰਾਖੁ ਪੈਜ ਨਾਮ ਅਪੁਨੇ ਕੀ ਕਰਨ ਕਰਾਵਨਹਾਰੇ॥੧॥
 ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਖਸਮਾਨਾ ਕਰਿ ਪਿਆਰੇ॥ ਬੁਰੇ ਭਲੇ ਹਮ ਥਾਰੇ॥ਰਹਾਉ॥
 ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ ਬੰਧਨ ਕਾਟਿ ਸਵਾਰੇ॥
 ਪਹਿਰਿ ਸਿਰਪਾਉ ਸੇਵਕ ਜਨ ਮੇਲੇ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟ ਪਹਾਰੇ॥੨॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮੋਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ	ਖਸ	ਮਾ	ਨਾ	ਕ	ss	ਰਿ	ਪਿਆ	ss	ਰੇ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ਬੁ	ਰੇ	ਭ	ਲੇਸ	ਹ	ਮ	ਥਾਸ	ss	ss	ਰੇ	ss	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਪ	ਧਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਧਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸੁ	ਨਹੁ	ਬਿ	ਨੰਸ	ਤੀਸ	s	ਠਾਸ	ਕੁ	ਰ	ਮੇਸ	s	ਰੇ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਜੀ	ਅ	s	ਜੰਸ	ss	ਤ	ਤੇ	ss	ਰੇ	ਧਾਸ	ss	ਰੇਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 607)

ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਵਿਛੜੇ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਮਨਮੁਖਿ ਕਰਮ ਕਰੈ ਅਹੰਕਾਰੀ॥
 ਸਾਧੂ ਪਰਸਤ ਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਗੋਬਿੰਦ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ॥੧॥
 ਗੋਬਿੰਦ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗੀ ਅਤਿ ਪਿਆਰੀ॥
 ਜਬ ਸਤਸੰਗ ਭਏ ਸਾਧੂ ਜਨ ਹਿਰਦੈ ਮਿਲਿਆ ਸਾਂਤਿ ਮੁਰਾਰੀ॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੂ ਹਿਰਦੈ ਗੁਪਤੁ ਵਸਹਿ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਤੇਰਾ ਭਾਉ ਨ ਬੁਝਹਿ ਗਵਾਰੀ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਪ੍ਰਗਟਿਆ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਗੁਣ ਵੀਚਾਰੀ॥੨॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਭਇਆ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਦੁਰਮਤਿ ਬੁਧਿ ਨਿਵਾਰੀ॥
 ਆਤਮ ਬ੍ਰਹਮ ਚੀਨਿ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਤਸੰਗਤਿ ਪੁਰਖ ਤੁਮਾਰੀ॥੩॥
 ਪੁਰਖੈ ਪੁਰਖੁ ਮਿਲਿਆ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਜਿਨ ਕਉ ਕਿਰਪਾ ਭਈ ਤੁਮਾਰੀ॥
 ਨਾਨਕ ਅਤੁਲੁ ਸਹਜ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਅਨਦਿਨੁ ਜਾਗਤੁ ਰਹੈ ਬਨਵਾਰੀ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਪ	ਧ	ਧ	ਮ	ਮ	ਗ	ਨੀ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਗੋ	ਯ	ਯ	ਬਿ	ਦ	ਯ	ਪ੍ਰੀ	ਤਿ	ਗੀ	ਯ	ਅ	ਤਿ	ਪਿਆ	ਯ	ਰੀ	ਯ
	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪੁਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ਯ	ਜ	ਬ	ਸ	ਤ	ਸੰ	ਯ	ਗ	ਭ	ਏ	ਸਾਂ	ਯ	ਧੂ	ਯ	ਜ	ਨ
	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ
	ਹਿ	ਰ	ਦੈ	ਯ	ਮਿ	ਲਿ	ਆ	ਯ	ਸਾਂ	ਯ	ਤਿ	ਮੁ	ਰਾਂ	ਯ	ਰੀ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਯ	ਅਨਿ	ਕ	ਜ	ਨ	ਮ	ਵਿ	ਛ	ੜੇ	ਯ	ਦੁ	ਖੁ	ਪਾਂ	ਯ	ਇਆ	ਯ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪੁਧ	ਨੀ
	ਯ	ਮਨ	ਮੁ	ਖਿ	ਕ	ਰ	ਮ	ਕ	ਰੈ	ਯ	ਅ	ਹੰ	ਕਾਂ	ਯ	ਰੀ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੌਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 629)

ਹਰਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਈ॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਕਰੇ ਸਭੁ ਕੋਈ॥
 ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ॥ ਤਾ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ॥੧॥
 ਹਉ ਕੁਰਬਾਨੁ ਜਾਈ ਤੇਰੇ ਨਾਵੈ॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸਿ ਲੈਹਿ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸੋ ਜਸੁ ਤੇਰਾ ਗਾਵੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੂੰ ਭਾਰੋ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰਾ॥ ਸੰਤਾਂ ਭਰਵਾਸਾ ਤੇਰਾ॥
 ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸਰਣਾਈ॥ ਮੁਖਿ ਨਿੰਦਕ ਕੈ ਛਾਈ॥੨॥

ਰਾਗ ਸੌਰਠਿ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਮੁਰੇ	ਮ	ਮ	ਮੁਪੁ	ਧਨੀ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ੜ	ਰਿ	ਮ	ਨਿ	ਤ	ਨਿ	ਵੜ	ਸਿ	ਆ	ਸੋੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਧੁ	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ
	ਜੈ	ੜ	ਜੈੜ	ਕਾ	ੜ	ਰੁ	ੜ	ਕਰੇ	ਸ	ਭੁ	ਕੋੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ
	ਰੇ	ਗ	ਨੀਸਾ	ਗਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਪ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਕਰੇ	ਸ	ਭੁੜ	ਕੋੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ਹ	ੜ	ਰਿ	ਮ	ਨਿ	ਤ	ਨਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂ
	ਗੁ	ੜ	ਰ	ਪੂ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਕੀੜ	ੜ	ਵਡਿ	ਆ	ੜ	ੜੜ	ਈ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਨੀ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪ
	ਤਾ	ੜ	ਕੀ	ਕੀ	ੜ	ਮ	ਤਿ	ਕ	ਹੀ	ਨ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ
	ਪਧੁ	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ਕੜ	ਹੀ	ਨ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ	ਕਹੀ	ੜ	ਨ	ਜਾੜ	ੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇਰਾ ਸ਼ਬਦ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰਲਿਪੀ 'ਤੇ ਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਬਾਬੇ ਕੀਤੀ ਸਿਧਿ ਗੋਸਟਿ ਸਬਦਿ ਸਾਂਤਿ ਸਿਧਾਂ ਵਿਚ ਆਈ ॥
ਜਿਣਿ ਮੇਲਾ ਸਿਵਰਾਤਿ ਦਾ ਖਟ ਦਰਸਨਿ ਆਦੇਸਿ ਕਰਾਈ ॥
ਸਿਧਿ ਬੋਲਨਿ ਸੁਭ ਬਚਨ ਧਨੁ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਵਡੀ ਕਮਾਈ ॥
ਵਡਾ ਪੁਰਖੁ ਪਰਗਟਿਆ ਕਲਿਜੁਗ ਅੰਦਰਿ ਜੋਤਿ ਜਗਾਈ ॥
ਮੇਲਿਓ ਬਾਬਾ ਉਠਿਆ ਮੁਲਤਾਨੇ ਦੀ ਜਾਰਤਿ ਜਾਈ ॥
ਅਗੋਂ ਪੀਰ ਮੁਲਤਾਨ ਦੇ ਦੁਧਿ ਕਟੋਰਾ ਭਰਿ ਲੈ ਆਈ ॥
ਬਾਬੇ ਕਢਿ ਕਰਿ ਬਗਲ ਤੇ ਚੰਬੇਲੀ ਦੁਧਿ ਵਿਚਿ ਮਿਲਾਈ ॥
ਜਿਉ ਸਾਗਰ ਵਿਚ ਗੰਗ ਸਮਾਈ ॥੪੪॥੧॥

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 634)

ਪ੍ਰੀਤਮ ਜਾਨਿ ਲੇਹੁ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥

ਅਪਨੇ ਸੁਖ ਸਿਉ ਹੀ ਜਗੁ ਫਾਂਧਿਓ ਕੋ ਕਾਹੂ ਕੋ ਨਾਹੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਸੁਖ ਮੈ ਆਨਿ ਬਹੁਤੁ ਮਿਲਿ ਬੈਠਤ ਰਹਤ ਚਹੂ ਦਿਸਿ ਘੇਰੈ ॥

ਬਿਪਤਿ ਪਰੀ ਸਭ ਹੀ ਸੰਗੁ ਛਾਡਿਤ ਕੋਊ ਨ ਆਵਤ ਨੇਰੈ ॥੧॥

ਘਰ ਕੀ ਨਾਰਿ ਬਹੁਤੁ ਹਿਤੁ ਜਾ ਸਿਉ ਸਦਾ ਰਹਤ ਸੰਗ ਲਾਗੀ ॥

ਜਬ ਹੀ ਹੰਸ ਤਜੀ ਇਹ ਕਾਇਆ ਪ੍ਰੇਤ ਪ੍ਰੇਤ ਕਰਿ ਭਾਗੀ ॥੨॥

ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੋ ਬਿਉਹਾਰੁ ਬਨਿਓ ਹੈ ਜਾ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਇਓ ॥

ਅੰਤ ਬਾਰ ਨਾਨਕ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਜੀ ਕੋਊ ਕਾਮਿ ਨ ਆਇਓ ॥੩॥

ਰਾਗ ਤਿਲਕ ਸੋਰਠਿ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜਾੜ	ਨਿ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਮ	ਨ	ਮਾੜ	ੜਹੀ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਧਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਪਮ	ਗਰੇ
	ਜਾ	ਨਿ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਮ	ਨ	ਮਾੜ	ੜੜ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਅ	ਪ	ਨੇ	ਸੁ	ਖ	ਸਿ	ਉ	ਹੀੜ	ਜ	ਗੁ	ਫਾ	ਧਿ	ਓ	ੜ
	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਪ	ਧ	ਮਗ	ਰੇ
	ਕੋ	ੜ	ਕਾ	ਹੂ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਨਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹੀ	ੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਧਨਾਸਿਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਧਨਾਸਿਰੀ ਇਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹਰ ਗਾਇਕ ਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਰਾਗ ਧਨਾਸਿਰੀ ਕਈਆਂ ਥਾਟਾਂ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕਾਫੀ, ਭੈਰਵੀ, ਪੂਰਵੀ, ਤੋੜੀ, ਖਮਾਜ, ਭੈਰਉ, ਆਸਾਵਰੀ ਆਦਿਕ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦੀ ਧਨਾਸਿਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਿਰੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਸੋ ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਿਰੀ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬਣਤਰ ਅਸੀਂ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 176 ਤੋਂ 190 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਧਨਾਸਿਰੀਆਂ ਦੇ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਵਰਣ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 258 ਤੋਂ 284 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਨਮੂਨੇ ਮਾਤਰ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦੀ ਪੂਰੀਆ ਧਨਾਸਿਰੀ ਦਾ ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ, ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦਾ ਥਾਟ ਪੂਰਵੀ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਕੌਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਧੁ ਪ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਰੇ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਰੇ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮ ਪ, ਧੁ ਪ ਮ ਗ, ਮ ਰੇ ਗ, ਧੁ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਜੈਤਸਿਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਰਾਗ ਜੈਤਸਿਰੀ ਇਕ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ ਪਰ ਗਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਧੁਰ ਅਤੇ ਸੁਰੀਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਵਰਣ ਸੂਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 163 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 175 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ, ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਆਦਿਕ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਧੈਵਤ, ਕੋਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੂਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੂਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੂਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੂਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਧਿਆ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਸਾ, ਗ ਪ, ਮ ਧੁ ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮਗ ਮਗ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਟੋਡੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਟੋਡੀ ਰਾਗ ਸੰਪੂਰਨ ਬੜਾ ਸੁੰਦਰ ਅਤੇ ਮਧੁਰ ਰਾਗ ਹੈ। ਆਮ ਗਾਇਕ ਇਸ ਨੂੰ ਗਾ ਕੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਅਸਾਂ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 287 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 365 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਟੋਡੀ ਦਾ ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਆਦਿਕ ਦੇ ਰੋਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਦਾ ਮੁਖ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਪੈਵਤ, ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਕੌਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਮ ਪ ਧੁ, ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਧੁ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ, ਮ ਧੁ ਮ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਤਰਾਨਾ

ਦੇਰੇ ਨਾ ਦੇਰੇ ਨਾ ਤਾਨਾ ਨਾ, ਦੇਰੇ ਨ ਦੇਰੇ ਨਾ ਦੇਰੇ ਨਾ ਤਦਾ ਰੇ ਦਾਨੀ।
ਯਲਾ ਲਾਲੀ ਯਲਾ ਲਾਲੀ ਲੂਮ ਯਲਾ ਲਾ ਲੀ। ਯਲ ਯਲ ਲਾਲੀ।
ਨਾ ਦਿਰ ਦਾਨੀ ਤੂੰ ਦਿਰ ਦਾਨੀ ਦੇ ਰੇ ਨਾ ਤਦਾ ਰੇ ਦਾ ਨੀ।

ਰਾਗ ਟੋਡੀ, ਤਰਾਨਾ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਧੁ	—	—	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਦੇ	ਰੇ	ਨਾ	ਦੇ	ਰੇ	ਨਾ	ਤਾ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	—	ਮ	—	ਧੁ	—	ਨੀ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ
	ਦੇ	ਰੇ	ਨ	ਸ	ਦੇ	ਰੇ	ਨਾ	ਸ	ਦੇ	ਰੇ	ਨਾ	ਤ	ਦਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਯ	ਲਾ	ਲਾ	ਲੀ	ਯ	ਲਾ	ਲਾ	ਲੀ	ਲੂ	ਮ	ਯ	ਲਾ	ਲਾ	ਸ	ਲੀ	ਸ
	ਰੇਂ	ਗੁਂ	ਰੇਂ	ਗੁਂ	ਰੇਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	—	ਧੁ	—
	ਯ	ਲ	ਯ	ਲ	ਲਾ	ਸ	ਲੀ	ਲੀ	ਯ	ਲ	ਯ	ਲ	ਲਾ	ਸ	ਲੀ	ਸ
	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ
	ਨਾ	ਦਿਰ	ਦਾ	ਨੀ	ਤੂੰ	ਦਿਰ	ਦਾ	ਨੀ	ਦੇ	ਰੇ	ਨਾ	ਤ	ਦਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤੈ

ਇਹ ਮਾਰਵਾ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਮਾਰਵੇ ਰਾਗ ਦਾ ਕੁਝ ਸਰੂਪ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਸੋ ਮਾਰਵਾ ਛਾੜਵ ਹੈ। ਉਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਦੁਰਬਲ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੰਚਮ ਦੀ ਸੰਗਤ ਚੰਗੀ ਮਾਲੂਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਟੋਡੀ, ਤ੍ਰਿਵੈਣੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਕਾਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ “ਸਾ-ਪ,” ਅਤੇ “ਗ-ਪ,” ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਪੰਡਿਤ ਸੋਮਨਾਥ ਜੀ ਆਪਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬੈਰਾੜੀ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਥਾਟ ਪੂਰਵੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੀ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਪੈਵਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਮਾਰਵੇ ਥਾਟ ਵਿਚ ਗਾਉਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਮਾਰਵੇ ਥਾਟ ਨੂੰ ਹੀ ਮੁਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

ਬਾਕੀ ਕਈ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚ ਬੈਰਾੜੀ ਦੇ ਕਈ (ਰੂਪ) ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ—(1) ਸ਼ੁੱਧ ਬੈਰਾੜੀ; (2) ਕੁੰਤਲ ਬੈਰਾੜੀ; (3) ਦ੍ਰਾਵਿਣੀ ਬੈਰਾੜੀ; (4) ਸੈਧਵੀ ਬੈਰਾੜੀ; (5) ਅਪਸੂਰ ਬੈਰਾੜੀ; (6) ਹਸਤ-ਸੂਰ ਬੈਰਾੜੀ; (7) ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੈਰਾੜੀ; (8) ਤੋੜੀ-ਬੈਰਾੜੀ; (9) ਨਾਗ ਬੈਰਾੜੀ; (10) ਸੋਤਰ ਬੈਰਾੜੀ; (11) ਕਲਿਆਣ ਬੈਰਾੜੀ ਆਦਿਕ। ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਅਹੋਬਲ ਪੰਡਿਤ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪੁਸਤਕ *ਸੰਗੀਤ-ਪਾਰਜਾਤ* ਵਿਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੈਰਾੜੀ ਨੂੰ ਕਈ ਵਰਾਟੀ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸੋ, ਇਸ ਲਈ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦਾ ਵਰਾਟੀ ਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਨਾਮ ਬੈਰਾੜੀ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਮ ਧ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਪ ਧ ਗ, ਪ, ਧ, ਮਗ, ਰੇ ਗ, ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ — ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ ਰੇ ਗ, ਪ ਗ ਰੇ ਗ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ, ਮ ਗ ਪ ਗ ਮਗ, ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਗ, ਰੇ ਗ ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ।
4. ਪ ਮ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਮ ਧ ਨੀ, ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਗ ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਰੇਂ, ਗੁ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਗ ਗ, ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਗ ਰੇਂ, ਪ ਗ ਰੇਂ, ਗ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਮਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਮਪ, ਗ ਮ ਪਮ ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇਂ ਗ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਧ, ਪ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਮ, ਗ ਪ ਗ, ਰੇ ਗ ਪ ਗ, ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਪ ਗ ਰੇ ਗ ਪਗ, ਰੇ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 719)

ਸੁਨਿ ਮਨ ਅਕਥ ਕਥਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ॥

ਰਿਧਿ ਬੁਧਿ ਸਿਧਿ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਭਜੁ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਰਾਮ ਰਾਮ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਨਾਨਾ ਖਿਆਨ ਪੁਰਾਨ ਜਸੁ ਉਤਮ ਖਟ ਦਰਸਨ ਗਾਵਹਿ ਰਾਮ ॥

ਸੰਕਰ ਕ੍ਰੋੜਿ ਤੇਤੀਸ ਧਿਆਇਓ ਨਹੀ ਜਾਨਿਓ ਹਰਿ ਮਰਮਾਮ ॥੧॥

ਸੁਰਿ ਨਰ ਗਣ ਗੰਧੂਬ ਜਸੁ ਗਾਵਹਿ ਸਭ ਗਾਵਤ ਜੇਤ ਉਪਾਮ ॥

ਨਾਨਕ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਰਿ ਜਿਨ ਕਉ ਤੇ ਸੰਤ ਭਲੇ ਹਰਿ ਰਾਮ ॥੨॥

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਗਧ	ਧ	ਪ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਸੁ	ਨਿ	ਮਠ	ਧ	ਨ	ਅਕ	ਥ	ਕ	ਧ	ਥਾ
	ਧਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਹਠ	ਰਿ	ਨਾ	ਧ	ਮ	ਹਠ	ਰਿ	ਨਾ	ਧ	ਮ
	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਸਾਨੀ	ਰੇ	ਗ	—	ਗ
	ਰਿ	ਧਿ	ਬੁਧਿ	ਸਿ	ਧਿ	ਸੁਧ	ਖ	ਪਾ	ਧ	ਵਹਿ
	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਭ	ਜੁ	ਗੁਰ	ਮਤਿ	ਹਰਿ	ਰਾਧ	ਮਧ	ਰਾਧ	ਧਧ	ਮਧ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਧਮ	ਧ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾ	ਨਾ	ਖਿਆ	ਨ	ਪੁ	ਰਾਨ	ਜਸੁ	ਉ	ਤ	ਮ
	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਧ	ਨੀਧ	ਧਮ	ਪ	ਮਧ	ਮਗ	ਮਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਖਧ	ਟਧ	ਦਰ	ਸਧ	ਨ	ਗਾਧ	ਵਹਿ	ਰਾਧ	ਧਧ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 720)

ਜਪਿ ਮਨ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥

ਕੋਟ ਕੋਟੰਤਰ ਕੇ ਪਾਪ ਸਭਿ ਖੋਵੈ ਹਰਿ ਭਵਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਕਾਇਆ ਨਗਰਿ ਬਸਤ ਹਰਿ ਸੁਆਮੀ, ਹਰਿ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰੁ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥

ਹਰਿ ਨਿਕਟਿ ਬਸਤ ਕਛੁ ਨਦਰਿ ਨ ਆਵੈ, ਹਰਿ ਲਾਧਾ ਗੁਰ ਵੀਚਾਰਾ ॥੧॥

ਹਰਿ ਆਪੇ ਸਾਹੁ ਸਰਾਫੁ ਰਤਨੁ ਹੀਰਾ ਹਰਿ ਆਪਿ ਕੀਆ ਪਾਸਾਰਾ ॥

ਨਾਨਕ ਜਿਸੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਸੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਵਿਹਾਏ, ਸੋ ਸਾਹੁ ਸਚਾ ਵਣਜਾਰਾ ॥੨॥

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਗੁਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜਪਿ	ਮ	ਨ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਨਿ	ਸ	ਤਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	—	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਕੋ	ਟ	ਕੋ	ਟੰ	ੜ	ਤਰ	ਕੇ	ਪਾ	ਪ	ਸ	ਭਿ	ਥੋ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਨੀਧ	ਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਹਰਿ	ਭਵ	ਜਲੁ	ਪਾ	ੜ	ਰਿ	ਉ	ਤਾੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਕਾ	ਇ	ਆ	ਨ	ਗ	ਰਿ	ੜ	ਬ	ਸਤ	ਹ	ਰਿ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਨੀਧ	ਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਹਰਿ	ਨਿਰ	ਭਉ	ਨਿ	ਰ	ਵੈਰੁ	ਨਿਰੰ	ਕਾੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 719)

ਹਰਿ ਜਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥
ਜੇ ਕੋਈ ਨਿੰਦ ਕਰੇ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਅਪੁਨਾ ਗੁਨੁ ਨ ਗਵਾਵੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੁ ਆਪੇ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਆਪੇ ਕਾਰ ਕਮਾਵੈ ॥
ਹਰਿ ਆਪੇ ਹੀ ਮਤਿ ਦੇਵੈ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਆਪੇ ਬੋਲਿ ਬੁਲਾਵੈ ॥੧॥
ਹਰਿ ਆਪੇ ਪੰਚ ਤਤੁ ਬਿਸਥਾਰਾ ਵਿਚਿ ਧਾਤੂ ਪੰਚ ਆਪਿ ਪਾਵੈ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਲੇ ਆਪੇ ਹਰਿ ਆਪੇ ਝਗਰੁ ਚੁਕਾਵੈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਰੂਗ	ਮਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਰੂ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੂ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਜ	ਨੁ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਗੁ	ਨ	ਗਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੂ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੂ	ਸਾ	—
	ਜੇ	ੜ	ਕੋ	ਈ	ਨਿੰ	ੜ	ਦ	ਕ	ਰੇ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਜ	ਨ	ਕੀ	ੜ
	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਧਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮਧ	ਨੀਸਾ	ਧਨੀ	ਪ	ਨੀਧ	ਪ
	ਅ	ਪੁ	ਨਾ	ੜ	ਗੁ	ਨੁੜ	ਨ	ੜ	ਗਵਾ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਵੈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੂਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜੋ	ੜ	ਕਿ	ਛ	ਕ	ਰੇ	ਸੁ	ੜ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ
	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੂਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਰੂਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧ	ਨੀਧ	ਪ
	ਹਰਿ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ਕਾ	ੜ	ਰ	ਕ	ਮਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਵੈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗਰਾ	ਗਰਾ	ਗਰਾ	ਪਰਾ	ਗਰਾ	ਗਪ	ਧਪ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਗਰਾ	ਮੇਰਾ	ਰੇਰਾ	ਪਮੇ	ਧਪ	ਮੇਰਾ	ਗਰਾ	ਪਮੇ	ਧਪ	ਮੇਰਾ	ਰੇਰਾ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਸਾਂਨੀ
	ਧਪ	ਨੀਧ	ਧਮੇ	ਧਪ	ਮੇਰਾ	ਪਰਾ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ	ਸਾਰਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਮੇ	ਸਾਰੇ	ਪਪ	ਗਪ	ਧਪ	ਗਮੇ	ਧਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ
	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਮੇ	ਮੇਧ	ਧਪ	ਪਮੇ	ਮੇਰਾ
	ਗਮੇ	ਪਮੇ	ਮੇਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਰਾ	ਮੇਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਪਰਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਕੁਰੰਕ ਵਰਾਲੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਪ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਪ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਸਾ ਨੀ ਪ ਮ ਗ, ਰੇ —ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 720)

ਜਪਿ ਮਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਤ ਧਿਆਇ ॥

ਜੋ ਇਛਹਿ ਸੋਈ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿ ਫਿਰਿ ਦੂਖੁ ਨ ਲਾਗੈ ਆਇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਸੋ ਜਪੁ ਸੋ ਤਪੁ ਸਾ ਬ੍ਰਤ ਪੂਜਾ ਜਿਤੁ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਇ ॥

ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੋਰ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਭ ਝੂਠੀ ਇਕ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਸਰਿ ਸਭ ਜਾਇ ॥੧॥

ਤੂ ਬੇਅੰਤੁ ਸਰਬ ਕਲ ਪੂਰਾ ਕਿਛੁ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ ॥

ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਭਾਵੈ ਤਿਵੈ ਛਡਾਇ ॥੨॥

ਰਾਗ ਕੁਰੰਕ ਵਰਾਲੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	—	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜ	ਪਿ	ਮ	ਨ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਨਿ	ਤ	ਧਿਆ	ੜ	ਇ	ੜ
	ਰੇ	—	ਮ	—	ਪ	—	ਪ	—	ਰੇਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ
	ਜੋ	ੜ	ਇ	ੜ	ਛਹਿ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਫ	ਲੁ	ਪਾ	ੜ	ਵਹਿ	ੜ
	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਫਿ	ੜ	ਰਿ	ੜ	ਦੂ	ੜ	ਖੁ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗੈ	ੜ	ਆ	ੜ	ਇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਰੇ	—	ਮ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੋ	ੜ	ਜ	ਪੁ	ਸੋ	ੜ	ਤ	ਪੁ	ਸਾਂ	ੜ	ਬ੍ਰ	ਤ	ਪੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ
	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਮ	ਗ
	ਜਿ	ਤੁ	ਹਰਿ	ਸਿਉ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤਿ	ਲ	ਗਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਕੁੰਤਲ ਵਰਾਲੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਮ, ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਪ ਮ, ਸਾ।

ਪਕੜ—ਪ ਨੀ ਸਾ ਮ, ਧ ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਨੀ ਸਾ ਮ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 720)

ਸੰਤ ਜਨਾ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗਾਇਓ ॥ ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਕੇ ਦੂਖ ਗਵਾਇਓ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
ਜੋ ਚਾਹਤ ਸੋਈ ਮਨਿ ਪਾਇਓ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦਿਵਾਇਓ ॥੧॥
ਸਰਬ ਸੂਖ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਵਡਾਈ ॥ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਮਤਿ ਪਾਈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਕੁੰਤਲ ਵਰਾਲੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸੰ	ਯ	ਯ	ਤ	ਯ	ਜ	ਨਾ	ਯ	ਯ	ਮਿ	ਯ	ਲਿ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਹ	ਯ	ਰਿਯ	ਜ	ਯ	ਸੁ	ਗਾ	ਯ	ਯ	ਇਓ	ਯ	ਯ
	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ
	ਕੋ	ਯ	ਯ	ਟਿ	ਯ	ਜ	ਨ	ਮ	ਯ	ਕੋ	ਯ	ਯ
	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦੂ	ਯ	ਯ	ਖ	ਯ	ਗ	ਵਾ	ਯ	ਯ	ਇਓ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ
	ਜੋ	ਯ	ਯ	ਚਾ	ਯ	ਯ	ਹ	ਯ	ਯ	ਤ	ਯ	ਸੋ
	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ
	ਈਯ	ਯ	ਯ	ਮ	ਯ	ਨਿ	ਪਾ	ਯ	ਯ	ਇਓ	ਯ	ਯ
	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ
	ਕ	ਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਯ	ਯ	ਯ	ਹ	ਯ	ਰਿ	ਯ
	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਾ	ਯ	ਮੁ	ਯ	ਦਿ	ਯ	ਵਾ	ਯ	ਯ	ਯਯ	ਇਓ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 719)

ਮਨ ਮਿਲਿ ਸੰਤ ਜਨਾ ਜਸੁ ਗਾਇਓ ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਤਨੁ ਰਤਨੁ ਹਰਿ ਨੀਕੋ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਦਾਨੁ ਦਿਵਾਇਓ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਮਨੁ ਤਨੁ ਸਭੁ ਦੇਵਉ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਸੁਨਾਇਓ ॥

ਧਨੁ ਮਾਇਆ ਸੰਪੈ ਤਿਸੁ ਦੇਵਉ ਜਿਨਿ ਹਰਿ ਮੀਤੁ ਮਿਲਾਇਓ ॥੧॥

ਖਿਨੁ ਕਿੰਚਿਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਜਗਦੀਸਰਿ ਤਬ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਸੁ ਧਿਆਇਓ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਭੇਟੇ ਸੁਆਮੀ ਦੁਖੁ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਗਵਾਇਓ ॥੨॥

ਰਾਗ ਕੁੰਤਲ ਵਰਾਲੀ

ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕਤਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਨ	ਮਿ	ਲਿ	ਸੰ	ਯ	ਤ	ਜ	ਨਾ	ਯ
	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਸਾ	ਧੁਨੀ	ਸਾ
	ਜ	ਯ	ਸੁ	ਯ	ਗਾ	ਯ	ਯ	ਯ	ਇਓ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x									

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ
	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਰ	ਤ	ਨੁ	ਯ	ਯ	ਰ
	ਸਾ	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ਤ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਨੀ	ਯ	ਯ	ਯ	ਕੋ	ਯ
	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ
	ਗੁ	ਰਿ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਯ	ਯ	ਯ	ਰਿ	ਯ
	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦਾ	ਯ	ਯ	ਨੁ	ਦਿ	ਵਾ	ਯ	ਯ	ਇਓ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x									

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬੈਰਾੜੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 720)

ਜਪਿ ਮਨ ਹਰਿ ਨਿਰੰਜਨੁ ਨਿਰੰਕਾਰਾ ॥

ਸਦਾ ਸਦਾ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਸੁਖਦਾਤਾ ਜਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਅਗਨਿ ਕੁੰਟ ਮਹਿ ਉਰਧ ਲਿਵ ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਰਾਖੈ ਉਦਰ ਮੰਝਾਰਾ ॥

ਸੋ ਐਸਾ ਹਰਿ ਸੇਵਹੁ ਮੇਰੇ ਮਨ ਹਰਿ ਅੰਤਿ ਛਡਾਵਣਹਾਰਾ ॥੧॥

ਜਾ ਕੈ ਹਿਰਦੈ ਬਸਿਆ ਮੇਰਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕਰਹੁ ਨਮਸਕਾਰਾ ॥

ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਤੇ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਜਪੁ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥੨॥

ਰਾਗ ਕੁੰਤਲ ਵਰਾਲੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜ	ਪਿ	ਮ	ਨ	ਹ	ਰਿ	ੜ	ਨਿ	ਰੈ	ਜਨੁ	ਨਿ	ਰੈ	ਕਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਧਿਆਈਐ	ਸੁਖ	ਦਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ		
	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਸਾ
	ਜਾ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਅੰ	ੜ	ਤੁ	ਨ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਰਾ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਅ	ਗ	ਨਿ	ਕੁੰ	ੜ	ਟ	ਮ	ਹਿ	ਉਰਧ	ਲਿ	ਵ	ਲਾ	ੜ	ਗਾ	ੜ	
	ਸਾ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਮ	ਸਾਂ
	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	ਖੈ	ਉ	ਦ	ਰ	ਮੰ	ਝਾ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰਾ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਦਾ ਬਹੁਤਵ ਹੈ। “ਨੀ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਸਾ,” ਇਹ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਹਨ ਅਤੇ “ਨੀ ਪ,” ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਰਾਗ ਵਾਚਕ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੁਪਹਿਰ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਗ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ ਗ ਮਗ, ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਨੀ ਪ ਸਾ, ਗ ਸਾ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਗ, ਮਗ, ਸਾ ਗ ਸਾ।
2. ਪ ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਪ ਨੀ ਸਾ।
3. ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਸਾ ਨੀ ਸਾਸਾ, ਨੀਸਾ।
4. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਪ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਪ, ਮ ਗ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਗ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
5. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੋਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਗਾਂ, ਮ ਗਾਂ ਸਾਂ, ਨੀ, ਸਾਂ, ਗਾਂ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੋਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ, ਨੀ ਪ, ਗ ਮ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਪ, ਨੀ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਗ, ਮ, ਗ ਸਾ ਗ, ਪ ਮ, ਗ ਮ ਗ, ਸਾ ਨੀ ਗ ਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 724)

ਮੀਰਾਂ ਦਾਨਾਂ ਦਿਲ ਸੋਚ ॥

ਮੁਹਬਤੇ ਮਨਿ ਤਨਿ ਬਸੈ ਸਚੁ ਸਾਹ ਬੰਦੀ ਮੋਚ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਦੀਦਨੇ ਦੀਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਕਛੁ ਨਹੀ ਇਸ ਕਾ ਮੋਲੁ ॥

ਪਾਕ ਪਰਵਦਗਾਰ ਤੂ ਖੁਦਿ ਖਸਮੁ ਵਡਾ ਅਤੋਲੁ ॥੧॥

ਦਸੁਗੀਰੀ ਦੇਹਿ ਦਿਲਾਵਰ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ਏਕ ॥

ਕਰਤਾਰ ਕੁਦਰਤਿ ਕਰਣ ਖਾਲਕ ਨਾਨਕ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ॥੨॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਦ	ਸੁ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਦੇ	ਸ	ਹਿਦਿ	ਲਾ	ਸ	ਵ	ਰ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ
	ਤੂ	ਸ	ਹੀ	ਤੂ	ਸ	ਹੀ	ਸ	ਏ	ਸ	ਕ	ਏ	ਸ	ਕ	ਸ
	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗੁਨੀ	ਗੁਨੀ	ਗੁਨੀ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ
	ਦ	ਸੁ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਦੇ	ਸ	ਸ	ਹਿਦਿ	ਲਾ	ਸ	ਵ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕਰ	ਤਾ	ਰ	ਕੁ	ਦ	ਰ	ਤਿ	ਕ	ਰ	ਣ	ਖਾ	ਸ	ਲ	ਕ
	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ
	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਤੇ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਟੇ	ਸ	ਕ	ਟੇ	ਸ	ਕ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇਰਾ ਸ਼ਬਦ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 518-19)

ਨਿਤ ਜਪੀਐ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਨਾਉ ਪਰਵਦਿਗਾਰ ਦਾ ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਕਰੇ ਰਹੰਮ ਤਿਸੁ ਨ ਵਿਸਾਰਦਾ ॥
ਆਪਿ ਉਪਾਵਣਹਾਰ ਆਪੇ ਹੀ ਮਾਰਦਾ ॥
ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਜਾਣੁ ਬੁਝਿ ਵੀਚਾਰਦਾ ॥
ਅਨਿਕ ਰੂਪ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਕੁਦਰਤਿ ਧਾਰਦਾ ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਲਾਇ ਸਚਿ ਤਿਸਹਿ ਉਧਾਰਦਾ ॥
ਜਿਸ ਦੇ ਹੋਵੈ ਵਲਿ ਸੁ ਕਦੇ ਨ ਹਾਰਦਾ ॥
ਸਦਾ ਅਭਗੁ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ ਹਉ ਤਿਸੁ ਨਮਸਕਾਰਦਾ ॥੪॥

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 721-22)

ਇਹੁ ਤਨੁ ਮਾਇਆ ਪਾਹਿਆ ਪਿਆਰੇ ਲੀਤੜਾ ਲਬਿ ਰੰਗਾਏ ॥
 ਮੇਰੈ ਕੰਤ ਨ ਭਾਵੈ ਚੋਲੜਾ ਪਿਆਰੇ ਕਿਉ ਧਨ ਸੇਜੈ ਜਾਏ ॥੧॥
 ਹੰਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ਹੰਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ॥
 ਹੰਉ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ਤਿਨਾ ਕੈ ਲੈਨਿ ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥
 ਲੈਨਿ ਜੋ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ਤਿਨਾ ਕੈ ਹੰਉ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨੈ ਜਾਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਕਾਇਆ ਰੰਛਣਿ ਜੇ ਥੀਐ ਪਿਆਰੇ ਪਾਈਐ ਨਾਉ ਮਜੀਠ ॥
 ਰੰਛਣ ਵਾਲਾ ਜੇ ਰੰਛੈ ਸਾਹਿਬੁ ਐਸਾ ਰੰਗੁ ਨ ਡੀਠ ॥੨॥
 ਜਿਨ ਕੇ ਚੋਲੇ ਰਤੜੇ ਪਿਆਰੇ ਕੰਤੁ ਤਿਨਾ ਕੈ ਪਾਸਿ ॥
 ਧੂੜਿ ਤਿਨਾ ਕੀ ਜੇ ਮਿਲੈ ਜੀ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੩॥
 ਆਪੇ ਸਾਜੇ ਆਪੇ ਰੰਗੇ ਆਪੇ ਨਦਰਿ ਕਰੇਇ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਾਮਣਿ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ਆਪੇ ਹੀ ਰਾਵੇਇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਮਾਤਰੇ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਸਾ
ਸਰਗਮ	ਹੰ	ਉ	ਕੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ	ਜਾ	ਉ	ਮਿਹ	ਰ	ਵਾੜ	ੜੜ	ਨਾ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਗ	ਸਾ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਮਗ
	ਹੰ	ਉ	ਕੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ	ਜਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਉੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸਰਗਮ	ਹੰ	ਉ	ਕੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਉ	ਤਿ	ਨਾ	ੜ	ਕੈ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	—	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਮਗ
	ੜ	ਲੈ	ਨਿ	ਜੋ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਨਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਉੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਨੀ	ਨੀਸਾ	ਗਸਾ	ਸਾਸਾ	ਪਮ	ਗਮ	ਗਸਾ	ਸਾਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾਗ	ਗਗ	ਗਗ	ਮਮ	ਮਗ	ਮਗ	ਗਗ
	ਪਨੀ	ਨੀਨੀ	ਮਪ	ਪਪ	ਗਮ	ਮਮ	ਸਾਗ	ਗਸਾ	ਪਨੀ	ਨੀਨੀ	ਮਪ	ਪਪ	ਗਮ	ਮਗ	ਸਾਗ	ਗਸਾ
2	ਸਾਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਗਗ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਨੀਨੀ	ਨੀਪ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਪਨੀ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਸਾ
3	ਸਾਗ	ਗਮ	ਮਪ	ਪਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂਗ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਪਨੀ	ਨੀਨੀ	ਮਪ	ਪਪ	ਗਮ	ਮਮ	ਗਗ	ਗਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 721)

ਯਕ ਅਰਜ ਗੁਫਤਮ ਪੇਸਿ ਤੋ ਦਰ ਗੋਸ ਕੁਨ ਕਰਤਾਰ॥
 ਹਕਾ ਕਬੀਰ ਕਰੀਮ ਤੂ ਬੇਐਬ ਪਰਵਦਗਾਰ॥੧॥
 ਦੁਨੀਆ ਮੁਕਾਮੇ ਫਾਨੀ ਤਹਕੀਕ ਦਿਲ ਦਾਨੀ॥
 ਮਮ ਸਰ ਮੂਇ ਅਜਰਾਈਲ ਗਿਰਫਤਾਰ ਦਿਲ ਹੇਚਿ ਨ ਦਾਨੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਨ ਪਿਸਰ ਪਦਰ ਬਿਰਾਦਰਾਂ ਕਸ ਨੇਸ ਦਸਤੰਗੀਰ॥
 ਆਖਿਰ ਬਿਅਫਤਮ ਕਸ ਨ ਦਾਰਦ ਚੂੰ ਸਵਦ ਤਕਬੀਰ॥੨॥
 ਸਬ ਰੋਜ ਗਸਤਮ ਦਰ ਹਵਾ ਕਰਦੇਮ ਬਦੀ ਖਿਆਲ॥
 ਗਾਹੇ ਨ ਨੇਕੀ ਕਾਰ ਕਰਦਮ ਮਮ ਈ ਚਿਨੀ ਅਹਵਾਲ॥੩॥
 ਬਦਬਖਤ ਹਮ ਚੁ ਬਖੀਲ ਗਾਫਿਲ ਬੇਨਜਰ ਬੇਬਾਕ॥
 ਨਾਨਕ ਬੁਗੋਯਦ ਜਨੁ ਤੁਰਾ ਤੇਰੇ ਚਾਕਰਾਂ ਪਾ ਖਾਕ॥੪॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1.	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਗਗੁ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਮ	ਮਗ	ਮਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਯਕ	ਅ	ਰਜ	ਗੁਫ	ਤੁਮ	ੜ	ਪੇੜ	ੜ	ਸਿੜ	ਤੋੜ	ੜ	ੜ
	ਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦਰ	ਗੋ	ਸ	ਕੁੜ	ਨ	ੜੜ	ਕਰ	ਤਾ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਹਕਾ	ੜ	ਕ	ਬੀ	ੜ	ਰ	ਕਰੀ	ੜ	ਮ	ਤੂ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਪ	ਪ
	ਬੇ	ਐ	ਬ	ਪਰ	ਵਦ	ੜ	ਗਾੜ	ੜ	ੜ	ਰੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 726-27)

ਜਾਗ ਲੇਹੁ ਰੇ ਮਨਾ ਜਾਗ ਲੇਹੁ ਕਹਾ ਗਾਫਲ ਸੋਇਆ॥
ਜੋ ਤਨੁ ਉਪਜਿਆ ਸੰਗ ਹੀ ਸੋ ਭੀ ਸੰਗਿ ਨ ਹੋਇਆ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬੰਧ ਜਨ ਹਿਤੁ ਜਾ ਸਿਉ ਕੀਨਾ॥
ਜੀਉ ਛੂਟਿਓ ਜਬ ਦੇਹ ਤੇ ਡਾਰਿ ਅਗਨਿ ਮੈ ਦੀਨਾ॥੧॥
ਜੀਵਤ ਲਉ ਬਿਉਹਾਰੁ ਹੈ ਜਗ ਕਉ ਤੁਮ ਜਾਨਉ॥
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇ ਲੈ ਸਭ ਸੁਫਨ ਸਮਾਨਉ॥੨॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜਾ	ਸ	ਗ	ਲੇ	ਹੁ	ਰੇ	ਮ	ਨਾ	ਜਾ	ਸ	ਗ	ਲੇ	ਹੁ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਪ
	ਕ	ਸ	ਹਾ	ਸ	ਗਾ	ਸ	ਫ	ਲ	ਸੋ	ਸ	ਸ	ਸ	ਇਆ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜੋ	ਸ	ਤ	ਨੁ	ਉ	ਪ	ਜਿ	ਆ	ਸੰ	ਸ	ਸ	ਗ	ਹੀ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	—
	ਸੋ	ਸ	ਭੀ	ਸ	ਸੰ	ਸ	ਗਿ	ਨ	ਹੋ	ਸ	ਸ	ਸ	ਇਆ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 721)

ਭਉ ਤੇਰਾ ਭਾਂਗ ਖਲੜੀ ਮੇਰਾ ਚੀਤੁ ॥ ਮੈ ਦੇਵਾਨਾ ਭਇਆ ਅਤੀਤੁ ॥
 ਕਰ ਕਾਸਾ ਦਰਸਨ ਕੀ ਭੂਖ ॥ ਮੈ ਦਰਿ ਮਾਗਉ ਨੀਤਾ ਨੀਤ ॥੧॥
 ਤਉ ਦਰਸਨ ਕੀ ਕਰਉ ਸਮਾਇ ॥ ਮੈ ਦਰਿ ਮਾਗਤੁ ਭੀਖਿਆ ਪਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕੇਸਰਿ ਕੁਸਮ ਮਿਰਗਮੈ ਹਰਣਾ ਸਰਬ ਸਰੀਰੀ ਚੜ੍ਹਣਾ ॥
 ਚੰਦਨ ਭਗਤਾ ਜੋਤਿ ਇਨੇਹੀ ਸਰਬੇ ਪਰਮਲੁ ਕਰਣਾ ॥੨॥
 ਘਿਅ ਪਟ ਭਾਂਡਾ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ ॥ ਐਸਾ ਭਗਤੁ ਵਰਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ॥
 ਤੇਰੈ ਨਾਮਿ ਨਿਵੇ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਦਰਿ ਭੀਖਿਆ ਪਾਇ ॥੩॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	—	ਗ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਤ	ਉ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ਕ	ੜ	ਰਉ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ਇ	ੜ
	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਪ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਸਾ
	ਮੈ	ੜ	ਦ	ਰਿ	ਮਾ	ੜ	ਗ	ਤੁ	ਭੀੜ	ਖਿੜ	ਆ	ੜ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ਭ	ਉ	ਤੇ	ਰਾ	ਭਾਂ	ੜ	ਗ	ੜ	ਖਲ	ੜੀ	ਮੇ	ਰਾ	ਚੀ	ੜ	ਤੁ	ੜ
	ਪ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਗਮ	ਪ	ਮਪ	ਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ
	ਮੈ	ੜ	ੜ	ਦੇ	ਵਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਭੜ	ੜ	ਇਆ	ਅ	ਤੀੜ	ੜੜ	ਤੁੜ	ੜ
	ਗ	—	ਗ	ਮ	ਗ	ਗ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ
	ਕ	ੜ	ਰ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਦਰ	ਸਨ	ਕੀ	ੜ	ਭੂ	ੜ	ਖ	ੜ
	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਗਸਾ
	ਮੈ	ੜ	ਦ	ਰਿ	ਮਾ	ੜ	ਗ	ਉ	ਨੀੜ	ੜੜ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਨੀੜ	ੜੜ	ਤੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਜੋਗ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਤਿਲੰਗ ਅਤੇ ਧਾਨੀ ਰਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਗੁ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਗੁ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਪ ਨੀ ਸਾ, ਗੁ ਸਾ, ਮ ਗ ਮ, ਗੁ ਸਾ, ਨੀ ਪ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ, ਗ ਮ ਗ ਮ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ, ਮ ਗੁ ਪ ਮ ਗ ਮ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਗੁ ਮ ਗੁ ਸਾ।
3. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਮ ਨੀ ਪ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਗ ਮ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ, ਮ ਗੁ, ਗ ਮ ਪ ਗੁ ਮ, ਗ ਸਾ, ਨੀ ਪ ਸਾ।
4. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੋਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਪ, ਮ ਗੁ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ, ਗ, ਮ ਗ ਮ, ਗੁ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਗੁ ਸਾ, ਗੁ ਸਾਂ, ਨੀ ਪ, ਮ ਗੁ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ ਪ ਨੀ ਮ ਪ ਗ ਮ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਗ ਮ, ਗੁ ਸਾ ਗੁ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਪ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 722-23)

ਜੈਸੀ ਮੈ ਆਵੈ ਖਸਮ ਕੀ ਬਾਣੀ ਤੈਸੜਾ ਕਰੀ ਗਿਆਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
 ਪਾਪ ਕੀ ਜੰਵ ਲੈ ਕਾਬਲਹੁ ਧਾਇਆ ਜੋਰੀ ਮੰਗੈ ਦਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
 ਸਰਮੁ ਧਰਮੁ ਦੁਇ ਛਪਿ ਖਲੋਏ ਕੂੜੁ ਫਿਰੈ ਪਰਧਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
 ਕਾਜੀਆ ਬਾਮਣਾ ਕੀ ਗਲ ਥਕੀ ਅਗਦੁ ਪੜੈ ਸੈਤਾਨੁ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
 ਮੁਸਲਮਾਨੀਆ ਪੜਹਿ ਕਤੇਬਾ ਕਸਟ ਮਹਿ ਕਰਹਿ ਖੁਦਾਇ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
 ਜਾਤਿ ਸਨਾਤੀ ਹੋਰਿ ਹਿਦਵਾਣੀਆ ਏਹਿ ਭੀ ਲੇਖੈ ਲਾਇ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥
 ਖੂਨ ਕੇ ਸੋਹਿਲੇ ਗਾਵੀਅਹਿ ਨਾਨਕ ਰਤੁ ਕਾ ਕੁੰਗੂ ਪਾਇ ਵੇ ਲਾਲੋ ॥੧॥
 ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਗੁਣ ਨਾਨਕੁ ਗਾਵੈ ਮਾਸ ਪੁਰੀ ਵਿਚਿ ਆਖੁ ਮਸੋਲਾ ॥
 ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਰੰਗਿ ਰਵਾਈ ਬੈਠਾ ਵੇਖੈ ਵਖਿ ਇਕੋਲਾ ॥
 ਸਚਾ ਸੋ ਸਾਹਿਬੁ ਸਚੁ ਤਪਾਵਸੁ ਸਚੜਾ ਨਿਆਉ ਕਰੇਗੁ ਮਸੋਲਾ ॥
 ਕਾਇਆ ਕਪੜੁ ਟੁਕੁ ਟੁਕੁ ਹੋਸੀ ਹਿਦੁਸਤਾਨੁ ਸਮਾਲਸੀ ਬੋਲਾ ॥
 ਆਵਨਿ ਅਠਤਰੈ ਜਾਨਿ ਸਤਾਨਵੈ ਹੋਰੁ ਭੀ ਉਠਸੀ ਮਰਦ ਕਾ ਚੋਲਾ ॥
 ਸਚ ਕੀ ਬਾਣੀ ਨਾਨਕੁ ਆਖੈ ਸਚੁ ਸੁਣਾਇਸੀ ਸਚ ਕੀ ਬੋਲਾ ॥੨॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਜੋਗ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜੈ	ੜ	ਸੀ	ਮੈ	ਆ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਖ	ਸ	ਮ	ਕੀ	ਬਾੜ	ੜੜ	ਣੀ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਸਾ
	ਤੈ	ੜ	ਸ	ੜਾ	ਕ	ਰੀ	ੜ	ਗਿ	ਆ	ੜ	ਨੁ	ਵੇ	ਲਾੜ	ੜੜ	ਲੋ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਪਾ	ੜ	ਪ	ਕੀ	ਜੰ	ਵ	ਲੈ	ੜ	ਕਾ	ਬ	ਲਹੁ	ੜ	ਧਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ
	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਮੰ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ
	ਜੋ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਮੰ	ੜ	ਗੈ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਨੁ	ਵੇ	ਲਾ	ੜ	ਲੋ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 722)

ਇਆਨੜੀਏ ਮਾਨੜਾ ਕਾਇ ਕਰੇਹਿ ॥
 ਆਪਨੜੈ ਘਰਿ ਹਰਿ ਰੰਗੋ ਕੀ ਨ ਮਾਣੇਹਿ ॥
 ਸਹੁ ਨੇੜੈ ਧਨ ਕੰਮਲੀਏ ਬਾਹਰੁ ਕਿਆ ਢੂਢੇਹਿ ॥
 ਭੈ ਕੀਆ ਦੇਹਿ ਸਲਾਈਆ ਨੈਣੀ ਭਾਵ ਕਾ ਕਰਿ ਸੀਗਾਰੋ ॥
 ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾਣੀਐ ਲਾਗੀ ਜਾ ਸਹੁ ਧਰੇ ਪਿਆਰੋ ॥੧॥
 ਇਆਣੀ ਬਾਲੀ ਕਿਆ ਕਰੇ ਜਾ ਧਨ ਕੰਤ ਨ ਭਾਵੈ ॥
 ਕਰਣ ਪਲਾਹ ਕਰੇ ਬਹੁਤੇਰੇ ਸਾ ਧਨ ਮਹਲੁ ਨ ਪਾਵੈ ॥
 ਵਿਣੁ ਕਰਮਾ ਕਿਛੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਜੇ ਬਹੁਤੇਰਾ ਧਾਵੈ ॥
 ਲਬ ਲੋਭ ਅਹੰਕਾਰ ਕੀ ਮਾਤੀ ਮਾਇਆ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ॥
 ਇਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ਨਾਹੀ ਭਈ ਕਾਮਣਿ ਇਆਣੀ ॥੨॥
 ਜਾਇ ਪੁਛਹੁ ਸੋਹਾਗਣੀ ਵਾਹੈ ਕਿਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ॥
 ਜੋ ਕਿਛੁ ਕਰੇ ਸੋ ਭਲਾ ਕਰਿ ਮਾਨੀਐ ਹਿਕਮਤਿ ਹੁਕਮੁ ਚੁਕਾਈਐ ॥
 ਜਾ ਕੈ ਪ੍ਰੇਮਿ ਪਦਾਰਥੁ ਪਾਈਐ ਤਉ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ ॥
 ਸਹੁ ਕਹੈ ਸੋ ਕੀਜੈ ਤਨੁ ਮਨੋ ਦੀਜੈ ਐਸਾ ਪਰਮਲੁ ਲਾਈਐ ॥
 ਏਵ ਕਹਹਿ ਸੋਹਾਗਣੀ ਭੈਣੇ ਇਨੀ ਬਾਤੀ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ॥੩॥
 ਆਪੁ ਗਵਾਈਐ ਤਾ ਸਹੁ ਪਾਈਐ ਅਉਰੁ ਕੈਸੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥
 ਸਹੁ ਨਦਰਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਸੋ ਦਿਨੁ ਲੇਖੈ ਕਾਮਣਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥
 ਆਪਣੇ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਸਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਨਾਨਕ ਸਾ ਸਭਰਾਈ ॥
 ਐਸੇ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਸਹਜ ਕੀ ਮਾਤੀ ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਇ ਸਮਾਣੀ ॥
 ਸੁੰਦਰਿ ਸਾਇ ਸਰੂਪ ਬਿਚਖਣਿ ਕਹੀਐ ਸਾ ਸਿਆਣੀ ॥੪॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਜੋਗ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਆ	ਪੁ	ਗ	ਵਾ	ੜ	ਈਐ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਸ	ਹੁ	ਪਾ	ੜ	ਈਐ	ੜ
	—	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ੜ	ਅਉ	ਰੁ	ਕੈ	ਸੀ	ੜ	ਚ	ਤੁ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਸਹੁ	ਨਦ	ਰਿ	ਕਰਿਦੇ	ੜ	ਥੈ	ਸੋ	ੜ	ਦਿ	ਨੁ	ਲੇ	ੜ	ਥੈ	ੜ	
	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ
	ੜ	ਕਾ	ਮ	ਣਿ	ਨ	ਉ	ਨਿ	ਧਿ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 723-24)

ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ॥ ਤੂ ਕਰਤਾਰੁ ਕਰਹਿ ਸੋ ਹੋਇ॥
 ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ਤੇਰੀ ਮਨਿ ਟੇਕ॥ ਸਦਾ ਸਦਾ ਜਪਿ ਨਾਨਕ ਏਕ॥੧॥
 ਸਭ ਉਪਰਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਦਾਤਾਰੁ॥ ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰੁ॥ਰਹਾਉ॥
 ਹੈ ਤੂਹੈ ਤੂ ਹੋਵਨਹਾਰ॥ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਊਚ ਆਪਾਰ॥
 ਜੋ ਤੁਧੁ ਸੇਵਹਿ ਤਿਨ ਭਉ ਦੁਖੁ ਨਾਹਿ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਨਾਨਕ ਗੁਣ ਗਾਹਿ॥੨॥
 ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਤੇਰਾ ਰੂਪੁ॥ ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਗੋਵਿੰਦ ਅਨੂਪ॥
 ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਜਨ ਸੋਇ॥ ਨਾਨਕ ਕਰਮਿ ਪਰਾਪਤਿ ਹੋਇ॥੩॥
 ਜਿਨਿ ਜਪਿਆ ਤਿਸ ਕਉ ਬਲਿਹਾਰ॥ ਤਿਸ ਕੈ ਸੰਗਿ ਤਰੈ ਸੰਸਾਰ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਲੋਚਾ ਪੂਰਿ॥ ਸੰਤ ਜਨਾ ਕੀ ਬਾਛਉ ਧੂਰਿ॥੪॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ ਜੋਗ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਤੁ	ਧੁ	ਬਿ	ਨੁ	ਦੂ	ਯ	ਜਾ	ਯ	ਨਾ	ਯ	ਹੀ	ਯ	ਕੋ	ਯ	ਇ	ਯ
	ਸਾ	ਗ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ
	ਤੂ	ਯ	ਕ	ਰ	ਤਾ	ਯ	ਰੁ	ਕ	ਰਹਿ	ਯ	ਸੋ	ਯ	ਹੋ	ਯ	ਇ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਪ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਤੇ	ਯ	ਰਾ	ਯ	ਜੋ	ਯ	ਰੁ	ਤੇ	ਰੀ	ਯ	ਮ	ਨਿ	ਟੇ	ਯਯ	ਕ	ਯ
	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	—	ਸਾ	ਸਾ
	ਸ	ਦਾ	ਯ	ਸ	ਦਾ	ਯ	ਜ	ਪਿ	ਨਾ	ਯ	ਨ	ਕ	ਏ	ਯ	ਕ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਚਾਰਾ ਮਾਰੂ ਤਿਲੰਗ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਲਿਆਨ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਨ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮਾਰੂ ਬਿਹਾਗ ਅਤੇ ਤਿਲੰਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿਚ ਮਾਰੂ ਬਿਹਾਗ, ਉਤਰਾਂਗ ਵਿਚ ਤਿਲੰਗ ਦੇ ਸੁਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਰਾਗ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ “ਸਾ ਮ, ਗ — ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ,” ਆਦਿਕ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ੁੱਧ ਮੱਧਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਧਿਆ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ। ਜਾਂ, ਨੀ ਸਾ ਮ, ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ, ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ ਮ ਪ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਨੀ ਸਾ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਸਾ, ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾ, ਗ, ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ ਮ, ਗ, ਮਗ ਰੇਸਾ, ਸਾ ਮ, ਗ, ਮ ਗ ਰੇਸਾ; ਨੀ ਸਾ ਰੇਸਾ ਮਗ ਰੇਸਾ।
3. ਨੀ, ਸਾ ਮ, ਗ, ਗ ਮ ਪ, ਪ ਪ ਮਗ, ਮਗ ਰੇਸਾ।
4. ਸਾ ਗ ਮ, ਪ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਪ, ਨੀ ਪ ਮ ਪ ਗ ਮ, ਗ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਪ, ਨੀ, ਮ ਪ, ਮਗ, ਮ ਗ ਰੇਸਾ, ਨੀ ਸਾ।
5. ਸਾ ਗ ਮਪ, ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਮ, ਪ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਪ, ਮਪ ਮਗ ਰੇਸਾ।
6. ਮਪ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਮਗ, ਰੇਸਾ, ਨੀਸਾ ਗਮ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਮਪ, ਗਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਪ, ਨੀ ਮਪ ਮਗ, ਮਗ ਰੇਸਾ।
7. ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਮਪ, ਗਮ ਮਪ, ਪ ਨੀ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਗ ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਪ, ਪ ਨੀ ਮਪ ਗ ਮਗ, ਮਗ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 725)

ਕਰਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਮੁਸਤਾਕੁ ॥

ਦੀਨ ਦੁਨੀਆ ਏਕ ਤੂਹੀ ਸਭ ਖਲਕ ਹੀ ਤੇ ਪਾਕੁ ॥ਰਹਾਉ॥

ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਥਾਪਿ ਉਥਾਪਦਾ ਆਚਰਜ ਤੇਰੇ ਰੂਪ ॥

ਕਉਣੁ ਜਾਣੈ ਚਲਤ ਤੇਰੇ ਅੰਧਿਆਰੇ ਮਹਿ ਦੀਪ ॥੧॥

ਖੁਦਿ ਖਸਮ ਖਲਕ ਜਹਾਨ ਅਲਹ ਮਿਹਰਵਾਨ ਖੁਦਾਇ ॥

ਦਿਨਸੁ ਰੈਣਿ ਜਿ ਤੁਧੁ ਅਰਾਧੇ ਸੋ ਕਿਉ ਦੋਜਕਿ ਜਾਇ ॥੨॥

ਅਜਰਾਈਲੁ ਯਾਰੁ ਬੰਦੇ ਜਿਸੁ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰੁ ॥

ਗੁਨਹ ਉਸ ਕੋ ਸਗਲ ਆਫੂ ਤੇਰੇ ਜਨ ਦੇਖਹਿ ਦੀਦਾਰੁ ॥੩॥

ਦੁਨੀਆ ਚੀਜ ਫਿਲਹਾਲ ਸਗਲੈ ਸਚੁ ਸੁਖੁ ਤੇਰਾ ਨਾਉ ॥

ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਨਾਨਕ ਬੁਝਿਆ ਸਦਾ ਏਕਸੁ ਗਾਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿਲੰਗ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਗਮ	ਮਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਨੀ	ਮਪ	ਗ	ਨੀ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਕਰ	ਤੇੜ	ਕੁਦ	ਰ	ਤੀ	ਮੁ	ਸੜ	ਤਾ	ੜ	ਕੁ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ
	ਦੀ	ਨ	ਦੀ	ਨੀ	ਆ	ਏ	ਕ	ਤੂ	ੜ	ਹੀ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਸ	ਭ	ਖ	ਲ	ਕੜ	ਹੀ	ਤੇ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਕੁੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਨੀ	ਪ	ਮ	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਖਿਨ	ਮਾਹਿ	ਥਾ	ੜ	ਪਿਉ	ਥਾ	ਪ	ਦਾ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਮ	ਪ
	ਆ	ਚ	ਰ	ੜ	ਜ	ਤੇੜ	ਰੇੜ	ਰੂ	ੜ	ਪ
	ਪਨੀ	ਸਾਂਗਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	(ਮ)ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਮ	ਪ
	ਕਉ	ਣੜ	ਜਾੜ	ੜ	ਣੈ	ਚੜ	ਲਤ	ਤੇ	ੜ	ਰੇ
	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗਮ	ਪ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਅੰੜ	ਧਿ	ਆ	ੜ	ਰੇ	ਮੜ	ਹਿ	ਦੀੜ	ੜੜ	ਪੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ (ਪੰਨਾ 727)

ਹਲੇ ਯਾਰਾਂ ਹਲੇ ਯਾਰਾਂ ਖੁਸਿਖਬਰੀ॥
 ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਂਉ ਹਉ ਬਲਿ ਬਲਿ ਜਾਂਉ॥
 ਨੀਕੀ ਤੇਰੀ ਬਿਗਾਰੀ ਆਲੇ ਤੇਰਾ ਨਾਉ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਕੁਜਾ ਆਮਦ ਕੁਜਾ ਰਫਤੀ ਕੁਜਾ ਮੇ ਰਵੀ॥
 ਦੁਾਰਿਕਾ ਨਗਰੀ ਰਾਸਿ ਬੁਗੋਈ॥੧॥
 ਖੂਬੁ ਤੇਰੀ ਪਗਰੀ ਮੀਠੇ ਤੇਰੇ ਬੋਲ॥
 ਦੁਾਰਿਕਾ ਨਗਰੀ ਕਾਹੇ ਕੇ ਮਗੋਲ॥੨॥
 ਚੰਦੀ ਹਜਾਰ ਆਲਮ ਏਕਲ ਖਾਨਾਂ॥
 ਹਮ ਚਿਨੀ ਪਾਤਿਸਾਹ ਸਾਂਵਲੇ ਬਰਨਾਂ॥੩॥
 ਅਸਪਤਿ ਰਾਜਪਤਿ ਨਰਹ ਨਰਿੰਦ॥
 ਨਾਮੇ ਕੇ ਸੁਆਮੀ ਮੀਰ ਮੁਕੰਦ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਤਿਲੰਗ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਮਾਤਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸਰਗਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਖੂ	ਬੁ	ਤੇ	ਰੀ	ਪ	ਗ	ਰੀ	ਸ	ਮੀ	ਠੇ	ਤੇ	ਰੇ	ਬੋ	ਸ	ਲ	ਸ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸਾ
	ਦੁ	ਰਿ	ਕਾ	ਸ	ਨ	ਸ	ਗ	ਰੀ	ਕਾ	ਹੇ	ਕੇ	ਮ	ਗੋ	ਸ	ਲ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ਹ	ਲੇ	ਯਾ	ਰਾਂ	ਹ	ਲੇ	ਯਾ	ਰਾਂ	ਖੁ	ਸਿ	ਖ	ਬ	ਗੀ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	—	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਮ	—	ਪ	—
	ਬ	ਲਿ	ਬ	ਲਿ	ਜਾਂ	ਸ	ਉ	ਹਉ	ਬ	ਲਿ	ਬ	ਲਿ	ਜਾਂ	ਸ	ਉ	ਸ
	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਮ	ਮ	ਪ	—	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਸਾ
	ਨੀ	ਕੀ	ਤੇ	ਰੀ	ਬਿ	ਗਾ	ਰੀ	ਸ	ਆ	ਲੇ	ਤੇ	ਰਾ	ਨਾ	ਸ	ਉ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਸੂਹੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

° ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਕੌਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ, ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਪ ਨੀ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗੁ ਮ, ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਰੇ, ਗੁ, ਮ ਪ, ਨੀ ਪ, ਮ ਗੁ ਮ, ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਗੁਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਪ ਗੁ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ, ਪ ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ, ਰੇ, ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਪ ਨੀ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
4. ਪ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ, ਸਾਂ ਨੀ, ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਮ, ਰੇਗੁ ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਰੇ, ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ ਪ, ਮ ਪ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 730)

ਜੋਗੁ ਨ ਖਿੰਥਾ ਜੋਗੁ ਨ ਡੰਡੈ ਜੋਗੁ ਨ ਭਸਮ ਚੜਾਈਐ ॥
ਜੋਗੁ ਨ ਮੁੰਦੀ ਮੁੰਡਿ ਮੁਡਾਇਐ ਜੋਗੁ ਨ ਸਿੰਛੀ ਵਾਈਐ ॥
ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਈਐ ॥੧॥
ਗਲੀ ਜੋਗੁ ਨ ਹੋਈ ॥
ਏਕ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਿ ਸਮਸਰਿ ਜਾਣੈ ਜੋਗੀ ਕਹੀਐ ਸੋਈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਜੋਗੁ ਨ ਬਾਹਰਿ ਮੜੀ ਮਸਾਣੀ ਜੋਗੁ ਨ ਤਾੜੀ ਲਾਈਐ ॥
ਜੋਗੁ ਨ ਦੇਸਿ ਦਿਸੰਤਰਿ ਭਵਿਐ ਜੋਗੁ ਨ ਤੀਰਥਿ ਨਾਈਐ ॥
ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਈਐ ॥੨॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਤਾ ਸਹਸਾ ਤੂਟੈ ਧਾਵਤੁ ਵਰਜਿ ਰਹਾਈਐ ॥
ਨਿਝਰੁ ਝਰੈ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਲਾਗੈ ਘਰ ਹੀ ਪਰਚਾ ਪਾਈਐ ॥
ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਇਵ ਪਾਈਐ ॥੩॥
ਨਾਨਕ ਜੀਵਤਿਆ ਮਰਿ ਰਹੀਐ ਐਸਾ ਜੋਗੁ ਕਮਾਈਐ ॥
ਵਾਜੇ ਬਾਝਹੁ ਸਿੰਛੀ ਵਾਜੈ ਤਉ ਨਿਰਭਉ ਪਦੁ ਪਾਈਐ ॥
ਅੰਜਨ ਮਾਹਿ ਨਿਰੰਜਨਿ ਰਹੀਐ ਜੋਗ ਜੁਗਤਿ ਤਉ ਪਾਈਐ ॥੪॥

ਰਾਰਾ ਕਾਫੀ ਸੂਹੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਗ	ਲੀ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਗੁ	ਨ	ਹੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਏ	ਕ	ਦ੍ਰਿ	ਸ	ਟਿ	ਕ	ਰਿ	ਸ	ਮ	ਸ	ਰਿ	ਜਾ	ੜ	ਣੈ	ੜ
	—	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਨੁੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਗੀ	ਕ	ਹੀ	ਐ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜੋ	ਗੁ	ਨ	ਖਿੰ	ੜ	ਥਾ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਗੁ	ਨ	ਡੈ	ੜ	ਡੈ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ
	ੜ	ਜੋ	ਗੁ	ਨ	ਭ	ਸ	ਮ	ਚ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਜੋ	ਗੁ	ਨ	ਮੂੰ	ੜ	ਦੀ	ੜ	ਮੂੰ	ੜ	ਡਿ	ਮੁ	ਡਾ	ੜ	ਇਐ	ੜ
	—	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਜੋ	ਗੁ	ਨ	ਸਿੰ	ੜ	ਛੀ	ੜ	ਵ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈਐ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ
	ੜ	ਅੰ	ਜ	ਨ	ਮਾ	ੜ	ਹਿ	ਨਿ	ਰੰ	ੜ	ਜ	ਨਿ	ਰ	ਹੀ	ਐ	ੜ
	—	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ੜ	ਜੋ	ਗੁ	ਜੁ	ਗ	ਤਿ	ਇ	ਵ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਈਐ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 732)

ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਹਿ ਨਿਤ ਕਪਟੁ ਕਮਾਵਹਿ ਹਿਰਦਾ ਸੁਧੁ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਅਨਦਿਨੁ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਬਹੁਤੇਰੇ ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਈ ॥੧॥
 ਗਿਆਨੀ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਕਦੇ ਨ ਚੜੈ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਪੁ ਤਪ ਸੰਜਮ ਵਰਤ ਕਰੇ ਪੂਜਾ ਮਨਮੁਖ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਈ ॥
 ਅੰਤਰਿ ਰੋਗੁ ਮਹਾ ਅਭਿਮਾਨਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ ॥੨॥
 ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਬਹੁਤੁ ਚਤੁਰਾਈ ਮਨੂਆ ਦਹ ਦਿਸਿ ਧਾਵੈ ॥
 ਹਉਮੈ ਬਿਆਪਿਆ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਆਵੈ ॥੩॥
 ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਬੂਝੈ ਸੋ ਜਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ॥
 ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਬੂਝੈ ਏਕਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ॥੪॥

ਰਾਗ ਕਾਫੀ ਸੂਹੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	(ਗੁ)	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਗਿਆ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਗੁ	ਰ	ਬਿ	ਨੁ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਨ	ਹੋ	ਨੀ	ਈ	ਨੀ
	ਗੁ	—	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਕੋ	ਨੀ	ਰੈ	ਨੀ	ਰੈ	ਨੀ	ਗੁ	ਨੀ	ਕ	ਦੇ	ਨੀ	ਨ	ਚ	ਨੀ	ੜੈ	ਨੀ
	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ
	ਜੇ	ਨੀ	ਲੋ	ਨੀ	ਚੈ	ਨੀ	ਸ	ਭੁ	ਕੋ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਈ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਕ	ਰਹਿ	ਨਿ	ਤ	ਕ	ਪ	ਟੁ	ਕ	ਮਾ	ਨੀ	ਵਹਿ	ਨੀ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ
	ਹਿ	ਰ	ਦਾ	ਨੀ	ਸੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨ	ਹੋ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਈ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਮ	ਮਸਾ	ਸਾਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਨੁੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਪਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਗੁਮ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਮਪ	ਮਪ	ਨੁੀਧ	ਗੁਮ	ਪਨੀ	ਧਨੀ	ਪਸਾ	ਪਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਪਨੀ
	ਨੁੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਧਪ	ਧਮ	ਪਮ	ਪਗੁ	ਮਗੁ	ਮਰੇ	ਗੁਰੇ	ਗੁਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾਸਾ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
3	ਸਾਪ	ਪਪ	ਮਗੁ	ਮਪ	ਸਾਂਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਪਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਮਪ	ਨੀਸਾ	ਪਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ
	ਨੁੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਨੁੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਮਾਰਵਾ ਬਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਲਲਿਤ ਅੰਗ ਨਾਲ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਪੈਵਤ, ਮੱਧਮ ਦੇ ਦੋਨੋਂ ਰੂਪ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ।
ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ
ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮ ਮ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਮ, ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਮ ਮ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਮ ਗ ਮ ਮ ਧੁ ਮ, ਮ ਗ
ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਧੁ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
2. ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਮ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਧੁ ਮ ਮ ਗ ਮ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਮ ਧੁ ਮ ਮ, ਗ ਮ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
4. ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਮ ਮ, ਗ ਮ ਧੁ ਨੀ, ਮ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ
ਪ ਧ ਮ ਪ, ਮ ਧ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
5. ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਮ ਮ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਮ ਮ, ਧ ਮ ਮ ਗ, ਮ ਗ
ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ ਸੇਖ ਫਰੀਦ ਜੀ (ਪੰਨਾ 794)

ਬੇੜਾ ਬੰਧਿ ਨ ਸਕਿਓ ਬੰਧਨ ਕੀ ਵੇਲਾ॥
 ਭਰਿ ਸਰਵਰੁ ਜਬ ਊਛਲੈ ਤਬ ਤਰਣੁ ਦੁਹੇਲਾ॥੧॥
 ਹਥੁ ਨ ਲਾਇ ਕਸੰਭੜੈ ਜਲਿ ਜਾਸੀ ਢੋਲਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਇਕ ਆਪੀਨੈ ਪਤਲੀ ਸਹ ਕੇਰੇ ਬੋਲਾ॥
 ਦੁਧਾ ਥਣੀ ਨ ਆਵਈ ਫਿਰਿ ਹੋਇ ਨ ਮੇਲਾ॥੨॥
 ਕਹੈ ਫਰੀਦੁ ਸਹੇਲੀਹੋ ਸਹੁ ਅਲਾਏਸੀ॥
 ਹੰਸੁ ਚਲਸੀ ਡੁੰਮਣਾ ਅਹਿ ਤਨੁ ਢੇਰੀ ਥੀਸੀ॥੩॥

ਰਾਗ ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਧੁ	ਮ	ਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਨੀਰੋ	ਗਮ	ਮਮ
ਸ਼ਬਦ	ਬੇ	ੜ	ੜਾ	ਬੰ	ਧਿ	ਨ	ਸ	ਕਿ	ੜ	ਓੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਬੰ	ਧ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਵੇੜ	ੜੜ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਭਰਿ	ਸ	ਰ	ਵਰੁ	ਜ	ਬ	ਊ	ੜ	ਛ	ਲੇੜ	ੜ	ੜ
	ਨੀਰੋ	ਨੀਰੋ	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਗਪ	ਗਪ	ਪ	ਗਪ	ਗਰੁ	ਸਾ
	ਤੜ	ੜੜ	ਬੜ	ਤੜ	ਰੜ	ਵੁੜ	ਦੁੜ	ੜੜ	ਹੇ	ਲਾੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 793)

ਏਕੁ ਕੋਟੁ ਪੰਚ ਸਿਕਦਾਰਾ ਪੰਚੇ ਮਾਗਹਿ ਹਾਲਾ॥
 ਜਿਮੀ ਨਾਹੀ ਮੈ ਕਿਸੀ ਕੀ ਬੋਈ ਐਸਾ ਦੇਨੁ ਦੁਖਾਲਾ॥੧॥
 ਹਰਿ ਕੇ ਲੋਗਾ ਮੋ ਕਉ ਨੀਤਿ ਡਸੈ ਪਟਵਾਰੀ॥
 ਉਪਰਿ ਭੁਜਾ ਕਰਿ ਮੈ ਗੁਰ ਪਹਿ ਪੁਕਾਰਿਆ,
 ਤਿਨਿ ਹਉ ਲੀਆ ਉਬਾਰੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਨਉ ਡਾਡੀ ਦਸ ਮੁੰਸਫ ਧਾਵਹਿ ਰਈਅਤਿ ਬਸਨ ਨ ਦੇਹੀ॥
 ਡੋਰੀ ਪੂਰੀ ਮਾਪਹਿ ਨਾਹੀ ਬਹੁ ਬਿਸਟਾਲਾ ਲੇਹੀ॥੨॥
 ਬਹਤਰਿ ਘਰ ਇਕੁ ਪੁਰਖੁ ਸਮਾਇਆ ਉਨਿ ਦੀਆ ਨਾਮੁ ਲਿਖਾਈ॥
 ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਦਫਤਰੁ ਸੋਧਿਆ ਬਾਕੀ ਰਿਜਮ ਨ ਕਾਈ॥੩॥
 ਸੰਤਾ ਕਉ ਮਤਿ ਕੋਈ ਨਿੰਦਹੁ ਸੰਤ ਰਾਮੁ ਹੈ ਏਕੋ॥
 ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਮੈ ਸੋ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਜਾ ਕਾ ਨਾਉ ਬਿਬੇਕੋ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੂਹੀ ਲਲਿਤ, ਪੜਤਾਲ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਏ	ਯ	ਕੁ	ਯ	ਕੋ	ਯ	ਟੁ	ਯ	ਪੰ	ਚ	ਸਿ	ਕ	ਦਾਯ	ਯਯ	ਰਾ	ਯ
	ਧੁ	—	ਮਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਪੰ	ਯ	ਚੇਯ	ਯਯ	ਮਾ	ਯ	ਗਹਿ	ਯ	ਹਾ	ਯ	ਯ	ਯ	ਲਾ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ (1) ਝਪਤਾਲ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਮ	ਮ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਜਿ	ਮੀ	ਨਾਯ	ਹੀ	ਮੈ	ਕਿਸੀ	ਕੀਯ	ਬੋ	ਯ	ਈ
	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ
	ਐ	ਸਾ	ਦੇਯ	ਯ	ਨੁਦੁ	ਖਾਯ	ਯ	ਲਾ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ (2) ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮਧੁ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਕੇ	ਲੋ	ਗਾ	ਮੋ	ਕਉ	ਨੀ	ਤਿ	ਡ	ਸੈ	ਪਟ	ਵਾ	ਰੀ
	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧ	ਪ
	ਉ	ਪ	ਰਿ	ਭੁ	ਜਾ	ਕਰਿ	ਮੈ	ਗੁਰ	ਪਹਿ	ਪੁ	ਕਾਝ	ਝ	ਰਿ	ਆ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਮ	—	ਮਧੁ	ਗਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਤਿ	ਨਿ	ਹਉ	ਲੀਝ	ਝ	ਆਝ	ਉਝ	ਬਾ	ਝ	ਝ	ਰੀਝ	ਝ	ਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਅੰਤਰਾ (3) ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਨ	ਉ	ਡਾ	ਝ	ਡੀ	ਝ	ਦ	ਸ	ਮੁੰ	ਝ	ਸ	ਫ	ਧਾ	ਝ	ਵਹਿ	ਝ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗਮ	ਮਮ	ਗ	ਮ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਰ	ਈ	ਅ	ਤਿ	ਬ	ਸ	ਨ	ਨ	ਦੇਝ	ਝ	ਝ	ਝ	ਰੀਝ	ਝ	ਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਨਹਿੰਗਮ	ਮਮ	ਮਮ	ਗਮ	ਮਮ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਮਧ	ਮਮ	ਗਮ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	
2	ਸਾਮ	ਮਗ	ਸਾਗ	ਗਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਸਾਮ	ਗਮ	ਸਾਮ	ਮਮ	ਸਾਧੁ	ਮਧੁ	ਮਪ	ਗਮ
3	ਨੀਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਨੀਪ	ਧਪ	ਗਮ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਬਿਲਕੁਲ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨ੍ਰੀ ਸਾ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਗੁ ਮ ਪ, ਨੀ ਪ, ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ, ਧ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਮ ਗੁ ਮ, ਪ ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਗੁ ਮ ਪ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਨ੍ਰੀ—ਨ੍ਰੀ ਨ੍ਰੀ ਸਾ, ਪ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਸਾ, ਪ ਗੁ, ਮ ਗੁ, ਸਾ, ਨ੍ਰੀ ਸਾ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਨ੍ਰੀ ਸਾ।
2. ਸਾ ਮ ਗੁ ਮ, ਪ ਗੁ, ਮ ਗੁ ਮ, ਰੇ ਨ੍ਰੀ ਸਾ, ਸਾ ਗੁ ਮ, ਗੁ ਮ, ਪ, ਨੀ ਮ ਪ, ਸ ਮ, ਪ ਗੁ, ਮ ਰੇ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਪ, ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਨੀ, ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਨੀ ਮ ਪ ਨੀ ਪ, ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਰੇ, ਗੁ, ਸਾਂ, ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਮ ਪ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਮ ਪ ਸਾਂ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ, ਨੀ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਨੀ, ਮ ਪ, ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਪ, ਗੁ ਮ ਗੁ, ਪ ਮ ਗੁ, ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 741)

ਗੁਰੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਕਰਣੈਹਾਰੁ॥ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਉ ਦੇ ਆਧਾਰੁ॥੧॥
 ਗੁਰੁ ਕੇ ਚਰਣ ਕਮਲ ਮਨ ਧਿਆਇ॥ ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਇਸੁ ਤਨ ਤੇ ਜਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਭਵਜਲਿ ਭੂਬਤ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕਾਵੈ॥ ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਾ ਟੂਟਾ ਗਾਵੈ॥੨॥
 ਗੁਰੁ ਕੀ ਸੇਵਾ ਕਰਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ॥ ਸੂਖ ਸਹਜ ਮਨਿ ਆਵੈ ਸਾਂਤਿ॥੩॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੀ ਰੇਣੁ ਵਡਭਾਗੀ ਪਾਵੈ॥ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਕਉ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਵੈ॥੪॥

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰ	ਪਰ	ਮੇ	ਸ	ਰੁ	ਕੜ	ਰ	ਣੈ	ਹਾ	ਰੁ
	ਸਾਗੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਪ	ਨ੍ਹੀਪ	ਪ	ਮਪ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਸਗ	ਲੜ	ਸ੍ਰਿ	ਸਟਿ	ਕਉ	ਦੇ	ਆੜ	ਧਾੜ	ੜੜ	ਰੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਨ੍ਹੀ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਨ੍ਹੀ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਗੁਰ	ਕੇ	ਚਰ	ਣ	ਕ	ਮਲ	ਮਨ	ਧਿਆ	s	ਇ
	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਪ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਪ	ਨੀਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਦੂ	ਖੁਦ	ਰ	ਦੂ	ਇਸੁ	ਤਨ	ਤੇੜ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 739)

ਲਾਲਨੁ ਰਾਵਿਆ ਕਵਨੁ ਗਤੀ ਰੀ॥ ਸਖੀ ਬਤਾਵਹੁ ਮੁਝਹਿ ਮਤੀ ਰੀ॥੧॥
 ਸੂਹਬ ਸੂਹਬ ਸੂਹਵੀ॥ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੈ ਰੰਗਿ ਰਤੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਪਾਵ ਮਲੋਵਉ ਸੰਗਿ ਨੈਨ ਭਤੀਰੀ॥ ਜਹਾ ਪਠਾਵਹੁ ਜਾਂਉ ਤਤੀ ਰੀ॥੨॥
 ਜਪ ਤਪ ਸੰਜਮ ਦੇਉ ਜਤੀ ਰੀ॥ ਇਕ ਨਿਮਖ ਮਿਲਾਵਹੁ ਮੋਹਿ ਪ੍ਰਾਨਪਤੀ ਰੀ॥੩॥
 ਮਾਣੁ ਤਾਣੁ ਅਹੰਭੁਧਿ ਹਤੀ ਰੀ॥ ਸਾ ਨਾਨਕ ਸੋਹਗਵਤੀ ਰੀ॥੪॥

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾ	ਮ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾਮ	ਗੁ	ਮ	ਪਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਲਾ	ਲ	ਨੁ	ਰਾ	ਵਿਸ	ਆ	ਕਵ	ਨ	ਗ	ਤੀਸ	ਰੀ	ਸ
	ਪਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪਗੁ	ਮ	ਪ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸਸ	ਖੀ	ਬ	ਤਾਸ	ਸ	ਵਹੁ	ਮੁਸ	ਝਹਿ	ਮ	ਤੀ	ਰੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀਧ	ਸਾਂ
	ਸੂਸ	ਹ	ਬ	ਸੂ	ਹ	ਬ	ਸੂ	ਸ	ਹ	ਵੀਸ	ਸਸ	ਸ
	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਅਸ	ਪਸ	ਨੇ	ਪ੍ਰੀ	ਤਸ	ਮ	ਕੈ	ਰੰ	ਗਿ	ਰਸ	ਤੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 731)

ਮਨਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਆਰਾਧਿਆ ਗੁਰ ਸਬਦਿ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਕੇ॥
 ਸਭਿ ਇਛਾ ਮਨਿ ਤਨਿ ਪੂਰੀਆ ਸਭੁ ਚੂਕਾ ਡਰੁ ਜਮ ਕੇ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ ਰਾਮ ਨਾਮ ਹਰਿ ਕੇ॥
 ਗੁਰਿ ਤੁਠੈ ਮਨੁ ਪਰਬੋਧਿਆ ਹਰਿ ਪੀਆ ਰਸੁ ਗਟਕੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸਤਸੰਗਤਿ ਉਤਮ ਸਤਿਗੁਰ ਕੇਰੀ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇ॥
 ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਮੇਲਹੁ ਸਤਸੰਗਤਿ ਹਮ ਧੋਵਹੁ ਪਗ ਜਨ ਕੇ॥੨॥
 ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸਭੁ ਹੈ ਰਾਮ ਨਾਮਾ ਰਸੁ ਗੁਰਮਤਿ ਰਸੁ ਰਸਕੇ॥
 ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਜਲੁ ਪਾਇਆ ਸਭ ਲਾਥੀ ਤਿਸ ਤਿਸ ਕੇ॥੩॥
 ਹਮਰੀ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਹਮ ਵੇਚਿਓ ਸਿਰੁ ਗੁਰ ਕੇ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ ਗੁਰ ਚੇਲਾ ਗੁਰ ਰਾਖਹੁ ਲਾਜ ਜਨ ਕੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰੇ	ਮ	ਨ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ਵਹੁ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮ	ਹ	ਰਿ	ਕੇ	ਸ
	ਸਾ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਗੁ	ਰਿ	ਤੁ	ਠੈ	ਮ	ਨੁ	ਪ	ਰ	ਬੋ	ਸ	ਸ	ਸ	ਧਿ	ਆ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨ੍ਰੀ	ਮਪ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਪਮ	ਪਮ
	ਹ	ਰਿ	ਪੀ	ਸ	ਆ	ਸ	ਰ	ਸੁ	ਗ	ਸ	ਸ	ਸ	ਟ	ਕੇ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਨ੍ਰੀ	—	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮ	ਸ	ਸ	ਨਿ	ਰਾ	ਸ	ਮ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਆ	ਰਾ	ਧਿ	ਆ	ਸ
	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਪਮ
	ਗੁ	ਸ	ਰ	ਸ	ਸ	ਬ	ਦਿ	ਸ	ਗੁ	ਸ	ਰੂ	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਕੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਗੁਗੁ	ਗੁਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਮਮ	ਗੁਮ	ਗੁਸਾ	ਸਾਗੁ	ਮਮ	ਪਪ	ਮਪ	ਨ੍ਰੀਨੀ	ਪਮ	ਪਮ	ਗੁਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਸਾਗੁ	ਸਾਰੇ	ਸਾਮ	ਸਾਰੇ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਸਾਪ	ਪਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਗੁ	ਮਪ	ਨ੍ਰੀਨੀ	ਨ੍ਰੀਪ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਪ
	ਨ੍ਰੀਨੀ	ਪਮ	ਪਪ	ਮਗੁ	ਮਮ	ਗੁਸਾ	ਪਮ	ਪਪ	ਮਗੁ	ਮਮ	ਗੁਮ	ਪਮ	ਪਪ	ਮਗੁ	ਮਮ	ਗੁਸਾ
3	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਗੁਮ	ਪਨੀ	ਮਪ	ਮਪ	ਨ੍ਰੀਮ	ਪਨੀ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਪ
	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨ੍ਰੀਪ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨ੍ਰੀਪ	ਪਮ	ਸਾਂਨੀ	ਨ੍ਰੀਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਨ੍ਰੀਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ
	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਮਗੁ	ਗੁਰ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 729)

ਉਜਲੁ ਕੈਹਾ ਚਿਲਕਣਾ ਘੋਟਿਮ ਕਾਲੜੀ ਮਸੁ ॥
 ਧੋਤਿਆ ਜੂਠਿ ਨ ਉਤਰੈ ਜੇ ਸਉ ਧੋਵਾ ਤਿਸੁ ॥੧॥
 ਸਜਣ ਸੇਈ ਨਾਲਿ ਮੈ ਚਲਦਿਆ ਨਾਲਿ ਚਲੰਨਿ ॥
 ਜਿਥੈ ਲੇਖਾ ਮੰਗੀਐ ਤਿਥੈ ਖੜੇ ਦਿਸੰਨਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਕੋਠੇ ਮੰਡਪ ਮਾੜੀਆ ਪਾਸਹੁ ਚਿਤਵੀਆਹਾ ॥
 ਢਠੀਆ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਨੀ ਵਿਚਹੁ ਸਖਣੀਆਹਾ ॥੨॥
 ਬਗਾ ਬਗੇ ਕਪੜੇ ਤੀਰਥ ਮੰਝਿ ਵਸੰਨਿ ॥
 ਘੁਟਿ ਘੁਟਿ ਜੀਆ ਖਾਵਣੇ ਬਗੇ ਨਾ ਕਹੀਅਨਿ ॥੩॥
 ਸਿੰਮਲ ਰੁਖੁ ਸਰੀਰੁ ਮੈ ਮੈਜਨ ਦੇਖਿ ਭੁਲੰਨਿ ॥
 ਸੇ ਫਲ ਕੰਮਿ ਨ ਆਵਨੀ ਤੇ ਗੁਣ ਮੈ ਤਨਿ ਹੰਨਿ ॥੪॥
 ਅੰਧੁਲੈ ਭਾਰੁ ਉਠਾਇਆ ਭੂਗਰ ਵਾਟ ਬਹੁਤੁ ॥
 ਅਖੀ ਲੋੜੀ ਨਾ ਲਹਾ ਹਉ ਚੜਿ ਲੰਘਾ ਕਿਤੁ ॥੫॥
 ਚਾਕਰੀਆ ਚੰਗਿਆਈਆ ਅਵਰ ਸਿਆਣਪ ਕਿਤੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ਤੂੰ ਬਧਾ ਛੁਟਹਿ ਜਿਤੁ ॥੬॥

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਉ	ਜ	ਲੁ	ਕੈੜ	ੜ	ਹਾ	ਚਿ	ਲ	ਕ	ਣਾੜ	ੜ	ੜੜ
	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨ੍ਹੀ	ਪ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ
	ਘੋੜ	ਟਿੜ	ਮ	ਕਾ	ਲ	ੜੀ	ਮੜ	ੜੜ	ੜ	ਸੁ	ੜੜ	ੜ
	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨ੍ਹੀ	ਪ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ
	ਧੋੜ	ਤਿੜ	ਆ	ਜੂ	ਠਿ	ਨ	ਉੜ	ੜੜ	ੜ	ਤ	ਰੈੜ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪਨ੍ਹੀ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਜੇ	ੜ	ਸਉ	ਧੋੜ	ੜ	ਵਾ	ਤਿ	ੜ	ੜੜ	ਸੁੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਪਨੁੀ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਨੁੀ	ਪ	ਨੁੀਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਜ	ਣੜ	ਸੇੜ	ੜ	ਈ	ਨਾ	ੜ	ਲਿੜ	ਮੈ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਨੁੀ	ਰੇਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਮਗੁੰ	ਮ	ਰੇਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੁੀਧ	ਸਾਂ
	ਚਲ	ਦਿ	ਆ	ਨਾੜ	ਲਿ	ਚ	ਲੇੜ	ੜ	ੜ	ਨਿੜ	ੜੜ	ੜ
	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪਨੁੀ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਪਮ	ਨੁੀਮ	ਪ
	ਜਿੜ	ਥੈ	ੜ	ਲੇੜ	ਖਾ	ੜ	ਮੰੜ	ਗੀ	ੜ	ਐੜ	ੜੜ	ੜ
	ਸਾ	ਮਗੁੰ	ਮ	ਪ	ਸਾਂਨੁੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੁੀ	ਪਮ	ਪਨੁੀ	ਮਪ	ਮਗੁੰ	ਰੇਸਾ
	ਤਿ	ਥੈੜ	ੜ	ਖ	ੜੇੜ	ਦਿ	ਸੰੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਨਿੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 750)

ਸਭਿ ਅਵਗਣ ਮੈ ਗੁਣੁ ਨਹੀ ਕੋਈ ॥ ਕਿਉ ਕਰਿ ਕੰਤ ਮਿਲਾਵਾ ਹੋਈ ॥੧॥
 ਨਾ ਮੈ ਰੂਪੁ ਨ ਬੰਕੇ ਨੈਣਾ ॥ ਨਾ ਕੁਲ ਢੰਗੁ ਨ ਮੀਠੇ ਬੈਣਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸਹਜਿ ਸੀਗਾਰ ਕਾਮਣਿ ਕਰਿ ਆਵੈ ॥ ਤਾ ਸੋਹਾਗਣਿ ਜਾ ਕੰਤੈ ਭਾਵੈ ॥੨॥
 ਨਾ ਤਿਸੁ ਰੂਪੁ ਨ ਰੇਖਿਆ ਕਾਈ ॥ ਅੰਤਿ ਨ ਸਾਹਿਬੁ ਸਿਮਰਿਆ ਜਾਈ ॥੩॥
 ਸੁਰਤਿ ਮਤਿ ਨਾਹੀ ਚਤੁਰਾਈ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਲਾਵਹੁ ਪਾਈ ॥੪॥
 ਖਰੀ ਸਿਆਣੀ ਕੰਤ ਨ ਭਾਣੀ ॥ ਮਾਇਆ ਲਾਗੀ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣੀ ॥੫॥
 ਹਉਮੈ ਜਾਈ ਤਾ ਕੰਤ ਸਮਾਈ ॥ ਤਉ ਕਾਮਣਿ ਪਿਆਰੇ ਨਵ ਨਿਧਿ ਪਾਈ ॥੬॥
 ਅਨਿਕ ਜਨਮ ਬਿਛੁਰਤ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਰੁ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਰਾਇਆ ॥੭॥
 ਭਣਤਿ ਨਾਨਕੁ ਸਹੁ ਹੈ ਭੀ ਹੋਸੀ ॥ ਜੈ ਭਾਵੈ ਪਿਆਰਾ ਤੈ ਰਾਵੇਸੀ ॥੮॥

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇਸਾ	ਨ੍ਹੀਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸੜ	ਭਿੜ	ਅੜ	ਵ	ਗ	ਣ	ਮੈ	ੜ	ਗੁ	ਣੁ	ਨ	ਹੀ	ਕੋੜ	ੜ	ਈੜ	ੜੜ
	ਪ	ਨ	ਨ੍ਹੀਪ	ਮਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਪ	ਨ੍ਹੀਪ	ਮਪ	ਨ੍ਹੀਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਕਿ	ਉ	ਕੜ	ਰਿੜ	ਕੰ	ੜ	ਤ	ਮਿ	ਲਾੜ	ੜੜ	ਵਾੜ	ੜੜ	ਹੋੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਨ੍ਹੀਪ	ਮਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾ	ੜ	ਮੈੜ	ੜੜ	ਰੂ	ੜ	ਪੁ	ਨ	ਬੰ	ੜ	ਕੋੜ	ੜ	ਨੈ	ੜ	ਣਾ	ੜ
	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਪਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਪਨ੍ਹੀ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਪਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਪਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਰੇਸਾ
	ਨਾੜ	ੜੜ	ਕ੍ਰੜ	ਲੜ	ਢੰੜ	ਗੁੜ	ਨੜ	ੜੜ	ਮੀੜ	ੜੜ	ਠੇੜ	ੜੜ	ਬੈੜ	ੜੜ	ਣਾੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 740)

ਰਹਣੁ ਨ ਪਾਵਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵਾ॥ ਉਠਿ ਸਿਧਾਰੇ ਕਰਿ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸੇਵਾ॥੧॥
ਜੀਵਤ ਪੇਖੇ ਜਿਨ੍ਹੀ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇਆ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਤਿਨ੍ਹੀ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਬਾਦਿਸਾਹ ਸਾਹ ਵਾਪਾਰੀ ਮਰਨਾ॥ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਕਾਲਹਿ ਖਰਨਾ॥੨॥
ਕੂੜੈ ਮੋਹਿ ਲਪਟਿ ਲਪਟਾਨਾ॥ ਛੋਡਿ ਚਲਿਆ ਤਾ ਫਿਰਿ ਪਛੁਤਾਨਾ॥੩॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਕਰਹੁ ਦਾਤਿ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਜਪੀ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ॥੪॥

ਰਾਗ ਦਖਿਣੀ ਸੂਹੀ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਨ੍ਹੀਪ	ਨ੍ਹੀ	ਪ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰ	ਹੜ	ਣੁ	ਨੜ	ਪਾ	ਵਹਿ	ਸੁਰਿ	ਨੜ	ਰ	ਦੇ	ਵਾ	ੜ
	ਸਾਮ	ਗੁ	ਮ	ਪਨ੍ਹੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਉੜ	ਠਿ	ਸਿ	ਧਾੜ	ੜ	ਰੇ	ਕਰਿ	ਮੁਨਿ	ਜਨ	ਸੇੜ	ਵਾੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਗੁ	ਮ	ਨ੍ਹੀਪ	ਨ੍ਹੀਪ	ਨ੍ਹੀ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜੀ	ਵ	ਤ	ਪੇਖੇ	ਜਿ	ਨ੍ਹੀ	ਹਰਿ	ਹੜ	ਰਿ	ਧਿਆ	ੜ	ਇਆ
	ਪਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਰੇ	ਗਾਂਰੇ	ਸਾਂਰੇ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਪਨ੍ਹੀ	ਮਪ	ਨ੍ਹੀਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਸਾੜ	ੜੜ	ਧੜ	ਸੈੜ	ਗਿੜ	ਤਿਨ੍ਹੀ	ਦਰ	ਸੜ	ਨੁੜ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਇਆ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਰੀਧਰੰਵ ਸੂਹੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਚਮ, ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਬੋੜਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਗ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੂਹੀ, ਸੂਹੋ, ਸੂਹਾ ਆਦਿਕ ਕਈ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਸ ਦਾ ਸੂਹਾ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਇਥੇ ਇਕ ਸ਼ੰਕਾ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਿਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਸੂਹੀ ਨਾਮ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕੀ ਪੱਧਤੀ ਵਿਚ ਸੂਹੋ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਰਾਗਮਾਲਾ ਵਿਚ ਵੀ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ “ਉਚੈ ਸੁਰਿ ਸੂਹਉ ਪੁਨਿ ਕੀਨੀ ॥ ਮੇਘ ਰਾਗ ਸਿਉ ਪਾਂਚਉ ਚੀਨੀ ॥” ਸੋ ਕਰਨਾਟਕੀ ਪੱਧਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੂਹੋ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਗ ਮਗੁ ਰੇਸਾ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਗ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਮ ਗ, ਧ ਮ, ਪ ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਧ ਨੀ ਸਾ ਗ, ਮਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ, ਪ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
2. ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਮ ਧ ਪ ਧ, ਮ ਪ ਗ ਮ, ਗੁ, ਮ ਰੇ ਗ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ, ਪ ਨੀ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਧ ਮ ਗ ਮ, ਧ ਨੀ, ਪ, ਧ ਮ, ਪ, ਧ ਮ, ਪ ਧ ਮ, ਪ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਪ ਮ ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।
4. ਮ ਗ ਰੇ ਗ ਮ, ਧ ਪ ਮ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਧ, ਨੀ ਧ ਮਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਗ ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ, ਮ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਮਧ ਨੀ ਪ, ਧ ਮ ਧ ਨੀ, ਸਾਂ, ਨੀ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ, ਮ ਪ, ਧ ਮ ਪ, ਪ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗੁ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ, ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਕੀ ਵਾਰ, ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 790)

ਸਉ ਓਲਾਮੇ ਦਿਨੈ ਕੇ ਰਾਤੀ ਮਿਲਨਿ ਸਹੰਸ ॥
 ਸਿਫਤਿ ਸਲਾਹਣੁ ਛਡਿ ਕੈ ਕਰੰਗੀ ਲਗਾ ਹੰਸੁ ॥
 ਫਿਟੁ ਇਵੇਹਾ ਜੀਵਿਆ ਜਿਤੁ ਖਾਇ ਵਧਾਇਆ ਪੇਟੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਵਿਣੁ ਸਭੋ ਦੁਸਮਨੁ ਹੇਤੁ ॥੨॥

ਰਾਗ ਰੰਧਰਵ ਸੂਹੀ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਉ	ਓ	ਲਾ	ਮੇ	ੜ	ਦਿ	ਨੈ	ੜ	ਕੇ	ੜ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਰਾ	ੜ	ਤੀ	ਮਿ	ਲ	ਨਿ	ਸ	ੜ	ਹੰ	ੜ	ਸ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਸਿਫ	ਤਿ	ਸ	ਲਾ	ਹ	ਣੁ	ਛ	ੜ	ਡਿ	ਕੈ	ੜ	ੜ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗ	ਪਪ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾਸਾ
	ਕ	ਰੰ	ਗੀ	ਲ	ਗਾ	ੜ	ਹੰ	ੜ	ੜੜ	ਸੁੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਗ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਫਿ	ਟੁ	ਇ	ਵੇ	ਹਾ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਵਿ	ਆ	ੜ	ੜ
	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਿ	ਤੁ	ਖਾ	ਇ	ਵ	ਧਾ	ਇਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਟੁ	ੜ
	ਮ	ਗ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸ	ਚੇ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਵਿ	ਣੁ	ੜ
	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਭੋ	ੜ	ਦੁਸ	ਮ	ਨੁ	ਹੇ	ੜ	ੜ	ਤੁ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 524)

ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਤਿਸੁ ਲਾਗਤੇ ਜਿਸ ਨੋ ਵਿਸਰੈ ਨਾਉ॥
ਨਾਨਕ ਅਨਦਿਨੁ ਬਿਲਪਤੇ ਜਿਉ ਸੁੰਵੈ ਘਰਿ ਕਾਉ॥੧॥

ਰਾਗ ਰੰਧਰਵ ਸੂਹੀ

ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਪਮ	ਧਨੀ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਕੋ	ਟਿ	s	ਬਿ	ਘ	ਨ	ਤਿ	ਸੁ	ਲਾ	s	s	s	ਗ	ਤੇ
	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ
	ਜਿ	ਸ	ਨੋ	s	ਵਿ	ਸ	ਰੈ	s	ਨਾ	s	s	s	ਉ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾ	ਨ	ਕ	s	ਅ	ਨ	ਦਿ	ਨੁ	ਬਿ	ਲ	s	ਪ	ਤੇ	s
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਧ	ਪ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ
	ਜਿ	ਉ	s	ਸੁੰ	ਵੈ	s	ਘ	ਰਿ	ਕਾ	s	s	s	ਉ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 736)

ਕੀਤਾ ਲੋੜਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਹੋਇ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ॥
 ਜੋ ਜਨੁ ਸੇਵੇ ਤਿਸੁ ਪੂਰਨ ਕਾਜ॥ ਦਾਸ ਅਪੁਨੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਲਾਜ॥੧॥
 ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਪੂਰਨ ਦਇਆਲਾ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਵਨੁ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ॥ ਨਿਕਟਿ ਵਸੈ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭ ਦੂਰਿ॥
 ਲੋਕ ਪਤੀਆਰੈ ਕਛੂ ਨ ਪਾਈਐ॥ ਸਾਚਿ ਲਗੈ ਤਾ ਹਉਮੈ ਜਾਈਐ॥੨॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਲਾਇ ਲਏ ਸੋ ਲਾਗੈ॥ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਅੰਤਰਿ ਤਿਸੁ ਜਾਗੈ॥
 ਦੁਰਮਤਿ ਜਾਇ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਏ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ॥੩॥
 ਦੁਇ ਕਰ ਜੋੜਿ ਕਰਉ ਅਰਦਾਸਿ॥ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਆਣਹਿ ਰਾਸਿ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਲਾਇ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਧਿਆਇ॥੪॥

ਰਾਗ ਰੰਧਰਵ ਸੂਹੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਦੁ	ਇ	ਕ	ਰ	ਜੋ	ੜ	ਕ	ਰਉ	ੜ	ਅ	ਰ	ਦਾ	ੜ	ਸਿ	ੜ	
	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧਮ	ਧਨੀ	ਸਾਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਗੁਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਤੁ	ਧੁ	ਭਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਆੜ	ੜੜ	ਣਹਿ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਸਿੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕ	ਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਅਪ	ਨੀ	ਭ	ਗ	ਤੀ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ਇ	ੜ
	ਧਨੀ	ਸਾਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਪਮ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਜੜ	ਨੜ	ਨਾੜ	ੜੜ	ਨੜ	ਕੜ	ਪ੍ਰ	ਭੁੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਧਿ	ਆ	ੜ	ਇੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9 10 11 12	13 14 15 16	1 2 3 4	5 6 7 8
1	ਸਾਨੀ ਧਨੀ ਸਾਨੀ ਰੇਸਾ	ਗੁਗੁ ਗੁਗੁ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ	ਗਮ ਪਗ ਮਪ ਗਮ	ਗਮ ਗਗੁ ਗਗੁ ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ ਗਮ ਪਗ ਮਗ	ਮਧ ਧਧ ਨੀਧ ਮਧ	ਨੀਨੀ ਨੀਨੀ ਸਾਨੀ ਧਨੀ	ਸਾਨੀ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ ਰੇਸਾ
	ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ ਸਾਨੀ ਨੀਪ	ਰੇਸਾ ਸਾਨੀ ਨੀਪ ਪਮ	ਸਾਨੀ ਨੀਪ ਪਮ ਮਗ	ਨੀਪ ਪਮ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
	ਰੇਸਾ ਨੀਪ ਮਪ ਮਗੁ	ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ ਨੀਪ ਪਮ	ਮਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ ਨੀਪ	ਮਮ ਮਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ
3	ਸਾਮ ਗਮ ਧਪ ਮਗ	ਗਮ ਧਨੀ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ	ਸਾਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ ਸਾਨੀ	ਨੀਪ ਪਮ ਮਗੁ ਗੁਰੇ
	ਰੇਸਾ ਸਾਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ ਨੀਪ ਪਮ ਮਗੁ	ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ ਸਾਨੀ ਨੀਪ	ਪਮ ਮਗੁ ਗੁਰੇ ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 783)

ਸੰਤਾ ਕੇ ਕਾਰਜਿ ਆਪਿ ਖਲੋਇਆ ਹਰਿ ਕੰਮੁ ਕਰਾਵਣਿ ਆਇਆ ਰਾਮ ॥
ਧਰਤਿ ਸੁਹਾਵੀ ਤਾਲੁ ਸੁਹਾਵਾ ਵਿਚਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੁ ਛਾਇਆ ਰਾਮ ॥
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਜਲੁ ਛਾਇਆ ਪੂਰਨ ਸਾਜੁ ਕਰਾਇਆ ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰੇ ॥
ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਭਇਆ ਜਗ ਅੰਤਰਿ ਲਾਥੇ ਸਗਲ ਵਿਸੂਰੇ ॥
ਪੂਰਨ ਪੁਰਖ ਅਚੁਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜਸੁ ਵੇਦ ਪੁਰਾਣੀ ਗਾਇਆ ॥
ਅਪਨਾ ਬਿਰਦੁ ਰਖਿਆ ਪਰਮੇਸਰਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ॥੧॥

ਰਾਗ ਰੰਧਰਵ ਸੂਹੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜੈ	ਯ	ਜੈ	ਯ	ਕਾ	ਯ	ਰੁ	ਭ	ਇ	ਆ	ਜ	ਗ	ਅੰ	ਯ	ਤ	ਰਿ
	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਲਾ	ਯ	ਥੇ	ਯ	ਸ	ਗ	ਲ	ਵਿ	ਸੂਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਯ	ਰੇਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੰ	ਯ	ਤਾ	ਕੇ	ਕਾ	ਯ	ਰ	ਜਿ	ਆ	ਯ	ਪਿ	ਖ	ਲੋ	ਯ	ਇਆ	ਯ
	ਮ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਮ	ਰੇਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਕੰ	ਮੁ	ਕ	ਰਾ	ਯ	ਵ	ਣਿ	ਆਯ	ਯਯ	ਇਆ	ਯ	ਰਾਯ	ਯਯ	ਮਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਸੂਹੀ, ਖਮਾਜ ਅੰਗ ਦੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤੈ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾ, ਗ ਰੇ, ਗ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਧ, ਧ ਮ, ਗ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ, ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਰੇ, ਗ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ, ਗ ਮ ਧ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ ਗ ਰੇ ਗ, ਮ ਪ, ਪ ਧ ਗ ਪ, ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਰੇਗ ਰੇਸਾ, ਨੀ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਗ, ਮ ਪ, ਪ ਧ ਗ ਪ, ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਰੇਗਾ ਰੇਸਾ ਨੀ ਸਾ।
3. ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਧ ਗ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਮ ਗ, ਰੇਗ, ਮਪ ਗਮ, ਗ ਮ, ਸਾ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
4. ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਗ ਰੇਂ ਗ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਧ, ਪ ਧ ਮਗ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮਗ, ਰੇ ਗਪ, ਮ ਪ ਧ, ਧ ਨੀ ਧ, ਪਧ ਮਪ, ਮਗ ਰੇਗ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 728)

ਅੰਤਰਿ ਵਸੈ ਨ ਬਾਹਰਿ ਜਾਇ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਛੋਡਿ ਕਾਹੇ ਬਿਖੁ ਖਾਇ॥੧॥
 ਐਸਾ ਗਿਆਨੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ॥ ਹੋਵਹੁ ਚਾਕਰ ਸਾਚੇ ਕੇਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਗਿਆਨੁ ਧਿਆਨੁ ਸਭੁ ਕੋਈ ਰਵੈ॥ ਬਾਂਧਨਿ ਬਾਂਧਿਆ ਸਭੁ ਜਗੁ ਭਵੈ॥੨॥
 ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਸੁ ਚਾਕਰੁ ਹੋਇ॥ ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸੋਇ॥੩॥
 ਹਮ ਨਹੀ ਚੰਗੇ ਬੁਰਾ ਨਹੀ ਕੋਇ॥ ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕੁ ਤਾਰੇ ਸੋਇ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੂਹੀ, ਖਮਾਜ ਅੰਗ ਦੀ

ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕਤਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	—	—
ਸ਼ਬਦ	ਐ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਗਿਆ	ੜ	ੜ	ਨੁ	ੜ	ੜ
	ਰੇ	ਸ	ਰੇ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਜ	ਪਹੁ	ਮ	ਨ	ਮੇ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	—	ਰੇ	ਗ	ਪ	—	ਪ	—	ਪ	—
	ਹੋ	ੜ	ਵ	ਹੁ	ਚਾ	ੜ	ਕ	ੜ	ਰ	ੜ
	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	—
	ਸਾ	ੜ	ਚੇ	ੜ	ਕੇ	ੜ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰਿ	ਵ	ੜ	ਸੈ	ੜ	ਨ	ੜ
	ਸਾਂ	—	ਗ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਬਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਇ	ੜ	ੜ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ
	ਅੰ	ੜ	ਮ੍ਰਿ	ਤੁ	ਛੋ	ੜ	ੜ	ਡਿ	ਕਾ	ੜ
	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਹੇ	ੜ	ਬਿ	ਖੁ	ਖਾ	ੜ	ੜ	ਇ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 740-41)

ਲੋਭਿ ਮੋਹਿ ਮਗਨ ਅਪਰਾਧੀ॥ ਕਰਣਹਾਰ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਸਾਧੀ॥੧॥
ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਪ੍ਰਭ ਨਾਮ ਤੁਮਾਰੇ॥ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨੀਆਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਤੂੰ ਦਾਤਾ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥ ਕਾਚੀ ਦੇਹ ਮਾਨੁਖ ਅਭਿਮਾਨੀ॥੨॥
ਸੁਆਦ ਬਾਦ ਬੀਰਖ ਮਦ ਮਾਇਆ॥ ਇਨ ਸੰਗਿ ਲਾਗਿ ਰਤਨ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ॥੩॥
ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਜਗਜੀਵਨ ਹਰਿ ਰਾਇਆ॥ ਸਗਲ ਤਿਆਗਿ ਨਾਨਕੁ ਸਰਣਾਇਆ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੂਹੀ, ਖਮਾਜ ਅੰਗ ਦੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਪ	ਤਿ	ਤ	ਪਾ	ਵ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਨਾ	ਸ	ਮ	ਤੁ	ਮਾ	ਸ	ਰੇ	ਸ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਪਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਰਾ	ਸ	ਖਿ	ਲੇ	ਹੁ	ਸ	ਮੋ	ਹਿ	ਨਿ	ਰ	ਗੁ	ਨੀ	ਆ	ਸ	ਰੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਲੋ	ਸ	ਭਿ	ਮੋ	ਸ	ਸ	ਹਿ	ਮ	ਗ	ਨ	ਅ	ਪ	ਰਾ	ਸ	ਧੀ	ਸ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਕ	ਰ	ਣ	ਹਾ	ਸ	ਰ	ਕੀ	ਸ	ਸੇ	ਸ	ਵ	ਨ	ਸਾ	ਸ	ਧੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 751-52)

ਮਾਣਸ ਜਨਮੁ ਦੁਲੰਭੁ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ॥ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹੋਇ ਚੁਲੰਭੁ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਇਆ ॥੧॥
 ਚਲੈ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ ਵਖਰੁ ਸਚੁ ਲੈ ॥ ਪਤਿ ਪਾਏ ਦਰਬਾਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਸਬਦਿ ਭੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮਨਿ ਤਨਿ ਸਚੁ ਸਲਾਹਿ ਸਾਚੇ ਮਨਿ ਭਾਇਆ ॥ ਲਾਲਿ ਰਤਾ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ॥੨॥
 ਹਉ ਜੀਵਾ ਗੁਣ ਸਾਰਿ ਅੰਤਰਿ ਤੂ ਵਸੈ ॥ ਤੂੰ ਵਸਹਿ ਮਨ ਮਾਹਿ ਸਹਜੇ ਰਸਿ ਰਸੈ ॥੩॥
 ਮੂਰਖ ਮਨ ਸਮਝਾਇ ਆਖਉ ਕੇਤੜਾ ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਰੰਗਿ ਰੰਗੇਤੜਾ ॥੪॥
 ਨਿਤ ਨਿਤ ਰਿਦੈ ਸਮਾਲਿ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਆਪਣਾ ॥ ਜੇ ਚਲਹਿ ਗੁਣ ਨਾਲਿ ਨਾਹੀ ਦੁਖੁ ਸੰਤਾਪਣਾ ॥੫॥
 ਮਨਮੁਖ ਭਰਮਿ ਭੁਲਾਣਾ ਨਾ ਤਿਸੁ ਰੰਗੁ ਹੈ ॥ ਮਰਸੀ ਹੋਇ ਵਿਡਾਣਾ ਮਨਿ ਤਨਿ ਭੰਗੁ ਹੈ ॥੬॥
 ਗੁਰ ਕੀ ਕਾਰ ਕਮਾਇ ਲਾਹਾ ਘਰਿ ਆਣਿਆ ॥ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨਿਰਬਾਣੁ ਸਬਦਿ ਪਛਾਣਿਆ ॥੭॥
 ਇਕ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵਸੀ ॥ ਮੈ ਦੀਜੈ ਨਾਮ ਨਿਵਾਸੁ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਸੀ ॥੮॥

ਰਾਗ ਸੂਹੀ, ਖਮਾਜ ਅੰਗ ਦੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਚ	ਲੈ	ੜ	ਜ	ਨ	ਮੁ	ੜ	ਸ	ਵਾ	ਰਿ	ਵ	ਖ	ਰੁ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਮਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ
	ਸ	ੜ	ਚੁੜ	ਲੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ	ਤਿ	ਪਾ	ਏ	ੜ	ਦ	ਰ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗ	ਸਾ
	ਬਾ	ੜ	ਰਿ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਬ	ਦਿ	ਭੈ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਮਾ	ਣ	ਸ	ਜ	ਨ	ਮੁ	ਦੁ	ਲੰ	ੜ	ਭੁ	ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖਿ
	ਸਾਂ	ਰੇਂਗਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ
	ਪਾ	ੜੜ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮਨੁ	ਤ	ਨੁ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ਚੁ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਗ	ਸਾ
	ਲੰ	ਭੁ	ਜੇ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 730)

ਭਾਂਡਾ ਹਛਾ ਸੋਇ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵਸੀ ॥ ਭਾਂਡਾ ਅਤਿ ਮਲੀਣੁ ਧੋਤਾ ਹਛਾ ਨ ਹੋਇਸੀ ॥
ਗੁਰੂ ਦੁਆਰੈ ਹੋਇ ਸੋਝੀ ਪਾਇਸੀ ॥ ਏਤੁ ਦੁਆਰੈ ਧੋਇ ਹਛਾ ਹੋਇਸੀ ॥
ਮੈਲੇ ਹਛੇ ਕਾ ਵੀਚਾਰੁ ਆਪਿ ਵਰਤਾਇਸੀ ॥ ਮਤੁ ਕੋ ਜਾਣੈ ਜਾਇ ਅਗੈ ਪਾਇਸੀ ॥
ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ਤੇਹਾ ਹੋਇਸੀ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਉ ਆਪਿ ਵਰਤਾਇਸੀ ॥
ਚਲਿਆ ਪਤਿ ਸਿਉ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ ਵਾਜਾ ਵਾਇਸੀ ॥
ਮਾਣਸੁ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰਾ ਤਿਹੁ ਲੋਕ ਸੁਣਾਇਸੀ ॥ ਨਾਨਕ ਆਪਿ ਨਿਹਾਲ ਸਭਿ ਕੁਲ ਤਾਰਸੀ ॥੧॥

ਰਾਗ ਸੂਹੀ, ਖਮਾਜ ਅੰਗ ਦੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁ	ਰੂ	ਦੁ	ਆ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ਹੋ	ਇ	ੜ	ਸੋੜ	ੜ	ਝੀ	ੜ
	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ
	ਪਾ	ੜ	ਇ	ਸੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਏ	ੜ	ਤੁ	ਦੁਆ	ੜ	ਰੈ	ੜ
	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ
	ਧੋ	ੜ	ਇ	ਹ	ੜ	ਛਾ	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ਸੀ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਭਾਂ	ੜ	ਡਾ	ਹ	ੜ	ਛਾ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਇ	ਜੋ	ੜ	ਤਿ	ਸੁ
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਗ	—	ਗ	ਮ	ਮ	ਧ	ਧ
	ਭਾ	ੜ	ਵ	ਸੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਭਾਂ	ੜ	ਡਾ	ਅ	ੜ	ਤਿ	ਮ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ
	ਲੀ	ੜ	ਣੁ	ਧੋ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਹ	ਛਾ	ਨ	ਹੋ	ਇ	ਸੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਅਜੋਕੇ ਕਾਲ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਥਾਟ ਨੂੰ ਹੀ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਗਾਉਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਹੀ ਸੁਖੈਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਲਾਪਦਾ-ਅਲਾਪਦਾ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਬਣਾ ਲਵੇ ਤਾਂ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ—“ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।” ਸੋ ਜੇਕਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਰੋਹ ਕਰਦਿਆਂ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਨੂੰ ਛੱਡਦਾ ਹੋਇਆ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ 'ਤੇ ਦਬਾ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਵੀ ਕਈ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਥਾਟ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਹੀ ਸਾਰੇ ਥਾਟ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜਾ ਗਾਇਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਤਿੰਨ ਸਪਤਕਾਂ (ਮੰਦਰ, ਮਧ ਅਤੇ ਤਾਰ) ਰਾਹੀਂ ਸਾਧਨਾ ਕਰ ਲਵੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਥਾਟ ਜਾਂ ਰਾਗ, ਸਪਤਕ ਜਾਂ ਸੁਰ ਗੁੱਝਾ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਸ ਸ਼ੁੱਧ ਥਾਟ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਬਿਲਾਵਲ ਰਾਗ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਵਿਸਥਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕੋ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਵਿਸਥਾਰ ਅਤੇ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਭਾਗ ਤੀਸਰੇ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 258 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 320 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਕਰ ਕੇ ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਤਰਾਂਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਗ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਗ ਰੇ, ਗ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਗੋਂਡ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਗੋਂਡ ਇਕ ਮਧੁਰ, ਮਿੱਠਾ ਅਤੇ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਪੁਸਤਕਾਂ ਆਦਿ ਵਿਚ ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਲੇਖ, ਚੀਜ਼ਾਂ, ਧ੍ਰੁਪਦ, ਧਮਾਰ, ਖਿਆਲ ਆਦਿਕ ਵੇਖਣ ਵਿਚ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਰਾਗੀ ਦੀ ਰਸਨਾ ਤੋਂ ਗੋਂਡ ਰਾਗ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਘੱਟ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ਦਾ ਰੂਪ ਜਿਤਨਾ ਚਿਰ ਕੋਈ ਸਾਹਮਣੇ ਨਾ ਲਿਆਵੇ, ਉਨਾ ਚਿਰ ਕੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿਚ ਕਿਹੜਾ ਅਨੰਦ ਹੈ। ਸੋ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਤਾਂ ਮਿਲਿਆਂ, ਵਰਤਿਆਂ, ਸੁਣਿਆਂ, ਵੇਖਿਆਂ-ਚਾਖਿਆਂ ਹੀ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ, ਸਮਝ ਤੋਂ ਦੂਰ, ਕਠਿਨ, ਨਵ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਮਹਾਨ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਆਤਮਿਕ ਅਨੰਦ ਮਈ ਰਾਗ ਹੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਜੀਵਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ।

ਗੋਂਡ ਰਾਗ ਕਈਆਂ ਥਾਵਾਂ ਵਿਚ ਅਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵਿਵਰਣ ਅਸੀਂ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 366 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 400 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਥੇ ਤਾਂ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਤਰਤੀਬ ਵਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਗੋਂਡ ਦਾ ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਆਦਿਕ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨ੍ਰੀ ਸਾ, ਗੁ ਰੇ ਮ ਪ, ਨ੍ਰੀ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਮ ਗੁ ਮ, ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਰੇ ਮ ਪ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਨ੍ਰੀ ਪ, ਪ ਗੁ ਮ ਰੇ, ਨ੍ਰੀ ਸਾ।

ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ, ਮ: ੩ (ਪੰਨਾ 950)

ਰਾਮਕਲੀ ਰਾਮੁ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਤਾ ਬਨਿਆ ਸੀਗਾਰੁ ॥
ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸਿਆ ਤਾ ਸਉਪਿਆ ਭਗਤਿ ਭੰਡਾਰੁ ॥
ਭਰਮੁ ਗਇਆ ਤਾ ਜਾਗਿਆ ਚੂਕਾ ਅਗਿਆਨ ਅੰਧਾਰੁ ॥
ਤਿਸ ਨੋ ਰੂਪੁ ਅਤਿ ਅਗਲਾ ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਨਾਲਿ ਪਿਆਰੁ ॥
ਸਦਾ ਰਵੈ ਪਿਰੁ ਆਪਣਾ ਸੋਭਾਵੰਤੀ ਨਾਰਿ ॥
ਮਨਮੁਖਿ ਸੀਗਾਰੁ ਨ ਜਾਣਨੀ ਜਾਸਨਿ ਜਨਮੁ ਸਭੁ ਹਾਰਿ ॥
ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਭਗਤੀ ਸੀਗਾਰੁ ਕਰਹਿ ਨਿਤ ਜੰਮਹਿ ਹੋਇ ਖੁਆਰੁ ॥
ਸੈਸਾਰੈ ਵਿਚਿ ਸੋਭ ਨ ਪਾਇਨੀ ਅਗੈ ਜਿ ਕਰੇ ਸੁ ਜਾਣੈ ਕਰਤਾਰੁ ॥
ਨਾਨਕ ਸਚਾ ਏਕੁ ਹੈ ਦੁਹੁ ਵਿਚਿ ਹੈ ਸੰਸਾਰੁ ॥
ਚੰਗੈ ਮੰਦੈ ਆਪਿ ਲਾਇਅਨੁ ਸੋ ਕਰਨਿ ਜਿ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾਰੁ ॥੨॥

ਬਿਲਾਵਲ, ਗੋਂਡ, ਨਟ, ਨਾਰਾਇਨ ਅਤੇ ਰਾਮਕਲੀ ਆਦਿਕ ਰਾਗਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਸੰਖੇਪ ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਆਦਿਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰਾਗ ਥਾਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਥੇ-ਜਿਥੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਉਥੇ ਉਥੇ ਬੜੀ ਸੁੰਦਰਤਾਈ ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ।

ਸੋ ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਬਾਰੇ ਏਨਾ ਹੀ ਦੱਸਣਾ ਮੰਗਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਵੀ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਪੂਰਨ ਭਗਤੀ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚੇ ਹੋਏ, ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਜੀ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਪਸ਼ੀਆਂ, ਰਿਸ਼ੀਆਂ, ਮੁਨੀਆਂ, ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਉਪਰਾਮ ਮਨਾਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਧਿਆ ਅਤੇ ਇਹ ਰਾਗ ਪੂਰਨ ਵੈਰਾਗ ਮਈ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਲੀਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਵਾਕਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ :

ਜੀਅਹੁ ਨਿਰਮਲ ਬਾਹਰਹੁ ਨਿਰਮਲ ॥

ਬਾਹਰਹੁ ਤ ਨਿਰਮਲ ਜੀਅਹੁ ਨਿਰਮਲ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਕਰਣੀ ਕਮਾਣੀ ॥

(ਰਾਮਕਲੀ ਮ: ੩, ਅਨੰਦੁ, ਪੰਨਾ 919)

ਅੰਤੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਲਿਆ ਮੈ ਪਿਛੇ ਕੀਰਤਨੁ ਕਰਿਅਹੁ ਨਿਰਮਾਣੁ ਜੀਉ ॥

(ਰਾਮਕਲੀ ਸਦੁ, ਪੰਨਾ 923)

ਰਾਗ ਰਾਮਕਲੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਿਵਰਣ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਭਾਗ ਚੌਥੇ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 401 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 410 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਥੋੜਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਭੈਰਉ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਰਿ-ਕਾਲ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਪਗ ਪਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਪਗ ਮ ਪਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਨਟ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਨਟ ਇਕ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਸੰਪੂਰਨ ਰਾਗ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਚਾਲ ਵਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੂਰਵਾਰਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਰਾਗ ਨਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 421 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 455 ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਗ ਨਟ ਦਾ ਅਤੇ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਰਾਗ ਨਟ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਸੁਤੰਤਰ ਰਾਗ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ, ਮ, ਪ ਮ, ਗ, ਗ, ਮ, ਪ, ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਗ,
ਰੇ, ਗ ਮ ਪ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਨਟ ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਨ ਦੋ ਵੱਖਰੇ ਵੱਖਰੇ ਰਾਗ ਹਨ। ਇਕ ਨਾਰਾਇਣੀ ਵੱਖਰਾ ਰਾਗ ਵੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਨਟ ਨਾਰਾਇਨ ਦੀ ਬਣਤਰ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਰਾਗ ਨਟ ਅਤੇ ਨਾਰਾਇਨ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਇਹ ਰਾਗ ਚੌਥੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਉਤਸਵ ਸਮੇਂ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਕਾਫ਼ੀ ਦਫ਼ਾ ਅਸਾਂ ਨੇ ਜਥੇ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਪ, ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਨੀ, ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਰੋਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਨਾ ਲੱਗੇ ਕਿ ਇਹ ਕੌਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਅਤੇ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਭੀ ਇਸੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਨੀ ਰੇ, ਨੀ ਧੁ, ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮੇ ਪ, ਮੇ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮੇ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਰੇ ਨੀ, ਧੁ ਨੀ, ਪ ਧ ਮੇ ਗ ਮੇ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ—ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਧੁ, ਪ ਧੁ, ਨੀ ਧੁ ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧੁ ਨੀ ਰੇ—ਗ, ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮੇ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਮੇ ਪ, ਧ ਪ ਮੇ ਪ, ਧ ਪ ਮੇ ਗ, ਰੇ ਗ ਮੇ ਪ ਮੇ ਗ ਰੇ, ਪ ਰੇ ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ, ਨੀ ਰੇ—ਸਾ ਰੇ ਰੇ ਧ ਸਾ, ਮੇ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਨੀ, ਮੇ ਧ ਨੀ, ਧੁ ਨੀ, ਮੇ ਧ ਮੇ ਨੀ, ਗ ਮੇ ਧ ਨੀ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ।
4. ਨੀ ਸਾ ਗ, ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਨੀ ਗ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ, ਮੇ ਗ, ਮੇ ਰੇ ਗ, ਨੀ ਨੀ ਰੇ ਸਾਂ।
5. ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਪ, ਮੇ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਧੁ ਪ, ਮੇ ਧੁ ਪ, ਧੁ ਪ, ਮੇ ਗ, ਮੇ ਰੇ ਗ, ਮੇ ਧ ਮੇ ਗ, ਮੇ ਗ ਰੇ ਸਾ।
6. ਪ ਮੇ ਧੁ ਪ, ਮੇ ਧ ਪ, ਗ ਮੇ ਧ ਨੀ, ਸਾਂ ਰੇ, ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਰੇ ਨੀ, ਧ, ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮੇ ਧ ਪ, ਮੇ ਗ, ਰੇ ਗ ਮੇ ਪ, ਧੁ ਪ ਮੇ ਪ, ਮੇ ਗ, ਰੇ ਗ ਮੇ, ਰੇ ਗ ਰੇ ਸਾ।
7. ਨੀ ਰੇ ਗ ਮੇ ਧ, ਮੇ ਗ ਮੇ, ਧ ਮੇ ਗ ਮੇ, ਧੁ ਪ, ਮੇ ਗ, ਰੇ ਪ, ਸਾਂ ਧੁ ਪ, ਮੇ ਧੁ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮੇ ਗ ਰੇ ਗ, ਪ ਮੇ ਧੁ ਪ, ਮੇ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 985)

ਸਭਿ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਮੁਨਿ ਜਨਾ ਮਨਿ ਭਾਵਨੀ ਹਰਿ ਧਿਆਇਓ॥
 ਅਪਰੰਪਰੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਅਲਖੁ ਗੁਰੂ ਲਖਾਇਓ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਮ ਨੀਚ ਮਧਿਮ ਕਰਮ ਕੀਏ ਨਹੀ ਚੇਤਿਓ ਹਰਿ ਰਾਇਓ॥
 ਹਰਿ ਆਨਿ ਮੇਲਿਓ ਸਤਿਗੁਰੂ ਖਿਨੁ ਬੰਧ ਮੁਕਤਿ ਕਰਾਇਓ॥੧॥
 ਪ੍ਰਭਿ ਮਸਤਕੇ ਧੁਰਿ ਲੀਖਿਆ ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਲਿਵ ਲਾਇਓ॥
 ਪੰਚ ਸ਼ਬਦ ਦਰਗਹ ਬਾਜਿਆ ਹਰਿ ਮਿਲਿਓ ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਓ॥੨॥
 ਪਤਿਤ ਪਾਵਨੁ ਨਾਮੁ ਨਰਹਰਿ ਮੰਦਭਾਗੀਆਂ ਨਹੀ ਭਾਇਓ॥
 ਤੇ ਗਰਭ ਜੋਨੀ ਗਾਲੀਅਹਿ ਜਿਉ ਲੋਨੁ ਜਲਹਿ ਗਲਾਇਓ॥੩॥
 ਮਤਿ ਦੇਹਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਅਗਮ ਠਾਕੁਰ ਗੁਰ ਚਰਨ ਮਨੁ ਮੈ ਲਾਇਓ॥
 ਹਰਿ ਰਾਮ ਨਾਮੈ ਰਹਉ ਲਾਗੋ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਓ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸਭਿ	ਸਿਧ	ਸਾ	ਸ	ਧਿ	ਕ	ਮੁ	ਨਿ	ਜ	ਨਾ	ਮ	ਨਿ
	ਨੀ	—	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਭਾ	ਸ	ਵ	ਨੀ	ਹ	ਰਿ	ਧਿਆ	ਸ	ਸ	ਇਓ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ
	ਅ	ਪ	ਰੰ	ਪਰੋ	ਪਾ	ਰ	ਬ੍ਰ	ਹਮੁ	ਸੁਆ	ਸ	ਮੀ	ਸ
	ਮ	ਮ	ਧ	ਮ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਹ	ਸ	ਰਿ	ਅ	ਲ	ਖੁ	ਗੁ	ਰੂ	ਲ	ਖਾ	ਇਓ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੁੱ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਹਮ	ਨੀ	ਚ	ਮ	ਧਿ	ਮ	ਕ	ਰ	ਮ	ਕੀ	ਏ	ੜ
	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਗੰ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਨ	ਹੀ	ਚੇ	ਤਿ	ਓ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	ੜ	ਇਓ	ੜ
	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੁੱ	ਸਾਂ
	ਹ	ਰਿ	ਆ	ੜ	ਨਿ	ਮੇ	ਲਿ	ਓ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰੂ
	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਨੀ	ਸਾ
	ਖਿ	ਨੁ	ੜ	ਬੰ	ੜ	ਧ	ਮੁਕ	ਤਿ	ਕ	ਰਾ	ਇਓ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 985)

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਰਸਿ ਲਾਗਾ ॥

ਕਮਲ ਪ੍ਰਗਾਸੁ ਭਇਆ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਜਪਿਓ ਭ੍ਰਮੁ ਭਉ ਭਾਗਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਭੈ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਲਾਗੋ ਮੇਰਾ ਹੀਅਰਾ ਮਨੁ ਸੋਇਓ ਗੁਰਮਤਿ ਜਾਗਾ ॥

ਕਿਲਬਿਖ ਖੀਨ ਭਏ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਹਰਿ ਉਰ ਧਾਰਿਓ ਵਡਭਾਗਾ ॥੧॥

ਮਨਮੁਖੁ ਰੰਗੁ ਕਸੰਭੁ ਹੈ ਕਚੂਆ ਜਿਉ ਕੁਸਮ ਚਾਰਿ ਦਿਨ ਚਾਗਾ ॥

ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸਿ ਜਾਇ ਪਰਤਾਪੈ ਡੰਡੁ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਲਾਗਾ ॥੨॥

ਸਤਸੰਗਤਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਸਾਧ ਅਤਿ ਗੂੜੀ ਜਿਉ ਰੰਗੁ ਮਜੀਠ ਬਹੁ ਲਾਗਾ ॥

ਕਾਇਆ ਕਾਪਰੁ ਚੀਰ ਬਹੁ ਫਾਰੇ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਨ ਲਹੈ ਸਭਾਗਾ ॥੩॥

ਹਰਿ ਚਾਰਿਓ ਰੰਗੁ ਮਿਲੈ ਗੁਰੁ ਸੋਭਾ ਹਰਿ ਰੰਗਿ ਚਲੂਲੈ ਰਾਂਗਾ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੇ ਚਰਨ ਪਖਾਚੈ ਜੋ ਹਰਿ ਚਰਨੀ ਜਨੁ ਲਾਗਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰਾ	ਮ	ਨੁ	ਰਾ	ਸ	ਮ	ਨਾ	ਸ	ਮਿ	ਰ	ਸਿ	ਲਾ	ਸ	ਗਾ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪੁ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮੁ	ਧ	ਮ	ਗ
	ਕ	ਮ	ਲ	ਪ੍ਰ	ਗਾ	ਸ	ਸੁ	ਭ	ਇਆ	ਸ	ਗੁ	ਰੁ	ਪਾ	ਸ	ਇਆ	ਸ
	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪੁ	ਪੁ
	ਹ	ਸ	ਰਿ	ਸ	ਜ	ਪਿ	ਓ	ਸ	ਭ੍ਰ	ਸ	ਮੁ	ਭ	ਉ	ਭਾ	ਸ	ਗਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਗ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਭੈ	ਸ	ਭਾ	ਇ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਸ	ਲਾ	ਗੋ	ਮੇ	ਰਾ	ਹੀ	ਅ	ਰਾ	ਸ
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪੁ	ਪੁ
	ਮ	ਨੁ	ਸੋ	ਇਓ	ਗੁ	ਰ	ਮ	ਤਿ	ਜਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਗਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 984)

ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਰਹੇ ਹਰਿ ਅੰਤੁ ਨਾਹੀ ਪਾਇਆ ॥
 ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਬੋਧਿ ਆਏਸੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਰਾਇਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਨਿਭ ਝਗਰਤੇ ਝਗਰਾਇਆ ॥
 ਹਮ ਰਾਖੁ ਰਾਖੁ ਦੀਨ ਤੇਰੇ ਹਰਿ ਸਰਨਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇਆ ॥੧॥
 ਸਰਣਾਗਤੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਲਤੇ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਨਾਇਆ ॥
 ਪ੍ਰਹਿਲਾਦੁ ਜਨੁ ਹਰਨਾਥਿ ਪਕਰਿਆ ਹਰਿ ਰਾਖਿ ਲੀਓ ਤਰਾਇਆ ॥੨॥
 ਹਰਿ ਚੇਤਿ ਰੇ ਮਨ ਮਹਲੁ ਪਾਵਣ ਸਭ ਦੂਖ ਭੰਜਨੁ ਰਾਇਆ ॥
 ਭਉ ਜਨਮ ਮਰਨ ਨਿਵਾਰਿ ਠਾਕੁਰ ਹਰਿ ਗੁਰਮਤੀ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ॥੩॥
 ਹਰਿ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨ ਨਾਮੁ ਸੁਆਮੀ ਭਉ ਭਗਤ ਭੰਜਨੁ ਗਾਇਆ ॥
 ਹਰਿ ਹਾਰੁ ਹਰਿ ਉਰਿ ਧਾਰਿਓ ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮਿ ਸਮਾਇਆ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ੜਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਮਾਤਰੇ	ਪੁਮ	ਧਪਮਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ
ਸਰਗਮ	ਅਨਿ	ਕੜੜੜ	ਜ	ਤ	ਨ	ਕ	ਰਿੜ	ਰ	ਹੇ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰੇ	ਗ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਹੜ	ਰਿ	ਅੰੜ	ੜੜ	ਤੁ	ਨਾ	ਹੀ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਇਆ
	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗ	ਗ
	ਹਰਿ	ਅਗ	ਮ	ਅਗ	ਮ	ਅਗਾ	ਧਿ	ਬੋੜ	ੜ	ਧਿ
	ਧੁਮ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮਧ	ਮਗ	ਪਗ	ਰੇ	ਸਾਸਾ
	ਆੜ	ਦੇਸੁ	ਹਰਿ	ਪ੍ਰੜ	ਭੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਇਆ	ੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਧਮ	ਧ	ਨੀ	ਮਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕਾ	ਮੁ	ਕ੍ਰੋੜ	ੜ	ਧੁ	ਲੋੜ	ਭੁੜ	ਮੋ	ਹੁ	ਨਿਤ
	ਗੁਰੇਂ	ਮੰਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਗਪ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਝੜ	ਗੜ	ਰ	ੜ	ਤੇ	ਝੜ	ਗੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਇਆ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 984)

ਜਪਿ ਮਨ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸੁਖਦਾਤਾ ॥

ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਹਰਿ ਸਾਦੁ ਆਇਆ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਪਛਾਤਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਵਡਭਾਗੀ ਗੁਰ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ਗੁਰਿ ਮਿਲਿਐ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਤਾ ॥

ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਗਈ ਸਭ ਨੀਕਰਿ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਿ ਹਰਿ ਸਰਿ ਨਾਤਾ ॥੧॥

ਧਨੁ ਧਨੁ ਸਾਧੁ ਜਿਨ੍ਹੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਇਆ ਤਿਨ੍ਹ ਪੂਛਉ ਹਰਿ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥

ਪਾਇ ਲਗਉ ਨਿਤ ਕਰਉ ਜੁਦਰੀਆ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ ਕਰਮਿ ਬਿਧਾਤਾ ॥੨॥

ਲਿਲਾਟ ਲਿਖੇ ਪਾਇਆ ਗੁਰੁ ਸਾਧੁ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਮਨੁ ਤਨੁ ਰਾਤਾ ॥

ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਆਇ ਮਿਲੇ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਪਾਪ ਗਵਾਤਾ ॥੩॥

ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਜਿਨ੍ਹ ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਇਆ ਤਿਨ੍ਹ ਕੀ ਉਤਮ ਬਾਤਾ ॥

ਤਿਨ ਕੀ ਪੰਕ ਪਾਈਐ ਵਡਭਾਗੀ ਜਨ ਨਾਨਕੁ ਚਰਨਿ ਪਰਾਤਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਮਾਤਰੇ	ਸ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
ਸਰਗਮ	ਸ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜ	ਪਿ	ਮ	ਨ	ਰਾ	ਸ	ਮ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ਸ	ਤਾ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮੇਧ	ਧਪ	ਮ	ਗ
	ਸ	ਤ	ਸੰ	ਸ	ਗ	ਤਿ	ਮਿ	ਲਿ	ਹ	ਰਿ	ਸਾ	ਦੁ	ਆਸ	ਸਸ	ਇਆ	ਸ
	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮੇਧ	ਧ	ਮੇਧ	ਮੇਗ	ਮੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖਿ	ਬ੍ਰ	ਹ	ਮੁ	ਪ	ਛਾਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸ	ਤਾਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	—	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਵ	ਡ	ਭਾ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਸ	ਨੁ	ਪਾ	ਸ	ਇਆ	ਸ
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮੇਧ	ਧ	ਮੇਧ	ਮੇਗ	ਮੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਗੁ	ਰਿ	ਮਿ	ਲਿ	ਐ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਪ੍ਰਸ	ਸਸ	ਭੁ	ਸ	ਜਾਸ	ਸਸ	ਤਾਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਸਾ	ਸਾਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	ਗਗ	ਗਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਧ	ਪਪ	ਪਪ	ਪਪ	ਧਪ	ਮਗ
	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
2	ਸਾਗ	ਗਗ	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਧੁਧੁ	ਧੁਧੁ	ਪਧੁ	ਨੀਸਾ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਪਮ	ਧਪ
	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਪਮ	ਧਪ	ਨੀਧ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਰੇ	ਰੇਰੇ
	ਸਾਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਰੇ	ਰੇਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਰੇ	ਰੇਰੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 985)

ਮੇਰੇ ਮਨ ਭਜੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਗੁਪਾਲਾ ॥

ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਲੀਨੁ ਭਇਆ ਰਾਮ ਨਾਮੈ ਮਤਿ ਗੁਰਮਤਿ ਰਾਮ ਰਸਾਲਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨਿ ਜਪੀਐ ਹਰਿ ਜਪਮਾਲਾ ॥

ਜਿਨ੍ਹ ਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲੀਖਿਆ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਬਨਮਾਲਾ ॥੧॥

ਜਿਨ੍ਹ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨ੍ਹ ਚੁਕੇ ਸਰਬ ਜੰਜਾਲਾ ॥

ਤਿਨ੍ਹ ਜਮੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਵਈ ਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਹਰਿ ਰਖਵਾਲਾ ॥੨॥

ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਣਹੂ ਹਰਿ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥

ਕਰੁ ਮਾਇਆ ਅਗਨਿ ਨਿਤ ਮੇਲਤੇ ਗੁਰਿ ਰਾਖੇ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥੩॥

ਬਹੁ ਮੈਲੇ ਨਿਰਮਲ ਹੋਇਆ ਸਭ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਿ ਜਸਿ ਜਾਲਾ ॥

ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਗੁਰੁ ਪਾਇਆ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਬਦਿ ਨਿਹਾਲਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਮਿਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰੇ	ਮ	ਨਸ	ਭ	ਜੁ	ਹ	ਸ	ਰਿ	ਹ	ਸ	ਰਿ
	ਮ	ਧ	ਮ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	—	ਮੰਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਮੁ	ਗੁ	ਸ	ਪਾ	ਸ	ਲਾਸ	ਸ	ਸਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਧਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਧ	ਮ	ਧ
	ਮੇ	ਸਸ	ਰਾ	ਮ	ਸ	ਨੁ	ਤ	ਸ	ਨੁ	ਲੀ	ਸ	ਨੁ
	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਮੰਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਭ	ਸ	ਇ	ਆ	ਰਾ	ਸ	ਮ	ਨਾ	ਸ	ਮੈਂ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਗ	ਧਮ	ਧ	ਗ	ਮ	ਗ
	ਮ	ਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਮ	ਤਿ	ਰਾ	ਸਸ	ਸ	ਮ	ਸ	ਰ
	ਸਾਂ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂਧ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਪ	ਪ	ਮੰਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਸਾ	ਸ	ਸ	ਸਸ	ਲਾਸ	ਸਸ	ਗੁ	ਸ	ਪਾਸ	ਸ	ਲਾਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 987)

ਇਹੀ ਹਮਾਰੈ ਸਫਲ ਕਾਜ ॥ ਅਪੁਨੇ ਦਾਸ ਕਉ ਲੇਹੁ ਨਿਵਾਜਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਚਰਨ ਸੰਤਹ ਮਾਥ ਮੋਰ ॥ ਨੈਨਿ ਦਰਸੁ ਪੇਖਉ ਨਿਸਿ ਭੋਰ ॥
 ਹਸਤ ਹਮਰੇ ਸੰਤ ਟਹਲ ॥ ਪ੍ਰਾਨ ਮਨੁ ਧਨੁ ਸੰਤ ਬਹਲ ॥੧॥
 ਸੰਤਸੰਗਿ ਮੇਰੇ ਮਨ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥ ਸੰਤ ਗੁਨ ਬਸਹਿ ਮੇਰੇ ਚੀਤਿ ॥
 ਸੰਤ ਆਗਿਆ ਮਨਹਿ ਮੀਠ ॥ ਮੇਰਾ ਕਮਲੁ ਬਿਗਸੈ ਸੰਤ ਡੀਠ ॥੨॥
 ਸੰਤਸੰਗਿ ਮੇਰਾ ਹੋਇ ਨਿਵਾਸੁ ॥ ਸੰਤਨ ਕੀ ਮੋਹਿ ਬਹੁਤੁ ਪਿਆਸ ॥
 ਸੰਤ ਬਚਨ ਮੇਰੇ ਮਨਹਿ ਮੰਤ ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਮੇਰੇ ਬਿਖੈ ਹੰਤ ॥੩॥
 ਮੁਕਤਿ ਜੁਗਤਿ ਏਹਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆਲ ਮੋਹਿ ਦੇਵਹੁ ਦਾਨ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆ ਧਾਰਿ ॥ ਚਰਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮੇਰੇ ਰਿਦੇ ਮਝਾਰਿ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਨੀਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਮਧ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਇਸ	ਹੀਸ	ਹ	ਮਾਸ	ਸ	ਰੈ	ਸਸ	ਫਸ	ਲ	ਕਾਸ	ਸ	ਜ
	ਰੇਸਾ	ਸਾਧ	ਪ	ਮਧ	ਪ	ਪ	ਮਧ	ਮਗ	ਮਗ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਸਾ
	ਅਸ	ਪੁਸ	ਨੇ	ਦਾਸ	ਸ	ਕਉ	ਲੇਸ	ਹੁਸ	ਨਿਸ	ਵਾਸ	ਸਸ	ਜਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮਮ	ਮਗ	ਨੀਮ	ਧਮਧ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾਗ	ਰੇ	ਨੀਸਾ
	ਚਸ	ਰਸ	ਨਸ	ਸੰਸ	ਤਸ	ਹ	ਮਾਸ	ਸ	ਥਸ	ਮੋਸ	ਸ	ਰਸ
	ਸਾ	ਨੀਰੇ	ਨੀਧ	ਪ	ਮਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮਗ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਸਾ
	ਨੈ	ਸਸ	ਨਿਸ	ਦ	ਰਸ	ਸੁ	ਪੇ	ਖਉ	ਨਿਸਿ	ਭੋਸ	ਸਸ	ਰ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ (1)

ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕ ਥਾਟ ਵਿਚ ਸਿੱਧ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਥੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਬਾਰੇ ਥੋੜੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨੀ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਭੈਰਵੀ, ਧਨਾਸਿਰੀ, ਟੋਡੀ, ਬਿਲਾਵਲ, ਕਲਿਆਣ, ਕਾਨੜੇ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਮੰਨਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਵੀ ਕਈ ਸਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੰਕਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਗੀਤ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜਨ-ਰੁਚੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਬਦਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਧੁਨਿਕ ਕਾਲ ਤਕ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਬਦਲੇ ਤੇ ਕਈ ਰਾਗ ਨਵੇਂ ਉਤਪੰਨ ਹੋਏ। ਸੋ ਅਜੋਕੇ ਮਾਰਵ ਰਾਗ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਮਾਰੂਵ ਕਹਿ ਕੇ ਪੁਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਰੂਵ ਦਾ ਬਦਲਦਾ-ਬਦਲਦਾ ਰੂਪ ਅੱਜ ਦਾ ਮਾਰਵਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖ ਰਾਗੀ ਮਾਰਵੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੀ ਵੱਡਤਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਰੂਪ ਨੂੰ ਹੀ ਸਹੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸਮਝਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਰੂ ਜਾਂ ਮਾਰਵਾ ਨਾਮ ਮਿਲਦਾ-ਜੁਲਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮਾਰਵੇ ਦੇ ਨਾਲ 'ਵਾ' ਅੱਖਰ ਨਾ ਲਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਕੱਲਾ ਮਾਰੂ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਅੱਜ ਤੋਂ 500 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਾਮ ਕਿਸੇ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਜ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਬਦਲਦਾ-ਬਦਲਦਾ ਹੋਰ ਹੀ ਰੂਪ ਧਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ ਦੀ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਕਈ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਇੰਦ੍ਰਪ੍ਰਸਤ, ਹਸਤਨਾਪੁਰ, ਰਾਜਨਗਰ, ਮਹਾਂਨਗਰ ਆਦਿਕ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਾਮ ਬਦਲਦੇ-ਬਦਲਦੇ ਅੱਜ ਇਕ ਦਿੱਲੀ ਹੀ ਨਾਮ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਤੇ ਹੁਣ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਾਲ 'ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ' ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਐਨ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਮਾਰਵੇ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮਾਰੂ ਨੂੰ ਹੀ ਸੁੰਦਰ, ਸਜਾਵਟ ਵਾਲਾ, ਸੋਹਣਾ, ਭਾਰਾ ਲਫਜ਼ ਬਣਾਉਣ ਲਈ 'ਵ' ਅੱਖਰ ਨਾਲ ਰਲਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਕ ਦਿਨ ਮੈਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਲਾ ਬੈਠਾ। ਉਸ ਵਕਤ ਅਨਾਉਂਸਰ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਅਮਕੇ ਰਾਗੀ ਰਾਤ ਕੀ ਪੂਰੀਆ ਰਾਗ ਗਾਉਣਗੇ। ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਾਗ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਰਾਗ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਹ ਰਾਗ ਸਹੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਪੂਰੀਆ ਹੀ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਰਾਤ ਕੀ' ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਕਿਉਂ ਟੰਗਿਆ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਰਵੇ ਰਾਗ ਨੂੰ ਹੀ ਮਾਰੂ ਨਾਮ ਦਿੰਦੇ ਹੋਇਆਂ ਗੁਰਮਤਿ ਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਕੌਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ

ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ 6 ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ, ਪੰਚਮ ਇਸ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਅਤੇ ਗੰਧਾਰ ਵਾਦੀ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਸੰਵਾਦੀ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪਹਿਰ ਵੀ ਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਕ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਸ਼ਭ ਵਾਲਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਵਰਜਿਤ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵੀ ਪੁਰਾਤਨ ਰਾਗੀ ਸੀਨੇ-ਬਸੀਨੇ ਗਾਉਂਦੇ ਚਲੇ ਆਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਮਾਰਵੇ ਨਾਮ ਦਾ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਜੋ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਵਾਲਾ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਹੈ, ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਤੇ ਚਾਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਸਰੂਪ ਸਹੀ ਹਨ।

ਤੀਜਾ ਜੋ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਉਹ ਥਾਟ ਖਮਾਜ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਠੀਕ ਹੀ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਸਰੂਪ, ਖਮਾਜ ਥਾਟ, ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਅਤੇ ਮਾਰਵੇ ਥਾਟ ਦਾ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਭਲੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਕ ਚੌਥਾ ਨਮੂਨਾ ਵੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦਾ ਜੋ ਕਿ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਲਾ ਰਾਗ ਵੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਇਕ ਮਾਰੂ ਬਿਹਾਗ ਰਾਗ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ, ਉਹ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 246 ਤੋਂ ਲੈ 249 ਪੰਨੇ ਤਕ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ, ਲੋੜੀਂਦੇ ਸੱਜਣ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਕੋਈ ਘਬਰਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਟੋਡੀਆ, ਕਲਿਆਣਾ, ਕਦਾਰੇ, ਕਾਨੜੇ ਆਦਿ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਰੂਪ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਰੂ ਵੀ ਕਈਆਂ ਥਾਟਾਂ ਤੇ ਕਈਆਂ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ, ਇਥੇ ਇਸੇ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਥਾਟਾਂ ਵਿਚ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰਾ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਅੱਛਾ ਲੱਗੇ, ਉਹ ਆਪੋ-ਆਪਣੀ ਮਨ-ਪਸੰਦ ਘਰਾਣੇ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਧ ਕਰ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗ ਮਾਰੂ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ (1)

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਕੁਝ ਪੁਰਾਤਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਾਇਕਾਂ ਜਾਂ ਉਸਤਾਦਾਂ ਕੋਲੋਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ; ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਸ਼ਭ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਮਾਰੂ ਇਕ ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਅਜੋਕੇ ਅਤੇ ਪੁਰਾਤਨ ਸੰਗੀਤਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਮਤਭੇਦ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਪੱਧਤੀ ਨੂੰ ਜੇਕਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਰੂ ਇਕ ਨਵਾਂ ਰਾਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੋ ਕਾਫ਼ੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ ਉਪ੍ਰੰਤ ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੀਰ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ।

ਆਰੋਹ--ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਸਾ ਗ, ਮ ਗ ਮ, ਧ ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ--ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਰੇ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ--ਸਾ ਮ ਗ, ਮ ਗ, ਧ ਮ ਗ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਮ ਧ ਨੀ, ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਰੇ ਗ, ਰੇ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ, ਰੇ ਗ, ਰੇ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
3. ਮ ਧ ਨੀ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਮ ਗ, ਧ ਮ ਗ ਰੇ, ਗ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਧ, ਨੀ ਧ ਮ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਮਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
4. ਮ ਗ, ਮ ਧ, ਨੀ ਮ ਧ ਨੀ ਗ ਮ ਧ ਨੀ, ਸਾਂ, ਧਮ ਗਮ ਧ ਨੀ, ਗਮ ਧ ਨੀ ਰੇ, ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਰੇ ਗ, ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਗ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਰੇ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ ਰੇਸਾਂ ਨੀ ਧ ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ ਨੀ ਧ, ਮ ਗ, ਧ ਮ ਗ ਮ ਗ ਰੇ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ, ਧ ਮ ਗ, ਮਗ, ਮ ਗ ਰੇਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1007)

ਤਜਿ ਆਪੁ ਬਿਨਸੀ ਤਾਪੁ ਰੇਣ ਸਾਧੂ ਬੀਉ ॥
 ਤਿਸਹਿ ਪਰਾਪਤਿ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਕਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਿਸੁ ਦੀਉ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਮਨ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੀਉ ॥
 ਆਨ ਸਾਦ ਬਿਸਾਰਿ ਹੋਛੇ ਅਮਰੁ ਜੁਗੁ ਜੁਗੁ ਜੀਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਨਾਮੁ ਇਕ ਰਸ ਰੰਗ ਨਾਮਾ ਨਾਮਿ ਲਾਰੀ ਲੀਉ ॥
 ਮੀਤੁ ਸਾਜਨੁ ਸਖਾ ਬੰਧੁ ਹਰਿ ਏਕੁ ਨਾਨਕ ਕੀਉ ॥੨॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰੇ	ਮ	ਨ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ਤੁ	ਸ	ਪੀ	ਉ	ਸ
	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ
	ਆ	ਨ	ਸ	ਸਾ	ਦ	ਸ	ਬਿ	ਸਾ	ਰਿ	ਸ	ਹੋ	ਸ	ਛੇ	ਸ
	ਨੀ	ਧ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਧ	ਸਾਂ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਮਧ	ਧਮ	ਗੁਰੇ
	ਅ	ਮ	ਰੁ	ਜੁ	ਗੁ	ਜੁ	ਗੁ	ਜੀ	ਸ	ਸ	ਉ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ
	ਤ	ਜਿ	ਸ	ਆ	ਸ	ਪੁ	ਸ	ਬਿ	ਨ	ਸੀ	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਪੁ
	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ
	ਰੇ	ਣ	ਸ	ਸਾ	ਸ	ਧੂ	ਸ	ਬੀ	ਸ	ਉ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧ
	ਤਿ	ਸਹਿ	ਪ	ਰਾ	ਪ	ਤਿ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਤੇ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਰੇ	ਗਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਮ	ਧ	ਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਨੀ
	ਕ	ਰਿ	ਕ੍ਰਿ	ਸ	ਪਾ	ਸ	ਜਿ	ਸੁ	ਸ	ਦੀ	ਸ	ਉ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0		4		0	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਕਬੀਰ ਜੀ (ਪੰਨਾ 1106)

ਰਾਮੁ ਸਿਮਰੁ ਪਛਤਾਹਿਗਾ ਮਨ ॥

ਪਾਪੀ ਜੀਅਰਾ ਲੋਭੁ ਕਰਤੁ ਹੈ ਆਜੁ ਕਾਲਿ ਉਠਿ ਜਾਹਿਗਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਲਾਲਚ ਲਾਗੇ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਆ ਮਾਇਆ ਭਰਮ ਭੁਲਾਹਿਗਾ ॥

ਧਨ ਜੋਬਨ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕੀਜੈ ਕਾਗਦ ਜਿਉ ਗਲਿ ਜਾਹਿਗਾ ॥੧॥

ਜਉ ਜਮੁ ਆਇ ਕੇਸ ਗਹਿ ਪਟਕੈ ਤਾ ਦਿਨ ਕਿਛੁ ਨ ਬਸਾਹਿਗਾ ॥

ਸਿਮਰਨੁ ਭਜਨੁ ਦਇਆ ਨਹੀ ਕੀਨੀ ਤਉ ਮੁਖਿ ਚੋਟਾ ਖਾਹਿਗਾ ॥੨॥

ਧਰਮ ਰਾਇ ਜਬ ਲੇਖਾ ਮਾਗੈ ਕਿਆ ਮੁਖੁ ਲੈ ਕੈ ਜਾਹਿਗਾ ॥

ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਸੰਤਹੁ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਤਰਿ ਜਾਹਿਗਾ ॥੩॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਗਮ	ਧਮ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਸ	ਮੁ	ਸਿ	ਮ	ਰੁ	ਪ	ਛੁ	ਤਾ	ਸ	ਹਿ	ਸ	ਗਾ	ਸ	ਮਸ	ਨਸ
	ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ
	ਪਾ	ਸ	ਪੀ	ਸ	ਜੀ	ਅ	ਰਾ	ਸ	ਲੋ	ਸ	ਭੁ	ਕ	ਰ	ਤੁ	ਹੈ	ਸ
	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਆ	ਸ	ਜੁ	ਕਾ	ਸ	ਲਿ	ਉ	ਠਿ	ਜਾ	ਸ	ਹਿ	ਸ	ਗਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਲਾ	ਸ	ਲ	ਚ	ਲਾ	ਸ	ਗੇ	ਸ	ਜ	ਨ	ਮੁ	ਗ	ਵਾ	ਸ	ਇਆ	ਸ
	ਨੀ	ਧ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਗਾਂ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਨੀਧੁ	ਸਾ
	ਮਾ	ਸ	ਇਆ	ਸ	ਭ	ਰ	ਮ	ਭੁ	ਲਾ	ਸ	ਹਿ	ਸ	ਗਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1000)

ਖੁਲਿਆ ਕਰਮੁ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭਈ ਠਾਕੁਰ ਕੀਰਤਨੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗਾਈ ॥
ਸ੍ਰਮੁ ਬਾਕਾ ਪਾਏ ਬਿਸ੍ਵਾ ਮਿਟਿ ਗਈ ਸਗਲੀ ਧਾਈ ॥੧॥
ਅਬ ਮੋਹਿ ਜੀਵਨ ਪਦਵੀ ਪਾਈ ॥
ਚੀਤਿ ਆਇਓ ਮਨਿ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ਸੰਤਨ ਕੀ ਸਰਣਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਮੋਹੁ ਨਿਵਾਰੇ ਨਿਵਾਰੇ ਸਗਲ ਬੈਰਾਈ ॥
ਸਦ ਹਜੂਰਿ ਹਾਜਰੁ ਹੈ ਨਾਜਰੁ ਕਤਹਿ ਨ ਭਇਓ ਦੂਰਾਈ ॥੨॥
ਸੁਖ ਸੀਤਲ ਸਰਧਾ ਸਭ ਪੂਰੀ ਹੋਏ ਸੰਤ ਸਹਾਈ ॥
ਪਾਵਨ ਪਤਿਤ ਕੀਏ ਖਿਨ ਭੀਤਰਿ ਮਹਿਮਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੩॥
ਨਿਰਭਉ ਭਏ ਸਗਲ ਭੈ ਖੋਏ ਗੋਬਿਦ ਚਰਣ ਓਟਾਈ ॥
ਨਾਨਕੁ ਜਸੁ ਗਾਵੈ ਠਾਕੁਰ ਕਾ ਰੈਣਿ ਦਿਨਸੁ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਅ	ਬ	ਮੋ	ਹਿ	ਜੀ	ਸ	ਵ	ਨ	ਪ	ਦ	ਵੀ	ਸ	ਪਾ	ਸ	ਈ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਚੀ	ਸ	ਤਿ	ਆ	ਇਓ	ਸ	ਮ	ਨਿ	ਪੁ	ਰ	ਖੁ	ਬਿ	ਧਾ	ਸ	ਤਾ	ਸ
	ਮ	ਗ	ਧ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਗਰੇ
	ਸੰ	ਸ	ਤ	ਨ	ਕੀ	ਸ	ਸ	ਰ	ਣਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਖੁ	ਲਿ	ਆ	ਸ	ਕ	ਰ	ਮੁ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ਸ	ਭ	ਈ	ਠਾ	ਸ	ਕੁ	ਰ
	ਨੀ	ਰੇਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਸਾਂ	ਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਗਰੇ
	ਕੀ	ਰ	ਤ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਗਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ ੧੧੦)

ਕਰਣੀ ਕਾਗਦੁ ਮਨੁ ਮਸਵਾਣੀ ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਦੁਇ ਲੇਖ ਪਏ॥
ਜਿਉ ਜਿਉ ਕਿਰਤੁ ਚਲਾਏ ਤਿਉ ਚਲੀਐ ਤਉ ਗੁਣ ਨਾਹੀ ਅੰਤੁ ਹਰੇ॥੧॥
ਚਿਤ ਚੇਤਸਿ ਕੀ ਨਹੀ ਬਾਵਰਿਆ॥ ਹਰਿ ਬਿਸਰਤ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਲਿਆ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਜਾਲੀ ਰੈਨਿ ਜਾਲੁ ਦਿਨੁ ਹੂਆ ਜੇਤੀ ਘੜੀ ਫਾਹੀ ਤੇਤੀ॥
ਰਸਿ ਰਸਿ ਚੋਗਾਂ ਚੁਗਹਿ ਨਿਤ ਫਾਸਹਿ ਛੂਟਸਿ ਮੂੜੇ ਕਵਨ ਗੁਣੀ॥੨॥
ਕਾਇਆ ਆਰਣੁ ਮਨੁ ਵਿਚਿ ਲੋਹਾ ਪੰਚ ਅਗਨਿ ਤਿਭੁ ਲਾਗਿ ਰਹੀ॥
ਕੋਇਲੇ ਪਾਪ ਪੜੇ ਤਿਸੁ ਉਪਰਿ ਮਨੁ ਜਲਿਆ ਸੰਨ੍ਹੀ ਚਿੰਤ ਭਈ॥੩॥
ਭਇਆ ਮਨੂਰੁ ਕੰਚਨੁ ਫਿਰਿ ਹੋਵੈ ਜੇ ਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤਿਨੇਹਾ॥
ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਓਹੁ ਦੇਵੈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਤ੍ਰਿਸਟਸਿ ਦੇਹਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਧ	ਮ	ਧਨੀ	ਧਮ	ਗੁਰੇ	ਨੀਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਚਿ	ਤ	ਚੇ	ਸ	ਤ	ਸਿ	ਕੀ	ਸ	ਨ	ਹੀ	ਬਾ	ਸ	ਵ	ਰਿ	ਆ	ਸ
	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਗਮ	ਧਮ	ਧਨੀ	ਸਾਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਹ	ਰਿ	ਬਿ	ਸ	ਰ	ਤ	ਤੇ	ਸ	ਰੇ	ਸ	ਗੁ	ਣ	ਗ	ਲਿ	ਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕ	ਰ	ਣੀ	ਸ	ਕਾ	ਸ	ਗ	ਦੁ	ਮ	ਨੁ	ਮ	ਸ	ਵਾ	ਸ	ਣੀ	ਸ
	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਗੁਰੇ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗੁਰੇ	ਨੀਸਾ
	ਬੁ	ਸ	ਰਾ	ਭ	ਲਾ	ਸ	ਦੁ	ਇ	ਲੇ	ਸ	ਖ	ਪ	ਏ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨੀਸਾ	ਨੀਰੇ	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਧਨੀ	ਧਸਾ	ਧਨੀ	ਨੀਨੀ	ਮੇਧ	ਮੇਨੀ	ਮੇਧ	ਧਧ	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਨੀਰੇ	ਰੇਰੇ
	ਨੀਗ	ਗਗ	ਨੀਮ	ਮੇਮ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਧਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਮੇਮ	ਨੀਰੇ	ਮੇਗ	ਮੇਗ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਸਰੇ	ਮੇਗ	ਧਮ	ਨੀਧ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀਧ	ਮੇਧ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ
	ਧਮ	ਮਗ	ਮੇਮ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਮ	ਮੇਧ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਧਨੀ	ਸਾਧ	ਨੀਸਾ
3	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਰੇਗ	ਗਮ	ਮੇਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਰੇਸਾਂ
	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮੇਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਧਮ	ਨੀਧ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਮੇਗ	ਧਮ	ਧਨੀ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮਾਰੂ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ (2)

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਨਾਲੋਂ ਧੈਵਤ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਚੌਥਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਮ ਗ ਮ, ਪ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਧ ਪ ਮ ਪ, ਮ ਰੇ ਗ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਮ ਗ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਰੇ ਗ, ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਮ ਗ, ਮ ਰੇ ਗ, ਰੇ — ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਸਾ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ, ਮ ਪ ਗ ਮ, ਰੇਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਮ ਗ ਮ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਮ ਪ ਧ, ਪ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਗਾਂ ਰੇਂ, ਮਾਂ ਰੇਂ ਮਾਂ ਰੇਂ ਗਾਂ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ, ਧ ਮ ਪ ਧ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਪ ਮ ਧ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1087)

ਭੂਲੀ ਭੂਲੀ ਮੈ ਫਿਰੀ ਪਾਧਰੁ ਕਹੈ ਨ ਕੋਇ॥
ਪੂਛਹੁ ਜਾਇ ਸਿਆਣਿਆ ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ ਮੇਰਾ ਕੋਇ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਾਚਾ ਮਨਿ ਵਸੈ ਸਾਜਨੁ ਉਤ ਹੀ ਠਾਇ॥
ਨਾਨਕ ਮਨੁ ਤ੍ਰਿਪਤਾਸੀਐ ਸਿਫਤੀ ਸਾਚੈ ਨਾਇ॥੧॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਜੈ ਗੋਪਾਲ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪੁਨੀ	ਧਪ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗ
ਸ਼ਬਦ	ਭੂ	ਲੀ	ਭੂ	ਯ	ਲੀ	ਮੈਯ	ਫਿਯ	ਯਯ	ਰੀਯ	ਯਯ	ਯਯ
	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਪਾ	ਯਯ	ਧ	ਯ	ਰੁ	ਕਹੈ	ਨਯ	ਯਯ	ਕੋਯ	ਯਯ	ਇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			3			4		

ਅੰਤਰਾ

	ਪਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਪੂਯ	ਛਹੁ	ਜਾ	ਯ	ਇ	ਸਿਆ	ਯ	ਣਿਯ	ਆ	ਯ	ਯ
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਰੇ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾ
	ਦੁ	ਖੁ	ਕਾ	ਯ	ਟੈਯ	ਮੈਯ	ਯਯ	ਰਾਯ	ਕੋਯ	ਯਯ	ਇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			3			4		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 994)

ਮਾਰੂ ਤੇ ਸੀਤਲੁ ਕਰੇ ਮਨੂਰਹੁ ਕੰਚਨੁ ਹੋਇ ॥
 ਸੋ ਸਾਚਾ ਸਾਲਾਹੀਐ ਤਿਸੁ ਜੇਵਡੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਇ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਮਨ ਅਨਦਿਨੁ ਧਿਆਇ ਹਰਿ ਨਾਉ ॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਬਚਨਿ ਅਰਾਧਿ ਤੂ ਅਨਦਿਨੁ ਗੁਣ ਗਾਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਏਕੋ ਜਾਣੀਐ ਜਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਦੇਇ ਬੁਝਾਇ ॥
 ਸੋ ਸਤਿਗੁਰੁ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਦੂ ਏਹੁ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥੨॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਲਗੇ ਕਿਆ ਕਰਨਿ ਅਗੈ ਜਾਇ ॥
 ਜਮ ਪੁਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਬਹੁਤੀ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ॥੩॥
 ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ਹੈ ਨਾ ਤਿਸੁ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ ॥
 ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਰਣਾਈ ਭਜਿ ਪਉ ਆਪੇ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਗਮ	ਪਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮਾ	ਰੂ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ਸੀ	ਤ	ਲੁ	ਕ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਧਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਮ	ਨੂ	ੜ	ਰ	ਹੁ	ਕੰ	ਚ	ਨੁ	ਹੋੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ਸੋ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਚਾ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਹੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਤਿ	ਸੁ	ਜੇ	ਵਡੁ	ਅ	ਵ	ਰੁ	ਨ	ਕੋੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਨੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਗਗ	ਗਗ	ਗਗ	ਸਾਗ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਪਪ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ
	ਪਧ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਧਪ	ਧਮ	ਪਮ	ਰੇਗ	ਮਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮਾਰੂ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ (3)

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ੜਜ ਸੁਰ ਵਾਦੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਅਪਨਿਆਸ ਸੁਰ ਹਨ। ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਦੀ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀ ਇਸ ਵਿਚ ਚੰਗੀ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਅੰਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਆਸ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਭ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦਾ ਬਹੁਤਵ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ 'ਤੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅੰਦੋਲਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਨੀ ਰੇ ਗ ਜਾਂ ਰੇ ਮ ਗ,” ਮਾਰੂ ਦੀ ਮੁਖ ਤਾਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਨੀ—ਰੇ—ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਰੇ—ਰੇ, ਨੀ, —ਨੀ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਨੀ—ਰੇ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਰੇ—ਰੇ ਨੀ—ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮ ਧ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ—ਰੇ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਰੇ—ਰੇ ਸਾ।
4. ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਨੀ ਰੇਗ ਮ ਧ, ਮ ਗ ਮਧ, ਮਗ ਰੇਸਾ, ਰੇ—ਰੇ ਨੀ—ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
5. ਨੀ ਰੇਗ ਮ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਰੇ, —ਨੀ—ਨੀ ਸਾਂ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਰੇ—ਰੇ ਨੀ—ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਮਧ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ—ਰੇ, ਨੀ—ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫, ਅੰਜੁਲੀਆ (ਪੰਨਾ 1019)

ਜਿਸੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬਹੁਤੁ ਤਿਸੈ ਗ੍ਰਿਹਿ ਚਿੰਤਾ ॥ ਜਿਸੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਬੋਰੀ ਸੁ ਫਿਰੈ ਭ੍ਰਮੰਤਾ ॥
 ਦੁਹੁ ਬਿਵਸਥਾ ਤੇ ਜੋ ਮੁਕਤਾ ਸੋਈ ਸੁਹੇਲਾ ਭਾਲੀਐ ॥੧॥
 ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਜ ਮਹਿ ਨਰਕੁ ਉਦਾਸ ਕਰੋਧਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਬੇਦ ਪਾਠ ਸਭਿ ਸੋਧਾ ॥
 ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਜੋ ਰਹੈ ਅਲਿਪਤਾ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਪੂਰਨ ਘਾਲੀਐ ॥੨॥
 ਜਾਗਤ ਸੂਤਾ ਭਰਮਿ ਵਿਗੂਤਾ ॥ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਮੁਕਤਿ ਨ ਹੋਈਐ ਮੀਤਾ ॥
 ਸਾਧਸੰਗਿ ਤੁਟਹਿ ਹਉ ਬੰਧਨ ਏਕੋ ਏਕੁ ਨਿਹਾਲੀਐ ॥੩॥
 ਕਰਮ ਕਰੈ ਤ ਬੰਧਾ ਨਹ ਕਰੈ ਤ ਨਿੰਦਾ ॥ ਮੋਹ ਮਗਨ ਮਨੁ ਵਿਆਪਿਆ ਚਿੰਦਾ ॥
 ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਸਮ ਜਾਣੈ ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਾਮੁ ਹਿਆਲੀਐ ॥੪॥
 ਸੰਸਾਰੈ ਮਹਿ ਸਹਸਾ ਬਿਆਪੈ ॥ ਅਕਥ ਕਥਾ ਅਗੋਚਰ ਨਹੀ ਜਾਪੈ ॥
 ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਸੋਈ ਬੁਝੈ ਓਹੁ ਬਾਲਕ ਵਾਗੀ ਪਾਲੀਐ ॥੫॥
 ਛੋਡਿ ਬਹੈ ਤਉ ਛੂਟੈ ਨਾਹੀ ॥ ਜਉ ਸੰਚੈ ਤਉ ਭਉ ਮਨ ਮਾਹੀ ॥
 ਇਸ ਹੀ ਮਹਿ ਜਿਸ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖੈ ਤਿਸੁ ਸਾਧੂ ਚਉਰੁ ਢਾਲੀਐ ॥੬॥
 ਜੋ ਸੂਰਾ ਤਿਸ ਹੀ ਹੋਇ ਮਰਣਾ ॥ ਜੋ ਭਾਗੈ ਤਿਸੁ ਜੋਨੀ ਫਿਰਣਾ ॥
 ਜੋ ਵਰਤਾਏ ਸੋਈ ਭਲ ਮਾਨੈ ਬੁਝਿ ਹੁਕਮੈ ਦੁਰਮਤਿ ਜਾਲੀਐ ॥੭॥
 ਜਿਤੁ ਜਿਤੁ ਲਾਵਹਿ ਤਿਤੁ ਤਿਤੁ ਲਗਨਾ ॥ ਕਰਿ ਕਰਿ ਵੇਖੈ ਅਪਣੇ ਜਚਨਾ ॥
 ਨਾਨਕ ਕੇ ਪੂਰਨ ਸੁਖਦਾਤੇ ਤੂ ਦੇਹਿ ਤ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲੀਐ ॥੮॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਧਨੀ	ਧਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਧਮ	ਨੀਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਮ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਜਿਸ	ਸੁਸ	ਗ੍ਰਿਹਿ	ਬ	ਹੁ	ਤੁ	ਤਿਸ	ਸੈਸ	ਗ੍ਰਿਹਿ	ਚਿੰ	ਸ	ਤਾ
	ਰੇਨੀ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਗਧ	ਮ	ਗ	ਰੇਨੀ	ਗਰੇ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਜਿਸ	ਸੁਸ	ਗ੍ਰਿਹਿ	ਬੋਸ	ਸ	ਰੀ	ਸੁਸ	ਫਿਰੈ	ਭ੍ਰ	ਮੰਸ	ਤਾ	ਸ
	ਧਮ	ਧਮ	ਧ	ਧਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਮਧ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਦੁਸ	ਹੁਸ	ਬਿ	ਵਸ	ਥਾ	ਸ	ਤੇਸ	ਜੋ	ਸ	ਮੁਕ	ਤਾ	ਸ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਮ	ਧਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਮਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਸੋ	ਈ	ਸੁਸ	ਹੇ	ਸ	ਲਾਸ	ਭਾਸ	ਸਸ	ਲੀ	ਐਸ	ਸਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਧਮ	ਧ	ਧ	ਮਗ	ਗ	ਗ	ਧਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਗ੍ਰਿਹ	ਰਾ	ਜ	ਮਹਿ	ਨਰ	ਕੁ	ਉਂ	ਦਾ	ਸਕ	ਰੋ	ਸ	ਧਾ
	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਰੋ	ਰੋ	ਰੋ	ਗਰੋ	ਮਗ	ਗ	ਰੋਗ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਬਹੁ	ਬਿ	ਧਿ	ਬੇ	ਸ	ਦ	ਪਾਠ	ਸ	ਭਿ	ਸੋ	ਸ	ਧਾ
	ਮਗ	ਧਮ	ਨੀਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਨੀਰੇ	ਗਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ
	ਦੇ	ਹੀ	ਮਹਿ	ਜੋ	ਸ	ਸ	ਰ	ਹੈ	ਅ	ਲਿਪ	ਤਾ	ਸ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਮ	ਧਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਮਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਤਿਸੁ	ਜਨ	ਕੀ	ਪੂ	ਰ	ਨ	ਘਾ	ਸ	ਲੀ	ਐ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 994)

ਪਿਛਲੇ ਗੁਨਹ ਬਖਸਾਇ ਜੀਉ ਅਬ ਤੂ ਮਾਰਗਿ ਪਾਇ॥
ਹਰਿ ਕੀ ਚਰਣੀ ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਵਿਚਹੁ ਆਪੁ ਗਵਾਇ॥੧॥
ਮੇਰੇ ਮਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਹਰਿ ਧਿਆਇ॥
ਸਦਾ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਲਾਗਿ ਰਹਾ ਇਕ ਮਨਿ ਏਕੈ ਭਾਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਨਾ ਮੈ ਜਾਤਿ ਨ ਪਤਿ ਹੈ ਨਾ ਮੈ ਬੇਹੁ ਨ ਥਾਉ॥
ਸਬਦਿ ਭੇਦਿ ਭ੍ਰਮੁ ਕਟਿਆ ਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦੀਆ ਸਮਝਾਇ॥੨॥
ਇਹੁ ਮਨੁ ਲਾਲਚ ਕਰਦਾ ਫਿਰੈ ਲਾਲਚਿ ਲਾਗਾ ਜਾਇ॥
ਧੰਧੈ ਕੂੜਿ ਵਿਆਪਿਆ ਜਮ ਪੁਰਿ ਚੋਟਾ ਖਾਇ॥੩॥
ਨਾਨਕ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਆਪੇ ਆਪਿ ਹੈ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ॥
ਭਗਤਿ ਖਜਾਨਾ ਬਖਸਿਓਨੁ ਗੁਰਮੁਖਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਭਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰੇ	ਮ	ਨ	ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਹ	ਰਿ	ਧਿਆ	ੜ	ਇ	ੜ
	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	—	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ
	ਸ	ਦਾ	ਹ	ਰਿ	ਚ	ਰ	ਣੀ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ਗਿ	ਰ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਗ	ਰੇਸਾ
	ਇ	ਕ	ਮ	ਨਿ	ਏ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ਭਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	—
ਪਿ	ਛ	ਲੇ	ੜ	ਗੁ	ਨਹ	ਬ	ਖ	ਸਾ	ੜ	ਇ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ੜ
ਨੀ	ਰੇ	ਗੰ	ਰੇ	ਮੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਨੀ	ਰੇ	ਗੰ	ਰੇ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	—
ਅ	ਬ	ਤੂ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਰ	ਗਿ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਇ	ੜ
ਮ	ਧ	ਮ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ੜ	ਚ	ਰ	ਣੀ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ਗਿ	ਰ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਗ	ਰੇਸਾ
ਵਿ	ੜ	ਚ	ਹੁ	ਆ	ੜ	ਪੁ	ਗ	ਵਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0			3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੩, ਮਾਰੂ ਕੀ ਵਾਰ (ਪੰਨਾ 1089)

ਮਾਰੂ ਮਾਰਣ ਜੋ ਗਏ ਮਾਰਿ ਨ ਸਕਹਿ ਗਵਾਰ॥
ਨਾਨਕ ਜੇ ਇਹੁ ਮਾਰੀਐ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਵੀਚਾਰਿ॥
ਏਹੁ ਮਨੁ ਮਾਰਿਆ ਨਾ ਮਰੈ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਇ॥
ਨਾਨਕ ਮਨ ਹੀ ਕਉ ਮਨੁ ਮਾਰਸੀ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਸੋਇ॥੨॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇਨੀ	ਰੇਨੀ	ਗ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਮਾਝ	ਰੂਝ	ਮਾ	ਰ	ਣ	ਜੋਝ	ਝਝ	ਗ	ਝ	ਏ
	ਰੇ	ਰੇ	ਮਗ	ਧਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਮਾ	ਰਿ	ਨਝ	ਸਝ	ਕਹਿ	ਗ	ਝ	ਵਾਝ	ਝਝ	ਰ
	ਧਮ	ਧਮ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾਝ	ਨਕ	ਜੇ	ਇ	ਹੁ	ਮਾ	ਰੀ	ਐਝ	ਝਝ	ਝ
	ਨੀਰੇਂ	ਗਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਮਧ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਗੁਝ	ਰਝ	ਸਝ	ਬਝ	ਦੀ	ਵੀਝ	ਝਝ	ਚਾਝ	ਝਝ	ਰਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			x		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 989)

ਪਿਛਹੁ ਰਾਤੀ ਸਦੜਾ ਨਾਮੁ ਖਸਮ ਕਾ ਲੇਹਿ ॥
 ਖੇਮੇ ਛਤ੍ਰੁ ਸਰਾਇਚੇ ਦਿਸਨਿ ਰਥ ਪੀੜੇ ॥
 ਜਿਨੀ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨ ਕਉ ਸਦਿ ਮਿਲੇ ॥੧॥
 ਬਾਬਾ ਮੈ ਕਰਮਹੀਣ ਕੂੜਿਆਰ ॥
 ਨਾਮੁ ਨ ਪਾਇਆ ਤੇਰਾ ਅੰਧਾ ਭਰਮਿ ਭੂਲਾ ਮਨੁ ਮੇਰਾ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਸਾਦ ਕੀਤੇ ਦੁਖ ਪਰਛੜੇ ਪੂਰਬਿ ਲਿਖੇ ਮਾਇ ॥
 ਸੁਖ ਥੋੜੇ ਦੁਖ ਅਗਲੇ ਦੂਖੇ ਦੂਖਿ ਵਿਹਾਇ ॥੨॥
 ਵਿਛੜਿਆ ਕਾ ਕਿਆ ਵੀਛੜੈ ਮਿਲਿਆ ਕਾ ਕਿਆ ਮੇਲੁ ॥
 ਸਾਹਿਬੁ ਸੋ ਸਾਲਾਹੀਐ ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਦੇਖਿਆ ਖੇਲੁ ॥੩॥
 ਸੰਜੋਗੀ ਮੇਲਾਵੜਾ ਇਨਿ ਤਨਿ ਕੀਤੇ ਭੋਗ ॥
 ਵਿਜੋਗੀ ਮਿਲਿ ਵਿਛੜੇ ਨਾਨਕ ਭੀ ਸੰਜੋਗ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਬਾ	ਬਾ	ਮੈ	ੜ	ਕ	ਰ	ਮ	ਹੀ	ੜ	ਣ	ਕੂ	ੜਿ	ਆ	ੜ	ਰ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਮ	ਥ	ਨੀ	ਸਾ
	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਨ	ਪਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਗਮ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਅੰ	ੜ	ਧਾ	ੜ	ਭ	ਰ	ਮਿ	ਭੂ	ਲਾ	ੜ	ਮ	ਨੁ	ਮੇੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਪਿ	ੜ	ਛ	ਹੁ	ਰਾ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ਸ	ੜ	ਦ	ੜ	ੜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਧਮ	ਮਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਖ	ਸ	ਮ	ਕਾ	ੜ	ਲੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਿੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨੀਰੇ	ਗਮ	ਧਧ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ	ਨੀਰੇ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧ	ਮੰਗ	ਮਧ	ਮੰਗ
	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਮੰਗ	ਮਧ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ
2	ਨੀਰੇ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਮੰਗ	ਮੰਗ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ
3	ਨੀਰੇ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਰੇਰੇ	ਮੰਗ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧ	ਮੰਗ	ਮਧ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਮੰਗ	ਮਧ
	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਰੇ	ਨੀਸਾ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਮੰਗ	ਮਧ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਮੰਗ	ਮਧ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1425)

ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਅਰਾਧੀਐ ਨਾਮਿ ਰੰਗਿ ਬੈਰਾਗੁ ॥
ਜੀਤੇ ਪੰਚ ਬੈਰਾਈਆ ਨਾਨਕ ਸਫਲ ਮਾਰੂ ਇਹੁ ਰਾਗੁ ॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੀਂ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਧਧ	ਮਧ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਨਾ	਽	ਨ	ਕ	ਸ	ਫ	ਲ	ਮਾ	ਰੂ਽	਽਽	ਇ	ਹੁ	ਰਾ	਽	ਗੁ	਽
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਮਗ	ਮਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਮਧ	ਮਗ ਰੇਸਾ
	ਜੀ	਽	ਤੇ	਽	ਪੰ	਽	ਚ	ਬੈ	ਰਾ਽	਽਽	਽਽	ਈ਽	ਆ਽	਽਽	਽਽	਽਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	--
	ਗੁ	ਰ	ਕੈ	਽	ਸ	ਬ	ਦਿ	ਅ	ਰਾ	਽	਽	ਧੀ	ਐ	਽	਽	਽
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਨਾ	਽	ਮਿ	ਰੇ	਽	ਗਿ	ਬੈ	਽	ਰਾ਽	਽਽	਽਽	਽਽	਽਽	਽਽	ਗੁ਽	਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮਾਰੂ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ (4)

ਇਹ ਮਾਰਵਾ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ ਖੜਜ-ਪੰਚਮ ਜਾਂ ਖੜਜ-ਮੱਧਮ ਸੰਵਾਦ ਹੋਣਾ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਪਰ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਨੂੰ ਵਾਦੀ ਮੰਨਣ ਨਾਲ ਇਸ ਨਿਯਮ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ ਜਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਰੇ ਰੇ, ਗ, ਮ, ਧ ਮ, ਗ ਮ, ਗ ਰੇ—ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ ਰੇ—, ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਸਾ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ ਨੀ ਧ, ਸਾ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਨੀ ਰੇ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਨੀ ਰੇ, ਗ, ਰੇ ਗ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਧ ਮ, ਗ ਮ ਗ ਰੇ, ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਗ, ਰੇ ਸਾ।
4. ਸਾ ਗ ਮ ਧ, ਗ ਮ ਗ, ਨੀ ਧ ਨੀ, ਰੇ ਮ ਗ, ਧ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ, ਮ ਧ, ਨੀ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਮ ਗ, ਗ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ।
5. ਧ, ਧ, ਗ ਮ ਧ, ਮ ਧ ਨੀ, ਗ ਮ ਗ, ਨੀ ਧ ਸਾਂ ਨੀ ਰੇਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ, ਮ ਧ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਗ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਧਾ, ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇਗ ਮ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ, ਗ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਮ ਗ, ਧ ਮ, ਨੀ ਧ ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ, ਮਗ, ਗ ਮ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 996)

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨੁ ਲੈ ਗੁਰਮਤਿ ਹਰਿ ਪਤਿ ਪਾਇ ॥
ਹਲਤਿ ਪਲਤਿ ਨਾਲਿ ਚਲਦਾ ਹਰਿ ਅੰਤੇ ਲਏ ਛਡਾਇ ॥
ਜਿਥੈ ਅਵਘਟ ਗਲੀਆ ਭੀੜੀਆ ਤਿਥੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮੁਕਤਿ ਕਰਾਇ ॥੧॥
ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰਾ ਮੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇ ॥
ਮੇਰਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਬੰਧਪੋ ਮੈ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਮਾਇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਮੈ ਹਰਿ ਬਿਰਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ ਕੋਈ ਆਣਿ ਮਿਲਾਵੈ ਮਾਇ ॥
ਤਿਸੁ ਆਗੈ ਮੈ ਜੋਦੜੀ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਦੇਇ ਮਿਲਾਇ ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੁਰਖੁ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰਭੁ ਹਰਿ ਮੇਲੇ ਢਿਲ ਨ ਪਾਇ ॥੨॥
ਜਿਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਸੇ ਭਾਗਹੀਣ ਮਰਿ ਜਾਇ ॥
ਓਇ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨਿ ਭਵਾਈਅਹਿ ਮਰਿ ਜੰਮਹਿ ਆਵੈ ਜਾਇ ॥
ਓਇ ਜਮ ਦਰਿ ਬਧੇ ਮਾਰੀਅਹਿ ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਮਿਲੈ ਸਜਾਇ ॥੩॥
ਤੂ ਪ੍ਰਭੁ ਹਮ ਸਰਣਾਗਤੀ ਮੋ ਕਉ ਮੇਲਿ ਲੈਹੁ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥
ਹਰਿ ਧਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਗਜੀਵਨਾ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਰਣਾਇ ॥
ਹਰਿ ਜੀਉ ਆਪਿ ਦਇਆਲੁ ਹੋਇ ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮੇਲਾਇ ॥੪॥

ਰਾਰਾ ਮਾਰੂ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ਹਰਿ	ਹਰਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਨਿ	ਧਾੜ	ਨੁੜ	ਲੈ	ੜੜ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮਧ	ਮ	ਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਗੁਰ	ਮਤਿ	ਹ	ਰਿ	ਪਤਿ	ਪਾ	ੜ	ਇੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਗਧ	ਮ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਹਲ	ਤਿ	ਪੜ	ਲ	ਤਿ	ਨਾ	ਲਿ	ਚੜ	ਲੜ	ਦਾੜ
	ਗ	ਗਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਧਨੀ	ਸਾਨੀ	ਮਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਹ	ਰਿੜ	ਅੰ	ੜ	ਤੇ	ਲੜ	ਏੜ	ਛੜ	ਡਾੜ	ਇੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 998)

ਡਰਪੈ ਧਰਤਿ ਅਕਾਸੁ ਨਖੜ੍ਹਾ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਅਮਰੁ ਕਰਾਰਾ ॥
 ਪਉਣੁ ਪਾਣੀ ਬੈਸੰਤਰੁ ਡਰਪੈ ਡਰਪੈ ਇੰਦੁ ਬਿਚਾਰਾ ॥੧॥
 ਏਕਾ ਨਿਰਭਉ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ॥
 ਸੋ ਸੁਖੀਆ ਸੋ ਸਦਾ ਸੁਹੇਲਾ ਜੋ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਗਾਇ ਗੁਨੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਦੇਹਧਾਰ ਅਰੁ ਦੇਵਾ ਡਰਪਹਿ ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਡਰਿ ਮੁਇਆ ॥
 ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮਰਿ ਮਰਿ ਜਨਮੇ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਜੋਇਆ ॥੨॥
 ਰਾਜਸੁ ਸਾਤਕੁ ਤਾਮਸੁ ਡਰਪਹਿ ਕੇਤੇ ਰੂਪ ਉਪਾਇਆ ॥
 ਛਲ ਬਪੁਰੀ ਇਹ ਕਉਲਾ ਡਰਪੈ ਅਤਿ ਡਰਪੈ ਧਰਮ ਰਾਇਆ ॥੩॥
 ਸਗਲ ਸਮਗ੍ਰੀ ਡਰਹਿ ਬਿਆਪੀ ਬਿਨੁ ਡਰ ਕਰਣੈਹਾਰਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਭਗਤਨ ਕਾ ਸੰਗੀ ਭਗਤ ਸੋਹਹਿ ਦਰਬਾਰਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਧ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਏ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਨਿ	ਰ	ਭ	ਉ	ਬਾ	ੜ	ਤ	ਸੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਸੋ	ੜ	ਸੁ	ਖੀ	ਆ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਸੁ	ਰੇ	ੜ	ਲਾ	ੜ
	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧ	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ
	ਜੋ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਮਿ	ੜ	ਲਿ	ੜ	ਗਾ	ੜ	ਇ	ਗੁ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ	ਮਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਡ	ਰ	ਪੈ	ਧ	ਰ	ਤਿ	ਅ	ਕਾ	ੜੜ	ਸੁ	ਨ	ਖੁ	ਤ੍ਰਾ	ੜ	ੜ	
	—	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਮ	ਗਰੇ
	ੜ	ਸਿਰ	ਉ	ਪਰਿ	ਅ	ਮ	ਰੁ	ਕ	ਰਾ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰਾ	ੜੜ
	0					3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਗ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾਮ	ਮਮ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾਧ	ਧਧ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਗਗ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਰੇਰੇ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਗਮ	ਮਮ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਧਧ	ਨੀਧ	ਮਧ
	ਧਨੀ	ਨੀਨੀ	ਮਧ	ਧਧ	ਗਮ	ਮਮ	ਰੇਗ	ਗਗ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂਸਾਂ	ਧਨੀ	ਮਨੀ	ਮਧ	ਧਧ	ਗਮ	ਮਮ
	ਕ੍ਰੇਗ	ਗਗ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀਧ	ਮਧ	ਧਮ	ਗਮ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀਧ	ਮਧ
	ਧਮ	ਗਮ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀਧ	ਮਧ	ਧਮ	ਗਮ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
3	ਸਾਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾ	ਗਗ	ਗਗ	ਧਮ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧਮ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਕੀ ਵਾਰ, ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 1086)

ਵਿਣੁ ਗਾਹਕ ਗੁਣੁ ਵੇਚੀਐ ਤਉ ਗੁਣੁ ਸਹਘੋ ਜਾਇ॥
ਗੁਣੁ ਕਾ ਗਾਹਕੁ ਜੇ ਮਿਲੈ ਤਉ ਗੁਣੁ ਲਾਖ ਵਿਕਾਇ॥
ਗੁਣੁ ਤੇ ਗੁਣੁ ਮਿਲਿ ਪਾਈਐ ਜੇ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇ॥
ਮੁੱਲਿ ਅਮੁੱਲੁ ਨ ਪਾਈਐ ਵਣਜਿ ਨ ਲੀਜੈ ਹਾਟਿ॥
ਨਾਨਕ ਪੂਰਾ ਤੋਲੁ ਹੈ ਕਬਹੂ ਨ ਹੋਵੈ ਘਾਟਿ॥੧॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾਧ	ਧ	ਧਮ	ਮਧ	ਧ	ਧਗ	ਗ	ਮਧ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਵਿ	ਣੁ	ਗਾ	ਹਕ	ਗੁ	ਣੁ	ਵੇ	ਸ	ਚੀ	ਐ	ਸ	ਸ
	ਸਾਧ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਗ	ਗ	ਮਧ	ਧਨੀ	ਮਧ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਰੇ	ਸਾ
	ਤਉ	ਗੁ	ਣੁ	ਸ	ਹ	ਘੋ	ਜਾ	ਸ	ਸ	ਇ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਗ	ਧਮ	ਮਧ	ਧ	ਧਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਸਾ
	ਗੁ	ਣ	ਕਾ	ਗਾ	ਹ	ਕੁ	ਜੇ	ਸ	ਮਿ	ਲੈ	ਸ	ਸ
	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾ	ਨੀ	ਮਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਤਉ	ਗੁ	ਣ	ਲਾ	ਖ	ਵਿ	ਕਾ	ਸ	ਸ	ਇ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 997-98)

ਹਰਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰਾ॥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਰਾਮੁ ਕਰੇ ਨਿਸਤਾਰਾ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਸੋ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਜੀਉ॥੧॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੇ ਬਨਵਾਲੀ॥ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਸਦਾ ਸਦਾ ਸਮਾਲੀ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮੇਰੇ ਜੀਅੜੇ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਛਡਾਵੈ ਜੀਉ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਸੁਖ ਸਾਗਰੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਹਰਿ ਨਾਉ॥ ਮੰਗਤ ਜਨੁ ਜਾਚੈ ਹਰਿ ਦੇਹੁ ਪਸਾਉ॥
ਹਰਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਸਦਾ ਹਰਿ ਸਤਿ ਹਰਿ ਸਤਿ ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ਜੀਉ॥੨॥
ਨਵੇ ਛਿਦ੍ਰ ਸ੍ਵਹਿ ਅਪਵਿਤ੍ਰਾ॥ ਬੋਲਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਪਵਿਤ੍ਰੁ ਸਭਿ ਕਿਤਾ॥
ਜੇ ਹਰਿ ਸੁਪ੍ਰਸੰਨੁ ਹੋਵੈ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਸਿਮਰਤ ਮਲੁ ਲਹਿ ਜਾਵੈ ਜੀਉ॥੩॥
ਮਾਇਆ ਮੋਹੁ ਬਿਖਮੁ ਹੈ ਭਾਰੀ॥ ਕਿਉ ਤਰੀਐ ਦੁਤਰੁ ਸੰਸਾਰੀ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਬੋਹਿਥੁ
ਦੇਇ ਪ੍ਰਭੁ ਸਾਚਾ ਜਪਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪਾਰਿ ਲੰਘਾਵੈ ਜੀਉ॥੪॥
ਤੂ ਸਰਬਤ੍ਰ ਤੇਰਾ ਸਭੁ ਕੋਈ॥ ਜੋ ਤੂ ਕਰਹਿ ਸੋਈ ਪ੍ਰਭੁ ਹੋਈ॥
ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਬੇਚਾਰਾ ਹਰਿ ਭਾਵੈ ਹਰਿ ਥਾਇ ਪਾਵੈ ਜੀਉ॥੫॥

ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਧ	ਮ	ਗ	ਗ	ਸਾਗ	ਗਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਭੜ	ਗ	ਤਿ	ੜ	ਭੜ	ਰੇੜ	ਭੰ	ੜ	ਡਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾਸਾ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧਮ	ਧ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਗੁ	ਰੜ	ਮੁੜ	ਖਿ	ਰਾ	ੜ	ਮੁੜ	ਕ	ਰੇ	ੜੜ	ਨਿ	ਸ	ਤਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੁੱ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧ
	ਜਿਸ	ਨੋ	ਕ੍ਰਿ	ੜ	ਪਾ	ਕ	ਰੇ	ੜ	ਮੇ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਮ	—	ਰੁ	ਸਾ	
	ਸੋ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਕੇ	ੜ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ੜ	
	x				x				x				x				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਰੂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ (2)

ਸਲੋਕੁ ਮ: ੧ ॥

ਮਾਰੂ ਮੀਹਿ ਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਅਗੀ ਲਹੈ ਨ ਭੁਖ ॥

ਰਾਜਾ ਰਾਜਿ ਨ ਤ੍ਰਿਪਤਿਆ ਸਾਇਰ ਭਰੇ ਕਿਸੁਕ ॥

ਨਾਨਕ ਸਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਕੇਤੀ ਪੁਛਾ ਪੁਛ ॥

(ਪੰਨਾ 148)

ਜਿਵੇਂ ਮਾਰੂਥਲ ਮੋਹਲੇ ਧਾਰ ਬਾਰਸ਼ ਪੈਣ ਨਾਲ ਵੀ ਰੱਜਦਾ ਨਹੀਂ, ਜੇਕਰ ਅਗਨੀ ਸਾਰੀ ਬਨਸਪਤੀ ਵੀ ਛਕ ਲਵੇ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨਿਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਰਾਜ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦਾ ਰਾਜ ਲੈ ਕੇ ਚੱਕਰਵਤੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵੀ ਬਣ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਗਾਇਕ ਲੋਕ ਵੀ ਰਾਗ ਅਲਾਪ-ਅਲਾਪ ਕੇ, ਗਾ-ਗਾ ਕੇ ਵੀ ਤ੍ਰਿਪਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਗੀਤ-ਕਲਾ ਇਤਨੀ ਵੱਡੀ ਸੂਖਮ ਭੂੰਘਿਆਈ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਪਰਿਵਰਤਨ-ਸ਼ੀਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਗਾਇਕੀ ਦੀ ਸਿਖਰਤਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀ ਛੂਹ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਸਮਰਾਟ ਮੀਆਂ ਤਾਨਸੈਨ ਜੀ ਦੀ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਿਵਦੰਤੀ ਭੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ:

ਇਕ ਵਾਰੀ ਅਕਬਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੇ ਬੈਠਿਆਂ-ਬੈਠਿਆਂ ਮੀਆਂ ਤਾਨਸੈਨ ਜੀ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੀਆਂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਮੇਰੇ ਨੌਂ ਰਤਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਰਤਨ ਹੋ ਅਤੇ ਇਸ ਵਕਤ ਸਾਰੇ ਜਗਤ ਵਿਚ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਤੁਹਾਡਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਹਾਡੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿਚ ਇਤਨੀ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਸੁਰਾਂ ਦੇ ਜਾਦੂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਸੰਗੀਤ-ਕਲਾ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਸਿਖਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹੋਵੋਗੇ।

ਅਗੋਂ ਤਾਨਸੈਨ ਜੀ ਨੇ ਬੜੀ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਲਾਮਤ, ਮੇਰੇ 'ਤੇ ਰਹਿਮ ਕਰਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦਾ, ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਦੇਵਾਂਗਾ।

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਪਿੱਛੋਂ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਣ ਗਏ, ਸ਼ਿਕਾਰ ਖੇਡਦੇ-ਖੇਡਦੇ ਥੱਕ ਕੇ ਇਕ ਨਦੀ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾ ਬੈਠੇ। ਉਸ ਵਕਤ ਮੀਆਂ ਤਾਨਸੈਨ ਜੀ ਨੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਆਖਿਆ, “ਜਹਾਂ ਪਨਾਹ! ਤੁਸਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸਵਾਲ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਥੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਮੈਂ ਅੱਜ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।” ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਮਿਆਨ 'ਚੋਂ ਖਿੱਚੀ ਅਤੇ ਨਦੀ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਮਾਰੀ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਕੇ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਜੋ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੁਪਕੇ ਡਿੱਗਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਲੀ ਪਨਾਹ, ਇਸ ਨਦੀ ਵਿਚ ਜੋ ਪਾਣੀ ਹੈ ਉਹ ਸੰਗੀਤ-ਕਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦੋ ਚਾਰ ਬੂੰਦਾਂ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਇਸ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ ਉਤਨਾ ਹੀ ਇਸ ਸੰਗੀਤ ਰੂਪੀ ਨਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਸੰਗੀਤ ਪਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਹੀ ਲਈਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬੜਤ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਮਾਰੂ ਸ਼ਬਦ ਦੋ ਅੱਖਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੈ; ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਇਕ ਥਾਟ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਈਆਂ ਥਾਟਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ੍ਰੀ, ਗਉੜੀ, ਮਾਰੂ, ਰਾਮਕਲੀ ਆਦਿਕ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭਨਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨਾਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਆਕਾਰ ਵੱਡਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਗਉੜੀ ਰਾਗ ਨੂੰ ਹੀ ਲਈਏ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੂਪ ਵੀ 17-18 ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਜੇ ਟੋਡੀ, ਕਾਨੜਾ, ਕਲਿਆਣ, ਭੈਰਉ ਆਦਿਕ ਰਾਗਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖੀਏ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵੀ ਬੇਅੰਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵੀ ਕਈ ਨਾਂਵ, ਕਈ ਵਰਨ, ਕਈ ਰੂਪ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਥਾਟਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਸਿਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਗਾਉਣ ਲਈ, ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਰਾਗ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਤਿੰਨ-ਚਾਰ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਬਦ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰਾਹੀਂ ਧ੍ਰੁਪਦ, ਧਮਾਰ, ਝਪਤਾਲ, ਆੜਾ-ਚੌਤਾਲ, ਤਿੰਨ ਤਾਲ, ਕਹਿਰਵਾ ਆਦਿਕ ਤਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ-ਜਿਹੜੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਬਣਤਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਇਕਾਂ, ਰਾਗੀਆਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਾਉਂਦੇ, ਵਜਾਉਂਦੇ ਸੁਣਿਆ ਉਹੋ ਜਿਹੀ ਬਣਤਣ ਇਥੇ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ-ਜਿਹੜੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ ਨਾਮ ਹੀ ਸੁਣੇ ਜਾਂ ਵੇਖੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਮਾਰੂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉੱਤਰੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਦਖਿਣੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਹਨ।

ਸੋ ਜਿਹੜੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਅਸਾਂ ਨੇ ਸੁਰ ਲਿਪੀ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਾਂ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸੁਖੈਨ ਹੀ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਦਖਿਣੀ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਮਾਰੂ, ਮਾਰੂਵ, ਜਾਂ ਮਾਰਵੇ ਆਦਿਕ ਨਾਮ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਉਲੇਖ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਰਣਨ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਉਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸੋ ਸਿਆਣੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਵਿਦਵਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ ਲੈ ਕੇ ਰਾਗ ਦੀ ਬਣਤਣ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ ਲਾ ਕੇ, ਵਾਧਾ ਕਰ ਕੇ, ਗਾ-ਵਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੋ ਅੱਗੇ ਹੁਣ ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਲੇਖ ਦੀ ਅਤੇ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਦੀ ਬਣਤਣ ਨੂੰ ਇਥੇ ਹੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰੂ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਰਣਨ

1. ਰਾਗ ਮਾਰੂ

ਥਾਟ ਪੂਰਵੀ, ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਣ, ਪੰਚਮ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ, ਰਿਸ਼ਭ ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਅੰਤਮ ਪਹਿਰ। ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

2. ਸ਼ੁੱਧ ਮਾਰੂਵ

ਥਾਟ ਭੈਰਵੀ, ਰਿਸ਼ਭ-ਨਿਸ਼ਾਦ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ।
ਰੇ ਗੁ ਧੁ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ।
ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ ਸਾਂ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ, ਧੁ ਪ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

3. ਮਾਰੂਵ, ਕਾਨੜਾ (ਕਨੱਡ)

ਥਾਟ ਭੈਰਵ, ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ।
ਰੇ ਕੋਮਲ, ਗੰਧਾਰ ਦੋਵੇਂ, ਬਾਕੀ ਸ਼ੁੱਧ।
ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਗ ਮ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

4. ਰਾਗ ਮਾਰੂਵ

ਥਾਟ ਭੈਰਵ, ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ।
ਰਿਸ਼ਭ, ਪੈਵਤ, ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ।
ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਪ ਸਾਂ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਧੁ ਮ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

5. ਮਾਰੂਵ ਧਨਾਯਸੀ

ਥਾਟ ਕਾਫੀ, ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ।
ਗੰਧਾਰ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ।
ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗੁ ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਧ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

6. ਮਾਰੂਵ-ਬਸੰਤ

ਥਾਟ ਤੋੜੀ, ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ।
ਰੇ, ਗੁ ਧੁ ਕੋਮਲ ਮ ਤੀਬਰ।
ਆਰੋਹ—ਸਾਂ ਮ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਧੁ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

7. ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਮਾਰੂਵ

ਥਾਟ ਪੂਰਵੀ, ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਵਰਜਿਤ, ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਔੜਵ।
ਰੇ ਧੁ ਕੋਮਲ, ਮ ਤੀਬਰ।
ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਸਾਂ।
ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਧ ਪ ਮ ਗ ਸਾ।

ਨੋਟ—ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਮਾਰੂ ਦੇ ਨਾਮ ਮਿਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਰੂਵ ਚੰਦ੍ਰਿਕਾ, ਮਾਰੂਵ ਬੰਗਾਲ, ਮਾਰੂਵ ਲਲਿਤ, ਮਾਰੂਵ ਗੌੜ, ਮਾਰਵ ਗੌਰੀ, ਮਾਰੂ ਨਾਰਾਇਣੀ, ਮਾਰੂਵ ਦੇਸੀ, ਮਾਰੂਵ ਸਾਰੰਗ ਆਦਿਕ ਨਾਮ ਕਰਨਾਟਕੀ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀ ਦੇ ਮੇਲ ਭਾਵ ਕਿ ਥਾਟਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ (1)

ਇਹ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਰਾਗ ਕਿਸੇ ਥਾਟ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੇ ਟੋਡੀ ਵਿਚ ਵੀ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਕਿਸੇ ਥਾਟ ਵਿਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸੋ ਅਸਾਂ ਨੇ ਇਸਨੂੰ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਵਿਚ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਅੱਗੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦਾ ਜਿਵੇਂ ਮਤ ਹੈ, ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਭੈਰਉ, ਰਾਮਕਲੀ ਅਤੇ ਟੋਡੀ ਦੇ ਮੇਲ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਅਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਭੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਹਿ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਈ ਮਤ ਮਿਲਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਾਂ ਨੇ ਇਹ ਮਤ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾ, ਗੁ ਮ ਪ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮਗੁ ਰੇਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਸਾਂ, ਮਗੁ ਮਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਮ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਧ, ਨੀ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ, ਮ ਗੁ, ਮ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਸਾਰੇ, ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗੁ ਮ ਪ, ਧ ਪ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਧ, ਮ ਪ ਗੁ ਮ, ਗੁ ਮ ਪ ਧ, ਮ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।
4. ਪ ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ, ਮ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਧ ਪ ਮਪ ਗੁਮ ਪਮ, ਗੁਰੇ ਸਾਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਡ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 1116)

ਪ੍ਰਥਮ ਆਏ ਕੁਲਖੇਤਿ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਹੋਆ ॥
 ਖਬਰਿ ਭਈ ਸੰਸਾਰਿ ਆਏ ਤ੍ਰੈ ਲੋਆ ॥
 ਦੇਖਣਿ ਆਏ ਤੀਨਿ ਲੋਕ ਸੁਰਿ ਨਰ ਮੁਨਿ ਜਨ ਸਭਿ ਆਇਆ ॥
 ਜਿਨ ਪਰਸਿਆ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਤਿਨ ਕੇ ਕਿਲਵਿਖ ਨਾਸ ਗਵਾਇਆ ॥
 ਜੋਗੀ ਦਿਗੰਬਰ ਸੰਨਿਆਸੀ ਖਟੁ ਦਰਸਨ ਕਰਿ ਗਏ ਗੋਸਟਿ ਢੋਆ ॥
 ਪ੍ਰਥਮ ਆਏ ਕੁਲਖੇਤਿ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਪੁਰਖੁ ਹੋਆ ॥

ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮੇਗੁ	ਮ	ਪਧ	ਧ	ਮੇ	ਪ	ਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਪ੍ਰਭ	ਬ	ਮਭ	ਆ	ਭ	ਏ	ਕੁ	ਭ	ਲ	ਖੇ	ਭ	ਤਿ
	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮੇਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਗੁ	ਭ	ਰ	ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਪੁ	ਰ	ਬੁ	ਹੋ	ਆ	ਭ
	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮੇਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਮੇਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਖ	ਬ	ਰਿ	ਭਭ	ਭ	ਈ	ਸੰਭ	ਭ	ਭ	ਸਾ	ਭ	ਰਿ
	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮੇਗੁ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਆਭ	ਭ	ਭ	ਏ	ਭ	ਤ੍ਰੇਭ	ਲੋਭ	ਭਭ	ਭਭ	ਆ	ਭ	ਭ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਮੇਪ	ਧਪ	ਮੇਗੁ	ਗੁਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਦੇ	ਭ	ਖਭ	ਣਿਭ	ਆਭ	ਏਭ	ਤੀ	ਭ	ਨਿ	ਲੋ	ਭ	ਕ
	ਸਾਂਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਸੁਭ	ਰਿ	ਨ	ਰ	ਮੁਨਿ	ਜਨ	ਸ	ਭਿ	ਭ	ਆ	ਇ	ਆ
	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮੇਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਿ	ਨ	ਪ	ਰਭ	ਸਿ	ਆ	ਗੁ	ਰੁ	ਸਤਿ	ਗੁਰੁ	ਪੂ	ਰਾ
	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧ	ਪ	ਗੁ	ਮੇ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਤਿਨ	ਕੇਭ	ਕਿ	ਲ	ਵਿ	ਖ	ਨਾ	ਸਗ	ਵਾ	ਭ	ਇਆ	ਭ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤੁਖਾਰੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 1116)

ਨਾਵਣੁ ਪੁਰਬੁ ਅਭੀਚੁ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ ॥
 ਦੁਰਮਤਿ ਮੈਲੁ ਹਰੀ ਅਗਿਆਨੁ ਅੰਧੇਰੁ ਗਇਆ ॥
 ਗੁਰ ਦਰਸੁ ਪਾਇਆ ਅਗਿਆਨੁ ਗਵਾਇਆ ਅੰਤਰਿ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਗਾਸੀ ॥
 ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖ ਖਿਨ ਮਹਿ ਬਿਨਸੇ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥
 ਹਰਿ ਆਪਿ ਕਰਤੈ ਪੁਰਬੁ ਕੀਆ ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੁਲਖੇਤਿ ਨਾਵਣਿ ਗਇਆ ॥
 ਨਾਵਣੁ ਪੁਰਬੁ ਅਭੀਚੁ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦਰਸੁ ਭਇਆ ॥੧॥

ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ .

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਧਪ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਵ	ਣ	ਪੁ	ਰ	ਬੁ	ਅ	ਭੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਚੁ	ਸ
	ਸਾ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਗੁਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ
	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਦ	ਰ	ਸੁ	ਸ	ਭ	ਇ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਪਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ
	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਵ	ਣ	ਪੁ	ਰ	ਬੁ	ਅ	ਭੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਚੁ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	—
	ਦੁ	ਰ	ਮ	ਤਿ	ਮੈ	ਸ	ਲੁ	ਹ	ਗੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਗੁਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਪਾ
	ਅ	ਸ	ਗਿ	ਸ	ਆ	ਸ	ਨੁ	ਅੰ	ਧੇ	ਰੁ	ਗ	ਸ	ਇਆ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1112)

ਮਹਲਿ ਬੁਲਾਇੜੀਏ ਬਿਲਮੁ ਨ ਕੀਜੈ ॥
ਅਨਦਿਨੁ ਰਤੜੀਏ ਸਹਜਿ ਮਿਲੀਜੈ ॥
ਸੁਖਿ ਸਹਜਿ ਮਿਲੀਜੈ ਰੋਸੁ ਨ ਕੀਜੈ ਗਰਬੁ ਨਿਵਾਰਿ ਸਮਾਣੀ ॥
ਸਾਚੈ ਰਾਤੀ ਮਿਲੈ ਮਿਲਾਈ ਮਨਮੁਖਿ ਆਵਣ ਜਾਣੀ ॥
ਜਬ ਨਾਚੀ ਤਬ ਘੁਘਟੁ ਕੈਸਾ ਮਟੁਕੀ ਫੋੜਿ ਨਿਰਾਰੀ ॥
ਨਾਨਕ ਆਪੈ ਆਪੁ ਪਛਾਣੈ ਗੁਰਮੁਖਿ ਤਤੁ ਬੀਚਾਰੀ ॥

ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜਬ	ਨਾ	ੜ	ਚੀ	ੜ	ਤ	ਬ	ਘੁ	ੜ	ਘ	ਟੁ	ਕੈ	ੜ	ਸਾ	ੜ
	—	ਪੁਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਪੁਮ	ਗੁਮ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪੁਮ	ਪੁਮ	ਪਧ	ਨੀਧ
	ੜ	ਮਟੁ	ਕੀ	ੜ	ਫੋ	ੜ	ੜਿ	ਨਿ	ਰਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰੀੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਆ	ੜ	ਪੈ	ੜ	ਆ	ੜ	ਪੁ	ਪ	ਛਾ	ੜ	ਟੈ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਪੁਮ	ਪਧ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਗੁਰ	ਮੁ	ਖਿ	ਤ	ੜ	ਤੁ	ਬੀ	ਚਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧਨ੍ਹੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਮ	ਗੁਪ	ਪਮ	ਧਪ	ਨ੍ਹੀਧ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਪਮ	ਪਗੁ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗੁਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਪ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਮਪ	ਪਧ	ਮਪ	ਨ੍ਹੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਸਾਨ੍ਹੀ
	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧਪ	ਨ੍ਹੀਧ	ਨ੍ਹੀਧ	ਨ੍ਹੀਧ	ਪਮ	ਧਪ	ਧਪ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਮਪ	ਪਧ	ਧਨ੍ਹੀ	ਸਾਨ੍ਹੀ
	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
3	ਨੀਸਾ	ਮਗੁ	ਮਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਨ੍ਹੀਧ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਰੇਸਾ	ਮਗੁ	ਨ੍ਹੀਧ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ
	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3			.	x				2			

ਰਾਗ ਔੜਵ-ਤੁਖਾਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ ਧੁ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਧੁ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਧੁ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਗੁ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਧੁ, ਮ ਧੁ ਸਾ, ਧੁ ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਮ ਗੁ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਰੇ, ਰੇ ਸਾ ਧੁ ਸਾ।
2. ਧੁ ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਮ ਗੁ, ਧੁ ਮ ਗੁ ਮ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਸਾ ਗੁ ਰੇ ਮ, ਧੁ ਗੁ ਮ, ਧੁ ਪ, ਧੁ ਗੁ, ਧੁ ਰੇ ਗੁ ਮ; ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਧੁ ਮ, ਧੁ ਮ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਧੁ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗੁ, ਮ ਧੁ, ਮ ਧੁ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ, ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ ਧੁ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਧੁ ਸਾ, ਸਾ ਮ, ਸਾ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਧੁ ਸਾ, ਧੁ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਧੁ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਧੁ, ਸਾ ਰੇ ਧੁ ਸਾ ਧੁ, ਮ ਧੁ ਮ, ਸਾ ਧੁ ਮ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ ਧੁ, ਮ ਧੁ ਮ, ਗੁ ਮ ਗੁ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਧੁ ਸਾ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 1117)

ਮਿਲਿ ਆਏ ਨਗਰ ਮਹਾ ਜਨਾ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਗਹੀ ॥
 ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਗੋਵਿੰਦੁ ਪੁਛਿ ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਕੀਤਾ ਸਹੀ ॥
 ਸਿਮ੍ਰਿਤਿ ਸਾਸਤ੍ਰੁ ਸਭਨੀ ਸਹੀ ਕੀਤਾ ਸੁਕਿ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਸ੍ਰੀਰਾਮਿ ਕਰਿ,
 ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦੁ ਧਿਆਇਆ ॥
 ਦੇਹੀ ਨਗਰਿ ਕੋਟਿ ਪੰਚ ਚੋਰ ਵਟਵਾਰੇ ਤਿਨ ਕਾ ਥਾਉ ਬੇਹੁ ਗਵਾਇਆ ॥
 ਕੀਰਤਨ ਪੁਰਾਣ ਨਿਤ ਪੁੰਨ ਹੋਵਹਿ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਨਾਨਕਿ ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਲਹੀ ॥
 ਮਿਲਿ ਆਏ ਨਗਰ ਮਹਾ ਜਨਾ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਓਟ ਗਹੀ ॥

ਰਾਗ ਅੰਤਰ ਤੁਖਾਰੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਗੁ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸਿਮ੍ਰਿ	s	ਤਿ	ਸਾs	ਸ	ਤ੍ਰ	ਸਭ	ਨੀ	ss	ਸਹੀ	ਕੀs	ਤਾ
	ਸਾਮ	ਮ	ਮਧੁ	ਧੁਗੁ	ਮ	ਮ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁਮ	ਧੁਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸੁਕਿ	ਪ੍ਰ	ਹਿs	ਲਾs	ਦਿ	ਸ੍ਰੀ	ਰਾ	ਮਿ	ਕਰਿ	ਗੁs	s	ਰ
	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਰੇਂ	ਸਾਂਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਰੇਂ	ਧੁਸਾ	ਧੁਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਗੋs	ਵਿs	ਦੁs	ਧਿਆ	ਇਆ	s	ਗੋs	ਵਿs	ਦੁs	ਧਿਆ	ਇਆ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ
	ਦੇਹੀ	ਨਗ	ਰਿ	ਕੋਟਿ	ਪੰ	ਚ	ਚੋਰ	ਵ	ਟ	ਵਾs	ਰੇ	s
	ਸਾਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਮੰ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਰੇਂ	ਧੁਸਾਂ	ਧੁਮ	ਸਾਂਧੁ	ਰੇਂਸਾਂ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਤਿਨ	ਕਾs	s	ਥਾs	ss	ਉs	ਥੇs	ਹੁs	ਗਾs	ਵਾ	ਇਆ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1107)

ਬਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਧਾਰ ਬੂੰਦ ਸੁਹਾਵਣੀ ॥
 ਸਾਜਨ ਮਿਲੇ ਸਹਜਿ ਸੁਭਾਇ ਹਰਿ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਬਣੀ ॥
 ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਆਵੈ ਜਾ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ ਧਨ ਉਭੀ ਗੁਣ ਸਾਰੀ ॥
 ਘਰਿ ਘਰਿ ਕੰਤੁ ਰਵੈ ਸੋਹਾਗਣਿ ਹਉ ਕਿਉ ਕੰਤਿ ਵਿਸਾਰੀ ॥
 ਉਨਵਿ ਘਨ ਛਾਏ ਬਰਸੁ ਸੁਭਾਏ ਮਨਿ ਤਨਿ ਪ੍ਰੇਮੁ ਸੁਖਾਵੈ ॥
 ਨਾਨਕ ਵਰਸੈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਾਣੀ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਘਰਿ ਆਵੈ ॥

ਰਾਗ ਐੜਵ ਤੁਖਾਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਮੰ	ਦਰਿ	ਆ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਜਾੜ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਭਾੜ	ੜੜ	ਵੈ	ੜ
	ਧੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਧੁਮ	ਸਾਂਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁਸਾਂ	ਧੁਮ	ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	—
	ਧ	ਨ	ਉ	ੜ	ਭੀੜ	ੜੜ	ਗੁ	ਣ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾ	ਮਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਘ	ਰਿ	ਘ	ਰਿੜ	ਕੰੜ	ੜ	ਤੁੜ	ਰ	ਵੈ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ਗ	ਣਿ
	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂਧੁ	ਧੁ	ਧੁਸਾਂ	ਧੁਮ	ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	—
	ਹ	ਉ	ਕਿ	ਉ	ਕੰੜ	ੜ	ਤਿੜ	ਵਿ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਧੁਸਾ	ਸਾਸਾ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਮਮ	ਮਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਧੁਧੁ	ਮਧੁ	ਗੁਮ	ਮਮ	ਧੁਮ	ਗੁਮ	ਗੁਗੁ	ਰੇਸਾ
2	ਧੁਸਾ	ਰੇਧੁ	ਸਾਰੇ	ਧੁਸਾ	ਰੇਗੁ	ਮਰੇ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਧੁਮ	ਗੁਧੁ	ਮਗੁ	ਧੁਮ	ਧੁਧੁ	ਧੁਧੁ	ਸਾਂਧੁ	ਮਧੁ
	ਸਾਰੇ	ਰੇਰੇ	ਧੁਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਮਧੁ	ਧੁਗੁ	ਗੁਮ	ਗੁਸਾ	ਮਧੁ	ਧੁਗੁ	ਗੁਮ	ਗੁਸਾ	ਮਧੁ	ਧੁਗੁ	ਗੁਮ	ਗੁਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਰਾਗ ਤੁਖਾਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ (2)

ਇਹ ਖਮਾਜ਼ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਧਿਆ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਸਾ, ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਨੀ ਸਾ, ਗੁ, ਰੇ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ।
2. ਗ ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਗੁ ਮ ਪ ਧ, ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਪ ਮ ਪ, ਮ, ਗੁ, ਰੇ, ਸਾ ਸਾ।
3. ਸਾ, ਮ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਮ ਗੁ, ਰੇਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਤੁਖਾਰੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1112)

ਮੇਰੇ ਲਾਲ ਰੰਗੀਲੇ ਹਮ ਲਾਲਨ ਕੇ ਲਾਲੇ ॥
ਗੁਰਿ ਅਲਖੁ ਲਖਾਇਆ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਭਾਲੇ ॥
ਗੁਰਿ ਅਲਖੁ ਲਖਾਇਆ ਜਾ ਤਿਸੁ ਭਾਇਆ ਜਾ ਪ੍ਰਭਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ॥
ਜਗਜੀਵਨੁ ਦਾਤਾ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ਸਹਜਿ ਮਿਲੇ ਬਨਵਾਰੀ ॥
ਨਦਰਿ ਕਰਹਿ ਤੂ ਤਾਰਹਿ ਤਰੀਐ ਸਚੁ ਦੇਵਹੁ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥
ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ਤੂ ਸਰਬ ਜੀਆ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥

ਰਾਗ ਸੰਕੀਰਣ ਤੁਖਾਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨੁੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਮੁਪ	ਧਪ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਝ	ਰੇ	ਝ	ਲਾ	ਝ	ਲ	ਰੇ	ਗੀ	ਝ	ਝ	ਝ	ਲੇਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਝ
	ਸਾ	ਨੁੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹ	ਮ	ਲਾ	ਝ	ਲ	ਨ	ਕੇ	ਝ	ਲਾ	ਝ	ਝ	ਝ	ਲੇ	ਝ	ਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ਗੁ	ਝ	ਰਿ	ਝ	ਅ	ਲ	ਖੁ	ਲ	ਖਾ	ਝ	ਝ	ਝ	ਇਆ	ਝ	ਝ	ਝ
	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਅ	ਵ	ਰੁ	ਨ	ਦੂ	ਝ	ਜਾ	ਝ	ਭਾਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਲੇਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਝਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਗੁਰੇ ਗੁਰੇ ਸਾਰੇ ਨੀਸਾ	ਮਗ ਮਗ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ	ਸਾਗ ਮਪ ਨੀਨੀ ਧਪ	ਮਪ ਧਪ ਗੁਰੇ ਸਾ
2	ਸਾਸਾ ਗਗ ਮਮ ਪਪ	ਧਧ ਪਪ ਮਪ ਧਪ	ਸਾਂਸਾਂ ਨੀਨੀ ਧਧ ਪਪ	ਨੀਨੀ ਧਧ ਮਪ ਧਪ
	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਗੁਰੇ ਸਾ	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ ਗੁਰੇ ਸਾਰੇ ਨੀਸਾ	ਰੇਪ ਮਪ ਧਪ ਮਪ	ਪਸਾਂ ਨੀਸਾਂ ਰੇਸਾਂ ਨੀਸਾਂ	ਮਨੀ ਧਨੀ ਪਧ ਮਪ
	ਸਾਂਧ ਨੀਪ ਧਮ ਪਗੁ	ਰੇਸਾ ਸਾਂਧ ਨੀਪ ਧਮ	ਪਗੁ ਰੇਸਾ ਸਾਂਧ ਨੀਪ	ਧਮ ਪਗੁ ਰੇਸਾ ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ ਜਾਂ ਅੰਬਿਕਾ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤੈ

ਇਹ ਟੋਡੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਕੋਮਲ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮੁਲਤਾਨੀ ਤੇ ਭੀਮ ਪਲਾਸੀ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਲਗਾ ਕੇ ਜਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਲਗਾ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਰੂਪ ਨੂੰ ਮਧੁਵੰਤੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਚਲਣ ਮੁਲਤਾਨੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ। ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਦਖਿਣ ਦਾ ਸੁਹੇਂਦਰੀ ਮਧਮਾ ਰਾਗ ਮਾਲੂਮ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਪੈਵਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਟਦੀਪ, ਪਾਲੂ ਆਦਿਕ ਰਾਗ ਮਾਲੂਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਮੰ ਗ, ਮੰ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ, ਧ ਪ, ਮੰ ਗੁ, ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਧ ਪ ਮੰ ਗੁ, ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ ਮੰ ਗੁ, ਰੇ, ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ, ਮੰ ਗੁ ਮੰ ਪ, ਧ ਪ, ਗੁ ਮੰ ਪ ਧ, ਮੰ ਪ ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮੰ ਪ, ਗੁ ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
4. ਗੁ ਮੰ ਪ ਨੀ, ਮੰ ਪ ਨੀ ਧ, ਮੰ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ, ਗੁ ਰੇਂ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਸਾਂ, ਗੁ ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ ਗੁ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਮੰ ਪ ਨੀ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਮੰ ਪ ਧ ਪ, ਗੁ ਮੰ ਪ ਧ ਮੰ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮੰ ਪ, ਗੁ ਮੰ ਪ ਮੰ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ ਸਵੱਯੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾ ਰਿਖ ਸੇ ਸਭਹੂੰ ਮਿਲਿ ਗਾਇਓ ॥
ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਇਓ ॥
ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਉਮਾਪਤਿ ਸਿਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆਇਓ ॥
ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈਂ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿ ਤੋਜਿ ਸਭੈ ਜਗੁ ਛਾਇਓ ॥

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁਪੁ
ਸ਼ਬਦ	ਨਾ	ਰਦ	ਸੇ	ਸ	ਚਤੁ	ਰਾ	ਨਨ	ਸੇ	ਸ	ਰੁਮ
	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ
	ਨਾ	ਰਿਖ	ਸੇਸ	ਸ	ਸਭ	ਹੂੰ	ਮਿਲਿ	ਗਾ	ਸ	ਇਓ
	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ
	ਬੇ	ਦਕ	ਤੇ	ਬ	ਨ	ਭੇ	ਦ	ਲਖਿ	ਓ	ਸਭ
	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁਪੁ
	ਹਾ	ਰਪ	ਰੇ	ਹ	ਰਿ	ਹਾ	ਥਨ	ਆ	ਸ	ਇਓ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਪਾ	ਇ	ਸਕੈ	ਸ	ਨਹੀ	ਪਾ	ਰ	ਉਮਾ	ਪ	ਤਿ
	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਗੁ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਿ	ਧਸ	ਨਾ	ਸ	ਥਸ	ਨੰ	ਤਨ	ਧਿਆ	ਸ	ਇਓ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	—	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਨੀਪ
	ਧਿਆ	ਨ	ਧ	ਰੇਂ	ਸ	ਤਿਹ	ਕੋ	ਮਨ	ਮੈਂ	ਸਸ
	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁਪੁ
	ਜਿਹ	ਕੋ	ਅਮਿ	ਤੋ	ਜਿ	ਸਭੈ	ਜਗੁ	ਛਾ	ਸ	ਇਓ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਸ਼ਬਦ

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫ (ਪੰਨਾ 1409)

ਕਲਿ ਸਮੁਦ੍ ਭਏ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਉਧਾਰਨੁ ॥
ਬਸਹਿ ਸੰਤ ਜਿਸੁ ਰਿਦੈ ਦੁਖ ਦਾਰਿਦ੍ ਨਿਵਾਰਨੁ ॥
ਨਿਰਮਲ ਭੇਖ ਅਪਾਰ ਤਾਸੁ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਈ ॥
ਮਨ ਬਚ ਜਿਨਿ ਜਾਣਿਅਉ ਭਯਉ ਤਿਹ ਸਮਸਰਿ ਸੋਈ ॥
ਧਰਨਿ ਗਗਨ ਨਵ ਖੰਡ ਮਹਿ ਜੋਤਿ ਸੂਰ੍ਧੀ ਰਹਿਓ ਭਰਿ ॥
ਭਨਿ ਮਥੁਰਾ ਕਛੁ ਭੇਦੁ ਨਹੀ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨੁ ਪਰਤਖੁ ਹਰਿ ॥

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ

ਤਿੰਨ ਭਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਪਧ	ਮਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਧਰ	ਨਿ	ਗ	ਗ	ਨ	ਨ	ਵ	ਖੰ	ੜ	ੜ	ਡ	ਮੜ	ਹਿੜ	ੜੜ	ੜੜ
	—	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਜੋ	ਤਿ	ਸ੍ਰ	ਰੂ	ੜ	ਪੀ	ੜ	ਰੜ	ਹਿੜ	ਓੜ	ੜੜ	ਭੜ	ੜੜ	ਰਿੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਭਨਿ	ਮ	ਥੁ	ਰਾ	ੜ	ਕ	ਛੁ	ਭੇ	ੜ	ਦੁ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ੜ
	ੜ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਗੁਰੁ	ਅ	ਰ	ਜੁ	ਨੁ	ਪ	ਰ	ਤੜ	ੜੜ	ਖੁੜ	ੜੜ	ਹੜ	ੜੜ	ਰਿੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਗੁਮ	ਪਨੀ	ਸਾਪ	ਨੀਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਗੁਪ	ਮਨੀ	ਧਪ	ਗੁਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
2	ਪਨੀ	ਸਾਪ	ਨੀਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
3	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਗੁਮ	ਪਗੁ	ਮਪ	ਨੀਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾਗੁ	ਰੇਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
4	ਸਾਪ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਗੁਨੀ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਪਗੁ	ਸਾਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
5	ਸਾਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	ਨੀਧ	ਧਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
6	ਪਨੀ	ਸਾਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਧਮ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਪ
	ਮਗੁ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗੁ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਬੋਲ

ਤਰਾਨਾ

ਵ੍ਰਿਤ ਨਤ ਦਿਯਾ ਨਾਰੇ ਤਦਾਰੇ ਦੀਂ ਦੀਂ ਵ੍ਰਿਤ ਨਾਤਾ ਦਿਯਾ ਨਾਰੇ,
ਤਦਾ ਰੇ ਦੀਂ ਦੀਂ ਤਨਨ ਤਨਨ ਨ ਨ ਦੀਮ ਤਦਾਰੇ ਦਾਨੀ।
ਨਾ ਦਿਰ ਦਿਰ ਤੂੰ ਦਿਰ ਦਿਰ ਦਿਰ ਦਿਰ ਤ ਦੀਮ ਤੋਮ ਤਾਦਰ ਦਿਰ ਦਿਰ
ਦਿਰ ਤੋਮ ਦਿਰ ਦਿਰ ਤੋਮ ਤੋਮ ਤ ਨ ਨ ਨ ਨ ਤ ਨ ਨ ਤ ਨ ਨ ਨ ਨ
ਤੋਮ ਧਾ ਨ ਧਾਧਾ ਧਾਨ ਧਾਧਾ ਧਾਨ ਧਾ ਧਾ ਧਾ।

ਰਾਗ ਮਧੁਵੰਤੀ, ਤਰਾਨਾ

ਭਿੰਨ ਭਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪੁਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	—	—	ਮ
ਸ਼ਬਦ	s	ਦ੍ਰਿ	ਤ	ਨ	ਤ	ਦਿ	ਯਾ	ਨਾ	ਰੇ	ਤ	ਦਾ	ਰੇ	ਦੀਂ	s	s	ਦੀਂ
	—	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	—	—	ਮ
	s	ਦ੍ਰਿ	ਤ	ਨਾ	ਤਾ	ਦਿ	ਯਾ	ਨਾ	ਰੇ	ਤ	ਦਾ	ਰੇ	ਦੀਂ	s	s	ਦੀਂ
	—	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	s	ਤ	ਨ	ਨ	ਤਾ	ਨ	ਨ	ਨ	ਨ	ਦੀਂ	s	ਮਤ	ਦਾ	ਰੇ	ਦਾ	ਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	2				0				3				x			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	—	—	—	—	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪੁਧ	ਪੁਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪੁਸਾਂ	—	ਸਾਂ
	s	s	s	s	ਨਾ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਤੂੰ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਤ	ਦੀਂ	s	ਮਤੋਂ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	-ਪੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇਂ	-ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	ਨੀ	ਸਾਂ
	s	ਮਤਾ	ਦਰ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਤੋਂ	ਸਮ	ਦਿਰ	ਦਿਰ	ਤੋਂ	ਸਮ	ਤੋਂ	s	ਮ	ਤ
	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਮ
	ਨ	ਨ	ਨ	ਨ	ਤ	ਨ	ਨ	ਤ	ਨ	ਨ	ਨ	ਨ	ਤੋਂ	s	ਮ	ਧਾ
	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	—	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ
	s	ਨ	ਧਾ	ਧਾ	s	ਧਾ	s	ਨ	ਧਾ	ਧਾ	s	ਧਾ	s	ਨ	ਧਾ	ਧਾ
	ਮ,	ਧ	ਮ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪੁਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	—	—	ਮ
	ਧਾ,	ਦ੍ਰਿ	ਤ	ਨ	ਤ	ਦਿ	ਯਾ	ਨਾ	s	ਰੇ	ਤ	ਦਾ	ਰੇ	ਦੀਂ	s	s
	2				0				3				x			

ਕੇਦਾਰ

ਕੇਦਾਰਾ ਰਾਗਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ ਭਾਈ ਸਬਦੇ ਕਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥
 ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਿਉ ਮਿਲਦੇ ਰਹੈ ਸਚੇ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥
 ਵਿਚਹੁ ਮਲੁ ਕਟੇ ਆਪਣੀ ਕੁਲਾ ਕਾ ਕਰੇ ਉਧਾਰੁ ॥
 ਗੁਣਾ ਕੀ ਰਾਸਿ ਸੰਗ੍ਰਹੈ ਅਵਗਣ ਕਢੈ ਵਿਡਾਰਿ ॥
 ਨਾਨਕ ਮਿਲਿਆ ਸੋ ਜਾਣੀਐ ਗੁਰੂ ਨ ਛੋਡੈ ਆਪਣਾ ਦੂਜੈ ਨ ਧਰੇ ਪਿਆਰੁ ॥

(ਸਲੋਕੁ ਮ: ੩, ਪੰਨਾ 1087)

“ਕੇਦਾਰਾ ਰਾਗਾ ਵਿਚਿ ਜਾਣੀਐ,” ਕੇਦਾਰ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਤਨ ਜੁਗਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਬੰਸਰੀ ਰਾਹੀਂ ਆਲਾਪਿਆ ਹੈ। ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਗੰਧਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦੇ ਸ਼ੜਜ ਤਕ ਉਹ ਬਾਰ-ਬਾਰ ਮੀਂਡ ਲੈਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮੀਂਡ ਦੀ ਕਸ਼ਿਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਗਉਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਦੀਕ ਬੁਲਾਉਣ ਜਾਂ ਦੂਰ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਇਕ ਮੀਂਡ ਚੜ੍ਹਦੀ ਅਤੇ ਇਕ ਮੀਂਡ ਲਹਿੰਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਚੜ੍ਹਦੀ ਮੀਂਡ ਰਾਹੀਂ ਗਉਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਜਾਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਤਰੀ ਮੀਂਡ ਰਾਹੀਂ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਦਾ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਕੇਦਾਰੇ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਾਧਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਸਤਾਦ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਡੇਢ ਸਾਲ ਇਸ ਦੇ ਆਲਾਪ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਸਿੱਖਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਤਹਿ ਤਕ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੇ ਫਲਸਰੂਪ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਫ਼ਾ ਕੇਦਾਰੇ ਰਾਗ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਹੋਇਆ। ਸੋ ਇਸ ਰਾਗ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਨੇ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 456 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 510 ਤਕ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਪਾਠਕ-ਜਨ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਕੇਦਾਰੇ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ ਆਦਿਕ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਵਿਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੇ ਨਾਤੇ ਕਦੀ-ਕਦੀ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਤੇ ਗੰਧਾਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਮ, ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਪ, ਮ ਪ, ਧ ਮ ਪ ਧ ਪ, ਮ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਮ, ਮ ਪ, ਧ ਪ ਮ, ਪ ਮ, ਰੇ ਸਾ।

ਭੈਰਉ

ਭੈਰਉ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਅਸੀਂ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 97 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 160 ਤਕ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਸੋ ਲੋੜਵੰਦ ਸੱਜਣ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਭੈਰਉ ਦਾ ਆਰੋਹ ਅਵਰੋਹ, ਵਾਦੀ ਸੰਵਾਦੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਇਹ ਭੈਰਉ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੈਵਤ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਸੰਧਿ-ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਮ, ਧੁ ਧੁ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ।

ਬਸੰਤ

ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਵੀ ਅਸੀਂ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਤੀਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 191 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 212 ਤਕ ਵੇਰਵੇ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸੇ ਹੀ ਤੀਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਬਸੰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਚਾਰ ਪ੍ਰਕਾਰ : ਬਸੰਤ ਹਿੰਡੋਲ, ਮਾਲਤੀ ਬਸੰਤ, ਬਸੰਤ ਪੰਚਮ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਮੁਖਾਰੀ ਵੀ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰ ਕੇ ਦੇ ਆਏ ਹਾਂ। ਬਾਕੀ ਹੋਰ ਵੀ ਬਸੰਤ ਦੇ ਕਈ ਸਰੂਪ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਤਿਆਰ ਪਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਅਸੀਂ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਸੱਤਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਬਸੰਤ ਦਾ ਆਰੋਹ, ਅਵਰੋਹ, ਵਾਦੀ, ਸੰਵਾਦੀ ਆਦਿ ਹੀ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੰਚਮ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਤਾਰ ਸਪਤਕ ਦਾ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਮ ਗ, ਮ, ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਰੇ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਪ, ਮ, ਗ ਮ ਗ, ਮ ਧੁ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਧੁ, ਰੇ, ਸਾਂ, ਰੇ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਗ।

ਸਾਰੰਗ

ਸਾਰੰਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਭੇਦ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਉਲੇਖ ਅਸੀਂ *ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ* ਦੇ ਭਾਗ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 244 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 315 ਤਕ ਲਿਖ ਆਏ ਹਾਂ। ਇਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਰੰਗ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਮ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਰੇ ਮ ਰੇ, ਪ, ਮ ਪ, ਨੀ ਪ, ਮ ਪ, ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਮਲਾਰ ਤੇ ਕਾਨੜਾ

ਮਲਾਰ ਤੇ ਕਾਨੜੇ ਦੇ ਵੀ ਕਈ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਨ ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਕਰਾ ਆਏ ਹਾਂ। ਮਲਾਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਪੰਨਾ 316 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 413 ਤਕ ਅਤੇ ਕਾਨੜਾ ਅਤੇ ਕਾਨੜੇ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਪੰਨਾ 414 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 533 ਤਕ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਛਪਵਾ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਸੋ ਲੋੜਵੰਦ ਸਿਖਿਆਰਥੀ ਉਥੋਂ ਵੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਮਲਾਰ ਅਤੇ ਕਾਨੜੇ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਵਿਵਰਣ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਮਲਾਰ

ਇਹ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਨੀ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ, ਧ ਸਾਂ, ਧ, ਪ ਮ।

ਦਰਬਾਰੀ ਕਾਨੜਾ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ, ਪੈਵਤ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤਰੀ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ, ਮ ਪ, ਧੁ, ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ, ਧੁ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ, ਗੁ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗੁ ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਧੁ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ।

ਕਲਿਆਣ

ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਨਾ 535 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੰਨਾ 608 ਤਕ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਕਈ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਵਰਣਨ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ, ਪਰ ਕੁਝ ਕਲਿਆਣ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਛਪਣੋਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਨਾ ਛਪਣ ਦੇ ਦੋ ਕਾਰਨ ਮੁਖ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ ਕਾਰਨ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਆਕਾਰ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ; ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਜ਼ਬੂਰਨ ਅੱਗੇ ਛਪਾਉਣਾ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਸਰਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਜੱਥੇ ਸਮੇਤ ਕੀਰਤਨ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ

ਦੇ ਯਾਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਾਡਾ ਜਾਣਾ ਅਤੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਥੇ ਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਆਗੂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਸ੍ਰ: ਸਵਰਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ੍ਰ: ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਨੂੰ ਸਨ। ਸੋ ਜਦ ਕਦੀ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇੰਗਲੈਂਡ, ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਗਏ ਹਾਂ, ਉਥੇ ਸਾਡਾ ਇਕ ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਲੱਗਦਾ ਰਿਹਾ। ਸੋ ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਦੀ ਜਲਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਸੋ ਜਿਹੜੇ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਹਿ ਗਏ ਸਨ; ਉਹ ਅਸੀਂ ਇਥੇ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਰਾਗ ਗੋਰਖ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਪ ਧ, ਨੀ ਧ ਮ, ਰੇ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ, ਧ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਰੇ ਸਾ, ਮ ਧ ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ।
2. ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਮ ਧ, ਪ ਧ, ਨੀ, ਪ ਮ ਮ ਰੇ ਮ, ਸਾ ਮ ਰੇ ਮ ਧ, ਮ ਧ ਮ, ਰੇ ਮ, ਨੀ ਧ ਸਾ ਰੇ ਮ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ, ਧ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਮਧ, ਮ ਧ ਨੀ ਧ, ਮ ਧ ਮ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ ਰੇ, ਮ ਪ ਮ, ਰੇ ਮ, ਸਾ ਮ ਰੇ ਮ, ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧ ਸਾ।
4. ਮ ਧ ਨੀ, ਧ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਰੇ ਮ ਰੇ ਮ, ਧ ਪ ਨੀ ਧ ਪ ਮ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਧ ਮ, ਮ ਧ ਮ, ਰੇ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ ਰੇ ਸਾ।
5. ਸਾ ਰੇ ਮ ਧ ਨੀ ਧ ਸਾ, ਧ ਸਾ ਰੇ ਮ, ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਧ, ਮ, ਧ ਨੀ ਧ, ਮ, ਰੇ ਮ ਰੇ, ਨੀ ਧ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1321)

ਹਮਾਰੈ ਏਹ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ ॥

ਅਲਿ ਮਕਰੰਦ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਮਨੁ ਫੇਰਿ ਫੇਰਿ ਰੀਝੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਆਨ ਜਲਾ ਸਿਉ ਕਾਜੁ ਨ ਕਛੁਐ ਹਰਿ ਬੁੰਦ ਚਾਤ੍ਰਕ ਕਉ ਦੀਜੈ ॥੧॥

ਬਿਨੁ ਮਿਲਬੇ ਨਾਹੀ ਸੰਤੋਖਾ ਪੇਖਿ ਦਰਸਨੁ ਨਾਨਕੁ ਜੀਜੈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਗੋਰਖ ਕਲਿਆਣ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9 10 11 12	13 14 15 16	1 2 3 4	5 6 7 8
ਸਰਗਮ	ਮ ਰੇ ਮਪ ਨ੍ਰੀਧ	ਮ ਰੇ ਸਾ —	ਮ ਰੇ ਨ੍ਰੀ ਧ	ਸਾ — ਰੇ ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਹ ਽ ਮਾ਽ ਰੈ਽	਽ ਏ ਹ ਽	ਕਿ ਰ ਪਾ ਽	ਕੀ ਽ ਜੈ ਽
	ਸਾ ਸਾ ਸਾ ਰੇ	ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ ਸਾ	ਮ ਮ ਮ ਮ	ਧਨ੍ਰੀ ਧਮ ਰੇ ਮ
	ਅ ਲਿ ਮ ਕ	ਰੇ ਽ ਦ ਽	ਚ ਰ ਨ ਕ	ਮ਽ ਲ਽ ਸਿ ਉ
	ਮ ਧ ਨ੍ਰੀ ਧ	ਸਾਂਨ੍ਰੀ ਧਮ ਧਨ੍ਰੀ ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਧਨ੍ਰੀ ਸਾਂਧ ਨ੍ਰੀਸਾਂ ਧਨ੍ਰੀ	ਮਪ ਨ੍ਰੀਧ ਮਧ ਨ੍ਰੀਸਾਂ
	ਮ ਽ ਨੁ. ਽	ਫੇ਽ ਽਽ ਰਿ਽ ਽਽	ਫੇ਽ ਽਽ ਰਿ਽ ਽਽	ਰੀ਽ ਽਽ ਝੈ਽ ਽਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਅੰਤਰਾ

	ਮ ਮ ਮ ਮ	ਧ ਧ ਨ੍ਰੀ ਧ	ਸਾਂ — ਨ੍ਰੀ ਧ	ਸਾਂ ਨ੍ਰੀ ਰੇ ਸਾਂ
	ਆ ਽ ਨ ਜ	ਲਾ ਽ ਸਿ ਉ	ਕਾ ਽ ਜੁ ਨ	ਕ ਛੁ ਐ ਽
	ਸਾਂਰੇ ਮ ਰੇ ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਸਾਂ ਰੇਸਾਂ ਨ੍ਰੀਧ ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਧਨ੍ਰੀ ਸਾਂਨ੍ਰੀ ਧਨ੍ਰੀ ਸਾਂਧ	ਨ੍ਰੀਸਾਂ ਧਨ੍ਰੀ ਮਧ ਨ੍ਰੀਸਾਂ
	ਹ਽ ਽ ਰਿ ਽	ਬੁੰ਽ ਽਽ ਦ਽ ਚਾ਽	ਤ੍ਰਿ਽ ਕ਽ ਕਉ ਽਽	ਦੀ਽ ਽਽ ਜੈ਽ ਽਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਰੇ ਮਰੇ ਮਰੇ ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ ਨ੍ਰੀਧ ਸਾਸਾ ਰੇਸਾ	ਰੇਮ ਪਧ ਨ੍ਰੀਨ੍ਰੀ ਧਨ੍ਰੀ	ਸਾਂਨ੍ਰੀ ਧਪ ਮਰੇ ਸਾ
2	ਸਾਰੇ ਮਧ ਮਰੇ ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਧਸਾ ਰੇਮ ਰੇਰੇ ਰੇਸਾ	ਮਧ ਨ੍ਰੀਧ ਮਧ ਨ੍ਰੀਸਾਂ	ਸਾਂਧ ਨ੍ਰੀਧ ਮਧ ਨ੍ਰੀਧ
	ਮਮ ਰੇਸਾ ਰੇਰੇ ਰੇਸਾ	ਧਨ੍ਰੀ ਮਧ ਰੇਮ ਰੇਸਾ	ਸਾ ਧਨ੍ਰੀ ਮਧ ਰੇਮ	ਰੇਸਾ ਸਾ ਨ੍ਰੀਧ ਨ੍ਰੀਸਾ
3	ਸਾਰੇ ਮਧ ਨ੍ਰੀਧ ਮਧ	ਨ੍ਰੀਧ ਮਧ ਨ੍ਰੀਸਾਂ ਸਾਂਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ ਨ੍ਰੀਧ ਸਾਂਨ੍ਰੀ ਧਮ	ਰੇਮ ਧਮ ਰੇਰੇ ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1425)

ਰਤੇ ਸੇਈ ਜਿ ਮੁਖੁ ਨ ਮੋੜੰਨਿ ਜਿਨੀ ਸਿਵਾਤਾ ਸਾਈ ॥
 ਝੜਿ ਝੜਿ ਪਵਦੇ ਕਚੇ ਬਿਰਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾ ਕਾਰਿ ਨ ਆਈ ॥੧॥
 ਧਣੀ ਵਿਹੂਣਾ ਪਾਟ ਪਟੰਬਰ ਭਾਹੀ ਸੇਤੀ ਜਾਲੇ ॥
 ਧੂੜੀ ਵਿਚਿ ਲੁਡੰਦੜੀ ਸੋਹਾਂ ਨਾਨਕ ਤੈ ਸਹ ਨਾਲੇ ॥੨॥

ਰਾਗ ਗੋਰਖ ਕਲਿਆਣ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾਮ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਰੇਮ	ਪਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰੜ	ਤੇ	ਸੇ	ਈ	ਜਿੜ	ਮੁਖੁ	ਨਮੋ	ੜੰ	ੜ	ਨਿੜ
	ਨੀ	ਧ	ਨੀਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਮ	ਪਧ	ਮਪ	ਰੇਮ	ਸਾ
	ਜਿ	ਨੀ	ਸਿੜ	ਵਾ	ਤਾ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਧ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਸਾਂ
	ਝੜਿ	ਝੜਿ	ਪੜ	ਵ	ਦੇ	ਕ	ਚੇ	ਬਿੜ	ਰੜ	ਹੀ
	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀਧ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਮ	ਧਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਜਿੜ	ਨਾ	ਕਾੜ	ਰਿ	ਨ	ਆੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕਲਿਆਣ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 1324)

ਰਾਮਾ ਰਮ ਰਾਮੋ ਰਾਮੁ ਰਵੀਜੈ ॥

ਸਾਧੂ ਸਾਧ ਸਾਧ ਜਨ ਨੀਕੇ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਹਰਿ ਰੰਗੁ ਕੀਜੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭੁ ਜਗੁ ਹੈ ਜੇਤਾ ਮਨੁ ਡੋਲਤ ਡੋਲ ਕਰੀਜੈ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਸਾਧੁ ਮਿਲਾਵਹੁ ਜਗੁ ਬੰਮਨ ਕਉ ਬੰਮੁ ਦੀਜੈ ॥੧॥
ਬਸੁਧਾ ਤਲੈ ਤਲੈ ਸਭ ਉਪਰਿ ਮਿਲਿ ਸਾਧੂ ਚਰਨ ਰੁਲੀਜੈ ॥
ਅਤਿ ਉਤਮ ਅਤਿ ਉਤਮ ਹੋਵਹੁ ਸਭ ਸਿਸਟਿ ਚਰਨ ਤਲ ਦੀਜੈ ॥੨॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਜੋਤਿ ਭਲੀ ਸਿਵ ਨੀਕੀ ਆਨਿ ਪਾਨੀ ਸਕਤਿ ਭਰੀਜੈ ॥
ਮੈਨਦੰਤ ਨਿਕਸੇ ਗੁਰ ਬਚਨੀ ਸਾਰੁ ਚਬਿ ਚਬਿ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਜੈ ॥੩॥
ਰਾਮ ਨਾਮ ਅਨੁਗ੍ਰਹੁ ਬਹੁ ਕੀਆ ਗੁਰ ਸਾਧੂ ਪੁਰਖ ਮਿਲੀਜੈ ॥
ਗੁਨ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਸਥੀਰਨ ਕੀਏ ਹਰਿ ਸਗਲ ਭਵਨ ਜਸੁ ਦੀਜੈ ॥੪॥
ਸਾਧੂ ਸਾਧ ਸਾਧ ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਬਿਨੁ ਦੇਖੇ ਰਹਿ ਨ ਸਕੀਜੈ ॥
ਜਿਉ ਜਲ ਮੀਨ ਜਲੰ ਜਲ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹੈ ਖਿਨੁ ਜਲ ਬਿਨੁ ਫੂਟਿ ਮਰੀਜੈ ॥੫॥
ਮਹਾ ਅਭਾਗ ਅਭਾਗ ਹੈ ਜਿਨ ਕੇ ਤਿਨ ਸਾਧੂ ਧੂਰਿ ਨ ਪੀਜੈ ॥
ਤਿਨਾ ਤਿਸਨਾ ਜਲਤ ਜਲਤ ਨਹੀ ਬੂਝਹਿ ਡੰਡੁ ਧਰਮ ਰਾਇ ਕਾ ਦੀਜੈ ॥੬॥
ਸਭਿ ਤੀਰਥ ਬਰਤ ਜਗੁ ਪੁੰਨ ਕੀਏ ਹਿਵੈ ਗਾਲਿ ਗਾਲਿ ਤਨੁ ਛੀਜੈ ॥
ਅਤੁਲਾ ਤੋਲੁ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੈ ਗੁਰਮਤਿ ਕੋ ਪੁਜੈ ਨ ਤੋਲ ਤੁਲੀਜੈ ॥੭॥
ਤਵ ਗੁਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮ ਤੂ ਜਾਨਹਿ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਰਨਿ ਪਰੀਜੈ ॥
ਤੂ ਜਲ ਨਿਧਿ ਮੀਨ ਹਮ ਤੇਰੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਸੰਗਿ ਰਖੀਜੈ ॥੮॥

ਰਾਗ ਨਵ-ਕਲਿਆਣ, ਨਵਤਾਲ ਸਾਗਰ ਗੁਲਦਸਤਾ

ਰਾਗ—ਸੁਧ-ਕਲਿਆਣ, ਗੋਰਖ-ਕਲਿਆਣ, ਪੂਰਵਾ ਕਲਿਆਣ, ਹੇਮ-ਕਲਿਆਣ,
ਰਾਜ-ਕਲਿਆਣ, ਹਮੀਰ-ਕਲਿਆਣ, ਕਲਿਆਣ-ਬਸੰਤ, ਸੁਭ ਕਲਿਆਣ,
ਇਮਨ-ਕਲਿਆਣ।

ਤਾਲ—ਧਮਾਰ, ਚਾਰ ਤਾਲ, ਸੂਲਫਾਕਤਾ, ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ, ਝਪਤਾਲ, ਰੂਪਕ, ਯਕਾ,
ਫਰੋਦਸਤ, ਤਿੰਨ ਤਾਲ।

(1) ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਕਲਿਆਣ

ਧਮਾਰ
ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪਧ	ਪਮ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਮਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰਸ	ਮ	ਰਾ	ਮੋ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਮੁਸ	ਸਸ
	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਰ	ਸ	ਸ	ਵੀ	ਸਸ	ਜੈ	ਸ	ਰ	ਸ	ਵੀ	ਸਸ	ਸ	ਜੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x					2		0			3			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸਾ	ਸ	ਸ	ਧੂ	ਸ	ਸਾ	ਧ	ਸਾ	ਧ	ਜਨ	ਨੀ	ਸ	ਕੇ	ਸ
	ਧਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਧਪ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾਧ	ਪਗ	ਪ	ਪਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਮਿਸ	ਲਿ	ਸਾ	ਸਸ	ਧੂ	ਹ	ਰਿਸ	ਰੇਸ	ਸਸ	ਗੁ	ਕੀਸ	ਸ	ਜੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x					2		0			3			

(2) ਰਾਗ ਗੌਰਖ ਕਲਿਆਣ

ਚਾਰ ਤਾਲ
ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜੀ	ਅ	ਜੰ	ਤ	ਸ	ਭੁ	ਜ	ਗੁ	ਹੈ	ਸ	ਜੇ	ਤਾ
	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਮਪ	ਮ	ਰੇਸਾ
	ਮ	ਨੁ	ਭੋ	ਲਸ	ਤ	ਸ	ਭੋ	ਲ	ਕ	ਰੀਸ	ਸ	ਜੈਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਧਪ	ਧ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਪਮ	ਨੀਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਕ੍ਰਿਸ	ਪਾ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ਕ	ਰਿਸ	ਸਾਸ	ਧੂ	ਮਿ	ਲਾਸ	ਵ	ਹੁ
	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਰੇਨੀ	ਧ	ਸਾ	ਮਧ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਮ	ਰੇਸਾ
	ਜ	ਗੁ	ਥੰ	ਮਨ	ਕ	ਉ	ਥੰ	ਮੁਸ	ਦੀਸ	ਸਸ	ਸ	ਜੈਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

(3) ਰਾਗ ਪੂਰਵਾ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕਤਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	—
ਸ਼ਬਦ	ਬ	ਸੁ	ਧਾ	ੜ	ਤ	ਲੈ	ੜ	ਤ	ਲੈ	ੜ
	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	—	—	ਸਾ	ਸਾ	—
	ੜ	ਸ	ੜ	ਭ	ਉ	ੜ	ੜ	ਪ	ਰਿ	ੜ
	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	—	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
	ਮਿ	ੜ	ਲਿ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਧੂ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਚ	ਰ	ਨ	ਰੁ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਜੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ
	ਅ	ਤਿ	ਉ	ੜ	ਤ	ੜ	ਮ	ਅ	ੜ	ਤਿ
	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	—
	ਉ	ੜ	ਤ	ਮ	ਹੋ	ੜ	ੜ	ਵ	ਹੁ	ੜ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਸੰ	ੜ	ਭ	ੜ	ਸਿ	ੜ	ੜ	ਸ	ਟਿ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਚ	ਰ	ਨ	ਤ	ੜ	ਲ	ਦੀ	ੜ	ਜੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

(4) ਰਾਗ ਹੇਮ ਕਲਿਆਣ

ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗਰੇ	ਗਧ	ਪ	ਪਗ	ਮ	ਮਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਖਿ	ਜੋ	ਤਿ	ਭ	ਲੀ	ਸ	ਸਿਵ	ਨੀ	ਸ	ਕੀ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਸਾਧ	ਰੇਸਾ	ਮਗ	ਪ	ਪਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਆ	ਨਿ	ਪਾ	ਨੀ	ਸ	ਕ	ਤਿ	ਸ	ਭ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਜੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪਗ	ਗ	ਗ	ਗਪ	ਧ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮੈ	ਨ	ਦੰ	ਤ	ਨਿ	ਕ	ਸੇ	ਸ	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਬਚ	ਨੀ	ਸ
	ਸਾਂਰੇ	ਗਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗਪ	ਧਸਾਂ	ਧਪ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਸਾ
	ਸਾ	ਰੁ	ਚ	ਬਿ	ਚ	ਬਿ	ਹ	ਰਿ	ਰ	ਸੁ	ਸ	ਪੀ	ਸ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0		4		0	

(5) ਰਾਗ ਰਾਜ ਕਲਿਆਣ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	—	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮ	ਅਨੁ	ਗੁਹੁ	ਬਹੁ	ਕੀ	ਸ	ਆ
	ਨੀ	ਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮਗ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਗੁ	ਰ	ਸਾ	ਸ	ਧੂ	ਪੁ	ਰਖਮਿ	ਲੀ	ਸ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਗ	ਧ	ਮ	ਮ	ਮਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਗੁ	ਨ	ਰਾ	ਮ	ਨਾਮ	ਬਿਸ	ਥੀ	ਰਨ	ਕੀ	ਏ
	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਹ	ਰਿ	ਸਗ	ਲ	ਭਵ	ਨ	ਜ	ਸੁ	ਦੀ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

(6) ਰਾਗ ਹਮੀਰ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਮ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਸਾ	ਸ	ਧੂ	ਸਾਸ	ਸ	ਧ	ਸ	ਸਾ	ਧ	ਮਨਿ	ਪ੍ਰੀਸ	ਸਸ	ਤ	ਮ
	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਗ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
	ਬਿਸ	ਨੁਸ	ਸਸ	ਦੇਸ	ਸ	ਖੇਸ	ਸ	ਰਹਿ	ਨ	ਸ	ਕੀ	ਸ	ਜੈਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			2		3		X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪਮ	ਧਪ
	ਜਿਉ	ਜ	ਲ	ਮੀ	ਸ	ਨ	ਸ	ਜਲੰ	ਜ	ਲ	ਪ੍ਰੀ	ਤਿ	ਹੈਸ	ਸਸ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧਪ	ਮਪ
	ਖਿ	ਨੁ	ਸ	ਜਸ	ਲਸ	ਬਿ	ਨੁ	ਫੂ	ਟਿਸ	ਮ	ਰੀਸ	ਸ	ਜੈਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			2		3		X			2		3	

(7) ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਬਸੰਤ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਧੂ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁਸਾ	ਗੁ	ਸਾਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਹਾ	ਅ	ਭਾ	ਗ	ਅ	ਭਾਸ	ਗ	ਹੈਸ	ਜਿ	ਨਸ	ਕੇ
	ਧੂ	ਨੀ	ਧੂ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਧੂਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁਸਾ	ਗੁ	ਸਾ
	ਤਿ	ਸ	ਨ	ਸਾ	ਸ	ਧੂ	ਧੂਸ	ਰਿਸ	ਨ	ਪੀਸ	ਸ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਮ	ਧੂ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤਿ	ਨਾ	ਤਿਸ	ਨਾਸ	ਜਲ	ਤ	ਜਲ	ਤ	ਨਹੀ	ਬੂ	ਝ	ਹਿ
	ਪ	ਪ	ਧੂਨੀ	ਧੂ	ਪ	ਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਮਗੁ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
	ਡੰ	ਸ	ਭੂਸ	ਧਰ	ਮ	ਰਾ	ਇ	ਕਾ	ਸ	ਦੀਸ	ਸਸ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X		0		2		0		3		4	

(8) ਰਾਗ ਸੁਭ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਫਰੋਦਸਤ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਨੀ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਫ	ਭਿ	ਤੀ	ਰ	ਥ	ਬਰ	ਤ	ਜ	ਗੁ	ਪੁੰਫ	ਨਫ	ਕੀ	ਏ
	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗਪ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਨੀ	ਸਾ
	ਹਿ	ਵੈ	ਫ	ਗਾ	ਫ	ਲਿ	ਗਾਫ	ਲਿਫ	ਤਫ	ਨੁਫ	ਛੀਫ	ਫਫ	ਜੈ	ਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4		5	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਧਨੀ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਧਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਅ	ਤੁ	ਲਾ	ਤੋਫ	ਫ	ਲੁ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮੁ	ਹੈਫ	ਗੁਰ	ਮ	ਤਿ
	ਸਾਰੇ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਨੀ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਕੋਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਪੁ	ਜੈ	ਨ	ਤੋਫ	ਫਫ	ਲਫ	ਤੁਫ	ਲੀਫ	ਫਫ	ਜੈਫ	ਫਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4		5	

(9) ਰਾਗ ਇਮਨ ਕਲਿਆਣ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਤ	ਵ	ਗੁ	ਨ	ਬ੍ਰ	ਫ	ਹਮ	ਬ੍ਰ	ਹ	ਮ	ਤੂ	ਫ	ਜਾ	ਫ	ਨਹਿ	ਫ
	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮ	ਪ	—
	ਜ	ਨ	ਨਾ	ਨਕ	ਸ	ਰ	ਨਿ	ਪ	ਰੀ	ਫ	ਫ	ਫ	ਜੈ	ਫ	ਫ	ਫ
	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਨੀਰੇ	ਸਾ
	ਜ	ਨ	ਨਾ	ਨਕ	ਸ	ਰ	ਨਿ	ਪ	ਰੀਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਫ	ਜੈਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਧ	ਪ	—	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਮੇਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	—
ਸ਼ਬਦ	ਤੂ	ਝ	ਝ	ਝ	ਜ	ਲ	ਨਿ	ਧਿ	ਮੀਝ	ਨਝ	ਹ	ਮ	ਤੇ	ਝ	ਰੇ	ਝ
	ਨੀ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮੇਧ	ਪ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਨੀਰੇ
	ਕ	ਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਝ	ਸੰ	ਗਿਰ	ਖੀਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਝ	ਜੈਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਸਾਵਨੀ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਆਧੁਨਿਕ ਨਵੀਨ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਿਹਾਗ, ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਨਟ ਰਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ 'ਨੀ' ਸੁਰ ਦੁਰਬਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਆਲਾਪ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਭੁਪਾਲ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਸਾ, ਗ, ਗ, ਮ, ਪ, ਮਗ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ ਸਾ, ਰੇ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਨੀ ਸਾ, ਗ, ਮ ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ, ਸਾ।
2. ਸਾ, ਮ ਗ, ਮ ਗ ਪ, ਮ ਗ, ਨੀ, ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।
3. ਪ ਪ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ, ਪ ਮ ਗ, ਨੀ, ਪ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਮ, ਗ, ਪ, ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 1319)

ਰਾਮਾ ਰਮ ਰਾਮੈ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
 ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੇ ਤੁਮਰੇ ਤੂ ਬਡ ਪੁਰਖੁ ਪਿਤਾ ਮੇਰਾ ਮਾਇਆ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਅਸੰਖ ਅਗਮ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਮ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥
 ਗੁਣੀ ਗਿਆਨੀ ਸੁਰਤਿ ਬਹੁ ਕੀਨੀ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਨਹੀ ਕੀਮਤਿ ਪਾਇਆ ॥੧॥
 ਗੋਬਿਦ ਗੁਣ ਗੋਬਿਦ ਸਦ ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਗੋਬਿਦ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥
 ਤੂ ਅਮਿਤਿ ਅਤੋਲੁ ਅਪਰੰਪਰ ਸੁਆਮੀ ਬਹੁ ਜਪੀਐ ਥਾਹ ਨ ਪਾਇਆ ॥੨॥
 ਉਸਤਤਿ ਕਰਹਿ ਤੁਮਰੀ ਜਨ ਮਾਧੋ ਗੁਨ ਗਾਵਹਿ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥
 ਤੁਮ੍ਹ ਜਲ ਨਿਧਿ ਹਮ ਮੀਨੇ ਤੁਮਰੇ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਕਤਹੂ ਪਾਇਆ ॥੩॥
 ਜਨ ਕਉ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮਧਸੂਦਨ ਹਰਿ ਦੇਵਹੁ ਨਾਮੁ ਜਪਾਇਆ ॥
 ਮੈ ਮੂਰਖ ਅੰਧੁਲੇ ਨਾਮੁ ਟੇਕ ਹੈ ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਇਆ ॥੪॥

ਰਾਗ ਸਾਵਨੀ-ਕਲਿਆਣ

ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਸ	ਮਾ	ਰਮ	ਰਾ	ਸ	ਮੈ	ਸ	ਅੰ	ਤੁ	ਨ	ਸ	ਪਾ	ਇਆ
	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਮਗ	ਮਗ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗਰੇ	ਸ
	ਹਮ	ਬਾ	ਰਿ	ਕ	ਪ੍ਰ	ਸ	ਤਿ	ਪਾ	ਸ	ਸ	ਰੇ	ਤੁ	ਮ	ਰੇ
	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤੂ	ਸ	ਬ	ਡ	ਪ੍ਰ	ਰ	ਖੁ	ਸ	ਪਿ	ਤਾ	ਮੇ	ਰਾ	ਮਾ	ਇਆ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x	2			0		3		0		4		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ
	ਹਰਿ	ਕੇ	ਨਾ	ਮ	ਅ	ਸ	ਸੰ	ਖ	ਅ	ਸ	ਗ	ਮ	ਹ	ਹਿ
	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਪ	ਪ੍ਰ	ਪ੍ਰ	—	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਅ	ਗ	ਮ	ਅ	ਗ	ਸ	ਸ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	ਸ	ਇਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x	2			0		3		0		4		0	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਗਪ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਗਪ	ਨੀਧ	ਪਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾ
2	ਸਾਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਸਾਸਾ	ਨੀਧ	ਸਾ
	ਮਗ	ਪਨੀ	ਧਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂਗਾਂ	ਰੇਸਾਂ
	ਨੀਧ	ਮਗ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਸਾ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਗ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਸਾ	ਰੇਸਾ
3	ਗਰੇ	ਸਾਪ	ਗਰੇ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾਮ	ਗਪ	ਨੀਧ	ਪਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਗਪ	ਨੀਧ	ਪਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਗਪ	ਨੀਧ	ਪਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਗਪ	ਨੀਧ	ਪਗ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਬਸੰਤ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਕੌਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਰਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਰਸ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਚਲਣ ਤਿੰਨਾਂ ਸਪਤਕਾਂ ਵਿਚ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਮ, ਗੁ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ ਮ ਗੁ ਮ, ਪ, ਪ ਪ ਧੁ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਲਿਆਣ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1321)

ਜਾਚਿਕੁ ਨਾਮੁ ਜਾਚੈ ਜਾਚੈ ॥

ਸਰਬ ਧਾਰ ਸਰਬ ਕੇ ਨਾਇਕ ਸੁਖ ਸਮੂਹ ਕੇ ਦਾਤੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਕੇਤੀ ਕੇਤੀ ਮਾਂਗਨਿ ਮਾਗੈ ਭਾਵਨੀਆ ਸੋ ਪਾਈਐ ॥੧॥

ਸਫਲ ਸਫਲ ਸਫਲ ਦਰਸੁ ਰੇ ਪਰਸਿ ਪਰਸਿ ਗੁਨ ਗਾਈਐ ॥

ਨਾਨਕ ਤਤ ਤਤ ਸਿਉ ਮਿਲੀਐ ਹੀਰੈ ਹੀਰੁ ਬਿਧਾਈਐ ॥੨॥

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਬਸੰਤੁ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਮਾਤਰੇ												
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਪੁਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜਾ	ਚਿ	ਕੁ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਚੈ	ਜਾ	ੜ	ਚੈ
	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਮਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਰ	ਬ	ਧਾ	ੜ	ਰੜ	ਸ	ਰਬ	ਕੇ	ਨਾ	ਇ	ਕ
	ਸਾ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸੁ	ਖ	ੜ	ਸ	ਮੁ	ਹ	ਕੇ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੋਂ	ਸਾ
	ਕੇ	ੜ	ਤੀ	ਕੇ	ੜ	ਤੀ	ਮਾਂ	ੜ	ਗਨਿ	ਮਾ	ੜ	ਗੈ
	ਸਾਂ	ਗੁ	ਮੰ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਪ	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ
	ਭਾ	ੜ	ਵਨੀ	ਆ	ੜ	ਸੋ	ਪਾ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈ	ਐ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਪੰਚ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਦਾ ਅਲਪਤਵ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਇਮਨ, ਸ਼ਿਆਮ-ਕਲਿਆਣ, ਸ਼ੁੱਧ-ਕਲਿਆਣ, ਹੇਮ-ਕਲਿਆਣ ਅਤੇ ਹਮੀਰ-ਕਲਿਆਣ ਆਦਿਕ ਪੰਜਾਂ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਨਾਮ ਪੰਚ-ਕਲਿਆਣ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਚਲਣ ਮੱਧ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਗ ਮ, ਗ ਮ ਪ, ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ, ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਧ ਪ ਪ, ਧ ਪ, ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ, ਗ ਮ ਪ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਰੇ-ਸਾ, ਧ ਪ, ਪ, ਪ ਧ ਪ, ਸਾ, ਗ, ਗ, ਗ ਮ ਰੇ, ਸਾ, ਨੀ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਮ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਰੇ, ਗ ਮ, ਗ, ਪ ਪ, ਪ ਗ ਰੇ, ਗ ਮ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ।
3. ਪ ਪ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ।
4. ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਪ ਪ ਸਾਂ ਧ ਪ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਮ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਲਿਆਣ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1322)

ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਭ ਸਖੇ ॥

ਗਰਭ ਜੋਨਿ ਕਲਿ ਕਾਲ ਜਾਲ ਦੁਖ ਬਿਨਾਸਨੁ ਹਰਿ ਰਖੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਨਾਮ ਧਾਰੀ ਸਰਨਿ ਤੇਰੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਦਇਆਲ ਟੇਕ ਮੇਰੀ ॥੧॥

ਅਨਾਥ ਦੀਨ ਆਸਵੰਤ ॥ ਨਾਮੁ ਸੁਆਮੀ ਮਨਹਿ ਮੰਤ ॥੨॥

ਤੁਝ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭ ਕਿਛੁ ਨ ਜਾਨੂ ॥ ਸਰਬ ਜੁਗ ਮਹਿ ਤੁਮ ਪਛਾਨੂ ॥੩॥

ਹਰਿ ਮਨਿ ਬਸੇ ਨਿਸਿ ਬਾਸਰੋ ॥ ਗੋਬਿੰਦ ਨਾਨਕ ਆਸਰੋ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪੰਚ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਗੁਪ	ਧੁਪ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਪ੍ਰਾਤ	ਨ	ਪ	ਤਿ	ਦਇ	ਆਲ	ਪੁਰ	ਖ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਸ	ਖੇ
	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਗ	ਗ	ਭ	ਜੋ	ਸ	ਨਿ	ਕ	ਲਿ	ਕਾ	ਲ	ਜਾ	ਲ
	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਦੁ	ਖ	ਬਿ	ਨਾ	ਸ	ਨੁ	ਹ	ਰਿ	ਰ	ਖੇ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾ	ਸ	ਮ	ਧਾ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਰ	ਨਿ	ਤੇ	ਸ	ਰੀ
	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ
	ਪ੍ਰ	ਭ	ਦ	ਇ	ਆ	ਲ	ਟੇ	ਸ	ਕ	ਮੇ	ਸ	ਰੀ
	ਗ	ਰੋਂ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
	ਅ	ਨਾ	ਥ	ਦੀ	ਸ	ਨ	ਆ	ਸ	ਵੰ	ਸ	ਤ	ਸ
	ਸਾ	—	ਸਾ	ਧ	—	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਸੁਆ	ਸ	ਮੀ	ਮ	ਨਹਿ	ਮੰ	ਸ	ਤ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਜਲਧਰ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਥਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮਲਾਰ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਲਾਰ ਦੇ ਨਾਲੋਂ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਚਲਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮਲਾਰ ਦੀਆਂ ਖਾਸ ਸੁਰ ਸੰਗਤੀਆਂ “ਨ੍ਰੀ ਧ ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਰੇ ਪ, ਮ ਰੇ,” ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਰੂਪ ਹੀ ਵਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਨ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਵਕਰ ਰੂਪ ਨਾਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਗ ਪ, ਮ ਰੇ, ਮ ਧ ਪ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ, ਮ, ਰੇ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨ੍ਰੀ ਧ ਨ੍ਰੀ ਧ, ਸਾ ਰੇ ਗ, ਪ, ਮ, ਰੇ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾਂ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਗ ਪ, ਗ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਮ ਰੇ ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾਂ।
2. ਮਾ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਨ੍ਰੀ ਧ, ਸਾ, ਰੇ, ਗ ਪ, ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ, ਮ, ਰੇ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ।
3. ਮ, ਮ ਰੇ, ਮ ਧ ਪ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਨ੍ਰੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾਂ, ਰੇ-ਸਾਂ, ਰੇ ਗ ਪ, ਮ ਰੇ, ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਧ ਪ, ਮ, ਰੇ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨ੍ਰੀ ਧ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ (ਸਰਲ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ 'ਚੋਂ)

ਅਬਿਚਲ ਅਕਾਲ ਨਿਰਵੈਰੁ ਸਦਾ ਨਿਤ ਜੈ ਜੈ ਜੈ॥
ਮੰਗਲ ਹਰਖ ਬਿਨੋਦ ਚਿੰਤਾ ਮਨਿ ਰਾਮ ਬਿਜੈ ਜੈ॥
ਛਟਾ ਚਮਕਤਿ ਪੁਰ ਨੂਰ ਭਾਨੁ ਦੁਤਿ ਦੁਰਗਾ ਰਾਜੈ॥
ਸੰਖ ਭੇਰਿ ਗਜ ਸਿੰਧੁ ਸੰਮਨ ਧੁਨਿ ਕੇ ਹਰਿ ਲਾਜੈ॥

ਰਾਗ ਜਲਧਰ ਕਲਿਆਣ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਪ	—	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	—	ਰੇ	—
ਸ਼ਬਦ	ਅ	ੜ	ਬਿ	ਚ	ਲ	ੜ	ਅ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਲ	ੜ
	ਸਾ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	—	—	ਸਾ	ਸਾ	—
	ਨਿ	ੜੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ਰੁ	ੜ	ੜ
	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਰੇ
	ਸ	ੜ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ੜ	ਨਿ	ੜ	ਤ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਧੁ	ਸਾਧੁ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਪਮ	ਰੇਸਾ
	ਜੈ	ੜ	ੜ	ਜੈੜ	ੜ	ੜ	ਜੈੜ	ੜੜ	ਜੈ	ੜੜ	ਜੈੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	—	ਮ	ਧ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
	ਮ	ੜ	ੜ	ਗ	ੜ	ਲ	ਹ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ਖ
	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਨੀ	ਧ	—	ਰੇ	ਸਾ
	ਬਿ	ੜੜ	ੜ	ਨੋ	ੜ	ੜ	ਦ	ੜ	ਬਿ	ੜ	ਨੋ	ਦ
	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਚਿੰ	ੜ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ੜ	ੜ	ਨਿ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਮ	ਮ	ਨੀਧੁ	—	ਪਮ	ਪ	ਰੇ	ਗ	ਸਾਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਬਿੜ	ੜ	ਜੈੜ	ਜੈ	ੜ	ੜ	ਜੈੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਸੰਚਾਰੀ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	—
ਸ਼ਬਦ	ਛ	ਫ	ਟਾ	ਡਾ	ਚ	ਮ	ਕ	ਤਿ	ਫ	ਤਿ	ਫ	ਫ
	ਧ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
	ਪੁ	ਫ	ਫ	ਰ	ਫ	ਫ	ਨੂ	ਫ	ਫ	ਰ	ਫ	ਫ
	ਨੀਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਪੁਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਨੀਧ	ਧ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਭਾਫ	ਫ	ਫ	ਨੁਫ	ਫ	ਫ	ਦੁ	ਫਫ	ਫ	ਤਿ	ਫ	ਫ
	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇ	ਸਾ
	ਦੁ	ਰ	ਫ	ਗਾ	ਫ	ਫ	ਰਾ	ਫ	ਜੈ	ਰਾਫ	ਫ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅਭੋਗ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਸਾਂ
	ਸੰ	ਫ	ਫ	ਖ	ਫ	ਫ	ਭੇ	ਫ	ਫ	ਫ	ਰਿਫ	ਫ
	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਂਸਾਂ
	ਗ	ਫ	ਫ	ਜ	ਫ	ਫ	ਸਿੰ	ਫ	ਫ	ਧੁ	ਫਫ	ਫਫ
	ਰੇਂ	ਗੰ	ਮੰ	—	ਮੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਧ
	ਸੰ	ਫ	ਮ	ਫ	ਨ	ਫ	ਧੁ	ਫ	ਫਫ	ਨਿਫ	ਫ	ਫ
	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਗ	ਧਪ	ਮਗ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਕੇ	ਫ	ਫ	ਹ	ਫ	ਰਿ	ਲਾਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਜੈਫ	ਫਫ	ਫਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਰਾਗ ਖਵਾਜਾ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੌਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਭੁਪਾਲੀ ਅਤੇ ਅਲੈਹੀਆ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਭੁਪਾਲੀ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਸੁਰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਕ ਮਧੁਰ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਈ ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਛਾਇਆ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਪ ਧ ਪ, ਸਾ ਧ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਗ ਪ, ਧ ਪ, ਮ, ਰੇ, ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਸਾ।
2. ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ, ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਧ ਪ, ਪ ਗ, ਪ, ਮ, ਪ ਧ, ਸਾ ਧ, ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ।
3. ਗ ਪ, ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾ ਧ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ, ਧ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਧ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ (ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ 'ਚੋਂ)

ਉਠ ਪ੍ਰਭਾਤਿ ਕਰਹੁ ਇਸਨਾਨਾ ਪਦ ਪੰਕਜ ਮਹਿ ਲੀਨਾ ॥
ਜਥਾ ਸਕਤਿ ਦਾਨ ਭੂਖੈ ਕਉ ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਰੰਗ ਭੀਨਾ ॥
ਕ੍ਰੋਧ ਨਿਵਾਰ ਦਯਾ ਮਨ ਲਾਵਹੁ ਹਿੰਸਾ ਦੁਰਮਤਿ ਤਯਾਗੋ ॥
ਇਕ ਮਨ ਹੋਇ ਭਜਹੁ ਨਾਰਾਇਨ ਖਿਮਾ ਧਰਮ ਅਨਰਾਗੋ ॥

ਰਾਗ ਖਵਾਜਾ ਕਲਿਆਣ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀ	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ਇ	ਕ	ਮ	ਨ	ਹੋ	ਯ	ਇ	ਭ	ਜਹੁ	ਯ	ਨਾ	ਯ	ਰਾ	ਯ	ਇ	ਨ
	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਖਿ	ਮਾ	ਯ	ਧ	ਰ	ਮ	ਅ	ਨ	ਰਾ	ਯ	ਯ	ਯ	ਗੋ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਕ੍ਰੋ	ਯ	ਧ	ਨਿ	ਵਾ	ਯ	ਰ	ਦ	ਯਾ	ਯ	ਮ	ਨ	ਲਾ	ਯ	ਵਹੁ	ਯ
	ਗੰ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹਿੰ	ਯ	ਸਾ	ਯ	ਦੁ	ਰ	ਮ	ਤਿ	ਤਯਾਂ	ਯ	ਯ	ਯ	ਗੋ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਰੇ ਗਰੇ ਗਪ ਗਪ	ਧ ਪਗ -ਮ ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ ਧਪ ਧਨੀ ਸਾ	ਰੇਗ ਪਧ ਸਾਂਰੇਂ ਸਾਂ
2	ਸਾਰੇ ਗਰੇ ਗਪ ਮਗ	ਮਰੇ ਗਰੇ ਗਪ ਧਸਾਂ	ਨੀਧ ਪਧ -ਨੀ ਧਪ	ਮਗ ਪਮ ਗਮ ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ ਗਪ ਧਸਾਂ ਧਨੀ	ਧਪ ਧਪ ਗਪ ਰੇਸਾ	ਨੀ-ਧਨੀ-ਧ ਨੀਨੀ	ਧਪ ਗਪ ਧਧ ਪਧ
	ਨੀਨੀ ਧਨੀ ਸਾਂਸਾਂ ਨੀਸਾਂ	ਰੇਰੇਂ ਸਾਂਰੇਂ ਗਗੰ ਰੇਗੰ	ਗਰੇਂ ਗਪੰ ਮਗੰ ਮਮੰ	ਮਮੰ ਰੇਸਾ ਰੇਰੇਂ ਰੇਰੇਂ
	ਸਾਂਧ ਸਾਂਸਾਂ -ਨੀ ਧਪ	ਧਧ ਪਗ ਮਮ ਪਧ	ਸਾਂਧ ਸਾਂਸਾਂ -ਨੀ ਧਪ	ਧਧ ਪਗ ਮਮ ਪਧ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	X	2

ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਰਿਸ਼ਭ, ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬਸੰਤ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਰਾਗ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਮੰਨ ਕੇ ਇਸ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਪੈਵਤ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਿਸਦਾ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਵਰਣਨ ਪਿੱਛੇ ਕਲਿਆਣ ਬਸੰਤ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ ਵੀ ਕਿਸੇ ਕਿਤਾਬ 'ਚੋਂ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਬਸੰਤ ਕਲਿਆਣ ਤਾਂ ਹੀ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਥਾਟ ਕਲਿਆਣ ਹੋਵੇ, ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬਸੰਤ ਦੇ ਸੁਰ ਪੂਰਵਾਂਗ ਵਿਚ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਸੁਰ ਉਤਰਾਂਗ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹੀ ਬਸੰਤ-ਕਲਿਆਣ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਬਸੰਤ ਰਾਗ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ-ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ ਵਿਚ ਤੀਬਰ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਸੋ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ, ਦੋਵੇਂ ਰਿਸ਼ਭ, ਦੋਵੇਂ ਪੈਵਤ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੋਣ ਤਾਂ ਹੀ ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਜਿਹੜਾ ਰਾਗ ਦੋ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਰਾਗ ਦਾ ਨਾਮ ਪਹਿਲਾਂ ਆਵੇ, ਉਸ ਰਾਗ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਬਸੰਤ-ਕਲਿਆਣ ਵਿਚ ਬਸੰਤ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਲਿਆਣ ਰਾਗ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਦੀ ਛਾਇਆ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਲਿਆਣ-ਬਸੰਤ ਵਿਚ ਕਲਿਆਣ ਦੀ ਛਾਇਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤੇ ਬਸੰਤ ਦੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗੀ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ ਪ, ਮ, ਮ ਧ ਰੇ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਧ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ ਨੀ ਰੇ, ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਰੇ, ਮ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਪ ਮ ਪ, ਮ ਗ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
2. ਮ ਧ ਰੇ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਗ, ਮ ਗ, ਮ ਗ, ਮ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਮ, ਗ ਮ, ਧ ਪ ਮ ਪ, ਮ ਧ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਧ ਮ, ਗ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪ (ਪੰਨਾ 1400)

ਗੁਰੂ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਪਾਯਉ ॥
ਹੁਤੀ ਜੁ ਪਿਆਸ ਪਿਊਸ ਪਿਵੰਨ ਕੀ ਬੰਛਤ ਸਿਧਿ ਕਉ ਬਿਧਿ ਮਿਲਾਯਉ ॥
ਪੂਰਨ ਭੋ ਮਨ ਠਉਰ ਬਸੋ ਰਸ ਬਾਸਨ ਸਿਉ ਜੁ ਦਹੰ ਦਿਸਿ ਧਾਯਉ ॥
ਗੋਬਿੰਦ ਵਾਲੁ ਗੋਬਿੰਦ ਪੁਰੀ ਸਮ ਜਲ੍ਹਨ ਤੀਰਿ ਬਿਪਾਸ ਬਨਾਯਉ ॥
ਗਾਯਉ ਦੁਖ ਦੂਰਿ ਬਰਖਨ ਕੋ ਸੁ ਗੁਰੂ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਪਾਯਉ ॥

ਰਾਗ ਬਸੰਤ ਕਲਿਆਣ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀਰੇ	ਗਰੇ	ਗਮ	ਗਮ	ਪ	—	ਮ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁ	ਰੂ	ਮੁ	ਖੁ	ਦੇ	ਸ	ਖਿ	ਗ	ਰੂ	ਸ	ਸੁ	ਖੁ	ਪਾ	ਸ	ਯਉ	ਸ
	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹੁ	ਤੀ	ਜੁ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਸ	ਪਿ	ਉ	ਸ	ਸ	ਪਿ	ਵੰ	ਨ	ਕੀ	ਸ
	ਰੇਮ	ਗ	ਮਧ	ਪ	ਧਸਾਂ	ਨੀ	ਧਰੇਂ	ਸਾਂ	ਮੰਗਾਂ	ਮੰ	ਗਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮੰਗ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ
	ਬੰ	ਸ	ਛ	ਤ	ਸਿ	ਧਿ	ਕਉ	ਸ	ਬਿ	ਸ	ਧਿ	ਮਿ	ਲਾ	ਸ	ਯਉ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	—	ਗ	ਮ	ਮ	ਧ	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਮ	ਧ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਪੂ	ਸ	ਰ	ਨ	ਭੋ	ਸ	ਮ	ਨ	ਠਉ	ਸ	ਰ	ਬ	ਸੋ	ਸ	ਰ	ਸ
	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮੰਗੰ	ਮੰ	—	ਗੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਗੰ	ਰੇਂ
	ਬਾ	ਸ	ਸ	ਨ	ਸਿ	ਉ	ਜੁ	ਸ	ਦ	ਹੰ	ਦਿ	ਸਿ	ਧਾ	ਸ	ਯਉ	ਸ
	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮੰ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਮ	ਗ	ਮਧ	ਪ	ਧਸਾਂ	ਨੀ	ਧਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਗੋ	ਸ	ਬਿੰ	ਦ	ਵਾ	ਸ	ਲੁ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਸ	ਦਸ	ਪੁ	ਗੀ	ਸ	ਸਸ	ਮ
	ਮੰਗਾਂ	ਮੰ	ਗਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮੰਗ	ਮੰਗ	ਰੇਸਾ	ਪ	—	ਮੰ	ਗ	ਮੰ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਜਸ	ਸ	ਲ੍ਹ	ਨਸ	ਤੀ	ਸ	ਰਿ	ਬਿ	ਪਾ	ਸ	ਸ	ਬ	ਨਾ	ਸ	ਯਉ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਗਮ	ਮਮ	ਧਧ	ਮਨੀ	ਮਧ	ਧਮ	ਨੀਨੀ	ਮਧ	ਮਧ	ਨੀਮ	ਧਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਮਧ	ਨੀਮ	ਧਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਮਧ	ਨੀਮ	ਧਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਮਧ	ਮਮ	ਧਪ	ਮਮ	ਧਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਨੀਸਾਂ
	ਮਧ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਮਧ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਮਧ	ਨੀਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
3	ਗਮ	ਗਮ	ਮਧ	ਮਧ	ਧਨੀ	ਧਨੀ	ਮਧ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾਂ	ਧਨੀ	ਮਗ	ਮਧ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਪ	—	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਪ	—	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਪ
4	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਮਧ	ਮਧ	ਰੇਸਾਂ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਸਾਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਧਪ	ਮਧ
	ਮਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਮਧ	ਰੇਸਾਂ	ਪ	ਮਧ	ਰੇਸਾਂ	ਪ	ਮਧ	ਰੇਸਾਂ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਹੰਸ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਕੀਰਣ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਰੇ ਗ, ਪ, ਗ ਮ, ਧ ਮ ਪ, ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਪ ਧ, ਮ ਪ ਗ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਪ ਨੀ ਨੀ ਰੇ, ਸਾ, ਪ ਧ ਪ ਮ, ਗ ਪ ਗ ਨੀ, ਪ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਨੀ ਨੀ ਸਾ, ਨੀ ਰੇ, ਪ ਨੀ ਪ, ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਸਾਰੇ ਨੀਰੇ, ਪ ਨੀ ਰੇ, ਰੇਗ ਰੇਗ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਪ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਪ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਨੀ ਨੀ ਰੇ ਰੇ ਗ, ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਨੀ ਗ ਰੇ, ਮਗ ਮ ਰੇ, ਗਰੇ, ਨੀ ਪ ਨੀ ਰੇ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਗ, ਮ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਗਮ ਗਮ ਪਗ ਰੇ, ਗਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
3. ਨੀ ਰੇ ਗ ਪ ਮ ਗ ਪ, ਪ ਮ ਧ ਮ, ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਮ ਗ, ਨੀ ਰੇ ਨੀ ਗ, ਰੇ ਮ ਗ, ਪ, ਪ ਧ ਪ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਰੇ ਗ, ਪ, ਧ ਮ, ਮ ਗ, ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਪ ਗ, ਮ ਗ ਨੀ, ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਧ ਮ ਪ ਧ, ਪ ਧ ਪ ਪ, ਮ ਗ ਪ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਗ ਪ ਰੇ ਗ ਰੇ, ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
4. ਗ ਪ ਨੀ ਨੀ, ਧ ਪ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਧ ਪ ਨੀ ਨੀ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ ਰੇਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਪ ਸਾਂ, ਨੀ ਨੀ ਰੇਂ ਰੇਂ ਗਾਂ, ਰੇਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਪ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਪ ਧ, ਪ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ, ਪ ਧ ਪ ਮ ਗ ਪ ਨੀ, ਨੀ ਧ ਨੀ, ਪ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਪ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਪ ਨੀ ਰੇ ਸਾ, ਪ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਲਿਆਨ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 1320)

ਹਮਰੀ ਚਿਤਵਨੀ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਜਾਨੈ ॥

ਅਉਰੁ ਕੋਈ ਨਿੰਦ ਕਰੈ ਹਰਿ ਜਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭੁ ਤਾ ਕਾ ਕਹਿਆ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਨਹੀ ਮਾਨੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਅਉਰ ਸਭ ਤਿਆਗਿ ਸੇਵਾ ਕਰਿ ਅਚੁਤ ਜੋ ਸਭ ਤੇ ਉਚ ਠਾਕੁਰੁ ਭਗਵਾਨੈ ॥

ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਤੇ ਕਾਲੁ ਜੋਹਿ ਨ ਸਾਕੈ ਚਰਨੀ ਆਇ ਪਵੈ ਹਰਿ ਜਾਨੈ ॥੧॥

ਜਾ ਕਉ ਰਾਖਿ ਲੇਇ ਮੇਰਾ ਸੁਆਮੀ ਤਾ ਕਉ ਸੁਮਤਿ ਦੇਇ ਪੈ ਕਾਨੈ ॥

ਤਾ ਕਉ ਕੋਈ ਅਪਰਿ ਨ ਸਾਕੈ ਜਾ ਕੀ ਭਗਤਿ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਮਾਨੈ ॥੨॥

ਹਰਿ ਕੇ ਚੋਜ ਵਿਡਾਨ ਦੇਖੁ ਜਨ ਜੋ ਖੋਟਾ ਖਰਾ ਇਕ ਨਿਮਖ ਪਛਾਨੈ ॥

ਤਾ ਤੇ ਜਨ ਕਉ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਹੈ ਰਿਦ ਸੁਧ ਮਿਲੇ ਖੋਟੇ ਪਛੁਤਾਨੈ ॥੩॥

ਤੁਮ ਹਰਿ ਦਾਤੇ ਸਮਰਥ ਸੁਆਮੀ ਇਕੁ ਮਾਗਉ ਤੁਝ ਪਾਸਹੁ ਹਰਿ ਦਾਨੈ ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਹਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਦੀਜੈ ਸਦ ਬਸਹਿ ਰਿਦੈ ਮੋਹਿ ਹਰਿ ਚਰਾਨੈ ॥੪॥

ਰਾਗ ਹੰਸ ਕਲਿਆਣ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾਰੇ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਗਪ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਗਾਂ	ਗਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਹੜ	ਮੜ	ਰੀੜ	ੜੜ	ਚਿੜ	ਤੜ	ਵੜ	ਨੀੜ	ਹੜ	ਰਿ	ਪ੍ਰੜ	ਭੁੜ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਨੈੜ	ੜੜ
	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਪ	ਮੰਗ	ਰੇਮ	ਗ	ਗ	ਨੀਰੇ	ਰੇ	ਗਪ	ਧਪ	ਮੰਗ	—	ਸਾ	ਸਾ
	ਅਉ	ਰੁ	ਕੋੜ	ਈ	ਨਿੰੜ	ੜੜ	ਦ	ਕ	ਰੈੜ	ੜ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਜੜ	ਨ	ਕੀ	ਪ੍ਰਭੁ
	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਨੀਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਰੇ
	ਤਾ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਕਹਿ	ਆ	ਇ	ਕੁ	ਤਿੜ	ਲੁ	ਨੜ	ਹੀੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਨੈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇ	ਗਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਗ	ਗਰੇਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਅਉਰ	ਸ	ਭ	ਤਿਆ	ੜੜ	ਗਿ	ੜ	ਸੇ	ਵਾ	ਕ	ਰਿੜ	ਅ	ਚੁ	ਤ	ੜ	
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਰੇਂ	ਗਰੇਂ	ਸਾਂ	—
	ਜੋ	ੜੜ	ਸਭ	ਤੇੜ	ਉੜ	ੜ	ਚ	ੜ	ਠਾ	ਕੁਰੁ	ਭ	ਗੜ	ਵਾ	ੜੜ	ਨੈ	ੜ
	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਹ	ਰਿ	ਸੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਕਾ	ਲੁ	ਜੋਹਿ	ਨੜ	ਸਾੜ	ੜੜ	ਕੈ	ੜ
	ਨੀ	ਰੇ	ਨੀ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਚ	ਰ	ਨੀ	ੜ	ਆ	ੜ	ਇ	ਪ	ਵੈੜ	ੜੜ	ਹ	ਰਿੜ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਨੈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨੀਰੇ	ਗਰੇ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	ਪਮ	ਧਪ	ਮਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਗਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
3	ਗਰੇ	ਮਗ	ਪਮ	ਧਪ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਪਮ	ਧਪ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਪਮ	ਧਪ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
4	ਪਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਨੀਝ	ਝਰੇ	ਸਾਝ	ਝਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਪ	ਸਾ	ਨੀਝ	ਝਰੇ	ਸਾਝ	ਝਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਪ	ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਮੋਹਨ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਢੈ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਧਿਆ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਸਰਸ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਮ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ ਕੇਸਰੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਲਿਆਣ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਧ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਰਾਗ ਚੰਦਰ ਕਲਿਆਣ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਤੀਬਰ, ਧੈਵਤ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਧਿਆ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ, ਧੁ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ, ਨੀ ਰੇ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਧੁ ਪ, ਮ ਰੇ ਨੀ ਸਾ।

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤੈ

ਇਹ ਭੈਰਉ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਪੈਵਤ ਕੋਮਲ, ਦੋਵੇਂ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਭੈਰਉ ਰਾਮਕਲੀ ਅਤੇ ਲਲਿਤ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭੈਰਉ ਦਾ ਸਰੂਪ ਇਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ 'ਤੇ ਠਹਿਰ ਕੇ “ਮ ਧੁ ਮ, ਮ ਗ,” ਇਹ ਸੁਰ ਲਲਿਤ ਰਾਗ ਦੇ ਲੈ ਕੇ ਭੈਰਉ ਦੇ ਸੁਰਾਂ 'ਤੇ ਆਲਾਪ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਗਤੀ ਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ। ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਹਿ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ। “ਸਾ ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਮ ਮ, ਗ ਮ, ਧ ਧੁ ਪ, ਮ, ਰੇ ਗ ਮ ਮ, ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਧ ਸਾ।” ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਤਾਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਦਾ ਰੂਪ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਰੇ ਗ, ਮ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ, ਮ ਧੁ ਮ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਮ, ਨੀ ਧੁ ਨੀ ਧੁ ਪ ਗ ਮ, ਮ ਧੁ ਮ, ਮ ਗ ਮ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ।
2. ਨੀ ਰੇ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਮ, ਧੁ ਪ ਮ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਧੁ ਪ ਮ, ਧੁ ਮ, ਧੁ ਮ ਮ, ਗ ਮ, ਗ ਰੇ ਸਾ
ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
4. ਪ ਮ ਪ ਧੁ, ਨੀ, ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ
ਧੁ ਨੀ, ਮ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਗ ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ
ਪ, ਸਾਂ ਰੇ ਗ ਮ ਮ ਮ, ਪ ਮ ਪ ਧੁ, ਸਾਂ ਨੀ, ਪ ਮ ਮ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ ਗ, ਪ
ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ (ਪੰਨਾ 1351)

ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜੁਗੋ ਜੁਗੁ ਤਾ ਕਾ ਅੰਤੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥
 ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਰਾਮੁ ਰਹਿਆ ਰਵਿ ਐਸਾ ਰੂਪੁ ਬਖਾਨਿਆ ॥੧॥
 ਗੋਬਿੰਦੁ ਗਾਜੈ ਸਬਦੁ ਬਾਜੈ ॥ ਆਨਦ ਰੂਪੀ ਮੇਰੋ ਰਾਮਈਆ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਬਾਵਨ ਬੀਖੂ ਬਾਨੈ ਬੀਖੇ ਬਾਸੁ ਤੇ ਸੁਖ ਲਾਗਿਲਾ ॥
 ਸਰਬੇ ਆਦਿ ਪਰਮਲਾਦਿ ਕਾਸਟ ਚੰਦਨੁ ਭੈਇਲਾ ॥੨॥
 ਤੁਮ੍ਹ ਚੇ ਪਾਰਸੁ ਹਮ ਚੇ ਲੋਹਾ ਸੰਗੇ ਕੰਚਨੁ ਭੈਇਲਾ ॥
 ਤੂ ਦਇਆਲੁ ਰਤਨੁ ਲਾਲੁ ਨਾਮਾ ਸਾਚਿ ਸਮਾਇਲਾ ॥੩॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਆ	ਦਿ	ਜੁ	ਗਾੜ	ਦਿੜ	ਜੁ	ਗਾ	ਦਿ	ਜੁੜ	ਗੋੜ	ਜੁੜ	ਗੁੜ
	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗਮ	ਗਮ	ਗ	ਗਮ	ਗਰੁ	ਸਾ
	ਤਾੜ	ੜੜ	ਕਾੜ	ਅੰ	ਤੁ	ਨ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਨਿ	ਆੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਪਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਗਰੁੱ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ
	ਸਰ	ਬ	ਨਿ	ਰੰ	ਤ	ਰਿ	ਰਾ	ਮੁ	ਰ	ਹਿਆ	ਰੜ	ਵਿ
	ਪਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮਮ	ਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਰੁ	ਸਾ
	ਐੜ	ੜੜ	ਸਾੜ	ਰੂ	ਪੁ	ਬ	ਖਾੜ	ੜ	ਨਿੜ	ਆੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1340)

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪ੍ਰਭੁ ਸੁਘੜ ਸੁਜਾਣੁ ॥

ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਈਐ ਵਡਭਾਗੀ ਦਰਸਨ ਕਉ ਜਾਈਐ ਕੁਰਬਾਣੁ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਕਿਲਬਿਖ ਮੇਟੇ ਸਬਦਿ ਸੰਤੋਖੁ ॥ ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਨੁ ਹੋਆ ਜੋਗੁ ॥

ਸਾਧਸੰਗਿ ਹੋਆ ਪਰਗਾਸੁ ॥ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨ ਮਾਹਿ ਨਿਵਾਸੁ ॥੧॥

ਜਿਨਿ ਕੀਆ ਤਿਨਿ ਲੀਆ ਰਾਖਿ ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਪੂਰਾ ਅਨਾਥ ਕਾ ਨਾਥੁ ॥

ਜਿਸਹਿ ਨਿਵਾਜੇ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਮ ਤਾ ਕੇ ਆਚਾਰ ॥੨॥

ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਿਤ ਨਿਤ ਨਿਤ ਨਵੇ ॥ ਲਖ ਚਉਰਾਸੀਹ ਜੋਨਿ ਨ ਭਵੇ ॥

ਈਹਾਂ ਊਹਾਂ ਚਰਣ ਪੂਜਾਰੇ ॥ ਮੁਖ ਊਜਲੁ ਸਾਢੇ ਦਰਬਾਰੇ ॥੩॥

ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਗੁਰਿ ਧਰਿਆ ਹਾਥੁ ॥ ਕੋਟਿ ਮਧੇ ਕੋ ਵਿਰਲਾ ਦਾਸੁ ॥

ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਪੈਥੈ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਨਾਨਕ ਉਧਰਸਿ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਧੂਰਿ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮੈਪ	ਗਮ	ਮ	ਪ	ਮਗ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਪਾ	ਸ	ਰ	ਬ੍	ਹ	ਮੁ	ਪ੍ਰਭੁ	ਸੁਘ	ੜਸ	ਸੁਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੁਸ	ਸ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਗੁ	ਰੁ	ਪੂ	ਰਾ	ਸ	ਪਾਸ	ਸਸ	ਈਐ	ਵ	ਡ	ਭਾਸ	ਸਸ	ਗੀਸ	ਸ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ	ਪਧੁ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਮੈਪ	ਗਮ	ਰੇਸਾ
	ਦਰ	ਸ	ਨ	ਕ	ਉ	ਜਾਸ	ਸ	ਈਐ	ਕੁਸ	ਰਸ	ਬਾਸ	ਸਸ	ਣੁਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕਿਲ	ਬਿ	ਖ	ਮੇ	ਸ	ਟੇ	ਸ	ਸਬ	ਦਿ	ਸੰ	ਤੋ	ਸਸ	ਖੁ	ਸ
	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮੈ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਨਾ	ਮੁ	ਅ	ਰਾ	ਸ	ਧਸ	ਨ	ਹੋਸ	ਸਸ	ਆ	ਜੋਸ	ਸਸ	ਗੁਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗੁ ਪਰਭਾਤੀ ਬਿਭਾਸ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1327)

ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਤਰਣਾ ਨਾਇ ਪਤਿ ਪੂਜ ॥ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਗਹਣਾ ਮਤਿ ਮਕਸੂਦੁ ॥
 ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਨਾਉ ਮੰਨੇ ਸਭ ਕੋਇ ॥ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਪਤਿ ਕਬਹੂ ਨ ਹੋਇ ॥੧॥
 ਅਵਰ ਸਿਆਣਪ ਸਗਲੀ ਪਾਜੁ ॥ ਜੈ ਬਖਸੇ ਤੈ ਪੂਰਾ ਕਾਜੁ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਤਾਣੁ ਨਾਉ ਦੀਬਾਣੁ ॥ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਲਸਕਰੁ ਨਾਉ ਸੁਲਤਾਨੁ ॥
 ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਮਾਣੁ ਮਹਤ ਪਰਵਾਣੁ ॥ ਤੇਰੀ ਨਦਰੀ ਕਰਮਿ ਪਵੈ ਨੀਸਾਣੁ ॥੨॥
 ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਸਹਜੁ ਨਾਇ ਸਾਲਾਹ ॥ ਨਾਉ ਤੇਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬਿਖੁ ਉਠਿ ਜਾਇ ॥
 ਨਾਇ ਤੇਰੈ ਸਭਿ ਸੁਖ ਵਸਹਿ ਮਨਿ ਆਇ ॥ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਬਾਧੀ ਜਮ ਪੁਰਿ ਜਾਇ ॥੩॥
 ਨਾਰੀ ਬੇਰੀ ਘਰ ਦਰ ਦੇਸ ॥ ਮਨ ਕੀਆ ਖੁਸੀਆ ਕੀਚਹਿ ਵੇਸ ॥
 ਜਾਂ ਸਦੇ ਤਾਂ ਢਿਲ ਨ ਪਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਕੂੜੁ ਕੂੜੋ ਹੋਇ ਜਾਇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਨਾ	ਇ	ਤੇ	ਰੈ	ਤ	ਰ	ਣਾ	ੜ	ਨਾ	ਇ	ਪ	ਤਿ	ਪੂ	ੜ	ਜ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਨਾ	ਉ	ਤੇ	ਰਾ	ਗ	ਹ	ਣਾ	ੜ	ਮ	ਤਿ	ਮ	ਕ	ਸੂ	ੜ	ਦੁ	ੜ
	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਮ
	ਨਾ	ਇ	ਤੇ	ਰੈ	ਨਾ	ੜ	ਉ	ੜ	ਮੰ	ਨੇ	ਸ	ਭ	ਕੋ	ੜ	ਇ	ੜ
	ਗ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਵਿ	ਣੁ	ਨਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਪ	ਤਿ	ਕ	ਬ	ਹੁ	ਨ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	—
	ਅ	ਵ	ਰ	ਸਿ	ਆ	ੜ	ਣ	ਪ	ਸ	ਗ	ਲੀ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਜੁ	ੜ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਪ
	ਜੈ	ੜ	ਬ	ਖ	ਸੇ	ੜ	ਤੈ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਜੁ	ੜ
	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਗ	ਮ
	ਅ	ਵ	ਰ	ਸਿ	ਆ	ੜ	ਣ	ਪ	ਸ	ਗ	ਲੀ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਜੁ	ੜ
	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਜੈ	ੜ	ਬ	ਖ	ਸੇ	ੜ	ਤੈ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਜੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਸਾਰੇ	ਸਾਗ	ਰੇਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਰੇਮ	ਗਮ	ਗਪ	ਮਨੀ	ਧੁਪ	ਮਧੁ	ਪੰਮ	ਗਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
2	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਮੰਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮਨੀ	ਧੁਪ	ਮਧੁ	ਪਮ	ਗਪ	ਮਗ	ਰੇਮ
	ਗਰੇ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਮਗ	ਰੇਮ	ਗਰੇ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਮਗ	ਰੇਮ	ਗਰੇ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
3	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਪਧੁ	ਪਮ	ਪ	ਗਮ	ਪਧੁ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਮਪ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਧੁ
	ਨੀਧੁ	ਨੀਪ	ਧੁਪ	ਧੁਮ	ਪਮ	ਪਗ	ਮਗ	ਮਰੇ	ਸਾਂਧੁ	ਨੀਪ	ਧੁਮ	ਪਗ	ਧੁਪ	ਪਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਿਭਾਸ ਮਹਲਾ ੪, ਪੜਤਾਲ (ਪੰਨਾ 1337)

ਜਪਿ ਮਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਨਿਧਾਨ ॥

ਹਰਿ ਦਰਗਹ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨ ॥ ਜਿਨਿ ਜਪਿਆ ਤੇ ਪਾਰਿ ਪਰਾਨ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਸੁਨਿ ਮਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਕਰਿ ਧਿਆਨੁ ॥ ਸੁਨਿ ਮਨ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਅਠਸਠਿ ਮਜਾਨੁ ॥

ਸੁਨਿ ਮਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨੁ ॥੧॥ ਜਪਿ ਮਨ ਪਰਮੇਸੁਰੁ ਪਰਧਾਨੁ ॥

ਖਿਨ ਖੋਵੈ ਪਾਪ ਕੋਟਾਨ ॥ ਮਿਲੁ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਭਗਵਾਨ ॥੨॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਪੜਤਾਲ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮੈ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜ	ਪਿ	ਮ	ਨ	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਨਿ	ਧਾ	ਸ	ਨ	ਸ
	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮੈ	ਮ	ਮ	ਗ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਹ	ਸ	ਰਿ	ਸ	ਦ	ਰ	ਗ	ਹ	ਪਾ	ਸ	ਵਹਿ	ਪ	ਮਾ	ਸ	ਨ	ਸ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮੈ	ਪ	ਮੈ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਜਿ	ਨਿ	ਜ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਤੇ	ਸ	ਪਾ	ਸ	ਰਿ	ਪ	ਰਾ	ਸ	ਨ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ (1) ਝਪਤਾਲ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਸੁ	ਨਿ	ਮ	ਸ	ਨ	ਹੁ	ਰਿ	ਹੁ	ਸ	ਰਿ
	ਸਾਂਨੀ	ਨੀ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਗੁਰੁੱ	ਗੁ	ਰੁੱ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਾਸ	ਮੁ	ਕ	ਸ	ਰਿ	ਧਿਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਨੁ
	ਸਾ	ਰੁ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਰੁ	ਗ	ਮ	ਮ
	ਸੁ	ਨਿ	ਮਸ	ਸ	ਨ	ਹੁ	ਰਿ	ਕੀ	ਰ	ਤਿ
	ਮਧੁ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਗ	ਰੁੇਸਾ
	ਅਸ	ਠ	ਸ	ਠਿ	ਮ	ਜਾਸ	ਸਸ	ਸ	ਸ	ਨੁਸ
	ਸਾਰੁ	ਸਾ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਸਾਂ
	ਸੁਸ	ਨਿ	ਮ	ਸ	ਨ	ਗੁ	ਰ	ਮੁ	ਸ	ਖਿ
	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪਮ	ਗ	ਮ	ਗ
	ਪਾਸ	ਸ	ਵਹਿ	ਸ	ਸ	ਮਾਸ	ਸਸ	ਸ	ਸ	ਨੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ (2) ਤਾਲ ਯਕਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੁ	ਸਾ	ਪਧੁ	ਗਪ	ਗ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਜ	ਪਿ	ਸ	ਮਸ	ਨਸ	ਪਰ	ਮੇ	ਸੁਰੁ	ਪਰ	ਧਾ	ਸ	ਨੁ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਰੁੱ	ਗੁਰੁੱ	ਸਾਂਰੁੱ	ਗੁਰੁੱ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਸਾਂਸਾਂ
	ਖਿ	ਸ	ਨ	ਖੋ	ਸ	ਵੈ	ਪਾਸ	ਪਸ	ਕੋਸ	ਟਾ	ਸ	ਨਸ
	ਸਾਂਰੁੱ	ਸਾਂਧੁ	ਸਾਂ	ਪਧੁ	ਪਗ	ਪ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮ	ਗਮ	ਗਰੁ	ਸਾ
	ਮਿਸ	ਸਸ	ਲੁ	ਨਾਸ	ਨਸ	ਕ	ਹੁ	ਰਿਸ	ਭਗ	ਵਾਸ	ਸਸ	ਨ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1329)

ਦਿਸਟਿ ਬਿਕਾਰੀ ਬੰਧਨਿ ਬਾਧੈ ਹਉ ਤਿਸ ਕੈ ਬਲਿ ਜਾਈ॥
 ਪਾਪ ਪੁੰਨ ਕੀ ਸਾਰ ਨ ਜਾਣੈ ਭੂਲਾ ਫਿਰੈ ਅਜਾਈ॥੧॥
 ਬੋਲਹੁ ਸਚੁ ਨਾਮੁ ਕਰਤਾਰ॥ ਫੁਨਿ ਬਹੁੜਿ ਨ ਆਵਣ ਵਾਰ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਉਚਾ ਤੇ ਫੁਨਿ ਨੀਚੁ ਕਰਤੁ ਹੈ ਨੀਚ ਕਰੈ ਸੁਲਤਾਨੁ॥
 ਜਿਨੀ ਜਾਣੁ ਸੁਜਾਣਿਆ ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਣੁ॥੨॥
 ਤਾ ਕਉ ਸਮਝਾਵਣ ਜਾਈਐ ਜੇ ਕੋ ਭੂਲਾ ਹੋਈ॥
 ਆਪੇ ਖੇਲ ਕਰੇ ਸਭ ਕਰਤਾ ਐਸਾ ਬੂਝੈ ਕੋਈ॥੩॥
 ਨਾਉ ਪ੍ਰਭਾਤੈ ਸਬਦਿ ਧਿਆਈਐ ਛੋਡਹੁ ਦੁਨੀ ਪਰੀਤਾ॥
 ਪ੍ਰਣਵਤਿ ਨਾਨਕ ਦਾਸਨਿ ਦਾਸਾ ਜਗਿ ਹਾਰਿਆ ਤਿਨਿ ਜੀਤਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਦਖਿਣੀ

ਆੜਾ ਚੌਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	
ਸ਼ਬਦ	ਬੋ	ਲਹੁ	ਸ	ਝ	ਚੁ	ਝ	ਨਾਝ	ਮੁਝ	ਕ	ਰ	ਤਾ	ਝਰ	ਝ	
	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਨੀਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਛ	ਨਿ	ਬਝ	ਹੁਝ	ਝਿ	ਨ	ਆ	ਝ	ਵ	ਣ	ਵਾਝ	ਝਝ	ਰ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਦਿਸ	ਟਿ	ਬਿ	ਕਾ	ਗੀ	ਝ	ਬੰ	ਝ	ਨਿ	ਬਾਂ	ਝ	ਧੈ	ਝ	
	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਹਝ	ਉ	ਤਿ	ਝ	ਸ	ਝ	ਕੈਝ	ਝਝ	ਬ	ਲਿ	ਜਾਝ	ਝਝ	ਈਝ	ਝਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2		0		3		0		4		0	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 1344)

ਗੋਤਮੁ ਤਪਾ ਅਹਿਲਿਆ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਸੁ ਦੇਖਿ ਇੰਦ੍ਰੁ ਲੁਭਾਇਆ ॥
 ਸਹਸ ਸਰੀਰ ਚਿਹਨ ਭਗ ਹੂਏ ਤਾ ਮਨਿ ਪਛੁਤਾਇਆ ॥੧॥
 ਕੋਈ ਜਾਣਿ ਨ ਭੂਲੈ ਭਾਈ ॥
 ਸੋ ਭੂਲੈ ਜਿਸੁ ਆਪਿ ਭੁਲਾਏ ਬੂਝੈ ਜਿਸੈ ਬੁਝਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤਿਨਿ ਹਰੀ ਚੰਦਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਪਤਿ ਰਾਜੈ ਕਾਗਦਿ ਕੀਮ ਨ ਪਾਈ ॥
 ਅਉਗਣੁ ਜਾਣੈ ਤ ਪੁੰਨ ਕਰੇ ਕਿਉ ਕਿਉ ਨੇਖਾਸਿ ਬਿਕਾਈ ॥੨॥
 ਕਰਉ ਅਢਾਈ ਧਰਤੀ ਮਾਂਗੀ ਬਾਵਨ ਰੂਪਿ ਬਹਾਨੈ ॥
 ਕਿਉ ਪਇਆਲਿ ਜਾਇ ਕਿਉ ਛਲੀਐ ਜੇ ਬਲਿ ਰੂਪੁ ਪਛਾਨੈ ॥੩॥
 ਰਾਜਾ ਜਨਮੇਜਾ ਦੇ ਮਤੀ ਬਰਜਿ ਬਿਆਸਿ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ॥
 ਤਿਨ੍ਹਿ ਕਰਿ ਜਗ ਅਠਾਰਹ ਘਾਏ ਕਿਰਤੁ ਨ ਚਲੈ ਚਲਾਇਆ ॥੪॥
 ਗਣਤ ਨ ਗਣੀ ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਣਾ ਬੋਲੀ ਭਾਇ ਸੁਭਾਈ ॥
 ਜੋ ਕਿਛੁ ਵਰਤੈ ਤੁਧੈ ਸਲਾਹੀ ਸਭ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ॥੫॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਅਲਿਪਤੁ ਲੇਪੁ ਕਦੇ ਨ ਲਾਗੈ ਸਦਾ ਰਹੈ ਸਰਣਾਈ ॥
 ਮਨਮੁਖੁ ਮੁਗਧੁ ਆਗੈ ਚੇਤੇ ਨਾਹੀ ਦੁਖਿ ਲਾਗੈ ਪਛੁਤਾਈ ॥੬॥
 ਆਖੇ ਕਦੇ ਕਰਾਏ ਕਰਤਾ ਜਿਨਿ ਏਹ ਰਚਨਾ ਰਚੀਐ ॥
 ਹਰਿ ਅਭਿਮਾਨੁ ਨ ਜਾਈ ਜੀਅਹੁ ਅਭਿਮਾਨੈ ਪੈ ਪੰਚੀਐ ॥੭॥
 ਭੁਲਣ ਵਿਚਿ ਕੀਆ ਸਭੁ ਕੋਈ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਨ ਭੁਲੈ ॥
 ਨਾਨਕ ਸਚਿ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ਕੋ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਅਘੁਲੈ ॥੮॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਦਖਿਣੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕੋੜ	ਈ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਣਿ	ਨ	ਭੂ	ੜ	ਲੈ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਈ	ੜ
	—	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਭੂ	ਲੈ	ੜ	ਜਿ	ਸੁ	ਆ	ੜ	ਪਿ	ਭੂ	ਲਾ	ੜ	ਏ	ੜ
	—	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਨੀਸਾਂ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਬੂ	ੜ	ਝੈ	ਜਿ	ਸੈ	ੜ	ਬੁ	ਝਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	9 10 11 12	13 14 15 16	1 2 3 4	5 6 7 8
ਸਰਗਮ	— ਪ ਗ ਮ	ਪ ਨੀ ਧ ਪ	ਪ ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ	ਨੀ ਰੁੱ ਸਾਂ ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਸ ਗੋ ਤ ਮੁ	ਤ ਪਾ ਸ ਅ	ਹਿ ਲਿ ਆ ਸ	ਇ ਸ ਤ੍ਰੀ ਸ
	— ਸਾਂ ਰੁੱ ਗੁੰ	ਰੁੱ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ ਧਨੀ ਪਧ ਮਪ	ਗੁਮ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ ਸਾ
	ਸ ਤਿਸੁ ਦੇ ਖਿ	ਇੰ ਸ ਦ੍ਰ ਲੁ	ਭਾਸ ਸਸ ਸਸ ਸਸ	ਸਸ ਸਸ ਇਆ ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਰੇ ਰੇਸਾ ਸਾਸਾ ਸਾਸਾ	ਸਾਰੇ ਸਾਸਾ ਪਪ ਪਪ	ਮਪ ਧਪ ਨੀਨੀ ਧਪ	ਧਪ ਪਧ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ
2	ਸਾਸਾ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ ਰੇਸਾ	ਗੁਰੇ ਸਾਗੁ ਸਾਰੇ ਸਾਪ	ਮਪ ਮਧ ਨੀਨੀ ਧਪ	ਧਪ ਮਪ ਸਾਂਸਾਂ ਸਾਂਸਾਂ
	ਰੁੱਸਾਂ ਸਾਂਸਾਂ ਨੀਧ ਪਪ	ਮਪ ਧਪ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ	ਰੁੱਸਾਂ ਸਾਂਸਾਂ ਨੀਧ ਪਪ	ਮਪ ਧਪ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ
3	ਸਾਰੇ ਗੁਗੁ ਪਮ ਗੁਰੇ	ਰੇਮ ਪਧ ਸਾਂਨੀ ਧਪ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਧ ਨੀਧ ਨੀਪ	ਧਪ ਧਮ ਗੁਗੁ ਮਪ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਧੈਵਤ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰਮਤਿ ਅਨੁਸਾਰ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਰਾਗ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪੁਰਾਤਨ ਗੁਰਸਿੱਖ ਰਬਾਬੀ ਜਾਂ ਮਰਾਸੀ ਗਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਵੇਰ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ।

ਸ਼ਬਦ

ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਕਬੀਰ ਜੀ (ਪੰਨਾ 1349-50)

ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰੁ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ ॥
ਏਕ ਨੂਰ ਤੇ ਸਭੁ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੋ ਮੰਦੇ ॥੧॥
ਲੋਗਾ ਭਰਮਿ ਨ ਭੂਲਹੁ ਭਾਈ ॥

ਖਾਲਿਕੁ ਖਲਕ ਖਲਕ ਮਹਿ ਖਾਲਿਕੁ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸੂਬ ਠਾਂਈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਮਾਟੀ ਏਕ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤਿ ਕਰਿ ਸਾਜੀ ਸਾਜਨਹਾਰੈ ॥
ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਮਾਟੀ ਕੇ ਭਾਂਡੇ ਨਾ ਕਛੁ ਪੋਚ ਕੁੰਭਾਰੈ ॥੨॥
ਸਭ ਮਹਿ ਸਚਾ ਏਕੋ ਸੋਈ ਤਿਸ ਕਾ ਕੀਆ ਸਭੁ ਕਛੁ ਹੋਈ ॥
ਹੁਕਮੁ ਪਛਾਨੈ ਸੁ ਏਕੋ ਜਾਨੈ ਬੰਦਾ ਕਹੀਐ ਸੋਈ ॥੩॥
ਅਲਹੁ ਅਲਖੁ ਨ ਜਾਈ ਲਖਿਆ ਗੁਰਿ ਗੁਰੁ ਦੀਨਾ ਮੀਠਾ ॥
ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਮੇਰੀ ਸੰਕਾ ਨਾਸੀ ਸਰਬ ਨਿਰੰਜਨੁ ਭੀਠਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਤੀ (ਥਾਟ ਬਿਲਾਵਲ)

ਤਿੰਨ ਤਾਲ ਗਦਾਦੂਨ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ਲੋੜ	ੜੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਭ	ਰ	ਮਿ	ਨ	ੜ	ਭੂ	ੜ	ਲਹੁ	ਭਾ	ੜ	ਈ	ੜ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਖਾ	ੜ	ਲਿ	ਕੁ	ਖ	ਲ	ਕ	ਖ	ਲ	ਕ	ਮ	ਹਿ	ਖਾ	ੜ	ਲਿ	ਕੁ
	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਗੁਪ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ
	ਪੂ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰਿ	ਰਹਿ	ਓ	ਸ੍ਰ	ੜ	ਬ	ਠਾਂ	ੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	2				0				3				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ,	ਗ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਲੋੜ	ੜੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਭ	ਰ	ਮਿ,	ਅ	ੜ	ਵ	ੜ	ਲਿ	ਅ	ਲ	ਹ	ੜ
	ਗਰੋਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ,	ਗ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨੂੜ	ਰੁ	ੜ	ਉ	ਪਾ	ਇਆ	ੜ	ਅ	ੜ	ਵ	ੜ	ਲਿ	ਅ	ਲ	ਹ	ੜ
	—	—	ਸਾਂਨੀ	ਰੋਂਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	—	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ
	ੜ	ੜ	ਕੁੜ	ਦੜ	ਰ	ਤਿ	ੜ	ਕੇ	ੜ	ਸ	ੜ	ਭ	ਬੰ	ੜ	ਦੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	2				0				3				x			

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਭੈਰਉ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਕੋਮਲ, ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਛਾੜਵ-ਛਾੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਅਤੇ ਕਲਾਵਤੀ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਨਵੀਨ ਰਾਗ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਅੰਸ਼ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ, ਨਿਆਸ ਦਾ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਰਿ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ, ਧ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ, ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾਂ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਸਾ, ਰੇ ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਗ, ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਨੀ ਧ ਸਾ ਰੇ, ਸਾ, ਗ ਪ ਧ-ਪ, ਗ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਗ ਪ, ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ, ਧ ਪ, ਗ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਧ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਭਾਸ ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਬਾਣੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ (ਪੰਨਾ 1349)

ਮਰਨ ਜੀਵਨ ਕੀ ਸੰਕਾ ਨਾਸੀ॥ ਆਪਨ ਰੰਗਿ ਸਹਜ ਪਰਗਾਸੀ॥੧॥
ਪ੍ਰਗਟੀ ਜੋਤਿ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧਿਆਰਾ॥ ਰਾਮ ਰਤਨੁ ਪਾਇਆ ਕਰਤ ਬੀਚਾਰਾ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
ਜਹ ਅਨੰਦੁ ਦੁਖੁ ਦੂਰਿ ਪਾਇਆਨਾ॥ ਮਨੁ ਮਾਨਕੁ ਲਿਵ ਤਤੁ ਲੁਕਾਨਾ॥੨॥
ਜੋ ਕਿਛੁ ਹੋਆ ਸੁ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ॥ ਜੋ ਇਵ ਬੂਝੈ ਸੁ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣਾ॥੩॥
ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਕਿਲਬਿਖ ਗਏ ਖੀਣਾ॥ ਮਨੁ ਭਇਆ ਜਗਜੀਵਨ ਲੀਣਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਪ੍ਰਭਾਵਤੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	—	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਪ੍ਰ	ਗ	ਟੀ	ੜ	ਜੋੜ	ੜ	ਤਿ	ਮਿਟਿ	ਆੜ	ੜ	ਅੰ	ਧਿ	ਆ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ੜ
	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਰ	ਤ	ਨੁ	ਪਾ	ਇਆ	ਕ	ਰ	ਤ	ਬੀ	ਚਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗਂ	ਪਂ	ਗਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	—
	ਮ	ਰ	ਨ	ਜੀੜ	ਵੜ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਸੀ	ੜ
	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਧਨ੍ਹੀ	ਧ	ਪ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਪ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਧਨ੍ਹੀ	ਧ	ਗਪ	ਸਾਰੇ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਸਾਂ
	ਆੜ	ੜੜ	ਪ	ਨ	ਰੈੜ	ੜੜ	ਗਿ	ਸ	ਹੜ	ਜੜ	ਪੜ	ਰੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਸੀੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਰਿਸ਼ਭ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਕੋਮਲ ਗੰਧਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਦੇ ਨਾਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ “ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।” ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਕੋਮਲ ਨਿਸ਼ਾਦ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਛਾਇਆ-ਨਟ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ “ਪ-ਰੇ,” ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ। ਛਾਇਆ-ਨਟ ਵਿਚ “ਪ-ਰੇ” ਮੰਦਰ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ “ਪ-ਰੇ,” ਮੱਧ ਸਪਤਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਤੀ ਵਕਰ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ ਰੇ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ-ਸਾ, ਸਾ ਗ ਮ, ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ, ਰੇ-ਰੇ, ਗ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ ਰੇ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ ਰੇ ਸਾ।
3. ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ ਨੀ ਧ ਪ ਨੀ, ਸਾ, ਰੇ ਰੇ, ਗ ਮ, ਪ ਧ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਧ ਪ, ਰੇ ਰੇ, ਗੁ ਮ ਰੇ ਸਾ, ਪ ਪ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਮ ਪ ਧ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਮ, ਪ ਗ ਮ, ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।
4. ਸਾ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਰੇ ਗ, ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਸਾ।
5. ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ, ਪ, ਗ ਮ, ਧ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਰੇ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਸਾ।
6. ਮ, ਗ ਮ, ਰੇ ਗ ਮ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗ, ਗ ਮ, ਪ ਮ ਧ ਪ ਮ, ਮ ਰੇ, ਪ ਮ, ਧ ਪ, ਨੀ, ਧ ਪ ਧ, ਧ ਗ, ਮ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ, ਰੇ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਗ, ਮ, ਗ ਰੇ ਗ, ਰੇ ਗ ਮ, ਧ ਪ ਧ ਮ, ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗ, ਗ ਮ, ਪ ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਰੇ, ਸਾ।
7. ਮ ਪ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ ਗੁ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ, ਪ, ਧ ਗ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 1352-53)

ਬੀਤ ਜੈਹੈ ਬੀਤ ਜੈਹੈ ਜਨਮੁ ਅਕਾਸੁ ਰੇ॥
 ਨਿਸਿ ਦਿਨੁ ਸੁਨਿ ਕੈ ਪੁਰਾਨ ਸਮਝਤ ਨਹ ਰੇ ਅਜਾਨ॥
 ਕਾਲੁ ਤਉ ਪਹੂਚਿਓ ਆਨਿ ਕਹਾ ਜੈਹੈ ਭਾਜਿ ਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਅਸਥਿਰੁ ਜੋ ਮਾਨਿਓ ਦੇਹ ਸੋ ਤਉ ਤੇਰਉ ਹੋਇ ਹੈ ਖੇਹ॥
 ਕਿਉ ਨ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੇਹਿ ਮੂਰਖ ਨਿਲਾਜ ਰੇ॥੧॥
 ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਹੀਏ ਆਨਿ ਛਾਡਿ ਦੇ ਤੈ ਮਨ ਕੋ ਮਾਨੁ॥
 ਨਾਨਕ ਜਨ ਇਹ ਬਖਾਨਿ ਜਗ ਮਹਿ ਬਿਰਾਜੁ ਰੇ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਗੁਰੇ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਬੀਤ	ਤ	ਤਤ	ਜੈ	ਤ	ਹੈਤ	ਬੀ	ਤ	ਤਤ	ਜੈ	ਤ	ਹੈ
	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਗਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ
	ਜ	ਨ	ਤ	ਮੁਤ	ਤਤ	ਅਤ	ਕਾ	ਤ	ਜੁ	ਰੇ	ਤ	ਤ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਿਸਿ	ਦਿ	ਨੁ	ਸੁ	ਨਿ	ਕੈ	ਪੁਤ	ਰਾ	ਤ	ਨ	ਤ	ਤ
	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਗਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸਮ	ਝ	ਤ	ਨਤ	ਤਤ	ਹਤ	ਰੇ	ਤ	ਅ	ਜਾ	ਤ	ਨ
	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਕਾ	ਤ	ਲੁ	ਤਉ	ਤਤ	ਤ	ਪਤ	ਹੂ	ਚਿਓ	ਆ	ਤ	ਨਿ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਮ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਕਹਾ	ਤ	ਤ	ਜੈਤ	ਤਤ	ਹੈਤ	ਭਾਤ	ਤ	ਜਿ	ਰੇਤ	ਤਤ	ਤਤ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 1352)

ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਰਾਮੁ ਸਿਮਰਿ ਇਹੈ ਤੇਰੈ ਕਾਜਿ ਹੈ॥
 ਮਾਇਆ ਕੋ ਸੰਗੁ ਤਿਆਗੁ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਕੀ ਸਰਨਿ ਲਾਗੁ॥
 ਜਗਤ ਸੁਖ ਮਾਨੁ ਮਿਥਿਆ ਝੂਠੋ ਸਭ ਸਾਜੁ ਹੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸੁਪਨੇ ਜਿਉ ਧਨੁ ਪਛਾਨੁ ਕਾਹੇ ਪਰਿ ਕਰਤ ਮਾਨੁ॥
 ਬਾਰੂ ਕੀ ਭੀਤਿ ਜੈਸੇ ਬਸੁਧਾ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ॥੧॥
 ਨਾਨਕੁ ਜਨੁ ਕਹਤੁ ਬਾਤ ਬਿਨਸਿ ਜੈਹੈ ਤੇਰੋ ਗਾਤੁ॥
 ਛਿਨੁ ਛਿਨੁ ਕਰਿ ਗਇਓ ਕਾਲੁ ਤੈਸੇ ਜਾਤੁ ਆਜੁ ਹੈ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਚਾਰ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਮਰੇ	ਗਰੇ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਗ	ਗਪ	ਮ	—	ਗ	ਮਰੇ	ਗੁ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾੜ	ਸ਼	ਮੁ	ਸਿੜ	ਮ	ਰਿੜ	ਰਾ	ਸ	ਮੁ	ਸਿੜ	ਮ	ਰਿ
	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਪ
	ਇੜ	ਸ਼	ਰੈ	ਤੇੜ	ਸ਼	ਰੈੜ	ਕਾੜ	ਸ	ਜਿ	ਰੈੜ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਮ	ਮ	ਮਰੇ	ਮਪ	ਸਾਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਰਾ	ਮੁ	ਸਿ	ਮੜ	ਰਿੜ	ਸ਼	ਰਾ	ਮੁ	ਸਿ	ਮ	ਰਿ	ਸ
	ਪਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਧ	ਮ	ਧਪ	ਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾ
	ਇੜ	ਰੈ	ਤੇੜ	ਰੈ	ਸ	ਸ਼	ਕਾਜਿ	ਕਾੜ	ਜਿੜ	ਕਾਜਿ	ਰੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਪ	ਸਾਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ
	ਮਾ	ਇਆ	ਸ	ਕੋੜ	ਸ	ਸ	ਸੰ	ਸ	ਗੁ	ਤਿਆ	ਸ	ਗੁ
	ਸਾਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਪ੍ਰੜ	ਭ	ਸ਼	ਜੂੜ	ਸ	ਕੀ	ਸ	ਰ	ਨਿ	ਲਾ	ਸ	ਗੁ
	ਗਮ	ਮਰੇ	ਰੇ	ਮ	—	ਪ	ਪਪ	ਧਮ	ਪ	ਸਾਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜੜ	ਗੜ	ਤ	ਸੁ	ਸ	ਖ	ਮਾੜ	ਸ਼	ਨੁ	ਮਿੜ	ਬਿ	ਆ
	ਪਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਧ	ਪਮ	ਮਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਸਾ
	ਝੂੜ	ਸ	ਠੋੜ	ਸ	ਸ਼	ਭੜ	ਸਾੜ	ਸ਼	ਜੁੜ	ਰੈੜ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 1352)

ਰਾਮੁ ਭਜੁ ਰਾਮੁ ਭਜੁ ਜਨਮੁ ਸਿਰਾਤੁ ਹੈ॥
 ਕਹਉ ਕਹਾ ਬਾਰ ਬਾਰ ਸਮਝਤ ਨਹ ਕਿਉ ਗਵਾਰ॥
 ਬਿਨਸਤ ਨਹ ਲਗੈ ਬਾਰ ਓਰੇ ਸਮ ਗਾਤੁ ਹੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸਗਲ ਭਰਮ ਡਾਰਿ ਦੇਹਿ ਗੋਬਿੰਦ ਕੋ ਨਾਮੁ ਲੇਹਿ॥
 ਅੰਤਿ ਬਾਰ ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ ਇਹੈ ਏਕੁ ਜਾਤੁ ਹੈ॥੧॥
 ਬਿਖਿਆ ਬਿਖੁ ਜਿਉ ਬਿਸਾਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਜਸੁ ਹੀਏ ਧਾਰਿ॥
 ਨਾਨਕ ਜਨ ਕਹਿ ਪੁਕਾਰਿ ਅਉਸਰੁ ਬਿਹਾਤੁ ਹੈ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਪ	ਮਗ	ਪਮ	ਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਸ	ਮੁ	ਭਸ	ਸ	ਜੁ	ਰਾਸ	ਸਸ	ਮੁ	ਭਸ	ਸਸ	ਜੁ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਜ	ਨ	ਸ	ਮੁ	ਸ	ਸਿ	ਰਾਸ	ਸਸ	ਤੁ	ਰੈ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਕ	ਹ	ਉ	ਕ	ਹਾ	ਸ	ਬਾਸ	ਸਸ	ਰ	ਬਾ	ਸ	ਰ
	ਪ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਮ	ਰੇਂ	ਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਮ	ਝ	ਤ	ਨਸ	ਸਸ	ਹਸ	ਕਿ	ਉ	ਗ	ਵਾ	ਸ	ਰ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਬਿਨ	ਸ	ਤਸ	ਨ	ਸ	ਹ	ਲ	ਸ	ਗੈ	ਬਾ	ਸ	ਰ
	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਓਸ	ਰੇਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਮਸ	ਗਾਸ	ਸਸ	ਤੁਸ	ਹੈਸ	ਸਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਜਾਵੰਤੀ (ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ 'ਚੋਂ)

ਬੀਰ ਉਠੇ ਲਲਕਾਰ ਅਪਾਰ ਘਨ ਉਮਡੇ ਬਡ ਡੀਲ ਡੀਲਾਰੇ ॥
 ਦੈਤ ਬਲੀ ਸਰਦਾਰ ਬਡੇ ਤਨ ਦੀਰਘ ਸਯਾਮ ਮਨਹੂੰ ਘਨਕਾਰੇ ॥
 ਤੀਸ ਪਦਮ ਦਸ ਬੀਸ ਭਏ ਸਭ ਦੈਂਤ ਹੂਏ ਇਕਠੇ ਤਨ ਭਾਰੇ ॥
 ਘੋਰ ਮਚਾ ਘਮਸਾਨ ਭਯਾ ਚਲ ਦੈਂਤ ਭਿਰੇ ਰਿਸ ਕੋਪ ਹਕਾਰੇ ॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾਨੀਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਪ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਬੀ	ਰ	ਉ	ਠੇ	ੜੜੜੜ	ਲ	ਲ	ਕਾ	ੜ	ਰੜ	ਅੜ	ਪਾੜ	ਰੜ	ੜੜ
	ਪਮ	ਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਘਨ	ਉੜ	ਮ	ਭੇ	ੜ	ਬ	ਡ	ਡੀੜ	ਲੜ	ਡੀ	ਲਾੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮ	ਗ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਦੈ	ਤ	ਬ	ਲੀ	ੜ	ਸ	ਰ	ਦਾ	ਰ	ਬੜ	ਡੇੜ	ੜੜ	ਤੜ	ਨੜ
	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਦੀੜ	ਰੜ	ਘੜ	ਸਯਾ	ੜ	ਮ	ੜ	ਮਨ	ਹੁੰ	ਘਨ	ਕਾੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 1352)

ਰੇ ਮਨ ਕਉਨ ਗਤਿ ਹੋਇ ਹੈ ਤੇਰੀ॥
ਇਹ ਜਗ ਮਹਿ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਸੋ ਤਉ ਨਹੀ ਸੁਨਿਓ ਕਾਨਿ॥
ਬਿਖਿਅਨ ਸਿਉ ਅਤਿ ਲੁਭਾਨਿ ਮਤਿ ਨਾਹਿਨ ਫੇਰੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਮਾਨਸ ਕੋ ਜਨਮੁ ਲੀਨੁ ਸਿਮਰਨੁ ਨਹ ਨਿਮਖ ਕੀਨੁ॥
ਦਾਰਾ ਸੁਖ ਭਇਓ ਦੀਨੁ ਪਗਹੁ ਪਰੀ ਬੇਰੀ॥੧॥
ਨਾਨਕ ਜਨ ਕਹਿ ਪੁਕਾਰਿ ਸੁਪਨੈ ਜਿਉ ਜਗ ਪਸਾਰੁ॥
ਸਿਮਰਤ ਨਹ ਕਿਉ ਮੁਰਾਰਿ ਮਾਇਆ ਜਾ ਕੀ ਚੇਰੀ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਕਉਨ	ਗ	ਤਿ		ਹੋ	ਇ	ਹੈ	ਸ	ਤੇ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਰੇ	ਸ	ਮ	ਨ
	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ
	ਇ	ਹ	ਜਗ	ਮਹਿ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮੁ	ਸੋ	ਤਉ	ਨ	ਹੀ	ਸੁਨਿਓ	ਕਾ	ਨਿ	
	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਬਿਖਿਅਨ	ਸਿਉ	ਅ		ਤਿਲੁ	ਭਾ	ਸ	ਨਿ	ਮਤਿ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਹਿਨ	ਫੇ	ਸ	ਰੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਸ	ਮਾ	ਨਸ	ਕੋ	ਜਨ	ਮੁ	ਲੀ	ਨੁ	ਸਿਮਰਨੁ	ਨ	ਹ	ਨਿਮ	ਖ	ਕੀ	ਨੁ	
	ਮੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਦਾ	ਰਾ	ਸੁ	ਖ	ਭਇ	ਓ	ਦੀ	ਨੁ	ਪਸ	ਗਹੁ	ਪਸ	ਰੀ	ਬੇ	ਸ	ਰੀ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 527-28)

ਅਬ ਹਮ ਚਲੀ ਠਾਕੁਰ ਪਹਿ ਹਾਰਿ ॥
ਜਬ ਹਮ ਸਰਣਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕੀ ਆਈ ਰਾਖੁ ਪ੍ਰਭੂ ਭਾਵੈ ਮਾਰਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਲੋਕਨ ਕੀ ਚਤੁਰਾਈ ਉਪਮਾ ਤੇ ਬੈਸੰਤਰਿ ਜਾਰਿ ॥
ਕੋਈ ਭਲਾ ਕਹਉ ਭਾਵੈ ਬੁਰਾ ਕਹਉ ਹਮ ਤਨੁ ਦੀਓ ਹੈ ਢਾਰਿ ॥੧॥
ਜੋ ਆਵਤ ਸਰਣਿ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਭੂ ਤੁਮਰੀ ਤਿਸੁ ਰਾਖਹੁ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ਹਰਿ ਜੀਉ ਰਾਖਹੁ ਲਾਜ ਮੁਰਾਰਿ ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਮਾਤਰੇ	—	ਪੁਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਧ
ਸਰਗਮ	—	ਪੁਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਚੜ	ਲੀ	ਠਾੜ	ਕੁ	ਰ	ਪ	ਹਿ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਰਿ	ਅੜ	ਬੜ	ਹ	ਮ
	—	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਜਬ	ਹ	ਮ	ਸ	ਰ	ਣਿ	ਪ੍ਰ	ਭੂ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਆ	ੜ	ਈ	ੜ
	—	ਪੁਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	—	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਧ
	ੜ	ਰਾੜ	ਖੁ	ਪ੍ਰੜ	ਭੂ	ੜ	ਭਾ	ਵੈ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ਰਿ	ਅੜ	ਬੜ	ਹ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਲੋ	ਕ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ਚ	ਤੁ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ	ਉ	ਪੜ	ਮਾ	ੜ	
	—	ਪਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	—	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਤੇੜ	ੜ	ਬੈੜ	ਸੰ	ੜ	ਤ	ਰਿ	ਜਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਰਿੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2				

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 1231-32)

ਮਨ ਕਰਿ ਕਬਹੂ ਨ ਹਰਿ ਗੁਨ ਗਾਇਓ ॥
 ਬਿਖਿਆਸਕਤ ਰਹਿਓ ਨਿਸਿ ਬਾਸੁਰ ਕੀਨੋ ਅਪਨੋ ਭਾਇਓ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਸੁਨਿਓ ਨਹਿ ਕਾਨਨਿ ਪਰ ਦਾਰਾ ਲਪਟਾਇਓ ॥
 ਪਰ ਨਿੰਦਾ ਕਾਰਨਿ ਬਹੁ ਧਾਵਤ ਸਮਝਿਓ ਨਹ ਸਮਝਾਇਓ ॥੧॥
 ਕਹਾ ਕਹਉ ਮੈ ਅਪੁਨੀ ਕਰਨੀ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਜਨਮੁ ਗਵਾਇਓ ॥
 ਕਹਿ ਨਾਨਕ ਸਭ ਅਉਗਨ ਮੋ ਮਹਿ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਸਰਨਾਇਓ ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8			
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਮਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਮਪ	ਮਗ	ਪਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਮਨ	ਕ	ਰਿ	ਕੜ	ਬੜ	ਹੂ	ਨ	ਹੜ	ਰਿ	ਗੁ	ਨੜੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਇਓ	ੜੜ			
	—	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ			
	ੜ	ਬਿ	ਖਿ	ਆ	ਸ	ਕ	ਤ	ਰ	ਹਿਓੜ	ਨਿ	ਸਿ	ਬਾ	ੜ	ਸੁ	ਰ				
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗੁ		
	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਨੋ	ਅੜ	ਪ	ਨੋ	ੜ	ਭਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇਓ		
	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਮਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਮਪ	ਮਗ	ਮਪ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ			
	ੜੜ	ਮਨ	ਕ	ਰਿ	ਕੜ	ਬੜ	ਹੂ	ਨ	ਹੜ	ਰਿ	ਗੁ	ਨੜੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਇਓ	ੜੜ			
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2						

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	
	ੜ	ਗੁਰ	ਉ	ਪ	ਦੇ	ੜ	ਸੁ	ਸੁ	ਨਿਓ	ੜੜ	ਨ	ਹਿ	ਕਾ	ੜ	ਨ	ਨਿ			
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗੁ		
	ੜ	ਪ	ਰ	ਦਾ	ਰਾੜ	ੜ	ਲ	ਪ	ਟਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਇਓ		
	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਮਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਮਪ	ਮਗ	ਪਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ			
	ੜੜ	ਮਨ	ਕ	ਰਿ	ਕੜ	ਬੜ	ਹੂ	ਨ	ਹੜ	ਰਿ	ਗੁ	ਨੜੜ	ਗਾੜ	ੜੜ	ਇਓ	ੜੜ			
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2						

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਰੇਗ	ਮਪ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ
2	ਨੀਸਾ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਮਮ	ਰੇਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂਨੀ
	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ		ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ
3	ਨੀਸਾ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ
4	ਨੀਸਾ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ
	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	-ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਨੀਧ	ਪਮ	-ਧ	ਪਮ	ਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	-ਮ	ਗਰੇ	-ਗੁ	ਰੇਸਾਂ
5	ਨੀਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾਂ	ਗਮ	ਪਗ	ਮਪ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂਪ	ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਗੁਸਾਂ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ
	ਗੁਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਧਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਗੁ
	ਰੇਸਾਂ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਧਨੀ	ਰੇ	-	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਧਨੀ	ਰੇ	-	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਧਨੀ	ਰੇ	-
6	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਰੇ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਪਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ
	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਨੀਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪਮ	ਗਮ	ਰੇਰੇ	ਰੇਪ	ਮਗ	ਰੇਗੁ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾਂ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਭੈਰਵੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ, ਗੰਧਾਰ, ਧੈਵਤ, ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਦਵਾਨ ਧੈਵਤ ਵਾਦੀ, ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ ਸੰਵਾਦੀ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਰ “ਸਾ, ਮ, ਪ, ਧੁ” ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਵਿਵਾਦੀ ਸੁਰ ਦੇ ਨਾਤੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਰਿਸ਼ਭ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਹਿ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਗੁ, ਸਾ ਰੇ ਸਾ, ਧੁ ਨੀ ਸਾ

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਰੇ--ਨੀ-ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਗੁ--ਰੇ ਸਾ--ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ ਗੁ ਮ, ਧੁ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਗੁ--ਸਾ ਰੇ--ਸਾ।
3. ਨੀ ਸਾ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਮ ਗੁ--, ਪ ਧੁ ਮ ਪ ਗੁ ਮ, ਰੇ ਗੁ ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਰੇ ਸਾ।
4. ਗੁ ਮ ਨੀਧੁ ਨੀਧੁ ਨੀਧੁ ਨੀ--ਸਾਂ, ਨੀ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਗੁ--ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾਂ ਰੇ--ਸਾਂ, ਸਾਂ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ ਧੁ ਨੀ ਨੀ ਧੁ ਪ ਮ ਪ, ਧੁ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਮ, ਪ ਮ ਮ ਗੁ ਰੇ ਗੁ, ਸਾ ਗੁ ਮ ਪ ਧੁ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਗੁ--, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਸਾ, ਧੁ--ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 809-10)

ਪਿੰਗੁਲ ਪਰਬਤ ਪਾਰਿ ਪਰੇ ਖਲ ਚਤੁਰ ਬਕੀਤਾ॥
 ਅੰਧੁਲੇ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਸੁਝਿਆ ਗੁਰ ਭੇਟਿ ਪੁਨੀਤਾ॥੧॥
 ਮਹਿਮਾ ਸਾਧੂ ਸੰਗ ਕੀ ਸੁਨਹੁ ਮੇਰੇ ਮੀਤਾ॥
 ਮੈਲੁ ਖੋਈ ਕੋਟਿ ਅਘ ਹਰੇ ਨਿਰਮਲ ਭਏ ਚੀਤਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਐਸੀ ਭਗਤਿ ਗੋਵਿੰਦ ਕੀ ਕੀਟਿ ਹਸਤੀ ਜੀਤਾ॥
 ਜੋ ਜੋ ਕੀਨੋ ਆਪਨੋ ਤਿਸੁ ਅਭੈ ਦਾਨੁ ਦੀਤਾ॥੨॥
 ਸਿੰਘੁ ਬਿਲਾਈ ਹੋਇ ਗਇਓ ਤ੍ਰਿਣੁ ਮੇਰੁ ਦਿਖੀਤਾ॥
 ਸ੍ਰਮੁ ਕਰਤੇ ਦਮ ਆਢ ਕਉ ਤੇ ਗਨੀ ਧਨੀਤਾ॥੩॥
 ਕਵਨ ਵਡਾਈ ਕਹਿ ਸਕਉ ਬੇਅੰਤ ਗੁਨੀਤਾ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਮੋਹਿ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਨਾਨਕ ਦਰ ਸਰੀਤਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਮਾਤਰੇ	—	—	—	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	—	—	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ
ਸਰਗਮ	—	—	—	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	—	—	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਨਹੁ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਧੁ	—	ਸਾ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	—
	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਨਹੁ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	—	ਸ	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	—	ਪ	—	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	—
	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਹਿ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਧੂ	ੜ	ਸੰ	ਗ	ਕੀ	ੜ
	—	—	—	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ
	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਹਿ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਧੂ	ੜ	ਸੰ	ਗ	ਕੀ	ੜ
	—	—	—	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	—	—	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ
	ੜ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਨਹੁ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਧੁ	—	ਸਾ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	—
	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਨਹੁ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	—	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	—	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪਿੰ	ੜ	ਗੁ	ੜ	ਲ	ਪ	ੜ	ਰ	ੜ	ਬ	ੜ	ਤ	ੜ
	—	—	—	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	—	ਗੁ	—	ਪ	ਮ	ਪ	—
	ੜ	ੜ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਰਿ	ੜ	ਪ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	—	—	ਗੁ	ਮ	ਗੁਮ	ਪਮ
	ੜ	ਖ	ਲ	ਚ	ਤੁ	ਰ	ੜ	ਬ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਧੁ	—	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—
	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਸੁ	ਨਹੁ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 611)

ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ਸਿਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਮਨ ਤਨ ਭਏ ਅਰੋਗਾ ॥
 ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਲਾਥੇ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾ ਪ੍ਰਗਟੇ ਭਲੇ ਸੰਜੋਗਾ ॥੧॥
 ਪ੍ਰਭ ਬਾਣੀ ਸਬਦੁ ਸੁਭਾਖਿਆ ॥
 ਗਾਵਹੁ ਸੁਣਹੁ ਪੜਹੁ ਨਿਤ ਭਾਈ ਗੁਰ ਪੂਰੈ ਤੂ ਰਾਖਿਆ ॥ਰਹਾਉ॥
 ਸਾਚਾ ਸਾਹਿਬੁ ਅਮਿਤਿ ਵਡਾਈ ਭਗਤਿ ਵਛਲ ਦਇਆਲਾ ॥
 ਸੰਤਾ ਕੀ ਪੈਜ ਰਖਦਾ ਆਇਆ ਆਦਿ ਬਿਰਦੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥੨॥
 ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਮੁ ਭੋਜਨੁ ਨਿਤ ਭੁੰਚਹੁ ਸਰਬ ਵੇਲਾ ਮੁਖਿ ਪਾਵਹੁ ॥
 ਜਰਾ ਮਰਾ ਤਾਪੁ ਸਭੁ ਨਾਠਾ ਗੁਣ ਗੋਬਿੰਦ ਨਿਤ ਗਾਵਹੁ ॥੩॥
 ਸੁਣੀ ਅਰਦਾਸਿ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰੈ ਸਰਬ ਕਲਾ ਬਣਿ ਆਈ ॥
 ਪ੍ਰਗਟ ਭਈ ਸਗਲੇ ਜੁਗ ਅੰਤਰਿ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਗ	ਟ	ਭ	ਈ	ੜ	ਸ	ਗ	ਲੇ	ੜ	ਜੁ	ਗ	ਅੰ	ੜ	ਤ
	—	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ
	ੜ	ਗੁ	ੜ	ਰ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਕ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੰਡਿ
	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ
	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	—	—	ਪ੍ਰ	ਗ	ਟ	ਭ	ਈ	ੜ	ਸ	ਗ	ਲੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x					x				x				x		

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਪੁ	ਨੀ
	ੜ	ਕ	ਰਿ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨੁ	ਸਿ	ਮ	ਰਿ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਅੰ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	—	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ
	ੜ	ਮ	ਨ	ਤ	ਨ	ਭ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਰੇ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ
	ੜ	ਅੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x					x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 389)

ਤੂ ਮੇਰਾ ਤਰੰਗੁ ਹਮ ਮੀਨ ਤੁਮਾਰੇ ॥ ਤੂ ਮੇਰਾ ਠਾਕੁਰੁ ਹਮ ਤੇਰੈ ਦੁਆਰੇ ॥੧॥
 ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਕਰਤਾ ਹਉ ਸੇਵਕੁ ਤੇਰਾ ॥ ਸਰਣਿ ਗਹੀ ਪ੍ਰਭ ਗੁਨੀ ਗਹੇਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੂ ਮੇਰਾ ਜੀਵਨੁ ਤੂ ਆਧਾਰੁ ॥ ਤੁਝਹਿ ਪੇਖਿ ਬਿਗਸੈ ਕਉਲਾਰੁ ॥੨॥
 ਤੂ ਮੇਰੀ ਗਤਿ ਪਤਿ ਤੂ ਪਰਵਾਨੁ ॥ ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਮੈ ਤੇਰਾ ਤਾਣੁ ॥੩॥
 ਅਨਦਿਨੁ ਜਪਉ ਨਾਮ ਗੁਣਤਾਸਿ ॥ ਨਾਨਕ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਹਿ ਅਰਦਾਸਿ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਮ	ਮਪ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਧੁਪ	ਧੁ	ਧੁ
ਸ਼ਬਦ	ਤੂ	ਮੇ	ਰਾੜ	ਤਰੰਗੁ	ਹੜ	ਮ	ਮੀੜ	ੜ	ਨਤੁ	ਮਾੜ	ਰੇ	ਹਮ
	ਸਾਰੇ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਧੁਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮੀੜ	ੜੜ	ਨਤੁ	ਮਾ	ਰੇ	ੜ	ਤੂੜ	ਮੇ	ਰਾੜ	ਠਾੜ	ਕੁਰੁ	ਹਮ
	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਮਗ	ਮ	ਮ	—	ਸਾ	ਗੁ	ਪਮ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਤੇੜ	ਰੈ	ੜੜ	ਦੁਆ	ਰੇ	ਹਮ	ਤੇ	ੜ	ੜਰੈ	ਦੁਆ	ਰੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਧੁਮ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾ	ਕਰ	ਤਾ	ਹਉ	ਸੇ	ਵੜ	ਕੁੜ	ਤੇ	ਰਾ	ੜ
	ਪ	ਪਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਧੁਧੁ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂ	—
	ਸਰ	ਣਿੜ	ੜਗ	ਹੀੜ	ਪ੍ਰੜ	ਭ	ਗੁ	ਨੀੜ	ੜਗ	ਹੇੜ	ਰਾ	ਪ੍ਰਭ
	ਨੀ	ਧੁ	ਮਮ	ਧਨੀ	ਨੀ	—	ਧੁਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਗੁ	ਨੀ	ੜਗ	ਹੇੜ	ਰਾ	ਪ੍ਰਭ	ਗੁੜ	ਨੀੜ	ੜੜ	ੜਗ	ਹੇੜ	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗੁ ਗਉੜੀ ਛੰਤ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 247)

ਮੇਰੈ ਮਨਿ ਬੈਰਾਗੁ ਭਇਆ ਜੀਉ ਕਿਉ ਦੇਖਾ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ॥
 ਮੇਰੇ ਮੀਤ ਸਖਾ ਹਰਿ ਜੀਉ ਗੁਰ ਪੁਰਖ ਬਿਧਾਤੇ॥
 ਪੁਰਖੋ ਬਿਧਾਤਾ ਏਕੁ ਸ੍ਰੀਧਰ ਕਿਉ ਮਿਲਹ ਤੁਝੈ ਉਡੀਣੀਆ॥
 ਕਰ ਕਰਹਿ ਸੇਵਾ ਸੀਸੁ ਚਰਣੀ ਮਨਿ ਆਸ ਦਰਸ ਨਿਮਾਣੀਆ॥
 ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਨ ਘੜੀ ਵਿਸਰੈ ਪਲੁ ਮੂਰਤੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤੇ॥
 ਨਾਨਕ ਸਾਰੰਗ ਜਿਉ ਪਿਆਸੇ ਕਿਉ ਮਿਲੀਐ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤੇ॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮਗੁ	ਰੇਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇ	ਰੈ	ਮ	ਨਿ	ਬੈ	ਰਾ	ਗੁ	ਭ	ਇਆ	ਜੀ	ਉ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਸਾ	—	—	—	—	—
	ਕਿ	ਉ	ਦੇ	ਸ	ਖਾ	ਪ੍ਰ	ਸ	ਭ	ਦਾ	ਸ	ਤੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਕਿ	ਉ	ਦੇ	ਸ	ਖਾ	ਪ੍ਰ	ਸ	ਭ	ਦਾ	ਸ	ਤੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ
	ਕਿ	ਉ	ਦੇ	ਸ	ਖਾ	ਪ੍ਰ	ਸ	ਭ	ਦਾ	ਸ	ਤੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 847)

ਸਖੀ ਆਉ ਸਖੀ ਵਸਿ ਆਉ ਸਖੀ ਅਸੀ ਪਿਰ ਕਾ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹ ॥
 ਤਜਿ ਮਾਨੁ ਸਖੀ ਤਜਿ ਮਾਨੁ ਸਖੀ ਮਤੁ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਭਾਵਹ ॥
 ਤਜਿ ਮਾਨੁ ਮੋਹੁ ਬਿਕਾਰੁ ਦੂਜਾ ਸੇਵਿ ਏਕੁ ਨਿਰੰਜਨੋ ॥
 ਲਗੁ ਚਰਣ ਸਰਣ ਦਇਆਲ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਗਲ ਦੁਰਤ ਬਿਖੰਡਨੋ ॥
 ਹੋਇ ਦਾਸ ਦਾਸੀ ਤਜਿ ਉਦਾਸੀ ਬਹੁੜਿ ਬਿਧੀ ਨ ਧਾਵਾ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰਪੈ ਕਰਹੁ ਕਿਰਪਾ ਤਾਮਿ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਾ ॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਮ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮ	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਆ	ੜ	ਉ	ਸ	ਖੀ	ੜ	ਵ	ਸਿ	ਆ	ੜ	ਉ	ਸ	ਖੀ	ੜ	ਅ ਸੀ
	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—
	ਪਿ	ਰ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਮੰ	ਗ	ਲੁ	ਗਾ	ੜ	ਵਹ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਗੁ	ਰੁੱ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—
	ਤਜਿ	ਮਾ	ਨੁ	ਸ	ਖੀ	ੜ	ਤ	ਜਿ	ਮਾ	ੜ	ਨੁ	ਸ	ਖੀ	ੜ	ਮ	ਤੁ
	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	—	ਪਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਆ	ਪ	ਣੇ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ੜ	ਵਹ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 732)

ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰਹਿ ਨਿਤ ਕਪਟੁ ਕਮਾਵਹਿ ਹਿਰਦਾ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਅਨਦਿਨੁ ਕਰਮ ਕਰਹਿ ਬਹੁਤੇਰੇ ਸੁਪਨੈ ਸੁਖੁ ਨ ਹੋਈ ॥੧॥
 ਗਿਆਨੀ ਗੁਰ ਬਿਨੁ ਭਗਤਿ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਕੋਰੈ ਰੰਗੁ ਕਦੇ ਨ ਚੜੈ ਜੇ ਲੋਚੈ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਪੁ ਤਪ ਸੰਜਮ ਵਰਤ ਕਰੇ ਪੂਜਾ ਮਨਮੁਖ ਰੋਗੁ ਨ ਜਾਈ ॥
 ਅੰਤਰਿ ਰੋਗੁ ਮਹਾ ਅਭਿਮਾਨਾ ਦੂਜੈ ਭਾਇ ਖੁਆਈ ॥੨॥
 ਬਾਹਰਿ ਭੇਖ ਬਹੁਤੁ ਚਤੁਰਾਈ ਮਨੂਆ ਦਹ ਦਿਸਿ ਧਾਵੈ ॥
 ਹਉਮੈ ਬਿਆਪਿਆ ਸਬਦੁ ਨ ਚੀਨੈ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੂਨੀ ਆਵੈ ॥੩॥
 ਨਾਨਕ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਬੂਝੈ ਸੋ ਜਨੁ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ॥
 ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਏਕੋ ਬੂਝੈ ਏਕਸੁ ਮਾਹਿ ਸਮਾਏ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	—	ਗੁਸਾ	ਨੀਸਾ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਮਪ	ਧੁਨੀ	ਧੁਪ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ	ਮ
ਸਰਗਮ	—	—	ਗੁਸਾ	ਨੀਸਾ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਮਪ	ਧੁਨੀ	ਧੁਪ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਗਿਆ	ੜੜ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
	—	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਗੁਰ	ਬਿ	ਨੁ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਨ	ਹੋੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਸਾ
	ੜ	ਕੋ	ਰੈ	ੜ	ਰੰ	ੜ	ਗੁ	ੜ	ੜ	ਕ	ਦੇ	ਨ	ਚ	ੜ	ੜੈ	ੜ
	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੁੱ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—
	ੜ	ਜੇ	ੜ	ਲੋ	ਚੈ	ੜ	ਸ	ਭੁ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—
	ੜ	ਗੁਰ	ਬਿ	ਨੁ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਨ	ਹੋੜ	ੜ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	—
	₪	ਹਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਕ	ਰਹਿ	ਨਿ	ਤ	₪	ਕਪ	ਟੁ	ਕ	ਮਾ	₪	ਵਹਿ	₪
	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—
	₪	ਹਿ	ਰ	ਦਾ	ਸੁ	₪	ਧੁ	ਨ	ਹੋ	₪	ਈ	₪	₪	₪	₪	₪
	—	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—
	₪	ਗੁਰ	ਬਿ	ਨੁ	ਭ	ਗ	ਤਿ	ਨ	ਹੋ₪	₪	ਈ	₪	₪	₪	₪	₪
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੁਜਰੀ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀ (ਪੰਨਾ 525)

ਜੋ ਰਾਜੁ ਦੇਹਿ ਤ ਕਵਨ ਬਡਾਈ ॥ ਜੋ ਭੀਖ ਮੰਗਾਵਹਿ ਤ ਕਿਆ ਘਟਿ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਤੂੰ ਹਰਿ ਭਜੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਨੁ ॥ ਬਹੁਰਿ ਨ ਹੋਇ ਤੇਰਾ ਆਵਨ ਜਾਨੁ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸਭ ਤੈ ਉਪਾਈ ਭਰਮ ਭੁਲਾਈ ॥ ਜਿਸ ਤੂੰ ਦੇਵਹਿ ਤਿਸਹਿ ਬੁਝਾਈ ॥੨॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤ ਸਹਸਾ ਜਾਈ ॥ ਕਿਸੁ ਹਉ ਪੂਜਉ ਦੂਜਾ ਨਦਰਿ ਨ ਆਈ ॥੩॥
 ਏਕੈ ਪਾਥਰ ਕੀਜੈ ਭਾਉ ॥ ਦੂਜੈ ਪਾਥਰ ਧਰੀਐ ਪਾਉ ॥
 ਜੇ ਓਹੁ ਦੇਉ ਤ ਓਹੁ ਭੀ ਦੇਵਾ ॥ ਕਹਿ ਨਾਮਦੇਉ ਹਮ ਹਰਿ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਦਰਸ਼ਨੀ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ਜੋ	ਰਾ	ਸ	ਜੁ	ਦੇ	ਹਿ	ਸ	ਸ	ਤ	ਸ	ਕ	ਵ	ਨ	ਸ	ਭਾ	ਈ
	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਪ
	ਜੋ	ਰਾ	ਸ	ਜੁ	ਦੇ	ਹਿ	ਸ	ਸ	ਤ	ਜੋ	ਭੀ	ਸ	ਖ	ਮ	ਗਾ	ਵ
	—	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	—	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ
	ਸ	ਕਿ	ਆ	ਸ	ਘ	ਟਿ	ਜਾ	ਸ	ਈ	ਸ	ਸ	ਕਿ	ਆ	ਸ	ਘ	ਟਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0					X				0					X	

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ
	ਤੂੰ	ਹਰਿ	ਭ	ਜੁ	ਮ	ਨ	ਮੇ	ਰੇ	ਸ	ਪਦੁ	ਨਿ	ਰ	ਬਾ	ਸ	ਨੁ	ਸ				
	—	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਸ	ਪ	ਦੁ	ਨਿ	ਰ	ਬਾ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਬਹੁ	ਰਿ	ਨ	ਹੋ	ਇ	ਤੇ	ਰਾ			
	—	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ
	ਸ	ਆ	ਵ	ਨ	ਜਾ	ਸ	ਨੁ	ਸ	ਸ	ਆ	ਵ	ਨ	ਜਾ	ਸ	ਨੁ	ਸ				
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0					X				0						X				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸ਼ਬਦ ਮਾਲਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਦੋਹਰਾ ॥

ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੈਹਬੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੈ ਪੀਰ ॥੩॥
ਤੀਰ ਤੁਹੀ ਸੈਹਬੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤਬਰ ਤਲਵਾਰ ॥ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੈ ਜੋ ਜਪੈ ਭਯੋ ਸਿੰਧ ਭਵ ਪਾਰ ॥੪॥
ਕਾਲ ਤੁਹੀ, ਕਾਲੀ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹੀ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ, ਆਜੁ ਤੁਹੀ ਜਗ ਬੀਰ ॥੫॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗੁਮ	ਪ	ਗੁਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਨੀਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਲ	ਤੁ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਲੀ	ਤੁ	ੜ	ਹੀ	ੜ
	—	ਸਾ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਤੁ	ੜ	ਹੀ	ਤੇ	ਗ	ਅ	ਰੁ	ਤੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ੜ	ਤੁ	ਹੀ	ਨਿ	ਸਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ਤੁ	ਹੀ	ਨਿ	ਸਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ
	—	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ੜ	ਤੁ	ਹੀ	ਨਿ	ਸਾ	ੜ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ਜੀ	ੜ	ਤ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ
	ੜ	ਤੁ	ੜ	ਹੀ	ਤੇ	ਗ	ਅ	ਰੁ	ਤੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ
	ੜ	ਅਸ	ਕ੍ਰਿ	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ਖੰ	ਡੋ	ੜ	ਖ	ੜ	ਗ	ੜ	
	ਪੁ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	—	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	
	ੜ	ਤੁਪ	ਕ	ਤ	ਬ	ਰ	ਅ	ਰੁ	ਤੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ	
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪੁ	ਮ	
	ੜ	ਸੈ	ਫ	ਸ	ਰੋ	ੜ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ਸੈ	ੜ	ਹ	ਥੀ	ੜ	ੜ	ੜ	
	—	ਮ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਨੀ	ਪੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	
	ੜ	ਯ	ਰੈ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ਪੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ	ੜ	ੜ	ੜ	
X					X				X				X				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪੰਜਵੇ ਕੇ ੫ (ਪੰਨਾ 1408)

ਜੋਤਿ ਰੂਪਿ ਹਰਿ ਆਪਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕੁ ਕਹਾਯਉ ॥
ਤਾ ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਭਯਉ ਤਤ ਸਿਉ ਤਤੁ ਮਿਲਾਯਉ ॥
ਅੰਗਦਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰਿ ਅਮਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਥਿਰੁ ਕੀਅਉ ॥
ਅਮਰਦਾਸਿ ਅਮਰਤੁ ਛਤੁ ਗੁਰ ਰਾਮਹਿ ਦੀਅਉ ॥
ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਦਰਸਨੁ ਪਰਸਿ ਕਹਿ ਮਥੁਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਯਣ ॥
ਮੂਰਤਿ ਪੰਚ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੁਰਖੁ ਗੁਰੁ ਅਰਜਨੁ ਪਿਖਹੁ ਨਯਣ ॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਮੂ	ਰ	ਤਿੜ	ਪੰ	ੜ	ਚ	ੜ	ੜ	ਮੂੜ	ਰੜ	ਤਿੜ	ਪੰ	ੜ	ਚ	ੜ
	—	ਪਮ	ਗੁ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਪ੍ਰੜ	ਮਾ	ਣੜ	ਪੁ	ਰ	ਖੁ	ੜ	ੜ	ਗੁਰੁ	ਅਰ	ਜੁਨੁ	ਪਿੜ	ਖੜ	ਹੁ	ੜ
	—	ਗੁਮ	ਪਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	—	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਪਿੜ	ਖੜ	ਹੁ	ਨ	ੜ	ਯ	ਣ	ੜ	ਮੂ	ਰ	ਤਿੜ	ਪੰ	ੜ	ਚ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰਰੇਂ	ਮੰਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	—	—	ਰੇਂਗੁੰ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ
	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਤਿੜ	ਰੂੜ	ੜ	ਪਿ	ੜ	ੜ	ਹੜ	ੜੜ	ਰਿੜ	ਆ	ੜ	ਪਿ	ੜ
	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਮੰਗੁੰ	ਗੁੰਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	—	—	—
	ੜ	ਗੁ	ਰੂ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਨ	ਕੁ	ੜ	ਕਹਾ	ੜੜ	ੜੜ	ਯਉ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਬੇ ਪਾਯਾ ਬਖਸ਼ ਦਰਿ, ਪਿਛੋਂ ਦੇ ਫਿਰਿ ਘਾਲ ਕਮਾਈ ॥
 ਰੇਤੁ ਅਕੁ ਆਹਾਰੁ ਕਰਿ, ਰੋੜਾਂ ਕੀ ਗੁਰ ਕਰੀ ਵਿਛਾਈ ॥
 ਭਾਰੀ ਕਰੀ ਤਪਸਿਆ, ਵਡੇ ਭਾਗੁ ਹਰਿ ਸਿਉ ਬਣਿ ਆਈ ॥
 ਬਾਬਾ ਪੈਧਾ ਸਚ-ਖੰਡਿ, ਨਉ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਗਰੀਬੀ ਪਾਈ ॥
 ਬਾਬਾ ਦੇਖੇ ਧਿਆਨੁ ਧਰਿ, ਜਲਤੀ ਸਭਿ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਦਿਸਿ ਆਈ ॥
 ਬਾਝਹੁ ਗੁਰੂ ਗੁਬਾਰ ਹੈ, ਹੈ ਹੈ ਕਰਦੀ ਸੁਣੀ ਲੁਕਾਈ ॥
 ਬਾਬੇ ਭੇਖ ਬਣਾਇਆ, ਉਦਾਸੀ ਕੀ ਗੀਤਿ ਚਲਾਈ ॥
 ਚੜਿਆ ਸੋਧਣਿ ਧਰਤਿ ਲੁਕਾਈ ॥੨੪॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਮਸਾ	ਸਾ	ਮਪ	ਗੁ	ਮ	ਮਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਨਉ	ਨਿ	ਧਿ	ਨਾੜ	ਮੁੜ	ੜ	ਨਉ	ਨਿ	ਧਿ	ਨਾੜ	ਮੁ	ੜ
	ਪਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ
	ਨਉ	ਨਿ	ਧਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਗ	ਰੀੜ	ਬੀੜ	ੜੜ	ਪਾੜ	ਈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਬਾ	ਬਾ	ੜ	ਪੈ	ਧਾ	ੜ	ਸ	ਚ	ੜ	ਖੰ	ਡਿ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਮਪ	ਧੁਨੀ	ਪ	ਪ
	ਨਉ	ਨਿ	ਧਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਗ	ਰੀ	ਬੀੜ	ੜੜ	ਪਾੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਗਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸ਼ਬਦ

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 219)

ਸਾਧੋ ਮਨ ਕਾ ਮਾਨੁ ਤਿਆਗਉ ॥
ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਸੰਗਤਿ ਦੁਰਜਨ ਕੀ ਤਾ ਤੇ ਅਹਿਨਿਸਿ ਭਾਗਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਦੋਨੋ ਸਮ ਕਰਿ ਜਾਨੈ ਅਉਰੁ ਮਾਨੁ ਅਪਮਾਨਾ ॥
ਹਰਖ ਸੋਗ ਤੇ ਰਹੈ ਅਤੀਤਾ ਤਿਨਿ ਜਗਿ ਤਤੁ ਪਛਾਨਾ ॥੧॥
ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਦੋਊ ਤਿਆਗੈ ਖੋਜੈ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਨਾ ॥
ਜਨ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਖੇਲੁ ਕਠਨੁ ਹੈ ਕਿਨਹੂੰ ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਾਨਾ ॥੨॥

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕ ਕਬੀਰ ਜੀਉ

ਕਬੀਰ ਮੁਹਿ ਮਰਨੇ ਕਾ ਚਾਉ ਹੈ ਮਰਉ ਤ ਹਰਿ ਕੈ ਦੁਆਰ ॥
ਮਤ ਹਰਿ ਪੂਛੈ ਕਉਨੁ ਹੈ ਪਰਾ ਹਮਾਰੈ ਬਾਰ ॥੬੧॥

(ਪੰਨਾ 1367)

ਕਬੀਰ ਜਿਸੁ ਮਰਨੇ ਤੇ ਜਗੁ ਡਰੈ ਮੇਰੇ ਮਨਿ ਆਨੰਦੁ ॥
ਮਰਨੇ ਹੀ ਤੇ ਪਾਈਐ ਪੂਰਨੁ ਪਰਮਾਨੰਦੁ ॥੨੨॥

(ਪੰਨਾ 1365)

ਕਬੀਰਾ ਮਰਤਾ ਮਰਤਾ ਜਗੁ ਮੁਆ ਮਰਿ ਭੀ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇ ॥
ਐਸੀ ਮਰਨੀ ਜੋ ਮਰੈ ਬਹੁਰਿ ਨ ਮਰਨਾ ਹੋਇ ॥੧॥

(ਪੰਨਾ 555)

ਪਹਿਲਾ ਮਰਣੁ ਕਬੂਲਿ ਜੀਵਣ ਕੀ ਛਡਿ ਆਸ ॥
ਹੋਹੁ ਸਭਨਾ ਕੀ ਰੇਣੁਕਾ ਤਉ ਆਉ ਹਮਾਰੈ ਪਾਸਿ ॥੧॥

(ਪੰਨਾ 1102)

ਕਬੀਰ ਐਸੀ ਹੋਇ ਪਰੀ ਮਨ ਕੋ ਭਾਵਤੁ ਕੀਨੁ ॥
ਮਰਨੇ ਤੇ ਕਿਆ ਡਰਪਨਾ ਜਬ ਹਾਥਿ ਸਿਧਉਰਾ ਲੀਨ ॥੭੧॥

(ਪੰਨਾ 1368)

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1018)

ਚਾਦਨਾ ਚਾਦਨੁ ਅੰਗਨਿ ਪ੍ਰਭ ਜੀਉ ਅੰਤਰਿ ਚਾਦਨਾ ॥੧॥
ਆਰਾਧਨਾ ਅਰਾਧਨੁ ਨੀਕਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਰਾਧਨਾ ॥੨॥
ਤਿਆਗਨਾ ਤਿਆਗਨੁ ਨੀਕਾ ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਲੋਭੁ ਤਿਆਗਨਾ ॥੩॥
ਮਾਗਨਾ ਮਾਗਨੁ ਨੀਕਾ ਹਰਿ ਜਸੁ ਗੁਰ ਤੇ ਮਾਗਨਾ ॥੪॥
ਜਾਗਨਾ ਜਾਗਨੁ ਨੀਕਾ ਹਰਿ ਕੀਰਤਨ ਮਹਿ ਜਾਗਨਾ ॥੫॥
ਲਾਗਨਾ ਲਾਗਨੁ ਨੀਕਾ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਮਨੁ ਲਾਗਨਾ ॥੬॥
ਇਹ ਬਿਧਿ ਤਿਸਹਿ ਪਰਾਪਤੇ ਜਾ ਕੈ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗਨਾ ॥੭॥
ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਨੀਕਾ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨਾਗਨਾ ॥੮॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾਂ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—
ਸਰਗਮ	ਸ	ਮਾ	ਗ	ਨਾ	ਮਾ	ਸ	ਗ	ਨੁ	ਨੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਕਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਸ਼ਬਦ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ
	ਸ	ਹਰਿ	ਜ	ਸੁ	ਗੁ	ਰ	ਤੇ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਸ	ਗ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਪ
	ਸ	ਚਾ	ਦ	ਨਾ	ਚਾ	ਸ	ਦ	ਨੁ	ਆਂ	ਸ	ਗ	ਨਿ	ਪ੍ਰ	ਭਸ	ਜੀ	ਉ
	—	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ
	ਸ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀ	ਉ	ਅੰ	ਸ	ਤ	ਰੁ	ਚਾ	ਸ	ਸ	ਦ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਬਾਣੀ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ (ਪੰਨਾ 657)

ਜਬ ਹਮ ਹੋਤੇ ਤਬ ਤੂ ਨਾਹੀ ਅਬ ਤੂਹੀ ਮੈ ਨਾਹੀ॥
 ਅਨਲ ਅਗਮ ਜੈਸੇ ਲਹਰਿ ਮਇ ਓਦਧਿ ਜਲ ਕੇਵਲ ਜਲ ਮਾਂਹੀ॥੧॥
 ਮਾਧਵੇ ਕਿਆ ਕਹੀਐ ਭ੍ਰਮੁ ਐਸਾ॥ ਜੈਸਾ ਮਾਨੀਐ ਹੋਇ ਨ ਤੈਸਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਨਰਪਤਿ ਏਕੁ ਸਿੰਘਾਸਨਿ ਸੋਇਆ ਸੁਪਨੇ ਭਇਆ ਭਿਖਾਰੀ॥
 ਅਛਤ ਰਾਜ ਬਿਛਰਤ ਦੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸੋ ਗਤਿ ਭਈ ਹਮਾਰੀ॥੨॥
 ਰਾਜ ਭੁਇਅੰਗ ਪ੍ਰਸੰਗ ਜੈਸੇ ਹਰਿ ਅਬ ਕਛੁ ਮਰਮੁ ਜਨਾਇਆ॥
 ਅਨਿਕ ਕਟਕ ਜੈਸੇ ਭੂਲਿ ਪਰੇ ਅਬ ਕਹਤੇ ਕਹਨੁ ਨ ਆਇਆ॥੩॥
 ਸਰਬੇ ਏਕੁ ਅਨੇਕੈ ਸੁਆਮੀ ਸਭ ਘਟ ਭੋਗਵੈ ਸੋਈ॥
 ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਹਾਥ ਪੈ ਨੇਰੈ ਸਹਜੇ ਹੋਇ ਸੁ ਹੋਈ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਸਾ	ਸਾਗੁ	ਗੁ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਜਬ	ਹ	ਮਸ	ਹੋ	ਤੇ	ਸਸ	ਤਬ	ਤੂ	ਸਸ	ਨਾਸ	ਹੀ	ਸ
	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਮ	ਮ	ਗੁਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਅਬ	ਤੂਸ	ਹੀਸ	ਮੈਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਨਾਸ	ਸ	ਸ	ਹੀਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਨ੍ਹੀ	ਰੁੰ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਨ੍ਹੀ	ਰੁੰ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਅਨ	ਲ	ਅ	ਗਮ	ਜੈ	ਸੇ	ਲਹ	ਰਿ	ਮਇ	ਓਸ	ਦ	ਧਿ
	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਮ	ਮ	ਗੁਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਜਸ	ਲਸ	ਕੇਸ	ਵਲ	ਜਸ	ਲਸ	ਮਾਂਸ	ਸ	ਸ	ਹੀਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 711)

ਸੰਤਨ ਅਵਰ ਨ ਕਾਹੂ ਜਾਨੀ ॥
ਬੇਪਰਵਾਰ ਸਦਾ ਰੰਗਿ ਹਰਿ ਕੈ ਜਾ ਕੋ ਪਾਖੁ ਸੁਆਮੀ ॥ਰਹਾਉ॥
ਉਚ ਸਮਾਨਾ ਠਾਕੁਰ ਤੇਰੇ ਅਵਰ ਨ ਕਾਹੂ ਤਾਨੀ ॥
ਐਸੇ ਅਮਰੁ ਮਿਲਿਓ ਭਗਤਨ ਕਉ ਰਾਚਿ ਰਹੇ ਰੰਗਿ ਗਿਆਨੀ ॥੧॥
ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੁਖ ਜਰਾ ਮਰਾ ਹਰਿ ਜਨਹਿ ਨਹੀ ਨਿਕਟਾਨੀ ॥
ਨਿਰਭਉ ਹੋਇ ਰਹੇ ਲਿਵ ਏਕੈ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਮਨੁ ਮਾਨੀ ॥੨॥

ਸ਼ਬਦ

ਸੌਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 613-14)

ਮਾਤ ਗਰਭ ਮਹਿ ਆਪਨ ਸਿਮਰਨੁ ਦੇ ਤਹ ਤੁਮ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥
ਪਾਵਕ ਸਾਗਰ ਅਥਾਹ ਲਹਰਿ ਮਹਿ ਤਾਰਹੁ ਤਾਰਨਹਾਰੇ ॥੧॥
ਮਾਧੋ ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਸਿਰਿ ਮੋਰਾ ॥ ਈਹਾ ਉਹਾ ਤੁਹਾਰੋ ਧੋਰਾ ॥ਰਹਾਉ॥
ਕੀਤੇ ਕਉ ਮੇਰੇ ਸੰਮਾਨੈ ਕਰਣਹਾਰੁ ਤ੍ਰਿਣੁ ਜਾਨੈ ॥
ਤੂ ਦਾਤਾ ਮਾਗਨ ਕਉ ਸਗਲੀ ਦਾਨੁ ਦੇਹਿ ਪ੍ਰਭ ਭਾਨੈ ॥੨॥
ਖਿਨ ਮਹਿ ਅਵਰੁ ਖਿਨੈ ਮਹਿ ਅਵਰਾ ਅਚਰਜ ਚਲਤ ਤੁਮਾਰੇ ॥
ਰੂੜੋ ਗੂੜੋ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰੋ ਉਚੋ ਅਗਮ ਅਪਾਰੇ ॥੩॥
ਸਾਧਸੰਗਿ ਜਉ ਤੁਮਹਿ ਮਿਲਾਇਓ ਤਉ ਸੁਨੀ ਤੁਮਾਰੀ ਬਾਣੀ ॥
ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਪੇਖਤ ਹੀ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਤਾਪ ਪੁਰਖ ਨਿਰਬਾਣੀ ॥੪॥

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 963)

ਉਸਤਤਿ ਨਿੰਦਾ ਨਾਨਕ ਜੀ ਮੈ ਹਭ ਵਵਾਈ ਛੋੜਿਆ ਹਭੁ ਕਿਝੁ ਤਿਆਗੀ ॥
ਹਭੇ ਸਾਕ ਕੂੜਾਵੇ ਡਿਠੇ ਤਉ ਪਲੈ ਤੈਡੈ ਲਾਗੀ ॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪੁਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	ਮ	ਰੇਗੁ	ਗੁਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਪ	ਲੈ	ੜ	ਤੈੜ	ੜੜ	ਡੈ	ਲਾੜ	ਗੀੜ	ਪੜ	ਲੈ	ੜ	ਤੈੜ	ੜੜ	ਡੈੜ	ਲਾ	ਗੀ
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁਪ	ਮਗੁ	ਮ	—	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਉਸ	ਤ	ਤਿ	ਨਿੰ	ੜੜ	ਦਾੜ	ੜ	ੜ	ਨਾੜ	ਨ	ਕ	ਜੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁਪ	ਮਗੁ	ਮ	—	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਮੈ	ਹ	ਭ	ਵ	ਵਾ	ਈੜ	ਛੋੜਿ	ਆ	ੜ	ਹਭੁ	ਕਿ	ਝੁ	ਤਿਆ	ੜ	ਗੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਹ	ਭੇ	ੜ	ਸਾ	ੜੜ	ਕੜ	ਕੂ	ਜ਼ਾੜ	ੜੜ	ਵੇ	ੜ	ਡਿ	ੜ	ਠੇ	ਤਉ		
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪੁਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	ਮ	ਰੇਗੁ	ਗੁਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਸਾ		
	ਪ	ਲੈ	ੜ	ਤੈੜ	ੜੜ	ਡੈ	ਲਾੜ	ਗੀੜ	ਪੜ	ਲੈ	ੜ	ਤੈੜ	ੜੜ	ਡੈੜ	ਲਾ	ਗੀ		
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0					

ਸ਼ਬਦ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ 'ਚੋਂ

ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ॥
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ॥
ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ॥
ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟਿ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨਖਾਲਸ ਜਾਨੈ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਮ	ਮਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜਾੜ	ੜਗ	ੜਤ	ਜੋ	ੜ	ੜ	ਤਿ	ੜ	ਜਪੈ	ੜਨਿ	ੜਸ	ਬਾ	ੜ	ਸੁੜ	ੜੜ
	ਗੁ	ਸਾਗੁ	ਗੁਪ	ਪਪ	ਪ	ਪਮ	ਧੁ	ਪ	—	ਪਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਧੁਪ
	ਰ	ਏੜ	ੜਕ	ੜਬਿ	ਨਾ	ੜੜ	ਮ	ਨ	ੜ	ਨੈੜ	ੜਕ	ੜਨ	ਆੜ	ੜ	ਨੈੜ	ੜੜ
	ਮਗੁ	ਸਾਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜੜ	ਜਾੜ	ੜਗ	ੜਤ	ਜੋ	ੜ	ੜ	ਤਿ	ੜ	ਜਾੜ	ੜਗ	ੜਤ	ਜੋ	ੜ	ੜ	ਤਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

—	ਪ	—ਪ	ਪਧੁ	ਨੀ	ਨੀਸਾਂ	—ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਧਨੀ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਪਮ	ਪ
ੜ	ਪੂ	ੜਰ	ੜਨ	ਪ੍ਰੇ	ੜੜ	ੜਮ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਤੀੜ	ੜਤ	ੜਸ	ਜੈ	ੜ	ਬ੍ਰੜ	ਤ
—	ਸਾਗੁ	ਗੁਪ	ਪਪ	ਪ	ਪਮ	ਧੁ	ਪ	—	ਪਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਧੁਪ
ੜ	ਗੋੜ	ੜਰ	ੜਮ	ੜੀ	ੜੜ	ਮ	ਟ	ੜ	ਭੂੜ	ੜਲ	ੜਨ	ਮਾੜ	ੜ	ਨੈੜ	ੜੜ
ਮਗੁ	ਸਾਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰ	ਸਾਮ	ਮਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ
ੜੜ	ਜਾੜ	ੜਗ	ੜਤ	ਜੋ	ੜ	ੜ	ਤਿ	ੜ	ਜਪੈ	ੜਨਿ	ੜਸ	ਬਾ	ੜ	ਸੁੜ	ਰੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲਾ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 673-74)

ਤੁਮ ਦਾਤੇ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਨਾਇਕ ਖਸਮ ਹਮਾਰੇ॥
ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਹੁ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੁਮਰੇ ਧਾਰੇ॥੧॥
ਜਿਹਵਾ ਏਕ ਕਵਨ ਗੁਨ ਕਹੀਐ॥
ਬੇਸੁਮਾਰ ਬੇਅੰਤ ਸੁਆਮੀ ਤੇਰੇ ਅੰਤੁ ਨ ਕਿਨ ਹੀ ਲਹੀਐ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਕੋਟਿ ਪਰਾਧ ਹਮਾਰੇ ਖੰਡਹੁ ਅਨਿਕ ਬਿਧੀ ਸਮਝਾਵਹੁ॥
ਹਮ ਅਗਿਆਨ ਅਲਪ ਮਤਿ ਬੋਰੀ ਤੁਮ ਆਪਨ ਬਿਰਦੁ ਰਖਾਵਹੁ॥੨॥
ਤੁਮਰੀ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ ਆਸਾ ਤੁਮ ਹੀ ਸਜਨ ਸੁਹੇਲੇ॥
ਰਾਖਹੁ ਰਾਖਨਹਾਰ ਦਇਆਲਾ ਨਾਨਕ ਘਰ ਕੇ ਗੋਲੇ॥੩॥

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਕਬੀਰ ਜੀ (ਪੰਨਾ 484)

ਕਰਵਤੁ ਭਲਾ ਨ ਕਰਵਟ ਤੇਰੀ॥ ਲਾਗੁ ਗਲੇ ਸੁਨੁ ਬਿਨਤੀ ਮੇਰੀ॥੧॥
ਹਉ ਵਾਰੀ ਮੁਖੁ ਫੇਰਿ ਪਿਆਰੇ॥ ਕਰਵਟੁ ਦੇ ਮੋ ਕਉ ਕਾਹੇ ਕਉ ਮਾਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਜਉ ਤਨੁ ਚੀਰਹਿ ਅੰਗੁ ਨ ਮੋਰਉ॥ ਪਿੰਡੁ ਪਰੈ ਤਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਨ ਤੋਰਉ॥੨॥
ਹਮ ਤੁਮ ਬੀਚੁ ਭਇਓ ਨਹੀ ਕੋਈ॥ ਤੁਮਹਿ ਸੁ ਕੰਤ ਨਾਰਿ ਹਮ ਸੋਈ॥੩॥
ਕਹਤੁ ਕਬੀਰੁ ਸੁਨਹੁ ਰੇ ਲੋਈ॥ ਅਬ ਤੁਮਰੀ ਪਰਤੀਤਿ ਨ ਹੋਈ॥੪॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੀ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਪ	ਧ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕਰ	ਵ	ਤੁ	ਭ	ੜ	ਲਾ	ਨ	ੜ	ਕਰ	ਵੜ	ਟ	ਤੇੜ	ੜੜ	ਰੀੜ	ੜੜ
	—	ਸਾਗੁ	ਗੁਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਰੇ	—	ਗੁਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨ੍ਹੀਧ	ਨ੍ਹੀ	ਧ	ਪ
	ੜ	ਲਾੜ	ੜਗੁ	ੜਗ	ਲੋੜ	ੜ	ਸੁੜ	ਨੁੜ	ੜ	ਬਿੜੜ	ਨ	ਤੀ	ਮੋੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਪਨੀਧੁ	ਪ	ਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	
	ੜ	ਹਉ	ਵਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ਮੁ	ਖੁ	ੜ	ਫੇੜੜ	ਰਿ	ਪਿ	ਆੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜ
	—	ਗੁਮਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਪਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ੜ	ਕਰੜ	ਵ	ਟੁ	ਦੇ	ੜ	ਮੋ	ਕਉ	ੜ	ਕਾੜੜ	ਹੇ	ਕਉ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 397)

ਸਾਈ ਅਲਖੁ ਅਪਾਰੁ ਭੋਰੀ ਮਨਿ ਵਸੈ ॥ ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਰੋਗੁ ਮਾਇ ਮੈਡਾ ਹਭੁ ਨਸੈ ॥੧॥
ਹਉ ਵੰਞਾ ਕੁਰਬਾਣੁ ਸਾਈ ਆਪਣੇ ॥ ਹੋਵੈ ਅਨਦੁ ਘਣਾ ਮਨਿ ਤਨਿ ਜਾਪਣੇ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਬਿੰਦਕ ਗਾਲਿ ਸੁਣੀ ਸਚੇ ਤਿਸੁ ਧਣੀ ॥ ਸੂਖੀ ਹੂੰ ਸੁਖੁ ਪਾਇ ਮਾਇ ਨ ਕੀਮ ਗਣੀ ॥੨॥
ਨੈਣ ਪਸੰਦੋ ਸੋਇ ਪੇਖਿ ਮੁਸਤਾਕ ਭਈ ॥ ਮੈ ਨਿਰਗੁਣਿ ਮੇਰੀ ਮਾਇ ਆਪਿ ਲੜਿ ਲਾਇ ਲਈ ॥੩॥
ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਸੰਸਾਰ ਹਭਾ ਹੂੰ ਬਾਹਰਾ ॥ ਨਾਨਕ ਕਾ ਪਾਤਿਸਾਹੁ ਦਿਸੈ ਜਾਹਰਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਪੁਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਗੁ	ਮਪ	ਪ	ਗੁਮ	ਸਾਗੁ	ਗੁ	—
ਸ਼ਬਦ	ਹਉ	ਵੰਞ	ਵਾ	ਕੁਞ	ਰ	ਬਾ	ਣ	ਸਾਞ	ਞਞ	ਈ	ਆਞ	ਪਞ	ਣੇ	ਞ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਧੁਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਗੁ	—
	ਹੋ	ਵੈ	ਅ	ਨ	ਦੁ	ਘ	ਣਾ	ਮਨਿ	ਤਞ	ਨਿਞ	ਜਾ	ਪਞ	ਣੇ	ਞ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦	×		2		3		੦	×		2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ
	ਸਾ	ਈ	ਞ	ਅਞ	ਲਞ	ਖੁ	ਅ	ਪਾ	ਞ	ਰੁ	ਭੋ	ਞ	ਰੀ	ਞ
	ਮਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ
	ਮਞ	ਨਿਞ	ਵ	ਸੈ	ਞ	ਞ	ਞ	ਦੂ	ਞ	ਖੁ	ਦਰ	ਦੁ	ਰੋ	ਗੁ
	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਮਾ	ਞ	ਇ	ਮੈ	ਞ	ਡਾ	ਞ	ਹੁ	ਞ	ਭੁ	ਨ	ਞ	ਸੈ	ਞ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦	×		2		3		੦	×		2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1144)

ਤੂ ਮੇਰਾ ਪਿਤਾ ਤੂਹੈ ਮੇਰਾ ਮਾਤਾ॥ ਤੂ ਮੇਰੇ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨ ਸੁਖਦਾਤਾ॥
 ਤੂ ਮੇਰਾ ਠਾਕੁਰੁ ਹਉ ਦਾਸੁ ਤੇਰਾ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਅਵਰੁ ਨਹੀ ਕੋ ਮੇਰਾ॥੧॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤਿ॥ ਤੁਮਰੀ ਉਸਤਤਿ ਕਰਉ ਦਿਨ ਰਾਤਿ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਮ ਤੇਰੇ ਜੰਤ ਤੂ ਬਜਾਵਨਹਾਰਾ॥ ਹਮ ਤੇਰੇ ਭਿਖਾਰੀ ਦਾਨੁ ਦੇਹਿ ਦਾਤਾਰਾ॥
 ਤਉ ਪਰਸਾਦਿ ਰੰਗ ਰਸ ਮਾਣੇ॥ ਘਟ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਤੁਮਹਿ ਸਮਾਣੇ॥੨॥
 ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਜਪੀਐ ਨਾਉ॥ ਸਾਧਸੰਗਿ ਤੁਮਰੇ ਗੁਣ ਗਾਉ॥
 ਤੁਮਰੀ ਦਇਆ ਤੇ ਹੋਇ ਦਰਦ ਬਿਨਾਸੁ॥ ਤੁਮਰੀ ਮਇਆ ਤੇ ਕਮਲ ਬਿਗਾਸੁ॥੩॥
 ਹਉ ਬਲਿਹਾਰਿ ਜਾਉ ਗੁਰਦੇਵ॥ ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਜਾ ਕੀ ਨਿਰਮਲ ਸੇਵ॥
 ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਠਾਕੁਰ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰੇ॥ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਨਾਨਕੁ ਨਿਤ ਤੇਰੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਤੂ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਤੂ	ਹੈ	ੜ	ਮੇੜ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ
	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਤੂ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਜੀ	ੜ	ਅ	ਪ੍ਰਾ	ੜੜ	ਨ	ਸੁ	ਖ	ਦਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਧੁ	—	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾ	—
	ਤੂ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰੁ	ਹਉ	ਦਾ	ੜ	ਸੁ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ
	ਤੁਝ	ਬਿ	ੜ	ਨੁ	ਅ	ਵ	ਰੁ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਮੇੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਰਹਿੰਦੇ ਗੁਰੁ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ ਮੀਨ ਕੁਲੀਨ ਹੇਤੁ ਨਿਰਬਾਣੀ॥
 ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਪਤੰਗ ਜਿਉ ਜੋਤੀ ਅੰਦਰਿ ਜੋਤਿ ਸਮਾਣੀ॥
 ਸਬਦੁ ਸੁਰਤਿ ਲਿਵ ਮਿਰਗ ਜਿਉ ਭੀੜ ਪਈ ਚਿਤਿ ਅਵਰੁ ਨ ਆਣੀ॥
 ਚਰਣ ਕਵਲ ਮਿਲਿ ਭਵਰ ਸਿਉ ਸੁਖ ਸੰਪਟ ਵਿਚਿ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀ॥
 ਗੁਰੁ ਉਪਦੇਸ ਨ ਵਿਸਰੈ ਬਾਬੀਹੇ ਜਿਉ ਆਖ ਵਖਾਣੀ॥
 ਗੁਰਮੁਖ ਸੁਖ ਫਲੁ ਪਿਰਮ ਰਸੁ ਸਹਜ ਸਮਾਧਿ ਸਾਧ ਸੰਗਿ ਜਾਣੀ॥
 ਗੁਰ ਅਰਜਨ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੀ॥੨੩॥੨੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	ਸਾਗੁ	ਗੁਪ	ਪਪ	ਪ	ਪਮ	ਪਧੁ	ਪ	ਪ	ਸਾਮ	ਮਮ	ਮਮ	ਮਗ	ਮਪ	ਪ	ਮ
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਗੁ	ਗੁਪ	ਪਪ	ਪ	ਪਮ	ਪਧੁ	ਪ	ਪ	ਸਾਮ	ਮਮ	ਮਮ	ਮਗ	ਮਪ	ਪ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਗੁਰ	ੜਅ	ੜਰ	ਜ	ਨੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਗੁਰ	ੜਅ	ੜਰ	ਜੜ	ਨੜ	ੜ	ੜ
	—	ਸਾਸਾ	ਸਾਨੀ	ਨੀਧੁ	ਧੁਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਪ	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਗੁ	ਗੁਮ	ਗੁਗੁ	ਸਾਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਗੁਰ	ੜਅ	ੜਰ	ਜੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵਿਟ	ਹੁਕੁ	ੜਰ	ਬਾੜ	ੜੜ	ਣੀੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	—	ਮਨੀ	ਧ	ਨੀਨੀ	ਪਧੁ	ਪ	ਪ	—
	ੜ	ਰ	ਹਿੰ	ਦੇ	ਗੁ	ੜ	ਰੁ	ੜ	ੜ	ਦਰੀ	ਆ	ਉੜ	ਵਿੜ	ਚਿ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਸਾਸਾ	ਗੁਗੁ	ਪਮ	ਗੁ	ਸਾਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਮੀ	ਨ	ਕੁੜ	ਲੀ	ੜ	ਨ	ੜ	ੜ	ਹੇੜ	ਤੁਨਿ	ੜਰ	ਬਾ	ੜੜ	ਣੀੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਬਿੱਤ (ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ 'ਚੋਂ)

ਨਿਰਜੁਰ ਨਿਰੂਪ ਹੋ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਰੂਪ ਹੋ,
 ਕਿ ਭੂਪਨ ਕੇ ਭੂਪ ਹੋ ਕਿ ਦਾਤਾ ਮਹਾ ਦਾਨ ਹੋ॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਕੇ ਬਚੱਯਾ ਦੂਧ ਪੂਤ ਕੇ ਦਿਵੱਯਾ,
 ਰੋਗ ਸੋਗ ਕੇ ਮਿਟੱਯਾ ਕਿਧੋ ਮਾਨੀ ਮਹਾ ਮਾਨ ਹੋ॥
 ਬਿਦਿਆ ਕੇ ਬਿਚਾਰ ਹੋ ਕਿ ਅਦੈ ਅਵਤਾਰ ਹੋ,
 ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸੂਰਤ ਹੋ ਕਿ ਸੁਧਤਾ ਕੀ ਸਾਨ ਹੋ॥
 ਜੋਬਨ ਕੇ ਜਾਲ ਹੋ ਕਿ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੋ,
 ਕਿ ਸਤ੍ਰਨ ਕੇ ਸੂਲ ਹੋ ਕਿ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ਹੋ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4		
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਮ		
ਸ਼ਬਦ	5	ਨਿਰ	ਜੁਰ	ਨਿ	ਰੂ	5	ਪ	ਹੋ	ਕਿ	5	ਸੁੰਦ	ਰ	5	ਰੂ	ਪ	ਹੋ	5	ਕਿ
	ਗੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪਮ	ਧੁ	ਧੁ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	
	5	ਭੂਪ	ਨ	ਕੇ	ਭੂ	5	ਪ	ਹੋ	ਕਿ	5	ਦਾਤਾ	ਮ	ਹਾ	ਦਾ	ਨ	ਹੋ	5	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0					x				

ਅੰਤਰਾ

—	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
5	ਪ੍ਰਾ	ਨਕੇ	5	ਬ	ਚੱ	ਯਾ	ਦੂ	ਧ	5	ਪੂ	ਤਕੇ	5	ਦਿ	ਵੱ	ਯਾ	ਰੇ	ਗ				
—	ਮ	ਪ	ਮੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	—	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ				
5	ਸੋ	ਗ	ਕੇ	ਮਿ	ਟੱ	ਯਾ	ਕਿ	ਧੋ	5	ਮਾ	ਨੀ	ਮ	ਹਾ	ਮਾ	ਨ	ਹੋ	5				
—	ਪੁ	ਧੁ	ਪੁ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	ਮ	—	ਗੁ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—				
5	ਮਾ	ਨੀ	ਮ	ਹਾ	ਮਾ	ਨ	ਹੋ	5	5	ਮਾ	ਨੀ	ਮ	ਹਾ	ਮਾ	ਨ	ਹੋ	5				
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0					x							

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਫਿਰਿ ਬਾਬਾ ਗਇਆ ਬਗਦਾਦ ਨੋ ਬਾਹਰ ਜਾਇ ਕੀਆ ਅਸਥਾਨਾ ॥
 ਇਕ ਬਾਬਾ ਅਕਾਲ ਰੂਪ ਦੂਜਾ ਰਬਾਬੀ ਮਰਦਾਨਾ ॥
 ਦਿਤੀ ਬਾਂਗਿ ਨਿਵਾਜਿ ਕਰਿ ਸੁੰਨ ਸਮਾਨਿ ਹੋਆ ਜਹਾਨਾ ॥
 ਸੁੰਨ ਮੁੰਨਿ ਨਗਰੀ ਭਈ ਦੇਖਿ ਪੀਰ ਭਇਆ ਹੈਰਾਨਾ ॥
 ਵੇਖੈ ਧਿਆਨੁ ਲਗਾਇ ਕਰਿ ਇਕੁ ਫਕੀਰੁ ਵਡਾ ਮਸਤਾਨਾ ॥
 ਪੁਛਿਆ ਫਿਰਕੈ ਦਸਤਗੀਰ ਕਉਣ ਫਕੀਰੁ ਕਿਸਕਾ ਘਰਿਹਾਨਾ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਆਇਆ ਰਬੁ ਫਕੀਰੁ ਇਕੋ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥
 ਧਰਤਿ ਆਕਾਸ ਚਹੁਦਿਸ ਜਾਨਾ ॥੩੫॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਪ	ਪੁ	ਪੁਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਪੁ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਸੁੰ	ਨ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਨਿ	ਹੋ	ਆ	ਸਜ	ਹਾ	ਨਾ	ਸ
	ਮਧੁ	ਮਪ	ਗੁਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	ਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਗੁਮ	ਮਸਾ	ਸਾ
	ਹੋਸ	ਆਸ	ਸਜ	ਹਾਸ	ਨਾ	ਸ	ਹੋ	ਆ	ਸਜ	ਹਾਸ	ਨਾਸ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	—ਮ	ਗੁ	—	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਗੁ
	ਦਿ	ਤੀ	ਸ	ਬਾਂ	ਗਿ	ਸਨਿ	ਵਾ	ਸ	ਸਜਿ	ਕਸ	ਸ	ਰਿ
	ਪੁ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਨਿਵਾ	ਸ	ਸਜਿ	ਕ	ਸ	ਰਿ	ਸੁੰ	ਨ	ਸਸ	ਮਾ	ਸ	ਨਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਪ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਪੁ	ਪ	—
	ਬਾ	ਬਾ	ਸ	ਗਇ	ਆ	ਸ	ਬਗ	ਦਾਸ	ਸਦ	ਨੋ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਪ	ਪੁ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	—
	ਬਾ	ਹ	ਰ	ਜਾਸ	ਇ	ਸ	ਕੀਆ	ਅ	ਸ	ਬਾਸ	ਨਾ	ਸ
	ਪ	ਪੁ	ਪੁਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਪੁ	ਪ	ਪਪੁ	ਮਪ	ਗੁਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	—
	ਕੀਆ	ਅ	ਸਸ	ਬਾ	ਨਾ	ਸ	ਕੀਆ	ਅਸ	ਸਸ	ਬਾਸ	ਨਾ	ਸ
	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਗੁਮ	ਮਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਹੋ	ਆ	ਸਜ	ਹਾਸ	ਨਾਸ	ਸ	ਸੁੰ	ਨ	ਸਸ	ਮਾ	ਸ	ਨਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲੇ ਸ਼ਬਦ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 629)

ਹਰਿ ਮਨਿ ਤਨਿ ਵਸਿਆ ਸੋਈ ॥ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰੁ ਕਰੇ ਸਭੁ ਕੋਈ ॥
ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ॥ ਤਾ ਕੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥
ਹਉ ਕੁਰਬਾਨੁ ਜਾਈ ਤੇਰੇ ਨਾਵੈ ॥
ਜਿਸ ਨੋ ਬਖਸਿ ਲੈਹਿ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਸੋ ਜਸੁ ਤੇਰਾ ਗਾਵੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਤੂੰ ਭਾਰੋ ਸੁਆਮੀ ਮੇਰਾ ॥ ਸੰਤਾਂ ਭਰਵਾਸਾ ਤੇਰਾ ॥
ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭ ਸਰਣਾਈ ॥ ਮੁਖਿ ਨਿੰਦਕ ਕੈ ਛਾਈ ॥੨॥

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 736-37)

ਕੀਤਾ ਲੋੜਹਿ ਸੋ ਪ੍ਰਭ ਹੋਇ ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥
ਜੋ ਜਨੁ ਸੇਵੇ ਤਿਸੁ ਪੂਰਨ ਕਾਜ ॥ ਦਾਸ ਅਪੁਨੇ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਲਾਜ ॥੧॥
ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਪੂਰਨ ਦਇਆਲਾ ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਕਵਨੁ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥ ਨਿਕਟਿ ਵਸੈ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭੁ ਦੂਰਿ ॥
ਲੋਕ ਪਤੀਆਰੈ ਕਛੂ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ਸਾਚਿ ਲਗੈ ਤਾ ਹਉਮੈ ਜਾਈਐ ॥੨॥
ਜਿਸ ਨੋ ਲਾਇ ਲਏ ਸੋ ਲਾਗੈ ॥ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਅੰਤਰਿ ਤਿਸੁ ਜਾਗੈ ॥
ਦੁਰਮਤਿ ਜਾਇ ਪਰਮ ਪਦੁ ਪਾਏ ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਏ ॥੩॥
ਦੁਇ ਕਰ ਜੋੜਿ ਕਰਉ ਅਰਦਾਸਿ ॥ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਆਣਹਿ ਰਾਸਿ ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨੀ ਭਗਤੀ ਲਾਇ ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦਾ ਧਿਆਇ ॥੪॥

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਸਧਨਾ ਜੀ (ਪੰਨਾ 858)

ਨਿਪ ਕੰਨਿਆ ਕੇ ਕਾਰਨੈ ਇਕੁ ਭਇਆ ਭੇਖਧਾਰੀ॥
 ਕਾਮਾਰਥੀ ਸੁਆਰਥੀ ਵਾ ਕੀ ਪੈਜ ਸਵਾਰੀ॥੧॥
 ਤਵ ਗੁਨ ਕਹਾ ਜਗਤ ਗੁਰਾ ਜਉ ਕਰਮੁ ਨ ਨਾਸੈ॥
 ਸਿੰਘ ਸਰਨ ਕਤ ਜਾਈਐ ਜਉ ਜੰਬੁਕੁ ਗ੍ਰਾਸੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਏਕ ਬੂੰਦ ਜਲ ਕਾਰਨੇ ਚਾਤ੍ਰਕੁ ਦੁਖ ਪਾਵੈ॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਗਏ ਸਾਗਰੁ ਮਿਲੈ ਫੁਨਿ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ॥੨॥
 ਪ੍ਰਾਨ ਜੁ ਥਾਕੇ ਬਿਰੁ ਨਹੀ ਕੈਸੇ ਬਿਰਮਾਵਉ॥
 ਬੂਡਿ ਮੂਏ ਨਉਕਾ ਮਿਲੈ ਕਹੁ ਕਾਹਿ ਚਢਾਵਉ॥੩॥
 ਮੈ ਨਾਹੀ ਕਛੁ ਹਉ ਨਹੀ ਕਿਛੁ ਆਹਿ ਨ ਮੋਰਾ॥
 ਅਉਸਰ ਲਜਾ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਸਧਨਾ ਜਨੁ ਤੋਰਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਮ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ਮੈ	ਫ	ਫ	ਨਾਫ	ਹੀਫ	ਫ	ਕਛੁ	ਹਉ	ਫ	ਨਫ	ਹੀਫ	ਫ
	ਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾਰੇ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—
	ਕਿਛੁ	ਆਫ	ਹਿਨ	ਮੋ	ਰਾ	ਫ	ਆਫ	ਹਿਫ	ਫਨ	ਮੋਫ	ਰਾ	ਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪਧੁ	ਨੀਉਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਪ
	ਅਉ	ਸ	ਰਫ	ਲਫ	ਜਾ	ਫ	ਰਾਫ	ਫ	ਖਿ	ਲੋਫ	ਹੁਫ	ਫ
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਮ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਗੁ
	ਸਧ	ਨਾ	ਜਨ	ਤੋਫ	ਫਫ	ਰਾ	ਸਧ	ਨਾ	ਜਨ	ਤੋਫ	ਫਫ	ਰਾ
	ਰੇਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾਰੇ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—
	ਕਿਛੁ	ਆਫ	ਹਿਨ	ਮੋ	ਰਾ	ਫ	ਆਫ	ਹਿਫ	ਫਨ	ਮੋਫ	ਰਾ	ਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਗਿਦੜ ਦਾਖ ਨ ਅਪੜੈ ਆਖੈ ਥੂਹ ਕਉੜੀ ॥
 ਨਚਣੁ ਨਚਿ ਨ ਜਾਣਈ ਆਖੈ ਭੁਇ ਸਉੜੀ ॥
 ਬੋਲੈ ਅਗੈ ਗਾਵੀਐ ਭੈਰਉ ਸੋ ਗਉੜੀ ॥
 ਹੰਸਾਂ ਨਾਲਿ ਟਟੀਹਰੀ ਕਿਉ ਪਹੁਚੈ ਦਉੜੀ ॥
 ਸਾਵਲਿ ਵਣ ਹਰੀਆਵਲੇ ਅਕੁ ਜੰਮੈ ਅਉੜੀ ॥
 ਬੇਮੁਖ ਸੁਖੁ ਨ ਦੇਖਈ ਜਿਉ ਛੁਟਿਝ ਛਉੜੀ ॥੬॥੩੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪੁਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁਮ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਬੋੜ	ਮੁ	ਖ	ਸੁੜ	ਖੁ	ਨ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ਖ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	—	ਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ
	ੜ	ਜਿ	ਉ	ੜ	ਛੁ	ੜ	ਟ	ੜਿ	ਛਉ	ੜ	ੜੀ	ੜੜ	ਛਉ	ੜ	ੜੀ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ	—	ਗੁ	ਸਾ
	ੜ	ਜਿ	ਉ	ੜ	ਛੁ	ੜ	ਟ	ੜਿ	ਛਉ	ੜ	ੜੀ	ੜ	ਛਉ	ੜ	ੜੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	—	ਪ	—
	ੜ	ਗਿ	ਦ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ੜ	ਖ	ਨ	ੜ	ਅ	ਪੜ	ੜੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	—	—	ਸਾਂ	—	—	—	—
	ੜ	ਆ	ੜ	ਖੈ	ਥੂਹ	ੜ	ਕ	ਉ	ੜੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਥੂਹ	ਕ	ਉ	ੜੀ	ੜੀ
	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ	—	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਜਿ	ਉ	ੜ	ਛੁ	ੜ	ਟ	ੜਿ	ਛਉ	ੜ	ੜੀ	ੜ	ਛਉ	ੜ	ੜੀ	ੜੀ	ੜੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 459)

ਮੇਰੀ ਸੇਜੜੀਐ ਆਡੰਬਰੁ ਬਣਿਆ ॥
 ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਆਵਤ ਸੁਣਿਆ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਮਿਲੇ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖਹ ਗਾਮੀ ਚਾਵ ਮੰਗਲ ਰਸ ਭਰੇ ॥
 ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਲਾਗੇ ਦੂਖ ਭਾਗੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮਨ ਤਨ ਸਭਿ ਹਰੇ ॥
 ਮਨ ਇਛ ਪਾਈ ਪ੍ਰਭ ਧਿਆਈ ਸੰਜੋਗੁ ਸਾਹਾ ਸੁਭ ਗਣਿਆ ॥
 ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਮਿਲੇ ਸ੍ਰੀਧਰ ਸਗਲ ਆਨੰਦ ਰਸੁ ਬਣਿਆ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀਸਾ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਮਨਿ	ਅਨ	ਦੁਭ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ਮਨਿ	ਅਨ	ਦੁਭ	ਇਆ	ੜ	ੜ
	ਪਧੁ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	ਮ	ਪਧੁ	ਸਾਨੀ	ਧੁਪ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਪ੍ਰਭੁ	ਆੜ	ਵਤ	ਸੁਣਿ	ਆ	ੜ	ਆੜ	ਵੜ	ਤੜ	ਸੁਣਿ	ਆੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰਰੇਂ	ਸਾਨੀ	ਪ	ਪਨੀ	ਰੇਂਸਾ	ਰੇਂ
	ਮੇਰੀ	ਸੇ	ਜੜੀ	ਐ	ੜ	ਆ	ਡੰੜ	ਬੜ	ਰੁ	ਬਣਿ	ਆੜ	ੜ
	ਗੁੰਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਨੀ	ਧੁਨੀ	ਪ	ਪ	ਗੁੰਰੇਂ	ਸਾਨੀ	ਸਾਂ	ਪਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮਨਿ	ਅਨ	ਦੁਭ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ਪ੍ਰਭੁ	ਆੜ	ਵਤ	ਸੁਣਿ	ਆ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪ (ਪੰਨਾ 1406)

ਨਾਨਕਿ ਨਾਮੁ ਨਿਰੰਜਨ ਜਾਨੁਉ ਕੀਨੀ ਭਗਤਿ ਪ੍ਰੇਮ ਲਿਵ ਲਾਈ॥
ਤਾ ਤੇ ਅੰਗਦੁ ਅੰਗ ਸੰਗਿ ਭਯੋ ਸਾਇਰੁ ਤਿਨਿ ਸਬਦ ਸੁਰਤਿ ਕੀ ਨੀਵ ਰਖਾਈ॥
ਗੁਰ ਅਮਰਦਾਸ ਕੀ ਅਕਥ ਕਥਾ ਹੈ ਇਕ ਜੀਹ ਕਛੁ ਕਹੀ ਨ ਜਾਈ॥
ਸੋਢੀ ਸ੍ਰਿਸ੍ਰਿ ਸਕਲ ਤਾਰਣ ਕਉ ਅਬ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਕਉ ਮਿਲੀ ਬਡਾਈ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪੁਪੁ	ਨੁੰਪ	ਪੁਪ	ਪਪ	ਮਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਇ	ੜ	ਕ	ਜੀ	ੜ	ਹ	ਇੜ	ੜੜ	ਕੜ	ਜੀੜ	ੜੜ	ਹ
	ਸਾ	ਗੁ	ਪ	ਗੁਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਨੁੰ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਇ	ੜ	ਕ	ਜੀੜ	ਹ	ਕਛੁ	ਕ	ਹੀ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੁੰਪੁ	ਨੁੰ	ਪੁ	ਪਪ	ਮ	ਮ
	ਨਾ	ਨ	ਕਿ	ਨਾ	ਮੁ	ੜ	ਨਿੜ	ਰੰ	ਜਨ	ਜਾੜ	ੜ	ਨ੍ਰਉ
	ਪ	ਪ	ਪ	ਪੁਪੁ	ਨੁੰ	ਸਾਂ	ਨੁੰਪੁ	ਨੁੰ	ਪੁ	ਪਗੁ	ਪ	ਪ
	ਕੀ	ਨੀ	ੜ	ਭੜ	ਗਤਿ	ੜ	ਪ੍ਰੇਮ	ਲਿ	ਵ	ਲਾੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਬੀਰ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 1105)

ਰਾਜਨ ਕਉਨੁ ਤੁਮਾਰੈ ਆਵੈ ॥
 ਐਸੋ ਭਾਉ ਬਿਦਰ ਕੋ ਦੇਖਿਓ ਓਹੁ ਗਰੀਬੁ ਮੋਹਿ ਭਾਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਹਸਤੀ ਦੇਖਿ ਭਰਮ ਤੇ ਭੂਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਾਨੁ ਨ ਜਾਨਿਆ ॥
 ਤੁਮਰੋ ਦੂਧੁ ਬਿਦਰ ਕੋ ਪਾਨੋ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਕਰਿ ਮੈ ਮਾਨਿਆ ॥੧॥
 ਖੀਰ ਸਮਾਨਿ ਸਾਗੁ ਮੈ ਪਾਇਆ ਗੁਨ ਗਾਵਤ ਰੈਨਿ ਬਿਹਾਨੀ ॥
 ਕਬੀਰ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਅਨਦ ਬਿਨੋਦੀ ਜਾਤਿ ਨ ਕਾਹੂ ਕੀ ਮਾਨੀ ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁ	—	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਸ	ਜ	ਨ	ਸ	ਕਉ	ਨੁ	ਤੁ	ਮਾ	ਸ	ਰੈ	ਸ	ਆ	ਸ	ਵੈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	<u>ਨੀਧੁ</u>	ਪ	ਮ	ਪਧ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ
	ਸ	ਐ	ਸ	ਸੋ	ਭਾ	ਸਸ	ਉ	ਸ	ਬਿਸ	ਦਰ	ਕੋ	ਸ	ਦੇ	ਖਿ	ਓ	ਸ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	<u>ਨੀਧੁ</u>	ਪ	ਮ	—	<u>ਧੁ</u>	<u>ਮਗੁ</u>	<u>ਰੇਸਾ</u> —
	ਸ	ਓ	ਹੁ	ਗ	ਗੀ	ਬੁ	ਮੋ	ਹਿ	ਭਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਵੈ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਖਿਆਲ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਣਾ॥
 ਤੁਧ ਬਿਨੁ ਰੋਗੁ ਰਜਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਣਾ॥
 ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖੰਜਰੁ ਪਿਯਾਲਾ ਬਿੰਗ ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਣਾ॥
 ਯਾਰਜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਥਰੁ ਚੰਗਾ ਭਠ ਖੇੜਿਆ ਦਾ ਰਹਣਾ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ												
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪੁ	ਨੀਪ	ਧੁਪ	ਮ	ਪ	ਧੁਮ
ਸ਼ਬਦ	ਯਾ	ਰ	ੜੇ	ਦਾ	ਸਾ	ਨੂੰ	ਸੜ	ਥੜ	ਰੁੜ	ਚੈ	ੜ	ਗਾੜ
	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ
	ਭ	ਠ	ਖੇ	ੜਿ	ਆ	ਦਾ	ਰਹ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਭ	ਠ	ਖੇ	ੜਿ	ਆ	ਦਾ	ਰ	ਹ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			X			X			X		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਨੀ	ਪ	ਪੁ	ਨੀਨੀ	ਪ	ਪੁ
	ਮਿਤ੍ਰ	ੜ	ਪਿ	ਆ	ਰੇ	ਨੂੰ	ਕਹ	ੜ	ਣਾੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ
	ਪ	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਰੇਗੁ	ਗੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗੁਗੁ	ਸਾ
	ਹਾ	ਲ	ਮੁ	ਗੀੜ	ਦਾਂੜ	ੜ	ਦਾੜ	ੜੜ	ੜ	ਕਹ	ਣਾੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			X			X			X		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕਵਿਤਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜੈ ਹੋ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੈਨੂੰ॥ ਜੈ ਹੋ ਜੈ ਹੋ ਜੈ ਤੈਨੂੰ।
 ਜੈ ਹੋ ਦਾਤਾ ਜੈ ਤੈਨੂੰ॥ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੈ ਤੈਨੂੰ।
 ਤਉਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਤੂੰ ਤੋੜੇ ਪਰਵਸ ਬੇੜੀ ਤੋੜੀ ਤੂੰ।
 ਗਈ ਬਹੋੜੀ ਸਦੀਆਂ ਸੰਦੀ ਮਿੱਟੀ ਆਨ ਮੁੜ ਮੋੜੀ ਤੂੰ।
 ਖੁਲ੍ਹ ਗੁਆਚੀ ਗਈ ਗੁਆਤੀ ਲਭ ਕੇ ਫੇਰ ਲਿਆਂਦੀ ਤੂੰ।
 ਸ਼ਾਨ ਅਸਾਡੀ ਮਿੱਟੀ ਰਲ ਗਈ, ਕਰ ਉਜਲ ਮੁੜ ਆਂਦੀ ਤੂੰ।
 ਰੁਠੀ ਦੇਵੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਸਿਧਾਈ ਤੂੰ।
 ਆਤਮ ਬਲ ਕਰ ਕੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿਖਲਾਈ ਤੂੰ।
 ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਖਾਲਸੇ ਵਾਲਾ ਰੂਪਵਾਨ ਕਰਿ ਦਿੱਤਾ ਤੂੰ।
 ਦੇਗ ਤੇਗ ਦਾ ਧਨੀ ਨਾਮ ਦਾ ਅਟੱਲ ਸਦਾ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਤੂੰ।
 ਆਪਣੇ ਵਾਰ ਬਿਗਾਨੇ ਕੀਤੇ, ਆਪਣੀ ਗੋਦੀ ਪਾਏ ਤੂੰ।
 ਆਪਣਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਵਧ ਪਿਆਰੇ ਅਪਨਾਏ ਅਪਨਾਏ ਤੂੰ।
 ਜਯਤਿ ਜਯਤਿ ਗੁਰ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੈ ਸਾਡੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਤੂੰ।
 ਭੇਟ ਨਿਮਾਣੀ ਪਿਤਾ ਕਬੂਲੋ ਬਚਿਆ ਪ੍ਰੇਮ ਤਰਾਨੇ ਤੂੰ।
 ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਤੇਰਾ, ਸ਼ੁਕਰਾਂ ਦਾ ਭੀ ਸਾਂਈ ਤੂੰ।
 ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਦਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਤੁਰਾਈ ਤੂੰ।

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਨ੍ਰੀ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਗੁ	ਮਪ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਜੈ	ਹੋ	ਜੈ	ਹੋ	ਜੈ	ੜ	ਤੈ	ਨੂੰ	ਜੈ	ਹੋ	ਕਲ ਗੀਆਂ	ਵਾ	ਲੇ	ਤੈ	ੜ	ਨੂੰ
	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਰੇਂ	ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਧੁ	ਪ
	ਜੈ	ਹੋ	ਦਾ	ਤਾ	ਜੈ	ਤੈ	ੜ	ਨੂੰ	ਕਲ ਗੀਆਂ	ਵਾ	ਲੇ	ਜੈ	ਤੈ	ੜ	ਨੂੰ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧੁ	ਪ	—
	ਤ	ਉ	ਕ	ਗੁ	ਲਾ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਤੂੰ	ੜ	ਤੋ	ੜ	ੜੇ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ
	ਪ	ਰ	ਵ	ਸ	ਬੇ	ੜ	ੜੀ	ੜ	ਤੋ	ੜ	ੜੀ	ੜ	ਤੂੰ	ੜ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਗੁ	ਮਪ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਨ੍ਰੀ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਮ
	ਗ	ਈ	ਬ	ਹੋੜੀ	ਸ	ਦੀਆਂ	ਸੰ	ਦੀ	ਮਿ	ਟੀ	ਆਨ	ਮੁੜ	ਮੋ	ੜੀ	ਤੂੰ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਬਿੱਤ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਰੋਮ ਰੋਮ ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮਾਂਡ ਕੋ ਨਿਵਾਸ ਜਾਸੁ, ਮਾਨਸ ਅਉਤਾਰ ਧਾਰਿ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਏ ਹੈ ॥
ਜਾ ਕੈ ਓਅੰਕਾਰ ਕੇ ਆਕਾਰ ਹੈ ਨਾਨਾ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਸ੍ਰੀ ਮੁਖ ਸਬਦੁ ਗੁਰਸਿਖਨ ਸੁਨਾਏ ਹੈ ॥
ਜਗ ਭੋਗ ਨਈਬੇਦ ਜਗਤ ਭਗਤ ਜਾਹਿ, ਅਸਨ ਬਸਨ ਗੁਰਸਿਖਨ ਲਡਾਏ ਹੈ ॥
ਨਿਗਮ ਸੇਖਾਦਿਕ ਕਬਿਤ ਨੇਤਿ ਨੇਤਿ ਕਰਿ, ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰਸਿਖਨ ਲਖਾਏ ਹੈ ॥੩੫॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਗੁ	ਸਾਸਾ	ਧੁਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਗੁਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਮ	ਮ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ
ਸ਼ਬਦ	s	ਮਾਸ	ਨਸ	ਅਉ	ਤਾਸ	ਰ	ਧਾਸ	ਰਿ	s	ਦਰ	ਸੁ	ਦਿਸ	ਖਾਸ	ਏਸ	ਹੈਸ	ਸਸ
	ਸਾ	ਸਾਗੁ	ਸਾਸਾ	ਧੁਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਗੁਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਮ	ਮ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ
	s	ਮਾਸ	ਨਸ	ਅਉ	ਤਾਸ	ਰ	ਧਾਸ	ਰਿ	s	ਦਰ	ਸੁ	ਦਿਸ	ਖਾਸ	ਏਸ	ਹੈਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਸਾਪ	ਪਪ	ਧੁਧੁ	ਨੀ	ਨੀਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਧੁਪ	ਪਗੁ	ਸਾ	ਪ	ਪਧੁ	ਨੀ
	s	ਰੋਸ	ਮਰੋ	ਸਮ	ਕੋ	ਟਿਸ	ਬ੍ਰਹ	s	s	ਮਾਂ	ਡਕੋ	ਨਿਨ	ਵਾ	ਸ	ਜਾਸ	ਸੁ	ਸੁ
	ਪ	ਸਾਗੁ	ਸਾਸਾ	ਧੁਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾ	ਗੁਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਮ	ਮ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਗੁਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਗੁ
	s	ਮਾਸ	ਨਸ	ਅਉ	ਤਾਸ	ਰ	ਧਾਸ	ਰਿ	s	ਦਰ	ਸੁ	ਦਿਸ	ਖਾਸ	ਏਸ	ਹੈਸ	ਸਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 702)

ਹਰਿ ਜਨ ਸਿਮਰਹੁ ਹਿਰਦੈ ਰਾਮ॥
 ਹਰਿ ਜਨ ਕਉ ਅਪਦਾ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ਪੂਰਨ ਦਾਸ ਕੇ ਕਾਮ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਕੋਟਿ ਬਿਘਨ ਬਿਨਸਹਿ ਹਰਿ ਸੇਵਾ ਨਿਹਚਲੁ ਗੋਵਿੰਦ ਧਾਮ॥
 ਭਗਵੰਤ ਭਗਤ ਕਉ ਭਉ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਆਦਰੁ ਦੇਵਤ ਜਾਮ॥੧॥
 ਤਜਿ ਗੋਪਾਲ ਆਨ ਜੋ ਕਰਣੀ ਸੋਈ ਸੋਈ ਬਿਨਸਤ ਖਾਮ॥
 ਚਰਨ ਕਮਲ ਹਿਰਦੈ ਗਹੁ ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਸਮੂਹ ਬਿਸਰਾਮ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁਪ	ਪ	ਪਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	—	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਹਰਿ	ਜ	ਨ	ਸਿਃ	ਮ	ਰਹੁ	ਹਿ	ਰਃ	ਦੈਃ	ਰਾ	ਃ	ਮ
	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਜਃ	ਨ	ਸਿ	ਮ	ਰਹੁ	ਹਿ	ਰ	ਦੈ	ਰਾ	ਃ	ਮ
	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧੁ	ਨ੍ਹੀਧੁ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧੁ	ਪ
	ਹਰਿ	ਜਨ	ਕਉ	ਅਪ	ਦਾ	ਃ	ਨਿਕ	ਟਿਃ	ਨ	ਆਃ	ਃ	ਵੈ
	ਪ	ਪਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮ	—	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ
	ਪੂ	ਰਃ	ਨਃ	ਦਾਃ	ਸਃ	ਕੈਃ	ਕਾ	ਃ	ਃਃ	ਃਃ	ਃਃ	ਮਃ
	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਜਃ	ਨ	ਸਿ	ਮ	ਰਹੁ	ਹਿ	ਰ	ਦੈ	ਰਾ	ਃ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x	.		0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਧੁ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਸਾਂ	—
	ਕੋ	ਟਿ	ਬਿ	ਘਨ	ਬਿ	ਨ	ਸਹਿ	ਹਃ	ਰਿਃ	ਸੈਃ	ਵਾ	ਃ
	ਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ
	ਨਿਹ	ਚਃ	ਲੁਃ	ਗੋਃ	ਵਿਃ	ਦਃ	ਧਾਃ	ਃਃ	ਃਃ	ਃਃ	ਃਃ	ਮਃ
	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਜਃ	ਨ	ਸਿ	ਮ	ਰਹੁ	ਹਿ	ਰ	ਦੈ	ਰਾ	ਃ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 684-85)

ਸਾਧੋ ਇਹੁ ਜਗੁ ਭਰਮ ਭੁਲਾਨਾ॥
 ਰਾਮ ਨਾਮ ਕਾ ਸਿਮਰਨੁ ਛੋਡਿਆ ਮਾਇਆ ਹਾਥਿ ਬਿਕਾਨਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਸੁਤ ਬਨਿਤਾ ਤਾ ਕੈ ਰਸਿ ਲਪਟਾਨਾ॥
 ਜੋਬਨੁ ਧਨੁ ਪ੍ਰਭਤਾ ਕੈ ਮਦ ਮੈ ਅਹਿਨਿਸਿ ਰਹੈ ਦਿਵਾਨਾ॥੧॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ਸਦਾ ਦੁਖ ਭੰਜਨ ਤਾ ਸਿਉ ਮਨੁ ਨ ਲਗਾਨਾ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੋਟਨ ਮੈ ਕਿਨਹੂ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਪਛਾਨਾ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	—	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	ਸਾ	ੜ	ਧੋ	ੜ	ਇ	ਹੁ	ਜ	ਗੁ	ਭ	ਰ	ਮ	ਭੁ	ਲਾ	ੜ	ਨਾ	—
	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧੁਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਨ੍ਹੀ	ਰੇ
	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਮ	ਨਾ	ੜ	ਮ	ਕਾ	ੜ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਨੁ
	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧੁਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਮ	ਰੇ	—	ਸਾ	—
	ਛੋੜ	ੜੜ	ਡਿ	ਆ	ਮਾੜ	ੜੜ	ੜ	ਇਆ	ਹਾ	ੜ	ਥਿ	ਥਿ	ਕਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	2				0				3				X			

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧੁਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	—	ਸਾ	—	ਨ੍ਹੀ	—	ਸਾ	ਸਾ
	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਤ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਈ	ੜ	ਸੁ	ਤ
	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ
	ਬੜ	ਨਿੜ	ਤਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ਰ	ਸਿ	ਲ	ਪ	ਟਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ
	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਨਾੜ	ਇ	ਹੁ	ਜ	ਗੁ	ਭ	ਰ	ਮ	ਭੁ	ਲਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	2				0				3				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 198)

ਐਸੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਗੋਵਿੰਦ ਸਿਉ ਲਾਗੀ ॥ ਮੇਲਿ ਲਏ ਪੂਰਨ ਵਡਭਾਗੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਭਰਤਾ ਪੇਖਿ ਬਿਗਸੈ ਜਿਉ ਨਾਰੀ ॥ ਤਿਉ ਹਰਿ ਜਨੁ ਜੀਵੈ ਨਾਮੁ ਚਿਤਾਰੀ ॥੧॥
 ਪੂਤ ਪੇਖਿ ਜਿਉ ਜੀਵਤ ਮਾਤਾ ॥ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਜਨੁ ਹਰਿ ਸਿਉ ਰਾਤਾ ॥੨॥
 ਲੋਭੀ ਅਨਦੁ ਕਰੈ ਪੇਖਿ ਧਨਾ ॥ ਜਨ ਚਰਨ ਕਮਲ ਸਿਉ ਲਾਗੈ ਮਨਾ ॥੩॥
 ਬਿਸਰੁ ਨਹੀ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਦਾਤਾਰ ॥ ਨਾਨਕ ਕੇ ਪ੍ਰਭ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	—	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਐ	s	ਸੀ	ਪ੍ਰੀ	ਤਿ	ਗੋ	ਵਿੰਸ	ਦ	ਸਿਉ	ਲਾਸ	ਸਸ	ਗੀ
	ਪਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਮੇਸ	ਲਿਸ	ਲਸ	ਏਸ	ਪੂਸ	ਸਸ	ਰਨ	ਵਡ	ਭਾਸ	ਗੀ	s	s
	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਪ	—	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਐ	s	ਸੀ	ਪ੍ਰੀ	s	ਤਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੇਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਮਗੁੰ	ਰੇਂ	—	ਸਾਂ
	ਭ	ਰ	ਤਾ	ਪੇਖਿ	ਬਿ	ਗ	ਸੈ	s	ਜਿਉ	ਨਾ	s	ਰੀ
	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਗੁਮ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ
	ਤਿਉ	ਹਰਿ	ਜਨੁ	ਜੀਸ	ਵੈਸ	ਸਸ	ਨਾ	ਮੁਸ	ਚਿ	ਤਾਸ	ਸਸ	ਰੀ
	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਪ	—	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਐ	s	ਸੀ	ਪ੍ਰੀ	ਤਿ	ਗੋ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ (ਪੰਨਾ 459)

ਮਿਲਿ ਸਖੀਆ ਪੁਛਹਿ ਕਹੁ ਕੰਤ ਨੀਸਾਣੀ॥
 ਰਸਿ ਪ੍ਰੇਮ ਭਰੀ ਕਛੁ ਬੋਲਿ ਨ ਜਾਣੀ॥
 ਗੁਣ ਗੂੜ ਗੁਪਤ ਅਪਾਰ ਕਰਤੇ ਨਿਗਮ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਵਹੇ॥
 ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਧਿਆਇ ਸੁਆਮੀ ਸਦਾ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੇ॥
 ਸਗਲ ਗੁਣ ਸੁਗਿਆਨ ਪੂਰਨ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਣੀ॥
 ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਰੰਗਿ ਰਾਤੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਜਿ ਸਮਾਣੀ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8	
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਧੁ	—	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਮਿਲਿ	ਸ	ਖੀ	ਆ	ਪੁ	ਸ	ਛਹਿ	ਕਹੁ	ਕੰ	ਸ	ਤ	ਨੀ	ਸਾ	ਸ	ਣੀ	ਸ	
	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—	
	ਰ	ਸਿ	ਪ੍ਰੇ	ਮ	ਭ	ਰੀ	ਕ	ਛੁ	ਬੋ	ਸ	ਲਿ	ਨ	ਜਾ	ਸ	ਣੀ	ਸ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2				

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਗੁ	ਣ	ਗੁ	ੜ	ਗੁ	ਪ	ਤ	ਅ	ਪਾ	ਸ	ਰ	ਸ	ਕ	ਰ	ਤੇ	ਸ
	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਮਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ
	ਨਿ	ਗ	ਮ	ਸ	ਅੰ	ਸ	ਤੁ	ਨ	ਪਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਵਹੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				3				x				2			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਨੀਸਾ ਗੁਮ ਪਧੁ ਨੀਧੁ	ਪਮ ਗੁਮ ਗੁਰੇ ਸਾ	ਗੁਮ ਧੁਨੀ ਸਾਰੋਂ ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ ਸਾ
2	ਨੀਸਾ ਗੁਮ ਧੁਨੀ ਸਾਰੋਂ	ਗੁਮ ਗੁਰੋਂ ਸਾਂਨੀ ਧੁਪ	ਮਗੁ ਰੇਸਾ ਗੁਮ ਪਧੁ	ਸਾਂਨੀ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ
3	ਨੀਸਾ ਗੁਮ ਧੁ ਗੁਮ	ਧੁਨੀ ਸਾਂ ਧੁਨੀ ਸਾਰੋਂ	ਗੁਮ ਗੁਰੋਂ ਸਾਂਨੀ ਧੁਪ	ਮਗੁ ਰੇਸਾ ਨੀਸਾ ਸਾ
4	ਨੀਸਾ ਗੁਮ ਧੁਨੀ ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ ਗੁਮ ਧੁਨੀ ਸਾਂ	ਗੁਰੋਂ ਸਾਂਨੀ ਧੁਪ ਮਗੁ
	ਰੇਸਾ ਗੁਮ ਧੁਨੀ ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ ਧੁਪ ਮਗੁ ਰੇਸਾ	ਗੁਮ ਧੁਨੀ ਸਾਂ ਗੁਮ	ਧੁਨੀ ਸਾਂ ਗੁਮ ਧੁਨੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	x	2

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 403)

ਅਪੁਨੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਆਪੇ ਰਾਖੇ ਆਪੇ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵੈ॥
ਜਹ ਜਹ ਕਾਜ ਕਿਰਤਿ ਸੇਵਕ ਕੀ ਤਹਾ ਤਹਾ ਉਠਿ ਧਾਵੈ॥੧॥
ਸੇਵਕ ਕਉ ਨਿਕਟੀ ਹੋਇ ਦਿਖਾਵੈ॥
ਜੋ ਜੋ ਕਹੈ ਠਾਕੁਰ ਪਹਿ ਸੇਵਕੁ ਤਤਕਾਲ ਹੋਇ ਆਵੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਤਿਸੁ ਸੇਵਕ ਕੈ ਹਉ ਬਲਿਹਾਰੀ ਜੋ ਅਪਨੇ ਪ੍ਰਭ ਭਾਵੈ॥
ਤਿਸ ਕੀ ਸੋਇ ਸੁਣੀ ਮਨੁ ਹਰਿਆ ਤਿਸੁ ਨਾਨਕ ਪਰਸਾਇ ਆਵੈ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਭਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਅ	ਪੁ	ਨੇ	ਸੇ	ਵ	ਕ	ਕੀ	ੜ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਖੈ	ੜ
	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਜ	ਪਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧੁ	ਪ	—
	ਜ	ਹ	ਜ	ਹ	ਕਾ	ੜ	ਜ	ਕਿ	ਰ	ਤਿ	ਸੇ	ੜ	ਵ	ਕ	ਕੀ	ੜ
	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਤ	ਹਾ	ੜ	ਤ	ਹਾ	ੜ	ਉ	ਠਿ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਛੰਤ (ਪੰਨਾ 703)

ਸੁਣਿ ਯਾਰ ਹਮਾਰੇ ਸਜਣ ਇਕ ਕਰਉ ਬੇਨੰਤੀਆ ॥
 ਤਿਸੁ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਪਿਆਰੇ ਹਉ ਫਿਰਉ ਖੋਜੰਤੀਆ ॥
 ਤਿਸੁ ਦਸਿ ਪਿਆਰੇ ਸਿਰੁ ਧਰੀ ਉਤਾਰੇ ਇਕ ਭੋਰੀ ਦਰਸਨੁ ਦੀਜੈ ॥
 ਨੈਨ ਹਮਾਰੇ ਪ੍ਰਿਅ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੇ ਇਕੁ ਤਿਲੁ ਭੀ ਨਾ ਧੀਰੀਜੈ ॥
 ਪ੍ਰਭ ਸਿਉ ਮਨੁ ਲੀਨਾ ਜਿਉ ਜਲ ਮੀਨਾ ਚਾਤ੍ਰਕ ਜਿਵੈ ਤਿਸੰਤੀਆ ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ਸਗਲੀ ਤਿਖਾ ਬੁਝੰਤੀਆ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਪੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪੁ	ਪ	ਪੁ	—
ਸ਼ਬਦ	ਯਾ	ਰ	ਹ	ਮਾ	ਰੇ	ਸ	ਸ	ਜ	ਣ	ਇ	ਕ	ਸ
	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ	ਸਾ
	ਕ	ਰਉ	ਬੇ	ਨੰ	ਤੀ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸੁ	ਣਿ
	ਸਾ	ਸਾ	ਪੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪੁ	ਪ	ਪੁ	—
	ਯਾ	ਰ	ਹ	ਮਾ	ਰੇ	ਸ	ਸ	ਜ	ਣ	ਇ	ਕ	ਸ
	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ	ਸਾ
	ਕ	ਰਉ	ਬੇ	ਨੰ	ਤੀ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਤਿ	ਸੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਨੀਧੁ	ਪੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮੋ	ਹ	ਨ	ਲਾਸ	ਲ	ਪਿ	ਆ	ਸ	ਸ	ਰੇ	ਸ	ਹਉ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ਫਿ	ਰਉ	ਖੋ	ਜੰ	ਤੀ	ਸ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਹਉ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ
	ਫਿ	ਰਉ	ਖੋ	ਜੰ	ਤੀ	ਸ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਹਉ
	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁ	ਪੁਪੁ	ਸਾਂਨੀ	ਪੁਪੁ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਫਿ	ਰਉ	ਖੋ	ਜੰ	ਤੀ	ਸ	ਆਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸੁਣਿ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 714)

ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਨ ਕਮਲ ਮਨਿ ਧਿਆਉ ॥
 ਕਾਢਿ ਕੁਠਾਰੁ ਪਿਤ ਬਾਤ ਹੰਤਾ ਅਉਖਧੁ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਉ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੀਨੇ ਤਾਪ ਨਿਵਾਰਣਹਾਰਾ ਦੁਖ ਹੰਤਾ ਸੁਖ ਰਾਸਿ॥
 ਤਾ ਕਉ ਬਿਘਨੁ ਨ ਕੋਊ ਲਾਗੈ ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਆਗੈ ਅਰਦਾਸਿ ॥੧॥
 ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬੈਦ ਨਾਰਾਇਣ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਪ੍ਰਭ ਏਕ॥
 ਬਾਲ ਬੁਧਿ ਪੂਰਨ ਸੁਖਦਾਤਾ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਟੇਕ ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦੰ	ਤੀ	ੜ	ਨੇ	ਤਾ	ੜ	ਪਨਿ	ਵਾ	ਰਾ	ਣ	ਹਾੜ	ਰਾ	ੜ
	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁਸਾ
	ਦੁਖ	ਹੰ	ੜ	ਤਾ	ਸੁ	ਖ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਸਿ	ੜ	ੜੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦੁਖ	ਹੰ	ੜੜ	ਤਾ	ਸੁ	ਖ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਸਿ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ
	ਤਾ	ਕਉ	ੜ	ਬਿਘ	ਨੁ	ਨ	ਕੋ	ਊ	ੜ	ਲਾ	ਗੈ	ੜ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਾ	ਕੀ	ੜ	ਪ੍ਰਭ	ਆੜ	ੜੜ	ਗੈ	ਅ	ਰ	ਦਾੜ	ਸਿੜ	ੜ
	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ
	ਜਾ	ਕੀ	ੜ	ਪ੍ਰਭ	ਆ	ੜੜ	ਗੈ	ਅ	ਰ	ਦਾ	ਸਿ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਗੜ ਬਗਦਾਦੁ ਨਿਵਾਇਕੇ ਮਕਾ ਮਦੀਨਾ ਸਭੇ ਨਿਵਾਇਆ ॥
 ਸਿਧ ਚਉਰਾਸੀਹ ਮੰਡਲੀ ਖਟਿ ਦਰਸਨਿ ਪਾਖੰਡਿ ਜਿਠਾਇਆ ॥
 ਪਾਤਾਲਾ ਆਕਾਸ ਲਖ ਜੀਤੀ ਧਰਤੀ ਜਗਤੁ ਸਬਾਇਆ ॥
 ਜੀਤੀ ਨਉਖੰਡ ਮੇਦਨੀ ਸਤਿਨਾਮ ਦਾ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ॥
 ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਰਾਕਸਿ ਦੈਤ ਸਭ ਚਿਤਿ ਗੁਪਤਿ ਸਭ ਚਰਨੀ ਲਾਇਆ ॥
 ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਅਪਛਰਾ ਰਾਗ ਰਾਗਨੀ ਮੰਗਲੁ ਗਾਇਆ ॥
 ਭਇਆ ਅਨੰਦ ਜਗਤੁ ਵਿਚਿ ਕਲਿ ਤਾਰਨ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਆਇਆ ॥
 ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਣਿ ਨਿਵਾਇਆ ॥੩੭॥੧॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮਪੁ	ਪਪੁ	ਪੁ	ਮਪੁ	ਪਪੁ	ਪੁ	ਮਪੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਸ
ਸ਼ਬਦ	ਭਇ	ਆਸ	ਸ	ਅਨੰ	ਦਸ	ਸ	ਜਸ	ਗ	ਤੁ	ਵਿ	ਚਿ	ਸ
	ਗੁਮ	ਮਪੁ	ਪ	ਗੁਮ	ਮਪੁ	ਪ	ਰੇ	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਮ	—
	ਕਲਿ	ਤਾਸ	ਸ	ਰਨ	ਗੁਸ	ਰੂ	ਨਾ	ਨ	ਕੁ	ਆ	ਇਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਪੁ	ਮ	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪਨੀ	ਪੁ	—
	ਗੜ	ਬ	ਸਗ	ਦਾ	ਦੁ	ਨਿ	ਵਾ	ਸ	ਇ	ਕੇਸ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਪੁ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਨੀਪੁ	ਨੀ	—	ਪੁਪ	ਮ	—
	ਮ	ਕਾ	ਸਮ	ਦੀਸ	ਨਾ	ਸ	ਸਸ	ਭੇ	ਸ	ਨਿਵਾ	ਇਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 842)

ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਆਪੇ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਾਜੇ ॥ ਜੀਅ ਜੰਤ ਮਾਇਆ ਮੋਹਿ ਪਾਜੇ ॥
ਦੂਜੇ ਭਾਇ ਪਰਪੰਚਿ ਲਾਗੇ ॥ ਆਵਹਿ ਜਾਵਹਿ ਮਰਹਿ ਅਭਾਗੇ ॥
ਸਤਿਗੁਰਿ ਭੇਟਿਐ ਸੋਝੀ ਪਾਇ ॥ ਪਰਪੰਚੁ ਚੁਕੈ ਸਚਿ ਸਮਾਇ ॥੧॥
ਜਾ ਕੈ ਮਸਤਕਿ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖੁ ॥ ਤਾ ਕੈ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਇ ਆਪੇ ਸਭੁ ਵੇਖੈ ॥ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਤੇਰੈ ਲੇਖੈ ॥
ਸਿਧ ਸਾਧਿਕ ਜੇ ਕੋ ਕਹੈ ਕਹਾਏ ॥ ਭਰਮੇ ਭੂਲਾ ਆਵੈ ਜਾਏ ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਸੇਵੈ ਸੋ ਜਨੁ ਬੂਝੈ ॥ ਹਉਮੈ ਮਾਰੇ ਤਾ ਦਰੁ ਸੂਝੈ ॥੨॥
ਏਕਸੁ ਤੇ ਸਭੁ ਦੂਜਾ ਹੂਆ ॥ ਏਕੋ ਵਰਤੈ ਅਵਰੁ ਨ ਬੀਆ ॥
ਦੂਜੇ ਤੇ ਜੇ ਏਕੋ ਜਾਣੈ ॥ ਗੁਰ ਕੈ ਸਬਦਿ ਹਰਿ ਦਰਿ ਨੀਸਾਣੈ ॥
ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੇ ਤਾ ਏਕੋ ਪਾਏ ॥ ਵਿਚਹੁ ਦੂਜਾ ਠਾਕਿ ਰਹਾਏ ॥੩॥
ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਹਿਬੁ ਡਾਢਾ ਹੋਇ ॥ ਤਿਸ ਨੋ ਮਾਰਿ ਨ ਸਾਕੈ ਕੋਇ ॥
ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਸੇਵਕੁ ਰਹੈ ਸਰਣਾਈ ॥ ਆਪੇ ਬਖਸੇ ਦੇ ਵਡਿਆਈ ॥
ਤਿਸ ਤੇ ਉਪਰਿ ਨਾਹੀ ਕੋਇ ॥ ਕਉਣੁ ਡਰੈ ਡਰੁ ਕਿਸ ਕਾ ਹੋਇ ॥੪॥
ਗੁਰਮਤੀ ਸਾਂਤਿ ਵਸੈ ਸਰੀਰ ॥ ਸਬਦੁ ਚੀਨ੍ਹਿ ਫਿਰਿ ਲਗੈ ਨ ਪੀਰ ॥
ਆਵੈ ਨ ਜਾਇ ਨਾ ਦੁਖੁ ਪਾਏ ॥ ਨਾਮੇ ਰਾਤੇ ਸਹਜਿ ਸਮਾਏ ॥
ਨਾਨਕ ਗੁਰਮੁਖਿ ਵੇਖੈ ਹਦੂਰਿ ॥ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰਭੁ ਸਦ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰਿ ॥੫॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜਿ	ਸ	ਦਾ	ੜ	ਸਾ	ਹਿ	ਬੁ	ੜ	ਡਾ	ੜ	ਢਾ	ੜ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ੜ
	ਸਾ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਤਿ	ਸ	ਨੋ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਰਿ	ਨ	ਸਾ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ਕੋ	ੜ	ਇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	—	ਪ	—
	ਸਾ	ਹਿ	ਬ	ਕੀ	ਸੇ	ੜ	ਵ	ਕੁ	ਰ	ਹੈ	ਸ	ਰ	ਣਾ	ੜ	ਈ	ੜ
	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	—
	ਆ	ੜ	ਪੇ	ੜ	ਬ	ਖ	ਸੇ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਵ	ਡਿ	ਆ	ੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

**ਸ਼ਬਦ
ਸਵੱਯਾ**

ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜੇ ਸਭ ਹੀ ਘਰ ਇਸ ਹੀ ਪੁਰ ਆਜ ਕੋਲਾਹਲ ਭਾਰੀ ॥
ਭੇਰ ਹਜ਼ਾਰ ਬਜੇ ਇਕ ਬਾਰ ਮਹਾਂ ਛਬ ਦੇਖਿ ਹਸੈ ਨਰ ਨਾਰੀ ॥
ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰ ਦਿਵਾਵਤ ਆਵਤ ਨਾਰਾਰ ਨਾਰੀ ॥
ਦੇਹ ਅਸੀਸ ਕਹੈ ਜਗਦੀਸ਼ ਇਹ ਜੋੜੀ ਜੀਵੇ ਜੁਗ ਚਾਰ ਤਿਹਾਰੀ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜੋੜ	ੜੀ	ਜੀ	ਵੇ	ੜ	ਜੁ	ਗ	ਚਾ	ੜ	ਰੜ	ਤਿੜ	ਹਾ	ੜ	ਰੀੜ	ੜੜ
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਮਪ
	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਅ	ਸੀ	ੜ	ਸ	ੜ	ੜ	ਕਹੈ	ਜ	ਗ	ਦੀ	ੜ	ਸ਼ੜ	ੜੜ
	ਗੁ	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਸਾ
	ਇਹ	ਜੋੜ	ੜੀ	ਜੀ	ਵੇ	ੜ	ਜੁ	ਗ	ਚਾ	ੜ	ਰੜ	ਤਿ	ਹਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਪਮ	ਪ
	ੜ	ਢੋ	ਲ	ਮ੍ਰਿ	ਦੇ	ੜ	ਗ	ੜ	ੜ	ਬਜੇ	ਸ	ਭ	ਹੀ	ੜ	ਘੜ	ਰ
	ਗੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁਮ	ਮਗੁ
	ੜ	ਇਸ	ਹੀ	ਪੁਰ	ਆ	ੜ	ਜ	ਕੋ	ੜ	ਲਾੜ	ੜ	ਹਲ	ਭਾ	ੜ	ਰੀੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਰੂ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1018)

ਆਉ ਜੀ ਤੂ ਆਉ ਹਮਾਰੈ ਹਰਿ ਜਸੁ ਸ੍ਰਵਨ ਸੁਨਾਵਨਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੁਧੁ ਆਵਤ ਮੇਰਾ ਮਨੁ ਤਨੁ ਹਰਿਆ ਹਰਿ ਜਸੁ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਗਾਵਨਾ॥੧॥
 ਸੰਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਹਿਰਦੈ ਵਾਸੈ ਦੂਜਾ ਭਾਉ ਮਿਟਾਵਨਾ॥੨॥
 ਭਗਤ ਦਇਆ ਤੇ ਬੁਧਿ ਪਰਗਾਸੈ ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਖ ਤਜਾਵਨਾ॥੩॥
 ਦਰਸਨੁ ਭੇਟਤ ਹੋਤ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਨਰਪਿ ਗਰਭਿ ਨ ਪਾਵਨਾ॥੪॥
 ਨਉ ਨਿਧਿ ਰਿਧਿ ਸਿਧਿ ਪਾਈ ਜੋ ਤੁਮਰੈ ਮਨਿ ਭਾਵਨਾ॥੫॥
 ਸੰਤ ਬਿਨਾ ਮੈ ਥਾਉ ਨ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਸੂਝੈ ਜਾਵਨਾ॥੬॥
 ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨ ਕਉ ਕੋਇ ਨ ਰਾਖੈ ਸੰਤਾ ਸੰਗਿ ਸਮਾਵਨਾ॥੭॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਚਲਤੁ ਦਿਖਾਇਆ ਮਨ ਮਧੇ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਾਵਨਾ॥੮॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਧੁ	ਪਮ	ਮਪ	ਪ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇਮ	ਰੇਮ	ਗੁ	—
ਸ਼ਬਦ	ਆ	ੜ	ਉੜ	ਜੀੜ	ਤੂ	ੜ	ਆ	ਉ	ਹੜ	ਮਾੜ	ਰੈ	ੜ
	ਸਾ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਜ	ਸੁ	ਸ੍ਰਵ	ਨ	ਸੁ	ਨਾੜ	ੜ	ਵ	ਨਾ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	—
	ਤੁਧੁ	ਆ	ੜ	ਵਤ	ਮੇ	ਰਾ	ਮਨੁ	ਤ	ਨੁੜ	ਹਰਿ	ਆ	ੜ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਧ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	—	—
	ਹਰਿ	ਜ	ਸੁੜ	ਤੁਮ	ਸੰ	ਗਿ	ਗਾੜ	ੜ	ਵ	ਨਾ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 739)

ਤੂੰ ਜੀਵਨੁ ਤੂੰ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ॥ ਤੁਝ ਹੀ ਪੇਖਿ ਪੇਖਿ ਮਨੁ ਸਾਧਾਰਾ ॥੧॥
 ਤੂੰ ਸਾਜਨੁ ਤੂੰ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮੇਰਾ ॥ ਚਿਤਹਿ ਨ ਬਿਸਰਹਿ ਕਾਹੂ ਬੇਰਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਬੈ ਖਰੀਦੁ ਹਉ ਦਾਸਰੋ ਤੇਰਾ ॥ ਤੂੰ ਭਾਰੋ ਠਾਕੁਰੁ ਗੁਣੀ ਗਹੇਰਾ ॥੨॥
 ਕੋਟਿ ਦਾਸ ਜਾ ਕੈ ਦਰਬਾਰੇ ॥ ਨਿਮਖ ਨਿਮਖ ਵਸੈ ਤਿਨ੍ ਨਾਲੇ ॥੩॥
 ਹਉ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤੇਰਾ ॥ ਓਤਿ ਪੋਤਿ ਨਾਨਕ ਸੰਗਿ ਬਸੇਰਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਨੂੰਧੁ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪਮ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਹਉ	ਕਿ	ਛੁੜ	ਨਾ	ਹੀ	ੜ	ਸਭੁ	ਕਿ	ਛੁ	ਤੇੜ	ਰਾ	ੜ
	ਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੂੰਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁਮ
	ਓ	ਤਿ	ਪੋ	ਤਿ	ਨਾ	ਨਕ	ਸੰ	ਗਿ	ੜਬ	ਸੇ	ਰਾ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੂੰਧੁ	ਧੁਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਤੂੰ	ੜ	ਜੀ	ਵਨ	ਤੂੰ	ੜੜ	ਪ੍ਰਾੜ	ਨੜ	ਅ	ਧਾ	ੜ	ਰਾ
	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁਮ	ਗੁ	ਸਾਂ	ਨੂੰਧੁ	ਧੁਨੀ	ਨੀ	ਗੁਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਤੁਝ	ਹੀ	ੜੜ	ਪੇਖਿ	ਪੇ	ਖਿ	ਮੜ	ਨੁੜ	ਸਾ	ਧਾੜ	ੜ	ਰਾ
	ਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪਮ	ਮ	ਮ
	ਮ	ਨੁ	ਸਾੜ	ਧਾ	ੜੜ	ਰਾ	ਮ	ਨੁ	ਸਾ	ਧਾੜ	ੜ	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 633)

ਇਹ ਜਗਿ ਮੀਤੁ ਨ ਦੇਖਿਓ ਕੋਈ ॥

ਸਗਲ ਜਗਤੁ ਅਪਨੈ ਸੁਖਿ ਲਾਗਿਓ ਦੁਖ ਮੈ ਸੰਗਿ ਨ ਹੋਈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਦਾਰਾ ਮੀਤ ਪੂਤ ਸਨਬੰਧੀ ਸਗਰੇ ਧਨ ਸਿਉ ਲਾਗੇ ॥

ਜਬ ਹੀ ਨਿਰਧਨ ਦੇਖਿਓ ਨਰ ਕਉ ਸੰਗੁ ਛਾਡਿ ਸਭ ਭਾਗੇ ॥੧॥

ਕਹੰਉ ਕਹਾ ਯਿਆ ਮਨ ਬਉਰੇ ਕਉ ਇਨ ਸਿਉ ਨੇਹੁ ਲਗਾਇਓ ॥

ਦੀਨਾ ਨਾਥ ਸਕਲ ਭੈ ਭੰਜਨ ਜਸੁ ਤਾ ਕੋ ਬਿਸਰਾਇਓ ॥੨॥

ਸੁਆਨ ਪੂਛ ਜਿਉ ਭਇਓ ਨ ਸੂਧਉ ਬਹੁਤੁ ਜਤਨੁ ਮੈ ਕੀਨਉ ॥

ਨਾਨਕ ਲਾਜ ਬਿਰਦ ਕੀ ਰਾਖਹੁ ਨਾਮੁ ਤੁਹਾਰਉ ਲੀਨਉ ॥੩॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਪ	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਮੀ	ੜ	ਤੁ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਖਿ	ਓ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜੜ	ਇ	ਹ	ਜ	ਗਿ
	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ੜ	ਸਾ	—	ਨੀਸਾ	ਗੁਮ	ਧੁਪ	ਗੁਮ
	ਮੀ	ੜ	ਤੁ	ਨ	ਦੇ	ੜ	ਖਿ	ਓ	ਕੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਇੜ	ਹੜ	ਜੜ	ਗਿੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਰੇਂ	ਗੁਮ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—
	ਸ	ਗ	ਲ	ਜ	ਗ	ਤੁ	ਅ	ਪ	ਨੈੜ	ੜੜ	ਸੁ	ਖਿ	ਲਾ	ਗਿ	ਓ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਸਾਗੁਮਪ
	ਦੁ	ਖ	ਮੈੜ	ੜੜ	ਸੇ	ੜ	ਗਿ	ਨ	ਹੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਇ	ਹ	ਜੜ	ਗਿੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ (ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ 'ਚੋਂ)

ਖਗ ਖੰਡ ਥਿਹੰਡ ਖਲ ਦਲ ਖੰਡ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡ ਬਰਬੰਡ ॥
 ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ, ਜੋਤਿ ਅਮੰਡ ਭਾਨ ਪ੍ਰਭੰ ॥
 ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਹਮਤਿ ਦਰਣੰ, ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸਿ ਸਰਣੰ ॥
 ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	—	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਪ	—	—	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਜੈ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਗੰ	ਯ	ਯ	ਯ	ਜੈ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਗੰ	ਯ	ਯ	ਸ੍ਰੀ
	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਂ	—	—	—	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ
	ਜੈ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਗੰ	ਯ	ਯ	ਯ	ਮ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਤਿ	ਪਾ	ਯ	ਰ	ਣ
	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	—
	ਜੈ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਗੰ	ਯ	ਯ	ਯ	ਜੈ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਗੰ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	—	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਖਗ	ਖੰ	ਡ	ਬਿ	ਹੰ	ਯ	ਡੰ	ਯ	ਖ	ਲ	ਦ	ਲ	ਖੰ	ਯ	ਡੰ	ਯ
	—	ਸਾਂਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	—	ਧੁ	ਮ	ਧੁ	ਰੇ	ਸਾਂ	—	—	—
	ਯ	ਅਤਿ	ਗ	ਣ	ਮੰ	ਯ	ਡੰ	ਯ	ਬ	ਰ	ਬੰ	ਯ	ਡੰ	ਯ	ਯ	ਯ
	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਂ	—	—	—
	ਮ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਤਿ	ਪਾ	ਯ	ਰ	ਣ	ਜੈ	ਯ	ਤੇ	ਯ	ਗੰ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਪਉੜੀ (ਪੰਨਾ 91)

ਕੀਤਾ ਲੋੜੀਐ ਕੰਮੁ ਸੁ ਹਰਿ ਪਹਿ ਆਖੀਐ ॥
ਕਾਰਜੁ ਦੇਇ ਸਵਾਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਸਚੁ ਸਾਖੀਐ ॥
ਸੰਤਾ ਸੰਗਿ ਨਿਧਾਨੁ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਚਾਖੀਐ ॥
ਭੈ ਭੰਜਨ ਮਿਹਰਵਾਨ ਦਾਸ ਕੀ ਰਾਖੀਐ ॥
ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਇ ਅਲਖੁ ਪ੍ਰਭੁ ਲਾਖੀਐ ॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪਧੁ	ਪਮ	ਮਪ	ਮਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਕੀ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਲੋ	ੜੀ	ਐ	ਕੰ	ਮੁ	ੜ	ਸੁ	ਹਰਿ	ਪਹਿ	ੜੜ	ਆਖੀ
	ਗੁਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਐੜ	ੜ	ਕੀ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਲੋ	ੜੀ	ਐ	ਕੰ	ਮੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁਪ	ਮ	ਗੁ	ਪ	ਧੁ
	ੜ	ਕਾ	ਰ	ਜੁ	ਦੇ	ੜ	ਇ	ਸ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ਰਿੜ	ਸਤਿ	ਗੁਰ	ਸ	ਚੁ
	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਸਾ	—ਰੇ	ਗੁ
	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਖੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੀ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਲੋ	ੜੀ	ਐ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 24)

ਏਕੁ ਸੁਆਨੁ ਦੁਇ ਸੁਆਨੀ ਨਾਲਿ ॥ ਭਲਕੇ ਭਉਕਹਿ ਸਦਾ ਬਇਆਲਿ ॥
 ਕੂੜੁ ਛੁਰਾ ਮੁਠਾ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥
 ਮੈ ਪਤਿ ਕੀ ਪੰਦਿ ਨ ਕਰਣੀ ਕੀ ਕਾਰ ॥ ਹਉ ਬਿਗੜੈ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ॥
 ਤੇਰਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਤਾਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਮੈ ਏਹਾ ਆਸ ਏਹੋ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮੁਖਿ ਨਿੰਦਾ ਆਖਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ ਪਰ ਘਰੁ ਜੋਹੀ ਨੀਚ ਸਨਾਤਿ ॥
 ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਚੰਡਾਲ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੨॥
 ਫਾਹੀ ਸੁਰਤਿ ਮਲੂਕੀ ਵੇਸੁ ॥ ਹਉ ਠਗਵਾੜਾ ਠਗੀ ਦੇਸੁ ॥
 ਖਰਾ ਸਿਆਣਾ ਬਹੁਤਾ ਭਾਰੁ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੩॥
 ਮੈ ਕੀਤਾ ਨ ਜਾਤਾ ਹਰਾਮਖੋਰੁ ॥ ਹਉ ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਦੇਸਾ ਦੁਸਟੁ ਚੋਰੁ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ਏ	਽	ਕੁ	ਨਾ	ਮੁ	਽	ਤਾ	਽	ਰੇ	਽	ਸੰ	਽	ਸਾ	ਰੁ	ਤੇ	ਰਾ
	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਰੇ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—
	ਏ	਽	ਕੁ	ਨਾ	਽	ਮੁ	ਤਾ	਽	ਰੇ	਽	ਸੰ	਽	ਸਾ	਽	ਰੁ	਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ਏ	਽	ਕੁ	ਸੁ	ਆ	ਨੁ	ਦੁ	ਇ	ਸੁਆ	਽	ਨੀ	਽	ਨਾ	਽	ਲਿ	਽
	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਭ	ਲ	ਕੇ	਽	ਭਉ	਽	ਕਹਿ	਽	ਸ	ਦਾ	਽	ਬਇ	ਆ	਽	ਲਿ	਽
	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ
	ਕੂ	਽	ੜੁ	ਛੁ	ਰਾ	਽	ਮੁ	਽	ਠਾ	਽	ਮੁ	ਰ	ਦਾ	਽	ਰੁ	਽
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਧਾ	਽	ਣ	ਕ	ਰੂ	਽	ਪਿ	ਰ	ਹਾ	਽	ਕ	ਰ	ਤਾ	਽	ਰੁ	਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੋਂਡ ਕਬੀਰ ਜੀ (ਪੰਨਾ 870)

ਨਰੂ ਮਰੈ ਨਰੂ ਕਾਮਿ ਨ ਆਵੈ॥ ਪਸੂ ਮਰੈ ਦਸ ਕਾਜ ਸਵਾਰੈ॥੧॥
ਅਪਨੇ ਕਰਮ ਕੀ ਗਤਿ ਮੈ ਕਿਆ ਜਾਨਉ॥ ਮੈ ਕਿਆ ਜਾਨਉ ਬਾਬਾ ਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਹਾਡ ਜਲੇ ਜੈਸੇ ਲਕਰੀ ਕਾ ਤੂਲਾ॥ ਕੇਸ ਜਲੇ ਜੈਸੇ ਘਾਸ ਕਾ ਪੂਲਾ॥੨॥
ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਤਬ ਹੀ ਨਰੂ ਜਾਗੈ॥ ਜਮ ਕਾ ਡੰਡ ਮੂੰਡ ਮਹਿ ਲਾਗੈ॥੩॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧੁ	ਨੀ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	—	ਮਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਅਪ	ਨੇ	ਕ	ਰ	ਮ	ਕੀ	ੜ	ਗਤਿ	ਮੈੜ	ੜ	ਕਿਆ	ਜਾ	ੜ	ਨਉ	ੜ
	—	ਪਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਮਪ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ
	ੜ	ਮੈੜ	ੜ	ਕਿਆ	ਜਾ	ੜ	ਨਉ	ੜ	ੜ	ਮੈੜ	ੜ	ਕਿਆ	ਜਾ	ੜ	ਨਉ	ੜ
	—	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧੁ	—	ਧੁ	ਨੀ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਸਾ
	ੜ	ਬਾੜ	ੜ	ਬਾ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਅਪ	ਨੇ	ਕ	ਰ	ਮ	ਕੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਨ	ਰੂ	ਮ	ਰੈ	ੜ	ਨ	ਰੂ	ੜ	ਕਾ	ਮਿ	ਨ	ਆ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	—	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਪ	ਸੂ	ਮ	ਰੈ	ੜ	ਦ	ਸ	ੜ	ਕਾ	ਜ	ਸ	ਵਾ	ੜ	ਰੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗੁ ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 800-01)

ਬੋਲਹੁ ਭਈਆ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਪਤਿਤ ਪਾਵਨੋ ॥ ਹਰਿ ਸੰਤ ਭਗਤ ਤਾਰਨੋ ॥
 ਹਰਿ ਭਰਿਪੁਰੇ ਰਹਿਆ ॥ ਜਲਿ ਥਲੇ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ॥
 ਨਿਤ ਗਾਈਐ ਹਰਿ ਦੂਖ ਬਿਸਾਰਨੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਹਰਿ ਕੀਆ ਹੈ ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ਹਰਿ ਜਪਿਆ ਹਰਿ ਦੂਖ ਬਿਸਾਰਨਹਾਰਾ ॥
 ਗੁਰੁ ਭੇਟਿਆ ਹੈ ਮੁਕਤਿ ਦਾਤਾ ॥ ਹਰਿ ਕੀਈ ਹਮਾਰੀ ਸਫਲ ਜਾਤਾ ॥
 ਮਿਲਿ ਸੰਗਤੀ ਗੁਨ ਗਾਵਨੋ ॥੧॥
 ਮਨ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਕਰਿ ਆਸਾ ॥ ਭਾਉ ਦੂਜਾ ਬਿਨਸਿ ਬਿਨਾਸਾ ॥
 ਵਿਚਿ ਆਸਾ ਹੋਇ ਨਿਰਾਸੀ ॥ ਸੋ ਜਨੁ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਪਾਸੀ ॥
 ਕੋਈ ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਗੁਨ ਗਾਵਨੋ ॥ ਜਨੁ ਨਾਨਕੁ ਤਿਸੁ ਪਰਿਗ ਲਾਵਨੋ ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਤਾਲ ਰਹਿਤ ਆਲਾਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	—	—	ਰੇ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ
	ਰੇ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	—	—	ਰੇ
	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	ਪ	—	—	ਮ	ਧੁ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ ਮ
	ਪ	—	—	ਮ	ਧੁ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ
	ਬੋ	ਲਹੁ	ਭਈ	ਆ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮੁ	ਪ	ਤਿ	ਤ	ਪਾ	ੜ	ਵ	ਨੋ	ੜ
	ਗੁਮ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਧੁਨੀ	ਧੁਸਾ	ਸਾਨੀ	ਨੀਧੁ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	—	ਸਾ
	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਸੰੜ	ੜੜ	ਤੜ	ਭੜ	ਗ	ਤ	ਤਾ	ੜ	ਰ	ਨੋ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ (1)

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਭ	ਰਿ	ਪੁ	ਰੇ	ਰਹਿ	ਆ	ਜ	ਲਿ	ਥ	ਲੇ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮੁ
	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਪ	—
	ਨਿ	ਤ	ਗਾ	ਯ	ਈਐ	ਯ	ਹ	ਰਿ	ਦੂ	ਯ	ਖ	ਬਿ	ਸਾ	ਰ	ਨੋ	ਯ
	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ
	ਨਿ	ਤ	ਗਾ	ਯ	ਈਐ	ਯ	ਹ	ਰਿ	ਦੂ	ਖਬਿ	ਸਾ	ਰ	ਨੋ	ਯ	ਰਾ	ਯ
	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	—	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	—	ਸਾ
	ਮ	ਨਾ	ਯ	ਮੁ	ਰਾ	ਯ	ਮ	ਨਾ	ਯ	ਮੁ	ਰਾ	ਯ	ਮ	ਨਾ	ਯ	ਮੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ (2)

	ਗੁੰ	—	—	ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	—	ਸਾਂ	ਧੁ	—ਧੁ	—	ਨੀ	ਪ	—	ਗੁ	ਮ
	ਪ	—	—	ਮ	ਧੁ	—	ਪ	ਮ	ਰੇ	—ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ	ਮ
	ਰੇ	—ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ	ਮ								
									ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ
									ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ਆ	ਹੈ	ਯ	ਸਫ	ਲ
	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ
	ਜ	ਨ	ਮੁ	ਹ	ਮਾਯ	ਯ	ਰਾ	ਯ	ਯ	ਹਰਿ	ਜਪਿ	ਆ	ਹ	ਰਿ	ਦੂ	ਖ
	ਧੁ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ
	ਬਿਸਾ	ਯ	ਰ	ਨ	ਹਾ	ਯ	ਰਾ	ਯ	ਗੁ	ਰੁ	ਭੇ	ਟਿ	ਆ	ਯ	ਹੈਯ	ਯਯ
	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ		—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ
	ਮੁ	ਯ	ਕ	ਤਿ	ਦਾਯ	ਯ	ਤਾ	ਯ	ਯ	ਹਰਿ	ਕੀਈ	ਹ	ਮਾ	ਯ	ਰੀ	ਯ
	—	ਗੁਮ	ਮ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	—	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ
	ਯ	ਸਯ	ਫ	ਲ	ਜਾ	ਯ	ਤਾ	ਯ	ਯ	ਮਿਲਿ	ਸੰਗ	ਤੀ	ਗੁਨ	ਗਾਯ	ਵਯ	ਨੋਯ
	—	ਨੀਸਾ	ਗੁਮ	ਪਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਗੁੰ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪਧੁ	ਪਨੀ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਮਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਪ	—ਪ	—ਧੁ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਪ	ਗੁਮ	ਧੁ	—ਧੁ	ਗੁਮ	ਧੁ	—	ਗੁਮ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ
	—	—	—	—	—ਰੇਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਨੀ	—ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਪਧੁ	—ਨੀ	ਧੁਨੀ	ਪਧੁ	ਮਪ
	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਸਾਂ	—ਨੀਸਾ	ਗੁਮ	ਪਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	—ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	—ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਧੁਸਾਂ
	ਪਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ
	ਬੋਯ	ਲਹੁ	ਭਈ	ਆ	ਰਾ	ਮ	ਨਾ	ਮੁ	ਪ	ਤਿ	ਤ	ਪਾ	ਯ	ਵ	ਨੋ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਸ਼ਬਦ

ਬਸੰਤ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1180)

ਗੁਰੁ ਸੇਵਉ ਕਰਿ ਨਮਸਕਾਰ॥ ਆਸੁ ਹਮਾਰੈ ਮੰਗਲਚਾਰ॥
ਆਸੁ ਹਮਾਰੈ ਮਹਾ ਅਨੰਦ॥ ਚਿੰਤ ਲਬੀ ਭੇਟੇ ਗੋਬਿੰਦ॥੧॥
ਆਸੁ ਹਮਾਰੈ ਗਿਹਿ ਬਸੰਤ॥ ਗੁਨ ਗਾਏ ਪ੍ਰਭ ਤੁਮ੍ਹ ਬੇਅੰਤ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਆਸੁ ਹਮਾਰੈ ਬਨੇ ਫਾਗ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੰਗੀ ਮਿਲਿ ਖੇਲਨ ਲਾਗ॥
ਹੋਲੀ ਕੀਨੀ ਸੰਤ ਸੇਵ॥ ਰੰਗੁ ਲਾਗਾ ਅਤਿ ਲਾਲ ਦੇਵ॥੨॥
ਮਨੁ ਤਨੁ ਮਉਲਿਓ ਅਤਿ ਅਨੂਪ॥ ਸੂਕੈ ਨਾਹੀ ਛਾਵ ਧੂਪ॥
ਸਗਲੀ ਰੂਤੀ ਹਰਿਆ ਹੋਇ॥ ਸਦ ਬਸੰਤ ਗੁਰ ਮਿਲੇ ਦੇਵ॥੩॥
ਬਿਰਖੁ ਜਮਿਓ ਹੈ ਪਾਰਜਾਤ॥ ਫੂਲ ਲਗੇ ਫਲ ਰਤਨ ਭਾਂਤਿ॥
ਤ੍ਰਿਪਤਿ ਅਘਾਨੇ ਹਰਿ ਗੁਣਹ ਗਾਇ॥ ਜਨ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਤਾਲ	ਪ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	—	—	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ
ਰਹਿਤ	ਰੇ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਪ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	—	—	ਰੇ
ਆਲਾਪ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ
ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	ਪ	—	—	ਮ	ਧੁ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ ਮ
	ਪ	—	—	ਮ	ਧੁ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ ਮ
	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਆ	ੜ	ਜੁ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰੈ	ੜ	ਬ	ਨੇ	ੜ	ੜ	ਫਾ	ੜ	ੜ	ਗ
	ਗੁਮ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਧੁਨ੍ਰੀ	ਧੁਸਾਂ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਧੁ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	—	ਸਾਂ
	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਪ੍ਰੜ	ਭੜ	ਸੰੜ	ਗੀੜ	ਮਿੜ	ਲਿੜ	ਖੇ	ਲ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ (1)

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
ਸ਼ਬਦ	ਹੋ	ਯ	ਲੀ	ਯ	ਕੀ	ਯ	ਨੀ	ਯ	ਸੰ	ਯ	ਤ	ਯ	ਸੇ	ਯ	ਵ	ਯ
	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਪ	—
	ਪ੍ਰ	ਭ	ਸੰ	ਯ	ਗੀ	ਯ	ਮਿ	ਲਿ	ਖੇ	ਯ	ਲ	ਨ	ਲਾ	ਯ	ਗ	ਯ
	ਸਾਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਸਾਂ
	ਪ੍ਰ	ਭ	ਸੰ	ਯ	ਗੀ	ਯ	ਮਿ	ਲਿ	ਖੇ	ਲ	ਨ	ਲਾ	ਯ	ਗ	ਹੇ	ਮੋ
	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	—	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	—	ਸਾਂ
	ਰੇ	ਰਾ	ਯ	ਮ	ਹੇ	ਮੋ	ਰੇ	ਰਾ	ਯ	ਮ	ਰੇ	ਮੋ	ਰੇ	ਰਾ	ਯ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ (2)

	ਗੁੰ	—	—	ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	—	ਸਾਂ	ਧੁ	-ਧੁ	—	ਨੀ	ਪ	—	ਗੁ	ਮ
	ਪ	—	—	ਮ	ਧ	—	ਪ	ਮ	ਰੇ	-ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾਂ	—	ਗੁ	ਮ
	ਰੇ	-ਰੇ	—	ਗੁ	ਸਾਂ	—	ਗੁ	ਮ								
									ਪ	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ
									ਗੁ	ਰੁ	ਸੇ	ਯ	ਵ	ਉ	ਕ	ਰਿ
	ਪ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਪਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀ	—	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ
	ਨ	ਯ	ਮ	ਸ	ਕਾਯਯ	ਰ	ਯ	ਯ	ਯ	ਆ	ਜੁ	ਹ	ਮਾ	ਯ	ਰੈ	ਯ
	ਧੁ	—	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁ	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ
	ਮੰ	ਯ	ਗ	ਲ	ਚਾ	ਯ	ਰ	ਯ	ਆ	ਯ	ਜੁ	ਹ	ਮਾ	ਯ	ਰੈਯ	ਯਯ
	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ
	ਮਹਾਯ	ਯ	ਅ	ਨੰਯ	ਯ	ਦ	ਯ	ਯ	ਯ	ਚਿੰ	ਤ	ਲ	ਥੀ	ਯ	ਯਯ	ਯ
	—	ਗੁਮ	ਮ	ਧੁ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਗੁ	—	ਗੁ	ਗੁ	ਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾਂ
	ਯ	ਚਿੰਯ	ਤ	ਲ	ਥੀ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਭੇ	ਟੇ	ਗੋ	ਬਿੰਯ	ਯਯ	ਦਯ	ਯਯ
	—	ਨੀਸਾਂ	ਗੁਮ	ਪਧੁ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਗੁੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪਧੁ	ਪਨੀ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਮਧੁ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਂ
	ਪ	-ਪ	-ਧੁ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਪ	ਗੁਮ	-ਧੁ	-ਧੁ	ਗੁਮ	ਧੁ	—	ਗੁਮ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ
	—	—	—	—	-ਰੇਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਨੀ	-ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਪਧੁ	-ਨੀ	ਧੁਨੀ	ਪਧੁ	ਮਪ
	ਗੁਮ	ਰੇਗੁ	ਸਾਂ-ਨੀਸਾਂ	ਗੁਮ	ਪਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	-ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	-ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਧੁਸਾਂ
	ਪਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ
	ਆਯ	ਯਯ	ਜੁ	ਹ	ਮਾ	ਯ	ਰੈਯ	ਯ	ਬ	ਨੇ	ਯ	ਯ	ਫਾ	ਯ	ਗ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 822)

ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਗੋਬਿੰਦ ਮਈ ॥

ਜਬ ਤੇ ਭੇਟੇ ਸਾਧ ਦਇਆਰਾ ਤਬ ਤੇ ਦੁਰਮਤਿ ਦੂਰਿ ਭਈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਪੂਰਨ ਪੂਰਿ ਰਹਿਓ ਸੰਪੂਰਨ ਸੀਤਲ ਸਾਂਤਿ ਦਇਆਲ ਦਈ ॥

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤਿਸਨਾ ਅਹੰਕਾਰਾ ਤਨ ਤੇ ਹੋਏ ਸਗਲ ਖਈ ॥੧॥

ਸਤੁ ਸੰਤੋਖੁ ਦਇਆ ਧਰਮੁ ਸੁਚਿ ਸੰਤਨ ਤੇ ਇਹੁ ਮੰਤੁ ਲਈ ॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਿਨਿ ਮਨਹੁ ਪਛਾਨਿਆ ਤਿਨ ਕਉ ਸਗਲੀ ਸੋਝ ਪਈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਮਈ	ਝਝ	ਝ
	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਪਮ	ਗੁਮ	ਗੁ
	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਮਈ	ਝਝ	ਝ
	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਸਾਰੇ	ਧੁਨੀ	ਸਾ
	ਜਬ	ਤੇ	ਝ	ਭੇ	ਟੇ	ਝ	ਸਾਝ	ਧਝ	ਦਇ	ਆਝ	ਰਾਝ	ਝ
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਮ
	ਤਬ	ਤੇ	ਝ	ਦੁਰ	ਮ	ਤਿ	ਦੂ	ਰਿ	ਭ	ਈਝ	ਝਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਧੁ	ਪਧੁ	ਪਮ	ਪ
	ਪੂ	ਰ	ਨ	ਪੂ	ਰਿ	ਰ	ਹਿਓ	ਸੰ	ਝਝ	ਪੂਝ	ਰਝ	ਨ
	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਪਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਸੀ	ਤ	ਲ	ਸਾਂਝ	ਤਿਝ	ਦਇ	ਆਝ	ਝਝ	ਲ	ਦਈ	ਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲਾ ਸ਼ਬਦ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1138)

ਸਾਚ ਪਦਾਰਥ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਹਹੁ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਭਾਣਾ ਸਤਿ ਕਰਿ ਸਹਹੁ ॥੧॥
ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਜੀਵਤ ਰਹਹੁ ॥ ਰਾਮ ਰਸਾਇਣੁ ਨਿਤ ਉਠਿ ਪੀਵਹੁ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਰਸਨਾ ਕਹਹੁ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਕਲਿਜੁਗ ਮਹਿ ਇਕ ਨਾਮਿ ਉਧਾਰੁ ॥ ਨਾਨਕੁ ਬੋਲੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ ॥੨॥

ਸ਼ਬਦ

ਗਉੜੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 186)

ਜਾ ਕਾ ਮੀਤੁ ਸਾਜਨੁ ਹੈ ਸਮੀਆ ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕਉ ਕਹੁ ਕਾ ਕੀ ਕਮੀਆ ॥੧॥
 ਜਾ ਕੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿਉ ਲਾਗੀ ॥ ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਭ੍ਰਮੁ ਤਾ ਕਾ ਭਾਗੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਾ ਕਉ ਰਸੁ ਹਰਿ ਰਸੁ ਹੈ ਆਇਓ ॥ ਸੋ ਅਨ ਰਸ ਨਾਹੀ ਲਪਟਾਇਓ ॥੨॥
 ਜਾ ਕਾ ਕਹਿਆ ਦਰਗਹ ਚਲੈ ॥ ਸੋ ਕਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ ਲੈ ਆਵੈ ਤਲੈ ॥੩॥
 ਜਾ ਕਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਤਾ ਕਾ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕਉ ਸਦਾ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਪਮ	ਮਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਮਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪਮ	ਮ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜਾੜ	ਕਾ	ੜੜ	ਮੀੜ	ੜ	ਤੁੜ	ਸਾੜ	ਜਨੁ	ਹੈ	ਸਮੀ	ਆ	ੜ
	ਮ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧੁਮ
	ਤਿਸੁ	ਜ	ਨ	ਕ	ਉ	ਕਹੁ	ਕਾ	ਕੀ	ੜੜ	ਕਮੀ	ਆ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਾ	ਕੀ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤਿਗੋ	ਬਿੰਦ	ਸਿੜ	ਉ	ਲਾ	ਗੀ	ੜ
	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁੰਮ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਨੀ	ਗੁਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ
	ਦੂ	ਖੁ	ੜਦ	ਰਦੁ	ਭੁ	ਮੁ	ਤਾੜ	ਕਾੜ	ੜ	ਭਾੜ	ਗੀ	ੜ
	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਪਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਪਮ	ਮ	ਮ
	ਦੂੜ	ਖੁ	ੜਦ	ਰਦੁ	ਭੁੜ	ਮੁ	ਤਾ	ਕਾ	ੜ	ਭਾੜ	ਗੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 394)

ਹਰਿ ਕਾ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਨਿਤ ਧਿਆਈ॥ ਸੰਗੀ ਸਾਥੀ ਸਗਲ ਤਰਾਂਈ॥੧॥
ਗੁਰੁ ਮੇਰੈ ਸੰਗਿ ਸਦਾ ਹੈ ਨਾਲੇ॥ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਤਿਸੁ ਸਦਾ ਸਮਾਲੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਤੇਰਾ ਕੀਆ ਮੀਠਾ ਲਾਗੈ॥ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕੁ ਮਾਂਗੈ॥੨॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪੁ	ਪੁ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਮਪ	ਪੁਮ	ਪਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਰਿਦੈ	ੜਨਿ	ਤ	ਧਿਆ	ੜ	ਈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਰਿ	ਕਾੜ	ਨਾੜ	ੜੜ	ਮੁ	ੜ
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਪਮ	—	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ
	ੜ	ਸੰ	ਗੀ	ੜ	ਸਾ	ੜੜ	ਥੀੜ	ੜੜ	ੜ	ਸਗ	ਲ	ਤ	ਰਾਂੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜੜ
	ਸਾ	ਪੁ	ਪੁ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਮਪ	ਪੁਮ	ਪਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਰੇ	ੜ	ਸਾ
	ੜ	ਰਿਦੈ	ੜਨਿ	ਤ	ਧਿਆ	ੜ	ਈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਰਿ	ਕਾੜ	ਨਾੜ	ੜੜ	ਮੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	—	ਪੁ	ਪਮ	ਮ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਮ	—
	ੜ	ਗੁਰੁ	ਮੇ	ਰੈ	ਸੰ	ੜ	ਗਿੜ	ੜੜ	ੜ	ਸ	ਦਾੜ	ਹੈੜ	ਨਾ	ੜੜ	ਲੇ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਮ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਧੁ	ਪਮ	ਪ
	ੜ	ਸਿਮ	ਰਿੜ	ਸਿ	ਮ	ਰਿ	ਤਿੜ	ਸੁੜ	ੜ	ਸਦਾ	ੜੜ	ਸੜ	ਮਾ	ੜੜ	ਲੇ	ੜ
	—	ਪ	ਧੁ	ਪਮ	ਗੁ	ਸਾ	ਮਾਗੁ	ਮਪ	ਪੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ	—
	ੜ	ਸਦਾ	ੜ	ਸੜ	ਮਾ	ੜ	ਲੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਰਿ	ਕਾੜ	ਨਾੜ	ੜੜ	ਨੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 106)

ਮਨੁ ਤਨੁ ਤੇਰਾ ਧਨੁ ਭੀ ਤੇਰਾ॥ ਤੂੰ ਠਾਕੁਰੁ ਸੁਆਮੀ ਪ੍ਰਭੁ ਮੇਰਾ॥
ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਰਾਸਿ ਤੁਮਾਰੀ ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ਗੋਪਾਲਾ ਜੀਉ॥੧॥
ਸਦਾ ਸਦਾ ਤੂੰਹੈ ਸੁਖਦਾਈ॥ ਨਿਵਿ ਨਿਵਿ ਲਾਗਾ ਤੇਰੀ ਪਾਈ॥
ਕਾਰ ਕਮਾਵਾ ਜੇ ਤੁਧੁ ਭਾਵਾ ਜਾ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਦਇਆਲਾ ਜੀਉ॥੨॥
ਪ੍ਰਭ ਤੁਮ ਤੇ ਲਹਣਾ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਗਹਣਾ॥ ਜੋ ਤੂੰ ਦੇਹਿ ਸੋਈ ਸੁਖੁ ਸਹਣਾ॥
ਜਿਥੈ ਰਖਹਿ ਬੈਕੁੰਠੁ ਤਿਥਾਈ ਤੂੰ ਸਭਨਾ ਕੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ਜੀਉ॥੩॥
ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਤੇਰੇ ਗੁਣ ਗਾਇਆ॥
ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਹੋਏ ਕਦੇ ਨ ਹੋਇ ਦੁਖਾਲਾ ਜੀਉ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਿਸਰਤ ਭੈਰਵੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧੁਧੁ	ਧੁਧੁ	ਪ	ਮਪ	ਪਧੁ	ਧੁਧੁ	ਸਾ	—	ਪ	ਮ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਮਪ	ਪ	ਮਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਮਨੁ	ੜਤ	ਨੁ	ਤੇੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜ	ੜ	ਧਨੁ	ਭੀ	ੜੜ	ਤੇੜ	ੜੜ	ਰਾ	ੜੜ
	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਪ	ਮ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾ	—	ਸਾਰੇ	ਗੁ	ਪ	ਮ	—	ਮ	—
	ੜ	ਤੂੰ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰੁੜ	ਸੁਆ	ੜ	ੜ	ਮੀੜ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਮੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੁੰ	ਰੇਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਗੁੰਰੇ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਜੀ	ੜਉ	ੜੜ	ਪਿੰ	ਭੁ	ਸ	ਭੁ	ੜ	ਰਾੜ	ਸਿ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	—	ਸਾਂਰੁੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁ	—	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਧੁਨੀ	ਨੀਧੁ	ਧੁਪ	ਮ	—	ਮ	—
	ੜ	ਤੇੜ	ੜਰਾ	ੜੜ	ਜੋ	ੜ	ਰੁੜ	ੜੜ	ੜਗੋ	ਪਾੜ	ੜਲਾ	ੜੜ	ਜੀ	ੜ	ਉ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 407)

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਅਮੋਲਾ॥ ਓਹੁ ਸਹਜਿ ਸੁਹੇਲਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਛੋਡਿ ਨ ਜਾਈ ਓਹੁ ਅਗਹ ਅਤੋਲਾ॥੧॥
 ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਭਾਈ ਬਾਪੁ ਮੋਰੋ ਮਾਈ ਭਗਤਨ ਕਾ ਓਲਾ॥੨॥
 ਅਲਖੁ ਲਖਾਇਆ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਹਰਿ ਕਾ ਚੋਲਾ॥੩॥

ਰਾਗ ਭੈਰਵੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
ਸਰਗਮ	—	—	ਮਪੁ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਸ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਮੰਗੁੰ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ
	ਮੋ	ਲਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਓ	ਸ	ਹੁ	ਸ	ਸ਼	ਹਜਿ	ਸੁ	ਹੇ	ਲਾਸ	ਸ਼	ਸ਼
	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਮਪੁ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ
	ਸ਼	ਸ਼	ਹੜ	ਰਿੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮਪੁ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਮੋ	ਲਾ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਅਮੋਲਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਅੰਤਰਾ

	ਗੁ	—	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀਧੁ	—	ਨੀ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	—
	ਸੰ	ਸ	ਗਿ	ਸ	ਹਾ	ਸ	ਈੜ	ਸ	ਛੋ	ਸ	ਡਿ	ਨ	ਜਾ	ਸ਼	ਈ	ਸ
	ਗੁੰ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	—	ਰੇਂ	ਮੰਗੁੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧੁ	ਧੁ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਗੁੰਮੰ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ
	ਓ	ਸ	ਹੁ	ਸ	ਅ	ਗੜ	ਹ	ਅ	ਤੋੜ	ਸ	ਲਾਸ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼
	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਮਪੁ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਨੀ
	ਸ਼	ਸ਼	ਹੜ	ਰਿੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮਪੁ	ਮਗੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਮੋ	ਲਾ	ਹੜ	ਰਿੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਨਾਮੁਅ	ਮੋ	ਲਾ	ਅਮੋਲਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				2				0				3			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਮੱਧਮ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਭੁਪਾਲੀ ਦੀ ਛਾਇਆ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਮੰਦਰ ਧੈਵਤ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ “ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਧ, ਪ ਧ ਸਾ,” ਇਸ ਸੁਰ ਸਮੁਦਾਇ ਨਾਲ ਰਾਗ ਦਾ ਸਰੂਪ ਜਲਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਮੱਧ ਅਤੇ ਮੰਦਰ ਸਪਤਕਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਚੰਗਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੂਦਰ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਰਵਕਾਲਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੇ ਲਈ ਥੋੜਾ ਤੀਬਰ ਮੱਧਮ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ ਧ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਧ ਪ, ਗ ਪ, ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਧ, ਪ ਧ ਸਾ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਧ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਗ ਪ ਧ ਸਾ, — — ਧ ਸਾ, ਗ ਗੁ ਗ ਰੇ — — ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਸਾ ਸਾ ਸਾਂ ਰੇ ਸਾ ਸਾ ਸਾ ਸਾ ਧ — — — ਪ — — ਰੇ — — ਰੇ ਰੇ ਰੇ ਰੇ — ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗ ਪ — — — ਮ ਪ ਧ ਪ, ਗ — — ਗੁ ਗ ਰੇ ਸਾ।
4. ਸਾ ਰੇ ਗ ਪ — — — ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ — — ਗੁ ਗ, ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਪ ਧ ਸਾ, ਧ ਸਾ, ਗ ਗੁ ਗ — — — ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ।
5. ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਧ ਪ ਧ ਪ, ਧ ਸਾ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ, ਰੇ ਸਾ ਧ ਸਾ।
6. ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਧ ਪ ਧ ਸਾ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ, ਰੇ ਸਾ ਧ ਧ ਰੇ ਗ ਸਾ, ਧ ਪ ਧ ਸਾ, ਪਗ ਪ ਧ ਸਾਂ, ਧ ਪ ਗ ਰੇ, ਧ ਸਾ ਰੇ ਗ, ਸਾਂ ਧ, ਪ ਧ ਸਾ।

ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਵਾਦੀ ਦਾ ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਰੇ ਧ ਸਾ, ਧ ਸਾ ਰੇ ਮ — — ਰੇ ਮ, ਗ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
2. ਗ ਰੇ, ਧ ਸਾ ਰੇ ਮ — — ਰੇ ਮ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਪ ਧ, ਧ ਧ ਸਾਂ ਧ — — ਪ ਮ, ਪ ਧ ਪ ਮ ਰੇ — — — ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਰੇ ਮ ਗ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਸਾ।
3. ਮ, ਧ ਸਾਂ — — ਸਾ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਸਾ ਧ ਪ ਸਾ ਧ, ਪਮ ਪਮ ਪਮ ਪਧ, ਸਾਂ — ਧ — ਮ —, ਧ ਪ ਮ ਰੇ, ਧ ਸਾ।
4. ਰੇ ਮ — — ਰੇ ਮ ਰੇ, ਗ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਧ ਸਾਂ, ਧ ਸਾ ਰੇ ਮ ਰੇ ਮ ਸਾ ਰੇ ਧ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 845)

ਮੰਗਲ ਸਾਜੁ ਭਇਆ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਗਾਇਆ ਰਾਮ॥
 ਅਬਿਨਾਸੀ ਵਰੁ ਸੁਣਿਆ ਮਨਿ ਉਪਜਿਆ ਚਾਇਆ ਰਾਮ॥
 ਮਨਿ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਗੈ ਵਡੈ ਭਾਗੈ ਕਬ ਮਿਲੀਐ ਪੂਰਨ ਪਤੇ॥
 ਸਹਜੇ ਸਮਾਈਐ ਗੋਵਿੰਦੁ ਪਾਈਐ ਦੇਹੁ ਸਖੀਏ ਮੋਹਿ ਮਤੇ॥
 ਦਿਨੁ ਰੈਣਿ ਠਾਢੀ ਕਰਉ ਸੇਵਾ ਪ੍ਰਭੁ ਕਵਨ ਜੁਗਤੀ ਪਾਇਆ॥
 ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਕਰਹੁ ਕਿਰਪਾ ਲੈਹੁ ਮੋਹਿ ਲੜਿ ਲਾਇਆ॥੧॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਧ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਮ	ਮ	ਮ	ਮਧ	ਧ	ਪੁ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ
ਸ਼ਬਦ	ਮੰ	ਗ	ਲੜ	ਸਾੜ	ਜੁ	ਭ	ਇਆ	ਪ੍ਰ	ਭੁ	ਅਪ	ਨਾ	ਪ੍ਰਭੁ
	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਸਾ	ਸਾਰੇ
	ਅ	ਪ	ਨਾ	ਗਾ	ਇ	ਆ	ਗਾੜ	ਇਆ	ੜ	ਰਾੜ	ਮ	ਪ੍ਰਭੁ
	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਸਾ	ਸਾਰੇ
	ਅ	ਪ	ਨਾ	ਗਾ	ਇ	ਆ	ਰਾੜ	ੜ	ੜ	ਮੜ	ੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ
	ਅਬਿ	ਨਾ	ੜ	ਸੀੜ	ੜ	ਵਰੁ	ਸੁ	ੜ	ਣਿ	ਆ	ਮ	ਨਿ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਮ
	ਉਪ	ਜਿ	ਆ	ਚਾ	ਇਆ	ੜ	ਰਾੜ	ੜ	ੜ	ਮੜ	ੜ	ਮਨਿ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਸਾ	ਸਾਰੇ
	ਉਪ	ਜਿ	ਆ	ਚਾ	ਇਆਂ	ੜ	ਰਾੜ	ੜ	ੜ	ਮੜ	ੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 820)

ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਤੂ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰੈ ॥

ਨਮਸਕਾਰ ਡੰਡਉਤਿ ਬੰਦਨਾ ਅਨਿਕ ਬਾਰ ਜਾਉ ਬਾਰੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਊਠਤ ਬੈਠਤ ਸੋਵਤ ਜਾਗਤ ਇਹੁ ਮਨੁ ਤੁਝਹਿ ਚਿਤਾਰੈ ॥

ਸੂਖ ਦੂਖ ਇਸੁ ਮਨ ਕੀ ਬਿਰਥਾ ਤੁਝ ਹੀ ਆਰੈ ਸਾਰੈ ॥੧॥

ਤੂ ਮੇਰੀ ਓਟ ਬਲ ਬੁਧਿ ਧਨੁ ਤੁਮ ਹੀ ਤੁਮਹਿ ਮੇਰੇ ਪਰਵਾਰੈ ॥

ਜੋ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਸੋਈ ਭਲ ਹਮਰੈ ਪੇਖਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਚਰਨਾਰੈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪੁਗੁ	ਪੁਪੁ	ਧਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗਰੇ	ਗਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਰੇਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਤੂੜ	ਮੇੜ	ਰੇੜ	ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨਅ	ਧਾੜ	ਰੈੜੜ	ੜ	ਪ੍ਰਭ	ਜੀੜੜ	ੜ
	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਰੇਗ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਸਾ	ਧੁਪੁ
	ਤੂ	ਮੇ	ਰੇ	ਪ੍ਰਾੜ	ਨੜੜ	ੜ	ਅਧਾ	ਰੈੜ	ੜ	ਅੜ	ਧਾੜ	ਰੈੜ
	ਗ	ਪ	ਧਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਗਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	—
	ਤੂ	ਮੇ	ਰੇੜ	ਪ੍ਰਾ	ੜ	ਨਅ	ਧਾੜ	ਰੈੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਗ	ਗਮ	ਪਧ	ਧ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਪ	ਪ
	ਨ	ਮ	ਸੜ	ਕਾੜ	ਰ	ੜ	ਡੰੜ	ਡ	ਉਤਿ	ਬੰੜ	ਦ	ਨਾ
	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਰੇਗ	ਗ	ਗ	—	—
	ਅਨਿ	ਕੜ	ਬਾ	ਰ	ਜਾ	ਉ	ਬਾੜ	ਰੈੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਰੇਗ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਸਾ	ਧੁਪੁ
	ਤੂ	ਮੇ	ਰੇ	ਪ੍ਰਾੜ	ਨੜੜ	ੜ	ਅਧਾ	ਰੈੜ	ੜ	ਅੜ	ਧਾੜ	ਰੈੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 627-28)

ਪਰਮੇਸਰਿ ਦਿਤਾ ਬੰਨਾ॥ ਦੁਖ ਰੋਗ ਕਾ ਡੇਰਾ ਭੰਨਾ॥
 ਅਨਦ ਕਰਹਿ ਨਰ ਨਾਰੀ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ॥੧॥
 ਸੰਤਹੁ ਸੁਖੁ ਹੋਆ ਸਭ ਥਾਈ॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸਰੁ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਸਭਨੀ ਜਾਈ॥ਰਹਾਉ॥
 ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਆਈ॥ ਤਿਨਿ ਸਗਲੀ ਚਿੰਤ ਮਿਟਾਈ॥
 ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਮਿਹਰਵਾਨਾ॥ ਹਰਿ ਨਾਨਕ ਸਾਚੁ ਵਖਾਨਾ॥੨॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਪਮਪਮ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ	—
ਸ਼ਬਦ	ਸੁ	ਖੁ	ਹੋ	ਆ	ਯ	ਯ	ਸੁਯ	ਖੁਯਯਯ	ਹੋਯ	ਆ	ਯ	ਯ
	ਸਾ	ਰੇ	ਪਮ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗ	ਸਾਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾਧ	ਧਸਾ
	ਸੁ	ਖੁ	ਹੋਆ	ਸਭ	ਯਯ	ਯਯ	ਬਾਂਯ	ਈ	ਯਯ	ਸੰਯ	ਤਹੁ	ਯਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮਧ	ਧ	ਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	—	—	—
	ਪਰ	ਮੇ	ਸਰਿ	ਦਿਯ	ਤਾਯ	ਯ	ਬੰ	ਨਾ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
	ਸਾਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ
	ਦੁਖ	ਰੋ	ਗ	ਕਾ	ਭੇ	ਰਾਯ	ਭੰਯ	ਨਾਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਪਮ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਗ	ਸਾਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾਧ	ਧਸਾ
	ਦੁਖ	ਰੋਯ	ਗ	ਕਾਯ	ਭੇਯ	ਰਾਯ	ਭੰਯ	ਨਾ	ਯਯ	ਸੰਯ	ਤਹੁ	ਯਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗ ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 764)

ਆਵਹੁ ਸਜਣਾ ਹਉ ਦੇਖਾ ਦਰਸਨੁ ਤੇਰਾ ਰਾਮ॥
 ਘਰਿ ਆਪਨੜੈ ਖੜੀ ਤਕਾ ਮੈ ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਰਾਮ॥
 ਮਨਿ ਚਾਉ ਘਨੇਰਾ ਸੁਣਿ ਪ੍ਰਭ ਮੇਰਾ ਮੈ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ॥
 ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਭਈ ਨਿਹਕੇਵਲ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ॥
 ਸਗਲੀ ਜੋਤਿ ਜਾਤਾ ਤੂ ਸੋਈ ਮਿਲਿਆ ਭਾਇ ਸੁਭਾਏ॥
 ਨਾਨਕ ਸਾਜਨ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਐ ਸਾਚਿ ਮਿਲੇ ਘਰਿ ਆਏ॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਧ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਮ	ਮ	ਮ	ਮਧ	ਧ	ਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਉ	ss	ਦੇਖਾ	ਦ	ਰ	ਸਨੁ	ਤੇ	ਰਾ	ss	ਰਾ	ਮਸ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਮ
	ਆ	ਵ	ਹੁ	ਸਜ	s	ਣਾ	ਆਵ	s	ਹੁ	ਸਜ	s	ਣਾ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਸਾ	ਸਾਰੇ
	ਹ	ਉ	s	ਦੇਖਾ	ਦ	ਰ	ਸਨੁ	ਤੇ	ਰਾ	ss	ਰਾ	ਮਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਸਾਂਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪਧ	ਧ	ਧ
	ਆ	ਵਹੁ	s	ਸਜ	ਣਾ	ਹਉ	ਦੇ	ਖਾ	s	ਦਰ	ਸ	ਨੁ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਮ
	ਦੇ	ਖਾ	s	ਦਰ	ਸ	ਨੁ	ਤੇs	s	ਰਾ	ਰਾs	s	ਮ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਸਾ	ਸਾਰੇ
	ਦੇ	ਖਾ	s	ਦਰ	ਸ	ਨੁ	ਤੇs	s	ਰਾ	ਰਾਮ	s	ss
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1142)

ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਬੇਮੁਹਤਾਜੁ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰੇ ਸਚਾ ਸਾਜੁ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਸਭਸ ਕਾ ਦਾਤਾ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ॥੧॥
 ਗੁਰ ਜੈਸਾ ਨਾਹੀ ਕੋ ਦੇਵ॥ ਜਿਸੁ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਸੁ ਲਾਗਾ ਸੇਵ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਸਰਬ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਮਾਰਿ ਜੀਵਾਲੈ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰੇ ਕੀ ਵਡਿਆਈ॥ ਪ੍ਰਗਟੁ ਭਈ ਹੈ ਸਭਨੀ ਥਾਈ॥੨॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਤਾਣੁ ਨਿਤਾਣੁ॥ ਸਤਿਗੁਰੁ ਮੇਰਾ ਘਰਿ ਦੀਬਾਣੁ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਕੈ ਹਉ ਸਦ ਬਲਿ ਜਾਇਆ॥ ਪ੍ਰਗਟੁ ਮਾਰਗੁ ਜਿਨਿ ਕਰਿ ਦਿਖਲਾਇਆ॥੩॥
 ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਸੁ ਭਉ ਨ ਬਿਆਪੈ॥ ਜਿਨਿ ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਆ ਤਿਸੁ ਦੁਖੁ ਨ ਸੰਤਾਪੈ॥
 ਨਾਨਕ ਸੋਧੇ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਬੇਦ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਗੁਰੁ ਨਾਹੀ ਭੇਦ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	—	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾਪ	ਪੁਧ	ਧਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ
ਸਰਗਮ	—	—	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾਪ	ਪੁਧ	ਧਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਗੁਰ	ਜੈੜ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜਨਾ	ਹੀੜ	ਕੋੜ	ਦੇੜ	ੜੜ	ਵੜ	ੜੜ
	ਗ	ਗਪ	ਪਪ	ਪਪ	ਮ	ਮਧ	ਪਮ	ਗ	ਗ	ਰੇਗ	ਗਰੇ	ਸਾਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇਸਾ	ਰੇਗ
	ੜ	ਜਿਸੁ	ਮਸ	ਤਕਿ	ਭਾ	ੜੜ	ਗੁੜ	ੜ	ੜ	ੜਸੁ	ਲਾੜ	ਗਾੜ	ਸੇੜ	ੜੜ	ਵੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗਸਾ	ਸਾਗ	ਗਰੇ	ਪ	ਪ	ਮਪ	ਗਮ	ਮ	ਪਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ
	ੜ	ੜਸ	ਤਿਗੁ	ੜਰ	ਮੇ	ੜ	ਗੜ	ੜੜ	ੜ	ੜਬੇ	ੜਮੁ	ੜਹ	ਤਾ	ੜ	ਜੁ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾਸਾ	ਧਧ	ਧਪ	ਪਪ	ਧਧ	ਪਪ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਮਗ	ਗੁਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਗਮ	ਪ
	ੜ	ੜਸ	ਤਿਗੁ	ੜਰ	ਮੇੜ	ੜੜ	ਰੇੜ	ੜ	ੜ	ੜਸ	ੜਚਾ	ੜੜ	ਸਾ	ੜ	ਜੁੜ	ੜ
	ਪ	ਪਮ	ਮਗ	ਗਗ	ਗਮ	ਮਗ	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ੜਸ	ੜਚਾ	ੜੜ	ਸਾੜ	ੜੜ	ਜੁੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਗੁਰ	ਜੈੜ	ਸਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵੱਯੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਨਾਰਦ ਸੇ ਚਤੁਰਾਨਨ ਸੇ ਰੁਮਨਾਰਿਖ ਸੇ ਸਭ ਹੂੰ ਮਿਲਿ ਗਾਇਓ ॥
 ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਿਓ ਸਭ ਹਾਰ ਪਰੇ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਇਓ ॥
 ਪਾਇ ਸਕੈ ਨਹੀ ਪਾਰ ਉਮਾਪਤਿ ਸਿਧ ਸਨਾਥ ਸਨੰਤਨ ਧਿਆਇਓ ॥
 ਧਿਆਨ ਧਰੋ ਤਿਹ ਕੋ ਮਨ ਮੈਂ ਜਿਹ ਕੋ ਅਮਿਤੋਜ ਸਭੈ ਜਗੁ ਛਾਇਓ ॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗੁਰੇ	ਗਮ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧੁਧ	ਧ	ਪੁਧ	ਧੁਧ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਧਿਆ	ss	ਨਧ	ਰੋ	s	s	ਤਿਹ	ਕੋ	ਮਨ	ਮੈਂs	s	s
	ਪਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾਧੁ	ਧੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਜਿਹ	ਕੋ	ਅਮਿ	ਤੋs	s	ਜਸ	ਭੈs	s	ਜਗੁ	ਛਾs	ਇਓ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਗ	ਗਮ	ਪੁਧ	ਧ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਨਾ	ਰ	ਦs	ਸੈs	s	ਚਤੁ	ਰਾs	ਨ	ਨs	ਸੈs	ss	ਰੁਮ
	ਸਾਰੇ	ਪਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਧੁ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਾs	ਰਿs	ਖs	ਸੈs	s	ਸਭ	ਹੂੰs	s	ਮਿਲਿ	ਗਾs	ਦਿਓ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾਵਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 369-70)

ਮਾਈ ਮੋਰੋ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਰਾਖੁ ਬਤਾਵਹੁ ਰੀ ਮਾਈ ॥
 ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਖਿਨੁ ਪਲੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕਉ ਜੈਸੇ ਕਰਹਲੁ ਬੇਲਿ ਰੀਝਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਹਮਰਾ ਮਨੁ ਬੈਰਾਗ ਬਿਰਕਤੁ ਭਇਓ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਮੀਤ ਕੈ ਤਾਈ ॥
 ਜੈਸੇ ਅਲਿ ਕਮਲਾ ਬਿਨੁ ਰਹਿ ਨ ਸਕੈ ਤੈਸੇ ਮੋਹਿ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਰਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥
 ਰਾਖੁ ਸਰਣਿ ਜਗਦੀਸੁਰ ਪਿਆਰੇ ਮੋਹਿ ਸਰਧਾ ਪੂਰਿ ਹਰਿ ਗੁਸਾਈ ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੈ ਮਨਿ ਅਨਦੁ ਹੋਤ ਹੈ ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਨਿਮਖ ਦਿਖਾਈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪੁਸਾ	ਸਾਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਧਪੁ	ਪ	ਪਗੁ	ਪ	ਧੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮਾਝ	ਈਝ	ਮੋਝ	ਰੋ	ਝਝ	ਝ	ਮਾਝ	ਈ	ਮੋਝ	ਰੋ	ਝ	ਝ
	ਗ	ਗ	ਗਪੁ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਮੁ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮੁਝ	ਰਾ	ਝ	ਮੁ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮੁਝ	ਰਾ	ਝ	ਮੁ
	ਸਾਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਧੁਸਾ	ਸਾਪੁ	ਧ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਪ੍ਰੀਝ	ਤਝ	ਮੁ	ਰਾਝ	ਝਮੁ	ਬ	ਤਾਝ	ਝਝ	ਵਹੁਰੀ	ਮਾ	ਝ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪਮੁ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾਂਧ	ਪਮੁ	ਮਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਹਉ	ਹਰਿ	ਬਿਨੁ	ਖਿਨੁ	ਪ	ਲੁ	ਰਝ	ਹਿਝ	ਨਝ	ਸ	ਕਉ	ਜੈਸੇ
	ਗਮੁ	ਪਮੁ	ਪਮੁ	ਗਗੁ	ਗਗੁ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪੁ	ਪਗੁ	ਗ	ਗ	ਗ	ਸਾ
	ਕਰ	ਹਝ	ਲੁਝ	ਬੋਝ	ਝਲਿ	ਝਰੀ	ਝਾਝ	ਝਝ	ਝ	ਈ	ਝ	ਜੈਸੇ
	ਗਮੁ	ਪਮੁ	ਪਮੁ	ਗਗੁ	ਗਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਮਗੁ	ਪ
	ਕਰ	ਹਝ	ਲੁਝ	ਬੋਝ	ਝਲਿ	ਝਰੀ	ਝਾ	ਝ	ਈਰੀ	ਮਾਝ	ਝਝ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 658-59)

ਜਉ ਤੁਮ ਗਿਰਿਵਰ ਤਉ ਹਮ ਮੋਰਾ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਚੰਦ ਤਉ ਹਮ ਭਏ ਹੈ ਚਕੋਰਾ ॥੧॥
 ਮਾਧਵੇ ਤੁਮ ਨ ਤੋਰਹੁ ਤਉ ਹਮ ਨਹੀ ਤੋਰਹਿ ॥ ਤੁਮ ਸਿਉ ਤੋਰਿ ਕਵਨ ਸਿਉ ਜੋਰਹਿ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਉ ਤੁਮ ਦੀਵਰਾ ਤਉ ਹਮ ਬਾਤੀ ॥ ਜਉ ਤੁਮ ਤੀਰਥ ਤਉ ਹਮ ਜਾਤੀ ॥੨॥
 ਸਾਚੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਹਮ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰੀ ॥ ਤੁਮ ਸਿਉ ਜੋਰਿ ਅਵਰ ਸੰਗਿ ਤੋਰੀ ॥੩॥
 ਜਹ ਜਹ ਜਾਉ ਤਹਾ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ॥ ਤੁਮ ਸੋ ਠਾਕੁਰੁ ਅਉਰੁ ਨ ਦੇਵਾ ॥੪॥
 ਤੁਮਰੇ ਭਜਨ ਕਟਹਿ ਜਮ ਫਾਂਸਾ ॥ ਭਗਤਿ ਹੇਤ ਗਾਵੈ ਰਵਿਦਾਸਾ ॥੫॥

ਰਾਗ ਕਾਂਗੜਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਰੇਮ	ਮਪ	ਨੀਧ	ਪ	ਪਧ	ਪਧ	ਪਧ	ਧਮ	ਮ	—	ਮਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਗਸਾ	ਸਾਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਸਾੜ	ੜਚੀ	ੜੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਤਿੜ	ੜ	ੜ	ਹਮ	ਤੁੜ	ਮੜ	ਸਿੜ	ਉੜ
	ਰੇਮ	ਮ	—	—	—	ਮਨੀ	ਨੀਨੀ	ਨੀਪ	ਪਨੀ	—	ਨੀ	—	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ
	ਜੋੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੁਮ	ਸਿੜ	ੜਉ	ਜੋੜ	ੜ	ਰਿ	ੜ	ੜ	ਅਵ	ਰਸੰ	ੜਗਿ
	ਨੀਸਾਂ	—	ਨੀਧ	ਪਪ	ਮਮ	ਰੇਮ	ਮਪ	ਨੀਧ	ਪ	ਪਧ	ਪਧ	ਪਧ	ਧਮ	ਮ	ਮ	ਮਧ
	ਤੋੜ	ੜ	ਰੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਸਾੜ	ੜਚੀ	ੜੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਤਿੜ	ੜ	ੜ	ਹਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਨੀਪ	—	ਨੀ	ਨੀਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਰੇ	ਗੁੰ	ਗੁੰ	ਰੇ	ਸਾਂ
	ੜ	ਜਉ	ੜਤੁ	ੜਮ		ਗਿੜ	ਰਿ	ਵ	ਰੜੜ	ੜੜੜ	ਤਉ	ੜਹ	ਮੜ	ਮੋੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜ
	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਨੀ	ਨੀਨੀ		ਨੀਸਾਂ	—	ਨੀਧ	ਪਮਪ	ਪਧ,ਪ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਪਧ	ਮਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਮ
	ੜ	ਜਉ	ੜਤੁ	ੜਮ		ਚੈੜ	ੜ	ਦੜ	ੜੜੜ	ੜੜੜ	ਤਉਹਮ	ਭਏ	ਹੈਚ	ਕੋੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X					X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਾਰੰਗ ਕਬੀਰ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 1252)

ਰਾਜਾਸ੍ਰਮ ਮਿਤਿ ਨਹੀ ਜਾਨੀ ਤੇਰੀ॥
 ਤੇਰੇ ਸੰਤਨ ਕੀ ਹਉ ਚੇਰੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਸਤੋ ਜਾਇ ਸੁ ਰੋਵਤੁ ਆਵੈ ਰੋਵਤੁ ਜਾਇ ਸੁ ਹਸੈ॥
 ਬਸਤੋ ਹੋਇ ਹੋਇ ਸੁ ਉਜਰੁ ਉਜਰੁ ਹੋਇ ਸੁ ਬਸੈ॥੧॥
 ਜਲ ਤੇ ਥਲ ਕਰਿ ਥਲ ਤੇ ਕੂਆ ਕੂਪ ਤੇ ਮੇਰੁ ਕਰਾਵੈ॥
 ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਕਾਸਿ ਚਢਾਵੈ ਚਢੇ ਅਕਾਸਿ ਗਿਰਾਵੈ॥੨॥
 ਭੇਖਾਰੀ ਤੇ ਰਾਜੁ ਕਰਾਵੈ ਰਾਜਾ ਤੇ ਭੇਖਾਰੀ॥
 ਖਲ ਮੂਰਖ ਤੇ ਪੰਡਿਤੁ ਕਰਿਬੋ ਪੰਡਿਤ ਤੇ ਮੁਗਧਾਰੀ॥੩॥
 ਨਾਰੀ ਤੇ ਜੋ ਪੁਰਖੁ ਕਰਾਵੈ ਪੁਰਖਨ ਤੇ ਜੋ ਨਾਰੀ॥
 ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਸਾਧੂ ਕੋ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਤਿਸੁ ਮੂਰਤਿ ਬਲਿਹਾਰੀ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧੁਸਾ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜ	ਲ	ਤੇ	ਥ	ਲ	ਕ	ਰਿ	ਥ	ਲ	ਤੇ	ੜੜ	ਕੂ	ੜ	ਆੜ	ੜ
	—	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਗਮ	ਮ	—	ਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ੜ	ਕੂ	ਪ	ਤੇ	ਮੇੜ	ੜ	ਰੁ	ਕ	ਰਾੜ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ
	ੜ	ਧਰ	ਤੀ	ੜ	ਤੇ	ੜ	ਆ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਸਿ	ਚ	ਢਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਚ	ਢੇ	ਅ	ਕਾ	ੜ	ਸਿ	ਗਿ	ਰਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 612)

ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸੁਆਮੀ ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਾ ਦਾਤਾ ਰੇ॥
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਨਿਤ ਸਾਰਿ ਸਮਾਲੈ ਇਕੁ ਗੁਨੁ ਨਹੀ ਮੂਰਖਿ ਜਾਤਾ ਰੇ॥੧॥
ਹਰਿ ਆਰਾਧਿ ਨ ਜਾਨਾ ਰੇ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਤਾ ਰੇ॥
ਹਰਿ ਜੀਉ ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ ਰਾਮਦਾਸੁ॥ਰਹਾਉ॥
ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸਰਬ ਘਟਾ ਭਰਪੂਰੀ ਰੇ॥
ਪੇਖਤ ਸੁਨਤ ਸਦਾ ਹੈ ਸੰਗੇ ਮੈ ਮੂਰਖ ਜਾਨਿਆ ਦੂਰੀ ਰੇ॥੨॥
ਹਰਿ ਬਿਅੰਤੁ ਹਉ ਮਿਤਿ ਕਰਿ ਵਰਨਉ ਕਿਆ ਜਾਨਾ ਹੋਇ ਕੈਸੋ ਰੇ॥
ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪੁਨੇ ਮੈ ਮੂਰਖ ਦੇਹੁ ਉਪਦੇਸੋ ਰੇ॥੩॥
ਮੈ ਮੂਰਖ ਕੀ ਕੇਤਕ ਬਾਤ ਹੈ ਕੋਟਿ ਪਰਾਧੀ ਤਰਿਆ ਰੇ॥
ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨ ਸੁਣਿਆ ਪੇਖਿਆ ਸੇ ਫਿਰਿ ਗਰਭਾਸਿ ਨ ਪਰਿਆ ਰੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਲਹਿੰਦਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕੋ	ਟਿ	ਬ੍ਰਹ	ਮੰ	ਡ	ਕੋ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰੁ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਗ
	ੜ	ਸਰ	ਬ	ਜੀ	ਆ	ੜ	ਕਾ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਪ੍ਰ	ਤਿ	ਪਾ	ਲੈ	ੜ	ਨਿ	ਤ	ਸਾ	ੜ	ਰਿ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ਲੈ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗ	—
	ੜ	ਇਕੁ	ਗੁਨੁ	ਨਹੀ	ਮੂ	ੜ	ਰ	ਖਿ	ਜਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 460)

ਨਸਿ ਵੰਵਹੁ ਕਿਲਵਿਖਹੁ ਕਰਤਾ ਘਰਿ ਆਇਆ॥
 ਦੂਤਹ ਦਹਨੁ ਭਇਆ ਗੋਵਿੰਦੁ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ॥
 ਪ੍ਰਗਟੇ ਗੁਪਾਲ ਗੋਬਿੰਦ ਲਾਲਨ ਸਾਧਸੰਗਿ ਵਖਾਣਿਆ॥
 ਆਚਰਜੁ ਡੀਠਾ ਅਮਿਉ ਵੂਠਾ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦੀ ਜਾਣਿਆ॥
 ਮਨਿ ਸਾਂਤਿ ਆਈ ਵਜੀ ਵਧਾਈ ਨਹ ਅੰਤੁ ਜਾਈ ਪਾਇਆ॥
 ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਮੇਲਾ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪਿ ਬਣਾਇਆ॥੨॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾਧ	ਸਾਧ	ਧ
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾਧ	ਸਾਧ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ਨ	ਸਿ	ਵੰ	ਵ	ਹੁ	—	ਕਿਸ	ਲਸ	ਵਿ	ਖਹੁ	ਸਸ	ਸ
	ਧੁਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਰੇ	ਗਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	—	ਸਾਸਾ	ਰੇਰੇ	ਰੇ
	ਸਸ	ਕ	ਰ	ਤਾਸ	ਸਸ	ਘਰਿ	ਆਸ	ਇਆ	ਸ	ਆਸ	ਇਆ	ਸ
	ਧੁਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਰੇ	ਗਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	—	ਸਾਰੇ	ਸਾਸਾ	ਧਪ
	ਸਸ	ਕ	ਰ	ਤਾਸ	ਸਸ	ਘਰਿ	ਆਸ	ਇਸ	ਆ	ਆਸ	ਇਆ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਗੁ	ਗਰੇ	ਸਾ	—
	ਦੂ	ਤ	ਹ	ਦ	ਹ	ਨੁ	ਭਇ	ਆਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸ	ਸ
	ਸਾਧ	ਧ	—	ਧਪ	ਪਸਾ	ਧ	ਪਮ	ਪ	—	ਮਗ	ਮਗ	ਗ
	ਗੋਸ	ਵਿੰ	ਸ	ਦੁਸ	ਸਸ	ਪ੍ਰਗ	ਟਾਸ	ਇਆ	ਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸ
	ਧੁਰੇ	ਰੇ	—	ਰੇਰੇ	ਗਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	—	ਸਾਸਾ	ਰੇਰੇ	ਰੇ
	ਗੋਸ	ਵਿੰ	ਸ	ਦੁਸ	ਸਸ	ਪ੍ਰਗ	ਟਾਸ	ਇਆ	ਸ	ਪ੍ਰਗ	ਟਾਸ	ਇਆ
	ਧੁਰੇ	ਰੇ	—	ਰੇਰੇ	ਗਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਸਾ	—	ਸਾਰੇ	ਸਾਸਾ	ਧਪ
	ਗੋਸ	ਵਿੰ	ਸ	ਦੁਸ	ਸਸ	ਪ੍ਰਗ	ਟਾਸ	ਇਆ	ਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 889-90)

ਸਿੰਚਹਿ ਦਰਬੁ ਦੇਹਿ ਦੁਖੁ ਲੋਗ॥ ਤੇਰੈ ਕਾਜਿ ਨ ਅਵਰਾ ਜੋਗ॥
 ਕਰਿ ਅਹੰਕਾਰੁ ਹੋਇ ਵਰਤਹਿ ਅੰਧ॥ ਜਮ ਕੀ ਜੇਵੜੀ ਤੂ ਆਰੈ ਬੰਧ॥੧॥
 ਛਾਡਿ ਵਿਡਾਣੀ ਤਾਤਿ ਮੂੜੇ॥ ਈਹਾ ਬਸਨਾ ਰਾਤਿ ਮੂੜੇ॥
 ਮਾਇਆ ਕੇ ਮਾਤੇ ਤੈ ਉਠਿ ਚਲਨਾ॥ ਰਾਚਿ ਰਹਿਓ ਤੂ ਸੰਗਿ ਸੁਪਨਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਬਾਲ ਬਿਵਸਥਾ ਬਾਰਿਗੁ ਅੰਧ॥ ਭਰਿ ਜੋਬਨਿ ਲਾਗਾ ਦੁਰਗੰਧ॥
 ਤਿਤੀਅ ਬਿਵਸਥਾ ਸਿੰਚੇ ਮਾਇ॥ ਬਿਰਧਿ ਭਇਆ ਛੋਡਿ ਚਲਿਓ ਪਛੁਤਾਇ॥੨॥
 ਚਿਰੰਕਾਲ ਪਾਈ ਦੁਲਭ ਦੇਹ॥ ਨਾਮ ਬਿਹੂਣੀ ਹੋਈ ਖੇਹ॥
 ਪਸੂ ਪਰੇਤ ਮੁਗਧ ਤੇ ਬੁਰੀ॥ ਤਿਸਹਿ ਨ ਬੂਝੈ ਜਿਨਿ ਏਹ ਸਿਰੀ॥੩॥
 ਸੁਣਿ ਕਰਤਾਰ ਗੋਵਿੰਦ ਗੋਪਾਲ॥ ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਸਦਾ ਕਿਰਪਾਲ॥
 ਤੁਮਹਿ ਛਡਾਵਹੁ ਛੁਟਕਹਿ ਬੰਧ॥ ਬਖਸਿ ਮਿਲਾਵਹੁ ਨਾਨਕ ਜਗ ਅੰਧ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਛਾ	ਡਿ	ਵਿ	ਡਾਂ	ਣੀ	ਸ	ਤਾ	ਸ਼	ਤਿ	ਮੂ	ੜੇ	ਸ
	ਧ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਈ	ਹਾ	ਸ	ਬਸ	ਨਾਂ	ਸ਼	ਰਾਂ	ਸ	ਤਿ	ਮੂ	ੜੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਰੇਂ	ਰੇਂਗੁ	ਗੁ
	ਮਾ	ਇਆ	ਕੇ	ਮਾਂ	ਤੇ	ਸ	ਤੈ	ਉ	ਠਿ	ਚਲ	ਨਾਂ	ਸ
	ਰੇਂ	ਗੁ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੁੰਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਰਾ	ਚਿ	ਰ	ਹਿਓ	ਤੂ	ਸ	ਸੰਗਿ	ਸੁ	ਪ	ਨਾ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਲਾਰ ਨਾਮਦੇਵ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 1292)

ਮੋ ਕਉ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ਤੂ ਨ ਬਿਸਾਰਿ ॥ ਤੂੰ ਨ ਬਿਸਾਰੇ ਰਾਮਈਆ ॥੧॥ ਰਹਾਉ॥
ਆਲਾਵੰਤੀ ਇਹੁ ਭ੍ਰਮੁ ਜੋ ਹੈ ਮੁਝ ਉਪਰਿ ਸਭ ਕੋਪਿਲਾ ॥
ਸੂਦੁ ਸੂਦੁ ਕਰਿ ਮਾਰਿ ਉਠਾਇਓ ਕਹਾ ਕਰਉ ਬਾਪ ਬੀਠੁਲਾ ॥੧॥
ਮੂਏ ਹੂਏ ਜਉ ਮੁਕਤਿ ਦੇਹੁਗੇ ਮੁਕਤਿ ਨ ਜਾਨੈ ਕੋਇਲਾ ॥
ਏ ਪੰਡੀਆ ਮੋ ਕਉ ਢੇਢ ਕਹਤ ਤੇਰੀ ਪੈਜ ਪਿਛੰਉਡੀ ਹੋਇਲਾ ॥੨॥
ਤੂ ਜੁ ਦਇਆਲੁ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਕਹੀਅਤੁ ਹੈਂ ਅਤਿਭੁਜ ਭਇਓ ਅਪਾਰਲਾ ॥
ਫੇਰਿ ਦੀਆ ਦੇਹੁਰਾ ਨਾਮੇ ਕਉ ਪੰਡੀਅਨ ਕਉ ਪਿਛਵਾਰਲਾ ॥੩॥

ਰਾਗ ਜੰਗਲਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਧ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	—	—	ਮਗ	ਗਮ	ਮਪ	ਮਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਤੂੰ	ੜ	ਨ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਰਿ	ੜ	ੜ	ਤੂੰ	ੜ	ਨ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਰਿ	ੜ
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ ਨ੍ਹੀ	ਸਾਰੇ	—	—	—	—	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	
	ੜ	ਤੂ	ਨ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ਮਈ	ੜ	ਆ	ੜ	ਮੋ	ਕਉ		
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x					

ਅੰਤਰਾ

	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਆ	ੜ	ਲਾ	ਵੰ	ੜ	ਤੀ	ੜ	ੜ	ਇਹੁ	ਭ੍ਰ	ਮੁ	ਜੋ	ੜ	ਹੈ	ੜ
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪਧ	ਮ	—	ਧਸਾਂ	ਧਪ	ਰੇ	ਮ	—	—	—
	ੜ	ਮੁ	ਝ	ਉ	ਪ	ਰਿ	ਸੜ	ਭ	ੜ	ਕੋੜ	ੜ	ਪਿ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਧ	ਪਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਸੂ	ਦੁ	ਸੂ	ੜ	ਦੁ	ਕ	ਰਿ	ੜ	ਮਾੜ	ਰਿ	ਉ	ਠਾ	ੜ	ਇਓ	ੜ
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪਧ	ਮ	—	ਧਸਾਂ	ਧਪ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਕ	ਹਾ	ਕ	ਰਉ	ੜ	ਬਾੜ	ਪ	ੜ	ਬੀੜ	ੜ	ਠੁ	ਲਾ	ੜ	ਮੋ	ਕਉ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 623)

ਹੁਰਿ ਪੂਰੈ ਚਰਨੀ ਲਾਇਆ ॥ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ਪਾਇਆ ॥
ਜਹ ਜਾਈਐ ਤਹਾ ਸੁਹੇਲੇ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭਿ ਮੇਲੇ ॥੧॥
ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਵਹੁ ਸਦਾ ਸੁਭਾਈ ॥
ਮਨ ਚਿੰਦੇ ਸਗਲੇ ਫਲ ਪਾਵਹੁ ਜੀਅ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
ਨਾਰਾਇਣ ਪ੍ਰਾਣ ਅਧਾਰਾ ॥ ਹਮ ਸੰਤ ਜਨਾਂ ਰੇਨਾਰਾ ॥
ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ॥ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਹਰਿ ਜਸੁ ਦੀਨੇ ॥੨॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਕਰੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥ ਸਦ ਜੀਅ ਸੰਗਿ ਰਖਵਾਲਾ ॥
ਹਰਿ ਦਿਨੁ ਰੈਨਿ ਕੀਰਤਨੁ ਗਾਈਐ ॥ ਬਹੁੜਿ ਨ ਜੋਨੀ ਪਾਈਐ ॥੩॥
ਜਿਸੁ ਦੇਵੈ ਪੁਰਖੁ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ਹਰਿ ਰਸੁ ਤਿਨ ਹੀ ਜਾਤਾ ॥
ਜਮਕੰਕਰੁ ਨੇੜਿ ਨ ਆਇਆ ॥ ਸੁਖੁ ਨਾਨਕ ਸਰਣੀ ਪਾਇਆ ॥੪॥

ਰਾਗ ਲਹਿੰਦਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧ	ਸਾਸਾ	ਰੇਰੇ	ਗਗ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰਿ	ਪੂ	ਰੈ	ਚਰ	ਨੀ	ਸ	ਲਾਸ	ਇਆ	ਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ
	ਰੇ	ਗ	ਸਾਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗਮ	ਮ	—	ਧਪ	ਮ	ਗ
	ਹਰਿ	ਸੰ	ਗਿਸ	ਹਾ	ਈ	ਸ	ਪਾਸ	ਇਆ	ਸ	ਸਸ	ਪਾ	ਇਆ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਗਮ	ਮਪ	ਪ	ਪਧ	ਧ	ਧਨ੍ਹੀ	ਪਧ	ਧ	—	ਪ	—	—
	ਜਹ	ਜਾਸ	ਈਐ	ਤਹਾ	ਸ	ਸਸ	ਹੇਸ	ਲੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਧਪ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮਪ	ਪ	ਗਮ	ਮ	—	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਰੇ
	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਪ੍ਰਸ	ਭਿ	ਮੇਸ	ਲੇ	ਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸ
	ਰੇਗ	ਮਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	—	—
	ਕਰਿ	ਕਿਸ	ਰ	ਪਾ	ਪ੍ਰ	ਭਿਸ	ਮੇ	ਲੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਿਰੀਰਾਗੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 24)

ਏਕੁ ਸੁਆਨੁ ਦੁਇ ਸੁਆਨੀ ਨਾਲਿ ॥ ਭਲਕੇ ਭਉਕਹਿ ਸਦਾ ਬਇਆਲਿ ॥
ਕੂੜੁ ਛੁਰਾ ਮੁਠਾ ਮੁਰਦਾਰੁ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੧॥
ਮੈ ਪਤਿ ਕੀ ਪੰਦਿ ਨ ਕਰਣੀ ਕੀ ਕਾਰ ॥ ਹਉ ਬਿਗੜੈ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ॥
ਤੇਰਾ ਏਕੁ ਨਾਮੁ ਤਾਰੇ ਸੰਸਾਰੁ ॥ ਮੈ ਏਹਾ ਆਸ ਏਹੋ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਮੁਖਿ ਨਿੰਦਾ ਆਖਾ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ ॥ ਪਰ ਘਰੁ ਜੋਹੀ ਨੀਚ ਸਨਾਤਿ ॥
ਕਾਮੁ ਕ੍ਰੋਧੁ ਤਨਿ ਵਸਹਿ ਚੰਡਾਲ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੨॥
ਫਾਹੀ ਸੁਰਤਿ ਮਲੂਕੀ ਵੇਸੁ ॥ ਹਉ ਠਗਵਾੜਾ ਠਗੀ ਦੇਸੁ ॥
ਖਰਾ ਸਿਆਣਾ ਬਹੁਤਾ ਭਾਰੁ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੩॥
ਮੈ ਕੀਤਾ ਨ ਜਾਤਾ ਹਰਮਖੋਰੁ ॥ ਹਉ ਕਿਆ ਮੁਹੁ ਦੇਸਾ ਦੁਸਟੁ ਚੋਰੁ ॥
ਨਾਨਕੁ ਨੀਚੁ ਕਹੈ ਬੀਚਾਰੁ ॥ ਧਾਣਕ ਰੂਪਿ ਰਹਾ ਕਰਤਾਰ ॥੪॥

ਰਾਗ ਲਹਿੰਦਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਤਾ	ਰੇ	ਸੰ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੁ	ਤਾ	ਰੇ	ਸੰ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਰੁ	ਤਾ	ਰੇ	ਸੰ	ਸਾ	ੜ	ਰੁ	ਤੇ	ਰਾ	ਏ	ੜ	ਕੁ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਤੇ
	ਗ	ਧ	ਪ	ਧ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਗ	ਪ	ਪ
	ਰਾ	ਏ	ੜ	ਕੁ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ੜ	ਮੈ	ਏ	ੜ	ਹਾ	ਆ	ੜ	ਸ	ੜ
	ਪਗ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ
	ੜੜ	ਏ	ਹੋ	ਆ	ਧਾ	ੜ	ਰੁ	ੜ	ੜ	ਤਾ	ਰੇ	ਸੰ	ਸਾ	ੜ	ਰੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਏ	ਕੁ	ਸੁ	ਆ	ਨੁ	ਦੁ	ਇ	ੜ	ਸੁ	ਆ	ਨੀ	ਨਾ	ੜ	ਲਿ	ੜ
	—	ਧ	ਪ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਪ	—
	ੜ	ਭ	ਲ	ਕੇ	ਭ	ਉ	ਕੜ	ਹਿ	ੜ	ਸ	ਦਾ	ਬਇ	ਆ	ੜ	ਲਿ	ੜ
	—	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਧਪ	ਮਪ	ਮ	—
	ੜ	ਕੂ	ੜੁ	ਛੁ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮੁ	ਠਾ	ਮੁਰ	ਦਾੜ	ੜੜ	ਰੁ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	—	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਸਾਰੇ	ਰੇ
	ੜ	ਧਾ	ਣ	ਕ	ਰੂ	ੜ	ਪਿ	ਰ	ੜ	ਹਾ	ਕ	ਰ	ਤਾ	ੜੜ	ਰੜ	ੜ
	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ
	ੜ	ਤਾ	ਰੇ	ਸੰ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੁ	ਤਾ	ਰੇ	ਸੰ	ਸਾ	ੜ	ਰੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਗੁ ਬਿਹਾਗੜਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 542)

ਅਤਿ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨ ਮੋਹਨਾ ਘਟ ਸੋਹਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰਾ ਰਾਮ ॥
 ਸੁੰਦਰ ਸੋਭਾ ਲਾਲ ਗੋਪਾਲ ਦਇਆਲ ਕੀ ਅਪਰ ਅਪਾਰਾ ਰਾਮ ॥
 ਗੋਪਾਲ ਦਇਆਲ ਗੋਬਿੰਦ ਲਾਲਨ ਮਿਲਹੁ ਕੰਤ ਨਿਮਾਣੀਆ ॥
 ਨੈਨ ਤਰਸਨ ਦਰਸ ਪਰਸਨ ਨਹ ਨੀਦ ਰੈਣਿ ਵਿਹਾਣੀਆ ॥
 ਗਿਆਨ ਅੰਜਨ ਨਾਮ ਬਿੰਜਨ ਭਏ ਸਗਲ ਸੀਗਾਰਾ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰਪੈ ਸੰਤ ਜੰਪੈ ਮੇਲਿ ਕੰਤੁ ਹਮਾਰਾ ॥੧॥

ਰਾਗ ਲਹਿੰਦਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਗਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾਧੁ	ਗ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਅ	ਤਿ	ਪ੍ਰੀਤ	ਤ	ਮ	ਸ	ਅ	ਤਿ	ਪ੍ਰੀਤ	ਤ	ਮ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀਧ	ਧਨੀ
	ਮ	ਨ	ਮੋਹ	ਨਾਤ	ਸਤ	ਸ	ਘ	ਟ	ਸੋਹ	ਨਾਤ	ਸਤ	ਸਤ
	ਗ	ਪ	ਧ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਗਮ	ਪਮ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗ
	ਪ੍ਰਾ	ਨ	ਅ	ਧਾਤ	ਸ	ਰਾ	ਰਾਤ	ਸਤ	ਸਤ	ਮ	ਸ	ਸਤ
	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਧ	ਸਾ	—	—	ਸਾ	—	—
	ਪ੍ਰਾ	ਨ	ਅ	ਧਾ	ਸ	ਰਾ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਮ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਧੁ	ਪ	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗਪ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਧ	ਧ	ਧ
	ਸੁੰਦਰ	ਸੋ	ਭਾ	ਲਾ	ਲ	ਗੋ	ਪਾਤ	ਲਤ	ਤਦ	ਇਆ	ਲ	ਕੀ
	ਧਨੀ	ਧਪ	ਪ	ਪਧ	ਪਮ	ਮ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪ	ਗਗ
	ਅਪ	ਰਤ	ਅ	ਪਾਤ	ਰਾਤ	ਸ	ਰਾਤ	ਸਤ	ਸਤ	ਮਤ	ਸਤ	ਸਤ
	ਗਪ	ਪਗ	ਮਰੇ	ਗਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਪ	ਗ	ਗਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ
	ਰਾਤ	ਸਤ	ਸਤ	ਮਤ	ਸਤ	ਸ	ਅ	ਤਿ	ਪ੍ਰੀਤ	ਤ	ਮ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸੁਣੀ ਪੁਕਾਰਿ ਦਾਤਾਰ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜਗ ਮਾਹਿ ਪਠਾਇਆ ॥
 ਚਰਨ ਧੋਇ ਰਹਰਾਸਿ ਕਰਿ ਚਰਣਾਮ੍ਰਿਤੁ ਸਿਖਾਂ ਪੀਲਾਇਆ ॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪੂਰਨ ਬ੍ਰਹਮ ਕਲਿਜੁਗਿ ਅੰਦਰਿ ਇਕੁ ਦਿਖਾਇਆ ॥
 ਚਾਰੇ ਪੈਰ ਧਰਮ ਦੇ ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਇਕ ਵਰਨੁ ਕਰਾਇਆ ॥
 ਰਾਣਾ ਰੰਕ ਬਰਾਬਰੀ ਪੈਰੀ ਪਵਣਾ ਜਗਿ ਵਰਤਾਇਆ ॥
 ਉਲਟਾ ਖੇਲੁ ਪਿਰੰਮ ਦਾ ਪੈਰਾਂ ਉਪਰਿ ਸੀਸੁ ਨਿਵਾਇਆ ॥
 ਕਲਿਜੁਗੁ ਬਾਥੇ ਤਾਰਿਆ ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਪੜਿ ਮੰਤ੍ਰੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
 ਕਲਿ ਤਾਰਣਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਆਇਆ ॥੨੩॥੧॥

ਚਾਰਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਂਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ,	ਗੁਪੁ	ਧੁਸਾ	ਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਸਾ	ਰੇਸਾ	—	ਸਾਗੁ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਪੁਧੁ	ਸਾਧੁ	ਪੁਧੁ
ਸ਼ਬਦ	s,	ਕਲਿ	ਤਾs	s	ਰ	ਣਿ	ਗੁs	ਰੂs	s	ਨਾs	ਨs	ਕs	ਆ	ss	ਇਆ	ss
	—	ਸਾਪੁ	ਪ	ਪ	ਪੁਧੁ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਮੁ	ਮਮੁ	ਮਮੁ	ਮਪੁ	ਗਰੇ	ਰੇਗੁ	ਸਾ
	s	ਸs	ਤਿ	ਨਾ	ss	ਮੁ	ਪ	ੜਿ	s	ਮੰs	sਤ੍ਰੁ	sਸੁ	ਣਾs	ss	ਇਆ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਗੁ	ਮ	ਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ	—	ਸਾਗੁ	ਮ	ਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ
	s	ਸੁ	ਣੀ	ਪੁ	ਕਾ	s	ਰਿ	s	s	ਦਾ	ਤਾ	ਰ	ਪ੍ਰ	s	ਭੁ	s
	—	ਮਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	—	ਪਧੁ	ਧਪ	ਪਮ	ਪ	ਧਮ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ
	s	ਗੁ	ਰੂ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਜ	ਗ	s	ਮਾ	s	ਹਿ	ਪ	ਠਾ	s	ਇਆ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ 'ਚੋਂ

ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡਿਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ,
ਕੋਈ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਕੋਊ ਜਤੀ ਅਨੁਮਾਨਬੋ ॥
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਜੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫੀ,
ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੋ ॥
ਕਰਤਾ ਕਰੀਮ ਸੋਈ ਰਾਜਕ ਰਹੀਮ ਓਈ,
ਦੂਸਰੋ ਨ ਭੇਦ ਕੋਈ ਭੂਲ ਭ੍ਰਮ ਮਾਨਬੋ ॥
ਏਕ ਹੀ ਕੀ ਸੇਵ ਸਭ ਹੀ ਕੋ ਗੁਰਦੇਵ ਏਕ,
ਏਕ ਹੀ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਏਕੈ ਜੋਤ ਮਾਨਬੋ ॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ ਜੰਗਲਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਰੇਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	—	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗਮ
ਸ਼ਬਦ	5	ਮਾ5	ਨਸ	ਕੀ	ਜਾ	5ਤ	ਸ	ਬੈ	5	ਏਕੈ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ5	5ਨ	ਬੋ5	55
	ਗੁਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	—ਮ	ਗ	ਮ
	55	ਏਕੈ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ	ਨ	ਬੋ	5	5	ਮਾ	ਨਸ	ਕੀ	ਜਾ5	5ਤ	ਸ	ਬੈ
	—	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗਮ	ਗੁਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—
	5	ਏਕੈ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ5	5ਨ	ਬੋ5	55	55	ਏਕੈ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ	ਨ	ਬੋ	5
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਪ	—	ਪਧ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗੁ	ਰੇ
	5	ਹਿੰ	ਦੂ	ਤੁ	ਰ	ਕ	ਕੋ5	ਉ	5	ਰਾਫ	ਜੀ5	ਇ	ਮਾ5	5ਮ	ਸਾ5	ਫੀ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਮ	—	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗਮ
	5	ਮਾ	ਨਸ	ਕੀ	ਜਾ5	ਤ	ਸ	ਬੈ	5	ਏਕੈ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ5	5ਨ	ਬੋ5	55
	ਗੁਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	ਰੇਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ
	55	ਏਕੈ	ਪ	ਹਿ	ਚਾ	ਨ	ਬੋ	5	5	ਮਾ5	ਨਸ	ਕੀ	ਜਾ	5ਤ	ਸ	ਬੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਮਪ	ਪਮ	ਮਧ	ਪ	ਪ	ਮਧ	ਧਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪਮ	ਮਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕੋਊ	ਭਇ	ਓੜ	ਮੁੰੜ	ਡਿੜ	ਆੜ	ੜ	ਸੰਨਿ	ਆਸੀ	ਕੋੜ	ਊ	ਜੋ	ਗੀੜ	ਭਇ	ਓ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਮ	—	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗਮ
	ੜ	ਕੋਈ	ਬ੍ਰਹ	ਮ	ਚਾੜ	ਗੀ	ਕੋ	ਊ	ੜ	ਜਤੀ	ਅ	ਨੁ	ਮਾੜ	ੜਨ	ਬੋੜ	ੜੜ
	ਗੁਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	—ਸਾ	ਸਾ	—	—	ਰੇਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	—ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ
	ੜੜ	ਜਤੀ	ਅ	ਨੁ	ਮਾ	ੜਨ	ਬੋ	ੜ	ੜ	ਮਾੜ	ਨਸ	ਕੀ	ਜਾ	ੜੜ	ਸ	ਬੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕਵਿਤਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਜੈ ਹੋ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਤੈਨੂੰ॥ ਜੈ ਹੋ ਜੈ ਹੋ ਜੈ ਤੈਨੂੰ।
 ਜੈ ਹੋ ਦਾਤਾ ਜੈ ਤੈਨੂੰ॥ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਜੈ ਤੈਨੂੰ।
 ਤਉਕ ਗੁਲਾਮੀ ਦੇ ਤੂੰ ਤੋੜੇ ਪਰਵਸ ਬੇੜੀ ਤੋੜੀ ਕੁੰ।
 ਗਈ ਬਹੋੜੀ ਸਦੀਆਂ ਸੰਦੀ ਮਿੱਟੀ ਆਨ ਮੁੜ ਮੋੜੀ ਕੁੰ।
 ਖੁਲ੍ਹ ਗੁਆਚੀ ਗਈ ਗੁਆਤੀ ਲਭ ਕੇ ਫੇਰ ਲਿਆਂਦੀ ਕੁੰ।
 ਸ਼ਾਨ ਅਸਾਡੀ ਮਿੱਟੀ ਰੁਲ ਗਈ ਕਰ ਉਜਲ ਮੁੜ ਆਂਦੀ ਕੁੰ।
 ਰੁਠੀ ਦੇਵੀ ਸ੍ਰਤੰਤਰਤਾ ਦੀ ਭਾਰਤ ਛੱਡ ਸਿਧਾਈ ਕੁੰ।
 ਆਤਮ ਬਲ ਕਰ ਕੇ ਲੈ ਆਂਦਾ ਪਰਗਟ ਕਰ ਦਿਖਲਾਈ ਕੁੰ।
 ਦੇ ਆਦਰਸ਼ ਖਾਲਸੇ ਵਾਲਾ ਰੂਪਵਾਨ ਕਰਿ ਦਿੱਤਾ ਕੁੰ।
 ਦੇਗ ਤੇਗ ਦਾ ਧਨੀ ਨਾਮ ਦਾ ਅਟੱਲ ਸਦਾ ਵਰ ਦਿੱਤਾ ਕੁੰ।
 ਆਪਣੇ ਵਾਰ ਬਿਗਾਨੇ ਕੀਤੇ ਆਪਣੀ ਗੋਦੀ ਪਾਏ ਕੁੰ।
 ਆਪਣਿਆਂ ਕੋਲੋਂ ਵਧ ਪਿਆਰੇ ਅਪਨਾਏ ਅਪਨਾਏ ਕੁੰ।
 ਜਯਤਿ ਜਯਤਿ ਗੁਰ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲੇ ਲੈ ਸਾਡੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਕੁੰ।
 ਭੇਟ ਨਿਮਾਣੀ ਪਿਤਾ ਕਬੂਲੋ ਬਚਿਆਂ ਪ੍ਰੇਮ ਤਰਾਨੇ ਕੁੰ।
 ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰ ਸ਼ੁਕਰਾਨਾ ਤੇਰਾ ਸ਼ੁਕਰਾਂ ਦਾ ਭੀ ਸਾਂਈ ਕੁੰ।
 ਚਰਨ ਸ਼ਰਨ ਵਿਚ ਰੱਖ ਸਦਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਰਾਹ ਤੁਰਾਈ ਕੁੰ।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਧੁ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਜੈ	ਹੋ	ਸ਼	ਕਲ	ਗੀ	ਆਂ	ਵਾ	ਲੇ	ਸ	ਤੈਸ	ਨੂੰ	ਸ
	ਗ	ਪ	ਧ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪਗ	ਪਗ	ਪਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਜੈ	ਹੋ	ਸ	ਜੈਸ	ਹੋ	ਸ	ਜੈਸ	ਸ਼	ਸ਼	ਤੈ	ਨੂੰ	ਸ
	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮਧ	ਪ	ਪ	—
	ਜੈ	ਹੋ	ਸ	ਦਾ	ਤਾ	ਸ	ਜੈ	ਸ	ਸ਼	ਤੈ	ਨੂੰ	ਸ
	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪਧ	ਪਗ	ਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾਧੁ	ਪ	ਪ
	ਕਲ	ਗੀ	ਆਂ	ਵਾਸ	ਲੇਸ	ਸ	ਜੈ	ਸ਼	ਸ	ਤੈਸ	ਨੂੰ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਗ	ਪ	ਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸ਼ਬਦ	ਤ	ਉ	ਕਗੁ	ਲਾ	ਮੀ	ੜ	ਦੇ	ਤੂੰ	ੜ	ਤੋੜ	ੜੇ	ੜ
	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਗਰੇਂ	ਗੰ	ਗੰ	ਪੰ	ਗੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਗੰ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਪਰ	ਵ	ਸ	ਬੇੜ	ੜੀ	ੜ	ਤੋ	ੜੀ	ੜੜ	ਤੂੰੜ	ੜ	ੜ
	ਰੇ	ਮ	ਰੇਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਗ	ਈ	ੜਬ	ਹੋ	ੜੀ	ੜ	ਸ	ਦੀਆਂ	ੜ	ਸੰ	ਦੀ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂਧ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇਗ	ਸਾ	—
	ਮਿੱ	ਟੀ	ੜੜ	ਆੜ	ਨ	ਮੁੜ	ਮੋੜ	ੜੀ	ੜ	ਤੂੰੜ	ੜ	ੜ
	ਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਧ	ਪ	ਧ
	ਜੈ	ਹੋ	ੜੜ	ਕਲ	ਗੀ	ਆਂ	ਵਾ	ਲੇ	ੜ	ਤੈੜ	ਨੂੰ	ੜ
	ਗ	ਪ	ਧ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪਗ	ਪਗ	ਪਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਜੈ	ਹੋ	ੜ	ਜੈੜ	ਹੋ	ੜ	ਜੈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਤੈ	ਨੂੰ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 1418)

ਹਰਿ ਮੰਦਰੁ ਹਰਿ ਸਾਜਿਆ ਹਰਿ ਵਸੈ ਜਿਸੁ ਨਾਲਿ ॥
 ਗੁਰਮਤੀ ਹਰਿ ਪਾਇਆ ਮਾਇਆ ਮੋਹ ਪਰਜਾਲਿ ॥
 ਹਰਿ ਮੰਦਰਿ ਵਸਤੁ ਅਨੇਕ ਹੈ ਨਵ ਨਿਧਿ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ ॥
 ਧਨੁ ਭਗਵੰਤੀ ਨਾਨਕਾ ਜਿਨਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਲਧਾ ਹਰਿ ਭਾਲਿ ॥
 ਵਡਭਾਗੀ ਗੜ ਮੰਦਰੁ ਖੋਜਿਆ ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਪਾਇਆ ਨਾਲਿ ॥

ਰਾਗ ਲਹਿੰਦਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਮੰ	ਦ	ਰੁ	ਹਰਿ	ਸਾੜ	ੜ	ਜਿ	ਆ	ੜ	ੜ
	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮਧ	ਪ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਰੇਸਾ	—
	ਹ	ਰਿ	ਵ	ਸੈੜ	ੜ	ੜ	ਜਿਸੁ	ਨਾ	ੜ	ਲਿੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਗੁ	ਰ	ਮ	ਤੀੜ	ੜੜ	ਹਰਿ	ਪਾੜ	ੜ	ਇ	ਆ	ੜ	ੜ
	ਰੇਮ	ਮ	ਮ	ਗੁਮ	ਮ	ਮਰੇ	ਰੇਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਮਪ	ਪ	ਪ
	ਮਾੜ	ਇਆ	ੜ	ਮੋਹ	ਪ	ਰੜ	ਜਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਲਿੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 726)

ਸਤਿਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਆਖੀਐ ਤੁਸਿ ਕਰੇ ਪਸਾਓ ॥
ਹਉ ਗੁਰ ਵਿਟਹੁ ਸਦ ਵਾਰਿਆ ਜਿਨਿ ਦਿਤੜਾ ਨਾਓ ॥੧੬॥
ਸੋ ਧੰਨੁ ਗੁਰੂ ਸਾਬਾਸਿ ਹੈ ਹਰਿ ਦੇਇ ਸਨੇਹਾ ॥
ਹਉ ਵੇਖਿ ਵੇਖਿ ਗੁਰੂ ਵਿਗਸਿਆ ਗੁਰ ਸਤਿਗੁਰ ਦੇਹਾ ॥੧੭॥
ਗੁਰ ਰਸਨਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਬੋਲਦੀ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਸੁਹਾਵੀ ॥
ਜਿਨ ਸੁਣਿ ਸਿਖਾ ਗੁਰੁ ਮੰਨਿਆ ਤਿਨਾ ਭੁਖ ਸਭ ਜਾਵੀ ॥੧੮॥
ਹਰਿ ਕਾ ਮਾਰਗੁ ਆਖੀਐ ਕਹੁ ਕਿਤੁ ਬਿਧਿ ਜਾਈਐ ॥
ਹਰਿ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਹਰਿ ਖਰਚੁ ਲੈ ਜਾਈਐ ॥੧੯॥
ਜਿਨ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹਰਿ ਆਰਾਧਿਆ ਸੋ ਸਾਹ ਵਡ ਦਾਣੇ ॥
ਹਉ ਸਤਿਗੁਰ ਕਉ ਸਦ ਵਾਰਿਆ ਗੁਰ ਬਚਨਿ ਸਮਾਣੇ ॥੨੦॥
ਤੂ ਠਾਕੁਰੁ ਤੂ ਸਾਹਿਬੋ ਤੂਹੈ ਮੇਰਾ ਮੀਰਾ ॥
ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤੇਰੀ ਬੰਦਗੀ ਤੂ ਗੁਣੀ ਗਹੀਰਾ ॥੨੧॥
ਆਪੇ ਹਰਿ ਇਕ ਰੰਗੁ ਹੈ ਆਪੇ ਬਹੁ ਰੰਗੀ ॥
ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਨਾਨਕਾ ਸਾਈ ਗਲ ਚੰਗੀ ॥੨੨॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਿੰਨ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ
ਸਰਗਮ	ਸ	ਆ	ਸ	ਪੇ	ਹ	ਰਿ	ਇ	ਕ	ਸ	ਰੰ	ਸ	ਗੁ	ਹੈ	ਸ	ਆ	ਸ
ਸ਼ਬਦ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	—	ਧ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	—
	ਪੇ	ਸ	ਬ	ਹੁ	ਰੰ	ਸ	ਗੀ	ਸ	ਸ	ਜੋ	ਤਿ	ਸੁ	ਭਾ	ਸ	ਵੈ	ਸ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਨ	ਕਾ	ਸ	ਸਾ	ਸ	ਈ	ਸ	ਗ	ਲ	ਚੰ	ਸ	ਗੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਗ	—	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਸਤਿਗੁ	ਰੁ	ਦਾ	ੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ਆ	ੜ	ਖੀ	ਐ	ੜ	ਤੁ	ਸਿ	
	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	—	ਧ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ
	ਕ	ਰੇ	ੜ	ਪ	ਸਾ	ੜ	ਓ	ੜ	ੜ	ਹਉ	ਗੁ	ਰ	ਵਿ	ਟਹੁ	ਸ	ਦ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਰਿ	ਆ	ੜ	ਜਿ	ਨਿ	ਦਿ	ਤ	ੜਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਓ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 597-98)

ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਦਾਤਾ ਦਾਨਿ ਮਤਿ ਪੂਰਾ ਹਮ ਥਾਰੇ ਭੇਖਾਰੀ ਜੀਉ ॥
 ਮੈ ਕਿਆ ਮਾਗਉ ਕਿਛੁ ਥਿਰੁ ਨ ਰਹਾਈ ਹਰਿ ਦੀਜੈ ਨਾਮੁ ਪਿਆਰੀ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਘਟਿ ਘਟਿ ਰਵਿ ਰਹਿਆ ਬਨਵਾਰੀ ॥
 ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਗੁਪਤੋ ਵਰਤੈ ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਦੇਖਿ ਨਿਹਾਰੀ ਜੀਉ ॥ਰਹਾਉ॥
 ਮਰਤ ਪਇਆਲ ਅਕਾਸੁ ਦਿਖਾਇਓ ਗੁਰਿ ਸਤਿਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ਜੀਉ ॥
 ਸੋ ਬ੍ਰਹਮੁ ਅਜੋਨੀ ਹੈ ਭੀ ਹੋਨੀ ਘਟ ਭੀਤਰਿ ਦੇਖੁ ਮੁਰਾਰੀ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਜਨਮ ਮਰਨ ਕਉ ਇਹੁ ਜਗੁ ਬਪੁੜੋ ਇਨਿ ਦੂਜੈ ਭਗਤਿ ਵਿਸਾਰੀ ਜੀਉ ॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਮਿਲੈ ਤ ਗੁਰਮਤਿ ਪਾਈਐ ਸਾਕਤ ਬਾਜੀ ਹਾਰੀ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਬੰਧਨ ਤੋੜਿ ਨਿਰਾਰੇ ਬਹੁੜਿ ਨ ਗਰਭ ਮਝਾਰੀ ਜੀਉ ॥
 ਨਾਨਕ ਗਿਆਨ ਰਤਨੁ ਪਰਗਾਸਿਆ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸਿਆ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਪੁ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਗ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜਤੂ	ੜਪ੍ਰ	ੜਭ	ਦਾੜ	ੜੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜਦਾ	ਨਿਮ	ਤਿ	ਪੂੜ	ੜੜ	ਰਾੜ	ੜ
	ਗ	ਗਪ	ਪਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਪਮ	ਮਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ
	ੜ	ੜਹ	ਮਥਾ	ੜ	ਰੇੜ	ੜ	ੜ	ਭੇ	ਖਾੜ	ੜੜ	ਰੀ	ੜੜ	ਜੀੜ	ੜ	ਉੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਰੇ	ਧਧ	ਧਧ	ਧਨੀਸਾਂਸਾ	ਧਸਾ	ਪਧ	ਧਪ	ਪ	ਪੁ	ਧਧ	ਮਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਪਪ	ਪ
	ੜ	ੜਮੈ	ੜਕਿ	ਆੜ	ਮਾੜੜੜ	ਗਉ	ਕਿੜ	ਛੜ	ੜ	ੜਥਿ	ਰੁਨ	ੜਰ	ਹਾੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ
	—	ਗ	ਪਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਪਮ	ਮਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ
	ੜ	ੜਹ	ਰਿਦੀ	ਜੈ	ਨਾੜ	ੜ	ਮੁ	ੜ	ਪਿਆ	ੜੜ	ਰੀ	ੜੜ	ਜੀੜ	ੜ	ਉੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਮਕਲੀ ਕਬੀਰ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 969)

ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਮੇਰੁ ਪਰਬਤੁ ਸੁਆਮੀ ਓਟ ਗਹੀ ਮੈ ਤੇਰੀ॥
 ਨਾ ਤੁਮ ਡੋਲਹੁ ਨਾ ਹਮ ਗਿਰਤੇ ਰਖਿ ਲੀਨੀ ਹਰਿ ਮੇਰੀ॥੧॥
 ਅਬ ਤਬ ਜਬ ਕਬ ਤੁਹੀ ਤੁਹੀ॥
 ਹਮ ਤੁਅ ਪਰਸਾਦਿ ਸੁਖੀ ਸਦ ਹੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੋਰੇ ਭਰੋਸੇ ਮਗਹਰ ਬਸਿਓ ਮੇਰੇ ਤਨ ਕੀ ਤਪਤਿ ਬੁਝਾਈ॥
 ਪਹਿਲੇ ਦਰਸਨੁ ਮਗਹਰ ਪਾਇਓ ਫੁਨਿ ਕਾਸੀ ਬਸੇ ਆਈ॥੨॥
 ਜੈਸਾ ਮਗਹਰੁ ਤੈਸੀ ਕਾਸੀ ਹਮ ਏਕੈ ਕਰਿ ਜਾਨੀ॥
 ਹਮ ਨਿਰਧਨ ਜਿਉ ਇਹੁ ਧਨੁ ਪਾਇਆ ਮਰਤੇ ਫੂਟਿ ਗੁਮਾਨੀ॥੩॥
 ਕਰੈ ਗੁਮਾਨੁ ਚੁਭਹਿ ਤਿਸੁ ਸੂਲਾ ਕੋ ਕਾਢਨ ਕਉ ਨਾਹੀ॥
 ਅਜੈ ਸੁ ਚੋਭ ਕਉ ਬਿਲਲ ਬਿਲਾਤੇ ਨਰਕੇ ਘੋਰ ਪਚਾਹੀ॥੪॥
 ਕਵਨੁ ਨਰਕੁ ਕਿਆ ਸੁਰਗੁ ਬਿਚਾਰਾ ਸੰਤਨ ਦੋਊ ਰਾਏ॥
 ਹਮ ਕਾਹੂ ਕੀ ਕਾਣਿ ਨ ਕਢਤੇ ਅਪਨੇ ਗੁਰ ਪਰਸਾਏ॥੫॥
 ਅਬ ਤਉ ਜਾਇ ਚਢੇ ਸਿੰਘਾਸਨਿ ਮਿਲੇ ਹੈ ਸਾਰਿੰਗਪਾਨੀ॥
 ਰਾਮ ਕਬੀਰਾ ਏਕ ਭਏ ਹੈ ਕੋਇ ਨ ਸਕੈ ਪਛਾਨੀ॥੬॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
ਮਾਤਰੇ	—	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਪਧ	—	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—
ਸਰਗਮ	ੜ	ਅਬ	ਤ	ਬ	ਜ	ਬੜ	ਕੜ	ਬੜ	ੜ	ਤੁੜ	ਹੀੜ	ਤੁੜ	ਹੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਸ਼ਬਦ	—	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	—	ਰੇਗ	ਪਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	
	ੜ	ਤੁੜ	ਹੀ	ਤੁ	ਹੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤੁੜ	ਹੀੜ	ਤੁ	ਹੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਗਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪਧ	ਪ	ਮ	ਗ	
	ਹਮ	ਤੁਅ	ਪ	ਰ	ਸਾ	ੜੜ	ਦਿ	ੜ	ੜੜ	ਸੁਖੀ	ਸ	ਦ	ਹੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ-ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪਧ	ਮ	ਗ	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰੋ	ਮੇ	ੜੜ	ਰੁ	ੜ	ੜ	ਪਰ	ਬਤੁ	ਸੁ	ਆੜ	ੜੜ	ਮੀ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	—	ਰੇਗ	ਪਮ	ਮ	ਗ	—	—	—
	ੜ	ਓ	ਟ	ਗ	ਹੀੜ	ੜ	ਮੈ	ੜ	ੜ	ਤੋੜ	ੜੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ੜ	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਨਾ	ਤੁ	ਮ	ਡੋ	ੜੜ	ਲਹੁ	ੜ	—	ਨਾ	ਹ	ਮ	ਗਿੜ	ਰੜ	ਤੇ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	—	ਰੇਗ	ਪਮ	ਮ	ਗ	—	—	—
	ੜ	ਰ	ਖਿ	ਲੀ	ਨੀੜ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ੜ	ਮੇੜ	ੜੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਸਾਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ੜ	ਰੇਗ	ਪਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਤੁੜ	ਹੀ	ਤੁ	ਹੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	—	ਤੁੜ	ਹੀੜ	ਤੁ	ਹੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕਵਿਤਾ

ਨਨਕਾਣੇ ਵੱਲ ਨੂੰ ਜਾਂਦਿਆ ਰਾਹੀਆ ਵੇ, ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ।
ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ, ਮੇਰੀਆਂ ਆਹਾਂ ਦੇਵੀਂ ਜਾ, ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ।

ਆਖੀਂ ਇਕ ਬ੍ਰਿਹਨ ਆਈ ਸੀ।

ਉਹਨੇ ਕਫਨੀ ਗੱਲ ਵਿਚ ਪਾਈ ਸੀ। ਉਹਦੇ ਦੋਵੇਂ ਨੈਣ ਸੁਦਾਈ ਸੀ।
ਉਸ ਬਿਰਹੋਂ ਕੁਠੀ ਰੋਗਣ ਨੇ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਨਾਨਕ ਲਾਈ ਸੀ।
ਉਸ ਬਿਰਹੋਂ ਕੁਠੀ ਰੋਗਣ ਦਾ, ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ।੧।
ਆਖੀਂ ਉਸ ਹੰਝੂ ਘਲੇ ਨੇ। ਕਹਿੰਦੀ ਸੀ ਇਹੋ ਪਲੇ ਨੇ।
ਜੇ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰੇ, ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਭਾਗ ਸਵੱਲੇ ਨੇ।
ਉਹਦੇ ਰੋਂਦੇ ਰੋਂਦੇ ਨੈਣਾਂ ਦਾ, ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ।੨।
ਉਹਦੇ ਚਰਨਾਂ ਦੀ ਧੂੜ ਲਿਆ ਦੇਵੀਂ, ਮੇਰੀ ਅੱਖੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦੇਵੀਂ।

ਮੇਰੀ ਉਜੜੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਸਾ ਦੇਵੇ।

ਉਸ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤਾਰੀ ਏ, ਮੇਰਾ ਬੇੜਾ ਬੰਨ੍ਹ ਲਾ ਦੇਵੇ।
ਮੇਰੀ ਉਜੜੀ ਹੋਈ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ, ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ।੩।

ਉਥੇ ਗਾਨ੍ਹੇ ਬੰਨ੍ਹ ਬੰਨ੍ਹ ਚਾਵਾਂ ਦੇ।

ਕਈ ਬੁਝ ਗਏ ਚਾਨਣ ਮਾਵਾਂ ਦੇ। ਕਈ ਵਿਛੜੇ ਵੀਰ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ।
ਜੇ ਮਿਲੇ ਦਲੀਪ ਤਾਂ ਆਖ ਦੇਵੀਂ, ਡਾਢੇ ਜਿਗਰੇ ਨੇ ਮਾਵਾਂ ਦੇ।
ਜੇ ਲਛਮਣ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਆਖ ਦੇਵੀਂ ਭੈਣਾਂ ਰਾਹ ਤੱਕਣ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ।
ਉਹਦੀ ਭੱਠੀ ਲਾਗੇ ਬਹਿ ਬਹਿ ਕੇ, ਸੰਦੇਸ਼ਾ ਦੇਵੀਂ ਜਾ।੪।

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	—	ਪ	ਪੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਪੁਗ	ਪੁਗ	ਗ	ਗਮ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨਨ	ਕਾੜ	ਣੇ	ਵੱਲ	ਨੂੰੜ	ਜਾਂੜ	ਦਿਆਂ	ਰਾੜ	ਹੀਆ	ਵੇੜ	ੜੜ	ੜ	ਮੇਰੇ
	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	ਸਾਰੇ	ਰੇਮ	ਮ	ਮ	ਸਾਰੇ
	ਪ੍ਰੀੜ	ਤਮ	ਨੂੰੜ	ਸੰੜ	ਦੇੜ	ਸ਼ਾ	ਦੇੜ	ਵੀਂੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਸੰੜ	ਦੇੜ	ਸ਼ਾ	ਦੇ	ਵੀਂੜ
	ਰੇਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ
	ਜਾੜ	ੜ	ਮੇਰੀ	ਆਂ	ਆੜ	ਹਾਂ	ਦੇ	ਵੀਂ	ਜਾ	ੜ	ੜੜ	ਸੰੜ	ਦੇੜ	ਸ਼ਾ	ਦੇੜ	ਵੀਂੜ
	ਸਾ	—	—	ਪ	ਪੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਪੁਗ	ਪੁਗ	ਗ	ਗਮ
	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਨਨ	ਕਾੜ	ਣੇ	ਵੱਲ	ਨੂੰੜ	ਜਾਂੜ	ਦਿਆਂ	ਰਾੜ	ਹੀਆ	ਵੇੜ	ੜੜ	ੜ	ਮੇਰੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	—	ਮਗ	ਮਪ	ਪ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਪ	—	—	—	ਪਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ੜ	ਆੜ	ਖੀਂੜ	ਇਕ	ਬ੍ਰਿੜ	ਹਨ	ਆੜ	ਈੜ	ਸੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਉਹਨੇ
	ਧਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਪਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂਗੁੰ
	ਕਫ	ਨੀੜ	ਗਲ	ਵਿਚ	ਪਾੜ	ਈੜ	ਸੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਉਹਦੇ	ਦੋੜ	ਵੇਂੜ	ਨੈਂੜ	ਣਸ਼ੁ
	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂਗੁੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਨੀਧ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਪ	—	—	ਪ	ਪਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਧ
	ਦਾੜ	ਈੜ	ਸੀੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਉਸ	ਬਿਰ	ਹੋਂੜ	ਕੁ	ਠੀੜ
	ਧਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂਗੁੰ	—	ਰੇਂਗੁੰ	ਰੇਂਸਾਂ	—	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਧ
	ਰੋੜ	ਗਣ	ਨੇੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਗੁਰੂ	ਨਾੜ	ਨਕ	ਨਾੜ	ਨਕ	ਲਾੜ	ਈੜ	ਸੀੜ	ੜ
	ਪ	—	—	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਮ	ਮ	ਮਰੇ	ਰੇਮ	ਪਧ	ਪਧ	—	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾਰੇ
	ੜ	ੜ	ੜ	ਉਸ	ਬਿਰ	ਹੋਂੜ	ਕੁ	ਠੀੜ	ਰੋੜ	ਗਣ	ਦਾੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸੰੜ
	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	ਪ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਦੇੜ	ਸ਼ਾ	ਦੇੜ	ਵੀਂੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਨਨ	ਕਾੜ	ਣੇ	ਵੱਲ	ਨੂੰੜ	ਜਾਂੜ	ਦਿਆਂ	ਰਾੜ	ਹੀਆ
	ਪਗ	ਪਗ	ਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	ਪ
	ਵੇੜ	ੜੜ	ੜ	ਮੇਰੇ	ਪ੍ਰੀੜ	ਤਮ	ਨੂੰੜ	ਸੰੜ	ਦੇੜ	ਸ਼ਾ	ਦੇੜ	ਵੀਂੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਨਨ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 667)

ਹਮ ਅੰਧੁਲੇ ਅੰਧ ਬਿਖੈ ਬਿਖੁ ਰਾਤੇ ਕਿਉ ਚਾਲਹੁ ਗੁਰ ਚਾਲੀ॥
 ਸਤਗੁਰੁ ਦਇਆ ਕਰੇ ਸੁਖਦਾਤਾ ਹਮ ਲਾਵੈ ਆਪਨ ਪਾਲੀ॥੧॥
 ਗੁਰਸਿਖ ਮੀਤ ਚਲਹੁ ਗੁਰ ਚਾਲੀ॥
 ਜੋ ਗੁਰੁ ਕਹੈ ਸੋਈ ਭਲ ਮਾਨਹੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਥਾ ਨਿਰਾਲੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਸੁਣਹੁ ਜਨ ਭਾਈ ਗੁਰੁ ਸੇਵਿਹੁ ਬੇਗਿ ਬੇਗਾਲੀ॥
 ਸਤਗੁਰੁ ਸੇਵਿ ਖਰਚੁ ਹਰਿ ਬਾਧਹੁ ਮਤ ਜਾਣਹੁ ਆਜੁ ਕਿ ਕਾਲੀ॥੨॥
 ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਜਪਹੁ ਹਰਿ ਜਪਣਾ ਹਰਿ ਸੰਤੁ ਚਲੈ ਹਰਿ ਨਾਲੀ॥
 ਜਿਨ ਹਰਿ ਜਪਿਆ ਸੇ ਹਰਿ ਹੋਏ ਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਕੇਲ ਕੇਲਾਲੀ॥੩॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਪਨੁ ਜਪਿ ਲੋਚ ਲੋਚਾਨੀ ਹਰਿ ਕਿਰਪਾ ਕਰਿ ਬਨਵਾਲੀ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧ ਹਰਿ ਮੇਲਹੁ ਹਮ ਸਾਧ ਜਨਾ ਪਗ ਰਾਲੀ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾਸਾ	ਧੁਸਾ	ਪੁਪੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰ	ਸਿਝ	ਖਝ	ਮੀਝ	ਝਝ	ਤਚ	ਲਹੁ	ਝ	ਗੁਰ	ਚਾਝ	ਝਝ	ਲੀ
	ਗ	ਮ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ	ਪ
	ਜੋ	ਗੁ	ਰੁ	ਕਝ	ਹੈ	ਝ	ਸੋਈ	ਭ	ਲ	ਮਾਝ	ਨਹੁ	ਝ
	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਹ	ਰਿਝ	ਕਥਾ	ਝਝ	ਝਨਿ	ਰਾਝ	ਲੀ	ਝ	ਝ	ਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ	ਪ
	ਹਮ	ਅੰਧੁ	ਲੇਝ	ਅੰਝ	ਧਝ	ਝ	ਬਿਖੈ	ਬਿ	ਖੁ	ਰਾਝ	ਤੇ	ਝ
	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪ	ਮ	—	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਕਿਉ	ਚਾ	ਝਝ	ਲਹੁ	ਝਝ	ਗੁਰ	ਚਾਝ	ਲੀ	ਝ	ਝ	ਝ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 749)

ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਪਰਮੇਸਰ ਸਤਿਗੁਰ ਆਪੇ ਕਰਣੈਹਾਰਾ ॥
 ਚਰਣ ਧੂੜਿ ਤੇਰੀ ਸੇਵਕੁ ਮਾਰੈ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਉ ਬਲਿਹਾਰਾ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਜਿਉ ਰਾਖਹਿ ਤਿਉ ਰਹੀਐ ॥
 ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ਤਾ ਨਾਮੁ ਜਪਾਵਹਿ ਸੁਖੁ ਤੇਰਾ ਦਿਤਾ ਲਹੀਐ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮੁਕਤਿ ਭੁਗਤਿ ਜੁਗਤਿ ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਜਿਸੁ ਤੂੰ ਆਪਿ ਕਰਾਇਹਿ ॥
 ਤਹਾ ਬੈਕੁੰਠੁ ਜਹ ਕੀਰਤਨੁ ਤੇਰਾ ਤੂੰ ਆਪੇ ਸਰਧਾ ਲਾਇਹਿ ॥੨॥
 ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਸਿਮਰਿ ਨਾਮੁ ਜੀਵਾ ਤਨੁ ਮਨੁ ਹੋਇ ਨਿਹਾਲਾ ॥
 ਚਰਣ ਕਮਲ ਤੇਰੇ ਧੋਇ ਧੋਇ ਪੀਵਾ ਮੇਰੇ ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥੩॥
 ਕੁਰਬਾਣੁ ਜਾਈ ਉਸੁ ਵੇਲਾ ਸੁਹਾਵੀ ਜਿਤੁ ਤੁਮਰੈ ਦੁਆਰੈ ਆਇਆ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਭਏ ਕ੍ਰਿਪਾਲਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਪਾਇਆ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਧ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਤ	ਹਾ	ਬੈ	ਕੁੰ	ਠੁ	ਜ	ਹ	ਕੀ	ਰ	ਤ	ਨੁ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਗੁਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗੁ	ਗੁ	—
	ਤੂੰ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ਸ	ਰ	ਧਾ	ੜ	ੜ	ਲਾ	ੜ	ੜ	ਇਹਿ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧਾ	ਧਾ	—	ਧਧਾ	ਧ	ਪ	ਧ	ਗ	ਮ	ੜ
	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਰ	ਬ੍ਰਹ	ਮ	ਪ	ਰ	ੜ	ਮੇੜ	ਸ	ਰ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰ
	—	ਧ	ਸਾ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗੁ	ਗ	—
	ੜ	ਆ	ੜ	ਪੇ	ਕ	ਰ	ਟੈ	ੜ	ੜ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 846)

ਸੁਰਜ ਕਿਰਣਿ ਮਿਲੇ ਜਲ ਕਾ ਜਲੁ ਹੂਆ ਰਾਮ॥
ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਰਲੀ ਸੰਪੂਰਨੁ ਥੀਆ ਰਾਮ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਦੀਸੈ ਬ੍ਰਹਮ ਸੁਣੀਐ ਏਕੁ ਏਕੁ ਵਖਾਣੀਐ॥
ਆਤਮ ਪਸਾਰਾ ਕਰਣਹਾਰਾ ਪ੍ਰਭ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਜਾਣੀਐ॥
ਆਪਿ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਭੁਗਤਾ ਆਪਿ ਕਾਰਣੁ ਕੀਆ॥
ਬਿਨਵੰਤਿ ਨਾਨਕ ਸੇਈ ਜਾਣਹਿ ਜਿਨ੍ਹੀ ਹਰਿ ਰਸੁ ਪੀਆ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਰੂਪਕ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਪ	ਧ	ਧਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਰੇ	—	ਰੇ	ਮ	—	ਪ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਸੂ	ਰ	ਜੜ	ਕਿ	ਰ	ਣਿ	ਮਿ	ਲੇ	ੜ	ਜਲ	ਕਾ	ੜ	ਜ	ਲੁ
	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	—	—	ਮ	ਸਾਂ	—	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ
	ਹੂ	ਆ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ਜੋ	ੜ	ਤੀ	ਜੋ	ੜ	ਤਿ	ਰ
	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	—	—	ਮ
	ਲੀ	ੜ	ੜ	ਸੰ	ਪੂ	ਰ	ਨੁ	ਥੀ	ੜ	ਆ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਧ	—	ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾ	ਪਧ	ਧ	ਸਾ	ਸਾਂ	—
	ਬ੍ਰਹ	ੜ	ਮੁ	ਦੀ	ੜ	ਸੈ	ੜ	ਬ੍ਰਹ	ੜ	ਮੁੜ	ਸੁ	ਣੀ	ਐ	ੜ
	ਧ	—	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	—	ਪ	ਮ	—	—	—
	ਏ	ੜ	ਕੁ	ਏ	ੜ	ਕੁ	ਵ	ਖਾ	ੜ	ਣੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	—	ਮ	—	ਧ	ਧ	ਧੁ	ਧ	ਧ	ਧ	—
	ਆ	ਤਮ	ਪ	ਸਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਕ	ਰ	ਣ	ਹਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧਪ	ਪ	ਧ	ਪ	—	ਪ	ਸਾ	—	—	—
	ਪ੍ਰ	ਭ	ਬਿ	ਨਾ	ੜੜ	ਨ	ਹੀ	ਜਾ	ੜ	ਣੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 681)

ਚਤੁਰ ਦਿਸਾ ਕੀਨੋ ਬਲੁ ਅਪਨਾ ਸਿਰ ਉਪਰਿ ਕਰੁ ਧਾਰਿਓ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਖੁ ਅਵਲੋਕਨੁ ਕੀਨੋ ਦਾਸ ਕਾ ਦੂਖੁ ਬਿਦਾਰਿਓ ॥੧॥
ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਖੇ ਗੁਰ ਗੋਵਿੰਦ ॥
ਕੰਠਿ ਲਾਇ ਅਵਗੁਣ ਸਭਿ ਮੇਟੇ ਦਇਆਲ ਪੁਰਖ ਬਖਸੰਦ ॥ਰਹਾਉ॥
ਜੋ ਮਾਗਹਿ ਠਾਕੁਰ ਅਪੁਨੇ ਤੇ ਸੋਈ ਸੋਈ ਦੇਵੈ ॥
ਨਾਨਕ ਦਾਸੁ ਮੁਖ ਤੇ ਜੋ ਬੋਲੈ ਈਹਾ ਉਹਾ ਸਚੁ ਹੋਵੈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜੋੜ	ੜ	ਮਾ	ਗਹਿ	ੜ	ਠਾ	ੜ	ਕੁ	ਰ	ਅ	ਪੁ	ਨੇ	ੜ	ਤੇ	ੜ
	—	ਧਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—
	ੜ	ਸੋੜ	ਈ	ੜ	ਸੋੜ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ	ਦੇ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧਪ	ਮ	ਮ	—
	ੜ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਦਾ	ਸੁ	ਮੁ	ਖ	ਤੇ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਬੋੜ	ੜ	ਲੈ	ੜ
	—	ਗਮ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗ	—	—	—	—
	ੜ	ਈੜ	ਹਾ	ਊ	ਹਾ	ੜ	ਸ	ਚੁ	ਹੋ	ੜ	ਵੈੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਭੈਰਉ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1140-41)

ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਮਾਨੁਖ ਕਉ ਦੀਨਾ ॥ ਕਾਮ ਰੋਗਿ ਮੈਗਲੁ ਬਸਿ ਲੀਨਾ ॥
 ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਿ ਰੋਗਿ ਪਚਿ ਮੁਏ ਪਤੰਗਾ ॥ ਨਾਦ ਰੋਗਿ ਖਪਿ ਗਏ ਕੁਰੰਗਾ ॥੧॥
 ਜੋ ਜੋ ਦੀਸੈ ਸੋ ਸੋ ਰੋਗੀ ॥ ਰੋਗ ਰਹਿਤ ਮੇਰਾ ਸਤਿਗੁਰੁ ਜੋਗੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਿਹਵਾ ਰੋਗਿ ਮੀਨੁ ਗ੍ਰਸਿਆਨੋ ॥ ਬਾਸਨ ਰੋਗਿ ਭਵਰੁ ਬਿਨਸਾਨੋ ॥
 ਹੇਤ ਰੋਗ ਕਾ ਸਗਲ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਤ੍ਰਿਬਿਧਿ ਰੋਗ ਮਹਿ ਬਧੇ ਬਿਕਾਰਾ ॥੨॥
 ਰੋਗੇ ਮਰਤਾ ਰੋਗੇ ਜਨਮੈ ॥ ਰੋਗੇ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਜੋਨੀ ਭਰਮੈ ॥
 ਰੋਗ ਬੰਧ ਰਹਨੁ ਰਤੀ ਨ ਪਾਵੈ ॥ ਬਿਨੁ ਸਤਿਗੁਰ ਰੋਗੁ ਕਤਹਿ ਨ ਜਾਵੈ ॥੩॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮਿ ਜਿਸੁ ਕੀਨੀ ਦਇਆ ॥ ਬਾਹੁ ਪਕੜਿ ਰੋਗਹੁ ਕਢਿ ਲਇਆ ॥
 ਤੂਟੇ ਬੰਧਨ ਸਾਧਸੰਗੁ ਪਾਇਆ ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਰੋਗੁ ਮਿਟਾਇਆ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਧੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪੁ	ਪਧੁ	ਮਪੁ	ਮ	—	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਜੋੜ	ਜੋ	ਦੀੜ	ੜੜ	ਸੈੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਸੋੜ	ਸੋੜ	ਰੋੜ	ੜ	ਗੀ	ੜ
	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁ	ਧੁਧੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	—	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ੜ	ਰੋ	ਗਰ	ਹਿ	ਤ	ਮੇ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਸਤਿ	ਗੁਰੁ	ਜੋ	ੜ	ਗੀ	ੜ
	ਧੁਧੁ	ਸਾ	ਧੁਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪੁ	ਪਧੁ	ਮਪੁ	ਮ	—	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜੜ	ੜ	ਜੋੜ	ਜੋ	ਦੀੜ	ੜੜ	ਸੈੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਸੋੜ	ਸੋੜ	ਰੋੜ	ਗੀ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	—	ਮਧੁ	ਧੁਧੁ	ਧੁਧੁ	ਪਧੁ	ਮਪੁ	ਮ	—	—	ਮਮ	ਮਗ	ਗਮ	ਮਗ	ਮਧੁ	ਪ
	ੜ	ੜ	ਹਉ	ਮੈੜ	ਰੋੜ	ੜੜ	ਗੁੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮਾਨੁ	ਖਕਉ	ਦੀੜ	ੜੜ	ਨਾੜ	ੜ
	—	—	ਪ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਧੁ	—	—	ਧੁਸਾ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ੜ	ੜ	ਕਾ	ਮ	ਰੋੜ	ਗਿ	ਮੈੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗਲੁ	ਬਸਿ	ਲੀੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਂਡ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਬਿਲਾਵਲ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਵਕਰ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਪੈਵਤ ਦੁਰਬਲ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਵਕਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਗ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਮਾਲਵੇ ਅਤੇ ਰਾਜਪੂਤਾਨੇ ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿਚ ਹੋਈ ਹੈ। “ਨੀ ਧ, ਮ, ਪ ਗ, ਮ ਸਾਂ,” ਸੁਰ ਸਮੁਦਾਇ ਨਾਲ ਰਾਗ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਰਵਕਾਲਿਕ ਹੈ। “ਸਾ, ਮ, ਪ,” ਸੁਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ 'ਤੇ ਅੰਦੋਲਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਗ, ਰੇ ਮ ਗ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਪ, ਧ ਮ ਪ ਗ ਮ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਸਾ, ਰੇਗ, ਸਾ, ਰੇ, ਮ ਪ ਧ, ਪ ਧ ਸਾਂ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਸਾ ਧ ਸਾ ਗ, ਗ ਮ ਧ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਗ ਸਾ, ਸਾ।
2. ਸਾ ਮ, ਧ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਗ ਰੇ ਗ, ਮ ਗ ਰੇ, ਗ ਸਾ।
3. ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ, ਧ ਪ ਧ, ਪ, ਪ ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਧ ਪ ਮ, ਧ ਪ ਧ, ਪ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ ਰੇ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਧ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ ਰੇਗ ਰੇ, ਸਾ।
4. ਗ ਪ ਸਾਂ, ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਧੁ ਧ ਸਾਂ, ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ, ਧ ਪ, ਮ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਨੀ, ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਧਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਰੇਂ ਸਾਂ ਧ ਪ ਮ, ਧ ਪ ਧ, ਪ, ਗ ਰੇ, ਸਾ ਗ ਰੇ, ਪ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਗ ਰੇ ਸਾ।
5. ਸਾ, ਰੇ ਗ, ਸਾ ਰੇ, ਮ ਮ ਪ, ਧ, ਪ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਧ ਨੀ ਮ ਪ ਧ, ਮ ਪ ਗ, ਮ ਸਾ, ਰੇ ਗ, ਗ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 806)

ਸੂਬ ਨਿਧਾਨ ਪੂਰਨ ਗੁਰਦੇਵ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਨਰ ਜੀਵੇ ॥ ਮਰਿ ਖੁਆਰੁ ਸਾਕਤ ਨਰ ਥੀਵੇ ॥੧॥

ਰਾਮ ਨਾਮੁ ਹੋਆ ਰਖਵਾਰਾ ॥ ਝਖ ਮਾਰਉ ਸਾਕਤੁ ਵੇਚਾਰਾ ॥੨॥

ਨਿੰਦਾ ਕਰਿ ਕਰਿ ਪਚਹਿ ਘਨੇਰੇ ॥ ਮਿਰਤਕ ਫਾਸ ਗਲੈ ਸਿਰਿ ਪੈਰੇ ॥੩॥

ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਪਹਿ ਜਨ ਨਾਮ ॥ ਤਾ ਕੇ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ਜਾਮ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸੂ	ੜ	ਬ	ਨਿ	ਧਾ	ੜ	ਨ	ਪੂ	ਰ	ਨ	ਗੁ	ਰ	ਦੇ	ੜ	ਵ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾ	—
	ਹ	ਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ੜ	ਮੁ	ਜ	ਪ	ਤ	ਨ	ਰ	ਜੀ	ੜ	ਵੇ	ੜ
	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਮ	ਪ	ਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਮ	ੜ	ਰਿ	ਖੁ	ਆ	ੜ	ਰੁ	ਸਾ	ਕ	ਤ	ਨ	ਰ	ਥੀ	ੜ	ਵੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਿਰੀ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 666)

ਹਮ ਭੀਖਕ ਭੇਖਾਰੀ ਤੇਰੇ ਤੂ ਨਿਜ ਪਤਿ ਹੈ ਦਾਤਾ॥
 ਹੋਹੁ ਦੈਆਲ ਨਾਮੁ ਦੇਹੁ ਮੰਗਤ ਜਨ ਕਉ ਸਦਾ ਰਹਉ ਰੰਗਿ ਰਾਤਾ॥੧॥
 ਹੋਉ ਬਲਿਹਾਰੈ ਜਾਉ ਸਾਚੇ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ॥
 ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਭਨਾ ਕਾ ਏਕੋ ਅਵਰੁ ਨ ਦੂਜਾ ਕੋਈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਬਹੁਤੇ ਫੇਰ ਪਏ ਕਿਰਪਨ ਕਉ ਅਬ ਕਿਛੁ ਕਿਰਪਾ ਕੀਜੈ॥
 ਹੋਹੁ ਦਇਆਲ ਦਰਸਨੁ ਦੇਹੁ ਅਪੁਨਾ ਐਸੀ ਬਖਸ਼ ਕਰੀਜੈ॥੨॥
 ਭਨਤਿ ਨਾਨਕ ਭਰਮ ਪਟ ਖੁਲੇ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਜਾਨਿਆ॥
 ਸਾਚੀ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਹੈ ਭੀਤਰਿ ਸਤਿਗੁਰ ਸਿਉ ਮਨੁ ਮਾਨਿਆ॥੩॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਦੀਪਚੰਦੀ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
ਸਰਗਮ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਪ	ਮਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਮ	ਸ	ਸ	ਸ	ਭੀ	ਸ	ਖ	ਕ	ਸ	ਸ	ਸ	ਭੇ	ਸ
	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਮਗ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਖਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਤੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੇ	ਸ
	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
	ਤੂ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਨਿ	ਜ	ਪ	ਤਿ	ਸ	ਸ	ਸ	ਹੈ	ਸ
	ਪਮ	ਧਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਦਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			2				0			3			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੋਂ	ਗ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਹੋਹੁ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਦੈ	ਸ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਲ	ਸ
	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਮੁ	ਦੇ	ਹੁ	ਮੰ	ਗ	ਤ	ਜ	ਨ	ਕੰ	ਉ
	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਗ	ਗ
	ਸ	ਦਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰ	ਹਉ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੰ	ਗਿ
	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਧਪ	ਨੀਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਰ	ਹਉ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੰ	ਗਿ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਤਾ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			2				0			3			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਬਾਬਾ ਬੋਲੇ ਨਾਥ ਜੀ! ਸਬਦੁ ਸੁਨਹੁ ਸਚੁ ਮੁਖਹੁ ਅਲਾਈ॥
 ਬਾਝੋ ਸਚੇ ਨਾਮ ਦੇ ਹੋਰੁ ਕਰਾਮਾਤਿ ਅਸਾਂ ਤੇ ਨਾਹੀ॥
 ਬਸਤਰਿ ਪਹਿਰੇ ਅਗਨਿ ਕੈ ਬਰਫ ਹਿਮਾਲੇ ਮੰਦਰੁ ਛਾਈ॥
 ਕਰੇ ਰਸੋਈ ਸਾਰ ਦੀ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਨਥਿ ਚਲਾਈ॥
 ਏਵਡੁ ਕਰੀ ਵਿਥਾਰ ਕਉ ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਹਕੀ ਜਾਈ॥
 ਤੋਲੀ ਧਰਤਿ ਅਕਾਸਿ ਦੁਇ ਪਿਛੇ ਛਾਬੇ ਟੰਕੁ ਚੜਾਈ॥
 ਇਹਿ ਬਲੁ ਰਖਾ ਆਪਿ ਵਿਚਿ ਜਿਸੁ ਆਖਾ ਤਿਸੁ ਪਾਸਿ ਕਰਾਈ॥
 ਸਤਿ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਬਾਦਰਿ ਛਾਈ॥੪੩॥੧॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਸ	ਤਿ	ਨਾ	ਮ	ਬਿ	ਨੁ	ਬਾ	ੜ	ਦ	ਰਿ	ਛਾੜ	ੜ	ਈ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ੜ	ਹੋ	ਰੁ	ਕ	ਰਾ	ਮਾ	ਤਿ	ਅ	ਸਾਂ	ਤੇ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਹੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਪ	—	—	—
	ੜ	ਬਾ	ੜ	ਬਾ	ਬੋ	ੜ	ਲੇ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ਥ	ਜੀ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	—	ਧ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਸਬ	ਦੁ	ਸੁ	ਨਹੁ	ੜ	ਸ	ਚੁ	ਮੁ	ਖਹੁ	ੜ	ਅ	ਲਾ	ੜ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਸੰਤ ਕਬੀਰ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 1196)

ਸੁਰਹ ਕੀ ਜੈਸੀ ਤੇਰੀ ਚਾਲ॥ ਤੇਰੀ ਪੁੰਛਟ ਉਪਰਿ ਝਮਕ ਬਾਲ॥੧॥
ਇਸ ਘਰ ਮਹਿ ਹੈ ਸੁ ਤੂ ਢੂੰਢਿ ਖਾਹਿ॥ ਅਉਰ ਕਿਸ ਹੀ ਕੇ ਤੂ ਮਤਿ ਹੀ ਜਾਹਿ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਚਾਕੀ ਚਾਟਹਿ ਚੂਨੁ ਖਾਹਿ॥ ਚਾਕੀ ਕਾ ਚੀਬਰਾ ਕਹਾਂ ਲੈ ਜਾਹਿ॥੨॥
ਛੀਕੇ ਪਰ ਤੇਰੀ ਬਹੁਤੁ ਡੀਠਿ॥ ਮਤੁ ਲਕਰੀ ਸੋਟਾ ਤੇਰੀ ਪਰੈ ਪੀਠਿ॥੩॥
ਕਹਿ ਕਬੀਰ ਭੋਗ ਭਲੇ ਕੀਨ॥ ਮਤਿ ਕੋਊ ਮਾਰੈ ਈਂਟ ਢੇਮ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਅਉ	ਰਕਿ	ਸ	ਹੀ	ਕੇ	ਤੂ	ਮ	ਤਿ	ਹੀ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜੜ
	ਧਨੀ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	—	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ
	ਹਿੜ	ੜ	ਅਉ	ਰਕਿ	ਸੀ	ਕੇ	ੜ	ਤੂ	ਮ	ਤਿ	ਹੀ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਹਿ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	—	ਪ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਇਸ	ਘ	ਰ	ਮਹਿ	ਹੈ	ਸੁ	ਤੂ	ੜ	ਢੂੰ	ੜ	ਢਿ	ਖਾ	ੜ	ਹਿ	ੜ
	—	—	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ
	ੜ	ੜ	ਅਉ	ਰਕਿ	ਸ	ਹੀ	ਕੇ	ਤੂ	ਮ	ਤਿ	ਹੀ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ਹਿੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੁਜਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 497)

ਜਿਸੁ ਮਾਨੁਖ ਪਹਿ ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸੋ ਅਪਨੈ ਦੁਖਿ ਭਰਿਆ॥
 ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਜਿਨਿ ਰਿਦੈ ਅਰਾਧਿਆ ਤਿਨਿ ਭਉ ਸਾਗਰੁ ਤਰਿਆ॥੧॥
 ਗੁਰੁ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਕੋ ਨ ਬਿਥਾ ਦੁਖੁ ਕਾਟੈ॥
 ਪ੍ਰਭੁ ਤਜਿ ਅਵਰ ਸੇਵਕੁ ਜੇ ਹੋਈ ਹੈ ਤਿਤੁ ਮਾਨੁ ਮਹਤੁ ਜਸੁ ਘਾਟੈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਮਾਇਆ ਕੇ ਸਨਬੰਧ ਸੈਨ ਸਾਕ ਕਿਤ ਹੀ ਕਾਮਿ ਨ ਆਇਆ॥
 ਹਰਿ ਕਾ ਦਾਸੁ ਨੀਚ ਕੁਲੁ ਊਚਾ ਤਿਸੁ ਸੰਗਿ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਇਆ॥੨॥
 ਲਾਖ ਕੋਟਿ ਬਿਖਿਆ ਕੇ ਬਿੰਜਨ ਤਾ ਮਹਿ ਤ੍ਰਿਸਨ ਨ ਬੂਝੀ॥
 ਸਿਮਰਤ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ ਉਜੀਆਰਾ ਬਸਤੁ ਅਗੋਚਰ ਸੂਝੀ॥੩॥
 ਫਿਰਤ ਫਿਰਤ ਤੁਮ੍ਹਰੈ ਦੁਆਰਿ ਆਇਆ ਭੈ ਭੰਜਨ ਹਰਿ ਰਾਇਆ॥ ਸਾਧ ਕੇ
 ਚਰਨ ਧੂਰਿ ਜਨੁ ਬਾਛੈ ਸੁਖੁ ਨਾਨਕ ਇਹੁ ਪਾਇਆ॥੪॥

ਰਾਗ ਇੜੋਟੀ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਗੁਰ	ਹ	ਰਿ	ਬਿਨੁ	ਕੋ	ੜ	ਨ	ੜ	ਬਿ	ਥਾ	ਦੁਖੁ	ਕਾ	ੜ	ਟੈ	ੜ
	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ੜ	ਪ੍ਰਭੁ	ਤ	ਜਿ	ਅ	ਵ	ਰ	ੜ	ੜ	ਸੇ	ਵਕੁ	ਜੇ	ਹੋ	ਈ	ਹੈ	ੜ
	—	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਤਿਤੁ	ਮਾ	ਨੁ	ਮ	ਹਤੁ	ਜ	ਸੁ	ਘਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਟੈੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂ
	ੜ	ਜਿ	ਸੁ	ਮਾ	ਨੁ	ਖ	ਪ	ਹਿ	ੜ	ਕਰ	ਉ	ਬੇ	ੜੜ	ਨੜ	ਤੀੜ	ੜ
	—	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਰੇਸਾ
	ੜ	ਸੋ	ਅ	ਪ	ਨੈ	ੜ	ਦੁ	ਖਿ	ਭੜ	ੜੜ	ਰਿੜ	ੜੜ	ਆੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਨਾਮਦੇਉ ਜੀ (ਪੰਨਾ 485)

ਮਨੁ ਮੇਰੇ ਗਜੁ ਜਿਹਬਾ ਮੇਰੀ ਕਾਤੀ॥ ਮਪਿ ਮਪਿ ਕਾਟਉ ਜਮ ਕੀ ਫਾਸੀ॥੧॥
 ਕਹਾ ਕਰਉ ਜਾਤੀ ਕਹ ਕਰਉ ਪਾਤੀ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਨਾਮੁ ਜਪਉ ਦਿਨ ਰਾਤੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਰਾਂਗਨਿ ਰਾਂਗਉ ਸੀਵਨਿ ਸੀਵਉ॥ ਰਾਮ ਨਾਮ ਬਿਨੁ ਘਰੀਅ ਨ ਜੀਵਉ॥੨॥
 ਭਗਤਿ ਕਰਉ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵਉ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਅਪਨਾ ਖਸਮੁ ਧਿਆਵਉ॥੩॥
 ਸੁਇਨੇ ਕੀ ਸੁਈ ਰੁਪੇ ਕਾ ਧਾਗਾ॥ ਨਾਮੇ ਕਾ ਚਿਤੁ ਹਰਿ ਸਉ ਲਾਗਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਪ	ਧ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਸਾ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਸੁ	ਇਨੇ	ਕੀ	ਸੁ	ਃ	ਈ	ਃ	ਰੁ	ਪੇ	ਕਾ	ਧਾ	ਃ	ਗਾ	ਃ
	ਮ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਨਾ	ਮੇ	ਃ	ਕਾ	ਃ	ਚਿ	ਤੁ	ਹ	ਰਿ	ਸਉ	ਲਾ	ਃ	ਗਾ	ਃ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਮ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮਨੁ	ਮੇ	ਰੋ	ਗ	ਃ	ਜੁ	ਃ	ਜਿ	ਹ	ਬਾ	ਮੇ	ਰੀ	ਕਾ	ਤੀ
	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	
	ਮਪਿ	ਮ	ਪਿ	ਕਾ	ਃ	ਟਉ	ਃ	ਜ	ਮ	ਕੀ	ਫਾ	ਃ	ਸੀਃ	ਃਃ
	ਮ	ਪ	ਗ	ਮਗ	ਗਪ	ਮਪ	ਗਸਾ	ਪ	ਧ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਜ	ਮ	ਕੀ	ਫਾਃ	ਃਃ	ਸੀਃ	ਃਃ	ਸੁ	ਇਨੇ	ਕੀ	ਸੁ	ਃ	ਈ	ਃ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	
	X							X						

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 95)

ਹਰਿ ਗੁਣ ਪੜੀਐ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗੁਣੀਐ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕਥਾ ਨਿਤ ਸੁਣੀਐ ॥
 ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗਾਏ ਜਗੁ ਭਉਜਲੁ ਦੁਤਰੁ ਤਰੀਐ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਆਉ ਸਖੀ ਹਰਿ ਮੇਲੁ ਕਰੇਹਾ ॥ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਕਾ ਮੈ ਦੇਇ ਸਨੇਹਾ ॥
 ਮੇਰਾ ਮਿਤ੍ਰੁ ਸਖਾ ਸੋ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਭਾਈ ਮੈ ਦਸੈ ਹਰਿ ਨਰਹਰੀਐ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਮੇਰੀ ਬੇਦਨੁ ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਜਾਣੈ ॥ ਹਉ ਰਹਿ ਨ ਸਕਾ ਬਿਨੁ ਨਾਮ ਵਖਾਣੈ ॥
 ਮੈ ਅਉਖਧੁ ਮੰਤ੍ਰੁ ਦੀਜੈ ਗੁਰ ਪੂਰੇ ਮੈ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮਿ ਉਧਰੀਐ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਹਮ ਚਾਤ੍ਰਕ ਦੀਨ ਸਤਿਗੁਰ ਸਰਣਾਈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਬੁੰਦ ਮੁਖਿ ਪਾਈ ॥
 ਹਰਿ ਜਲਨਿਧਿ ਹਮ ਜਲ ਕੇ ਮੀਨੇ ਜਨ ਨਾਨਕ ਜਲ ਬਿਨੁ ਮਰੀਐ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੌਰਿਠ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧੁਨੀ	ਨੀ	ਧੁਪੁ	ਧ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਆਂ	ਉਂ	ਸਖੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਆਂ	ਉ	ਸਖੀ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਨੀਰੇ	ਗੁਪੁ	ਮਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਰੇਗਮ	ਗੁਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਹਰਿ	ਮੇਂ	ਸ਼ਸ਼	ਲੁ	ਸ	ਸ	ਮੇਂ	ਲੁਸ਼	ਸਕ	ਰੇ	ਸ਼	ਹਾ
	ਮਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਪੁ	ਮਪਧ	ਧਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ
	ਮੇਂ	ਸ	ਰੇਪ੍ਰੀ	ਤਮ	ਕਾ	ਮੈ	ਦੇਂ	ਇਸ਼	ਸ਼	ਨੇਂ	ਹਾਸ	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਧੁਪੁ	ਪ	ਪ	ਧਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਪ	ਪ
	ਹਰਿ	ਗੁ	ਣ	ਪਸ	ੜੀ	ਐ	ਹਰਿ	ਗੁਣ	ਣ	ਗੁਣੀ	ਐ	ਸ
	ਰੇਮ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਧ	(ਪ)	ਮ	ਗੁਰੇਸਾ	ਰੇ	ਗ
	ਹਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ਸ	ਮ	ਕਥਾ	ਸ	ਨਿਤ	ਸੁਣੀਂ	ਐ	ਸ
	ਗਮ	ਪਮ	ਪਮ	ਗਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਧੁਪੁ	ਪ	ਪ
	ਕਥਾ	ਸ਼	ਨਿਤ	ਸੁਸ	ਣੀਂ	ਐ	ਮਿਲਿ	ਸ	ਤਸ	ਸੰਸ	ਗ	ਤਿ
	ਧਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਪ	ਪ	ਰੇਮ	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਹਰਿ	ਗੁਣ	ਣ	ਗਾਸ	ਏ	ਸ	ਜਗੁ	ਭਉ	ਜਲੁ	ਦੁ	ਤ	ਰੁ
	ਮਧ	(ਪ)	ਮ	ਗੁਰੇਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗਮ	ਪਮ	ਪਮ	ਗਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ਤਰੀ	ਐ	ਸ	ਜੀਸ਼	ਸ	ਉ	ਤਰੀ	ਐਸ	ਸ਼	ਜੀਸ਼	ਸ਼	ਉ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 94)

ਮਧੂਸੂਦਨ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤਨ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਹਉ ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਦੂਜਾ ਅਵਰੁ ਨ ਜਾਨਾ ॥
 ਕੋਈ ਸਜਣੁ ਸੰਤੁ ਮਿਲੈ ਵਡਭਾਗੀ ਮੈ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰਾ ਦਸੈ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਹਉ ਮਨੁ ਤਨੁ ਖੋਜੀ ਭਾਲਿ ਭਾਲਾਈ ॥ ਕਿਉ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਮਿਲੈ ਮੇਰੀ ਮਾਈ ॥
 ਮਿਲਿ ਸਤਸੰਗਤਿ ਖੋਜੁ ਦਸਾਈ ਵਿਚਿ ਸੰਗਤਿ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਵਸੈ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਮੇਰਾ ਪਿਆਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਰਖਵਾਲਾ ॥ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਦੀਨ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਾ ॥
 ਮੇਰਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਗੁਰੁ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਗੁਰ ਜਲ ਮਿਲਿ ਕਮਲੁ ਵਿਗਸੈ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਮੈ ਬਿਨੁ ਗੁਰ ਦੇਖੇ ਨੀਦ ਨ ਆਵੈ ॥ ਮੇਰੇ ਮਨ ਤਨਿ ਵੇਦਨ ਗੁਰ ਬਿਰਹੁ ਲਗਾਵੈ ॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਗੁਰੁ ਮੇਲਹੁ ਜਨ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਮਿਲਿ ਰਹਸੈ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਸਾ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਪ
ਸਰਗਮ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਸਾ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਪ
ਸ਼ਬਦ	ਹਉ	ਮਨੁ	ਤਨੁ	ਖੋਯ	ਜੀ	ਯ	ਭਾਯ	ਲਿਯ	ਭਾਯ	ਲਾ	ਈ	ਯ
	ਸਾਮ	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਪਗ	ਗ	ਗਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਮਗ	ਗ	ਰੇਸਾ
	ਕਿਉ	ਪਿਆ	ਰਾ	ਪ੍ਰੀਯ	ਤਯ	ਮੁ	ਮਿਲੈ	ਮੇਯ	ਰੀਯ	ਮਾਯ	ਈ	ਯ
	ਸਾਨੀ	ਪ	ਧ	ਧਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇਸਾ
	ਮਿਲੈ	ਮੇ	ਰੀ	ਮਾਯ	ਈ	ਯ	ਹਉ	ਮਨੁ	ਤਨੁ	ਖੋਯ	ਜੀ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਧ	ਧ	ਧਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧਨੀ	ਸਾਧ	ਨੀਪ	ਪਧ	ਧ	ਪ
	ਮਧੂ	ਸੂ	ਦਨ	ਮੇ	ਯ	ਰੇ	ਮਨ	ਤਯ	ਨਯ	ਪ੍ਰਾਯ	ਯ	ਨਾ
	ਸਾਮ	ਮ	ਮਗ	ਗਮਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਮਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ
	ਹਉ	ਹਰਿ	ਬਿਨੁ	ਦੂਯਯਯ	ਜਾ	ਯ	ਅਵ	ਰੁ	ਯਨ	ਜਾਯ	ਨਾ	ਯ
	ਪਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇਸਾ
	ਅਵ	ਰੁਯ	ਨਯ	ਜਾ	ਨਾ	ਯ	ਹਉ	ਮਨੁ	ਤਨੁ	ਖੋਯ	ਜੀ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਖਮਾਜ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਧੈਵਤ ਸੁਰ ਦੁਰਬਲ ਹੈ। ਕਈ ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਧੈਵਤ ਅਤੇ ਅਵਰੋਹ ਵਿਚ ਪੰਚਮ ਸੁਰ ਦੁਰਬਲ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਸਮ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤਿ ਦਾ ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ, ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਸ਼ੁਦਰ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾ ਗ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਗ, ਮ ਪ, ਨੀ ਧ, ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।
2. ਨੀ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਧ ਮ ਗ, ਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।
3. ਸਾ, ਸਾ, ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ, ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਮ ਪ, ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਧ, ਮ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਗ ਮ ਗ, ਸਾਂ।
4. ਨੀ ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਧ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਮ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਧ, ਗ ਮ ਗ, ਨੀ ਸਾ ਗ, ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਨੀ ਧ ਨੀ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਧ, ਗ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ।
5. ਗ ਮ ਧ, ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਨੀ ਧ, ਗ ਮ ਨੀ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਰੇਂ ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਨੀ ਨੀ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਪ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਰੇ ਸਾ, ਸਾ ਗ ਮ, ਨੀ ਧ, ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵੱਯੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸਰਪ ਕੈ ਤ੍ਰਾਸ ਸਰਨਿ ਗਹੈ ਖਗਪਤਿ ਜਾਇ,
ਤਹਾਂ ਜਉ ਸਰਪ ਗ੍ਰਸੈ ਕਹੈ ਕੈਸੇ ਜੀਜੀਐ॥
ਜੰਬੁਕ ਸੈ ਭਾਗਿ ਮ੍ਰਿਗਰਾਜ ਕੀ ਸਰਨਿ ਗਹੈ,
ਤਹਾਂ ਜਉ ਜੰਬੁਕ ਹਰੈ ਕਹੈ ਕਹਾਂ ਕੀਜੀਐ॥
ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਕੈ ਚਾਪੈ ਜਾਇ ਸਰਨ ਸੁਮੇਰ ਸਿੰਧ,
ਤਹਾਂ ਜਉ ਦਾਰਿਦ੍ਰ ਦਹੈ ਕਾਹਿ ਦੋਸੁ ਦੀਜੀਐ॥
ਕਰਮ ਭਰਮ ਕੈ ਸਰਨਿ ਗੁਰਦੇਵ ਗਹੈ,
ਤਹਾਂ ਨ ਮਿਟੈ ਕਰਮੁ ਕਉਨ ਓਟ ਲੀਜੀਐ॥੫੪੫॥

ਰਾਗ ਖਮਾਜ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਤ	ਹਾਂ	ਨ	ਮਿ	ਟੈ	ਕ	ਰ	ਮੁ	ਕਉ	ਨ	ਓ	ਟ	ਲੀ	ਜੀ	ਐ	ੜ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਪ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਕ	ਰ	ਮ	ਭ	ਰ	ਮ	ਕੈ	ੜ	ਸ	ਰ	ਨਿ	ਗੁਰ	ਦੇ	ਵ	ਗ	ਹੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਪਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਰ	ਪ	ਕੈ	ਤ੍ਰਾ	ੜ	ਸ	ਸ	ਸਰ	ਨਿ	ਗ	ਹੈ	ਖ	ਗ	ਪਤਿ	ਜਾ	ੜ
	ਨੀ	ਸਾਂ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਧ	ਪਨੀ	ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਤ	ਹਾਂ	ਜ	ਉ	ਸਰ	ਪ	ਗ੍ਰ	ਸੈ	ਕੜ	ਹੋੜ	ਕੈੜ	ਸੇੜ	ਜੀੜ	ਜੀੜ	ਐੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਨੀਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਧ	ਪ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਗਮ	ਪਮ
2	ਗਗ	ਸਾਗ	ਮਪ	ਮਗ	ਨ੍ਰੀਧ	ਧਪ	ਮਪ	ਮਗ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਗਰੇ	ਗਾਂਸਾਂ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਧ
	ਧਪ	ਪਮ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਗਮ	ਪ-	ਮਗ	-ਗ	ਗਮ	ਪਧ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨ੍ਰੀਧ	ਪਮ	ਗ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸਾਵਣਿ ਵਣਿ ਹਰੀਆਵਲੇ ਸੁਕੈ ਜਾਵਾਹਾ॥
 ਸਭ ਕੋ ਸਰਸਾ ਵਰਸਦੇ ਝੂਰੈ ਜੋਲਾਹਾ॥
 ਸਭਨਾ ਰਾਤਿ ਮਿਲਾਵੜਾ ਚਕਵੀ ਦੋਰਾਹਾ॥
 ਸੰਖੁ ਸਮੁੰਦਹੁ ਸਖਣਾ ਰੋਵੈ ਦੇ ਧਾਹਾ॥
 ਰਾਹਹੁ ਉਝੜਿ ਜੋ ਪਵੈ ਮੁਸੈ ਦੇ ਫਾਹਾ॥
 ਤਿਉ ਜਗ ਅੰਦਰਿ ਬੇਮੁਖਾਂ ਨਿਤ ਉਭੇ ਸਾਹਾ॥੫॥੩੪॥

ਰਾਗ ਖਮਾਜ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮਗ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਧਮ	ਧ	ਮ	ਗ	—
ਸ਼ਬਦ	ਸਾ	ੜ	ਵ	ਣਿ	ਵੜ	ਣਿ	ਹ	ਰੀ	ਆ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਵ	ਲੇ	ੜ
	ਪਮ	ਗਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਮ	ਗ
	ਸੁੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਕੈ	ੜ	ੜ	ਜਾ	ਵਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਗਰੋਂ	ਸਾਂ	—	—	—
	ੜ	ਸ	ਭ	ਕੋ	ੜ	ਸ	ਰ	ਸਾ	ਵ	ਰ	ਸੜ	ੜੜ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਗਾਂ	ਰੋਂ	ਗਮਾਂ	ਪਮਾਂ	ਗਾਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਮਪ	ਧਪ	ਮ	ਗ
	ੜ	ਝੂ	ੜ	ਰੈੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਜੋ	ਲਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਹਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 355)

ਕਾਇਆ ਬ੍ਰਹਮਾ ਮਨੁ ਹੈ ਧੋਤੀ॥ ਗਿਆਨੁ ਜਨੇਊ ਧਿਆਨੁ ਕੁਸਪਾਤੀ॥
ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਜਸੁ ਜਾਚਉ ਨਾਉ॥ ਗੁਰ ਪਰਸਾਦੀ ਬ੍ਰਹਮਿ ਸਮਾਉ॥੧॥
ਪਾਂਡੇ ਐਸਾ ਬ੍ਰਹਮ ਬੀਚਾਰੁ॥ ਨਾਮੇ ਸੁਚਿ ਨਾਮੋ ਪੜਉ ਨਾਮੇ ਚਜੁ ਆਚਾਰੁ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਬਾਹਰਿ ਜਨੇਊ ਜਿਚਰੁ ਜੋਤਿ ਹੈ ਨਾਲਿ॥ ਧੋਤੀ ਟਿਕਾ ਨਾਮੁ ਸਮਾਲਿ॥
ਐਥੈ ਓਥੈ ਨਿਬਹੀ ਨਾਲਿ॥ ਵਿਣੁ ਨਾਵੈ ਹੋਰਿ ਕਰਮ ਨ ਭਾਲਿ॥੨॥
ਪੂਜਾ ਪ੍ਰੇਮ ਮਾਇਆ ਪਰਜਾਲਿ॥ ਏਕੋ ਵੇਖਹੁ ਅਵਰੁ ਨ ਭਾਲਿ॥
ਚੀਨੈ ਤਤੁ ਗਗਨ ਦਸ ਦੁਆਰ॥ ਹਰਿ ਮੁਖਿ ਪਾਠ ਪੜੈ ਬੀਚਾਰ॥੩॥
ਭੋਜਨੁ ਭਾਉ ਭਰਮੁ ਭਉ ਭਾਗੈ॥ ਪਾਹਰੂਅਰਾ ਛਬਿ ਚੋਰੁ ਨ ਲਾਗੈ॥
ਤਿਲਕੁ ਲਿਲਾਟਿ ਜਾਣੈ ਪ੍ਰਭੁ ਏਕੁ॥ ਬੂਝੈ ਬ੍ਰਹਮੁ ਅੰਤਰਿ ਬਿਬੇਕੁ॥੪॥
ਆਚਾਰੀ ਨਹੀ ਜੀਤਿਆ ਜਾਇ॥ ਪਾਠ ਪੜੈ ਨਹੀ ਕੀਮਤਿ ਪਾਇ॥
ਅਸਟ ਦਸੀ ਚਹੁ ਭੇਦੁ ਨ ਪਾਇਆ॥ ਨਾਨਕ ਸਤਿਗੁਰਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਦਿਖਾਇਆ॥੫॥

ਰਾਗ ਖਮਾਸ਼

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਪਾਂ	ਸ	ਡੇ	ਸ	ਸ	ਐ	ਸ	ਸਾ	ਬ੍ਰਹ	ਸ	ਮ	ਬੀ	ਚਾ	ਸ	ਰੁ	ਸ
	—	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਧਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	—	ਗਮ	ਪ	ਮਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ
	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੇ	ਸੁ	ਸ	ਚਿ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੋ	ਸ	ਪ	ਸ	ੜ	ਉ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	ਰੇ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਨੀ
	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੇ	ਚ	ਸ	ਜੁ	ਆ	ਚਾ	ਸ	ਸ	ਰੁ	ਪਾਂ	ਸ	ਡੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	—	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਨੀ
	ਸ	ਕਾ	ਸ	ਇਆ	ਬ੍ਰਹ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਸ	ਮ	ਨੁ	ਹੈ	ਧੋ	ਸ	ਤੀ	ਸ
	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਧ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—
	ਸ	ਗਿਆ	ਨੁ	ਜ	ਨੇ	ਸ	ਉ	ਸ	ਧਿਆ	ਨੁ	ਕੁ	ਸ	ਪਾ	ਸ	ਤੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗੂਜਰੀ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 489)

ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਕਰੀ ਚਨਣਾਠੀਆ ਜੇ ਮਨੁ ਉਰਸਾ ਹੋਇ॥
 ਕਰਣੀ ਕੁੰਗੂ ਜੇ ਰਲੈ ਘਟ ਅੰਤਰਿ ਪੂਜਾ ਹੋਇ॥੧॥
 ਪੂਜਾ ਕੀਚੈ ਨਾਮੁ ਧਿਆਈਐ ਬਿਨੁ ਨਾਵੈ ਪੂਜ ਨ ਹੋਇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਬਾਹਰਿ ਦੇਵ ਪਖਾਲੀਅਹਿ ਜੇ ਮਨੁ ਧੋਵੈ ਕੋਇ॥
 ਜੂਠਿ ਲਹੈ ਜੀਉ ਮਾਜੀਐ ਮੋਖ ਪਇਆਣਾ ਹੋਇ॥੨॥
 ਪਸੂ ਮਿਲਹਿ ਚੰਗਿਆਈਆ ਖੜੁ ਖਾਵਹਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਦੇਹਿ॥
 ਨਾਮ ਵਿਹੁਣੇ ਆਦਮੀ ਧ੍ਰਿਗੁ ਜੀਵਣ ਕਰਮ ਕਰੇਹਿ॥੩॥
 ਨੇੜਾ ਹੈ ਦੂਰਿ ਨ ਜਾਣਿਅਹੁ ਨਿਤ ਸਾਰੇ ਸੰਮੁਲੇ॥
 ਜੋ ਦੇਵੈ ਸੋ ਖਾਵਣਾ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਾਚਾ ਹੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰ ਖਮਾਜ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	—	ਧ	—	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਚੈ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਸਾ	—	ਪ	—	ਪ	—	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ
	ੜ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਚੈ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਰੇ	—	—	—	ਗ	ਪ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਧ	ਸਾ	—	—	—
	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮੁ	ਧਿ	ਆ	ਈ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਮ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ
	ੜ	ੜ	ਬਿ	ਨੁ	ਨਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	—	—	—	—	—	ਸਾ	—	ਧ	—	ਧ	—
	ੜ	ਨ	ੜ	ਹੋ	ਇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪੂ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	— — ਪਨੀ ਪਸਾਂ	— ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ	ਸਾਂ ਸਾਂ ਪ ਨੀ	ਪ ਪ ਸਾਂ ਸਾਂ
	ੜ ੜ ੜਤੇ ੜਰਾਂ	ੜ ਨਾ ਮੁ ਕ	ਰੀ ੜ ਚ ਨ	ੜ ਣਾ ੜ ਠੀ
	ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ	— ਰੇਂ ਰੇਂ ਮੁਗ੍ਰਾਂ	ਰੇਂ ਸਾਂ ਸਾਂ ਰੇਂ	ਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ
	ਆ ੜ ੜ ੜ	ੜ ਜੇ ਮ ਨੁੜ	ਉ ਰ ਸਾਂ ੜ	ਹੋ ੜ ੜ ੜ
	ਨੀ ਸਾਂ ਨੀ ਪ	— ਪ ਨੀ ਪ	ਸਾਂ ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ	— ਪ ਨੀ ਪ
	ੜ ੜ ਇ ੜ	ੜ ਕ ਰ ਣੀ	ਕੁੰ ੜ ਗੁ ੜ	ੜ ਜੇ ੜ ਰ
	ਪ ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ	— ਪ ਰੇਂ ਮੁਗ੍ਰਾਂ	ਰੇਂ ਸਾਂ ਸਾਂ ਰੇਂ	ਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂ
	ਲੈ ੜ ਘ ਟ	ੜ ਅੰ ਤ ਰਿੜ	ਪੂ ੜ ਜਾਂ ੜ	ਹੋ ੜ ਇ ੜ
	x	0	x	0

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਆਸ਼ਰਯ ਰਾਗ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਸਰੂਪ ਸਿੱਧਾ ਅਤੇ ਸਰਲ ਹੈ। ਵਿਸਥਾਰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮੰਦਰ ਅਤੇ ਮਧ ਸਪਤਕਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। “ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮਗ,” ਸੁਰ ਸਮੁਦਾਇ ਰਾਗ ਵਾਚਕ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਮ ਗ, ਪ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।

ਪੰਕੜ—ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ, ਗ, ਪ ਮ ਗ ਰੇ , ਸਾ ਨੀ ਧ ਪ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਰੇ ਮ ਗ, ਮ ਗ ਪ, ਮ ਗ, ਸਾ, ਰੇਸਾ, ਨੀ ਧ, ਨੀ — — ਧ ਪ, ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਗ, ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ।
2. ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਗ, ਗਮ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਧ ਧ ਪ, ਗ ਮ ਗ, ਸਾ ਰੇਗ ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਗ।
3. ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਪ ਧ ਪ, ਗ, ਮ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਮ ਗ, ਨੀ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਪ ਮ ਗ, ਰੇ ਰੇ ਪ ਮ ਗ, ਸਾ ਰੇ ਗ ਮ ਗ ਰੇ, ਸਾ ਰੇ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਸਾ।
4. ਰੇ ਮ ਗ, ਪ ਧ, ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮਗ, ਰੇਰੇ ਪ ਮ ਗਰੇ, ਮਗ ਰੇਸਾ, ਸਾਰੇ ਗ ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ, ਰੇਸਾ ਨੀ ਧ ਪ ਧ, ਸਾ, ਰੇ ਮ ਗ।
5. ਸਾ ਰੇਗ ਮ ਪ, ਗਮ ਪ, ਗਮ ਪ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ ਗ, ਮ ਪ ਧ ਪ, ਮਗ, ਸਾ ਰੇ, ਮ ਗ, ਮ ਗ ਸਾ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਸਾ, ਰੇ ਮ ਗ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਲੀ ਗਉੜਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 986-87)

ਐਸੋ ਸਹਾਈ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਭਜੁ ਪੂਰਨ ਕਾਮ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਬੂਡਤ ਕਉ ਜੈਸੇ ਬੇੜੀ ਮਿਲਤ ॥ ਬੂਝਤ ਦੀਪਕ ਮਿਲਤ ਤਿਲਤ ॥
ਜਲਤ ਅਗਨੀ ਮਿਲਤ ਨੀਰ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰਿਕ ਮੁਖਹਿ ਖੀਰ ॥੧॥
ਜੈਸੇ ਰਣ ਮਹਿ ਸਖਾ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ਜੈਸੇ ਭੂਖੇ ਭੋਜਨ ਮਾਤ ॥
ਜੈਸੇ ਕਿਰਖਹਿ ਬਰਸ ਮੇਘ ॥ ਜੈਸੇ ਪਾਲਨ ਸਰਨਿ ਸੇਘ ॥੨॥
ਗਰੁੜ ਮੁਖਿ ਨਹੀ ਸਰਪ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਸੂਆ ਪਿੰਜਰਿ ਨਹੀ ਖਾਇ ਬਿਲਾਸੁ ॥
ਜੈਸੋ ਆਂਡੋ ਹਿਰਦੇ ਮਾਹਿ ॥ ਜੈਸੋ ਦਾਨੋ ਚਕੀ ਦਰਾਹਿ ॥੩॥
ਬਹੁਤੁ ਓਪਮਾ ਬੋਰ ਕਹੀ ॥ ਹਰਿ ਅਗਮ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਤੁਹੀ ॥
ਉਚ ਮੂਚੋ ਬਹੁ ਅਪਾਰ ॥ ਸਿਮਰਤ ਨਾਨਕ ਤਰੇ ਸਾਰ ॥੪॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ

ਤਾਲ ਤਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਐ	ਸ	ਸੋ	ਸ	ਹਾ	ਸ	ਈ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਕੋ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ
	ਸਾ	ਸ	ਧ	ਸੰ	ਗ	ਤਿ	ਭ	ਜੁ	ਪੂ	ਸ	ਰ	ਨ	ਕਾ	ਸ	ਮ	ਸ
	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ
	ਸਾ	ਸ	ਧ	ਸੰ	ਗ	ਤਿ	ਭ	ਜੁ	ਪੂ	ਸ	ਰ	ਨ	ਕਾ	ਸ	ਮ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ
	ਸ	ਬੂ	ਡ	ਤ	ਕ	ਉ	ਸ	ਜੈ	ਸੇ	ਬੇ	ਸ	ੜੀ	ਸ	ਮਿ	ਲ	ਤ	ਸ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	
	ਸ	ਬੂ	ਝ	ਤ	ਦੀ	ਸ	ਪ	ਕ	ਮਿ	ਸ	ਲ	ਤ	ਤਿ	ਲ	ਤ	ਸ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਸਾ	ਗ	ਗਗ	ਗਪ	ਗ	ਗਪ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਸਾਂਧ	ਪਗ	ਸਾਧ	-ਸਾ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਸਾ
2	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਸਾ	ਸਾਸਾ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਸਾ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਪਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ
3	ਸਾਗ	ਰੇਗ	ਸਾਮ	ਗਮ	ਸਾਪ	ਪੇਪ	ਪਧ	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਪਧ	ਪਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਨ੍ਹੀ	ਮਪ	ਮਧ
4	ਧਧ	ਧਧ	ਗਮ	ਗਪ	ਪਪ	ਪਪ	ਧਪ	ਗਪ	ਸਾਂ	ਧਪ	ਗਪ	ਸਾਂ	ਧਪ	ਗਪ	ਸਾਂ	--
	ਸਾਰੇ	ਗ	ਗਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਨ੍ਹੀਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਸਾ	ਨ੍ਹੀਸਾ	ਸਾਪ	ਪਪ	ਮਗ	ਗਪ	ਧਨ੍ਹੀ	ਧਪ	ਮਪ	ਗਮ
	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਸਾਧ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਧਪ	ਨ੍ਹੀਧ	ਨ੍ਹੀਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਨ੍ਹੀਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ
	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗਰੇ	ਗਸਾ	ਪਨ੍ਹੀ	ਪਨ੍ਹੀ	ਸਾਰੇ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾਸਾ	ਨ੍ਹੀਧ	ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹਿ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ ॥
 ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰ ਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸੁਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ॥
 ਮਾਧਵ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਮਧ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥੧॥
 ਨਿਰ ਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦਾ ਬਿਨ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈ ਦਰਸੀ ਕੁ ਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ਕਾਰੀ ॥੨॥
 ਧਨੁਰਪਾਨ ਧ੍ਰਿਤਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨ ਬਿਕਾਰ ਅਸਿਧਾਰੀ ॥
 ਹੋ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥੩॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧਸਾ	ਸਾਰੇ	ਮਗ	ਰੇ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਪ੍ਰੜ	ਭਜੂ	ੜੜ	ਤੋ	ੜ	ਕ	ਹਿ	ਲਾੜੜ	ਜ	ਹ		ਮਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	—	ਪਧ	ਧਪ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗ
	ੜ	ਨੀ	ਲ	ਕੰ	ੜ	ਠ	ਨ	ਰ	ੜ	ਹੜ	ੜਰਿ	ਨਾ	ਰਾ	ੜੜ	ਇੜ	ਣ
	—	ਧਸਾ	ਸਾਰੇ	ਮਗ	ਰੇ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ੜ	ਨੀੜ	ੜਲ	ੜਬ	ਸ	ਨ	ਬ	ਨ	ਵਾੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ 1

	— ਮ ਮ ਧ	ਧਧ ਨੀ ਨੀ ਸਾਂ	— ਨੀਸਾਂ ਨੀ ਨੀ	ਧ ਪ ਧਸਾਂਨੀ
	ੜ ਪਰ ਮ ਪੁ	ਰੜ ਖ ਪ ਰ	ੜ ਮੇੜ ਸੁ ਰ	ਸੁਆੜ ਮੀੜ ੜ
	— ਧ ਪ ਮ	ਗ ਗ ਗ ਸਾ	— ਸਾਗ ਗਮ ਧਪ	ਮ — ਪ ਧ
	ੜ ਪਾ ਵ ਨ	ਪ ਉ ਨ ੜ	ੜ ਪੜ ਉੜ ਨਅ	ਹਾ ੜ ਰੀ ੜ
	— ਧ ਧ ਧ	ਪ ਧ ਪ ਮ	— ਪਧ ਧਪ ਮ	ਗ ਰੇਸਾ ਰੇਗ ਗ
	ੜ ਮਾ ਧ ਵ	ਮ ਹਾ ੜ ੜ	ੜ ਜੋੜ ਤਿਮ ਧ	ਮ ਰੜ ਦੜ ਨ
	— ਧਸਾ ਸਾਰੇ ਮਗ	ਰੇ — ਸਾ ਰੇ	ਸਾਨੀ ਨੀ ਸਾ ਰੇ	ਸਾ — ਸਾ —
	ੜ ਮਾੜ ੜਨ ੜਮੁ	ਕੰ ੜ ਦ ਮੁ	ਰਾੜ ੜ ੜ ੜ	ਰੀ ੜ ੜ ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X	X	X	X

ਅੰਤਰਾ 2

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	ਸਾਧੁ	ਧ	ਸਾਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮਧ	ਧਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀਧ	ਧਨੀ	ਮ	ਮ
ਸਰਗਮ	ਸ	ਨਿ	ਸ	ਰ	ਬਿ	ਕਾ	ਸ	ਰ	ਨਿਰ	ਜੁਰ	ਨਿੰ	ਨਦ੍ਰਾ	ਸਸ	ਸਸ	ਬਿ	ਨ
ਸ਼ਬਦ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪਮ	ਗ	—	ਸਾਗ	ਗਮ	ਧਪ	ਮ	—	ਮ	—
	ਸ	ਨਿਰ	ਬਿ	ਖ	ਨ	ਰ	ਕ	ਸ	ਸ	ਨਰ	ਨਕ	ਨਿ	ਵਾ	ਸ	ਰੀ	ਸ
	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	—	ਪਧ	ਧਪ	ਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇਗ	ਗ
	ਸ	ਕ੍ਰਿ	ਸ	ਪਾ	ਸਿੰ	ਸ	ਧ	ਸ	ਸ	ਕਾ	ਲੜੈ	ਸ	ਦ	ਰ	ਸੀ	ਸ
	—	ਧਸਾ	ਸਾਰੇ	ਮਗ	ਰੇ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ਸ	ਕੁ	ਨਕ੍ਰਿ	ਨਤ	ਪ੍ਰ	ਨਾ	ਸ	ਨ	ਕਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਰੀ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਕਲਿਜੁਗਿ ਕੀ ਸੁਣ ਸਾਧਨਾ ਕਰਮ ਕਿਰਤ ਕੀ ਚਲੈ ਨ ਕਾਈ॥
 ਬਿਨਾ ਭਜਨ ਭਗਵਾਨ ਕੇ ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਬਿਨ ਠੌਰ ਨ ਥਾਈ॥
 ਲਹੇ ਕਮਾਣਾ ਏਤ ਜੁਗਿ ਪਿਛਲੀ ਜੁਗੀਂ ਕਰੀ ਕਮਾਈ॥
 ਪਾਇਆ ਮਾਨਸ ਦੇਹਿ ਕਉ, ਐਥੋਂ ਚੁਕਿਆ ਠੌਰ ਨ ਠਾਈ॥
 ਕਲਿਜੁਗ ਕੇ ਉਪਕਾਰ ਸੁਣਿ ਜੈਸੇ ਬੇਦ ਅਥਰਬਣ ਗਾਈ॥
 ਭਾਉ ਭਗਤਿ ਪਰਵਾਣ ਹੈ ਜਗ ਹੋਮ ਤੇ ਪੁਰਬ ਕਮਾਈ॥
 ਕਰਿਕੇ ਨੀਚ ਸਦਾਵਣਾ ਤਾ ਪ੍ਰਭੁ ਲੇਖੈ ਅੰਦਰਿ ਪਾਈ॥
 ਕਲਿਜੁਗਿ ਨਾਵੈ ਕੀ ਵਡਿਆਈ॥੧੬॥੧॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਸਾਧ	ਧ	ਧਪ	ਧ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਧ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਕਲਿ	ਜੁ	ਗਿ	ਕੀ	ਸ	ਸੁ	ਣ	ਸਾ	ਸ	ਸਧ	ਨਾ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਗਪ	ਧਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਗ
	ਕਰ	ਮਸ	ਕਿ	ਰ	ਤਿ	ਕੀ	ਸ	ਚਲੈ	ਸ	ਨਸ	ਕਾ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਧਗ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਧਨੀ	ਸਾਂ
	ਬਿ	ਨਾ	ਸ	ਭ	ਜ	ਨ	ਸ	ਭਗ	ਵਾ	ਨ	ਕੇ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਰੇਗਾਂ	ਗਾਂਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਨੀ	ਨੀਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਸਾਂਧ	ਪ
	ਭਾ	ਸ	ਉ	ਭ	ਗਤਿ	ਬਿ	ਨ	ਠੌਰ	ਸ	ਨਸ	ਪਾ	ਸ	ਈ	ਸ
	ਗਪ	ਧਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਮਪ	ਗਮ	ਰੇਗ	ਗ
	ਕਰ	ਮਸ	ਕਿ	ਰ	ਤਿ	ਕੀ	ਸ	ਚ	ਲੈ	ਨਸ	ਕਾ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਗਉੜੀ ਪੂਰਬੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 204)

ਕਵਨ ਗੁਨ ਪ੍ਰਾਨਪਤਿ ਮਿਲਉ ਮੇਰੀ ਮਾਈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਰੂਪ ਹੀਨ ਬੁਧਿ ਬਲ ਹੀਨੀ ਮੋਹਿ ਪਰਦੇਸਨਿ ਦੂਰ ਤੇ ਆਈ॥੧॥
 ਨਾਹਿਨ ਦਰਬੁ ਨ ਜੋਬਨ ਮਾਤੀ ਮੋਹਿ ਅਨਾਥ ਕੀ ਕਰਹੁ ਸਮਾਈ॥੨॥
 ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਭਈ ਬੈਰਾਗਨਿ ਪ੍ਰਭ ਦਰਸਨ ਕਉ ਹਉ ਫਿਰਤ ਤਿਸਾਈ॥੩॥
 ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਸਾਧਸੰਗਿ ਮੇਰੀ ਜਲਨਿ ਬੁਝਾਈ॥੪॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	—	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	—	ਮ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	5	ਕ	ਵ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਨ	ਪ	ਤਿ	5	ਮਿ	ਉ	ਮੇ	ਮ	5	ਈ	55
	—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ
	5	ਕ	ਵ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਨ	ਪ	ਤਿ	5	ਮਿ	ਉ	ਮੇ	ਮ	5	ਈ	5
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				X				0				X			

ਅੰਤਰਾ

—	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	—	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ
5	ਰੂ	5	ਪ	55	ਹੀ	5	ਨ	55	5	ਬੁ	ਧਿ	ਬ	ਲ	ਹੀ	5	ਨੀ	5	5
—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	—	ਪ
5	ਮੋ	ਹਿ	5	ਪ	ਰ	ਦੇ	55	ਸ	ਨਿ	55	ਦੂ	55	ਰ	ਤੇ	ਆ	5	ਈ	5
—	ਪ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	—	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਪ	—	ਮ	ਰੇ
5	ਮੋ	ਹਿ	5	ਪ	ਰ	ਦੇ	55	ਸ	ਨਿ	5	ਦੂ	5	ਰ	ਤੇ	ਆ	5	ਈ	55
—	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
5	ਕ	ਵ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਨ	ਪ	ਤਿ	5	ਮਿ	ਉ	ਮੇ	ਮ	5	ਈ	5	5
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				X					0				X				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 557-58)

ਮੋਰੀ ਰੁਣ ਝੁਣ ਲਾਇਆ ਭੈਣੇ ਸਾਵਣੁ ਆਇਆ॥
 ਤੇਰੇ ਮੁੰਧ ਕਟਾਰੇ ਜੇਵਡਾ ਤਿਨਿ ਲੋਭੀ ਲੋਭ ਲੁਭਾਇਆ॥
 ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਵਿਟਹੁ ਖੰਨੀਐ ਵੰਞਾ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੋ॥
 ਜਾ ਤੂ ਤਾ ਮੈ ਮਾਣੁ ਕੀਆ ਹੈ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਕੇਹਾ ਮੇਰਾ ਮਾਣੋ॥
 ਚੂੜਾ ਭੰਨੁ ਪਲੰਘੁ ਸਿਉ ਮੁੰਧੇ ਸਣੁ ਬਾਹੀ ਸਣੁ ਬਾਹਾ॥
 ਏਤੇ ਵੇਸ ਕਰੇਦੀਏ ਮੁੰਧੇ ਸਹੁ ਰਾਤੋ ਅਵਰਾਹਾ॥
 ਨਾ ਮਨੀਆਹੁ ਨ ਚੂੜੀਆ ਨਾ ਸੇ ਵੰਗੁੜੀਆਹਾ॥
 ਜੋ ਸਹ ਕੰਠਿ ਨ ਲਗੀਆ ਜਲਨੁ ਸਿ ਬਾਹੜੀਆਹਾ॥
 ਸਭਿ ਸਹੀਆ ਸਹੁ ਰਾਵਣਿ ਗਈਆ ਹਉ ਦਾਧੀ ਕੈ ਦਰਿ ਜਾਵਾ॥
 ਅੰਮਾਲੀ ਹਉ ਖਰੀ ਸੁਚਜੀ ਤੈ ਸਹ ਏਕਿ ਨ ਭਾਵਾ॥
 ਮਾਠਿ ਗੁੰਦਾਈ ਪਟੀਆ ਭਰੀਐ ਮਾਗ ਸੰਧੂਰੇ॥
 ਅਗੈ ਗਈ ਨ ਮੰਨੀਆ ਮਰਉ ਵਿਸੂਰਿ ਵਿਸੂਰੇ॥
 ਮੈ ਰੋਵੰਦੀ ਸਭੁ ਜਗੁ ਰੁਨਾ ਰੁੰਨੜੇ ਵਣਹੁ ਪੰਖੇਰੂ॥
 ਇਕੁ ਨ ਰੁਨਾ ਮੇਰੇ ਤਨ ਕਾ ਬਿਰਹਾ ਜਿਨਿ ਹਉ ਪਿਰਹੁ ਵਿਛੋੜੀ॥
 ਸੁਪਨੈ ਆਇਆ ਭੀ ਗਇਆ ਮੈ ਜਲੁ ਭਰਿਆ ਰੋਇ॥
 ਆਇ ਨ ਸਕਾ ਤੁਝ ਕਨਿ ਪਿਆਰੇ ਭੇਜਿ ਨ ਸਕਾ ਕੋਇ॥
 ਆਉ ਸਭਾਗੀ ਨੀਦੜੀਏ ਮਭੁ ਸਹੁ ਦੇਖਾ ਸੋਇ॥
 ਤੈ ਸਾਹਿਬ ਕੀ ਬਾਤ ਜਿ ਆਖੈ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਕਿਆ ਦੀਜੈ॥
 ਸੀਸੁ ਵਢੇ ਕਰਿ ਬੈਸਣੁ ਦੀਜੈ ਵਿਣੁ ਸਿਰ ਸੇਵ ਕਰੀਜੈ॥
 ਕਿਉ ਨ ਮਰੀਜੈ ਜੀਅੜਾ ਨ ਦੀਜੈ ਜਾ ਸਹੁ ਭਇਆ ਵਿਡਾਣਾ॥੧॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗਪ	ਪਧ	ਧਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਧ	ਧ	ਪਗ	ਗਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਤੈਂ	ਸਾ	ਹਿਬ	ਕੀ	ਸ	ਸ	ਬਾ	ਤ	ਜਿ	ਆ	ਖੈ	ਸ
	ਗਪ	ਮ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ	ਮਗ
	ਕਹੁ	ਨਾ	ਸ	ਨਕ	ਕਿ	ਆ	ਦੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਜੈ
	ਗਪ	ਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਕਹੁ	ਨਾ	ਸ	ਨਕ	ਕਿ	ਆ	ਦੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਜੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਸੀ	ਸੁ	ਵ	ਢੇ	ਕ	ਰਿਝ	ਬੈ	ਸ	ਣੁ	ਦੀ	ਝ	ਜੈ
	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਗੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—
	ਵਿ	ਣੁ	ਝ	ਸਿ	ਰ	ਝ	ਸੇ	ਵਝ	ਕ	ਰੀ	ਜੈ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 632)

ਮਨ ਰੇ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਰਨਿ ਬਿਚਾਰੋ ॥
 ਜਿਹ ਸਿਮਰਤ ਗਨਕਾ ਸੀ ਉਧਰੀ ਤਾ ਕੋ ਜਸੁ ਉਰ ਧਾਰੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਅਟਲ ਭਇਓ ਧ੍ਰੁਅ ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਅਰੁ ਨਿਰਭੈ ਪਦੁ ਪਾਇਆ ॥
 ਦੁਖ ਹਰਤਾ ਇਹੋ ਬਿਧਿ ਕੋ ਸੁਆਮੀ ਤੈ ਕਾਹੇ ਬਿਸਰਾਇਆ ॥੧॥
 ਜਬ ਹੀ ਸਰਨਿ ਗਹੀ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਗਜ ਗਰਾਹ ਤੇ ਛੂਟਾ ॥
 ਮਹਮਾ ਨਾਮ ਕਹਾ ਲਉ ਬਰਨਉ ਰਾਮ ਕਹਤ ਬੰਧਨ ਤਿਹ ਤੂਟਾ ॥੨॥
 ਅਜਾਮਲੁ ਪਾਪੀ ਜਗੁ ਜਾਨੇ ਨਿਮਖ ਮਾਹਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥
 ਨਾਨਕ ਕਹਤ ਚੇਤ ਚਿੰਤਾਮਨਿ ਤੈ ਭੀ ਉਤਰਹਿ ਪਾਰਾ ॥੩॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਮੁਪੁ	ਪੁਪੁ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਗਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਮਸ	ਨਸ	ਰੇ	ਸ	ਸ	ਪ੍ਰਸ	ਭਕੀ	ਸ	ਸ	ਰ	ਨਿਸ	ਬਿਸ	ਚਾਸ	ਸਸ	ਰੋ	ਸ
	—	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	—	ਗਮ	ਪਮ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਜਿਹ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਤ	ਗ	ਨ	ਕਾ	ਸ	ਸੀਸ	ਸਸ	ਉ	ਧਸ	ਗੀ	ਸ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—
	ਸ	ਤਾ	ਸ	ਕੋ	ਜ	ਸੁ	ਉ	ਰ	ਧਾ	ਸ	ਰੋ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਧ	ਪ	ਪੁਪੁ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਗਰੇ	ਸਾ	—
	ਮਸ	ਨਸ	ਰੇ	ਸ	ਸ	ਪ੍ਰਸ	ਭਕੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਨਿਸ	ਬਿਸ	ਚਾਸ	ਸਸ	ਰੋ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	—	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪੁਪੁ	ਨੀ
	ਸ	ਅਟ	ਲ	ਭ	ਇ	ਓ	ਧ੍ਰੁਅ	ਸ	ਸ	ਜਾ	ਸ	ਕੈ	ਸਿ	ਮ	ਰਸ	ਨਿ
	—	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਧ	ਨ੍ਹੀ	ਪ	ਧ	ਧ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—	—	—
	ਸ	ਅਰੁ	ਨਿ	ਰ	ਭੈ	ਸ	ਪ	ਦੁ	ਪਾ	ਸ	ਇਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	ਸਾਰੇ	—ਸਾ	ਰੇਗ	—ਰੇ	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ,	ਗਮ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ
2	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ,	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
3	ਸਾਰੇ	ਰੇਗ	ਗਮ	ਮਪ	ਪ	—ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਪ	—ਨ੍ਹੀ	ਧਨ੍ਹੀ	ਪ	—ਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
4	ਨ੍ਹੀਸਾ	ਗਰੇ	ਮਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਸਾ,	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇ
5	ਗਮ	ਪਧ	ਨ੍ਹੀਧ	ਪਧ	ਨ੍ਹੀਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗਸਾ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ
	ਗਰੇ	ਗਸਾ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗਸਾ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗਸਾ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 98)

ਕਹਿਆ ਕਰਣਾ ਦਿਤਾ ਲੈਣਾ॥ ਗਰੀਬਾ ਅਨਾਥਾ ਤੇਰਾ ਮਾਣਾ॥
 ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੂੰਹੈ ਤੂੰਹੈ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਤੇਰੀ ਕੁਦਰਤਿ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈ ਜੀਉ॥੧॥
 ਭਾਣੈ ਉਝੜ ਭਾਣੈ ਰਾਹਾ॥ ਭਾਣੈ ਹਰਿ ਗੁਣ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਵਾਹਾ॥
 ਭਾਣੈ ਭਰਮਿ ਭਵੈ ਬਹੁ ਜੂਨੀ ਸਭ ਕਿਛੁ ਤਿਸੈ ਰਜਾਈ ਜੀਉ॥੨॥
 ਨਾ ਕੋ ਮੂਰਖੁ ਨਾ ਕੋ ਸਿਆਣਾ॥ ਵਰਤੈ ਸਭ ਕਿਛੁ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ॥
 ਅਗਮ ਅਗੋਚਰ ਬੇਅੰਤ ਅਥਾਹਾ ਤੇਰੀ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ ਜੀਉ॥੩॥
 ਖਾਕੁ ਸੰਤਨ ਕੀ ਦੇਹੁ ਪਿਆਰੇ॥ ਆਇ ਪਇਆ ਹਰਿ ਤੇਰੈ ਦੁਆਰੈ॥
 ਦਰਸਨੁ ਪੇਖਤ ਮਨੁ ਆਘਾਵੈ ਨਾਨਕ ਮਿਲਣੁ ਸੁਭਾਈ ਜੀਉ॥੪॥

ਰਾਗ ਝਿੰਝੋਟੀ ਖਮਾਜ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਨੂੰਧ	ਧਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕਹਿ	ਆ	ੜ	ਕ	ਰ	ਣਾ	ੜੜ	ੜੜ	ਦਿੜ	ਤਾ	ੜ	ਲੈੜ	ੜੜ	ਣਾ	ੜ
	—	ਸਾਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	—	ਗਮ	ਪਧ	ਪ	ਪ	ਗ	ਰੇਗ	ਸਾ
	ੜ	ਗਰੀ	ਬਾ	ਅ	ਨਾ	ੜ	ਥਾ	ੜ	ੜ	ਤੇੜ	ੜੜ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਣਾੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	—	ਸਾਂਨੀ ਧ ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂਨੀ ਨੀਧ ਧ	ਧਨੀ	—	ਧਧ ਪ
	ੜ	ਸਭ ਕਿ ਛੁ	ਤੂੰ	ੜ	ਹੈ	ੜ	ੜ	ਤੂੰੜ ਹੈੜ ਮੇਰੇ	ਪਿਆੜ	ਰੇ	ੜ
	—	ਮ ਮ ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗਮ ਪਧ ਪ	ਪਮ ਗ	ਰੇਗ	ਸਾ
		ਤੇਰੀ ਕੁਦ ਰ ਤਿ	ਕ	ਉ	ਬ	ਲਿ	ੜ	ਜਾੜ ਈੜ	ੜ	ਜੀੜ	ੜ ਉੜ
	X		X				X		X		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਕਲਾਵਤੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤ

ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਕੋਮਲ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਖਮਾਜ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਰਿਸ਼ਭ ਅਤੇ ਮੱਧਮ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਔੜਵ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਮੱਧ ਰਾਤਰੀ ਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਖਣੀ-ਪੱਧਤੀ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਗੰਧਾਰ ਸੁਰ 'ਤੇ ਨਿਆਸ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ—“ਗ ਪ ਗ, ਪ ਗ” ਆਦਿਕ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਗ ਪ ਧ, ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਧ, ਪ, ਧ ਪ, ਗ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਗ ਪ ਧ ਨੀ, ਧ ਪ, ਗ ਪ ਧ ਪ, ਗ ਸਾ।

ਅਲਾਪ

1. ਸਾ, ਗ ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਸਾ, ਸਾ ਗ, ਪ ਗ, — — ਸਾ।
2. ਸਾ ਗ ਪ, ਪ ਧ ਪ ਗ, ਗ ਪ ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ, ਪ ਗ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ ਪ, ਧ ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਗ, ਧ ਪ ਗ, ਪ ਗ ਸਾ।
4. ਗ ਪ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਗਾਂ, ਸਾਂ ਗਾਂ ਪਾਂ ਗਾਂ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਗਾਂ ਨੀ ਧ, ਨੀ ਧ ਪਗ, ਗ ਪ ਧ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਗ, ਪ ਗ ਸਾ।
5. ਗ ਪ ਧ, ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ ਧ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਗਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਗ, ਧ ਪ ਪ, ਪ, ਧ ਧ ਧ ਨੀ, ਧ ਪ ਗ, ਗ ਪ, ਗ ਪ ਧ, ਪ ਗ, ਗ ਪ ਗ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ 'ਚੋਂ

ਡਮਾ ਡਮ ਡਉਰੂ ਸਿਤਾ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰ ॥ ਹ ਹਾ ਹੂ ਹ ਹਾਸੇ ਝਮਾ ਝਮ ਅੰਤ੍ਰ ॥
ਮਹਾ ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੰ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਜੀ ਜ਼ਾਲ ਜੈਸੰ ॥

ਰਾਗ ਕਲਾਵਤੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	13 14 15 16	1 2 3 4	5 6 7 8	9 10 11 12
ਸਰਗਮ	ਗਪ ਧ ਸਾਂਨ੍ਹੀ ਧਪ	ਧ — — —	ਪ ਪ ਗ ਪ	ਗ ਸਾ ਸਾ ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਡਮਾ ਟ ਡਸ ਮਸ	ਡ ਉ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ	ਰੂ ਟ ਟ ਟ
	ਸਾ ਸਾਂਨ੍ਹੀ ਧਪ ਧ	ਸਾ — ਗ —	ਪ — ਗ ਪ	ਗ ਰੇਂ ਸਾ ਸਾ
	ਸਿ ਤਾਟ ਟਟ ਟ	ਸੇ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਤ ਟ	ਛੱ ਟ ਤ੍ਰ ਟ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	3	X	2	0

ਅੰਤਰਾ

	ਗਪ ਸਾਂਨ੍ਹੀ ਧਪ ਧ	ਸਾਂ — ਸਾਂ ਸਾਂ	ਸਾਂ ਸਾਂ ਨ੍ਹੀ ਧ	ਸਾਂ — — —
	ਹਟ ਹਾਟ ਹੂਟ ਹ	ਹਾ ਟ ਟ ਟ	ਟ ਟ ਟ ਟ	ਸੇ ਟ ਟ ਟ
	ਸਾਂਗਂ ਪਂਗਂ ਸਾਂਨ੍ਹੀ ਨ੍ਹੀ	ਧ ਧ ਸਾਂਨ੍ਹੀ ਧਨ੍ਹੀ	ਧਪ ਧਪ ਗਪ ਗਪ	ਗਸਾਸਾ ਸਾ —
	ਝਮਾ ਟਟ ਝਟ ਟ	ਮ ਟ ਟਟ ਟਟ	ਟਟ ਟਟ ਅੰਟ ਟਟ	ਤ੍ਰਟ ਟ ਟ ਟ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	3	X	2	0

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਪਉੜੀ, ਵਾਰ ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 961)

ਜਿਸ ਨੋ ਤੂ ਰਖਵਾਲਾ ਮਾਰੇ ਤਿਸੁ ਕਉਣੁ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਤੂ ਰਖਵਾਲਾ ਜਿਤਾ ਤਿਨੈ ਭੈਣੁ ॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਤੇਰਾ ਅੰਗੁ ਤਿਸੁ ਮੁਖ ਉਜਲਾ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਤੇਰਾ ਅੰਗੁ ਸੁ ਨਿਰਮਲੀ ਹੂੰ ਨਿਰਮਲਾ ॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਤੇਰੀ ਨਦਰਿ ਨ ਲੇਖਾ ਪੁਛੀਐ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਤੇਰੀ ਖੁਸੀ ਤਿਨਿ ਨਉ ਨਿਧਿ ਭੁੰਚੀਐ ॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਤੂ ਪ੍ਰਭ ਵਲਿ ਤਿਸੁ ਕਿਆ ਮੁਹਛੰਦਗੀ ॥ ਜਿਸ ਨੋ ਤੇਰੀ ਮਿਹਰ ਸੁ ਤੇਰੀ ਬੰਦਿਗੀ ॥੮॥

ਰਾਗ ਕਲਾਵਤੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਨੁੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਜਿ	ਸ	ਨੋ	ਤੇ	ss	ਰੀ	s	ਮਿ	ਹਰ	ਸੁ	ਤੇ	s	ਰੀ	s
	ਗ	ਮ	ਮਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਨੁੀ	ਧ	ਪ
	ਬੰ	s	ਦਿਗੀ	s	s	s	s	ਜਿ	ਸ	ਨੋ	ਤੇ	ss	ਰੀ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	o x			2		3		o x			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੁੀ	ਪਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਜਿ	ਸ	ਨੋ	ਤੂ	s	ਪ੍ਰ	ਭs	s	s	s	ਵs	ਲਿ	s	s
	ਗੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੁੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਤਿ	ਸੁ	s	ਕਿਆ	s	ਮੁ	ਹs	ਛੰ	ਦ	s	ਗੀ	s	s	s
	ਗੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧਨੁੀ	ਪਧ	ਗ
	ਤਿ	ਸੁ	s	ਕਿਆ	s	ਮੁਹ	s	ਛੰ	ਦ	s	ਗੀ	ss	ss	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	o x			2		3		o x			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਪਉੜੀ, ਗੂਜਰੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 510)

ਸਭੁ ਜਗੁ ਫਿਰਿ ਮੈ ਦੇਖਿਆ ਹਰਿ ਇਕੋ ਦਾਤਾ॥
ਉਪਾਇ ਕਿਤੈ ਨ ਪਾਈਐ ਹਰਿ ਕਰਮ ਬਿਧਾਤਾ॥
ਗੁਰ ਸਬਦੀ ਹਰਿ ਮਨਿ ਵਸੈ ਹਰਿ ਸਹਜੇ ਜਾਤਾ॥
ਅੰਦਰਹੁ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਅਗਨਿ ਬੁਝੀ ਹਰਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਰਿ ਨਾਤਾ॥
ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਵਡੇ ਕੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਬੋਲਾਤਾ॥੬॥

ਰਾਗ ਕਲਾਵਤੀ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਰੋਸਾਂ	ਧ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਧ	ਪ	—	ਪ	ਪਧ
ਸ਼ਬਦ	ਸਭੁ	ਜ	ਗੁ	ਫਿ	ਰਿ	ਮੈਂ	ਸ਼	ਦੇ	ਸ਼	ਖਿ	ਆ	ਸ਼	ਸ਼	ਹਰਿ
	ਗ	ਪ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਇ	ਕੋ	ਸ਼	ਦਾ	ਤਾ	ਹ	ਰਿ	ਇ	ਕੋ	ਸ਼	ਦਾ	ਸ਼	ਤਾ	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੋਂ	ਰੋਂ	ਧ	ਸਾਂ	ਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਉਪਾ	ਸ਼	ਇ	ਕਿ	ਤੈਂ	ਨ	ਸ਼	ਪਾ	ਈ	ਐ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਹ	ਰਿ	ਸ਼	ਕਰ	ਮਬਿ	ਧਾ	ਤਾ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂਸਾਂ	ਸਾਂਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	ਧਨ੍ਹੀ	ਧਪ	ਗਪ	ਗ
	ਹ	ਰਿ	ਸ਼	ਕਰ	ਮਬਿ	ਧਾ	ਤਾ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦ X			2		3		੦ X			2		3	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਸਿੰਦੂਰਾ ਜਾਂ ਸੈਂਧਵੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਤੈ

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਦੋਵੇਂ ਗੰਧਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਪੰਚਮ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਗੰਧਾਰ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਵਰਜਿਤ ਕਰਨ ਵਿਚ ਵੀ ਮਤਭੇਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਈਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਨਿਸ਼ਾਦ ਸੁਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸਰਬ-ਕਾਲਿਕ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ, ਰੇ ਮ ਪ, ਧ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਰੇ ਮ ਗੁ, ਰੇ, ਸਾ।

ਪਕੜ—ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਮ ਪ ਗੁ ਰੇ, ਮ ਗੁ ਰੇਸਾ।

ਆਲਾਪ (ਸਿੰਧੜਾ)

1. ਸਾ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾ, ਗ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ, ਗ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਧ ਨੀ ਸਾ।
2. ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਰੇ, ਪ ਮ ਧ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਰੇ ਮ ਪ ਧ ਨੀ ਧ, ਪ ਮ ਗ ਮ, ਰੇ, ਗੁ ਸਾ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਗੁ ਰੇਗੁ ਰੇਸਾ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
3. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਸਾਂ ਨੀ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਮ ਗ ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾਂ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਰੇ ਗੁ ਸਾਂ ਰੇ ਨੀ ਸਾਂ, ਧ ਨੀ ਧ, ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਧ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ-ਸਾਂ ਨੀ ਧ, ਨੀ ਨੀ ਧ ਪ, ਧ ਧ ਪ ਮ, ਪ ਪ ਮਗ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਧ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਪ, ਮ ਗ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਗੁ, ਰੇ ਸਾ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 609-10)

ਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਭੇਟਿਓ ਵਡਭਾਗੀ ਮਨਹਿ ਭਇਆ ਪਰਗਾਸਾ॥
 ਕੋਇ ਨ ਪਹੁਚਨਹਾਰਾ ਦੂਜਾ ਅਪੁਨੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਭਰਵਾਸਾ॥੧॥
 ਅਪੁਨੇ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਬਲਿਹਾਰੈ॥
 ਆਗੈ ਸੁਖ ਪਾਛੈ ਸੁਖ ਸਹਜਾ ਘਰਿ ਆਨੰਦੁ ਹਮਾਰੈ॥ਰਹਾਉ॥
 ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਕਰਣੈਹਾਰਾ ਸੋਈ ਖਸਮੁ ਹਮਾਰਾ॥
 ਨਿਰਭਉ ਭਏ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਲਾਗੇ ਇਕ ਰਾਮ ਨਾਮ ਆਧਾਰਾ॥੨॥
 ਸਫਲ ਦਰਸਨੁ ਅਕਾਲ ਮੂਰਤਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹੈ ਭੀ ਹੋਵਨਹਾਰਾ॥
 ਕੰਠਿ ਲਗਾਇ ਅਪੁਨੇ ਜਨ ਰਾਖੇ ਅਪੁਨੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ਪਿਆਰਾ॥੩॥
 ਵਡੀ ਵਡਿਆਈ ਅਚਰਜ ਸੋਭਾ ਕਾਰਜੁ ਆਇਆ ਰਾਸੇ॥
 ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰੂ ਪੂਰਾ ਭੇਟਿਓ ਸਗਲੇ ਦੂਖ ਬਿਨਾਸੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਪ
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਘ	ਰਿ	ਆ	ਨੰ	ਸ	ਦੁ	ਹ	ਮਾ	ਸ	ਰੈ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸ	ਘ	ਰਿ	ਆ	ਨੰ	ਸ	ਦੁ	ਹ	ਮਾ	ਸ	ਰੈ	ਸ	ਸ	ਸ	ਅ	ਪੁ
	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ
	ਨੇ	ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਕੈ	ਸ	ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ਸ	ਰੈ	ਸ	ਸ	ਅ	ਪੁ	ਨੇ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—
	ਸ	ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਕੈ	ਸ	ਬ	ਲਿ	ਹਾ	ਸ	ਰੈ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਗੁ	ਰੁ	ਪੂ	ਰਾ	ੜ	ਭੇ	ਟਿ	ਓ	ੜ	ਵ	ਡ	ਭਾ	ੜ	ਗੀ	ੜ
	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਮ	ਨਹਿ	ਭ	ਇਆ	ੜ	ਪ	ਰ	ਗਾ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਮ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ
	ੜ	ਕੋ	ਇ	ਨ	ਪ	ਹੁ	ਚ	ਨ	ਹਾ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ਦੂ	ਜਾ	ਅਪੁ	ਨੇ
	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਸਾ	ੜ	ਹਿਬ	ਕਾ	ੜ	ਭ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਸਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਾਰਹ ਮਾਹਾ ਮਾਂਝ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 136)

ਜਿਨਿ ਜਿਨਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਤਿਨ ਕੇ ਕਾਜ ਸਰੇ ॥
ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਪੂਰਾ ਆਰਾਧਿਆ ਦਰਗਹ ਸਚਿ ਖਰੇ ॥
ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਨਿਧਿ ਚਰਣ ਹਰਿ ਭਉਜਲੁ ਬਿਖਮੁ ਤਰੇ ॥
ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤਿ ਤਿਨ ਪਾਈਆ ਬਿਖਿਆ ਨਾਹਿ ਜਰੇ ॥
ਕੂੜ ਗਏ ਦੁਬਿਧਾ ਨਸੀ ਪੂਰਨ ਸਚਿ ਭਰੇ ॥
ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਪ੍ਰਭੁ ਸੇਵਦੇ ਮਨ ਅੰਦਰਿ ਏਕੁ ਧਰੇ ॥
ਮਾਹ ਦਿਵਸ ਮੂਰਤ ਭਲੇ ਜਿਸ ਕਉ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ॥
ਨਾਨਕੁ ਮੰਗੈ ਦਰਸ ਦਾਨੁ ਕਿਰਪਾ ਕਰਹੁ ਹਰੇ ॥੧੪॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ ਕਾਫੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਮਪ	ਨੀਧ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਮਪ	ਨੀਧ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਜਿਨਿ ਜਿ	ਨਿ	ਨਾ	ਮੁ	ਧਿ	ਆ	ਇਆ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਧਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਸਾ
	ਤਿ	ਨ	ਕੇ	ਕਾ	ਯ	ਜਸ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	—	—	—	—	—
	ਤਿ	ਨ	ਕੇ	ਕਾ	ਯ	ਜਸ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	—
ਹਰਿ	ਗੁ	ਰੁ	ਪੂ	ਰਾ	ਆ	ਰਾ	ਯ	ਧਿ	ਆ	ਯ	ਯ
ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧਪ	ਧ	ਧ	—	—	—
ਦਰ	ਗ	ਹ	ਸ	ਚਿ	ਖ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
ਰੇ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧਪ	ਧ	ਪ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ
ਦਰ	ਗ	ਹ	ਸ	ਚਿ	ਖ	ਰੇ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0		x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਧਰਤੀ ਪੈਰਾ ਹੇਠਿ ਹੈ ਧਰਤੀ ਹੇਠਿ ਵਸੰਦਾ ਪਾਣੀ॥
 ਪਾਣੀ ਚਲੈ ਨੀਵਾਣ ਨੋ ਨਿਰਮਲੁ ਸੀਤਲੁ ਸੁਧੁ ਪਰਾਣੀ॥
 ਬਹੁ ਰੰਗੀ ਇਕ ਰੰਗੁ ਹੈ ਸਭਨਾ ਅੰਦਰਿ ਇਕੋ ਜਾਣੀ॥
 ਤਤਾ ਹੋਵੈ ਧੁਪ ਵਿਚਿ ਛਾਵੈ ਠੰਡਾ ਵਿਰਤੀ ਹਾਣੀ॥
 ਤਪਦਾ ਪਰਉਪਕਾਰ ਨੋ ਠੰਢੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਵਿਹਾਣੀ॥
 ਅਗਨਿ ਬੁਝਾਏ ਤਪਤਿ ਵਿਚਿ ਠੰਢਾ ਹੋਵੈ ਬਿਲਮੁ ਨ ਆਣੀ॥
 ਗੁਰੁ ਸਿਖੀ ਦੀ ਏਹ ਨਸਾਣੀ॥੧੩॥੨੮॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਸਾ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁ	ਰੁ	ਸਿ	ਖੀ	ਦੀ	ਸ	ਏ	ਹ	ਨ	ਸਾ	ਣੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—
	ਧ	ਰ	ਤੀ	ਪੈ	ਰਾ	ਸ	ਹੇ	ਸ	ਠਿਸ	ਹੈ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਗਮ	ਮ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਪ
	ਧ	ਰ	ਤੀ	ਹੇ	ਠਿਸ	ਵਸ	ਸੰਸ	ਦਾ	ਸ	ਪਾਸ	ਣੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 617-18)

ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੀਅਨ ਕੋ ਦਾਤਾ ਸਿਮਰਤ ਸਭ ਮਲੁ ਖੋਈ॥
 ਗੁਣ ਨਿਧਾਨ ਭਗਤਨ ਕਉ ਬਰਤਨਿ ਬਿਰਲਾ ਪਾਵੈ ਕੋਈ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਮਨ ਜਪਿ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲ ਪ੍ਰਭੁ ਸੋਈ॥
 ਜਾ ਕੀ ਸਰਣਿ ਪੁਇਆਂ ਸੁਖੁ ਪਾਈਐ ਬਾਹੁੜਿ ਦੂਖੁ ਨ ਹੋਈ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਵਡਭਾਗੀ ਸਾਧਸੰਗੁ ਪਰਾਪਤਿ ਤਿਨ ਭੇਟਤ ਦੁਰਮਤਿ ਖੋਈ॥
 ਤਿਨ ਕੀ ਧੂਰਿ ਨਾਨਕੁ ਦਾਸੁ ਬਾਛੈ ਜਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਰਿਦੈ ਪਰੋਈ॥੨॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾਰੇ	ਸਾਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਗੁਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਮੇਝ	ਝਝ	ਰੇਝ	ਮ	ਝ	ਨ	ਮੇਝ	ਝਝ	ਰੇ	ਮ	ਝ	ਨ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਰੇਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ
	ਜ	ਪਿ	ਗੁਝਰਝ	ਗੋ	ਪਾ	ਲ	ਪ੍ਰਝ	ਭੁ	ਝ	ਸੋ	ਝ	ਈਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਜਾ	ਝ	ਕੀ	ਸਝ	ਰ	ਣਿ	ਪਇਆਂ	ਸੁ	ਖੁ	ਪਾ	ਈਐ	ਝ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਰੇਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਨੀ	ਧਨੀਧ	ਪਧਪ	ਮਪਮ	ਮਗਮ	ਰੇਸਾ
	ਬਾ	ਹੁ	ਝਿਝਝਝ	ਦੂ	ਖੁ	ਨ	ਹੋਝ	ਝਝਝ	ਝਝਝ	ਈਝਝ	ਝਝਝ	ਝਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 1186)

ਮਾਈ ਮੈ ਧਨੁ ਪਾਇਓ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ॥
 ਮਨੁ ਮੇਰੋ ਧਾਵਨ ਤੇ ਛੁਟਿਓ ਕਰਿ ਬੈਠੋ ਬਿਸਰਾਮੁ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਮਾਇਆ ਮਮਤਾ ਤਨ ਤੇ ਭਾਗੀ ਉਪਜਿਓ ਨਿਰਮਲ ਗਿਆਨੁ ॥
 ਲੋਭ ਮੋਹ ਏਹ ਪਰਸਿ ਨ ਸਾਕੈ ਗਹੀ ਭਗਤਿ ਭਗਵਾਨ ॥੧॥
 ਜਨਮ ਜਨਮ ਕਾ ਸੰਸਾਰ ਚੂਕਾ ਰਤਨੁ ਨਾਮੁ ਜਬ ਪਾਇਆ ॥
 ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਸਕਲ ਬਿਨਾਸੀ ਮਨ ਤੇ ਨਿਜ ਸੁਖ ਮਾਹਿ ਸਮਾਇਆ ॥੨॥
 ਜਾ ਕਉ ਹੋਤ ਦਇਆਲੁ ਕਿਰਪਾ ਨਿਧਿ ਸੋ ਗੋਬਿੰਦ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀ ਸੰਪੈ ਕੋਉ ਗੁਰਮੁਖਿ ਪਾਵੈ ॥੩॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਸਾਮ	ਮ	ਮਗ	ਗ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਧ	ਨੁ	ੜਪਾ	ਇਓ	ੜ	ੜ	ਧੜ	ਨੁ	ੜਪਾ	ਇਓ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਗੁ	ਸਾਪ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਰੇ
	ਧਨੁ	ਪਾ	ੜੜ	ਇਓ	ੜੜ	ੜ	ਮਾਈ	ਮੈ	ਧਨੁ	ਪਾੜ	ਇਓ	ਹਰਿ
	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ
	ਨਾ	ਮੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮਾੜ	ਈੜ	ਮੈੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਗੁਰੇਂ	ਮੰਗੁੰ	ਗੁੰ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮ	ਨੁ	ਮੇ	ਰੋਂ	ਸ਼	ਸ	ਧਾਂ	ਵ	ਨਤੇ	ਛੁ	ਟਿ	ਓ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧਪ	ਪ
	ਕਰਿ	ਬੈ	ਸ	ਠੋਂ	ਬਿਸ	ਸਸ	ਰਾਂ	ਸ਼	ਮੁਸ	ਰਾਂ	ਸ਼	ਮੁ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਗੁੰ	ਰੇਂਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮ	ਨੁ	ਮੇ	ਰੋਂ	ਸ਼	ਸ਼	ਧਾ	ਵ	ਨਤੇ	ਛੁ	ਟਿ	ਓ
	ਸਾਂਗੁੰ	ਗੁਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਮ	ਪ	ਮ
	ਕਰਿ	ਬੈਂ	ਸ	ਠੋ	ਬਿ	ਸ	ਰਾ	ਸ਼	ਮੁ	ਰਾ	ਸ਼	ਮੁ
	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਪ
	ਕਰਿ	ਬੈ	ਸ	ਠੋਂ	ਬਿਸ	ਸ	ਰਾਂ	ਸ਼	ਮੁ	ਰਾ	ਸ਼	ਮੁ
	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਨੀਧ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮਪ	ਪ	ਪ
	ਕਰਿ	ਬੈ	ਸ	ਠੋਂ	ਬਿਸ	ਸਸ	ਰਾ	ਸ਼	ਮੁਸ	ਰਾਂ	ਸ਼	ਮੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਪਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ
2	ਪਸਾਂ	ਨੀਰੇਂ	ਸਾਂ	ਪਨੀ	ਧਮ	ਪ	ਸਾਂਗੁ	ਰੇਨੀ	ਸਾ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਸ਼ਬਦ

ਗੋਂਡ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 864)

ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਕਰਿ ਮਨ ਮੋਰ॥ ਗੁਰੂ ਬਿਨਾ ਮੈ ਨਾਹੀ ਹੋਰ॥
 ਗੁਰ ਕੀ ਟੇਕ ਰਹਹੁ ਦਿਨੁ ਰਾਤਿ॥ ਜਾ ਕੀ ਕੋਇ ਨ ਮੇਟੈ ਦਾਤਿ॥੧॥
 ਗੁਰੁ ਪਰਮੇਸਰੁ ਏਕੋ ਜਾਣੁ॥ ਜੋ ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸੋ ਪਰਵਾਣੁ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਜਾ ਕਾ ਮਨੁ ਲਾਗੈ॥ ਦੂਖੁ ਦਰਦੁ ਭ੍ਰਮੁ ਤਾ ਕਾ ਭਾਗੈ॥
 ਗੁਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ਪਾਏ ਮਾਨੁ॥ ਗੁਰ ਉਪਰਿ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨੁ॥੨॥
 ਗੁਰ ਕਾ ਦਰਸਨੁ ਦੇਖਿ ਨਿਹਾਲ॥ ਗੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕੀ ਪੂਰਨ ਘਾਲ॥
 ਗੁਰ ਕੇ ਸੇਵਕ ਕਉ ਦੁਖੁ ਨ ਬਿਆਪੈ॥ ਗੁਰ ਕਾ ਸੇਵਕੁ ਦਹ ਦਿਸਿ ਜਾਪੈ॥੩॥
 ਗੁਰ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਥਨੁ ਨ ਜਾਇ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਰੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਇ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਜਾ ਕੇ ਪੂਰੇ ਭਾਗ॥ ਗੁਰ ਚਰਣੀ ਤਾ ਕਾ ਮਨੁ ਲਾਗ॥੪॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸਰਗਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਗੁਰੁ	ਪ	ਰ	ਮੇ	ਸਰੁ	ਸ	ਏ	ਕੋ	ਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੁ
	ਸਾਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਮ
	ਜੋਸ	ਤਿ	ਸੁ	ਭਾ	ਸ	ਵੈ	ਸੋ	ਪ	ਰ	ਵਾਸ	ਸ	ਣੁ
	ਸਾਮ	ਮਗ	ਗਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਧ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਗੁਰ	ਪਸ	ਰਸ	ਮੇਸ	ਸਸ	ਰੁ	ਏ	ਕੋ	ਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਗੁ	ਰੁ	ਕਰਿ	ਮ	ਨ	ਮੋਸ	ਸ	ਰ
	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਪ	ਪਮ	ਗ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪਮ	ਪ	ਪ
	ਗੁਸ	ਰੁਸ	ਬਿਸ	ਨਾਸ	ਸਸ	ਮੈ	ਨਾ	ਸ	ਹੀ	ਹੋਸ	ਸ	ਰ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਪੀਲੂ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਸ ਰਾਗ ਵਿਚ 12 ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭੀਮ ਪਲਾਸੀ, ਗੌਰੀ, ਭੈਰਵੀ ਆਦਿਕ ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਮੇਲ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਰਾਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਕੌਮਲ ਗੰਧਾਰ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਸ਼ਾਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਆਰੋਹ ਵਿਚ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿਨ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਨੀ ਸਾਂ, ਗੁ ਰੇ ਗੁ, ਮ ਪ, ਧੁ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ, ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ, ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗੁ, ਨੀ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਨੀ ਸਾਂ, ਗੁ ਨੀ ਸਾ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾ।

ਆਲਾਪ

1. ਸਾ, ਮ ਪ ਨੀ ਸਾ, ਗੁ — — — ਰੇ ਸਾ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾ।
2. ਸਾ, ਰੇ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ ਨੀ ਸਾ, ਗ — — ਮ ਗ ਮ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਗੁ — ਰੇ ਸਾ ਨੀ — — ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
3. ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਨੀ ਧ ਪ — — ਮ ਗ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਮ ਗੁ — — ਰੇ ਸਾ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਰੇ ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
4. ਸਾ ਗ ਮ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ, ਪ ਮ ਗ, ਸਾ ਗ ਮ ਪ ਗੁ, ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।
5. ਗ ਮ ਪ ਨੀ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ, ਨੀ ਸਾਂ ਗੁ ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ, ਸਾਂ, ਪ ਨੀ ਸਾਂ ਰੇ, ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਗ ਮ ਪ ਧੁ ਨੀ ਧ ਪ ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਨੀ, ਸਾ, ਪ ਨੀ ਸਾ ਰੇ, ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਨੀ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਟੋਡੀ ਮਹਲਾ ੪ ਘਰੁ ੧ (ਪੰਨਾ 711)

ਹਰਿ ਬਿਨੁ ਹਰਿ ਨ ਸਕੈ ਮਨੁ ਮੇਰਾ॥

ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਗੁਰੁ ਮੇਲੇ ਬਹੁਰਿ ਨ ਭਵਜਲਿ ਫੇਰਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਮੇਰੈ ਹੀਅਰੈ ਲੋਚ ਲਗੀ ਪ੍ਰਭ ਕੇਰੀ ਹਰਿ ਨੈਨਹੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਹੇਰਾ॥

ਸਤਿਗੁਰਿ ਦਇਆਲਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ ਹਰਿ ਪਾਧਰੁ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇਰਾ॥੧॥

ਹਰਿ ਚੰਗੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਗੋਵਿੰਦ ਹਰਿ ਪ੍ਰਭ ਕੇਰਾ॥

ਹਰਿ ਹਿਰਦੈ ਮਨਿ ਤਨਿ ਮੀਠਾ ਲਾਗਾ ਮੁਖਿ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਚੰਗੇਰਾ॥੨॥

ਲੋਭ ਵਿਕਾਰ ਜਿਨਾ ਮਨੁ ਲਾਗਾ ਹਰਿ ਵਿਸਰਿਆ ਪੁਰਖੁ ਚੰਗੇਰਾ॥

ਓਇ ਮਨਮੁਖ ਮੂੜ ਅਗਿਆਨੀ ਕਹੀਅਹਿ ਤਿਨ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਮੰਦੇਰਾ॥੩॥

ਬਿਬੇਕ ਬੁਧਿ ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ਗੁਰ ਗਿਆਨੁ ਗੁਰੁ ਪ੍ਰਭ ਕੇਰਾ॥

ਜਨ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਗੁਰੁ ਤੇ ਪਾਇਆ ਧੁਰਿ ਮਸਤਕਿ ਭਾਗੁ ਲਿਖੇਰਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਪ	ਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਹ	ਰਿ	ਸ਼	ਬਿਸ਼	ਨੁ	ਸ਼	ਰਹਿ	ਨ	ਸ਼	ਕੈਸ਼	ਸ਼	ਸ਼
	ਸਾਮ	ਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਸਾਸਾ	ਰੇਗੁ	ਗੁਪ	ਮਮ	ਮਗੁ	ਰੇਰੇ
	ਰਹਿ	ਸ਼	ਨਸ਼	ਕੈਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਰਸ਼	ਹਿਨ	ਸ਼	ਕੈਸ਼	ਮਸ਼	ਨੁਸ਼
	ਮਗੁ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁਰੇ	ਗੁਸਾ
	ਮੇਸ਼	ਰਾ	ਸ਼	ਮੇ	ਰਾਸ਼	ਸ਼	ਰ	ਹਿ	ਨਸ਼	ਕੈ	ਮਸ਼	ਨੁਸ਼
	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	ਪ	ਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	—
	ਮੇਸ਼	ਸ਼	ਸ਼	ਰਾ	ਸ਼	ਸ਼	ਹ	ਰਿ	ਸ਼	ਬਿਸ਼	ਨੁ	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਪ	ਮ	ਮ
	ਮੇਰੇ	ਪ੍ਰੀ	ਤਮ	ਪ੍ਰਾ	ਸ਼	ਨ	ਹਰਿ	ਪ੍ਰਭੁ	ਗੁਰੁ	ਮੇਸ਼	ਲੇ	ਸ਼
	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁਸਾ	ਗੁਰੇ	ਗਪ	ਪ	ਮਪ	ਪ	ਪ	ਪਪ	ਮਮ	ਗੁਰੇ
	ਬਹੁ	ਰਿ	ਨਸ਼	ਭਵ	ਜਸ਼	ਲਿ	ਫੇਸ਼	ਸ਼	ਰਾ	ਸ਼	ਸ਼	ਸ਼
	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਨੀ
	ਬਹੁ	ਰਿ	ਨ	ਭਵ	ਜਸ਼	ਲਿ	ਫੇਸ਼	ਰਾ	ਸ਼	ਫੇਸ਼	ਰਾ	ਸ਼
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਪਹਿਲੇ ਕੇ ੧ (ਪੰਨਾ 1389-90)

ਇਕ ਮਨਿ ਪੁਰਖੁ ਧਿਆਇ ਬਰਦਾਤਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਰੁ ਸਦਾ ਬਿਖਿਆਤਾ ॥
 ਤਾਸੁ ਚਰਨ ਲੇ ਰਿਦੈ ਬਸਾਵਉ ॥ ਤਉ ਪਰਮ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਨ ਗਾਵਉ ॥੧॥
 ਗਾਵਉ ਗੁਨ ਪਰਮ ਗੁਰੂ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਦੁਰਤ ਨਿਵਾਰਣ ਸਬਦ ਸਰੇ ॥
 ਗਾਵਹਿ ਗੰਭੀਰ ਧੀਰ ਮਤਿ ਸਾਗਰ ਜੋਗੀ ਜੰਗਮ ਧਿਆਨੁ ਧਰੇ ॥
 ਗਾਵਹਿ ਇੰਦ੍ਰਾਦਿ ਭਗਤ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿਕ ਆਤਮ ਰਸੁ ਜਿਨਿ ਜਾਣਿਓ ॥
 ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ ॥੨॥
 ਗਾਵਹਿ ਜਨਕਾਦਿ ਜੁਗਤਿ ਜੋਗੇਸੁਰ ਹਰਿ ਰਸ ਪੂਰਨ ਸਰਬ ਕਲਾ ॥
 ਗਾਵਹਿ ਸਨਕਾਦਿ ਸਾਧ ਸਿਧਾਦਿਕ ਮੁਨਿ ਜਨ ਗਾਵਹਿ ਅਛਲ ਛਲਾ ॥
 ਗਾਵੈ ਗੁਣ ਧੋਮੁ ਅਟਲ ਮੰਡਲਵੈ ਭਗਤਿ ਭਾਇ ਰਸੁ ਜਾਣਿਓ ॥
 ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ ॥੩॥
 ਗਾਵਹਿ ਕਪਿਲਾਦਿ ਆਦਿ ਜੋਗੇਸੁਰ ਅਪਰੰਪਰ ਅਵਤਾਰ ਵਰੋ ॥
 ਗਾਵੈ ਜਮਦਗਨਿ ਪਰਸਰਾਮੇਸੁਰ ਕਰ ਕੁਠਾਰੁ ਰਘੁ ਤੇਜੁ ਹਰਿਓ ॥
 ਉਧੋ ਅਕੂਰੁ ਬਿਦਰੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਸਰਬਾਤਮੁ ਜਿਨਿ ਜਾਣਿਓ ॥
 ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ ॥੪॥
 ਗਾਵਹਿ ਗੁਣ ਬਰਨ ਚਾਰਿ ਖਟ ਦਰਸਨ ਬ੍ਰਹਮਾਦਿਕ ਸਿਮਰੰਥਿ ਗੁਨਾ ॥
 ਗਾਵੈ ਗੁਣ ਸੇਸੁ ਸਹਸ ਜਿਹਬਾ ਰਸ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਲਿਵ ਲਾਗਿ ਧੁਨਾ ॥
 ਗਾਵੈ ਗੁਣ ਮਹਾਦੇਉ ਬੈਰਾਗੀ ਜਿਨਿ ਧਿਆਨ ਨਿਰੰਤਰਿ ਜਾਣਿਓ ॥
 ਕਬਿ ਕਲ ਸੁਜਸੁ ਗਾਵਉ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਰਾਜੁ ਜੋਗੁ ਜਿਨਿ ਮਾਣਿਓ ॥੫॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਗਗ	ਮ	ਮ	—	ਪਨੀ	ਨੀਧੁ	ਧੁਪ	ਪਮ	ਮੰ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਕਬਿ	ਕ	ਲਸੁ	ਜ	ਸੁ	s	ਗਾਵਉ	ਗੁੜ	ਰੜ	ਨਾੜ	ਨ	ਕ
	ਮ	ਪ	ਧੁ	ਧੁਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀ	ਧੁਪ	ਪਨੀ	ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਪ	ਮ
	ਰਾ	ਜੁ	ਜੋ	ਗੁੜ	ਜਿੜ	ਨਿ	ਮਾਣਿ	ਓੜ	s	ਮਾਣਿ	ਓ	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0	.		x			0		

ਅੰਤਰਾ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੁੀ	ਧੁਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨੁੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
ਸਰਗਮ	ਗਾ	ਵਹਿ	ਗੰ	ਭੀਂ	ੜ	ਰੜ	ਧੀਰ	ਮ	ਤਿ	ਸਾਂੜ	ਗ	ਰ
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਨੁੀ	ਧ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਧੁਪ	ਨੁੀਧੁ
	ਜੋ	ਗੀ	ੜ	ਜੰ	ਗ	ਮ	ਧਿਆ	ੜ	ਨੁਧ	ਰੇ	ੜੜ	ੜੜ
	ਧੁ	ਨੁੀਧੁ	ਪਧੁ	ਮ	—	—	ਸਾ	ਗ	ਗਗ	ਮ	ਮ	—
	ੜ	ਧਿਆ	ਨੁ	ਧ	ਰੇ	ੜ	ਕਬਿ	ਕ	ਲਸੁ	ਜ	ਸੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵਈਏ ਮਹਲੇ ਚਉਥੇ ਕੇ ੪ (ਪੰਨਾ 1406)

ਹਮ ਅਵਗੁਣਿ ਭਰੇ ਏਕੁ ਗੁਣੁ ਨਾਹੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਛਾਡਿ ਬਿਖੈ ਬਿਖੁ ਖਾਈ ॥

ਮਾਯਾ ਮੋਹ ਭਰਮ ਪੈ ਭੂਲੇ ਸੁਤ ਦਾਰਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਗਾਈ ॥

ਇਕੁ ਉਤਮ ਪੰਥੁ ਸੁਨਿਓ ਗੁਰ ਸੰਗਤਿ ਤਿਹ ਮਿਲੰਤ ਜਮ ਤ੍ਰਾਸ ਮਿਟਾਈ ॥

ਇਕ ਅਰਦਾਸਿ ਭਾਣ ਕੀਰਤਿ ਕੀ ਗੁਰ ਰਾਮਦਾਸ ਰਾਖਹੁ ਸਰਣਾਈ ॥੪॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇਸਾ	—	ਪ	ਧੁਨੀਧੁ	ਪਮ	—	ਪ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਅਵ	ਗੁਣਿ	ਭਰੇ	ਰੇ	ਸ	ਏ	ਕੁਸ	ਗੁ	ਸ	ਣੁ	ਨਾ	ਸ	ਹੀ	ਸ	ਸ	ਹਮ
	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪ	—	ਗਗ	ਮਮ	ਰੇਮ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਅੰ	ਮ੍ਰਿ	ਤੁ	ਛਾ	ਸ	ਡਿ	ਸ	ਸ	ਬਿਖੈ	ਬਿਖੁ	ਖਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪ	—	ਮਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
	ਮਾ	ਸ	ਯਾ	ਮੋ	ਸ	ਹਸ	ਸ	ਸ	ਭਰਮ	ਪੈ	ਭੂ	ਸ	ਲੇ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਮਗ	ਮਧ	ਪ	ਪ	ਗਗ	ਮਮ	ਰੇਮ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਸੁ	ਤ	ਦਾ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸਿ	ਉ	ਪ੍ਰੀ	ਤਿਲ	ਗਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ 'ਚੋਂ (ਪੰਨਾ 286)

ਮਨ ਮੇਰੇ ਤਿਨ ਕੀ ਓਟ ਲੇਹਿ॥ ਮਨੁ ਤਨੁ ਅਪਨਾ ਤਿਨ ਜਨ ਦੇਹਿ॥
 ਜਿਨਿ ਜਨਿ ਅਪਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਪਛਾਤਾ॥ ਸੋ ਜਨੁ ਸਰਬ ਬੋਕ ਕਾ ਦਾਤਾ॥
 ਤਿਸ ਕੀ ਸਰਨਿ ਸਰਬ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ॥ ਤਿਸ ਕੈ ਦਰਸਿ ਸਭ ਪਾਪ ਮਿਟਾਵਹਿ॥
 ਅਵਰ ਸਿਆਨਪ ਸਗਲੀ ਛਾਡੁ॥ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੀ ਤੂ ਸੇਵਾ ਲਾਗੁ॥
 ਆਵਨੁ ਜਾਨੁ ਨ ਹੋਵੀ ਤੇਰਾ॥ ਨਾਨਕ ਤਿਸੁ ਜਨ ਕੇ ਪੂਜਹੁ ਸਦ ਪੈਰਾ॥੮॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇਗੁ	ਰੇਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	—
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਨ	ਮੇ	ਰੇ	ਤਿਨ	ਕੀ	ਓੜ	ੜੜ	ੜਟ	ਲੇ	ਹਿ	ੜ
	ਰੇਪ	ਪ	ਪਮ	ਮਗ	ਮਗ	ਪਮ	—	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗਮ
	ਮਨੁ	ਤ	ਨੁੜ	ਅੜ	ਪਨਾ	ੜੜ	ੜ	ਤਿਨ	ਜਨ	ਦੇ	ੜ	ਹਿੜ
	—	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	—	—
	ੜ	ਤਿਨ	ਜਨ	ਦੇੜ	ੜੜ	ਹਿ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਜਿਨਿ	ਜ	ਨਿ	ਅੜ	ਪ	ਨਾੜ	ਪ੍ਰ	ਭੂ	ਪ	ਛਾ	ਤਾ	ੜ
	ਰੇਪ	ਪ	ਪਪ	ਮਗ	ਮਗ	ਪਮ	—	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗਮ
	ਸੋੜ	ਜ	ਨੁੜ	ਸੜ	ਰੜ	ਬੜ	ੜ	ਬੋਕ	ਕਾੜ	ਦਾ	ੜ	ਤਾੜ
	—	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	—	—
	ੜ	ਬੋਕ	ਕਾੜ	ਦਾੜ	ੜੜ	ਤਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲਾ ਸ਼ਬਦ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਦੀ ਤੁਕ—ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ॥—

ਸ਼ਬਦ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ 'ਚੋਂ (ਪੰਨਾ 264)

ਜਹ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਸੁਤ ਮੀਤ ਨ ਭਾਈ ॥ ਮਨ ਊਹਾ ਨਾਮੁ ਤੇਰੈ ਸੰਗਿ ਸਹਾਈ ॥
ਜਹ ਮਹਾ ਭਇਆਨ ਦੂਤ ਜਮ ਦਲੈ ॥ ਤਹ ਕੇਵਲ ਨਾਮੁ ਸੰਗਿ ਤੇਰੈ ਚਲੈ ॥
ਜਹ ਮੁਸਕਲ ਹੋਵੈ ਅਤਿ ਭਾਰੀ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਉਧਾਰੀ ॥
ਅਨਿਕ ਪੁਨਹਚਰਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਤਰੈ ॥ ਹਰਿ ਕੋ ਨਾਮੁ ਕੋਟਿ ਪਾਪ ਪਰਹਰੈ ॥
ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਾਮੁ ਜਪਹੁ ਮਨ ਮੇਰੇ ॥ ਨਾਨਕ ਪਾਵਹੁ ਸੁਖ ਘਨੇਰੇ ॥੧॥

ਸ਼ਬਦ

ਸਵੱਯਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥
 ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ, ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਲ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥
 ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ, ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਮਰੇ ॥
 ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ, ਨਹੀ ਮੋ ਸੋ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥੧॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪਗੁ	ਗੁ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਸਾਗੁ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਇਨ	ਹੀ	ਕੀऽ	ਕ੍ਰਿऽ	ਪਾ	ਕੇ	ਸਜੇ	ਹऽ	ਮऽ	ਹੈऽ	ऽ	ऽ
	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਨਹੀ	ਮੋ	ਸੋ	ਗ	ਰੀ	ਬ	ਕ	ਰੋ	ਰ	ਪ	ਰੇ	ऽ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਗਮ	ਧਪ	ਪ
	ਜੁੱ	ਧ	ਯਜਿ	ਤੇ	ऽ	ऽ	ਇਨ	ਹੀ	ਕੇਪ੍	ਸਾऽ	ਯਯ	ਦਿ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਮਗੁ	ਪਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਇਨ	ਹੀ	ਕੇਪ੍	ਸਾऽ	ਦਿऽ	ਸੁ	ਦਾऽ	ਯਯ	ਨਕ	ਰੇ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਕਵਿਤਾ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਉਠੋ ਲੋਕੋ, ਉਠੋ ਸੁਤਿਓ, ਕਿ ਚੜ੍ਹਿਆ ਚੰਦ ਅਰਸ਼ਾਂ ਤੇ।
ਹੁਸਨ ਦਾ ਲੈ ਲਉ ਜਲਵਾ, ਖੜੇ ਹੋ ਜਾਉ ਫਰਸ਼ਾਂ ਤੇ।
ਕਿ ਸੁਤਿਆਂ ਨੂਰ ਦਾ ਜਲਵਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਗਾਫ਼ਲ ਨੂੰ।
ਖਬਰਦਾਰਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਿਤਾ ਨਜ਼ਰ ਲਾ ਕੇ ਕੁਰਸ਼ਾਂ ਤੇ।੧।
ਅਗੰਮੀ ਮੀਂਹ ਨੂਰਾ ਦਾ ਛਹਿਬਰ ਲਾ ਰਿਹਾ ਉਤੋਂ।
ਕਟੋਰੇ ਨੈਣ ਕਰ ਉਚੈ ਲਗਾ ਦਿਉ ਨੂਰ ਦਰਸ਼ਾਂ ਤੇ।੨।
ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ, ਕਿਵੇਂ ਹੋਵੈ, ਕਿਵੇਂ ਹੋਸੀ ਨਾ ਜਾਣਾ ਮੈਂ।
ਕਿਸੇ ਦਾਨੇ ਪਤਾ ਲਗਾ ਨਾ ਖੋਜਾ ਖੋਜ ਵਰਸ਼ਾਂ ਤੇ।੩।
ਨਦਾਨਾ ਪਿਰਮ ਰਸ ਵਲੇ ਨਜ਼ਰ ਲਾਈ ਤਗਾ ਦੇ ਛਡੇ।
ਉ ਖੀਵੇ ਹੋ ਗਏ ਪੀ ਪੀ, ਕੀ ਤਕੀਏ ਰੱਖ ਤਰਸ਼ਾਂ ਤੇ।੪।

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	ਪ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਗੁ	ਰੇਸਾ
ਸਰਗਮ	ਉ	ਠੋ	ਲੋ	ਕੋ	ਉ	ਠੋ	ਸੁਤਿ	ਓਕਿ	ਚੜ੍ਹਿਆ	ਚੰ	ਦ	ਅ	ਰਸ	ਸ਼ਾਂ	ਤੇ	ਸ
ਸ਼ਬਦ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂਗਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਹੁਸ	ਨ	ਦਾ	ਸ	ਲੈਂ	ਲਓ	ਜਲ	ਵਾ	ਖਸ	ੜੇ	ਹੋ	ਜਾਉ	ਫਰ	ਸ਼ਾਂ	ਤੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਰੇ	—	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀਧ	ਮਪ	—	—	—	—	—	—	—	—
	ਕਿ	ਸ	ਸੁ	ਤਿ	ਆ	ਸ	ਨੂਰ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਧ	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਪ	ਧਮ	ਪ
	ਕਿ	ਸੁਤਿ	ਆਂ	ਨੂ	ਰ	ਦਾ	ਜਲ	ਵਾ	ਨਹੀਂ	ਮਿਲਦਾ	ਹੈ	ਗਾ	ਫਲ	ਨੂੰ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂਗਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀ	ਧਪ	ਮਗ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
	ਖਬ	ਰਦਾ	ਰਾਂ	ਨੇ	ਲੈਂ	ਸ	ਲਿ	ਤਾ	ਨਸ	ਜ਼ਰ	ਲਾ	ਕੇ	ਕੁਰ	ਸ਼ਾਂ	ਤੇ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1215)

ਰਸਨਾ ਜਪਤੀ ਤੂਹੀ ਤੂਹੀ ॥

ਮਾਤ ਗਰਭ ਤੁਮ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਕ ਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਇਕ ਤੁਹੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਤੁਮਹਿ ਪਿਤਾ ਤੁਮ ਹੀ ਫੁਨਿ ਮਾਤਾ ਤੁਮਹਿ ਮੀਤ ਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥

ਤੁਮ ਪਰਵਾਰ ਤੁਮਹਿ ਆਧਾਰਾ ਤੁਮਹਿ ਜੀਅ ਪ੍ਰਾਨਦਾਤਾ ॥੧॥

ਤੁਮਹਿ ਖਜੀਨਾ ਤੁਮਹਿ ਜਰੀਨਾ ਤੁਮ ਹੀ ਮਾਣਿਕ ਲਾਲਾ ॥

ਤੁਮਹਿ ਪਾਰਜਾਤ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਏ ਤਉ ਨਾਨਕ ਭਏ ਨਿਹਾਲਾ ॥੨॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰ	ਸ	ਨਾ	ਜ	ਪ	ਤੀ	ਤੂ	ਹੀ	ੜ	ਤੂ	ਹੀ	ੜ
	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਮਗ	ਪਮ	ਮ
	ਤੂ	ਹੀ	ੜ	ਤੂ	ਹੀ	ੜ	ਤੂ	ਹੀ	ੜ	ਤੂੜ	ਹੀੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਨੀ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਮਾ	ਤ	ਗ	ਰ	ਭ	ਤੁਮ	ਹੀ	ੜ	ਪ੍ਰਤਿ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਲਕ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ
	ਮ੍ਰਿ	ਤ	ਮੰੜ	ਡੜ	ਲੜ	ਇਕ	ਤੂ	ਹੀ	ੜ	ਤੂ	ਹੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 725)

ਹਰਿ ਕੀਆ ਕਥਾ ਕਹਾਣੀਆ ਗੁਰਿ ਮੀਤਿ ਸੁਣਾਈਆ ॥
 ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਗੁਰ ਕਉ ਬਲਿ ਜਾਈਆ ॥੧॥
 ਆਇ ਮਿਲੁ ਗੁਰਸਿਖ ਆਇ ਮਿਲੁ ਤੂ ਮੇਰੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਪਿਆਰੇ ॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਹਰਿ ਭਾਵਦੇ ਸੇ ਗੁਰੂ ਤੇ ਪਾਏ ॥
 ਜਿਨ ਗੁਰ ਕਾ ਭਾਣਾ ਮੰਨਿਆ ਤਿਨ ਘੁਮਿ ਘੁਮਿ ਜਾਏ ॥੨॥
 ਜਿਨ ਸਤਿਗੁਰੁ ਪਿਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਤਿਨ ਕਉ ਹਉ ਵਾਰੀ ॥
 ਜਿਨ ਗੁਰ ਕੀ ਕੀਤੀ ਚਾਕਰੀ ਤਿਨ ਸਦ ਬਲਿਹਾਰੀ ॥੩॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ ਤੇਰਾ ਨਾਮੁ ਹੈ ਦੁਖ ਮੇਟਣਹਾਰਾ ॥
 ਗੁਰ ਸੇਵਾ ਤੇ ਪਾਈਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਨਿਸਤਾਰਾ ॥੪॥
 ਜੋ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਏ ਤੇ ਜਨ ਪਰਵਾਨਾ ॥
 ਤਿਨ ਵਿਟਹੁ ਨਾਨਕੁ ਵਾਰਿਆ ਸਦਾ ਸਦਾ ਕੁਰਬਾਨਾ ॥੫॥

ਰਾਗ ਪੀਲੂ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	—	—	—
ਸ਼ਬਦ	ਸ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ਸ	ਆ	ਕ	ਥਾ	ਕ	ਹਾ	ਣੀ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ
	—	—	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	—	—
	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਰਿ	ਮੀ	ਸ	ਸ	ਤਿ	ਸ	ਸੁ	ਣਾ	ਈ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	—
	ਸ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ਸ	ਸ	ਆ	ਕ	ਥਾ	ਸ	ਕ	ਹਾ	ਣੀ	ਆ	ਸ
	—	—	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—
	ਸ	ਸ	ਗੁ	ਰਿ	ਮੀ	ਸ	ਸਸ	ਤਿ	ਸ	ਸੁ	ਣਾ	ਈ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				X				0				X			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	—	—	ਸਾ	ਪ	—	ਪ	ਪ	—	ਪ	ਪੁ	ਮ	ਪੁ	ਪ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬ	ਲਿ	ੜ	ਹਾ	ਰੀ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਆ	ਪ	ਣੇ	ੜ
	—	—	ਮ	ਗ	ਮ	ਮ	—	ਮ	—	ਮ	ਗ	ਪ	ਮ	—	—	—
	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਕ	ਉ	ੜ	ਬ	ੜ	ਲਿ	ਜਾ	ਈ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	—	—	ਗੁ	ਗੁ	—	ਗੁ	ਗੁ	—	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬ	ਲਿ	ੜ	ਹਾ	ਰੀ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਆ	ਪ	ਣੇ	ੜ
	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	—	ਮ	—	ਪੁ	ਮ	ਧ	ਪ	—	—	—
	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਕ	ਉ	ੜ	ਬ	ੜ	ਲਿ	ਜਾ	ਈ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—
	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਕ	ਉ	ੜ	ਬ	ੜ	ਲਿ	ਜਾ	ਈ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	—	—	—
	ੜ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ੜ	ਆ	ਕ	ਥਾ	ਕ	ਹਾ	ਣੀ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	—	—
	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਰਿ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ਤਿ	ੜ	ਸੁ	ਣਾ	ਈ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	—
	ੜ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ਆ	ਕ	ਥਾ	ੜ	ਕ	ਹਾ	ਣੀ	ਆ	ੜ
	—	—	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	—	—
	ੜ	ੜ	ਗੁ	ਰਿ	ਮੀ	ੜ	ੜੜ	ਤਿ	ੜ	ਸੁ	ਣਾ	ਈ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				x				0				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 486)

ਤੁਮ ਚੰਦਨ ਹਮ ਇਰੰਡ ਬਾਪੁਰੇ ਸੰਗਿ ਤੁਮਾਰੇ ਬਾਸਾ॥
 ਨੀਚ ਰੂਖ ਤੇ ਉਚ ਭਏ ਹੈ ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਨਿਵਾਸਾ॥੧॥
 ਮਾਧਉ | ਸਤਸੰਗਤਿ ਸਰਨਿ ਤੁਮਾਰੀ॥
 ਹਮ ਅਉਗਨ ਤੁਮ ਉਪਕਾਰੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੁਮ ਮਖਤੂਲ ਸੁਪੇਦ ਸਪੀਅਲ ਹਮ ਬਪੁਰੇ ਜਸ ਕੀਰਾ॥
 ਸਤਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਰਹੀਐ ਮਾਧਉ ਜੈਸੇ ਮਧੁਪ ਮਖੀਰਾ॥੨॥
 ਜਾਤੀ ਓਛਾ ਪਾਤੀ ਓਛਾ ਓਛਾ ਜਨਮੁ ਹਮਾਰਾ॥
 ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਕੀ ਸੇਵ ਨ ਕੀਨੀ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਚਮਾਰਾ॥੩॥

ਹਾਰਾ ਪੀਲੂ ਜੰਗਲਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪੁ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਤੁ	ਮ	ਚੰ	ਦ	ਨ	ਹ	ਮ	ੜ	ਇਰੰ	ਡ	ਬਾ	ੜ	ਪੁ	ਰੇ	ੜ
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਗੁ	—	—	—	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਸੰ	ਗਿ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਸਾ
	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	—	ਗ	ਮ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ
	ੜ	ਨੀ	ਚ	ਰੂ	ੜ	ਖ	ਤੇ	ੜ	ੜ	ਉ	ਚ	ਭ	ਏ	ੜ	ਹੈ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਗੰ	ਧ	ਸੁ	ਗੰੜ	ੜ	ਧ	ਨਿੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਪੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਧੁ	ਮ
	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਧਉ	ਸ	ਤ	ਸੰਗ	ਤਿ	ੜ	ਸਰ	ਨਿ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਸਾ	—	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਪ	—	ਪ	—
	ੜ	ਹ	ੜ	ਮ	ਅ	ਉ	ਗ	ਨ	ੜ	ਤੁਮੁ	ਉ	ਪ	ਕਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਧਉ	ਸ	ਤ	ਸੰਗ	ਤਿ	ੜ	ਸਰ	ਨਿ	ਤੁ	ਮਾ	ੜ	ਰੀ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਹ	ੜ	ਮ	ਅੜ	ਉ	ਗ	ਨੜ	ਤੁ	ਮੁ	ਉ	ਪ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਰੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
1	—	ਸਾਗ	ਮਪ	ਪਮ	ਗ	ਸਾਗ	ਮ	ਪਮ	ਗੁ	ਪਮ	ਗੁਪ	ਮਗ	ਪਗ	ਸਾ	ਪਗ	ਸਾ
2	ਪਗ	ਪਮ	ਪਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	-ਪ	-ਧੁ	ਪਧੁ	ਪਮ	-ਪ	ਮਪ	ਧੁ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪਮ
	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਪ	ਨੀਧੁ	ਪਮ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਧੁਪ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
3	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁਪ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਧੁ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਪਧ	-ਪ	ਮਪ
	-ਮ	ਗਮ	-ਮ	ਸਾਗੁ	ਸਾਗ	ਗਸਾ	ਗਸਾ	ਸਾ	ਸਾਗ	-ਸਾ	ਗਸਾ	-ਸਾ	ਸਾਗ	ਗਸਾ	ਗਸਾ	ਸਾ
4	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਨੀ	ਸਾਂ	ਧੁਪ	ਧੁਪ	ਮਪ	ਧੁ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਪਧ	-ਪ	ਮਪ	ਮ
	ਗਮ	-ਗ	ਸਾਗ	ਪਧ	-ਪ	ਮਪ	ਮ	ਗਮ	-ਗ	ਸਾਗ	ਪਧ	-ਪ	ਮਪ	ਮ	ਗਮ	-ਗ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਸ਼ਬਦ

ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 536)

ਜਗਤ ਮੈ ਝੂਠੀ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰੀਤਿ ॥

ਅਪਨੇ ਹੀ ਸੁਖ ਸਿਉ ਸਭ ਲਾਗੇ ਕਿਆ ਦਾਰਾ ਕਿਆ ਮੀਤ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਮੇਰਉ ਮੇਰਉ ਸਭੈ ਕਹਤ ਹੈ ਹਿਤ ਸਿਉ ਬਧਿਓ ਚੀਤ ॥

ਅੰਤਿ ਕਾਲਿ ਸੰਗੀ ਨਹ ਕੋਉ ਇਹ ਅਚਰਜ ਹੈ ਗੀਤਿ ॥੧॥

ਮਨ ਮੂਰਖ ਅਜਹੂ ਨਹ ਸਮਝਤ ਸਿਖ ਦੈ ਹਾਰਿਓ ਨੀਤ ॥

ਨਾਨਕ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਪਰੈ ਜਉ ਗਾਵੈ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਗੀਤ ॥੨॥

ਰਾਰਾ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪੁਗ	ਪ	ਪਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧ	ਰੇਪੁ	ਪ	ਪਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਝੂੜ	ਠੀ	ਸ਼	ਦੇੜ	ਖੀੜ	ੜ	ਪ੍ਰੀੜ	ਤਿ	ਜ਼	ਗਤ	ਮੈੜ	ੜ
	ਗ	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	ਰੇਪੁ	ਪੁਗ	ਗ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਧ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—
	ਝੂ	ਠੀੜ	ਸ਼	ਦੇੜ	ਖੀੜ	ੜ	ਝੂ	ਠੀੜ	ਸ਼	ਦੇੜ	ਖੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪੁਗ	ਪ	ਧ	ਪਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਨੀਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧਪ	ਪ
	ਅਪ	ਨੇ	ੜ	ਹੀੜ	ਸੁ	ਖ	ਸਿਉ	ਸੜ	ਭੜ	ਲਾੜ	ਸ਼	ਗੋ
	ਪਮ	ਪਧ	ਪ	ਗਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਗਪ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਕਿਆ	ਦਾੜ	ਰਾ	ਕਿਆ	ਦਾੜ	ਰਾ	ਕਿਆ	ਸ਼	ਸ਼	ਮੀੜ	ਸ਼	ਤ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
1	ਸਾਰੇ	ਗ	ਰੇਗ	ਪ	ਮਪ	ਧ	ਪਧ	ਸਾਂ	ਧਰੇਂ	ਸਾਂ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਾਂਰੇਂ	-ਨੀ	ਧ	-ਪ	ਪ	ਮ	ਰੇਗ	ਪ	ਗਪ	ਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਂ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	-ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	-ਪ	ਗ	-ਰੇ	ਸਾਧ	ਧਸਾ
	ਗਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਗਪ	ਧਪ	ਮਪ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਸਾ
2	ਧ	ਧਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਪ	ਪਨੀ	ਧਪ	ਗਮ	ਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਪ
	ਗ	ਗਪ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਰੇਗ	ਪ	ਗਪ	ਧ	ਪਧ	ਸਾਂ
3	ਸਾਂਧ	ਸਾਂਰੇਂ	ਧਸਾਂ	ਪਧ	ਗਪ	ਧਸਾਂ	ਪਪ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਸਾਂ	ਪਧ	ਸਾਂ
4	ਗੰਗੰ	ਰੇਂਸਾਂ	ਰੇਂਰੇਂ	ਸਾਂਧ	ਸਾਂਸਾਂ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਗਰੇ	ਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 386)

ਜਿਸੁ ਨੀਚ ਕਉ ਕੋਈ ਨ ਜਾਨੈ ॥ ਨਾਮੁ ਜਪਤ ਉਹੁ ਚਹੁ ਕੁੰਟ ਮਾਨੈ ॥੧॥
 ਦਰਸਨੁ ਮਾਗਉ ਦੇਹਿ ਪਿਆਰੇ ॥ ਤੁਮਰੀ ਸੇਵਾ ਕਉਨ ਕਉਨ ਨ ਤਾਰੇ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਜਾ ਕੈ ਨਿਕਟਿ ਨ ਆਵੈ ਕੋਈ ॥ ਸਗਲ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਆ ਕੇ ਚਰਨ ਮਲਿ ਧੋਈ ॥੨॥
 ਜੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕਾਹੂ ਨ ਆਵਤ ਕਾਮ ॥ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਤਾ ਕੋ ਜਪੀਐ ਨਾਮ ॥੩॥
 ਸਾਧਸੰਗਿ ਮਨ ਸੋਵਤ ਜਾਗੇ ॥ ਤਬ ਪ੍ਰਭ ਨਾਨਕ ਮੀਠੇ ਲਾਗੇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	—	ਮਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਪ	ਧਨੀ	ਨੀ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਦਰ	ਸ	ਨੁ	ਮਾ	ੜ	ਗਉ	ੜ	ੜ	ਦੇੜ	ਹਿ	ਪਿ	ਆੜ	ੜ	ਰੇੜ	ੜ
	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਮਪਮਗ	ਮ	ਪ	ਪ	—	
	ੜ	ਤੁ	ਮ	ਗੀ	ਸੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਕਉ	ਨ	ਕਉ	ਨਨ	ਤਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ 1

	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਜਿ	ਸੁ	ੜ	ਨੀ	ੜ	ਚ	ਕਉ	ੜ	ਕੋ	ਈ	ਨ	ਜਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ੜ	ਨਾ	ਮੁ	ਜ	ਪ	ਤ	ਉ	ਹੁ	ੜ	ਚਹੁ	ਕੁੰ	ਟ	ਮਾ	ੜ	ਨੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ 2

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਕੈ	ਨਿ	ਕ	ਟਿ	ਨ	ੜ	ਆੜ	ੜ	ਵੈੜ	ਕੋੜ	ੜੜ	ਈ	ੜ		
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਪ	—		
	ੜ	ਸਗ	ਲ	ਸ੍ਰਿ	ੜ	ਸਟਿ	ਉਆ	ਕੇ	ਚਰ	ਨ	ੜ	ਮਲਿ	ਧੋ	ੜ	ਈ	ੜ		
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X					

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 396-97)

ਸਰਬ ਸੁਖਾ ਮੈ ਭਾਲਿਆ ਹਰਿ ਜੇਵਡੁ ਨ ਕੋਈ॥
ਗੁਰ ਤੁਠੇ ਤੇ ਪਾਈਐ ਸਚੁ ਸਾਹਿਬੁ ਸੋਈ॥੧॥
ਬਲਿਹਾਰੀ ਗੁਰ ਆਪਣੇ ਸਦ ਸਦ ਕੁਰਬਾਨਾ॥
ਨਾਮੁ ਨ ਵਿਸਰਉ ਇਕੁ ਖਿਨੁ ਚਸਾ ਇਹੁ ਕੀਜੈ ਦਾਨਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਭਾਗਨੁ ਸਚਾ ਸੋਇ ਹੈ ਜਿਸੁ ਹਰਿ ਧਨੁ ਅੰਤਰਿ॥
ਸੋ ਛੂਟੈ ਮਹਾ ਜਾਲ ਤੇ ਜਿਸੁ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਨਿਰੰਤਰਿ॥੨॥
ਗੁਰ ਕੀ ਮਹਿਮਾ ਕਿਆ ਕਹਾ ਗੁਰੁ ਬਿਬੇਕੁ ਸਤ ਸਰੁ॥
ਓਹੁ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦੀ ਜੁਗਹ ਜੁਗੁ ਪੂਰਾ ਪਰਮੇਸਰੁ॥੩॥
ਨਾਮੁ ਧਿਆਵਹੁ ਸਦ ਸਦਾ ਹਰਿ ਹਰਿ ਮਨੁ ਰੰਗੇ॥
ਜੀਉ ਪ੍ਰਾਣ ਧਨੁ ਗੁਰੁ ਹੈ ਨਾਨਕ ਕੈ ਸੰਗੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਆਸਾ ਲਹਿੰਦਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪਮ	ਧਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਇਹੁ	ਕੀ	ਜੈ	ਦਾੜ	ਨਾ	ੜ	ਇਹੁ	ਕੀ	ਜੈ	ਦਾੜ	ਨਾੜ	ੜ
	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਮਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਗ	ਰੇ
	ਇਹੁ	ਕੀ	ਜੈ	ਦਾ	ਨਾੜ	ੜ	ਨਾ	ਮੁ	ਨੜ	ਵਿਸ	ਰਉ	ੜ
	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ
	ਇਕੁ	ਖਿ	ਨੁ	ਚੜ	ਸਾੜ	ੜ	ਇਹੁ	ਕੀ	ਜੈ	ਦਾੜ	ਨਾ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਧ	ਨੀ	ਪਧ	ਪਧ	ਪ
	ਬਲਿ	ਹਾ	ੜ	ਰੀੜ	ਗੁ	ਰ	ਆੜ	ੜ	ਪ	ਣੋੜ	ੜੜ	ੜ
	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸ	ਦ	ੜ	ਸੜ	ਦ	ੜ	ਕੁਰ	ਬਾੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਮਕਲੀ ਕੀ ਵਾਰ (ਪੰਨਾ 968)

ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ ॥
 ਪਿਯੂ ਦਾਏ ਜੇਵਿਹਾ ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥
 ਜਿਨਿ ਬਾਸਕੁ ਨੇਤ੍ਰੈ ਘਤਿਆ ਕਰਿ ਨੇਹੀ ਤਾਣੁ ॥
 ਜਿਨਿ ਸਮੁੰਦੁ ਵਿਰੋਲਿਆ ਕਰਿ ਮੇਰੁ ਮਧਾਣੁ ॥
 ਚਉਦਹ ਰਤਨ ਨਿਕਾਲਿਅਨੁ ਕੀਤੋਨੁ ਚਾਨਾਣੁ ॥
 ਘੋੜਾ ਕੀਤੋ ਸਹਜ ਦਾ ਜਤੁ ਕੀਓ ਪਲਾਣੁ ॥
 ਧਣਖੁ 'ਚੜਾਇਓ ਸਤ ਦਾ ਜਸ ਹੰਦਾ ਬਾਣੁ ॥
 ਕਲਿ ਵਿਚਿ ਧੂ ਅੰਧਾਰੁ ਸਾ ਚੜਿਆ ਹੈ ਭਾਣੁ ॥
 ਸਤਹੁ ਖੇਤੁ ਜਮਾਇਓ ਸਤਹੁ ਛਾਵਾਣੁ ॥
 ਨਿਤ ਰਸੋਈ ਤੇਰੀਐ ਘਿਉ ਮੈਦਾ ਖਾਣੁ ॥
 ਚਾਰੇ ਕੁੰਡਾਂ ਸੁਝੀਓਸੁ ਮਨ ਮਹਿ ਸਬਦੁ ਪਰਵਾਣੁ ॥
 ਆਵਾ ਗਉਣੁ ਨਿਵਾਰਿਓ ਕਰਿ ਨਦਰਿ ਨੀਸਾਣੁ ॥
 ਅਉਤਰਿਆ ਅਉਤਾਰੁ ਲੈ ਸੋ ਪੁਰਖੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
 ਝਖੜਿ ਵਾਉ ਨ ਡੋਲਈ ਪਰਬਤੁ ਮੇਰਾਣੁ ॥
 ਜਾਣੈ ਬਿਰਥਾ ਜੀਅ ਕੀ ਜਾਣੀ ਹੂ ਜਾਣੁ ॥
 ਕਿਆ ਸਾਲਾਹੀ ਸਚੇ ਪਾਤਿਸਾਹ ਜਾਂ ਤੂ ਸੁਘੜੁ ਸੁਜਾਣੁ ॥
 ਦਾਨੁ ਜਿ ਸਤਿਗੁਰ ਭਾਵਸੀ ਸੋ ਸਤੇ ਦਾਣੁ ॥
 ਨਾਨਕ ਹੰਦਾ ਛਤ੍ਰੁ ਸਿਰਿ ਉਮਤਿ ਹੈਰਾਣੁ ॥
 ਸੋ ਟਿਕਾ ਸੋ ਬੈਹਣਾ ਸੋਈ ਦੀਬਾਣੁ ॥
 ਪਿਯੂ ਦਾਏ ਜੇਵਿਹਾ ਪੋਤਾ ਪਰਵਾਣੁ ॥੬॥

ਰਾਗ ਆਸਾ ਲਹਿੰਦਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਮਾਤਰੇ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪਮ	ਧਪ	ਪ
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪਮ	ਧਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਜਾ	ਣੀ	ਹੂ	ਜਾੜ	ੜ	ਣੁ	ਜਾ	ਣੀ	ਹੂ	ਜਾੜ	ੜੜ	ਣੁ
	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਪ	ਮਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾਗ	ਰੇ
	ਜਾ	ਣੀ	ਹੂ	ਜਾ	ੜੜ	ਣੁ	ਜਾ	ਣੈ	ੜੜ	ਬਿਰ	ਥਾੜ	ੜ
	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾਂ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਧ
	ਜੀੜ	ਅ	ੜ	ਕੀੜ	ੜੜ	ੜ	ਜਾ	ਣੀ	ਹੂ	ਜਾੜ	ਣੁ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਧ	ਧਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਧ	ਨੀ	ਪਧ	ਧਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਕਿਆ	ਯ	ਸਾ	ਲਾਯ	ਹੀ	ਯ	ਸਯ	ਚੇ	ਯ	ਪਾਤਿ	ਸਾਯ	ਹ
	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਾਂ	ਯ	ਤੂ	ਸੁਘ	ਝ	ਸੁ	ਜਾਯ	ਯ	ਯ	ਣੁ	ਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਬੀਰ ਜੀਉ (ਪੰਨਾ 1158)

ਮਾਥੇ ਤਿਲਕੁ ਹਥਿ ਮਾਲਾ ਬਾਨਾਂ॥ ਲੋਗਨ ਰਾਮੁ ਖਿਲਉਨਾਂ ਜਾਨਾਂ॥੧॥
 ਜਉ ਹਉ ਬਉਰਾ ਤਉ ਰਾਮ ਤੋਰਾ॥ ਲੋਗੁ ਮਰਮੁ ਕਹ ਜਾਨੈ ਮੋਰਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੋਰਉ ਨ ਪਾਤੀ ਪੂਜਉ ਨ ਦੇਵਾ॥ ਰਾਮ ਭਗਤਿ ਬਿਨੁ ਨਿਹਫਲ ਸੇਵਾ॥੨॥
 ਸਤਿਗੁਰੁ ਪੂਜਉ ਸਦਾ ਸਦਾ ਮਨਾਵਉ॥ ਐਸੀ ਸੇਵ ਦਰਗਹ ਸੁਖੁ ਪਾਵਉ॥੩॥
 ਲੋਗੁ ਕਹੈ ਕਬੀਰੁ ਬਉਰਾਨਾ॥ ਕਬੀਰ ਕਾ ਮਰਮੁ ਰਾਮ ਪਹਿਚਾਨਾਂ॥੪॥

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਸੂਲਫਾਕਤਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਧ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	—	—	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਮਾ	ਸ	ਥੇ	ਤਿ	ਲ	ਕੁ	ਹ	ਸ	ਸ	ਬਿ
	ਪ	—	ਪ	ਧ	ਨੀ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਮਾ	ਸ	ਲਾ	ਸ	ਬਾ	ਸ	ਨਾਂ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਧ	—	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	—	—	ਪ
	ਲੋ	ਸ	ਗ	ਨ	ਰਾ	ਸ	ਮੁ	ਸ	ਸ	ਖਿ
	ਗ	—	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸ
	ਲਉ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਜਾ	ਸ	ਨਾਂ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	—	—
	ਜ	ਉ	ਹ	ਉ	ਬ	ਉ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਤ	ਉ	ਰਾ	ਮ	ਤੋ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਧ	—	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	—	ਪ	ਪ
	ਲੋ	ਸ	ਗੁ	ਮ	ਰ	ਮੁ	ਕ	ਸ	ਹ	ਸ
	ਗ	—	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	—
	ਜਾ	ਸ	ਨੈ	ਸ	ਮੋ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		3		0	

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 1421)

ਜੋਗੁ ਨ ਭਗਵੀ ਕਪੜੀ ਜੋਗੁ ਨ ਮੈਲੇ ਵੇਸਿ॥
ਨਾਨਕ ਘਰਿ ਬੈਠਿਆ ਜੋਗੁ ਪਾਈਐ ਸਤਿਗੁਰ ਕੈ ਉਪਦੇਸਿ॥

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ																
ਸ਼ਬਦ																
	ਗੁਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸ	ਸਾ	ਨੀ
	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਕੈ	ਸ	ਉ	ਸ	ਪ	ਦੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸਿ	ਸ	ਨਾ	ਸ
	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	—	ਪ	—	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਨ	ਕ	ਘ	ਰਿ	ਬੈ	ਸ	ਸ	ਠਿ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ	ਜੋ	ਗੁ	ਪਾ	ਈ
	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
	ਐ	ਸ	ਸ	ਕੈ	ਸ	ਉ	ਸ	ਪ	ਦੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸਿ	—	ਮ	ਤਿ
	ਗੁਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	ਸਾ	—	—	—
	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਕੈ	ਸ	ਉ	ਸ	ਪ	ਦੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸਿ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਅੰਤਰਾ

	ਪਧ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਪੁੰ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਨ	ਸ	ਭ	ਗ	ਵੀ	ਸ	ਕ	ਪ	ੜੀ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਜੋ	ਗੁ
	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ
	ਨ	ਸ	ਸ	ਸ	ਮੈ	ਸ	ਲੇ	ਸ	ਵੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸਿ	ਸ	ਸ	ਤਿ
	ਗੁਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ	—	—	—
	ਗੁ	ਰ	ਸ	ਕੈ	ਸ	ਉ	ਸ	ਪ	ਦੇ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸਿ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				X				2			

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 356)

ਵਿਦਿਆ ਵੀਚਾਰੀ ਤਾਂ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਪੰਚ ਰਾਸੀ ਤਾਂ ਤੀਰਥ ਵਾਸੀ ॥੧॥
ਘੁੰਘਰੂ ਵਾਜੈ ਜੇ ਮਨੁ ਲਾਗੈ ॥ ਤਉ ਜਮੁ ਕਹਾ ਕਰੇ ਮੋ ਸਿਉ ਆਗੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਆਸ ਨਿਰਾਸੀ ਤਉ ਸੰਨਿਆਸੀ ॥ ਜਾਂ ਜਤੁ ਜੋਗੀ ਤਾਂ ਕਾਇਆ ਭੋਗੀ ॥੨॥
ਦਇਆ ਦਿਗੰਬਰੁ ਦੇਹ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਆਪਿ ਮਰੈ ਅਵਰਾ ਨਹ ਮਾਰੀ ॥੩॥
ਏਕੁ ਤੂ ਹੋਰਿ ਵੇਸ ਬਹੁਤੇਰੇ ॥ ਨਾਨਕੁ ਜਾਣੈ ਚੋਜ ਨ ਤੇਰੇ ॥੪॥

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਮੁਰੇ	ਮ	ਪ	ਧੁਪੁ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਗਗ	ਰੇ	—	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਵਿਦਿ	ਆ	ਵੀ	ਚਾ	ਸ	ਰੀ	ਤਾਂ	ਪਰ	ਉ	ਪ	ਕਾ	ਸ	ਰੀ	ਸ
	ਪੁਪੁ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧਨੀ	ਧੁਪੁ	ਧੁਪੁ
	ਜਾਂ	ਪੰ	ਚ	ਰਾ	ਸ	ਸੀ	ਤਾਂ	ਤੀ	ਰ	ਥ	ਵਾ	ਸ	ਸੀ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਪੁਧ	ਧ	ਰੇ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀਧ
	ਘੁੰ	ਘ	ਰੂ	ਵਾ	ਸ	ਜੈ	ਸ	ਜੇ	ਮ	ਨੁ	ਲਾ	ਸ	ਗੈ	ਸ	ਸ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਪ	ਮਪੁ	ਮ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਸਾ	
	ਤਉ	ਜ	ਮੁ	ਕ	ਹਾ	ਕ	ਰੇ	ਮੋ	ਸਿ	ਉ	ਆ	ਸ	ਗੈ	ਸ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦			2		3		੦			2		3		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਅਗਲਾ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੧ (ਪੰਨਾ 356-57)

ਏਕ ਨ ਭਰੀਆ ਗੁਣ ਕਰਿ ਧੋਵਾ ॥ ਮੇਰਾ ਸਹੁ ਜਾਗੈ ਹਉ ਨਿਸਿ ਭਰਿ ਸੋਵਾ ॥੧॥
ਇਉ ਕਿਉ ਕੰਤ ਪਿਆਰੀ ਹੋਵਾ ॥ ਸਹੁ ਜਾਗੈ ਹਉ ਨਿਸਿ ਭਰਿ ਸੋਵਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਆਸ ਪਿਆਸੀ ਸੇਜੈ ਆਵਾ ॥ ਆਗੈ ਸਹੁ ਭਾਵਾ ਕਿ ਨ ਭਾਵਾ ॥੨॥
ਕਿਆ ਜਾਨਾ ਕਿਆ ਹੋਇਗਾ ਰੀ ਮਾਈ ॥ ਹਰਿ ਦਰਸਨ ਬਿਨੁ ਰਹਨੁ ਨ ਜਾਈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਪ੍ਰੇਮੁ ਨ ਚਾਖਿਆ ਮੇਰੀ ਤਿਸ ਨ ਬੁਝਾਨੀ ॥ ਗਇਆ ਸੁ ਜੋਬਨੁ ਧਨ ਪਛੁਤਾਨੀ ॥੩॥
ਅਜੈ ਸੁ ਜਾਗਉ ਆਸ ਪਿਆਸੀ ॥ ਭਈਲੇ ਉਦਾਸੀ ਰਹਉ ਨਿਰਾਸੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਹਉਮੈ ਖੋਇ ਕਰੇ ਸੀਗਾਰੁ ॥ ਤਉ ਕਾਮਣਿ ਸੇਜੈ ਰਵੈ ਭਤਾਰੁ ॥੪॥
ਤਉ ਨਾਨਕ ਕੰਤੈ ਮਨਿ ਭਾਵੈ ॥ ਛੋਡਿ ਵਡਾਈ ਅਪਣੇ ਖਸਮ ਸਮਾਵੈ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਸ਼ਬਦ

ਸਵੱਯਾ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ (ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ)

ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋਂ॥
 ਨ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਅਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ॥
 ਅਰੁ ਸਿਖ ਹੋਂ ਅਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ॥
 ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ॥੨੩੧॥

ਰਾਗ ਆਸਾ ਬਿਲਾਵਲ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ, ਬੋਲ ਆਲਾਪ ਤਾਲ ਰਹਿਤ

ਗ — ਪ ਪ ਸਾਂ — — — — — ਗਾਂ ਗਾਂ — ਰੋਂ — ਰੋਂ ਗਾਂ ਗਾਂ
 ਦੇ — ਹ ਸਿ ਵਾ ਽ ਽ ਽ ਽ ਽ ਽ ਽ ਬ ਰ ਽ ਽ ਽ ਮੋ ਽ ਹਿ
 ਰੋਂ ਸਾਂ — — — — ਸਾਂ ਸਾਂ ਧ ਧ ਪ ਪ ਗ ਰੇ ਗ ਪ ਗ ਗ ਰੇ ਰੇ
 ਇ ਹੈ ਽ ਽ ਽ ਽ ਸੁ ਭ ਕ ਰ ਮ ਨ ਤੇ ਽ ਕ ਬ ਹੂੰ ਽ ਨ ਟ
 ਸਾ ਸਾ — — — ਸਾਂ ਸਾਂ ਧ ਧ ਪ ਪ ਗ ਰੇ ਗ ਪ ਗ ਗ ਰੇ ਰੇ
 ਰੋਂ ਽ ਽ ਽ ਽ ਸੁ ਭ ਕ ਰ ਮ ਨ ਤੇ ਽ ਕ ਬ ਹੂੰ ਽ ਨ ਟ
 ਸਾ — — —
 ਰੋਂ ਽ ਽ ਽।

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸਰਗਮ	ਗ	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਦੇ	਽	ਹ	ਸਿ	ਵਾ	਽	ਬ	ਰ	ਮੋ	਽	ਹਿ	ਇ	ਹੈ	਽	ਸੁ	ਭ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	—	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਪ
	ਕ	ਰ	ਮ	ਨ	ਤੇ	਽	ਕ	ਬ	ਹੂੰ	਽	ਨ	ਟ	ਰੋਂ	਽	ਸੁ	ਭ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	—	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ,	ਸਾ	ਰੇ
	ਕ	ਰ	ਮ	ਨ	ਤੇ	਽	ਕ	ਬ	ਹੂੰ	਽	ਨ	ਟ	ਰੋਂ	਽	ਨ	ਡ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	—	—	—
ਸ਼ਬਦ	ਰੋਂ	ਫ	ਅ	ਰਿ	ਸੋਂ	ਫ	ਜ	ਬ	ਜਾ	ਫ	ਇ	ਲ	ਰੋਂ	ਫ	ਫ	ਫ
	ਗਮ	ਪਧ	ਪ	—	—	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਫਫ	ਫਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਨਿ	ਸ	ਚੈ	ਫ	ਕ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੀ	ਫ
	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	—	—	—	ਮਪ	ਧਨੀ	ਧ	—	—	—	ਧ	—
	ਜੀ	ਫ	ਤ	ਕ	ਰੋਂ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫਫ	ਫਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਨਿ	ਸ
	ਗਂ	—	ਗਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਗਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—
	ਚੈ	ਫ	ਕ	ਰ	ਅ	ਪ	ਨੀ	ਫ	ਜੀ	ਫ	ਤ	ਕ	ਰੋਂ	ਫ	ਫ	ਫ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—	—	ਸਾਂ	—
	ਬੋ	ਲੇ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਸੋ	ਨਿ	ਹਾ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਲ	ਫ
	ਗਂ	ਗਂ	ਸਾਂ	ਗਂ	ਗਂ	ਗਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—	—	ਸਾਂ	ਫ
	ਸ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਤਿ	ਸ੍ਰੀ	ਅ	ਕਾ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਫ	ਲ	ਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 621)

ਗੁਰਿ ਪੂਰੈ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ॥ ਪ੍ਰਭਿ ਪੂਰੀ ਲੋਚ ਹਮਾਰੀ॥
 ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ਗ੍ਰਿਹਿ ਆਏ ॥ ਅਨਦ ਮੰਗਲ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥੧॥
 ਸੰਤਹੁ ਰਾਮ ਨਾਮਿ ਨਿਸਤਰੀਐ॥
 ਉਠਤ ਬੈਠਤ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਈਐ ਅਨਦਿਨੁ ਸੁਕ੍ਰਿਤੁ ਕਰੀਐ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸੰਤ ਕਾ ਮਾਰਗੁ ਧਰਮ ਕੀ ਪਉੜੀ ਕੋ ਵਡਭਾਰੀ ਪਾਏ॥
 ਕੋਟਿ ਜਨਮ ਕੇ ਕਿਲਬਿਖ ਨਾਸੇ ਹਰਿ ਚਰਣੀ ਚਿਤੁ ਲਾਏ॥੨॥
 ਉਸਤਤਿ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਜਿਨਿ ਪੂਰੀ ਕਲ ਰਾਖੀ॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭਿ ਭਏ ਪਵਿਤ੍ਰਾ ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਸਚੁ ਸਾਖੀ॥੩॥
 ਬਿਘਨ ਬਿਨਾਸਨ ਸਭਿ ਦੁਖ ਨਾਸਨ ਸਤਿਗੁਰਿ ਨਾਮੁ ਦ੍ਰਿੜਾਇਆ॥
 ਖੋਏ ਪਾਪ ਭਏ ਸਭਿ ਪਾਵਨ ਜਨ ਨਾਨਕ ਸੁਖਿ ਘਰਿ ਆਇਆ॥੪॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਸਾਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਸੰ	਽	ਤਹੁ	਽	਽	ਰਾ	਽	ਮ	ਨਾ	਽	ਮਿ	ਨਿਸ	ਤ	ਰੀ	ਐ	਽
	—	ਨੀ	ਪੁ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਰੇਗੁ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	਽	ਉ	ਠ	ਤ	ਬੈ	਽	ਠ	ਤ	਽	ਹਰਿ	ਹ	ਰਿ	ਧਿਆ	਽	ਈਐ	਽
	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	—	ਗ	—	ਗ	—	—	—
	਽	ਅਨ	ਦਿ	ਨੁ	ਸੁ	਽	ਕ੍ਰਿ	ਤ	ਕਰੀ	਽	ਐ	਽	਽	਽	਽	਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	—	ਪੁਪ	ਮ	ਗ	ਰੇਗੁ	ਮਗ	ਮ	ਪ
	਽	ਗੁ	਽	ਰਿ	ਪੂ	਽	ਰੈ	਽	਽	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਧਾ	਽਽	ਰੀ	਽
	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—
	਽	ਪ੍ਰਭਿ	ਪੂ	ਰੀ	ਲੋ	਽	ਚ	ਹ	ਮਾ	਽	ਰੀ	਽	਽	਽	਽	਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 806-07)

ਸਗਲ ਅਨੰਦੁ ਕੀਆ ਪਰਮੇਸਰਿ ਅਪਣਾ ਬਿਰਦੁ ਸਮੁਰਿਆ॥
 ਸਾਧ ਜਨਾ ਹੋਏ ਕਿਰਪਾਲਾ ਬਿਗਸੇ ਸਭਿ ਪਰਵਾਰਿਆ॥੧॥
 ਕਾਰਜੁ ਸਤਿਗੁਰਿ ਆਪਿ ਸਵਾਰਿਆ॥
 ਵਡੀ ਆਰਜਾ ਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਕੀ ਸੂਖ ਮੰਗਲ ਕਲਿਆਣ ਬੀਚਾਰਿਆ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਵਣ ਤ੍ਰਿਣ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਹਰਿਆ ਹੋਏ ਸਗਲੇ ਜੀਅ ਸਾਧਾਰਿਆ॥
 ਮਨ ਇਛੇ ਨਾਨਕ ਫਲ ਪਾਏ ਪੂਰਨ ਇਛ ਪੁਜਾਰਿਆ॥੨॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਕਾ	ਰ	ਜੁ	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰਿ	ਆ	ੜ	ਪਿ	ਸੜ	ਵਾ	ਰਿ	ਆ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ੜ	ਸੂ	ਖ	ਮੰ	ਗ	ਲ	ਕ	ਲਿ	ਆੜ	ੜ	ਣ	ਬੀ	ਚਾ	ਰਿ	ਆ	ੜ
	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮੁਪ	ਧ
	ੜ	ਵ	ਡੀ	ਆ	ੜ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਗੋ	ੜ	ਬਿੰ	ੜ	ਕੀ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	—	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਗੋ	ਬਿੰ	ਦ	ਕੀ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਗੋ	ੜ	ਬਿੰ	ਦ	ਕੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਨੀ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਸ	ਗ	ਲ	ਅ	ਨੰ	ਦੁ	ਕੀ	ਆੜ	ੜ	ਪ	ਰ	ਮੇ	ੜ	ਸ	ਰਿ
	—	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	—	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮੁਪ	ਧ
	ੜ	ਅ	ਪ	ਣਾ	ਬਿ	ਰ	ਦੁ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਦੁ	ਸ	ਮੁ	ਰਿ	ਆ	ੜ
	—	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ	—	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ੜ	ਅ	ਪ	ਣਾ	ਬਿ	ਰ	ਦੁ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਦੁ	ਸ	ਮੁ	ਰਿ	ਆ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਗਿਦੜ ਦਾਖ ਨ ਅਪੜੈ ਆਖੈ ਥੂਹ ਕਉੜੀ॥
 ਨਚਣੁ ਨਚਿ ਨ ਜਾਣਈ ਆਖੈ ਭੁਇ ਸਉੜੀ॥
 ਬੋਲੈ ਅਗੈ ਗਾਵੀਐ ਭੈਰਉ ਸੋ ਗਉੜੀ॥
 ਹੰਸਾਂ ਨਾਲਿ ਟਟੀਹਰੀ ਕਿਉ ਪਹੁਚੈ ਦਉੜੀ॥
 ਸਾਵਣਿ ਵਣ ਹਰੀਆਵਲੇ ਅਕੁ ਜੰਮੈ ਅਉੜੀ॥
 ਬੇਮੁਖ ਸੁਖੁ ਨ ਦੇਖਈ ਜਿਉ ਛੁਟੜਿ ਛਉੜੀ॥੬॥੩੪॥

ਚਾਰ ਬਿਲਾਵਲ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4		
ਸਰਗਮ	—	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗਮ	ਪਧ	ਗਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਬੋੜ	ਮੁ	ਖ	ਸੁ	ਖੁ	ਨੜ	ੜੜ	ਦੋੜ	ੜ	ੜ	ਖ	ਈ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
	—	ਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਜਿਉ	ੜ	ੜ	ਛੁ	ੜ	ਟੜ	ੜੜ	ਛੁ	ਉ	ੜੀ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x					

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	
	ੜ	ਗਿ	ਦ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਖ	ਨ	ਅ	ੜ	ੜ	ਪ	ੜੈ	ੜ	ੜ	ੜ	
	—	ਸਾਂ	—	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	—	ਗਂ	—	ਰੇਂ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਆ	ੜ	ਖੈ	ੜ	ਥੂ	ੜ	ਹ	ੜ	ਥੂ	ੜ	ਹ	ੜ	ਕ	ਉ	ੜੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X					X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵੱਯਾ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ 'ਚੋਂ

ਜੁੱਧ ਕਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨੁ ਕਰੇ ॥
 ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥
 ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਮਰੇ ॥
 ਇਨ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ ਨਹੀ ਮੋ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਆਲਾਪ ਤਾਲ ਰਹਿਤ

ਸਾ ਪ ਪ — — — ਮ ਪ — — — ਧ ਪ ਧ — —
 ਇ ਨ ਹੀ s s s ਕੀ ਕ੍ਰਿ ਪਾ s ਕੇ s ਸ ਜੇ s s s
 — ਪ — — ਪ ਧ ਪ ਧ — — ਧ — — ਪ ਪ ਧ
 s ਹਮ ਹੈ s ਸ ਜੇ s s s s ਹਮ ਹੈ s ਇ ਨ ਹੀ
 ਧ ਪ ਮ ਗ ਰੇ ਰੇ ਗ — ਮ ਗ ਰੇ ਸਾ ਸਾ —
 s ਕੀ ਕ੍ਰਿ ਪਾ ਕੇ ਸ ਜੇ s ਹ ਮ ਹੈ s s s

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਪ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪ	ਸਾ	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	s	s	ਇ	ਨ	ਹੀ	s	ਕੀ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	s	ਕੇ	ਸ	ਜੇ	s	ਹ	ਮ
	ਗ	—	—	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	—	ਧ	ਪ	ਧ	—	ਧ	ਪ
	ਹੈ	s	s	ਸ	ਜੇ	s	ਹ	ਮ	ਹੈ	s	ਨ	ਹੀ	ਮੋ	s	ਸੇ	ਗ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—	ਧ	ਪ	ਧ	—	ਧ	ਪ
	ਰੀ	s	ਬ	ਕ	ਰੋ	s	ਰ	ਪ	ਰੇ	s	ਨ	ਹੀ	ਮੋ	s	ਸੇ	ਗ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—	—	—	—	—
	ਰੀ	s	ਬ	ਕ	ਰੋ	s	ਰ	ਪ	ਰੇ	s	s	s	s	s	s	s
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਮ	ਗ	ਪ	—	—	—	—	ਗ	ਮ	ਗ	ਧ	—	—	—
	—	ਧ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਪ	ਧ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—
ਸ਼ਬਦ	—	—	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧੁ
	ੜ	ੜ	ਅ	ਘ	ਅਉ	ੜ	ਘ	ਟ	ਰੇ	ੜ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੇ	ਪ੍ਰ
	ਧ	ਧ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧੁ	ਧੁ	—	ਗ	ਮ	ਪ	—	ਪ	ਮ
	ਸਾ	ਦਿ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੇ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ਦਿ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੇ	ਪ੍ਰ
	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸਾ	ਦਿ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੇ	ਪ੍ਰ	ਸਾ	ਦਿ	ਸੁ	ੜ	ਦਾ	ੜ	ਨੁ	ਕ
	ਸਾ	—	ਪ	ਪ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਪ	ਸਾ	—	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ਰੇ	ੜ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੀ	ਕ੍ਰਿ	ਪਾ	ੜ	ਕੇ	ਸ	ਜੇ	ੜ	ਹ	ਮ
	ਗ	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਰੇ	—	ਧ	ਧ	ਧ	—	ਧ	ਪ
	ਹੈ	ੜ	ੜ	ਸ	ਜੇ	ੜ	ਹ	ਮ	ਹੈ	ੜ	ਨ	ਹੀ	ਮੋ	ੜ	ਸੇ	ਗ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—	—	—	—	—
	ਰੀ	ੜ	ਬ	ਕ	ਰੋ	ੜ	ਰ	ਪ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ

ਖਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ, ਖਲ ਦਲ ਖੰਡੇ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡੇ ਬਰਬੰਡੇ ॥
 ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ, ਜੋਤਿ ਅਮੰਡੇ ਭਾਨ ਪ੍ਰਭੰ ॥
 ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੇ, ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣੇ, ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੇ, ਅਸਿ ਸਰਣੇ ॥
 ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਪ	ਪ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਖ	ਗ	ੜ	ਖੰ	ਡ	ਬਿ	ਹੰ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖ	ਗ
	—	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਮਗ	ਪ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਖੰ	ਡ	ਬਿ	ਹੰ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖਲ	ਦ	ਲ	ਖੰੜ	ਡੰ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪ	—	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—
	ੜ	ਅਤਿ	ਰ	ਣ	ਮੰ	ੜ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ਬ	ਰ	ਬੰ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	—	ਪ	ਪ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—	—
	ੜ	ਬ	ਰ	ਬੰ	ਡੰ	ੜ	ਖ	ਗ	ੜ	ਖੰ	ਡ	ਬਿ	ਹੰ	ਡੰ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਪ	ਧ	ਗ	ਪ	ਪ	—	—
	ੜ	ਭੁਜ	ਦੰ	ਡ	ਅ	ਖੰ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ਤੇ	ਜ	ਪ੍ਰ	ਚੰ	ਡੰ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—
	ੜ	ਜੋ	ਤਿ	ਅ	ਮੰ	ੜ	ਡੰ	ੜ	ੜ	ਭਾ	ਨ	ਪ੍ਰ	ਭੰ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	—	ਪਨੀ	ਧਮ	ਪ	—	ਗਪ	ਮਗ	ਰੇ	—	—	ਪ	ਪ
	ੜ	ਭਾਨ	ਪ੍ਰਭੰ	ੜ	ੜ	ਭਾਨ	ਪ੍ਰਭੰ	ੜ	ੜ	ਭਾਨ	ਪ੍ਰਭੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖ	ਗ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਰਾਮਕਲੀ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 901-02)

ਰੇ ਮਨ ਓਟ ਲੇਹੁ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ॥
ਜਾ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਦੁਰਮਤਿ ਨਾਸੈ ਪਾਵਹਿ ਪਦੁ ਨਿਰਬਾਨਾ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਬਡਭਾਗੀ ਤਿਹ ਜਨ ਕਉ ਜਾਨਹੁ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥
ਜਨਮ ਜਨਮ ਕੇ ਪਾਪ ਖੋਇ ਕੈ ਫੁਨਿ ਬੈਠੁਨਿ ਸਿਧਾਵੈ ॥੧॥
ਅਜਾਮਲ ਕਉ ਅੰਤ ਕਾਲ ਮਹਿ ਨਾਰਾਇਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥
ਜਾਂ ਗਤਿ ਕਉ ਜੋਗੀਸੁਰ ਬਾਛਤ ਸੋ ਗਤਿ ਛਿਨ ਮਹਿ ਪਾਈ ॥੨॥
ਨਾਹਿਨ ਗੁਨੁ ਨਾਹਿਨ ਕਛੁ ਬਿਦਿਆ ਧਰਮੁ ਕਉਨੁ ਗਜਿ ਕੀਨਾ ॥
ਨਾਨਕ ਬਿਰਦੁ ਰਾਮ ਕਾ ਦੇਖਹੁ ਅਭੈ ਦਾਨੁ ਤਿਹ ਦੀਨਾ ॥੩॥

ਰਾਗ ਪਹਾੜੀ ਮਾਂਡ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	—	—	—	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧਨੀ	ਧ	ਪ	—	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਓ	ਟ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਓ	ਟ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਧ
	ੜ	ਓ	ਟ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	ੜ	ਮ	ਨ
	—	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਓ	ਟ	ਲੇ	ਹੁ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਨਾ	ੜ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਧ	ਪਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਗ	ਗੁ	ਗ	ਮ	ਗ	ਗੁ	ਗ
	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਕੈ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਨਿ	ੜ	ਦੁਰ	ਮ	ਤਿ	ਨਾ	ੜ	ਸੈ	ੜ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—
	ੜ	ਪਾ	ੜ	ਵਹਿ	ਪ	ਦੁ	ਨਿ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਸੰਤੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1182)

ਜਿਸੁ ਬੋਲਤ ਮੁਖੁ ਪਵਿਤੁ ਹੋਇ॥ ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਨਿਰਮਲ ਹੈ ਸੋਇ॥
 ਜਿਸੁ ਅਰਾਧੇ ਜਮੁ ਕਿਛੁ ਨ ਕਹੈ॥ ਜਿਸ ਕੀ ਸੇਵਾ ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਲਹੈ॥੧॥
 ਰਾਮ ਰਾਮ ਬੋਲਿ ਰਾਮ ਰਾਮ॥ ਤਿਆਗਹੁ ਮਨ ਕੇ ਸਗਲ ਕਾਮ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਿਸ ਕੇ ਧਾਰੇ ਧਰਣਿ ਅਕਾਸੁ॥ ਘਟਿ ਘਟਿ ਜਿਸ ਕਾ ਹੈ ਪ੍ਰਗਾਸੁ॥
 ਜਿਸੁ ਸਿਮਰਤ ਪਤਿਤ ਪੁਨੀਤ ਹੋਇ॥ ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਨ ਰੋਇ॥੨॥
 ਸਗਲ ਧਰਮ ਮਹਿ ਊਤਮ ਧਰਮ॥ ਕਰਮ ਕਰਤੂਤਿ ਕੈ ਊਪਰਿ ਕਰਮ॥
 ਜਿਸ ਕਉ ਚਾਹਹਿ ਸੁਰਿ ਨਰ ਦੇਵ॥ ਸੰਤ ਸਭਾ ਕੀ ਲਗਹੁ ਸੇਵ॥੩॥
 ਆਦਿ ਪੁਰਖਿ ਜਿਸੁ ਕੀਆ ਦਾਨੁ॥ ਤਿਸ ਕਉ ਮਿਲਿਆ ਹਰਿ ਨਿਧਾਨੁ॥
 ਤਿਸ ਕੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਕਹੀ ਨ ਜਾਇ॥ ਨਾਨਕ ਜਨ ਹਰਿ ਹਰਿ ਧਿਆਇ॥੪॥

ਰਾਗ ਕਾਂਗੜਾ ਪਹਾੜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
ਸਰਗਮ	--	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਮ	ਬੋ	ੜਲਿ	ਰਾ	ੜਮ	ਰਾੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	—	—	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਧ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਮ	ਬੋ	ੜ	ੜ	ਲਿ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ੜ	ੜ
	ਸਾ	ਪ	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	—	ਪ	ਧ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਮ	ਤਿਆ	ੜ	ਗਹੁ	ਮ	ਨ	ਕੇ	ੜ	ੜ	ਸ	ਗ	ਲ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ਮ
	--	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਗ	—	—	ਗ	ਗ
	ੜ	ਤਿਆ	ੜ	ਗਹੁ	ਮ	ਨ	ਕੇ	ੜ	ੜ	ਸ	ਗ	ਲ	ਕਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ਮ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਅੰਤਰਾ

	--	ਗ	ਪ	ਪ	ਮ	ਧ	ਗ	ਗ	—	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਪ	—	
	ੜ	ਜਿ	ਸੁ	ਬੋ	ਲ	ਤ	ਮੁ	ਖੁ	ੜ	ਪ	ਵਿ	ਤੁ	ਹੋ	ੜ	ਇ	ੜ	
	—	ਪ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਗ	—	ਗ	—	
	ੜ	ਜਿਸੁ	ਸਿ	ਮ	ਰ	ਤ	ਨਿ	ਰ	ਮ	ਲ	ਹੈ	ੜ	ਸੋ	ੜ	ਇ	ੜ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 612)

ਕੋਟਿ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਕੋ ਠਾਕੁਰੁ ਸੁਆਮੀ ਸਰਬ ਜੀਆ ਕਾ ਦਾਤਾ ਰੇ॥
ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੈ ਨਿਤ ਸਾਰਿ ਸਮਾਲੈ ਇਕੁ ਗੁਨੁ ਨਹੀ ਮੂਰਖਿ ਜਾਤਾ ਰੇ॥੧॥
ਹਰਿ ਆਰਾਧਿ ਨ ਜਾਨਾ ਰੇ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਗੁਰੁ ਗੁਰੁ ਕਰਤਾ ਰੇ॥
ਹਰਿ ਜੀਉ ਨਾਮੁ ਪਰਿਓ ਰਾਮਦਾਸੁ॥ਰਹਾਉ॥
ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਸਰਬ ਘਟਾ ਭਰਪੂਰੀ ਰੇ॥
ਪੇਖਤ ਸੁਨਤ ਸਦਾ ਹੈ ਸੰਗੇ ਮੈ ਮੂਰਖ ਜਾਨਿਆ ਦੂਰੀ ਰੇ॥੨॥
ਹਰਿ ਬਿਅੰਤੁ ਹਉ ਮਿਤਿ ਕਰਿ ਵਰਨਉ ਕਿਆ ਜਾਨਾ ਹੋਇ ਕੈਸੋ ਰੇ॥
ਕਰਉ ਬੇਨਤੀ ਸਤਿਗੁਰ ਅਪੁਨੇ ਮੈ ਮੂਰਖ ਦੇਹੁ ਉਪਦੇਸੋ ਰੇ॥੩॥
ਮੈ ਮੂਰਖ ਕੀ ਕੇਤਕ ਬਾਤ ਹੈ ਕੋਟਿ ਪਰਾਧੀ ਤਰਿਆ ਰੇ॥
ਗੁਰੁ ਨਾਨਕੁ ਜਿਨੁ ਸੁਣਿਆ ਪੇਖਿਆ ਸੇ ਫਿਰਿ ਗਰਭਾਸਿ ਨ ਪਰਿਆ ਰੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਂਡ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਸਾਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਮੈੜ	ਮੂੜ	ਰੜ	ਖ	ਕੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੇੜ	ਤਕ	ਬਾੜ	ਤ	ਹੈੜ	ੜ
	ਸਾ	—	ਗਪ	ਪਧ	ਧਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਪ	—	ਪਧ	ਪਮ	ਮਪ	ਗ	ਰੇ	—
	ੜ	ੜ	ਕੋਟਿ	ਪੜ	ਰਾੜ	ੜੜ	ਧੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ਤਰਿ	ਆੜ	ਰੇੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	ਗ	—	ਸਾਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾਗ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ੜ	ਮੈੜ	ਮੂੜ	ਰੜ	ਖ	ਕੀੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੇੜ	ਤਕ	ਬਾੜ	ਤ	ਹੈੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	ਧਨੀ	ਪਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ੜ	ਗੁਰੁ	ਨਾ	ਨ	ਕੁ	ਜਿ	ਨ	ੜ	ੜ	ਸੁਣਿ	ਆੜ	ਪੇ	ਖਿ	ਆ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਰੇਸਾਂ	ਸਾਂਗੇ	ਰੇਗੇ	ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਸੇ	ਫਿਰਿ	ਗਰ	ਭਾੜ	ੜੜ	ਸਿੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨ ਪਰਿ	ਆੜ	ਰੇ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਝੀਲਫ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਗੁ, ਧੁ, ਨੀ, ਸੁਰ ਕੌਮਲ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁੱਧ ਸੁਰ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ 'ਧ', ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ 'ਗ' ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਾਤਹਿ-ਕਾਲ ਦਾ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ ਮ, ਪ ਧੁ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਗੁ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਰੇ ਸਾਂ ਨੀ ਧੁ ਪ, ਗੁ ਪ, ਮ ਗੁ ਰੇ, ਸਾ ਧੁ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸੁਖ ਰਾਜੇ ਹਰੀ ਚੰਦ ਘਰਿ, ਨਾਰਿ ਸੁ ਤਾਰਾ ਲੋਚਨ ਰਾਣੀ॥
 ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਗਾਵਦੇ ਰਾਤੀ ਜਾਇ ਸੁਣੈ ਗੁਰਬਾਣੀ॥
 ਪਿਛੈ ਰਾਜਾ ਜਾਗਿਆ ਅਧੀ ਰਾਤਿ ਨਿਖੰਡਿ ਵਿਹਾਣੀ॥
 ਰਾਣੀ ਦਿਸਿ ਨ ਆਵਈ ਮਨ ਵਿਚ ਵਰਤ ਗਈ ਹੈਰਾਣੀ॥
 ਹੋਰਤੁ ਰਾਤੀ ਉਠਿ ਕੈ ਚਲਿਆ ਪਿਛੈ ਤਰਲ ਜੁਆਣੀ॥
 ਰਾਣੀ ਪਹੁਤੀ ਸੰਗਤੀ ਰਾਜੇ ਖੜੀ ਖੜਾਉ ਨੀਸਾਣੀ॥
 ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਆਹਾਧਿਆ ਜੋੜੀ ਜੁੜੀ ਖੜਾਉ ਪੁਰਾਣੀ॥
 ਰਾਜੇ ਡਿਠਾ ਚਲਿਤੁ ਇਹੁ ਏਹ ਖੜਾਵ ਹੈ ਚੋਜ ਵਿਡਾਣੀ॥
 ਸਾਧ ਸੰਗਤਿ ਵਿਟਹੁ ਕੁਰਬਾਣੀ॥੬॥੧੦॥

ਰਾਗ ਝੀਲਫ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਧੁ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਰਾ	ਤੀ	ਜਾ	ੜ	ਇ	ਸੁ	ਣੈ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
	ਸਾ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	—	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—
	ੜ	ੜੜ	ਰਾ	ਤੀ	ਜਾ	ੜ	ਇ	ਸੁ	ਣੈ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਬਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਰੇ	ਸਾ	ਧੁ	ਪ	—	ਪ	ਧੁ	ਸਾ	—	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ੜ	ਸੁ	ਖੁ	ਰਾ	ਜੇ	ੜ	ਹ	ਰੀ	ਚੈ	ੜ	ਦ	ੜ	ਘ	ੜ	ਰਿ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਨਾ	ਰਿ	ਸੁ	ਤਾ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਲੋ	ੜ	ਚ	ਨ	ਰਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਜੰਗਲਾ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਆਸਾਵਰੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 'ਗੁ' ਕੋਮਲ ਦੋਵੇਂ 'ਧ', ਦੋਵੇਂ ਨਿਸ਼ਾਦ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਵਾਦੀ ਸੁਰ 'ਸਾ', ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ 'ਮ' ਹੈ। ਜਾਤੀ ਸੰਪੂਰਨ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਤੀਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਰੇ ਗੁ, ਮ ਪ, ਧ ਨੀ ਸਾ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾ ਨੀ ਧੁ, ਪ ਧ, ਪ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਰੇ ਮ, ਪ ਧ, ਨੀ ਧ, ਪ ਧ, ਮ ਪ, ਧੁ ਨੀ ਪ, ਮ ਪ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ, ਧ
ਨੀ ਪ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਾਰੰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1209)

ਮੋਹਨ ਘਰਿ ਆਵਹੁ ਕਰਉ ਜੋਦਰੀਆ ॥
 ਮਾਨੁ ਕਰਉ ਅਭਿਮਾਨੈ ਬੋਲਉ ਭੂਲ ਚੁਕ ਤੇਰੀ ਪ੍ਰਿਅ ਚਿਰੀਆ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਨਿਕਟਿ ਸੁਨਉ ਅਰੁ ਪੇਖਉ ਨਾਹੀ ਭਰਮਿ ਭਰਮਿ ਦੁਖ ਭਰੀਆ ॥
 ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਗੁਰ ਲਾਹਿ ਪਾਰਦੋ ਮਿਲਉ ਲਾਲ ਮਨੁ ਹਰੀਆ ॥੧॥
 ਏਕ ਨਿਮਖ ਜੇ ਬਿਸਰੈ ਸੁਆਮੀ ਜਾਨਉ ਕੋਟਿ ਦਿਨਸ ਲਖ ਬਰੀਆ ॥
 ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਕੀ ਭੀਰ ਜਉ ਪਾਈ ਤਉ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਸੰਗਿ ਮਿਰੀਆ ॥੨॥

ਰਾਗ ਜੰਗਲਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਨ੍ਹੀਗੁ	ਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ	ਧ੍ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਸਮੋ	ਹਨ	ਘ	ਰਿ	ਆ	ਭ	ਵਹੁ	ਭ	ਭ	ਰਉ	ਭ	ਜੋ	ਦ	ਰੀ	ਆ	ਭ
	—	ਸਾ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਮਗੁ	ਗੁ	—	ਗੁਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ
	ਭ	ਕ	ਰ	ਉਜੋ	ਦ	ਰੀ	ਆ	ਭ	ਭ	ਕ	ਰ	ਉਜੋ	ਦ	ਰੀ	ਆ	ਭ
	—	ਪ੍ਨੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ੍ਨੀ	ਪ	—	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਗੁ
	ਭ	ਕ	ਭ	ਭ	ਉਜੋ	ਦ	ਰੀ	ਆ	ਭ	ਸਮੋ	ਹਨ	ਘ	ਰਿ	ਆ	ਭ	ਭ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮਪ	ਪਗੁ	ਗੁਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਗੁ	ਸਾਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਸਾ	ਸਾਗੁ	—	ਮ	—
	ਭ	ਮਾ	ਭ	ਭ	ਰਉ	ਭ	ਅ	ਭਿ	ਮਾ	ਭ	ਨੈ	ਭ	ਬੋ	ਭ	ਲਉ	ਭ
	—	ਪਗੁ	ਗੁਮ	ਮਪ	ਮਗੁ	ਗੁਪ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਸਾ	ਸਾਗੁ	ਗੁਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—
	ਭ	ਭੂ	ਭ	ਭ	ਭ	ਭੋ	ਭ	ਭ	ਭ	ਰੀ	ਭ	ਪ੍ਰਿਅ	ਚਿ	ਰੀ	ਆ	ਭ
	—	ਸਾਗੁ	ਗੁਗੁ	ਗੁਗੁ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਮਗੁ	ਗੁ	—	ਗੁਰੇ	ਰੇਰੇ	ਸਾਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾਨ੍ਹੀ
	ਭ	ਭੂ	ਭ	ਭ	ਭ	ਕ	ਭੋ	ਭ	ਭ	ਰੀ	ਭ	ਪ੍ਰਿਅ	ਚਿ	ਰੀ	ਆ	ਭ
	—	ਪ੍ਨੀ	ਨ੍ਹੀ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ੍ਨੀ	ਪ	—	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਗੁ
	ਭ	ਕ	ਭ	ਭ	ਉਜੋ	ਦ	ਰੀ	ਆ	ਭ	ਸਮੋ	ਹਨ	ਘ	ਰਿ	ਆ	ਭ	ਭ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਰਾਗ ਮਾਲਹੰਜੀ, ਸਰਲ ਪ੍ਰੀਚੈ

ਇਹ ਕਾਫੀ ਥਾਟ ਦਾ ਰਾਗ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ 'ਗ' ਅਤੇ 'ਨੀ' ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਰੂਪ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਭ ਸੁਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਵਾਦੀ ਸੁਰ ਮੱਧਮ, ਸੰਵਾਦੀ ਸੁਰ ਸ਼ੜਜ ਹੈ। ਆਰੋਹ ਵਿਚ 'ਰੇ' — 'ਪ' ਵਰਜਿਤ ਹਨ। ਜਾਤੀ ਔੜਵ-ਸੰਪੂਰਨ ਹੈ। ਗਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਰਾਤ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਪਹਿਰ ਹੈ।

ਆਰੋਹ—ਸਾ ਗ, ਮ ਧ ਨੀ ਸਾਂ।

ਅਵਰੋਹ—ਸਾਂ ਨੀ ਧ ਪ, ਮ ਗ, ਮ ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਪਕੜ—ਧ ਨੀ ਸਾ, ਰੇ, ਗ, ਰੇ ਗ ਮ, ਗੁ ਰੇ ਸਾ।

ਸ਼ਬਦ

ਗਉੜੀ ਗੁਆਰੇਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 181)

ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਸਖਾ ਤੂੰਹੀ ਮੇਰਾ ਮੀਤੁ ॥ ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਪ੍ਰੀਤਮੁ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਹੀਤੁ ॥
 ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਪਤਿ ਤੂੰਹੈ ਮੇਰਾ ਗਹਣਾ ॥ ਤੁਝ ਬਿਨੁ ਨਿਮਖੁ ਨ ਜਾਈ ਰਹਣਾ ॥੧॥
 ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਲਾਲਨ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਸਾਹਿਬ ਤੂੰ ਮੇਰੇ ਖਾਨ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਿਉ ਤੁਮ ਰਾਖਹੁ ਤਿਵ ਹੀ ਰਹਨਾ ॥ ਜੋ ਤੁਮ ਕਹਹੁ ਸੋਈ ਮੋਹਿ ਕਰਨਾ ॥
 ਜਹ ਪੇਖਉ ਤਹਾ ਤੁਮ ਬਸਨਾ ॥ ਨਿਰਭਉ ਨਾਮੁ ਜਪਉ ਤੇਰਾ ਰਸਨਾ ॥੨॥
 ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਨਵ ਨਿਧਿ ਤੂੰ ਭੰਡਾਰੁ ॥ ਰੰਗ ਰਸਾ ਤੂੰ ਮਨਹਿ ਅਧਾਰੁ ॥
 ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਸੋਭਾ ਤੁਮ ਸੰਗਿ ਰਚੀਆ ॥ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਓਟ ਤੂੰ ਹੈ ਮੇਰਾ ਤਕੀਆ ॥੩॥
 ਮਨ ਤਨ ਅੰਤਰਿ ਤੁਹੀ ਧਿਆਇਆ ॥ ਮਰਮੁ ਤੁਮਾਰਾ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਇਆ ॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਤੇ ਦ੍ਰਿੜਿਆ ਇਕੁ ਏਕੈ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਹਰਿ ਹਰਿ ਹਰਿ ਟੇਕੈ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲਗੁੰਜੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ	ਧਧ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਮ	ਮ
ਸ਼ਬਦ	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰੀ	ਸੋ	ਭਾ	ਸ	ਤੁਮ	ਸੰਸ	ਸਗਿ	ਰਚੀ	ਆ	ਸ
	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਧ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰੀਸ	ਓ	ਟ	ਸ	ਤੂੰਹੈ	ਮੇ	ਰਾ	ਤਕੀ	ਆ	ਸ
	ਮਗ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮ
	ਤੂੰਹੈ	ਮੇ	ਰਾ	ਤਕੀ	ਆ	ਸ	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰੀ	ਸੋ	ਭਾ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਧ	ਨੀਧ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪ	ਧ	ਮ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾਸ	ਸਸ	ਖਾ	ਸ	ਤੂੰਹੀ	ਮੇਸ	ਰਾਸ	ਮੀ	ਤੁ	ਸ
	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਮਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਤੂੰ	ਮੇ	ਰਾ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮੁ	ਤੁਮ	ਸੰ	ਗਿ	ਹੀਸ	ਸ	ਤੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 748)

ਜਬ ਕਛੁ ਨ ਸੀਓ ਤਬ ਕਿਆ ਕਰਤਾ ਕਵਨ ਕਰਮ ਕਰਿ ਆਇਆ ॥
 ਅਪਨਾ ਖੇਲੁ ਆਪਿ ਕਰਿ ਦੇਖੈ ਠਾਕੁਰਿ ਰਚਨੁ ਰਚਾਇਆ ॥੧॥
 ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਰਾਇ ਮੁਝ ਤੇ ਕਛੁ ਨ ਹੋਈ ॥
 ਆਪੇ ਕਰਤਾ ਆਪਿ ਕਰਾਏ ਸਰਬ ਨਿਰੰਤਰਿ ਸੋਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਗਣਤੀ ਗਣੀ ਨ ਛੂਟੈ ਕਤਹੂ ਕਾਚੀ ਦੇਹ ਇਆਣੀ ॥
 ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਪ੍ਰਭ ਕਰਣੈਹਾਰੇ ਤੇਰੀ ਬਖਸ਼ ਨਿਰਾਲੀ ॥੨॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਭ ਤੇਰੇ ਕੀਤੇ ਘਟਿ ਘਟਿ ਤੁਹੀ ਧਿਆਈਐ ॥
 ਤੇਰੀ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਤੂਹੈ ਜਾਣਹਿ ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਪਾਈਐ ॥੩॥
 ਨਿਰਗੁਣ ਮੁਗਧੁ ਅਜਾਣੁ ਅਗਿਆਨੀ ਕਰਮ ਧਰਮ ਨਹੀ ਜਾਣਾ ॥
 ਦਇਆ ਕਰਹੁ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਮਿਠਾ ਲਗੈ ਤੇਰਾ ਭਾਣਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਾਲਗੁੰਜੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧਨ੍ਰੀ	ਧ	ਧ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਨਿਰ	ਗੁ	ਣੁ	ਮੁ	ਗ	ਧੁ	ੜ	ਅੰਜਾ	ਣੁ	ਅ	ਗਿ	ਆੜ	ੜ	ਨੀ	ੜ
	—	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਮਧ	ਮਧ	ਮਧ	ਪ	ਮ	—	ਮ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਕਰ	ਮ	ਧ	ਰੜ	ਮੜ	ਨੜ	ਹੀ	ਜਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਰੇਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਸਾ	—
	ੜ	ਦਇ	ਆ	ਕ	ਰਹੁ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਨੜ	ਕੁੜ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—
	ੜ	ਮਿ	ੜ	ਠਾ	ਲ	ਗੈ	ਤੇ	ਰਾ	ਭਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨ੍ਰੀ	ਧ	—	—	—	ਧ	—	ਧ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਮਿ	ੜ	ਠਾ	ਲ	ਗੈ	ਤੇ	ਰਾ	ਭਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਪ	ਮ	—	ਮ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਮਿ	ੜ	ਠਾ	ਲ	ਗੈ	ਤੇ	ਰਾ	ਭਾ	ੜ	ਣਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਮ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ	—	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਜਬ	ਕਛੁ	ਨ	ਸੀ	ੜ	ਓ	ੜ	ੜ	ਤਬ	ਕਿ	ਆ	ਕ	ਰ	ਤਾ	ੜ
	—	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	—	—	—	—
	ੜ	ਕਵ	ਨ	ਕ	ਰ	ਮ	ਕ	ਰਿ	ਆ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1099-1100)

ਲੋਇਣ ਲੋਈ ਡਿਠ ਪਿਆਸ ਨ ਬੁਝੈ ਮੂ ਘਣੀ॥
ਨਾਨਕ ਸੇ ਅਖੜੀਆ ਬਿਅੰਨਿ ਜਿਨੀ ਡਿਸਦੋ ਮਾ ਪਿਰੀ॥੩॥

ਰਾਗ ਸ੍ਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਲੋ	ੜ	ੜ	ਇ	ੜ	ਣ	ੜ	ਲੋ	ੜ	ਈ	ੜ	ਡਿ	ੜ	ਠ	ੜ
	—	ਗ	ਮ	ਨੀ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਨੀਧੁ	ਮਧੁ	ਨੀਸਾ	ਨੀਧੁ	ਨੀਧੁ	ਮਗ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਪਿਆ	ਸ	ਨ	ਬੁ	ੜ	ਝੈ	ੜ	ਮੂੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਘੜ	ਣੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਧੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸੇ	ੜ	ਅ	ਖੀ	ੜੀ	ਆ	ੜ	ਬਿ	ਅੰ	ੜ	ਨਿ	ੜ
	—	ਗੰ	ਮੰ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧੁ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਧੁਮੰ	ਧੁਨੀ	ਮਧੁ	ਨੀਧੁ	ਮਗ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਜਿ	ਨੀ	ਡਿ	ਸੰ	ੜ	ਦੋ	ੜ	ਮਾੜ	ੜੜ	ੜੜ	ਪਿੜ	ਰੀੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਕਬਿੱਤ ਸਵੱਯੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਪੂਛਤ ਪਥਿਕ ਤਿਹ ਮਾਰਗਿ ਨ ਧਰੈ ਪਗੁ, ਪ੍ਰੀਤਮ ਕੇ ਦੇਸ ਕੈਸੇ ਬਾਤਨ ਕੈ ਜਾਈਐ ॥
 ਪੂਛਤ ਹੈ ਬੈਦ ਖਾਤ ਅਉਖਧਿ ਨ ਸੰਜਮ ਸੈ, ਕੈਸੇ ਮਿਟੈ ਰੋਗ ਸੁਖ ਸਹਜਿ ਸਮਾਈਐ ॥
 ਪੂਛਤ ਸੁਹਾਗਨਿ ਕਰਮ ਹੈ ਦੁਹਾਗਨਿ ਕੈ, ਰਿਦੈ ਬਿਭਚਾਰ ਕਤ ਸਿਹਜਾ ਬੁਲਾਈਐ ॥
 ਗਾਏ ਸੁਨੈ ਆਖੈ ਮੀਚੈ ਪਾਈਐ ਨ ਪਰਮ ਪਦੁ, ਗੁਰ ਉਪਦੇਸੁ ਗਹਿ ਜਉ ਲਉ ਨ ਕਮਾਈਐ ॥੪੩੯॥

ਗੁਰ ਪੀਲੂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	—	ਗ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	—	ਰੇ	ਗ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਫ	ਫ	ਫ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮਫ	ਫਫ	ਕੇ	ਦੇ	ਫ	ਸ	ਫ	ਫ	ਕੈ	ਫ	ਸੇ
	—	—	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	—	ਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ
	ਫ	ਫ	ਫ	ਬਾ	ਫ	ਤ	ਨ	ਕੈ	ਜਾ	ਫ	ਈਐ	ਫ	ਜਾ	ਫ	ਫ	ਈ
	ਰੇਗ	ਸਾਰੇ	—	ਮ	ਰੇ	ਮ	—	ਮ	ਪ	—	ਧ	ਧ	ਮ	ਧ	ਧ	ਮ
	ਐਫ	ਫਫ	ਫ	ਪੂ	ਛ	ਤ	ਫ	ਧ	ਬਿ	ਫ	ਕ	ਫ	ਤਿ	ਫ	ਹ	ਫ
	ਧ	—	ਧ	ਮ	ਮ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਮ	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ
	ਫ	ਫ	ਫ	ਮਾ	ਰ	ਗਿ	ਫ	ਨ	ਧਾ	ਰੈ	ਫ	ਫ	ਧ	ਫ	ਗੁ	ਫ
	ਪ	—	—	ਗ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਗਮ	ਮ	ਮ	ਗ	ਗ	ਰੇ	—	ਰੇ	ਗ	ਸਾ
	ਫ	ਫ	ਫ	ਪ੍ਰੀ	ਤ	ਮਫ	ਫਫ	ਕੇ	ਦੇ	ਫ	ਸ	ਫ	ਫ	ਕੈ	ਫ	ਸੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	—	—	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ
	ਫ	ਫ	ਫ	ਪੂ	ਛ	ਤ	ਫ	ਹੈ	ਬੈ	ਫ	ਦ	ਫ	ਖਾ	ਫ	ਤ	ਫ
	ਸਾਂ	—	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	—	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂ	—	ਪ
	ਫ	ਫ	ਫ	ਅਉ	ਫ	ਖ	ਧਿ	ਨ	ਫ	ਸੰ	ਜ	ਮ	ਸੈਫ	ਫ	ਫ	ਫ
	—	—	—	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ
	ਫ	ਫ	ਫ	ਕੈ	ਫ	ਸੇ	ਮਿ	ਟੈ	ਰੋ	ਫ	ਫ	ਗ	ਫ	ਸੁ	ਖ	ਫ
	ਪ	—	—	ਗ	ਰੇ	ਮ	ਧ	ਧ	ਪ	ਧ	ਧ	ਧ	ਗ	ਰੇ	—	—
	ਫ	ਫ	ਫ	ਸ	ਹ	ਜਿ	ਫ	ਸ	ਮਾ	ਫ	ਫ	ਈ	ਐ	ਫ	ਫ	ਫ
	—	—	—	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	—	ਗ	ਸਾ	—	—	—
	ਫ	ਫ	ਫ	ਸ	ਹ	ਜਿ	ਫ	ਸ	ਮਾ	ਫ	ਫ	ਈ	ਐ	ਫ	ਫ	ਫ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 847)

ਧਨਿ ਧੰਨਿ ਹਮਾਰੇ ਭਾਗ ਘਰਿ ਆਇਆ ਪਿਰੁ ਮੇਰਾ॥
 ਸੋਹੇ ਬੰਕ ਦੁਆਰ ਸਗਲਾ ਬਨੁ ਹਰਾ॥
 ਹਰ ਹਰਾ ਸੁਆਮੀ ਸੁਖਹ ਗਾਮੀ ਅਨਦ ਮੰਗਲ ਰਸੁ ਘਣਾ॥
 ਨਵਲ ਨਵਤਨ ਨਾਹੁ ਬਾਲਾ ਕਵਨ ਰਸਨਾ ਗੁਨ ਭਣਾ॥
 ਮੇਰੀ ਸੇਜ ਸੋਹੀ ਦੇਖਿ ਮੋਹੀ ਸਗਲ ਸਹਸਾ ਦੁਖੁ ਹਰਾ॥
 ਨਾਨਕੁ ਪਇਅੰਧੈ ਮੇਰੀ ਆਸ ਪੂਰੀ ਮਿਲੇ ਸੁਆਮੀ ਅਪਰੰਪਰਾ॥

ਰਾਗ ਮਾਰਵਾ

ਤਾਲ ਯਕਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
ਸਰਗਮ	ਧ	—	ਮ	ਧ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	—	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਧ	ੜ	ਨਿ	ਧੰ	ਨਿ	ਹ	ਮਾ	ੜ	ਰੇ	ਭਾ	ੜ	ਗ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ	ਗ	ਮ	ਧ	ਧ
	ਘ	ਰਿ	ਆ	ਇਆ	ਪਿ	ਰੁ	ੜ	ਮ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	—	ਗ	ਮ	ਧ	ਮਧ	ਸਾਂ	—	—	ਰੇਂ	—	ਸਾਂ
	ਸੋ	ੜ	ਹੇ	ਬੰ	ੜ	ਕਦੁ	ਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਰ
	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੰ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਧ
	ਸ	ਗ	ਲਾ	ੜ	ਬ	ਨ	ਹ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		0		2		0		3		4	

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਸਿਧੀ ਮਨੇ ਬੀਚਾਰਿਆ ਕਿਵੇ ਦਰਸਨ ਏ ਲੇਵੈ ਬਾਲਾ॥
 ਐਸਾ ਜੋਗੀ ਕਲੀ ਮਹਿ ਹਮਰੇ ਪੰਥ ਕਰੇ ਉਜਿਆਲਾ॥
 ਖਪਰ ਦਿਤਾ ਨਾਥ ਜੀ ਪਾਣੀ ਭਰਿ ਲੈਵਣਿ ਉਠਿ ਚਾਲਾ॥
 ਬਾਬਾ ਆਇਆ ਪਾਣੀਐ ਡਿਠੇ ਰਤਨ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲਾ॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਅਗਮ ਅਗਾਧਿ ਪੁਰਖੁ ਕੇਹੜਾ ਝਲੇ ਗੁਰੁ ਦੀ ਝਾਲਾ॥
 ਫਿਰਿ ਆਇਆ ਗੁਰ ਨਾਥ ਜੀ, ਪਾਣੀ ਠਉੜ ਨਹੀਂ ਉਸਿ ਤਾਲਾ॥
 ਸਬਦਿ ਜਿਤੀ ਸਿਧਿ ਮੰਡਲੀ ਕੀਤੋ ਸੁ ਅਪਣਾ ਪੰਥੁ ਨਿਰਾਲਾ॥
 ਕਲਿਜੁਗਿ ਨਾਨਕ ਨਾਮੁ ਸੁਖਾਲਾ॥੩੧॥੧॥

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਗ	ਪ	ਧ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	—	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	—	ਸਾ	—
ਸ਼ਬਦ	ਕ	ਲਿ	ਜੁ	ਗਿ	ਨਾ	ਸ	ਨ	ਕ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਸੁ	ਖਾ	ਸ	ਲਾ	ਸ
	ਸਾ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਧ	—	ਪ	ਪ	ਮ	—	—	—
	ਸ	ਬ	ਦਿ	ਜਿ	ਤੀ	ਸ	ਸਿ	ਧਿ	ਮੰ	ਸ	ਸ	ਡ	ਲੀ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਕੀ	ਸ	ਤੋ	ਸੁ	ਅ	ਪ	ਣਾ	ਸ	ਪੰ	ਸ	ਬੁ	ਨਿ	ਰਾ	ਸ	ਲਾ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਧ	—	ਪ	—
	ਸਿ	ਸ	ਧੀ	ਸ	ਮ	ਸ	ਨੇ	ਬੀ	ਚਾ	ਸ	ਸ	ਰਿ	ਆ	ਸ	ਸ	ਸ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪੁਮ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਪ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	—
	ਕਿ	ਸ	ਵੈ	ਸ	ਦ	ਰ	ਸਨ	ਏ	ਲੇ	ਸ	ਵੈ	ਸ	ਬਾ	ਸ	ਲਾ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਡਹੰਸੁ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 563)

ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਸੋ ਪ੍ਰਭੂ ਪੂਰਾ॥ ਦਾਨੁ ਦੇਇ ਸਾਧੂ ਕੀ ਧੂਰਾ॥੧॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਭ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ॥ ਤੇਰੀ ਓਟ ਪੂਰਨ ਗੋਪਾਲਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਜਲਿ ਥਲਿ ਮਹੀਅਲਿ ਰਹਿਆ ਭਰਪੂਰੇ॥ ਨਿਕਟਿ ਵਸੈ ਨਾਹੀ ਪ੍ਰਭ ਦੂਰੇ॥੨॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਨਦਰਿ ਕਰੇ ਸੋ ਧਿਆਏ॥ ਆਠ ਪਹਰ ਹਰਿ ਕੇ ਗੁਣ ਗਾਏ॥੩॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਸਗਲੇ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰੇ॥ ਸਰਨਿ ਪਰਿਓ ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਦੁਆਰੇ॥੪॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ	ਪਧ	ਪਮ	ਪਮ	ਗਗੁ	ਗਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਦੀਸ	ਨਸ	ਦਇ	ਆਸ	ਲਾਸ	ਸ
	ਸਾ	ਧ	ਧਪ	ਪਨੀ	ਧਨੀ	ਪ	ਪਮ	ਗਗੁ	ਗ	ਮ	ਮ	—
	ਤੇ	ਰੀ	ਸਸ	ਓਸ	ਟਸ	ਸ	ਪੂਸ	ਰਨ	ਗੋ	ਪਾ	ਲਾ	ਸ
	ਪਮ	ਗਗੁ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ
	ਪੂਸ	ਰਨ	ਗੋਸ	ਪਾਸ	ਲਾ	ਸ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਪ੍ਰ	ਭ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਪ	ਧ	ਧਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਪ	—
	ਅੰ	ਤ	ਰ	ਜਾਸ	ਮੀ	ਸ	ਸੋ	ਪ੍ਰ	ਭੂਸ	ਪੂਸ	ਰਾ	ਸ
	ਗਧ	ਧ	ਧਪ	ਪਨੀ	ਧਨੀ	ਪ	ਪਮ	ਗਗੁ	ਗ	ਮ	ਪ	—
	ਦਾਸ	ਸ	ਨੁਸ	ਦੇਸ	ਸਸ	ਇ	ਸਾਸ	ਧੂਸ	ਕੀ	ਧੂ	ਰਾ	ਸ
	ਪਮ	ਗਗੁ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਗ	ਮ
	ਸਾਸ	ਧੂਸ	ਕੀਸ	ਧੂਸ	ਰਾ	ਸ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ਪ੍ਰ	ਭ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਮਾਤਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 105)

ਜਿਥੈ ਨਾਮੁ ਜਪੀਐ ਪ੍ਰਭੁ ਪਿਆਰੇ ॥ ਸੇ ਅਸਥਲ ਸੋਇਨ ਚਉਬਾਰੇ ॥
 ਜਿਥੈ ਨਾਮੁ ਨ ਜਪੀਐ ਮੇਰੇ ਗੋਇਦਾ ਸੇਈ ਨਗਰ ਉਜਾੜੀ ਜੀਉ ॥੧॥
 ਹਰਿ ਰੁਖੀ ਰੋਟੀ ਖਾਇ ਸਮਾਲੇ ॥ ਹਰਿ ਅੰਤਰਿ ਬਾਹਰਿ ਨਦਰਿ ਨਿਹਾਲੇ ॥
 ਖਾਇ ਖਾਇ ਕਰੇ ਬਦਫੈਲੀ ਜਾਣੁ ਵਿਸੂ ਕੀ ਵਾੜੀ ਜੀਉ ॥੨॥
 ਸੰਤਾ ਸੇਤੀ ਰੰਗੁ ਨ ਲਾਏ ॥ ਸਾਕਤ ਸੰਗਿ ਵਿਕਰਮ ਕਮਾਏ ॥
 ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਖੋਈ ਅਗਿਆਨੀ ਜੜ ਅਪੁਣੀ ਆਪਿ ਉਪਾੜੀ ਜੀਉ ॥੩॥
 ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਮੇਰੇ ਦੀਨ ਦਇਆਲਾ ॥ ਸੁਖ ਸਾਗਰ ਮੇਰੇ ਗੁਰ ਗੋਪਾਲਾ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਨਾਨਕੁ ਗੁਣ ਗਾਵੈ ਰਾਖਹੁ ਸਰਮ ਅਸਾੜੀ ਜੀਉ ॥੪॥

ਰਾਗ ਕਲਿਆਣ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਨੀ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਨੀ	ਰੇ	ਮ	ਗ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਜਿ	ਥੈ	ਸ	ਨਾ	ਸ	ਮੁ	ਜ	ਪੀ	ਐ	ਪ੍ਰਭ	ਪਿਆ	ਰੇ
	ਨੀ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਮੁਧ	ਮੁਪ	ਪ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਰੇ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਸੇ	ਸਸ	ਸਸ	ਅਸ	ਥਸ	ਲ	ਸੋਸ	ਇਨ	ਚਉ	ਬਾਸ	ਸਸ	ਰੇ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧਨੀ	ਨੀ	ਨੀ
	ਜਿ	ਥੈ	ਸ	ਨਾ	ਮੁ	ਨ	ਜਪੀਐ	ਮੇ	ਰੇ	ਗੋਸ	ਇ	ਦਾ
	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮੁਧ	ਪ	ਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਰੇ	ਗਮ	ਗਰੇ	ਸਾ
	ਸੇ	ਈ	ਸ	ਨਗ	ਰ	ਉ	ਜਾਸ	ਸੜੀ	ਸ	ਜੀਸ	ਉਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਾਰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 1208)

ਹਰਿ ਜਨ ਰਾਮ ਰਾਮ ਰਾਮ ਧਿਆਏ ॥
 ਏਕ ਪਲਕ ਸੁਖ ਸਾਧ ਸਮਾਗਮ ਕੋਟਿ ਬੈਕੁੰਠਹ ਪਾਂਏ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਦੁਲਭ ਦੇਹ ਜਪਿ ਹੋਤ ਪੁਨੀਤਾ ਜਮ ਕੀ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਾਰੈ ॥
 ਮਹਾ ਪਤਿਤ ਕੇ ਪਾਤਿਕ ਉਤਰਹਿ ਹਰਿ ਨਾਮਾ ਉਰਿ ਧਾਰੈ ॥੨॥
 ਜੋ ਜੋ ਸੁਨੈ ਰਾਮ ਜਸੁ ਨਿਰਮਲ ਤਾ ਕਾ ਜਨਮ ਮਰਣ ਦੁਖੁ ਨਾਸਾ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਪਾਈਐ ਵਡਭਾਗੀ ਮਨ ਤਨ ਹੋਇ ਬਿਗਾਸਾ ॥੨॥

ਰਾਗ ਬ੍ਰਿੰਦਾਵਨੀ ਸਾਰਗ

ਭਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	ਸਾਂ	—	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਮਾ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਰਾ	ਸ	ਮ	ਰਾ	ਮ	ਰਾ	ਮਸ	ਧਿ	ਆਂ	ਸ	ਏ	ਸ	ਹ	ਰਿ	ਜਨ	ਸ
	—	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਧ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ
	ਸ	ਏ	ਕ	ਪ	ਲ	ਕ	ਸੁ	ਖ	ਸਾਸ	ਸਸ	ਧ	ਸ	ਮਾ	ਸ	ਗ	ਮ
	—	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਮ	ਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਕੋ	ਟਿ	ਬੈ	ਕੁੰ	ਸ	ਠ	ਹ	ਪਾਂਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਏ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—
	ਸ	ਦੁ	ਲ	ਭ	ਦੇ	ਹ	ਜ	ਪਿ	ਹੋ	ਸ	ਤ	ਪੁ	ਨੀ	ਸ	ਤਾ	ਸ
	—	ਮ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਜ	ਮ	ਕੀ	ਤ੍ਰਾ	ਸ	ਸ	ਨਿ	ਵਾਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਰੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
1	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ
2	ਨੀਸਾ	ਰੇਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਸਾ	ਨੀਪ	ਨੀਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਮਮ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ
	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ
3	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ
4	ਸਾਂ	—	ਰੇਂ	—	ਸਾਂਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਪ	ਮ	ਪ	—	ਨੀ	ਪਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
5	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਨੀਮ	ਪ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਨੀ	ਸਾਂ	ਮਰੋ	ਸਾਂਨੀ	ਰੇਂਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ	ਪ	ਮਰੇ	ਸਾ
	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂ
6	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇਸਾ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਮਮ	ਰੇਂਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਂਸਾਂ
	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
7	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਮ
	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਮਪ	ਰੇਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਮਰੇ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋ	ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ	ਪਮ
	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋ	ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਸਾਰੋ	ਨੀਸਾਂ	ਪਨੀ	ਪਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ
8	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾ	ਮਮ	ਮਮ	ਮਮ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਰੇ	ਪਨੀ	ਸਾਰੇ	ਨੀਨੀ	ਨੀਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾ
	ਸਾਮ	ਰੇਮ	ਪਮ	ਪਨੀ	ਨੀਨੀ	ਨੀਨੀ	ਪਮ	ਪ	ਰੇਮ	ਪਨੀ	ਪਪ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਪਨੀ	ਸਾ
	ਮਰੇ	ਮਪ	ਨੀਪ	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਰੋ	ਰੇਂਸਾਂ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਨੀ	ਨੀਪ	ਪਪ	ਮਮ	ਮਰੇ	ਰੇਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀਸਾ
9	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਮਪ	ਮਰੇ	ਰੇਰੇ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਪ	ਪਪ	ਮਮ	ਮਰੇ	ਰੇਰੇ
	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਨੀ	ਸਾਂਸਾਂ	ਨੀਪ	ਪਪ	ਮਪ	ਮਰੇ	ਰੇਰੇ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ	ਮਮ	ਮਰੇ	ਸਾਰੇ	ਨੀਸਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 406-07)

ਓਹਾ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਰੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥

ਕਨਿਕ ਮਾਣਿਕ ਗਜ ਮੋਤੀਅਨ ਲਾਲਨ ਨਹ ਨਾਹ ਨਹੀ ॥੧॥

ਰਾਜ ਨ ਭਾਗ ਨ ਹੁਕਮ ਨ ਸਾਦਨ ॥ ਕਿਛੁ ਕਿਛੁ ਨ ਚਾਹੀ ॥੨॥

ਚਰਨਨ ਸਰਨਨ ਸੰਤਨ ਬੰਦਨ ॥ ਸੁਖੇ ਸੁਖੁ ਪਾਹੀ ॥

ਨਾਨਕ ਤਪਤਿ ਹਰੀ ॥ ਮਿਲੇ ਪ੍ਰੇਮ ਪਿਰੀ ॥੩॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮੁਰੇ	ਪੁਨੀ	ਧੁਧ	ਪੁਨੀ	ਧੁਧ	ਧੁਧ	ਗਮ	ਪੁਧ	ਪਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਕਨਿ	ਕਮਾ	ਣਿਕ	ਗਜ	ਮੋਤੀ	ਅਨ	ਲਾਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਲਯ	ਨ
	ਮੁਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਸਾ	ਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
	ਨਯ	ਯ	ਹ	ਨਾ	ਯ	ਹ	ਨਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਹੀਯ	ਯਯ	ਯ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪੁਗ	ਪ	ਧ	ਧੁਰੇਂ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾਰੇਂ	ਸਾਨੀ	ਧ
	ਰਾਯ	ਜ	ਨ	ਭਾਯ	ਗ	ਨ	ਹੁਕ	ਮ	ਨ	ਸਾਯ	ਦਯ	ਨ
	ਧੁਧ	ਧ	ਸਾ	ਰੇਂਗ	ਗ	ਗੁਰੇਂ	ਗੁਰੇਂ	ਸਾਨੀ	ਧਨੀ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾ
	ਕਿਯ	ਛੁ	ਯ	ਕਿਯ	ਛੁ	ਯਯ	ਨਯ	ਯਯ	ਯਯ	ਚਾ	ਯਯ	ਹੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 750)

ਸਗਲ ਤਿਆਗਿ ਗੁਰ ਸਰਣੀ ਆਇਆ ਰਾਖਹੁ ਰਾਖਨਹਾਰੇ॥
ਜਿਤੁ ਤੂ ਲਾਵਹਿ ਤਿਤੁ ਹਮ ਲਾਗਹੁ ਕਿਆ ਏਹਿ ਜੰਤ ਵਿਚਾਰੇ॥੧॥
ਮੇਰੇ ਰਾਮ ਜੀ ਤੂੰ ਪ੍ਰਭ ਅੰਤਰਜਾਮੀ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਗੁਰਦੇਵ ਦਇਆਲਾ ਗੁਣ ਗਾਵਾ ਨਿਤ ਸੁਆਮੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
ਆਠ ਪਹਰ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਧਿਆਈਐ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਭਉ ਤਰੀਐ॥
ਆਪੁ ਤਿਆਗਿ ਹੋਈਐ ਸਭ ਰੇਣਾ ਜੀਵਤਿਆ ਇਉ ਮਰੀਐ॥੨॥
ਸਫਲ ਜਨਮੁ ਤਿਸ ਕਾ ਜਗ ਭੀਤਰਿ ਸਾਧਸੰਗਿ ਨਾਉ ਜਾਪੇ॥
ਸਗਲ ਮਨੋਰਥ ਤਿਸ ਕੇ ਪੂਰਨ ਜਿਸੁ ਦਇਆ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਆਪੇ॥੩॥
ਦੀਨ ਦਇਆਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਪ੍ਰਭ ਸੁਆਮੀ ਤੇਰੀ ਸਰਣਿ ਦਇਆਲਾ॥
ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਅਪਨਾ ਨਾਮੁ ਦੀਜੈ ਨਾਨਕ ਸਾਧ ਰਵਾਲਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	—	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	—	—	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਮੇ	ੜ	ਰੇ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਮ	ਜੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਤੂੰ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰ	ਜਾ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਗੁ	ਰ	ਦੇ	ੜ	ਵ	ਦਇ	ਆ	ੜ	ਲਾ	ੜ
	—	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ਵਾ	ੜ	ਨਿ	ਤ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—	—	—
	ੜ	ਗੁ	ਣ	ਗਾ	ਵਾ	ੜ	ਨਿ	ਤ	ਸੁਆ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਇਹ ਸੁਣਿ ਬਚਨ ਜੋਗੀਸਰਾ ਮਾਰਿ ਕਿਲਕ ਬਹੁ ਰੂਇ ਉਠਾਈ॥
 ਖਟ ਦਰਸਨ ਕਉ ਖੇਦਿਆ ਕਲਿਜੁਗਿ ਨਾਨਕ ਬੇਦੀ ਆਈ॥
 ਸਿਧਿ ਬੋਲਨਿ ਸਭਿ ਅਵਖਧੀਆਂ ਤੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀ ਧੁਨੋ ਚੜ੍ਹਾਈ॥
 ਰੂਪ ਵਟਾਏ ਜੋਗੀਆਂ ਸਿੰਘ ਬਾਘਿ ਬਹੁ ਚਲਿਤ ਦਿਖਾਈ॥
 ਇਕਿ ਪਰਿ ਕਰਿ ਕੈ ਉਡਰਨਿ ਪੰਖੀ ਜਿਵੈ ਰਹੈ ਲੀਲਾਈ॥
 ਇਕਨਾ ਨਾਗ ਹੋਇ ਪਉਣ ਛੋੜਿਆ ਇਕਨਾ ਵਰਖਾ ਅਗਨਿ ਵਸਾਇ॥
 ਤਾਰੇ ਤੋੜੇ ਭੰਗਰਿ ਨਾਥ ਇਕ ਛੜਿ ਮਿਰਗਾਨੀ ਜਲੁ ਤਰਿ ਜਾਈ॥
 ਸਿਧਾਂ ਅਗਨਿ ਨ ਬੁਝੈ ਬੁਝਾਈ॥੪੧॥੧॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਪ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਇਹ	ਸੁ	ਣਿ	ਬਚ	ਨ	ਜੋ	ਗੀ	ਝ	ਸ	ਰਾ	ਝ	ਝ
	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਨ੍ਰੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮਾ	ਰਿ	ਕਿ	ਲਕ	ਬ	ਹੁ	ਰੂ	ਝ	ਇਝ	ਉਠਾ	ਈ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀ	ਪਧ	ਪ	ਪ
	ਖਟ	ਦ	ਰ	ਸਨ	ਕ	ਉ	ਖੇ	ਝ	ਦਿ	ਆਝ	ਝ	ਝ
	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਰੇਗ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਕਲਿ	ਜੁ	ਗਿ	ਨਾ	ਨ	ਕਝ	ਬੋਝ	ਦੀ	ਝ	ਆ	ਈ	ਝ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਖਾਧੀ ਖੁਣਸਿ ਜੁਗੀਸਰਾਂ ਗੋਸਟਿ ਕਰਨਿ ਸਭੇ ਉਠਿ ਆਈ॥
ਪੁਛੇ ਜੋਗੀ ਭੰਗਰ ਨਾਥੁ ਤੁਹਿ ਦੁਧ ਵਿਚਿ ਕਿਉਂ ਕਾਂਜੀ ਪਾਈ॥
ਫਿਟਿਆ ਚਾਟਾ ਦੁਧ ਦਾ ਰਿੜਕਿਆਂ ਮਖਣੁ ਹਥਿ ਨ ਆਈ॥
ਭੇਖੁ ਉਤਾਰਿ ਉਦਾਸਿ ਦਾ ਵਤਿ ਕਿਉਂ ਸੰਸਾਰੀ ਗੀਤਿ ਚਲਾਈ॥
ਨਾਨਕ ਆਖੇ ਭੰਗਰਨਾਥ ਤੇਰੀ ਮਾਉ ਕੁਚਜੀ ਆਹੀ॥
ਭਾਂਡਾ ਧੋਇ ਨ ਜਾਤਿਓਨਿ ਭਾਇ ਕੁਚਜੇ ਫੁਲੁ ਸੜਾਈ॥
ਹੋਇ ਅਤੀਤੁ ਗ੍ਰਿਹਸਤਿ ਤਜਿ ਫਿਰ ਉਨ ਕੇ ਘਰਿ ਮੰਗਣਿ ਜਾਈ॥
ਬਿਨ ਦਿਤੇ ਕਛੁ ਹਥਿ ਨ ਆਈ॥੪੦॥੧॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਪੁ	ਨੀ	ਪੁ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾਨੀ	ਨੀ	ਰੇਸਾ	ਮਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਖਾ	ਧੀ	ੜ	ਖੁਣ	ਸਿ	ੜ	ਜੁੜ	ਗੀੜ	ਸ	ਰਾਂੜ	ੜੜ	ੜ
	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਮਪੁ	ਗਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਗੋ	ਸ	ਟਿੜ	ਕਰ	ਨਿੜ	ੜ	ਸਭੇ	ਉ	ਠਿੜ	ਆ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪੁਮ	ਧ	ਧ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਧ	ਧਪ
	ਪੁ	ਛੇ	ੜ	ਜੋ	ਗੀ	ੜੜ	ਭੰ	ਗ	ਰੜ	ਨਾੜ	ੜ	ਬੁੜ
	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਮਪੁ	ਗਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ
	ਤੁ	ਹਿ	ਦੁਧ	ਵਿਚਿ	ਕਿੜ	ਉਂ	ਕਾਂ	ਜੀ	ੜੜ	ਪਾ	ਈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 393-94)

ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਸਿਖਾਇਓ ਨਾਮੁ॥ ਸਰਬ ਮਨੋਰਥ ਪੂਰਨ ਕਾਮ॥
 ਬੁਝਿ ਗਈ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਹਰਿ ਜਸਹਿ ਅਘਾਨੇ॥ ਜਪਿ ਜਪਿ ਜੀਵਾ ਸਾਰਿਗਧਾਨੇ॥੧॥
 ਕਰਨ ਕਰਾਵਨ ਸਰਨਿ ਪਰਿਆ॥
 ਗੁਰ ਪਰਸਾਦਿ ਸਹਜ ਘਰੁ ਪਾਇਆ ਮਿਟਿਆ ਅੰਧੇਰਾ ਚੰਦੁ ਚੜਿਆ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਲਾਲ ਜਵੇਹਰ ਭਰੇ ਭੰਡਾਰ॥ ਤੋਟਿ ਨ ਆਵੈ ਜਪਿ ਨਿਰੰਕਾਰ॥
 ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਬਦੁ ਪੀਵੈ ਜਨੁ ਕੋਇ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਕੀ ਪਰਮ ਗਤਿ ਹੋਇ॥੨॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਰੇ	ਮਗ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	ਨ੍ਰੀਪ	ਪ੍ਰਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਰੇ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	5	ਮਿਟਿ	ਆ	ਅੰ	ਧੋ5	5	ਰਾ	5	55	ਚੰਦੁ	5ਚ	5ੜਿ	ਆ	55	ਚੜਿ	ਆ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

—	ਸਾਪ	ਪ	ਮ	ਮਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਰੇਮ	ਮਗ	ਮ	—	ਪ	—
5	ਕਰ	ਨ	ਕ	ਰਾ5	55	ਵ5	ਨ5	5	ਸਰ	ਨਿਪ	5ਰਿ	ਆ	5	5	5
—	ਸਾਪ	ਪ	ਮ	ਮਧ	ਪਧ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਸਾਰੇ	ਰੇਮ	ਮਗ	ਮ	—	ਪ	—
5	ਗੁਰ	ਪ	ਰ	ਸਾ5	55	ਦਿ5	55	5	ਸਹਜ	5ਘ	5ਰੁ	ਪਾ	5	ਇਆ	5
—	ਮਪ	ਪਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਪਮ	—	—	—	ਗਮ	ਮਮ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	—	—
5	ਚੰਦੁ	5ਚ	5ੜਿ	ਆ555	5	5	5	5	ਚੰਦੁ	5ਚ	5ੜਿ	ਆ5	55	5	5
—	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਸਾ	—	ਸਾਪ	ਪ	—	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ
5	ਚੰਦੁ	5ਚ	5ੜਿ	ਆ	5	ਚੜਿ	ਆ	5	ਮਿਟਿ	ਆ	ਅੰ	ਧੋ5	5	ਰਾ	5
	ਨ੍ਰੀਪ	ਪ੍ਰਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਸਾ	ਸਾਰੇ	ਸਾ	ਸਾਨ੍ਰੀ	ਨ੍ਰੀਰੇ	ਸਾ	—	ਪ	ਨ੍ਰੀ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ
	55	ਚੰਦੁ	5ਚ	5ੜਿ	ਆ	55	ਚੜਿ	ਆ	5	ਮਿਟਿ	ਆ	ਅੰ	ਧੋ5	5	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 737-38)

ਉਮਕਿਓ ਹੀਉ ਮਿਲਨ ਪ੍ਰਭ ਤਾਈ॥ ਖੋਜਤ ਚਰਿਓ ਦੇਖਉ ਪ੍ਰਿਅ ਜਾਈ॥
 ਸੁਨਤ ਸਦੇਸਰੋ ਪ੍ਰਿਅ ਗ੍ਰਿਹਿ ਸੇਜ ਵਿਛਾਈ॥ ਭ੍ਰਮਿ ਭ੍ਰਮਿ ਆਇਓ ਤਉ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਈ॥੧॥
 ਕਿਨ ਬਿਧਿ ਹੀਅਰੋ ਧੀਰੈ ਨਿਮਾਨੋ॥ ਮਿਲੁ ਸਾਜਨ ਹਉ ਤੁਝੁ ਕੁਰਬਾਨੋ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਏਕਾ ਸੇਜ ਵਿਛੀ ਧਨ ਕੰਤਾ॥ ਧਨ ਸੂਤੀ ਪਿਰੁ ਸਦ ਜਾਗੰਤਾ॥
 ਪੀਓ ਮਦਰੋ ਧਨ ਮਤਵੰਤਾ॥ ਧਨ ਜਾਗੈ ਜੇ ਪਿਰੁ ਬੋਲੰਤਾ॥੨॥
 ਭਈ ਨਿਰਾਸੀ ਬਹੁਤੁ ਦਿਨ ਲਾਗੇ॥ ਦੇਸ ਦਿਸੰਤਰ ਮੈ ਸਗਲੇ ਝਾਗੇ॥
 ਖਿਨੁ ਰਹਨੁ ਨ ਪਾਵਉ ਬਿਨੁ ਪਗ ਪਾਗੇ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਪ੍ਰਭ ਮਿਲਹ ਸਭਾਗੇ॥੩॥
 ਭਇਓ ਕ੍ਰਿਪਾਲੁ ਸਤਸੰਗਿ ਮਿਲਾਇਆ॥ ਬੂਝੀ ਤਪਤਿ ਘਰਹਿ ਪਿਰੁ ਪਾਇਆ॥
 ਸਗਲ ਸੀਗਾਰ ਹੁਣਿ ਮੁਝਹਿ ਸੁਹਾਇਆ॥ ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਗੁਰਿ ਭਰਮੁ ਚੁਕਾਇਆ॥੪॥
 ਜਹ ਦੇਖਾ ਤਹ ਪਿਰੁ ਹੈ ਭਾਈ॥ ਖੋਲਿਓ ਕਪਾਟੁ ਤਾ ਮਨੁ ਠਹਰਾਈ॥੧॥ਰਹਾਉ ਦੂਜਾ॥

ਰਾਗ ਵਡਹੰਸ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮੁਰੇ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਪੁਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀਰੇਸਾ	ਨੀ	ਨੀਮ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਕਿऽ	ਨ	ਬਿਧਿ	ਹੀ	ਅ	ਰੋ	ਧੀऽ	ਰੈऽ	਽ਨਿऽ	ਮਾ	਽਽	ਨੋ
	ਗ	ਮ	ਪ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	—	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮਿਲੁ	ਸਾ	਽	ਜਨ	ਹਉ	਽	ਤੁਝੁ	ਕੁ਽	ਰ਽	ਬਾ	਽	ਨੋ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾਪ	ਪ	ਪਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਗਮ	ਧਪ	ਪ
	ਉਮ	ਕਿ	ਓ਽	ਹੀ	਽	ਉ	ਮਿਲ	ਨ	ਪ੍ਰਭ	ਤਾ਽	ਈ਽	਽
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	—
	ਖੋ	ਜ	ਤ	ਚ	ਰਿ਽	ਓ	ਦੇਖਉ	ਪ੍ਰਿਅ	਽਽	ਜਾ਽	ਈ	਽
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 626-27)

ਸੋਈ ਕਰਾਇ ਜੋ ਤੁਧੁ ਭਾਵੈ ॥ ਮੇਹਿ ਸਿਆਣਪ ਕਛੂ ਨ ਆਵੈ ॥
 ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤਉ ਸਰਣਾਈ ॥ ਪ੍ਰਭਿ ਆਪੇ ਪੈਜ ਰਖਾਈ ॥੧॥
 ਮੇਰਾ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਹਰਿ ਰਾਇਆ ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲਣ ਲਾਗਾ ਕਰੀ ਤੇਰਾ ਕਰਾਇਆ ॥ਰਹਾਉ॥
 ਜੀਅ ਜੰਤ ਤੇਰੇ ਧਾਰੇ ॥ ਪ੍ਰਭ ਡੋਰੀ ਹਥਿ ਤੁਮਾਰੇ ॥
 ਜਿ ਕਰਾਵੈ ਸੋ ਕਰਣਾ ॥ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਤੇਰੀ ਸਰਣਾ ॥੨॥

ਰਾਗ ਕਾਫੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	—	ਮ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਤ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ
	—	ਗੁ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
	ੜ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਪ੍ਰ	ਤਿ	ਪਾ	ੜ	ਲ	ਣ	ਲਾ	ੜ	ਗਾ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਮ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	—	ਮ	—
	ੜ	ਕ	ਰੀ	ਤੇ	ਰਾ	ੜ	ੜ	ਕ	ਰਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	—	ਮ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਨੀ	ਧ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	—	ਮ	—
	ੜ	ੜ	ਮੇ	ਰਾ	ਮਾ	ੜ	ਤ	ਪਿ	ਤਾ	ੜ	ਹ	ਰਿ	ਰਾ	ੜ	ਇਆ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	—	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗੁੰ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	—
	ੜ	ੜ	ਸੋ	ਈ	ਕਰਾ	ੜ	ਇ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਤੁ	ਧੁ	ਭਾ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	—	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਪ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ
	ੜ	ੜ	ਮੋ	ਹਿ	ਸਿਆ	ੜ	ਣ	ਪ	ਕ	ਛੂ	ੜ	ਨ	ਆ	ੜ	ਵੈ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੂਹੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 738)

ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਸਾਰਿ ਸਮਾਲੀ ਮੋਹਿ ਨਿਰਗੁਨ ਕੇ ਦਾਤਾਰੇ॥
 ਬੈ ਖਰੀਦੁ ਕਿਆ ਕਰੇ ਚਤੁਰਾਈ ਇਹੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਬਾਰੇ॥੧॥
 ਲਾਲ ਰੰਗੀਲੇ ਪ੍ਰੀਤਮ ਮਨਮੋਹਨ ਤੇਰੇ ਦਰਸਨ ਕਉ ਹਮ ਬਾਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਪ੍ਰਭੁ ਦਾਤਾ ਮੋਹਿ ਦੀਨੁ ਭੇਖਾਰੀ ਤੁਮ੍ਹ ਸਦਾ ਸਦਾ ਉਪਕਾਰੇ॥
 ਸੋ ਕਿਛੁ ਨਾਹੀ ਜਿ ਮੈ ਤੇ ਹੋਵੈ ਮੇਰੇ ਠਾਕੁਰ ਅਗਮ ਅਪਾਰੇ॥੨॥
 ਕਿਆ ਸੇਵ ਕਮਾਵਉ ਕਿਆ ਕਹਿ ਰੀਝਾਵਉ ਬਿਧਿ ਕਿਤੁ ਪਾਵਉ ਦਰਸਾਰੇ॥
 ਮਿਤਿ ਨਹੀ ਪਾਈਐ ਅੰਤੁ ਨ ਲਹੀਐ ਮਨੁ ਤਰਸੈ ਚਰਨਾਰੇ॥੩॥
 ਪਾਵਉ ਦਾਨੁ ਢੀਠੁ ਹੋਇ ਮਾਗਉ ਮੁਖਿ ਲਾਗੈ ਸੰਤ ਰੇਨਾਰੇ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਕਉ ਗੁਰਿ ਕਿਰਪਾ ਧਾਰੀ ਪ੍ਰਭਿ ਹਾਥ ਦੇਇ ਨਿਸਤਾਰੇ॥੪॥

ਰਾਰਾ ਗਾਰਾ ਕਾਨੜਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਮਾਤਰੇ																
ਸਰਗਮ	—	—	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਸਾਨੀ	ਸਾਧੁ	ਧੁ	ਸਾਧੁ	ਧੁਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗਮ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਕਿਆ	ਗੁਣ	ਤੇ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਸਾੜ	ਰਿਸ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਲੀੜ	ੜੜ
	ਗੁਰੇ	—	ਸਾਮ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	—	ਸਾ	—	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਗੁਰੇ	ਰੇਗ	ਮਗ
	ੜੜ	ੜ	ਸਾੜ	ਰਿਸ	ਮਾ	ੜ	ਲੀ	ੜ	ੜ	ਮੋਹਿ	ਨਿਰ	ਗੁਨ	ਕੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	—	ਰੇਗੁ	ਮਰੇ	ਸਾ	—	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਨੀਸਾ
	ੜ	ੜ	ਦਾੜ	ਤਾੜ	ਰੇੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ਕਿਆ	ਗੁਣ	ਤੇ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	—	—	ਰੇਪ	ਪ	ਪਧ	ਧਪ	ਧਨੀ	ਧਨੀ	ਧਪ	ਪ	ਧਮ	ਮ	ਗ	ਰੇਗ	ਗਪ	ਮ
	ੜ	ੜ	ਬੈੜ	ਖ	ਗੀੜ	ਦੜ	ਕਿਆ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਕਰੇ	ਚਤੁ	ਰਾ	ੜੜ	ਈੜ	ੜ
	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਗੁ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਮ	—	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਮਰੇ
	ੜ	ਇਹੁ	ਜੀ	ਉ	ਪਿੰੜ	ਭੁੜ	ਸੜ	ਭੁੜ	ਥਾ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜੜ
	ਸਾ	—	ਮਗੁ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾਨੀ	ਨੀਸਾ	ਸਾਧੁ	ਧੁ	ਸਾਧੁ	ਧੁਸਾ	ਸਾਰੇ	ਰੇਸਾ	ਰੇਮ	ਗਮ
	ੜ	ੜ	ਕਿਆ	ਗੁਣ	ਤੇ	ੜ	ਰੇੜ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ਸਾੜ	ਰਿਸ	ਮਾੜ	ੜੜ	ਲੀੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੪ (ਪੰਨਾ 669)

ਹਰਿ ਪੜੁ ਹਰਿ ਲਿਖੁ ਹਰਿ ਜਪਿ ਹਰਿ ਗਾਉ ਹਰਿ ਭਉਜਲੁ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰੀ॥
 ਮਨਿ ਬਚਨਿ ਰਿਦੈ ਧਿਆਇ ਹਰਿ ਹੋਇ ਸੰਤੁਸਟੁ ਇਵ ਭਣੁ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰੀ॥੧॥
 ਮਨਿ ਜਪੀਐ ਹਰਿ ਜਗਦੀਸ॥ ਮਿਲਿ ਸੰਗਤਿ ਸਾਧੂ ਮੀਤ॥
 ਸਦਾ ਅਨੰਦੁ ਹੋਵੈ ਦਿਨੁ ਰਾਤੀ ਹਰਿ ਕੀਰਤਿ ਕਰਿ ਬਨਵਾਰੀ॥ਰਹਾਉ॥
 ਹਰਿ ਹਰਿ ਕਰੀ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਬ ਭਇਓ ਮਨਿ ਉਦਮੁ ਹਰਿ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਜਪਿਓ ਗਤਿ ਭਈ ਹਮਾਰੀ॥
 ਜਨ ਨਾਨਕ ਕੀ ਪਤਿ ਰਾਖੁ ਮੇਰੇ ਸੁਆਮੀ ਹਰਿ ਆਇ ਪਰਿਓ ਹੈ ਸਰਣਿ ਤੁਮਾਰੀ॥੨॥

ਰਾਗ ਦਰਬਾਰੀ ਜੰਗਲਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
ਸਰਗਮ	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਨ੍ਰੀ	—	ਧਪ	—
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਮਨਿ	ਜ	ਪੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮਨਿ	ਜ	ਪੀ	ਐ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ
	—	ਪ	ਰੇ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਮ	ਰੇ	ਸਾ	—	ਨ੍ਰੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	
	—	ਮਨਿ	ਜ	ਪੀ	ਐੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਹਰਿ	ਜ	ਗ	ਦੀ	ੜ	ਸ	ੜ	
	ਸਾ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਗੁ	—	ਗੁ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪਮ	ਗੁਰੇ	ਰੇਸਾ	
	ਮਿਲਿ	ਸੰ	ਗ	ਤਿ	ਸਾ	ੜ	ਧੂ	ੜ	ੜ	ਮੀ	ੜ	ੜ	ਤ	ੜੜ	ੜੜ	ੜੜ	
	—	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	ੜ	ਮਨਿ	ਜ	ਪੀ	ਐ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x					x			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	
	ੜ	ਹਰਿ	ਪ	ੜੁ	ਹ	ਰਿ	ਲਿ	ਖੁ	ੜ	ਹਰਿ	ਜ	ਪਿ	ਹ	ਰਿ	ਗਾ	ਉ	
	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਗੁਮ	ਮ	ਗੁਮ	ਮ	ਗੁਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	
	ਹਰਿ	ਭਉ	ਜ	ਲੁ	ਪਾ	ੜ	ਰਿ	ਉ	ਤਾ	ੜੜ	ੜੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ਰੀ	ੜ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X					X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ਚੌਪਈ

ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ ਕੀਓ ॥ ਬੇਦ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਬੀਓ ॥
 ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ॥੮॥
 ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੇਤ ਜੱਛਨ ਉਪਜਾਯੋ ॥
 ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥੯॥
 ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸ ਹੀ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪ ਸਵਾਰੀ ॥
 ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵ ਗੁਨ ਸੁਖ ਦੀਓ ॥ ਸਤੁਨ ਕੋ ਪਲ ਮੋ ਬਧ ਕੀਓ ॥੧੦॥
 ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ॥ ਭੋਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ॥
 ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ ਅਸਥੂਲਾ ॥ ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰਿ ਫੂਲਾ ॥੧੧॥

ਰਾਗ ਦਰਬਾਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗੁ	ਗੁ	ਰੇ	ਮਗੁ	ਰੇਗੁ	ਗੁ	ਧੁ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਆ	ਸ	ਦਿ	ਅੰਸ	ਸਸ	ਤਿ	ਏ	ਕੈ	ਅਵ	ਤਾ	ਰਾ	ਸ
	ਪਧੁ	ਪ	ਪ	ਪਧੁ	ਮਪ	ਗੁਮ	ਸਾ	ਰੇ	ਗੁ	ਮ	ਮ	ਮਸਾ
	ਸੋਸ	ਈ	ਗੁ	ਰੂਸ	ਸਸ	ਸਮ	ਝਿ	ਯ	ਹੁ	ਹ	ਮਾ	ਰਾਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪਧੁ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਨਸ	ਮ	ਸ	ਕਾ	ਸ	ਰ	ਤਿਸ	ਹੀ	ਕੋਹ	ਮਾ	ਸ	ਰੀ
	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਰੇ	ਮ	ਪਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਸਕ	ਲ	ਪ੍ਰ	ਜਾਸ	ਸਸ	ਜਿਨ	ਆ	ਪ	ਸਸ	ਵਾ	ਸ	ਰੀ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਸੁਰ ਲਿਪੀ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਮਨ-ਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਨਾਟਕ 'ਚੋਂ

ਤਿਲਕ ਜੰਝੂ ਰਾਖਾ ਪ੍ਰਭ ਤਾ ਕਾ ॥ ਕੀਨੋ ਬਡੋ ਕਲੂ ਮਹਿ ਸਾਕਾ ॥
 ਸਾਧਨ ਹੇਤਿ ਇਤੀ ਜਿਨਿ ਕਰੀ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸੀ ਨ ਉਚਰੀ ॥
 ਧਰਮ ਹੇਤ ਸਾਕਾ ਜਿਨਿ ਕੀਆ ॥ ਸੀਸੁ ਦੀਆ ਪਰ ਸਿਰਰੁ ਨ ਦੀਆ ॥
 ਨਾਟਕ ਚੇਟਕ ਕੀਏ ਕੁਕਾਜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਕਹ ਆਵਤ ਲਾਜਾ ॥

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਧਰੀ ਨੀਸਾਣੀ ਕਉਸ ਦੀ ਮਕੇ ਅੰਦਰਿ ਪੂਜ ਕਰਾਈ॥
ਜਿਥੈ ਜਾਇ ਜਗਤਿ ਵਿਚਿ ਬਾਬੇ ਬਾਬੁ ਨ ਖਾਲੀ ਜਾਈ॥
ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਾਬਾ ਪੂਜੀਐ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗੁਆਈ॥
ਛਪੇ ਨਹਿ ਛਪਾਇਆ ਚੜਿਆ ਸੂਰਜੁ ਜਗੁ ਰਸਨਾਈ॥
ਬੁਕਿਆ ਸਿੰਘ ਉਜਾੜ ਵਿਚਿ ਸਭਿ ਮਿਰਗਾਵਲਿ ਭੰਨੀ ਜਾਈ॥
ਚੜਿਆ ਚੰਦੁ ਨ ਲੁਕਈ ਕਢਿ ਕੁਨਾਲੀ ਜੋਤਿ ਛਪਾਈ॥
ਉਗਵਿਣ ਤੇ ਆਥਵਣੋ ਨਉਖੰਡ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਸਭਾ ਝੁਕਾਈ॥
ਜਗ ਅੰਦਰਿ ਕੁਦਰਤ ਵਰਤਾਈ॥੩੪॥੧॥

ਰਾਰਾ ਗਾਰਾ ਕਾਨੜਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
ਸਰਗਮ	—	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	s	ਜ	ਗ	ਅੰ	ਦ	ਰਿ	ਕੁ	ਦ	ਰ	ਤ	ਵ	ਰ	ਤਾ	s	s	ਈ	s
	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	
	s	ਨਉ	ਖੰ	ਡ	ਪ੍ਰਿ	ਥ	ਮੀ	s	ਸ	ਭਾ	s	ਝੁ	ਕਾ	s	ਈ	s	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0				

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ
	ਸ	ਧ	ਰੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸ	ਣੀ	ਸ	ਕ	ਉ	ਸ	ਸ	ਦੀ	ਸ	ਸ	ਸ
	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸ	ਮ	ਕੇ	ਸ	ਅੰ	ਸ	ਦ	ਰਿ	ਪੂ	ਸ	ਜ	ਕ	ਰਾ	ਸ	ਈ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				0				X				0			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਧਨਾਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 677)

ਘਰਿ ਬਾਹਰਿ ਤੇਰਾ ਭਰਵਾਸਾ ਤੂ ਜਨ ਕੈ ਹੈ ਸੰਗਿ॥
 ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਪ੍ਰਭ ਅਪੁਨੇ ਨਾਮੁ ਜਪਉ ਹਰਿ ਰੰਗਿ॥੧॥
 ਜਨ ਕਉ ਪ੍ਰਭ ਅਪਨੇ ਕਾ ਤਾਣੁ॥
 ਜੋ ਤੂ ਕਰਹਿ ਕਰਾਵਹਿ ਸੁਆਮੀ ਸਾ ਮਸਲਤਿ ਪਰਵਾਣੁ॥ਰਹਾਉ॥
 ਪਤਿ ਪਰਮੇਸਰੁ ਗਤਿ ਨਾਰਾਇਣੁ ਧਨੁ ਗੁਪਾਲ ਗੁਣ ਸਾਖੀ॥
 ਚਰਨ ਸਰਨ ਨਾਨਕ ਦਾਸ ਹਰਿ ਹਰਿ ਸੰਤੀ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜਾਤੀ॥੨॥

ਰਾਗ ਰਾਗ ਕਾਨੜਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ	—	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਨੀ	ਧ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ਘ	ਰਿ	ਬਾ	ਹ	ਰਿ	ਤੇ	ੜ	ਰਾ	ੜ	ਭ	ਰ	ਵਾ	ੜੜ	ਸਾ	ੜ
	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਤੂ	ਜ	ਨ	ਕੈ	ੜ	ਹੈ	ੜ	ਸੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗਿ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਅ	ਪੁ	ਨੇ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਕਰਿ	ਕਿ	ਰ	ਪਾ	ੜ	ਪ੍ਰੀ	ੜ	ਤ	ਮ	ਪ੍ਰ	ਭ	ਅ	ਪੁ	ਨੇ	ੜ
	—	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ੜ	ਨਾ	ਮੁ	ਜ	ਪ	ਉ	ਹ	ਰਿ	ਰੰ	ੜ	ੜ	ੜ	ਗਿ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				0				x				0			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਗੰਗ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂਆ ਮੁਸਲਮਾਣਾ ਮਕਾ ਕਾਬਾ॥
 ਘਰਿ ਘਰਿ ਬਾਬਾ ਗਾਵੀਐ ਵਜਨਿ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗੁ ਰਬਾਬਾ॥
 ਭਗਤਿ ਵਛਲੁ ਹੋਇ ਆਇਆ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣੁ ਅਜਬੁ ਅਜਾਬਾ॥
 ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਇਕ ਵਰਨ ਹੋਇ ਸਾਧਿ ਸੰਗਤਿ ਮਿਲਿ ਹੋਇ ਤਰਾਬਾ॥
 ਚੰਦਨੁ ਵਾਸੁ ਵਣਾਸਪਤਿ ਅਵਲਿ ਦੋਮ ਨ ਸੇਮ ਖਰਾਬਾ॥
 ਹੁਕਮੈ ਅੰਦਰਿ ਸਭ ਕੋ ਕੁਦਰਤਿ ਕਿਸ ਦੀ ਕਰੈ ਜਵਾਬਾ॥
 ਜਾਹਰ ਪੀਰੁ ਜਗਤੁ ਗੁਰ ਬਾਬਾ॥੪॥੨੪॥

ਰਾਗ ਜੋਰੀਆ, ਆਸਾਵਰੀ

ਤਿੰਨ ਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	9	10	11	12	13	14	15	16	1	2	3	4	5	6	7	8
ਸਰਗਮ																
ਸ਼ਬਦ																
	ਪਧ	ਧ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਮ	ਮ	ਮਗ	ਪ,	ਪ	ਧ
	ਪੀ	ਧ	ਰੁ	ਜ	ਗ	ਤੁ	ਗੁ	ਰ	ਬਾ	ਧ	ਬਾ	ਧ	ਧਧ	ਧ,	ਕੁਦ	ਰਤਿ
	ਮ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਧਨੀ	ਨੀਪ	ਪਧ	ਮਪ	ਗਮ	ਮ	—
	ਕਿ	ਸ	ਦੀ	ਧ	ਕ	ਰੈ	ਧ	ਜ	ਵਾ	ਧਧ	ਧਧ	ਧਧ	ਬਾਧ	ਧਧ	ਧ	ਧ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਮ	ਮ	ਮ	ਨੀਧ	ਧ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਧ	ਗੰ	ਗ	ਬ	ਨਾਧ	ਧ	ਰ	ਸ	ਹਿੰ	ਧ	ਧ	ਦੂ	ਆਧ	ਧ	ਧ	ਧ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਰੇ	ਗੰਰੇ	ਮੰ	ਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਰੇਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪ	ਮ
	ਧ	ਮੁ	ਸ	ਲ	ਮਾਧ	ਧਧ	ਣਾ	ਧ	ਮਧ	ਕਾਧ	ਧ	ਕਾ	ਧਧ	ਬਾਧ	ਜਾ	ਹਰ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0				3				x				2			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸੋਰਠਿ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 619)

ਸਾਧੂ ਸੰਗਿ ਭਇਆ ਮਨਿ ਉਦਮੁ ਨਾਮੁ ਰਤਨੁ ਜਸੁ ਗਾਈ॥
 ਮਿਟਿ ਗਈ ਚਿੰਤਾ ਸਿਮਰਿ ਅਨੰਤਾ ਸਾਗਰੁ ਤਰਿਆ ਭਾਈ॥੧॥
 ਹਿਰਦੈ ਹਰਿ ਕੇ ਚਰਣ ਵਸਾਈ॥
 ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਹਜ ਧੁਨਿ ਉਪਜੀ ਰੋਗਾ ਘਾਟਿ ਮਿਟਾਈ॥ਰਹਾਉ॥
 ਕਿਆ ਗੁਣ ਤੇਰੇ ਆਖਿ ਵਖਾਣਾ ਕੀਮਤਿ ਕਹਣੁ ਨ ਜਾਈ॥
 ਨਾਨਕ ਭਗਤ ਭਏ ਅਬਿਨਾਸੀ ਅਪੁਨਾ ਪ੍ਰਭੁ ਭਇਆ ਸਹਾਈ॥੨॥

ਰਾਗ ਸੋਰਠਿ

ਝਪਤਾਲ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ਸਰਗਮ	ਸਾਨੀ	ਸਾ	ਮਰੇ	ਮ	ਪ	ਪਧ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਹਿਓ	ਰ	ਦੈਓ	ਓ	ਓ	ਹਓ	ਰਿ	ਕੇ	ਓ	ਓ
	ਪਧ	ਮ	ਪਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਮ	ਗ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਚਓ	ਰ	ਣਓ	ਓਓ	ਓਓ	ਵ	ਸਾ	ਈ	ਓ	ਓ
	ਸਾ	ਸਾਰੇ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਮਰੇ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਸੁ	ਖੁਓ	ਪਾ	ਓ	ਇਆ	ਸਹਜ	ਧੁਨਿ	ਉ	ਪ	ਜੀ
	ਮਪ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਪ	ਪਸਾਂ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗਰੇ
	ਰੋਓ	ਗਾਓ	ਘਾ	ਓਓ	ਣਿ	ਮਿਟਾ	ਓ	ਈਓ	ਓ	ਓਓ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਅੰਤਰਾ

	ਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸਾ	ਧੂ	ਸੰ	ਗਿ	ਭਇਆ	ਮ	ਨਿ	ਉ	ਦ	ਮੁ
	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਮੰ	ਗੰ	ਰੋਂ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਰੋਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਨਾ	ਮੁ	ਰ	ਤ	ਨੁ	ਜਓ	ਸੁਓ	ਗਾ	ਓ	ਈ
	ਰੇ	ਮ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਨੀਧ	ਨੀਪ	ਧ	ਮ	ਪ
	ਮਿਟਿ	ਗਈ	ਚਿੰ	ਓ	ਤਾ	ਸਿਮ	ਰਿਓ	ਅ	ਨੰ	ਤਾ
	ਪਧ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਗਰੇ	ਮਗਾ	ਰੇਗਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸਾਓ	ਓ	ਗਾਓ	ਓ	ਰੁਓ	ਤਰਿ	ਆਓ	ਭਾ	ਓ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x		2			0		3		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਮ	ਮ	ਮ	ਰੇਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਮ	ਨੁ	ਹਾ	ਲੀਂ	ਕਿ	ਰ	ਸਾਂ	ੜ	ਣੀ	ਕਰ	ਣੀ	ੜ
	ਰੇਪ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਮਧ	ਪਧ	ਮ	—	ਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਰੇ
	ਸਰ	ਮੁ	ਪਾ	ਣੀਂ	ਤੜ	ਨੁੜ	ਖੇ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ਤੁ
	ਰੇ	ਨੀ	ਨੀ	—	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਧ	ਸਾਂਨੀ	ਧ	ਪ	—
	ਨਾ	ਮੁ	ਬੀ	ੜ	ਜੁ	ਸੰ	ਤੋ	ਖੁ	ਸੁੜ	ਹਾ	ਗਾ	ੜ
	ਰੇ	ਮ	ਮ	ਪ	ਪਨੀ	ਧਨੀ	ਪਧ	ਪ	—	—	—	ਪ
	ਰ	ਖੁ	ਗ	ਗੀ	ਬੀੜ	ੜੜ	ਵੇੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਸੁ
	ਮ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਪਨੀ	ਸਾਂਰੇ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਭਾ	ਉ	ਕ	ਰਮ	ਕ	ਰਿ	ਜੰੜ	ੜੜ	ਮ	ਸੀ	ੜ	ੜ
	ਰੇਪ	ਪ	ਪ	ਪਮ	ਮਧ	ਪਧ	ਮ	—	ਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਰੇ
	ਸੇੜ	ਘ	ਰ	ਭਾੜ	ਗੜ	ਠੜ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜੜ	ੜ	ਖੁ
	ਗਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—	ਸਾ
	ਸੇੜ	ਘ	ਰ	ਭਾ	ਗ	ਠ	ਦੇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਖੁ
	ਸਾ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇ	—	—	ਗਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ
	ਬਾ	ਬਾੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮਾੜ	ਇਆ	ੜ	ਸਾ	ਬਿ	ਨ
	ਨੀ	ਸਾ	—	—	—	—	ਸਾ	ਰੇਗ	ਮਗ	ਰੇ	—	—
	ਹੋ	ਇ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬਾ	ਬਾੜ	ੜੜ	ੜ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 830-31)

ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨਾ ਦੁਖੁ ਪਾਵੈ ॥
 ਭਗਤਿ ਬਿਨਾ ਸਹਸਾ ਨਹ ਚੁਕੈ ਗੁਰੁ ਇਹੁ ਭੇਦੁ ਬਤਾਵੈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਕਹਾ ਭਇਓ ਤੀਰਥ ਬ੍ਰਤ ਕੀਏ ਰਾਮ ਸਰਨਿ ਨਹੀ ਆਵੈ ॥
 ਜੋਗ ਜਗ ਨਿਹਫਲ ਤਿਹ ਮਾਨਉ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜਸੁ ਬਿਸਰਾਵੈ ॥੧॥
 ਮਾਨ ਮੋਹ ਦੋਨੋ ਕਉ ਪਰਹਰਿ ਗੋਬਿੰਦ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੋ ਪ੍ਰਾਨੀ ਜੀਵਨ ਮੁਕਤਿ ਕਹਾਵੈ ॥੨॥

ਰਾਗ ਸ਼ੁੱਧ ਸੁਰ ਰਾਗ ਦੇਸ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਨੀਪੁ	ਨੀ	ਰੇ	ਸਾਨੀ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮਗ	ਪਮ	ਗਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਹੜ	ਰਿ	ਕੇ	ਨਾੜ	ੜੜ	ਮ	ਹ	ੜ	ਰਿ	ਕੇੜ	ਨਾੜ	ਮੜ
	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਗਗ	—ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ
	ਨਾ	ਮ	ੜੜ	ਬਿੜ	ਨਾੜ	ੜ	ਬਿਨਾ	ਦੁੜ	ਖੁ	ਪਾੜ	ੜੜ	ਵੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਸਾ	ਪ	—ਰੇ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਪ	ਪ
	ਭ	ਗ	ੜਤਿ	ਬਿ	ਨਾ	ੜ	ਸਹ	ਸਾੜ	ਨਹ	ਚੂੜ	ਕੈ	ੜ
	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮਗ	ਰੇਗ	ਰੇ	ਗਗ	—ਮ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਨੀਰੇ	ਸਾ
	ਗੁ	ਰੁ	ਇਹੁ	ਭੇੜ	ਦੁੜ	ੜ	ਭੇੜ	ੜਦੁ	ਬ	ਤਾੜ	ੜੜ	ਵੈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X			0			X			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਸਵੱਯੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦

ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤ ਅਉਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤ ਨ ਜੀ ਕੋ ॥
 ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਭਲੋ ਅਰੁ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨ ਨ ਲਾਗਤ ਨੀਕੋ ॥
 ਆਗੈ ਫਲੈ ਇਨਹੀ ਕੋ ਦਯੋ, ਜਗ ਮੈ ਜਸੁ ਅਉਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ ॥
 ਮੋ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲਉ ਧਨ ਹੈ ਸਭ ਹੀ ਇਨਹੀ ਕੋ ॥

ਰਾਗ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਸੇ	ੜ	ਵ	ਕ	ਗੀ	ੜ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ਕੀ	ੜ	ਭਾ	ੜ	ਵ	ਤ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਪ
	ਅ	ਉ	ਰ	ਕੀ	ਸੇ	ੜ	ਵ	ਸੁ	ਹਾ	ੜ	ਤ	ਨ	ਜੀ	ੜ	ਕੋ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਪ	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਦ	ਯੋ	ੜ	ਇ	ਨ	ਹੀ	ੜ	ੜ	ਭ	ਲੋ	ੜ	ਅ	ਰੁ
	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਮ	ਗ	ਮ	ਧ	ਪ	ਪ
	ਆ	ੜ	ਨ	ਕੋ	ਦਾ	ੜ	ਨ	ਨ	ਲਾ	ੜ	ਗ	ਤ	ਨੀ	ੜ	ਕੋ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਤਾਨਾਂ

1	ਸਾਂਨੀ ਧਪ ਮਗ ਰੇਸਾ	ਗਰੇ ਗ ਸਾਂਨੀ ਧਪ	ਮਗ ਰੇਸਾ ਗਰੇ ਗ	ਗਰੇ ਗ ਗਰੇ ਗ
2	ਸਾਰੇ ਰੇਗ ਗਮ ਮਪ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ ਸਾਰੇ ਰੇਗ	ਗਮ ਮਪ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ
3	ਸਾਂਗਾਂ ਰਹਿੰ ਰੇਸਾਂ ਸਾਂਨੀ	ਨੀਹਿੰ ਰੇਸਾਂ ਸਾਂਨੀ ਨੀਧ	ਪਗ ਗਪ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਪ ਗਪ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਨੀ
	ਸਾਂ ਸਾਂ ਸਾਂਪ ਗਪ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ	ਸਾਂਨੀ ਸਾਂਨੀ ਸਾਂ ਸਾਂ
4	ਗਰੇ ਗ ਸਾ —	ਪਗ ਪ ਧ —	ਧਪ ਧ ਸਾਂ —	ਸਾਂਧ ਪ ਗ —
	ਗਪ ਧ ਸਾਂ —	ਸਾਂ ਸਾਂ ਗਾਂ ਸਾਂ	ਸਾ ਸਾ ਗਾ ਸਾ	ਸਾਂ ਸਾਂ ਗਾਂ ਸਾਂ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	0	3	X	2

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਨਿਰੰਕਾਰ ਆਕਾਰੁ ਕਰਿ ਜੋਤਿ ਸਰੂਪ ਅਨੂਪ ਦਿਖਾਇਆ ॥
 ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਅਗੋਚਰਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਸੁਣਾਇਆ ॥
 ਚਾਰਿ ਵਰਨ ਚਾਰ ਮਜਹਬਾ ਚਰਣ ਕਵਲ ਸਰਣਾਗਤਿ ਆਇਆ ॥
 ਪਾਰਸ ਪਰਸਿ ਅਪਰਸ ਜਗਿ, ਅਸਟ ਧਾਤੁ ਇਕੁ ਧਾਤੁ ਕਰਾਇਆ ॥
 ਪੈਰੀ ਪਾਇ ਨਿਵਾਇਕੈ ਹਉਮੈ ਰੋਗੁ ਅਸਾਧੁ ਮਿਟਾਇਆ ॥
 ਹੁਕਮਿ ਰਜਾਈ ਚਲਣਾ ਗੁਰਮੁਖਿ ਗਾਡੀ ਰਾਹੁ ਰਲਾਇਆ ॥
 ਪੂਰੇ ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ ਬਣਾਇਆ ॥੧੭॥੧੨॥

ਰਾਗ ਮਿਸ਼ਰਤ ਬਿਹਾਗ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਗੁਗ	ਗ	ਮ	ਰੇ	ਰੇ	ਗੁਰੇ	ਸਾ	ਧ	ਨੀਸਾ	ਗ	—	ਗ
ਸ਼ਬਦ	ਨਿਃ	ਰੰ	ਃ	ਕਾ	ਰ	ਆਃ	ਕਾ	ਃ	ਰੁਃ	ਕ	ਃ	ਰਿ
	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਗ	ਗ	—
	ਜੋ	ਤਿ	ਸਃ	ਰੂ	ਪ	ਅ	ਨੂ	ਪਃ	ਦਿਃ	ਖਾ	ਇਆ	ਃ
	ਗਮ	ਮਪ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਪਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਪ	—	—
	ਬੇਃ	ਦਃ	ਕਃ	ਤੇਃ	ਬਃ	ਅਃ	ਗੋਃ	ਃਃ	ਚਃ	ਰਾ	ਃ	ਃ
	ਪਪ	ਪ	ਪ	ਮਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਵਾਃ	ਹਿ	ਗੁ	ਰੂਃ	ਗੁ	ਰੰ	ਸਬ	ਦੁਃ	ਸੁਃ	ਣਾ	ਇਆ	ਃਃ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਗ	ਗ	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਧ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ
	ਚਾ	ਰਿ	ਵ	ਰਨ	ਚਾ	ਰ	ਮ	ਜ	ਹ	ਬਾ	ਃਃ	ਃਃ
	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਪਮ	ਗਮ	ਗ	ਗ	—
	ਚਰ	ਣ	ਕ	ਵਲ	ਸ	ਰਃ	ਣਾਃ	ਗਃ	ਤਿਃ	ਆ	ਇਆ	ਃ
	ਗਮ	ਮਪ	ਪਧ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਧਪ	ਮਧ	ਨੀਧ	ਪਮ	ਪ	ਪ	—
	ਪਾਃ	ਰਃ	ਸਃ	ਪਃ	ਰਃ	ਸਿਃ	ਅਪ	ਰਃ	ਸਃ	ਜ	ਗਿ	ਃ
	ਮ	ਪ	ਪ	ਮਮ	ਪ	ਪ	ਮਮ	ਪਮ	ਗਗ	ਗ	ਮਗ	ਰੇਸਾ
	ਅਸ	ਟ	ਧਾ	ਃਤੁ	ਇ	ਕੁ	ਧਾਃ	ਃਤੁ	ਕਃ	ਰਾ	ਇਆ	ਃਃ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 383)

ਤੂੰ ਵਿਸਰਹਿ ਤਾਂ ਸਭੁ ਕੋ ਲਾਗੂ ਚੀਤਿ ਆਵਹਿ ਤਾਂ ਸੇਵਾ॥
 ਅਵਰੁ ਨ ਕੋਊ ਦੂਜਾ ਸੂਝੈ ਸਾਚੇ ਅਲਖ ਅਭੇਵਾ॥੧॥
 ਚੀਤਿ ਆਵੈ ਤਾਂ ਸਦਾ ਦਇਆਲਾ ਲੋਗਨ ਕਿਆ ਵੇਚਾਰੇ॥
 ਬੁਰਾ ਭਲਾ ਕਹੁ ਕਿਸ ਨੋ ਕਹੀਐ ਸਗਲੇ ਜੀਅ ਤੁਮ੍ਹਾਰੇ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਤੇਰੀ ਟੇਕ ਤੇਰਾ ਆਧਾਰਾ ਹਾਥ ਦੇਇ ਤੂੰ ਰਾਖਹਿ॥
 ਜਿਸੁ ਜਨ ਊਪਰਿ ਤੇਰੀ ਕਿਰਪਾ ਤਿਸ ਕਉ ਬਿਪੁ ਨ ਕੋਊ ਭਾਖੈ॥੨॥
 ਓਹੋ ਸੁਖੁ ਓਹਾ ਵਡਿਆਈ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਜੀ ਮਨਿ ਭਾਣੀ॥
 ਤੂੰ ਦਾਨਾ ਤੂੰ ਸਦ ਮਿਹਰਵਾਨਾ ਨਾਮੁ ਮਿਲੈ ਰੰਗੁ ਮਾਣੀ॥੩॥
 ਤੁਧੁ ਆਗੈ ਅਰਦਾਸਿ ਹਮਾਰੀ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਸਭੁ ਤੇਰਾ॥
 ਕਹੁ ਨਾਨਕ ਸਭ ਤੇਰੀ ਵਡਿਆਈ ਕੋਈ ਨਾਉ ਨ ਜਾਣੈ ਮੇਰਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਸੁੱਧ ਸੁਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਤ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ਨਾ	ਸ	ਉ	ਨਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੈ	ਸ	ਮੇ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਕੋ	ਈ	
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ
	ਨਾ	ਸ	ਉ	ਨਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੈ	ਸ	ਮੇ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	—	ਰੇ	ਰੇ	ਧ	ਰੇ	ਰੇ	ਪ	ਪ	ਰੇ	ਗਰੇ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	
	ਸ	ਕ	ਹੁ	ਨਾ	ਨ	ਕ	ਸ	ਭ	ਸ	ਤੇ	ਗੀ	ਵਡਿ	ਆ	ਈ	ਕੋ	ਈ	
	ਸਾ	ਪ	ਪ	ਧਪ	ਮ	ਮ	ਗਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ
	ਨਾ	ਸ	ਉ	ਨਸ	ਜਾ	ਸ	ਣੈ	ਸ	ਮੇ	ਸ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ	ਸ
	—	ਸਾਂ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਧ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਧ	ਧਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ
	ਸ	ਤੁਧੁ	ਆ	ਸ	ਗੈ	ਸ	ਅ	ਰ	ਦਾ	ਸ	ਸਿ	ਹ	ਮਾ	ਸ	ਰੀ	ਸ	
	—	ਪ	ਗਪ	ਧਨੀ	ਸਾਂਨੀ	ਸਾਂਧ	ਪ	ਮ	ਮਧ	ਪਮ	ਗ	ਗ	ਰੇਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸ	ਜੀ	ਉ	ਪਿੰ	ਸਸ	ਭੁ	ਸ	ਭੁ	ਤੇ	ਸਸ	ਰਾ	ਸ	ਸਸ	ਸ	ਕੋ	ਈ	
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x				

ਅੰਤਰਾ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਤੂੰ	ੜ	ਵਿਸ	ਰ	ਹਿ	ਤਾਂ	ੜੜ	ੜ	ਸ	ਭੁ	ਕੋ	ਲਾ	ੜ	ਗੁ	ੜ
	—	ਮਧ	ਧਧ	ਧਮ	ਮ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	—	—	—
	ੜ	ਚੀੜ	ੜਤਿ	ਆਵ	ਹਿ	ੜ	ਤਾਂ	ੜ	ਸੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ
	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪਸਾਂ	—	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ
	ੜ	ਅਵ	ਰੁ	ਨੜ	ਕੋ	ੜ	ਉ	ੜੜ	ੜ	ਦੂ	ਜਾਂ	ੜ	ਸੂ	ੜ	ਝੈ	ੜ
	—	ਮਧ	ਧਧ	ਧਮ	ਮ	ਧ	ਧ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	—	—	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ਸਾੜ	ੜੜ	ਚੈੜ	ਅ	ਲ	ਖ	ਅ	ਭੇ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਕੋ	ਈ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਗੁਜਰੀ, ਪਉੜੀ (ਪੰਨਾ 518-19)

ਨਿਤ ਜਪੀਐ ਸਾਸਿ ਗਿਰਾਸਿ ਨਾਉ ਪਰਵਦਿਗਾਰ ਦਾ ॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਕਰੇ ਰਹੰਮ ਤਿਸੁ ਨ ਵਿਸਾਰਦਾ ॥
 ਆਪਿ ਉਪਾਵਣਗਾਰ ਆਪੇ ਹੀ ਮਾਰਦਾ ॥
 ਸਭੁ ਕਿਛੁ ਜਾਣੈ ਜਾਣੁ ਬੁਝਿ ਵੀਚਾਰਦਾ ॥
 ਅਨਿਕ ਰੂਪ ਖਿਨ ਮਾਹਿ ਕੁਦਰਤਿ ਧਾਰਦਾ ॥
 ਜਿਸ ਨੋ ਲਾਇ ਸਚਿ ਤਿਸਹਿ ਉਧਾਰਦਾ ॥
 ਜਿਸ ਦੇ ਹੋਵੈ ਵਲਿ ਸੁ ਕਦੇ ਨ ਹਾਰਦਾ ॥
 ਸਦਾ ਅਭਗੁ ਦੀਬਾਣੁ ਹੈ ਹਉ ਤਿਸੁ ਨਮਸਕਾਰਦਾ ॥੪॥

ਰਾਗ ਤਿਲੰਗ

ਤਾਲ ਢਾਈਆ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਮ	ਗ	ਗਮ	ਨੀਪ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਨਿਤ	ਜਪੀ	ਐ	ਸਾ	ਸ	ਸਿ	ਗਿ	ਰਾ	ਸ	ਸ	ਸਿਸ	ਸਸ	ਸ	ਸ
	ਪਮ	ਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮ	ਮ	ਮ	ਮਪ	ਗਮ	ਗਸਾ	—
	ਨਾਸ	ਸਸ	ਉ	ਪ	ਰ	ਵ	ਦਿ	ਗਾ	ਸ	ਰ	ਦਾਸ	ਸਸ	ਸਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦	੫		2		3		੦	੫		2		3	

ਅੰਤਰਾ

	ਪਮ	ਗਮ	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਸਾਂ	ਨੀਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਜਿਸ	ਸਸ	ਨੋ	ਕ	ਰੇ	ਸ	ਰ	ਹੰ	ਸ	ਸ	ਮਸ	ਸਸ	ਸ	ਸ
	ਪ	ਨੀ	ਨੀ	ਨੀਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂਰੇ	ਰੇ	ਸਾਂਨੀ	ਰੋਸਾਂ	ਸਾਂ	ਨੀਪ	ਨੀ	ਪ	—
	ਤਿ	ਸੁ	ਸ	ਨਸ	ਸ	ਸਸ	ਵਿ	ਸਾਸ	ਸਸ	ਰ	ਦਾਸ	ਸ	ਸ	ਸ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	੦	੫		2		3		੦	੫		2		3	

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਤਿਲੰਗ ਮਹਲਾ ੫ (ਪੰਨਾ 724)

ਮਿਹਰਵਾਨੁ ਸਾਹਿਬੁ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥ ਸਾਹਿਬੁ ਮੇਰਾ ਮਿਹਰਵਾਨੁ ॥
 ਜੀਅ ਸਗਲ ਕਉ ਦੇਇ ਦਾਨੁ ॥ ਰਹਾਉ ॥
 ਤੂ ਕਾਹੇ ਡੋਲਹਿ ਪ੍ਰਾਣੀਆ ਤੁਧੁ ਰਾਖੈਗਾ ਸਿਰਜਣਹਾਰੁ ॥
 ਜਿਨਿ ਪੈਦਾਇਸਿ ਤੂ ਕੀਆ ਸੋਈ ਦੇਇ ਆਧਾਰੁ ॥੧॥
 ਜਿਨਿ ਉਪਾਈ ਮੇਦਨੀ ਸੋਈ ਕਰਦਾ ਸਾਰ ॥
 ਘਟਿ ਘਟਿ ਮਾਲਕੁ ਦਿਲਾ ਕਾ ਸਚਾ ਪਰਵਦਗਾਰੁ ॥੨॥
 ਕੁਦਰਤਿ ਕੀਮ ਨ ਜਾਣੀਐ ਵਡਾ ਵੇਪਰਵਾਹੁ ॥
 ਕਰਿ ਬੰਦੇ ਤੂ ਬੰਦਗੀ ਜਿਚਰੁ ਘਟ ਮਹਿ ਸਾਹੁ ॥੩॥
 ਤੂ ਸਮਰਥੁ ਅਕਥੁ ਅਗੋਚਰੁ ਜੀਉ ਪਿੰਡੁ ਤੇਰੀ ਰਾਸਿ ॥
 ਰਹਮ ਤੇਰੀ ਸੁਖੁ ਪਾਇਆ ਸਦਾ ਨਾਨਕ ਕੀ ਅਰਦਾਸਿ ॥੪॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਸਾ	ਸਾ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗਮ	ਪ	ਮ	ਗੁਰੇ	ਮਗੁ	ਗੁ
ਸ਼ਬਦ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨੁ	ਮਿੜ	ਹ	ਰ	ਵਾੜ	ੜੜ	ਨੁ
	ਰੇ	ਸਾ	ਨੀ	ਸਾਰੇ	ਰੇ	ਰੇ	ਰੇਗੁ	ਮਗੁ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ
	ਸਾ	ਹਿ	ਬੁ	ਮੇੜ	ਰਾ	ੜ	ਮਿੜ	ਹਰ	ੜ	ਵਾ	ੜ	ਨੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪਧ	ਮ	ਮ	ਪਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀਧ	ਨੀ	ਪ
	ਜੀ	ਅ	ਸ	ਗੜ	ਲ	ਕਉ	ਦੇੜ	ੜ	ਇ	ਦਾੜ	ੜ	ਨੁ
	ਗ	ਗ	ਗ	ਗਮ	ਪਪ	ਪ	ਮ	ਗੁ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਸਾ	ਹਿ	ਬੁ	ਮੇੜ	ਰਾੜ	ੜ	ਮਿ	ਹ	ਰ	ਵਾ	ੜ	ਨੁ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਵਾਰ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ

ਫਿਰਿ ਪੁਛਣਿ ਸਿਧ ਨਾਨਕਾ ! ਮਾਤ ਲੋਕ ਵਿਚਿ ਕਿਆ ਵਰਤਾਰਾ ॥
 ਸਭ ਸਿਧੀ ਇਹ ਬੁਝਿਆ ਕਲਿ ਤਾਰਣਿ ਨਾਨਕ ਅਵਤਾਰਾ ॥
 ਬਾਬੇ ਆਖਿਆ ਨਾਥ ਜੀ ! ਸਭੁ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਕੂੜੁ ਅੰਧਾਰਾ ॥
 ਕੂੜੁ ਅਮਾਵਸਿ ਵਰਤਿਆ ਹਉ ਭਾਲਣਿ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸੰਸਾਰਾ ॥
 ਪਾਪ ਗਿਰਾਸੀ ਪਿਰਥਮੀ ਧਉਲੁ ਖੜਾ ਧਰਿ ਹੇਠ ਪੁਕਾਰਾ ॥
 ਸਿਧ ਛਪਿ ਬੈਠੇ ਪਰਬਤੀ ਕਉਣੁ ਜਗਤ੍ਰਿ ਕਉ ਪਾਰਿ ਉਤਾਰਾ ॥
 ਜੋਗੀ ਗਿਆਨ ਵਿਹੁਣਿਆ ਨਿਸਦਿਨਿ ਅੰਗਿ ਲਗਾਇਨਿ ਛਾਰਾ ॥
 ਬਾਝੁ ਗੁਰੂ ਭੁਬਾ ਜਗ ਸਾਰਾ ॥੨੯॥੧॥

ਰਾਗ ਸਿੰਧੜਾ ਕਾਫੀ

ਤਾਲ ਦਾਦਰਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
ਸਰਗਮ	ਮ	ਰੇ	ਨੀ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ	ਨੀਸਾ	ਰੇਸਾ	ਨੀਸਾ	ਨੀ	ਪ	ਪ
ਸ਼ਬਦ	ਬਾ	ਝੁ	ਗੁ	ਰੂ	ਝ	ਝ	ਭੁਬਾ	ਜਝ	ਗਝ	ਸਾ	ਝ	ਰਾ
	ਗ	ਗ	ਮ	ਮਪ	ਧਪ	ਗਰੇ	ਰੇਗ	ਮ	ਗ	ਮਗ	ਸਾਸਾ	ਸਾ
	ਬਾ	ਝੁ	ਗੁ	ਰੂਝ	ਝਝ	ਝਝ	ਭੁਬਾ	ਜ	ਗ	ਸਾਝ	ਝਝ	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਗ	ਗ	ਸਾ	ਗਮ	ਪ	ਪ
	ਫਿ	ਰਿ	ਪੁ	ਛਣਿ	ਸਿ	ਧ	ਨਾ	ਝ	ਨ	ਕਾਝ	ਝ	ਝ
	ਸਾਂ	ਨੀ	ਪ	ਮਗ	ਪਮ	ਗਰੇ	ਗ	ਗ	ਮਗ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ਮਾ	ਤ	ਲੋ	ਝਕ	ਵਿਝ	ਚਿਝ	ਕਿਆ	ਵ	ਰਝ	ਤਾ	ਝ	ਰਾ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x			0			x			0		

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਬਿਲਾਵਲੁ ਮਹਲਾ ੩ (ਪੰਨਾ 797-98)

ਪੂਰਾ ਥਾਟੁ ਬਣਾਇਆ ਪੂਰੈ ਵੇਖਹੁ ਏਕ ਸਮਾਨਾ॥
 ਇਸੁ ਪਰਪੰਚ ਮਹਿ ਸਾਚੇ ਨਾਮ ਕੀ ਵਡਿਆਈ ਮਤੁ ਕੋ ਧਰਹੁ ਗੁਮਾਨਾ॥੧॥
 ਸਤਿਗੁਰ ਕੀ ਜਿਸ ਨੋ ਮਤਿ ਆਵੈ ਸੋ ਸਤਿਗੁਰ ਮਾਹਿ ਸਮਾਨਾ॥
 ਇਹ ਬਾਣੀ ਜੋ ਜੀਅਹੁ ਜਾਣੈ ਤਿਸੁ ਅੰਤਰਿ ਰਵੈ ਹਰਿ ਨਾਮਾ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਚਹੁ ਜੁਗਾ ਕਾ ਹੁਣਿ ਨਿਬੇੜਾ ਨਰ ਮਨੁਖਾ ਨੋ ਏਕੁ ਨਿਧਾਨਾ॥
 ਜਤੁ ਸੰਜਮ ਤੀਰਥ ਓਨਾ ਜੁਗਾ ਕਾ ਧਰਮੁ ਹੈ ਕਲਿ ਮਹਿ ਕੀਰਤਿ ਹਰਿ ਨਾਮਾ॥੨॥
 ਜੁਗਿ ਜੁਗਿ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਧਰਮੁ ਹੈ ਸੋਧਿ ਦੇਖਹੁ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨਾ॥
 ਗੁਰਮੁਖਿ ਜਿਨੀ ਧਿਆਇਆ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜਗਿ ਤੇ ਪੂਰੇ ਪਰਵਾਨਾ॥੩॥
 ਕਹਤ ਨਾਨਕੁ ਸਚੇ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤਿ ਲਾਏ ਚੂਕੈ ਮਨਿ ਅਭਿਮਾਨਾ॥
 ਕਹਤ ਸੁਣਤ ਸਭੇ ਸੁਖ ਪਾਵਹਿ ਮਾਨਤ ਪਾਹਿ ਨਿਧਾਨਾ॥੪॥

ਰਾਗ ਕਿਰਵਾਣੀ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਪ	ਧੁ	ਮ	ਪ	ਪ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਰੇ
ਸ਼ਬਦ	ਇ	ਹ	ਬਾ	ੜ	ਣੀ	ੜ	ਜੋ	ੜ	ਜੀਅ	ੜ	ਹੁ	ੜ	ਜਾ	ੜ	ਣੈ	ੜ
	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	—	ਧੁ	ਨੀ	ਧੁਪ	ਪਪ
	ਤਿ	ਸੁ	ਅੰ	ੜ	ਤ	ਰਿ	ਰ	ਵੈ	ਹ	ੜ	ਰਿ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ਮਾੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਅੰਤਰਾ

	ਪ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ਸ	ਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਕੀ	ੜ	ਜਿ	ਸ	ਨੋ	ੜ	ਮ	ਤਿ	ਆ	ੜ	ਵੈ	ੜ
	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਗੁੰ	—	ਰੋਂ	ਰੋਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਪ	ਧੁ	ਨੀ	—	ਪ	ਪ	ਪ	—ਪ
	ਸੋ	ਸਤਿ	ਗੁ	ਰ	ਮਾ	ੜ	ਹਿ	ਸ	ਮਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ਨਾ	ੜ	ੜ	ੜੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	x				x				x				x			

ਨੋਟ: ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਸ਼ਬਦ

ਆਸਾ ਮਹਲਾ ੯ (ਪੰਨਾ 411)

ਬਿਰਥਾ ਕਹਉ ਕਉਨ ਸਿਉ ਮਨ ਕੀ॥
 ਲੋਭਿ ਗ੍ਰਸਿਓ ਦਸ ਹੂ ਦਿਸ ਧਾਵਤ ਆਸਾ ਲਾਗਿਓ ਧਨ ਕੀ॥੧॥ਰਹਾਉ॥
 ਸੁਖ ਕੈ ਹੇਤਿ ਬਹੁਤੁ ਦੁਖੁ ਪਾਵਤ ਸੇਵ ਕਰਤ ਜਨ ਜਨ ਕੀ॥
 ਦੁਆਰਹਿ ਦੁਆਰਿ ਸੁਆਨ ਜਿਉ ਡੋਲਤ ਨਹ ਸੁਧ ਰਾਮ ਭਜਨ ਕੀ॥੧॥
 ਮਾਨਸ ਜਨਮ ਅਕਾਰਥ ਖੋਵਤ ਲਾਜ ਨ ਲੋਕ ਹਸਨ ਕੀ॥
 ਨਾਨਕ ਹਰਿ ਜਸੁ ਕਿਉ ਨਹੀ ਗਾਵਤ ਕੁਮਤਿ ਬਿਨਾਸੈ ਤਨ ਕੀ॥੨॥

ਰਾਗ ਆਸਾ

ਤਾਲ ਕਹਿਰਵਾ

ਸਥਾਈ

ਮਾਤਰੇ	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
ਸਰਗਮ	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
ਸ਼ਬਦ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਪ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਧ	ਸਾ
	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਕ	ਹਉ	ੜ	ਕਉ	ੜ	ਨ	ਸਿ	ਉ	ਮ	ਨ	ਕੀ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	—
	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਮ	ਗ	ਰੇ	ਗ	ਮ	ਪ	ਮ	ਪ	ਪ
	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਕ	ਹਉ	ੜ	ਕਉ	ੜ	ਨ	ਸਿ	ਉ	ਮ	ਨ	ਕੀ	ੜ
	ਪ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਸਾਂ	ਨੀ	ਸਾਂ	—	ਸਾਂ	—	—	—	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ
	ਕਉ	ੜ	ਨ	ਸਿਉ	ਮ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਮ	ਨ	ਕੀ	ੜ
	—	—	ਸਾ	ਰੇ	ਰੇ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਗ	ਰੇ	ਸਾ	ਰੇ	ਸਾ	ਸਾ	ਸਾ
	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ	ੜ	ੜ	ਬਿਰ	ਬਾ	ਬਿਰ	ਬਾ	ੜ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਅੰਤਰਾ

	—	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਗਾਂ	ਸਾਂ	ਰੇਂ	ਰੇਂ	ਗਾਂ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ
	ੜ	ਲੋ	ਭਿ	ਗ੍ਰ	ਸਿ	ਓ	ਦ	ਸ	ਹੂ	ੜ	ਦਿ	ਸ	ਧਾ	ੜ	ਵ	ਤ
	—	ਮ	ਰੇ	ਮ	ਨੀ	ਧ	ਨੀ	ਰੇਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਸਾਂ	ਗ	ਪ	ਮ	ਗ
	ੜ	ਆ	ੜ	ਸਾ	ਲਾ	ਗਿ	ਓ	ੜ	ਧ	ਨ	ਕੀ	ੜ	ਧ	ਨ	ਕੀ	ੜ
ਤਾਲ ਚਿੰਨ੍ਹ	X				X				X				X			

ਨੋਟ : ਬਾਕੀ ਅੰਤਰੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਸੁਰਾਂ ਉੱਤੇ ਗਾਏ ਜਾਣਗੇ।

ਅੰਤਲੇ ਸ਼ਬਦ

ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਗਾਉਣ ਦਾ ਢੰਗ, ਹਾਰਮੋਨੀਅਮ ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਢੰਗ, ਸੁਰ ਸਾਧਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਾਫੀ ਬਿਊਰੀ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਦੂਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਆਸਾ ਰਾਗ, ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ, ਤਾਲ ਦੇ ਅੰਗ, ਲੈਅਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਰ, ਦੁਗੁਣ, ਚੌਗੁਣ, ਛੇ ਗੁਣ ਆਦਿਕ ਅਤੇ ਗ੍ਰਹਿ, ਨਿਆਸ, ਅਪਨਿਆਸ, ਵਿਨਿਆਸ, ਸੰਨਿਆਸ ਆਦਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤੀਸਰੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਤਾਨਪੂਰੇ ਦਾ ਵਿਵਰਣ, ਨਾਦ, ਸਹਾਇਕ ਨਾਦ, ਮੂਰਛਨਾ, ਗ੍ਰਾਮ, ਸ਼ਰਤੀ, ਸੁਰ ਵਿਚਾਰ, ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਤੇ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਭਾਰਤੀ ਸਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਮ, ਆਦਿ ਦਾ ਉਲੇਖ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਪੂਰਵੀ ਥਾਟ ਦੇ ਬੇਅੰਤ ਰਾਗ, ਬਿਲਾਵਲ ਅਤੇ ਬਿਲਾਵਲ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਵਰਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਚੌਥੇ ਭਾਗ ਵਿਚ ਰਾਗ ਅਤੇ ਉਪਰਾਗਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਤਾਲ ਦੀ ਬਣਤਰ, ਤਬਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਤੇ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਨੇਕਾਂ ਤਾਲਾਂ ਦਾ ਪਰਿਚੈ, ਗਉੜੀ, ਬਿਹਾਂਗ, ਬਿਹਾਗੜਾ, ਧਨਾਸਰੀ, ਟੋਡੀ, ਗੌਂਡ, ਨਟ, ਕੇਦਾਰ ਆਦਿ ਰਾਗ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਪੰਜਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਰੂਪ, ਉੱਤਰੀ ਦੱਖਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਪੱਧਤੀਆਂ, ਸੰਗੀਤ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਉਲੇਖ, ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ, ਸੰਗੀਤ ਵਿਚ ਕਾਕੂ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਕਰਨਾਟਕੀ ਤੇ ਉੱਤਰੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸ਼ੈਲੀਆਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਢੰਗ ਵਿਸਥਾਰ ਸਹਿਤ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਹੁਰੂਪੀਆ ਰਾਗ ਜਿਵੇਂ ਭੈਰਉ, ਬਹਾਰ, ਸਾਰੰਗ, ਮਲ੍ਹਾਰ, ਕਾਨੜਾ, ਕਲਿਆਣ ਆਦਿ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਅਤੇ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸਰੂਪਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੁਰ ਸਿਮਰਨ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਰਾਗ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਵਰਣਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਗ ਸ੍ਰੀ, ਮਾਝ, ਗਉੜੀ, ਆਸਾ ਆਦਿਕ। ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਥਾਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਗ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਰਾਗ ਹੀ ਨਾ ਲਏ ਜਾਣ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਾਗ ਸਰੂਪਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਤਾਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ 31 ਰਾਗ ਹੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਨੇ ਪਸੰਦ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸੋ ਇਸ ਕਾਰਣ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜਾਂ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਉਹ ਰਾਗ ਵੀ ਵਰਣਨ ਕਰ ਆਏ ਹਾਂ ਜਿਹੜੇ ਕਿ ਗਾਇਕਾਂ ਦੇ ਆਮ ਗਾਉਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਗਾਂ

ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਰਾਗ ਕਿਸੇ ਗਾਇਕ ਨੇ ਗਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਰਾਗ ਕਿਸੇ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਰਾਗ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ। ਕਿਸੇ ਰਾਗ ਵਿਚ ਕੋਈ ਰਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੀ ਰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਰਾਗ ਦੀ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਗੰਭੀਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਰਾਗ ਚੰਚਲ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਰਾਗ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਰਾਗ ਅ-ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਵੀ ਹਨ। ਰਾਗਾਂ ਦੀ ਬਿਊਰੀ ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਲ, ਲੈਅ, ਸੁਰ ਦਾ ਵੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਸਥਾਰ ਕਰ ਕੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਗੁਣੀ-ਜਨ ਪੁਰਸ਼ ਆਪਣੀ ਸੁਵਿਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਣ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਰਾਗਾਂ ਦਾ ਕ੍ਰਮ ਅਨੁਸਾਰ ਉਲੇਖ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਗ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਰਾਗ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਹਸਕ੍ਰਿਤੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਚਉਬੋਲੇ, ਹਰੋਏ ਦੇ ਛੰਦ ਵੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਤੇ ਭਗਤ ਫਰੀਦ ਜੀ ਦੇ ਸਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਮੁਖਵਾਕ ਸਵੱਯੇ, ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਸਵੱਯੇ, ਵਾਰਾਂ ਤੇ ਵਧੀਕ ਸਲੋਕ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਸਲੋਕ ਲਿਖ ਕੇ, ਮੁੰਦਾਵਣੀ, ਰਾਗਮਾਲਾ (ਅਠਾਰਹ ਦਸ ਬੀਸ) 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਜਿਹੜੀ ਬਾਣੀ ਉਚਾਰਨ ਹੋਈ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੋ ਕੀਰਤਨੀਏ ਗੁਰਮੁਖ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਾਗ ਵਿਚ ਬੰਦਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਕੱਲ ਮਰਜ਼ੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਰਾਗਾਂ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਰਤਦੇ ਹਾਂ, ਮਤਲਬ ਇਹ ਕਿ ਗਉੜੀ ਦਾ ਸ਼ਬਦ ਆਸਾ ਵਿਚ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਦਾ ਗੂਜਰੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਗ ਵਿਚ ਬੰਦਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਗਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ।

ਰਾਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ 22 ਵਾਰਾਂ ਵੀ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਲੋਕ ਉਸੇ ਰਾਗ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨੇ ਸਲੋਕ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ :

ਵਾਰ ਮਾਝ ਕੀ ਤਥਾ ਸਲੋਕ ਮਹਲਾ ੧ ॥

ਗੁਰੁ ਦਾਤਾ ਗੁਰੁ ਹਿਵੈ ਘਰੁ ਗੁਰੁ ਦੀਪਕੁ ਤਿਹ ਲੋਇ ॥

ਅਮਰ ਪਦਾਰਥੁ ਨਾਨਕਾ ਮਨਿ ਮਾਨਿਐ ਸੁਖੁ ਹੋਇ ॥੧॥

(ਪੰਨਾ 137)

ਗੂਜਰੀ ਕੀ ਵਾਰ ਮਹਲਾ ੩ ॥

ਇਹੁ ਜਗਤੁ ਮਮਤਾ ਮੁਆ ਜੀਵਣ ਕੀ ਬਿਧਿ ਨਾਹਿ ॥

ਗੁਰ ਕੈ ਭਾਣੈ ਜੋ ਚਲੇ ਤਾਂ ਜੀਵਣ ਪਦਵੀ ਪਾਹਿ ॥

(ਪੰਨਾ 508)

ਜੈਤਸਰੀ ਮਹਲਾ ੫ ਵਾਰ ਸਲੋਕਾ ਨਾਲਿ

ਸਲੋਕ ॥

ਆਇ ਪੂਰਨ ਮਧਿ ਪੂਰਨ ਅੰਤਿ ਪੂਰਨ ਪਰਮੇਸੁਰਹ ॥

ਸਿਮਰੰਤਿ ਸੰਤ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਮਣੰ ਨਾਨਕ ਅਘਨਾਸਨ ਜਗਦੀਸੁਰਹ ॥ (ਪੰਨਾ 705)

ਸੋ ਵਾਰ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਲੋਕ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਸੇ ਰਾਗ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਗ ਵਿਚ ਉਚਾਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਦੇ ਸਲੋਕ ਅਤੇ ਪਉੜੀਆਂ ਰਾਗੀ ਸਾਹਿਬਾਨ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੋ ਛੇਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਜੈਜਾਵੰਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਗ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਹੁਣ ਪਾਠਕ-ਜਨਾਂ ਲਈ ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਹੁਤੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਤਾਂ ਰਾਗਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਭੈਰਵੀ, ਪਹਾੜੀ, ਪੀਲੂ, ਜੰਗਲਾਂ, ਮਾਂਡ, ਕਲਾਵਤੀ, ਆਸਾ, ਆਦਿਕ। ਪਰ ਕਈ ਰੀਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਇਕ ਰਾਗ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ, ਸਗੋਂ ਸੰਕੀਰਣ ਜਾਂ ਮਿਸ਼ਰਤ ਰਾਗਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਰੀਤਾਂ ਔਖੀਆਂ ਤੋਂ ਔਖੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁਖੈਨ ਤੋਂ ਸੁਖੈਨ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰੀਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਹੀ ਬਣਾ ਕੇ ਗਾ ਕੇ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੁਝ ਕੁ ਰੀਤਾਂ ਗੁਣੀਆਂ, ਕੀਰਤਨੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦੀਆਂ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੱਤਵੇਂ ਭਾਗ ਵਿਚ ਥਾਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੇਅੰਤ ਰਾਗ, ਰਾਗਮਾਲਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹੜੇ ਰਾਗ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ-ਪੂਰਵਕ ਵਰਣਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਬੀ.ਏ., ਐਮ.ਏ. ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਿਊਰੀ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸ਼ਬਦ, ਭਜਨ ਵੀ ਸੁਖੈਨ ਰੀਤਾਂ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਗੁਣੀ-ਜਨ ਇਸ ਭਾਗ ਨੂੰ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ।